

OLYMPIA

Magyar Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi könyvtár

D. angl.

17.8.



ДРАКУЛА

BRAM STOKER



DRAKULA

ANGOL REGÉNY

HARKER JONATHAN NAPLÓJA



BUDAPEST

Rákosi Jenő Budapesti Hirlap Ujságvállalata
kiadása

—
M DCCC XCVIII



271504



M. N. MUZEUM KÖNYVTÁRA.
I. Nyamt. kövedéknapió
189 *8 év 408.* sz.



I.

Május 3. Beszterce. Münchenből 8 óra 35 perckor indultam este. Bécsbe másnap reggel érkeztem; 6 óra 36 perckor kellett volna érkeznem, de a vonatunk egy órát késett.

Budapest csodálatos egy helynek látszott, ha a kevésből, a mit a vonatról és rövid sétám alatt láttam, ítélnék. Nem mertem nagyon messzire menni az állomástól, mert hogy későn is érkeztünk, meg nem biztam egészen az indulás pontosságában sem. A benyomásom az volt, hogy elhagytuk nyugatot és keleten vagyunk, a nyugati-hidak egyik legremekjében, a mely itt a hatálmásan széles és mély Dunát fogja át, keresztül a hajdani török uralom tradíciói közé jutottunk.

Elég jókor indultunk és éjjelre Kolozsvárra értünk. A Royal-hôtelben szálltam meg éjszakára. Ebédre, vagyis inkább vacsorára csirkét ettem, a mely valamiféle piros borssal

volt elkészítve, igen ízlett, de roppant szomjas ételnek bizonyult. (*Megjegyzés.* A recipéjét megszereztem Minna számára.) A pincér hozzá intézett kérdésekre azt mondta, hogy ez *paprikás csirke* és minthogy ez nemzeti eledel, hát mindenütt megkaphatom a Kárpátok között. A csekély német tudományomnak itt is igen jó hasznát vettem; nem is igen tudom, hogy a nélkül hogyan boldogulhattam volna.

Indulásom előtt Londonban egy kis időt szakítottam arra, hogy a British Muzeumban néhány könyvet és mappát átnézzek Erdélyt illetőleg, eszembe jutott, hogy az országnak némi ismerete nem ártana, a mikor az ország egyik fővárosával lévén dolgom. Ugy találtam, hogy a vidék, a melyről szó volt, az ország legkeletibb részén, épp három más állammal határos, Erdélylyel, Moldovával és Bukovinával, a Kárpátok kellő közepén, egyike Európa legvadabb és legismeretlenebb részének. Egyetlen egy mappán sem voltam képes megtalálni a Drakula-kastély fekvésének csak körülbelül való meghatározását sem, de úgy találtam, hogy Beszterce, a melyet a gróf utolsó postaállomás gyanánt nevezett meg, elég jól ismert hely. Néhány jegyzetet szurok itt közbe, hogy majd, ha Minnával utazásaimról beszélek, felfrisítem velük emlékezőtehetségemet.

Transzszilvánia népessége négy különböző nemzetségből áll; szászokból délen és ezekkel vegyest az oláhokból, a kik a Dáciriktól származtatják magukat; magyarokból nyugaton és székelyekből keleten és északon. En az utóbbiak közé megyek, a kik a hunoktól és Attilától származottaknak mondják magukat. Meglehet, hogy ez ugyis van, mert a mikor a magyarok a tizenegyedik században elfoglalták az országot, a hunokat már itt találták. Azt olvastam, hogy a Kárpátok patkóalakja a világ minden ismert babonáját fogja körül, ha igen, akkor itt időzésem igen érdekesnek ígérkezik. (Megj. Meg kell a gróft kérdezniem.)

Nem jól aludtam, noha elég kényelmes ágyam volt, mindentéle különös álmom volt. Igaz, hogy egész éjjel egy kutya vonított az ablakom alatt, tán ez okozhatta; vagy pedig a paprika, mert az egész flaskó vizemet meg kellett innom és azért még folyton szomjas voltam. Reggel felé elaludtam és csak az ajtómon való folytonos kopogtatásra ébredtem föl. Hát ugy látszik, mélyen kellett aludnom. Reggelire megint paprikást és valami kukorica lisztből készült kása félét ettem, a mit ugy hívtak, hogy *mamaliga*, aztán valami leveles félébe takargatott fűszerezett vágott husfélét,

kitünőnek találtam. (Megj. Ennek is elkértem a recipéjét.) Sietnem kellett a reggelivel, mert a vonat valamivel nyolc előtt indult, vagyis kellett volna, hogy induljon, mert én hét óra harminc perckor az állomásra rohantam és egy óránál is tovább ültem már a kupéban, a mikor végre elindultunk. Ugy látszik, hogy minél jobban közeledik az ember Kelet felé, annál kevésbbé pontosak a vonatok.

Egész nap ödöngtünk végig az országon, a mely változatos szépségében fejlődött fel előttünk. Néha apró városokat vagy kastélyokat láttunk a dombok oldalán, olyanokat, a melyeket csak régi mesemondó könyvek rajzain láttunk, néha folyók és patakok mentén haladtunk, a melyeknek két oldalt néha köves medre mutatta, hogy milyen szokott áradások alkalmával lenni. Minden állomáson láttunk embe-
reket, néha egész csoportokat mindenféle viseletben. Némelyek épp olyanban voltak, mint nálunk otthon a parasztok, vagy olyanok, a melyeket Német- és Franciaországon keresztül jövet láttam, rövid zekével, kerek kalappal és otthon készült nadrágban, de némelyek ma rendkívül festői viseletben voltak. Az asszonyok igen csinosoknak látszottak, kivéve ha ugyan közletről nézte őket az ember, csak hogy egy kissé esetlenül vastagok voltak derék körül.

Mindegyiknek bő fehér ingujja volt és csaknem valamennyinek széles öve egy egész csomó lig-lóggóval, mint valami ballerínának a jelmeze, csakhogy persze ez alatt egy alsószoknyával. A legkülönösebbeknek a szlávokat találtam, a kik vadabban a többinél, széles cseperke kalapjukkal nagy, bő, piszkos, fehér nadrágjukkal, fehér vászon ingükkel és óriás bőr övekkel, a mely majdnem egy lábnyi széles és rézszögekkel gazdagon kivert volt. Óriás csizmát viseltek, a melybe a nadrágjuk széle bele volt türve és hosszú fekete hajuk és tömött fekete bajuszuk volt. Nagyon festőiek, de nem igen bizalomkeltők. Szinpadon bárki is valamely keleti zsványbandának nézhetné őket. Pedig azt hallottam, hogy igen szelidek és jócskán hijjával vannak a személyes bátorságnak.

Meglehetősen bealkonyodott, mire Besztercére értünk, a mely igen érdekes ódon városka. Ugyszólván a határszélen állva — mert a Borgó-szoros innen át vezet Bukovinába — igen viharos időket látott, a melyek erős nyomokat hagytak rajta. Vagy ötven évvel ezelőtt öt izben is borzasztó tüzvész pusztította.

Drakula gróf utasítása nyomán az Arany Korona vendéglőbe szálltam, a melyet kellemes

meglepetéssel egészen ódonnak találtam, mert természetesen szerettem volna, a mit csak lehet, tapasztalni és látni az ország szokásaiból. Ugy látszik, már vártak, mert a kapuhoz közeledve, egy jóképű öreges asszonyt láttam, a rendes pórruhában, fehér alsószoknya, dupla, hosszú köténnyel elül-hátul, színes szövetből, a mely szinte-szinte szerénytelenül feszült meg rajta. Mikor közel értem, köszönt és szólott:

— Az angol uraság?

— Igen, feleltem, én vagyok Harker Jonatán.

Ő mosolygott és valamit mondott egy öreges, fehér ingujjas embernek, a ki utána jött a kapuba. Az bement és rögtönösen vissza jött egy levéllel a kezében:

Barátom, üdvözlöm a Kárpátokban. Türelmetlenül várom. Pihenje ki magát jól az éjjel. A delizsánc holnap három órakor indul Bukovinába; helyet fogadtam az ön számára rajta. A Borgó-szorosban várni fogja a kocsim és ide hozza hozzám. Remélem, hogy szerencsés utja volt Londontól idáig és hogy jól fogja magát érezni szép hazámban való tartózkodása alatt. Az ön barátja: *Drakula*.

Május 4. — Megtudtam, hogy a vendég-lős is kapott levelet a gróftól, a melyben

meghagyta neki, hogy a legjobb helyet foglalja le a számomra a kocsiban; de a részletek felől való tudakozódásomra kissé zárkózottnak látszott és úgy tett, mintha nem igen értette volna német beszédemet, a mi pedig nem lehetett igaz, mert mindeddig tökéletesen megértett; legalább úgy felelt kérdéseimre, mintha megértett volna. Ő, meg a felesége, az öreg asszony, a ki fogadott, mintha ijedten néztek volna egymásra. A férj azt morogta, hogy levélben küldték neki a pénzt és hogy ez minden, a mit tud. Mikor azt kérdeztem tőle, hogy ismeri-e Drakula grófot és mondhat-e nekem valamit a kastélyáról, mind a ketten, ő is, meg a felesége is keresztet vetettek magukra, azt mondták, hogy semmit sem tudnak róla, aztán pedig egyáltalán nem szóltak többet. De ekkor már oly közel volt az indulás ideje, hogy senki mást meg nem kérdezhettem, hanem az egész igen titokzatosnak és egyáltalán nem igen biztónak látszott.

Épp indulás előtt, az öreg asszony fölött a szobámba és szinte hiszterikus indulattal mondá:

— Hát igazán muszáj elmennie? Oh, ifju uram, hát muszáj elmennie?

Oly izgatott állapotban volt, hogy még azt a kevés németet is elfelejtette, a mit tu-

dott és folyton valamely idegen nyelvet vegyített a beszédébe, a melyet egyáltalán nem érttem. Csak úgy birtam valahogy megérteni, hogy kérdéseket intéztem hozzá. Mikor megérttettem vele, hogy mennem kell, még pedig haladéktalanul, és hogy fontos ügyben járok, ismét kérdezte.

— De hát tudja-e, hogy micsoda nap van ma? — Azt feleltem, hogy május negyedik. Erre a fejét rázta és így szólt.

— Oh igen! Azt én is tudom! Hanem hát maga tudja-e, hogy ez miféle nap?

— Feleletemre, hogy nem értem öt, így folytatta:

— Ez Szent György napjának az előestéje. Hát nem tudja, hogy ma éjjel, ha elütötte az éjfélt, a világ minden gonosz lelke fölszabadul? Tudja-e, hogy hová indul és hogy mire men vele?

Annyira kétségbeesettnek látszott, hogy vigasztalni próbáltam, de hiába. Végül térdre vetette magát és úgy könyörgött, hogy ne menjek; vagy legalább várjak egy-két napot az indulással. Mindez igen nevetségesnek látszott, hanem azért nem igen jól éreztem magamat. Hanem hát egy rám bízott dolgot kellett elvégeznem és nem engedhettem hogy ebben bármi is megakadályozzon. Azért hát

felpróbáltam emelni az öreg asszonyt és tölem telhető komolysággal mondtam neki, hogy köszönöm részvétét, de hát a kötelességem parancsolja, hogy menjek. Erre ő fölkel, letörölte könnyeit és egy feszületet oldva le a nyakáról, nekem nyújtotta. Nem tudtam, hogy mitévő legyek, mert mint az angol egyház tagját úgy tanítottak, hogy az efféle ugyszólván bálványimádás számba megyen, de szinte kegyetlenségnek látszott, hogy elutasítsam az öreg asszonymnak, kivált ilyen izgatott állapotban, oly jó szándékkal nyújtott ajándékát. Azt hiszem, észrevette arcomon a kételkedést, mert az olvasót a nyakamba akasztva így szólt:

— Az édes anyja kedvéért — és ezzel kisietett a szobából.

Naplómnak ezt a részét addig írom, a míg a kocsira várok, a mely természetesen késik és az olvasó a kereszttel rajta még mindig a nyakam körül van. Nem tudom, hogy mi okozza, az öreg asszony rettegése, vagy ennek a helynek a kísérteties hagyományai, vagy tán a kereszt maga, de nem vagyok távolról sem oly nyugodt elmével, mint lenni szoktam. Ha ez a könyv valaha nálam nélkül jutna Minna kezeihez, akkor ez legyen végső bucsúm. — No valahára itt a kocsi!

Május 5. A várkastély. A reggeli szürkü-

let elmúlt és a nap magasan áll a távoli szemhatár fölött, a mely szakadozottnak látszik, hogy fáktól vagy hegyektől-e, azt alig látom, mert a nagy távolságban a kicsi dolgok a nagyokkal vegyülnek. Nem vagyok álmos és minthogy nem fognak fölkölteni és alhatom, a meddig tetszik, hát természetesen irok, a míg álom nem kerül a szememre. Nagyon sok különös följegyezni valóm van és nehogy az, a ki olvassa, azt találja hinni, hogy nagyon is jól ebédeltem, mielőtt Beszterceből utnak indultam volna, idejegyzem pontosan, hogy mit ebédeltem. — Ugynevezett zsvány-pecsenyét ettem, a mely szalonna, hagyma és marhahus-szeletekből áll, jól megvörösborsolva és fanyársra huzva, aztán a tűz fölött megsütve. Hozzá valami csipős bor félét ittam, a mi igen jól esett. De ebből is csak egy-két pohárral és egyebet semmit sem.

Mikor a kocsira ültem, a kocsis még nem foglalta el a helyét és láttam, hogy a vendég-lösnével beszélget. Nyilván rólam folyt a szó, mert néha néha rám néztek és néhányan, a kik a ház előtti pletyka padon ültek, szintén hozzájuk csatlakozva hallgatták őket, aztán szintén rám néztek, mintegy szánakozva. Néhány szót gyakran hallottam ismételni, furcsa szokat, mert többféle nemzetiség volt együtt

a csoportban; hát én szép csöndesen elővettem többnyelvű szótáramat a táskámból és kikerestem őket. Mondhatom, hogy nem igen vigasztalók voltak rám nézve, mert *ördög-öt, sátánt, poklot* jelentettek aztán, meg olyasmit, ami nagy emberirtót, vagyis vampirt jelent szerb vagy oláh nyelven. (*Meqj.* felvilágosítást kell a gróftól kérnem ezeket a babonákat illetőleg.)

Mikor elindultunk, az egész tömeg, amely ezalatt jócskán felszaporodott a vendégfogadó kapuja körül, keresztet vetett és két ujjal rám mutatott. Nagy nehezen sikerül egyik utitársammal megmagyaráztatnom, hogy ez mit jelentsen. Eleinte nem akart beszélni, de a mint megtudta, hogy angol vagyok, megmagyarázta, hogy ez babona, vagyis védelem a gonosz szemverés ellen. Ez ugyan nem volt valami megnyugtató rám nézve, a ki ismeretlen helyre, ismeretlen ember elé indultam; de mindenki elég szivesnek, elég szomorunak és elég résztvevőnek látszott, hogy szinte megindultam belé. Soha sem fogom elfelejteni az ódon fogadó udvarát és a festői alakok tömegét, a mint ott álltak az udvar közepén mind keresztet vetve. A kocsisnak, a kinek bő fehér gyolcs nadrágja (ők gatyának hívják) az egész ülést elborította, félreállt, meg-

durrantotta az ostorát, négy, egymás mellé fogott apró lova fölött és mi utnak indultunk.

A remek vidék, a melyen keresztül haladtunk, csakhamar elfelejtette velem a kísérteties aggodalmakat, bár talán, ha a nyelvet, vagyis inkább nyelveket értettem volna, a melyeken utitársaim beszélgettek, nem egyhamar sikerült volna tőlük megszabadulnom. Az ut rosznak látszott, hanem azért örületes sebességgel repültünk rajta végig. Nem tudtam, hogy mit jelentsen az a rémes sebesség, de a kocsis ugy látszik, minél korábban akatt elérni a Borgo szoroshoz. Azt mondták nekem, hogy ez az ut nyáron is igen jó szokott lenni, hanem hogy az idén még nem tudták rendbehozni a tavaszi olvadások után. A bukós, dombos vidéken tul kezdődtek a rengeteg erdőkkel borított hegyháta, a melyek föl egész a Kárpátok magas csucsáig huzódtak. Jobb és balra emelkedtek fölöttünk, a délutáni napfényvel rajtuk, a mely minden szépségét kiemelte a remek hegyláncnak. A csucok árnyában rejlő sötét kék és biborszint, a zöld és barnát, a hol a szikla a füvel vegyült, aztán végtelennek látszó láncolatát a szakgatott csucoknak, mig végre ezek is belevesztek a távolba, a hol a havas csucok emelkedtek a maguk nagyszerűségében. Imitt-

amott hatalmas szakadások látszottak a sziklás hegyekben, a melyeken keresztül, a mint a nap lefelé hanyatlott, néha-néha rohanó vizek esését láttuk. Egyik utitársam megérintette a karomat, a mint egy hegy lábát megkerülve, egy magas, hófedett csucs tűnt a szemünk elé és így szólt „nézze uram, Isten széke!” és ájtatosan keresztet vetett magára. A mint végtelennek látszó utunkon fölfelé kapaszkodtunk és a nap lejjebb-lejjebb hanyatlott mögöttük, az esthajnal homálya kezdett bennünket körül-fogni, a míg a hegyek havas csucsa még mindig rózsás fényben ragyogott fölöttünk. Egy-egy parasztot hagytunk el utunkon, székelyt és oláht, mind festői ruhában. Az ut mentén sok helyt keresztet láttunk és minden utitársam keresztet vetett magára, a mint arra hajtatunk. Egyik-másik szentkép előtt egy-egy paraszt vagy parasztasszony térdelt, de csak meg sem fordult a kocsi közeledtére, annyira el volt merülve buzgó ájtatosságában, hogy sem látni sem hallani nem kívánt a külső világból semmit sem. A mint jobban be-esteledett, nagyon hideg kezdett lenni és az esthomály egyetlen sötét árnyéka borította a fákat, völgyeket, hegyeket, csak a mint fölebb kapaszkodtunk a szorosban, egy-egy sötét fényő vált ki élesen a havas háttérből. A

kapaszkodó néha oly meredek volt, hogy a lovak, a kocsis biztatása ellenére is csak igen lassan haladtak. Ilyenkor én szerettem volna kiszállni és gyalog menni a kocsi mellett, mint otthon szoktuk, de a kocsis hallani sem akart erről.

— Nem, nem, nem lehet itt gyalogolni, — állította — nagyon vadak erre felé a kutyák, — és hozzátette, még pedig olyanformán, mintha valami jó tréfa lenne, most körülnézett, hogy a többiek helybenhagyó mosolyát arassa — pedig aligha nem nagy módja lesz ma még az effélékben. Csak egyetlen egyszer állította meg lovait, a míg a lámpákat meggyújtotta.

Mikor egészen besötétedett, mintha bizonyos izgalom vett volna erőt az utasokon, folyton szölongatták a kocsist, egyik a másik után és mintha fokozott sietségre nógatták volna. Könyörtelenül ostromozta lovait és vad kiáltozással nógatta őket erejük megfeszítésére és sietésre. Végre a sötétségben, épp előttünk, mintha a világosságnak egy szürke foltja támadna, mintha a hegyek ott ketté volnának hasadva. Az utasok izgatottsága fokozódott, a kalandos ósdi kocsi úgy himbálódzott óriás börrugóin, mint egy csónak a viharos tengeren. Bele kellett kapaszkodnom, hogy ki ne essem. Az ut egyenesebb lett és mi csak úgy repültünk rajta. A hegyek meg mintha ro-

hantak volna velünk és sötéten fenyegetően szorosán mellettünk emelkedtek fölénk. Beértünk a Borgo szorosba. Az utasok közül néhányan egymásután valami ajándékot erőltettek rám, annyi komolysággal, hogy lehetetlen volt el nem fogadnom; ezek között ugyan néhány nagyon fura tárgy volt, de mindez őszinte jóindulattal, egy-egy jó szó és áldás kíséretében adták és azzal csodálatos mozdulattal, a melyet már a besztercei vendéglő kapujában észrevétlen — keresztvetéssel és a szenvedés ellen védő jellel. A mint rohanva haladtunk, a kocsis előrehajolt és az utasok is két oldalt kihajolva a sötétséget fürkészték tekintetükkel. Nyilvánvalónak látszott, hogy valami nagyon izgató dolog, nagy esemény bekövetkezését lesik, várják, de noha mindegyik utast külön megkérdeztem, egyik sem adta a legcsekélyebb fölvilágosítást sem. Ez az izgatottság így tartott egy darabig, míg végre a tulsó vége tárult ki előttünk. Nehéz sötét viharfelhők gomolyogtak a fejünk fölött és a dörgést megelőző fuladt levegő nyomását éreztük.

Mintha a hegylánc kétféle atmoszférát választott volna el egymástól és mi derültből beértünk volna a viharosba. Már most magam is kinéztem a kocsiból az alkalmatosságot keresve, a melyen a grófhoz kellett volna mennem. Minden

pillanatban vártam, hogy meglátom a kocsi két ragyogó lámpáját a sötétségben; de hiába, nem láttam semmit sem. Az egyetlen világosság saját lámpáinknak rezgő fénye volt, a melyben agyonhajszolt lovaink párája fehér köd gyanánt szállt föl. Láttuk a homokos fehér utat magunk előtt, de kocsinak semmi nyomát sem rajta. Az utasok megkönnyebbült sóhajjal dültek hátra, a mely, mintha az én csalódásomat gunyolta volna.

Már épp azon kezdtem tünődni, hogy mittévő legyek, a mikor a kocsis, óráját nézve, mondott valamit a többieknek, de oly halkán és csöndesen, hogy én nem igen birtam megérteni. Mintha azt mondta volna, hogy egy óra hiányzik még, a kitüzött időből. Hozzám fordulva, még az enyémnél is rosszabb német-séggel így szólott hozzám:

— Itt nincsen kocsi. Az urat, úgy látszik, hogy még sem várják. Tán velünk jönne Bukovinába, aztán vissza jöhetne holnap, vagy holnapután: igen, még jobb lesz, ha holnapután.

A mig beszélt, a lovai egyszerre csak nyeríteni, horkantani és ágaskodni kezdtek, úgy, hogy alig bírta őket féken tartani. Aztán az utasok kiabálása, sikoltozása és kereszt-hányása közben egy négylovas hintó ért utól

bennünket és szorosán mellettünk megállt. A lámpája fényénél láttam, a mint az idegen lovakra esett, hogy azok koromfekete remek állatok. Egy szálas, barna szakállas férfi hajtotta őket, nagy fekete kalappal a fején, a mely arcát elrejtette előlünk. Csak egy ragyogó szempár villanását láttam, a mely szinte vörös fényűnek látszott a lámpa világánál, a mint felénk fordult. Így szólott a kocsisunknak.

— Kend nagyon korán ért ide ma földi.
A kocsis dadogva felelte:

— Az angol uraságnak igen sietős volt az utja — mire az idegen így szólott:

— Persze fél, ezért biztatta őt, hogy folytassa az utját Bukovina felé. Engem ugyan meg nem csal kend, én nagyon sokat tudok és a lovaim sebesjárásuak. — A mint beszélt, mosolygott és a lámpa fénye rideg metszésű, duzzadt, piros ajkát és hegyes, éles, vakítóan fehér fogait világította meg. Egyik utitársam Burger Leonórájának egy sorát susogta egy másik fülébe:

— Mert hisz a halottak gyorsan járnak.

Az idegen alighanem meghallotta az idézetet, mert kegyetlen mosolylyal fordult az utas felé, a ki keresztet vetett magára és két ujját kinyújtotta.

— Adják ide az angol ur bagázsiját, — szólott az idegen; — és minden holmimat szédítő sebességgel adogatták ki és át a hintóra.

Aztán magam is lemásztam a kocsiról, és a mint a mellette álló hintóba szálltam, az idegen segíteni iparkodván, fél kézzel úgy megfogta a karomat, mintha vasmarka lett volna; bámulatos erejének kellett lenni. Szónélkül megrázta a gyeplőt, a lovak visszafordultak, és elnyelt bennünket újra a hegyszoros sötétsége. Visszatekintve, még láttam a kocsiba fogott négy ló fehér párját a levegőben és a lámpák fényénél utitársaimat, a mint keresztet vetettek magukra. Aztán a kocsis kieresztette ostorát és kiáltott a lovaira, és eltűntek a Bukovinába vezető uton.

A mint elenyésztek a sötétségben, sajátos borzongás futott rajtam végig és az elhagyatottság érzése vett rajtam erőt; de egy köpeny hullott a vállamra és meleg pokróc a térdeimre és kocsisom korrekt németséggel szólalt meg:

— Az éj hideg uram és gazdám, a gróf meghagyta, hogy jól gondját viseljem uraságodnak. Egy üveg sligovicát is talál az ülés alatt, ha szükségét érezné. — Nem fogadtam el a kináját, de azért jól esett tudnom, hogy egy kis sziverősítő van a kezem ügyében.

Egy kissé különösen éreztem magamat, nem akarom mondani, hogy meglehetősen féltem. Ha lett volna választásom, nem igen hiszem, hogy folytattam volna ezt a titokzatos éjjeli utazást. A hintó sebesen haladt egyenes uton előre, aztán hirtelen fordult egyet és egy másik egyenes után haladt. Nekem úgy tetszett ugyan, mintha ugyanazt az utat tennék meg ismét és ismételve és hogy meggyőződjem róla, a kiválóbb pontjait kezdtem figyelni és úgy láttam, hogy csakugyan úgy van. Szerettem volna megkérdezni a kocsistól, hogy mit jelentsen ez, de igazán nem mertem, mert azt gondoltam, hogy helyzetemben hiába volna minden ellenkezés, ha ő neki célja a megérkezés halogatása. Végre már szerettem volna tudni, hogy hány óra lehet, gyufát gyújtottam hát, a lángjánál az órámot nézve láttam, hogy néhány perc híjja van csak az éjfélnak. Ez szinte megdöbentett, azt kell hinnem, hogy az éjjeli órát illető általános babonás hiedelmét fokozták, bennem a mai nap eseményei. A félelemnek bizonyos émelyítő kelletlen érzésével néztem a bekövetkezendőket.

Ekkor egy kutya kezdett valahol egy utmenti majorban vonítani — hosszas, fájdalmas, gyötrő vonítással, mintha félne valami-

től, folytatta a vonítást egy másik, aztán még egy és ismét egy, míg végre a hegy szorosán mély sóhajtásképpen átsuhanó szél szárnyain, rémes vonítás szállt felénk, a táj minden irányából, a meddig csak ért a képzelet az éj homályán keresztül. Az első vonításra a lovak elkezdtek rugni és ágaskodni, de a hajtójuk csititgatón szólott hozzájuk, hát lecsendesedtek, de remegtek és folyt róluk a víz, mint valami hirtelen ijedség után. Aztán a messze távolban, a hegyekben két oldalt felettünk egy másik, hangosabb, élesebb ordítás kezdődött — farkasoké — a mely egyforma hatással volt a lovakra és rám is — mert én kiszerttem volna ugrani a kocsiból és rutásnak eredni, míg a lovak ismét ágaskodtak és kapálóztak félőrülten a félelemtől, hogy a kocsis óriási erejével is alig bírta őket megfékezni és visszatartani az eszeveszett vágatástól. Alig néhány perc alatt azonban a fülem hozzászókkott az üvöltéshez és a lovak is annyira lecsendesültek, hogy a kocsis képes volt leszállni és elejbük állni. Simogatta és cirógatta őket, a fülükbe sugott valamit, mint a hogy hallottam, hogy a lóidomítók szokták tenni és pedig csudálatos eredménynyel, mert hízkelkedésére a lovak egészen megszelidültek, noha még mindig reszket-

tek. A kocsis ismét elfoglalta a helyét és meg-
rázva a gyeplőt, sebes trappban indult. Ezuttal
a hegyszoros tulsó oldalára érve, hirtelen egy
keskeny utra kanyarodott le jobbra.

Nemsokára fák közé jutottunk, a melyek
ugy beárnyékoltak bennünket, mintha alagutba
jutottunk volna és ismét óriás rideg sziklák
zárták el utunk két szélét és noha védett
helyen voltunk, hallottuk a szél zugását fölöt-
tünk a sziklaszorosokban és a galyak tördelé-
sét az erdőben. Hidegebb, mind hidegebb lett
és finom hó kezdett szitálni, ugy, hogy nem-
sokára mi magunk és minden körülöttünk fehér
lepellet volt borítva. Az éles szél még folyton
hozta felénk a kutyák vonítását, noha már
csak igen gyöngén, a mint tovahaladtunk. A
farkasok üvöltése ellenben mind közelebb-
közelebbről hangzott, mintha minden oldalról
körülfognának bennünket. Rettenetes félelem
gyötört és a lovak osztoztak félelmemben, de
a kocsis föl sem vette a dolgot. Csak jobbra-
balra nézett, noha én semmit sem birtam a
sötétségben látni.

Egyszer csak hirtelen, tőlünk balra gyöngé-
kékes lángot láttam lobogni. A kocsis is abban
a pillanatban látta; rögtön megállította a lova-
kat, leugrott a földre és eltűnt a sötétségben.
Én nem tudtam, hogy mit csináljak, annál

kevésbé, mert a farkasok üvöltése mind közelebről hangzott; de mig még tünődtem, a kocsis előkerült, elfoglalta helyét és folytattuk utunkat. Azt hiszem, hogy végre is el kellett szunnyadnom és ismételten ugyanazt a dolgot álmodnom, mert mintha folytonosan ismétlődött volna ugyanez a dolog, mint egy rémes álom.

Egy izben a láng oly közel látszott az uthoz, hogy a bennünket körülfogó sötétségben is jól láthattam kocsisom mozdulatait. Sebesen igyekezett a kékes láng felé, a mely nagyon gyöngé lehetett, mert egyáltalán nem világította meg a körülötte levő helyet, aztán néhány követ keresve, bizonyos formában rakta le őket. Egy ilyen sajátságos optikai eredményt észleltem: a mikor köztem és a láng között állt, nem fődte el az utóbbit, épp úgy láttam kisérteties lobogását, mint azelőtt. Ez megriasztott, de minthogy csak egy pillanatig tartott az egész, azt hittem, hogy csak a szemem csalt meg, a sötétségbe való merésztés következtébe. Ezután egy ideig nem láttunk kék lángot és sietve haladtunk a sötétségben előre, a farkasok üvöltésével körülöttünk, mintha mind szűkebb körben követnének bennünket.

Végre egy izben a kocsis messzebbre távolodott el, mint ezelőtt bármikor és a mig oda volt, a lovak erősebben kezdtek remegni,

horkolni és nyeríteni félelmükben, mint azelőtt bármikor. El nem képzelhettem az okát, mert a farkasok üvöltése is hirtelen abban maradt; de épp ekkor a hold kibukkant a sötét felhők közül, a sziklás hegyormok fölött; és világánál láttam körülöttünk az ordasokat zárt, tömött körben, villanó fehér fogakkal, kiöltött vörös nyelvvel, hosszú, izmos tagjaikkal és lompos szőrükkel. Százszorta borzalmasabbak voltak a rémes csöndben, meredten állva, mint a mikor még üvöltöttek. Engemet a félelem szinte megdermesztett. Csak a mikor az ember ilyen borzalommal kerül szemtől szembe, akkor érté meg, hogy mi tulajdonképpen a félelem.

A farkascorda hirtelen újra üvölteni kezdett, mintha a holdvilág különös hatással lett volna rájuk. A lovak ágaskodtak és rugtak és remegve, gyámoltalanul tekintettek körös-körül olyan szemmel, hogy fájdalmas volt látni; de a rettenetes ellenség áttörhetetlen gyűrű gyanánt fogta körül őket, a melyből nem volt menekülés. Én orditoztam a kocsisnak, hogy jöjjön, mert a menekülésnek csak ezt az egy módját láttam, hogy a gyűrűn keresztül törve, a közeledését megkönnyítsem: Orditoztam tehát és döngettem a hintó oldalát, hogy a farkasokat legalább egy oldalról elriaszszam, hogy a kocsis megközelithessen bennünket.

Hogy hogyan termett ott, nem tudom, de egyszer csak a hangját hallottam, hatalmasan, parancsolón és a hang felé tekintve, ott láttam őt az ut közepén állva. A mint hosszú karjaival a levegőben hadonászott, mintha valamely megfoghatatlan akadályt akarna elhárítani, az ordások meghátráltak előle. Ebben a pillanatban egy sötét felhő takarta el a holdat és mi ismét sötétben voltunk.

Mire ismét láttam valamit, a kocsis az ülésbe kapaszkodott és a farkascorda eltűnt. Mindez oly borzalmasnak és kísértetiesnek tetszett nekem, hogy irtózatossá félelembe estem és sem szólni, sem mozdulni nem mertem többé. Az idő végtelennek látszott, a mint így ismét teljes sötétségben folytattuk utunkat, mert a sötét felhők teljesen elnyelték a holdat. Az ut hol emelkedett, hol ismét völgynek szállt, de általában véve mégis folyton magasabbra jutottunk. Egyszer csak azon vettem észre magamat, hogy a kocsisom egy félig romba dőlt várkastély udvarán állítja meg a lovait. Az ódon épület nagy ablakaiban egyetlen egy világ fénye sem látszott, düledezett bástyái pedig szakgatott vonalban rajzolódtak a holdvilágos égboltozaton.

II.

Máj. 5. Bizonyos, hogy aludnom kellett, mert ha ébren lettem volna, okvetetlen észreveszem egy ilyen csodálatos épülethez való közeledésünket. Holdvilágnál az udvar jó nagy területnek látszott és több homályos utféle vezetett ki belőle boltíves kapuzatok alatt, a melyek nyílása tán nagyobbnak is látszott így éjjel, mint a milyen valósággal. Nappal még nem volt alkalmam szemügyre venni.

A mint a hintó megállott, a kocsis leugrott és kezét nyújtotta, hogy lesegítsen. Ismét feltűnt nekem bámulatraméltó ereje. A keze valóságos acél csavarfogónak tetszett, a mely szétmorzsolhatta volna az enyémet, ha kedve tartotta volna. A holmimat is leszedte és lerakta mellém a földre, a mint ott álltam, közel egy nagy, ódon, vasszögekkel kivert és kiálló masszív kő kapubálványba illesztett ajtó előtt. Még a holdvilágnál is láttam, hogy a közet nehézkesen faragott, de hogy a faragást nagyon megviselte az idők ereje. A mig ott álltam, a kocsis ismét az ülésébe ugrott, meg rázta a gyeplőt, a lovak elindultak és a hintó és minden eltűnt az egyik sötét nyílásban.

Némán álltam ott, a hol hagytak, mert nem tudtam, hogy mit csináljak. Csengettyü-

nek vagy kopogtatónak nyoma sem látszott; a zord falakon meg a sötét ablaknyílásokon a hangom úgy sem hat keresztül. Az idő, a míg vártam, végtelennek tetszett és mindenféle kétség és félelem lepett meg. Miféle helyre vetődtem én és miféle népek közé? Miféle zord kalandnak indulok még? Vajjon az ilyes rendes esemény-e egy ügyvédsegéd életében, a kit elindítanak, hogy egy londoni birtokvásárlás csinyját-binját megmagyarázza egy külföldinek? Ügyvédsegéd! Minnának nem tetszenék, ha ezt hallaná. Ügyvéd, — igenis hogy kész ügyvéd, mert hisz mielőtt elhagytam volna Londont, minden vizsgámat kitüntetéssel tettem le, és immár kész ügyvéd vagyok! Megdörzsöltem a szemem és csiptem magamon egyet, hogy lássam, hogy ébren vagyok-e. Minden a mi történt, egy rémes álomnak tetszett, és azt hittem, ha felébrednék, otthon az ágyamban találnám magamat, a spalettán beszűrődő hajnal fényvel, mint akárhányszor, ha egy munkával túlterhelt nap után ébredtem. De husom sajgott a csipésre, és szemem nem csalódott. Ébren voltam és a Kárpátok között. Nem volt mit tennem, mint türelmesen megvárnom a virradatot.

Alig jutottam erre az elhatározásra, sulyos lépteket hallottam a nagy ajtó mögött köze-

ledni, s világosságot láttam a hasadékok között. Aztán rozsdás láncok zörgését és nehéz reteszek csattanását hallottam, a hogy visszahuzták őket. Kulcs fordult végre a hosszú használatlanság csikorgásával a zárban és a nehéz ajtó hátrafordult sarkában.

Belül egy hatalmas öreg ember állott, tisztára borotválkozva, a hosszú fehér bajuszát kivéve, tetőtől-talpig feketében, egy csipetnyi kis szín nélkül az egész alakján. Kezében egy ódon ezüst lámpát tartott, a melyben a bél cilinder és golyó nélkül égett, hosszú, rezgő árnyakat vetve, a mint a légvonat lobogtatta lángját. Az öreg ember a jobb kezével udvariasan intett, hogy lépjek be, kitünő, bár kissé különös kiejtésű angol nyelven mondá:

— Üdvözlöm a házam küszöbén! Lépjen be önként, a saját szabad akaratából!

Nem lépett egy lépéssel sem közelebb fogadásomra, de úgy állt, mint egy szobor, mintha az üdvözlésemre tett kézmozdulatra kövé vált volna. Abban a pillanatban azonban, a mint a küszöböt átléptem, mintegy ösztönyszerűen előre lépett és kezét nyujtva oly erővel szoritotta meg az enyémet, hogy megrázkódtam belé. A hatást még fokozta, hogy keze jéghideg volt — olyan, mint egy halott keze és nem élő emberé. Ismét így szólott:

— Üdvözlöm a házam küszöbén. Jöjjön szabadon. Távozzék békében; és hagyjon nálunk valamit a boldogságból, a melyet hoz. — A kézzszorításának ereje annyira hasonlított a kocsison tapasztalthoz, hogy egy pillanatig azt gondoltam, hogy tán egy és ugyanazzal az egyénnel van dolgom; hogy megbizonyosodjam, kérdőleg mondtam:

— Drakula gróf? — Ő udvariasan meghajolva, felelt:

— Drakula vagyok és üdvözlöm önt a házamban Harker ur. Jöjjön be; az éjjeli levegő hűvös és ön ételre, italra és nyugalomra vágyhatik. — Beszéd közben lámpáját egy polcra tette a falon, kilépett az udvarra és málhámat, még, mielőtt megakadályozhattam volna, behozta. Én tiltakozni akartam, de ő így szólott:

— Nem uram, ön az én vendégem. Késő van és cselédeim nincsenek kéznél. Engedje meg, hogy magam lássak a kényelme után. — Erővel, esetlen vitte a holmimat sajátkezüleg végig a folyosón, fel egy nagy tekergős lépcsőn és ismét végig egy hosszú folyosón, a melynek márványkockái viszhangzottak lépteink alatt. Ennek a végén egy ajtót tárt ki és én örömmel láttam egy jól világított szobát, a melyben az asztal vacsorára volt terítve és a

melynek a kandallójában nagy hasáb fák lán-
goltak és pattogtak.

A gróf lerakta málhámat, betette a
ajtót és keresztül menve, a szobán egy másik
ajtót nyitott, a mely egy kicsi, nyolc szögű,
egyetlen lámpa által világított és látszólag
teljesen ablaktalan szobába nyitott. Ezen
keresztül haladva ismét egy másik ajtót nyi-
tott és intett, hogy lépjek be. Megörültem:
mert ez egy jó tágas, jól fűtött, jól világított
háló szoba volt, szintén ropogó, lobogó tüzzel
az óriás kandallóban. A gróf behozta a mál-
hámat és visszavonult; de mielőtt az ajtót be-
tette volna, így szólt.

— Fárasztó utazása után jól fog esni
önnek, ha egy kissé fölfrisítheti magát. Re-
mélem, mindent meg fog találni, a mire szük-
sége van. Ha elkészült, jöjjön vissza a másik
szobába, a hol kérem, várja a vacsora.

A meleg és világosság és a gróf udvarias,
szives látása minden félelmemet és kétségemet
elozlatták. Rendes lélekállapotomat vissza-
nyerve, észrevettem, hogy majd meghalok
éhen; hát gyorsan átöltözve és kimosakodva,
visszatértem a másik szobába.

A vacsorát csakugyan az asztalon talál-
tam. Házi gazdám, a ki a kandalló egyik

feléhez támaszkodva állott, szeretetreméltón intett az asztal felé, mondván:

— Kérem foglaljon helyet és vacsoráljon kedve szerint. Remélem, megbocsátja, hogy nem tartok vele! de én már megebédeltem, vacsorálni pedig nem szoktam.

Én átadtam neki a lepecsételt levelet, melyet Hawkins ur, a főnököm bizott rám a számára. Ő fölbontotta és komolyan olvasta végig; aztán kedves mosolylyal adta át, hogy olvassam én is. A levél egyik passzusa mindenestre igen megörvendeztetett; így szólt:

— Rendkívül sajnálom, hogy a köszvény, a mely gyakran kinez, egy időre legalább, lehetlenné tesz rám nézve minden utazást, de örömmel jelenthetem, hogy illő helyettest küldök, olyat, a ki teljes bizodalमतat bírja, fiatal ember, telve energiával és talentummal a maga dolgában és e mellett hűséges odaadással. Megbízható, diszkrét, hallgatag és az én szolgálatomban fejlődött férfiuvá. Ott léte alatt méltóságodnak mindenben szolgálatára fog állni és utasításait pontosan követni és teljesíteni fogja minden dologban.

A gróf vele jött és maga emelte le a fődöt egy tálról és én hamarosan nekiláttam a kitünő sült csirkének. Ez, egy kis saláta, sajt és egy üveg ó-tokaji bor, a melyből két pohár-

ral ittam, képezték az uzsonámat. A mig ettem, a gróf számos kérdést intézett hozzám utazásomat illetőleg, és én lassan-lassan mindent elmondtam neki.

Ezalatt elvégeztem a vacsorámat és gazdám kertére egy széket huztam a kandalló elé és rágyújtottam a szivarra, a melylyel ő kínált meg, egyuttal mentegetve magát, a miért nem dohányzik. Ezuttal bő alkalmam nyilott a megfigyelésére és igen markáns arculatunak találtam.

Vonásai erősek voltak, igen erősen kifejlett, nyerges, egyenes éles orral, a melynek cimpái sajátságosan izezett, táguló orrlyukkal; magas, domboru homlokkal és ritkás hajjal a halántékai körül, de sűrű tömöttel hátrább. A szemöldöke tömött, majdnem összenöve az orr fölött és hosszú, sűrű volt, hogy szinte kunkorodott a vége. A szája, már a mennyire tömött bajusza alatt láthattam, kemény metszésü, szinte kegyetlennek tetszett, sajátságosan hegyes, éles fehér fogakkal, a melyek a korához képest föltünően duzzadt piros szája széle mögül kinyultak. A mi a többi részét illeti, a füle sápadt volt és a felső része föltünően hegyes; az álla széles és erős, az orcája kemény, noba sovány. Legföltünőbb volt rajta rendkívüli sápadtsága.

Eddig a kezefejét csak messziről láttam, a mint a tűz előtt a térdein pihelve tartotta és igen fehérnek és finomnak gondoltam; de most, közelebbről látva, észre kellettennem, hogy kissé durvák a kezei, szélesek, köpcös, lapos ujjakkal. Különös, hogy a tenyere közepe vörösnek látszott. A körme hosszú volt és finom, hegyezve és élesre vágva. A mint a gróf felém hajolt és megérintett kezével, nem bírtam borzongásomat eltitkolni. Lehet, hogy a lélekzete volt romlott, de engem oly éme lyítő undor fogott el, a melyet nem voltam képes eltitkolni. A gróf, a ki nyilván észrevette, visszahúzódott és zordon mo solylyal, a mely még az eddiginél is jobban kimutatta hosszú fogait, ült vissza he lyére a kandalló tulsó oldalán. Egy ideig mindaketten hallgattunk; és én az ablak felé nézve a hajnal hasadásának első halavány fé nyét vettem észre. Sajátságos csönd volt mindeneken; de én a mint figyeltem, mintha a farkasok üvöltését hallottam volna mélyen lent a völgyben. A gróf szeme föllobbant, a mint megszólalt:

— Hallga! figyeljen! az éj gyermekei. Milyen egy zenekar! — Aztán nyilván arcom különös kifejezését látva, így folytatta:

— Ah uram, önök, a városok lakói nem

képesek fölfogni a vadászember érzéseit. — Aztán föllállott és szólt:

— De hisz fáradt lehet. A hálószobája készen várja és holnap alhatik, a meddig kedve tartja. Én magam egész délutánig oda leszek, azért hát jól aludjék és szépeket álmodjék! — ezzei udvarias meghajlással ő maga tárta ki előttem a nyolc szögű szoba ajtaját és én hálószobámba tértem . . .

A tünődések árjába merültem. Kétkedem; félek; különös gondolatokkal tépelődöm, a melyeket magamnak sem merek bevallani. A jó Isten őrizzen meg, ha csak azok kedvéért is, a kiket szeretek!

Máj. 7. Ismét kora reggel van, de én pihentem és jól töltöttem az utolsó huszonnégy órát. Sokáig aludtam és későn ébredtem föl a magam jószántamból. Mikor fölöltöztem, átmentem a szobába, a hol vacsoráltam és hideg reggelit találtam az asztalon, a kávé meg melegen tartva a kandallón. Egy kártyát is találtam az asztalon, rajta ez volt írva:

— Kénytelen vagyok távol maradni egy kis ideg. Ne várjon rám — D. — Így hát jóízűen hozzáláttam az evéshez. A mikor elvégeztem, csengetyűt néztem, hogy értésükre adhassam a cselédségnek, hogy fölszedhetnek; de nem láttam sehol sem. Ez ugyan sajátságos hiány

egy olyan házban, a melyben körülöttem minden dűsgazdagságra vall. Az edény az asztalon színarany és oly remek munka, hogy óriás értéke lehet. A függönyök, a székek és kanapék kelmeje, az ágyam menyezete, mind oly drága és szép szövetből való, hogy mesés kincsbe kerülhettek új korokban, mert noha több száz évesek, mégis csodálatosan szépek és jó karban vannak. Hanem különös, hogy egyik szobában sincsen tükör. Még az öltözködőasztalon, a hálószobában sincsen és a táskámból kellett elővennem a kis borotválkozó-tükrömet, hogy rendbeszedhessem a hajamat, arcomat. Még cselédet sem láttam sehol sem és neszt sem hallottam a várkastély körül, a farkasok ordítását kivéve. Mikor az étkezést elvégeztem — nem tudom, reggelinek vagy ebédnek mondjam-e, mert öt és hat óra közt ettem — körülnéztem, hogy nem találnék-e valami olvasnivalót, mert nem akartam a várkastélyt bejárni, míg a gróf engedelmét ki nem kértem erre. De semmi sem volt a szobában, sem könyv, sem ujság, de még csak írószerek sem; hát egy másik ajtón keresztül — a hálószobámmal szemközt levő ajtót zárva találtam — valami könyvtárszobafélét találtam.

A könyvtárban nagy örömökre egy egész

sereg angol könyvet találtam, egész polc-sorok telve voltak velük és bekötött folyóiratokkal és ujságokkal. A szoba közepén álló asztalon is halomra hevert az angol folyóirat és ujság, noha nem igen akadt köztük frisebb keletű. A könyvek a legkülönbözőbb fajtájúak voltak — történelem, földrajz, politika, közgazdaság, botanika, geologia és jog — mind Angliára vagy angol életre, szokásokra és módokra vonatkozóak. Még a londoni cimmaptárt és a hadsereg és tengerészet — de a minék legjobban megörültem, még az ügyvédek névsorát is megtaláltam.

Még a könyveket nézegettem, a mikor megnyílt az ajtó és belépett a gróf. Nagyon szívesen üdvözölt és remélte, hogy jól kipihentem magamat, aztán folytatta:

— Örvendek, hogy betalált ide, mert azt hiszem, itt sok van, a mi önt érdekli. Ezek a jó barátok — kezét néhány könyvön nyugtatva — nagyon jó barátaim voltak és néhány év óta, a mióta azzal foglalkoztam, hogy Londonba menjek, nagyon, nagyon sok kellemes órát szereztek nekem. Altaluk ismerkedtem meg az önök nagy Angliájával és ismerni annyit tesz mint szeretni őt. Vágyom a hatalmas London tolongó utcáira, bele szeretnék vegyülni rohanó emberségének forgatagába, osztozni az életé-

ben, változásaiban, halálában és mindenben, a mi azzá teszi, a mi. De sajnos! mindezideig nyelvüket csak könyvekből ismerem. Öntől, remélem barátom, hogy beszélni is megtanulom.

— De gróf ur — feleltem én — hisz ön tökéletesen ért és beszél angolul! — Ő komolyan hajtotta meg magát.

— Köszönöm barátom az ön nagyon is hízelt nyilatkozatát, de azért félek, hogy csak alig indultam el az uton, a melyet megfutni szeretnék. Igaz, hogy ismerem a grammatikát és tudom a szókat, de nem tudom őket helyesen alkalmazni.

— De hisz ön valósággal kitünően beszél, mondtam.

— Nem úgy van az, — felelte ő. — Nagyon jól tudom én, hogy ha Londonban járnék-kelnék és beszélnék, nem volna senki, a ki rögtön meg nem ismerné bennem az idegent. Ez nekem nem elég. Itt én mágnás vagyok, *bojár*, a köznép ismer és ur vagyok. De egy idegen, idegen országban senki és semmi sem, az emberek nem ismerik és nem ismerni annyit tesz, mint nem törődni vele. Én oly régóta vagyok ur, hogy ur akarok maradni is vagy legalább urat nem ismerni magam fölött. Ön nemcsak, mint az én Hawkin Péter barátomnak a megbizottja jött

Exeter-ből, hogy engem fölvilágositson londoni birtokomra nézve. Remélem, hogy itt is marad nálam egy kis ideig, hogy az ön beszédjéből megtanuljam az angol szó hangsúlyát és kérném is, hogy ha hibát ejtek, bármily csekélyet is, hogy azonnal kijavítson. Sajnálom, hogy ma oly sokáig oda voltam, de tudom, hogy ön elnéző lesz valaki iránt, a kinek annyi fontos teendője van, mint nekem.

Természetesen erre kijelentettem, hogy szívesen maradok és kérdeztem, hogy bejöhettek-e bármikor, a mikor kedvem tartja, ebbe a szobába. Ő azt felelte, hogy — igen, hogyne — és hozzátette:

— Ön mindenüvé mehet a kastélyban, kivéve természetesen oda, a hol csukott ajtóra talál, oda ugy sem kívánhat bemenni. Nagy oka van annak, hogy minden ugy legyen, a hogy van és ha ön az én szememmel látna és az én tudásommal tudna, akkor talán jobban megértene. — Erre én azt mondtam, hogy erről meg vagyok győződve, mire ő folytatta: Mi Transzszilvániában vagyunk és Transzszilvánia nem Angolország. A mi szokásaink nem olyanok, mint az önök szokásai és ön itt nagyon sok különös dolgot fog tapasztalni. Hisz a mit tegnap az eddigi tapasztalatairól beszélt, is

bizonyítja, hogy ön már is látott egy-két különös dolgot itten.

Ezen aztán megindult a beszélgetés; és minthogy a gróf úgy látszott, hogy szívesen beszél, csakhogy angolul beszélhessen, sok mindenfelől kérdezősködtem, a mit eddig láttam és tapasztaltam. Néha elhárította a felettet, máskor azzal az ürügygyel, hogy nem ért meg jól, más tárgyra terelte a beszélgetést, de általánosságban elég nyíltan felelt meg kérdéseimre. Idő haladtával, a mint egy kicsit nekibátorodtam, az elmúlt éjszaka eseményeit illetőleg is mertem kérdezősködni; például megkérdeztem, hogy a kocsis miért szállt le és ment oda, a hol a kékes lángokat láttuk fölcsapni a földből. Igaz-e, hogy azok az elásott kincsek helyén lobbannak fel? Erre ő megmagyarázta, hogy a közhit szerint az éjnek egy bizonyos éjszakáján — és ez véletlenül csakugyan a tegnapi éjszaka volt, — a mikor minden gonosz szellem felszabadul, kékes láng lobog föl olyan helyeken a hol kincs van elásva. Hogy sok kincs lehet elásva ezen a környéken, a melyen keresztül jött tegnap, ehhez kétség nem fér; mert ezen a vidéken marakodtak évszázadokig az oláhok, szászok és törökök egymással. Valósággal egy-egy talpalatnyi földje sincs az egész

vidéknek, a melyet vitéz férfiak vére ne itatott volna, akár a hazafiaké, akár az ellenségé. Ha az ellenség győzött is aztán, hát már nem sok zsákmányt talált, mert a jó anyaföldbe temették kapzsi szeme elől.

— De hogyan maradhatott a kincs annyi ideig rejtve — kérdeztem én — a mikor oly biztos jelzője van a rejtekének, hogy bárki is fölfedezheti, ha nem restelli a fáradságot? — A gróf mosolygott, piros szája széle föl húzódott és fehér foga élesen ragyogott, így felelt.

— Mert a paraszt a maga valóságában gyászos és ostoba. Az a láng ez évnek csak egyetlenegy éjszakáján csapódik föl és nincsen ennek az országnak olyan fia, a ki azon a bizonyos éjszakán kimozduljon a házából, ha csak nem muszáj neki. De még ha meg merné tenni, sem volna belőle sok haszna. Mert higgye el nekem, hogy még az a paraszt kocsi, a kiről ön azt mondja, hogy megjegyezte a lobogó lángok helyét, még az sem találna rá világos nappal, hol keresse a tulajdon keze munkáját. Sőt meg mernék rá esküdni, hogy még ön sem volna képes azokat a helyeket megtalálni.

— No már ebben tökéletesen igaza van — feleltem. — Még csak halvány sejtelmem

sincs róla, hogy merre kereshetném őket. Aztán egyebekről kezdtünk beszélgetni.

— Jöjjön — szolt végre — beszéljen nekem Londonról és a házról, a melyet számomra választottak. Én hanyagságomért bocsánatot kérve, a szobámba siettem, hogy az okmányokat kivegyem a táskámból. Mig rendezgettem őket, tányér és késcsörömpölést hallottam a szomszéd szobában és mikor keresztül mentem rajta, láttam, hogy fölszedték az asztalt és lámpát gyujtottak, mert ezalatt teljesen besötétedett. A könyvtárszoba lámpái is föl voltak gyujtva és a grófot a divánon találtam fekvé és — szinte megfoghatatlan — de az angol vasuti kalauzt Bradshanst olvasgatva. Mikor beléptem, fölkelte és félretolva a lapokat és könyveket, az asztalról, belemélyedt velem a tervek, szerződések és okmányok tanulmányozásába. Minden iránt érdeklődött és ezer kérdést intézett hozzám a hely és környéke iránt. Ugy látszik, hogy már előre is sokat foglalkozott a ház és szomszédságára vonatkozó dolgokkal, mert mire készen lettünk, már majd nem többet tudott róla, mint jó magam. Midön ezt megjegyeztem, így felelt:

— Nos igen barátom, de hát nem szükséges-e, hogy ez így legyen. Ha egyszer

ott leszek, már nem lesz mellettem az én Harker Jonathán barátom, hogy tanácsokkal és fölvilágosítással szolgáljon. Hanem távol tőlem Exeter-ben, tán a más dolgaival és ügyeivel bibelődve, az én másik jó barátommal Hanskin Péterrel a principálisával együtt. Hát lássa!

Mikor minden a Purfleet — házvételére vonatkozó dolgot rendbe hoztunk és ő aláírta a szükséges okmányokat és én levelet irtam Hawkins urnak, a melyet az okmányokkal együtt postára kellett tennünk, a gróf csak ekkor kérdezte, hogy miképpen jutottunk ehhez a neki különösen alkalmas házhoz. Én fölolvastam neki ez erre vonatkozó, akkoriban irt naplójegyzeteimet, a melyeket ide jegyzek:

— Purfleet-ben, egy mellékutcában, láttam egy épp olyan házat, a milyent kívánnak tőlünk, és a melynek kapujára kopott cédulán volt kiírva, hogy a hely eladó. Ódon magas köfal veszi körül minden oldalról, a melyet látszólag hosszú évek során nem tata-roztak. A zárt kapu nehéz régi tölgy és vas, a melyet a rozsdá jócskán megmárt már.

A birtokot Carfaxnak nevezik, a ház négy oldala a négy világtájnak van fordítva. Lehet vagy husz hold, a melyet a föntemlitett fal zár körül. A kertben sok a fa, annyira, hogy némely helyen szinte sötét homályban

lehet járni tőlük és egy helyt mély sötét tó van, a melyet nyilván rejtett források táplálnak, mert a vize tiszta és jó bő vizü patakban folyik le. A ház igen nagy és mindenféle korra vall, egészen vissza a zord középkorig, mert némely helyen a fala óriási vastagságu, csak néhány igen magasan vágott erős vasráccsal ellátott szűk ablakkal. Olyan, mint valamely régi börtön részlete, közel hozzá az ódon kápolnával vagy templommal. Be nem mehettem, mert még a külső kapuhoz sem volt kulcsom, de gyors fotografáló gépemmel néhány fölvételt készítettem róla. Közel a házhoz nagyon kevés más épület van, csak egy igen nagy házat láttam, a melyet nemrégiben bővítettek ki és alakítottak át, elmebetegeknek szánt privat gyógyító intézetté. De ez sem látszik a magányos épület kertjéből.

A mikor elvégeztem jegyzeteim olvasását, a gróf így szólott:

Nagyon örülök, hogy a ház régi és nagy, tágas. Én magam is régi családból származom és belehalnék, ha valami új házban kellene laknom. Egy házat nem lehet lakhatóvá tenni egy nap alatt és mily kevés nap kell egy egész századhoz. Azt is nagyon szeretem, hogy kápolna is maradt a régi időkből. Mi, Transzsilvánia nemes urai, nem szeretünk arra gon-

dolni, hogy csontjaink valamikor a köznép csontjai közé keveredjenek. Nem szeretem a derüt és kacagást, nem kívánom a napfény és locsogó vizek kéjes melegét és ragyogását, a mit a fiatalok annyira imádnak. En immár nem vagyok fiatal; és szívemet a halottak gyászolásában eltelt hosszú évek nem hangolták vidámságra. Ezenfelül váram falai letörték: az árnyak sokasodnak, a szél hidegen füttyül a düledezett réseken és tört ablakokon keresztül. Én szeretem a hűvöst és az árnyakat és egyedül szeretek lenni a gondolataimmal, a mikor kedvem tartja

A gróf szavai és kinézése valahogy ellentétben álltak egymással. vagy talán csak arcának éles vágása tette a mosolyát oly rideggé és gonoszszá. Nemsokára ezután valami mentéssel otthagytott, kérve, hogy szedném rendbe papírjaimat. Jó ideig oda maradt és én a szét-szórt könyveket kezdtem lapozgatni. Ezek közül az egyik atlasz volt, a mely a mint a kezembe vettem, magától nyílt Angliára, mintha ennek a térképét sokat használták volna. Közelebről megnézve, észrevettem, hogy London körül kék ceruzával apró kártyák vannak jegyezve; az egyik London keleti részén, körülbelül ott, a hol a gróf birtoka feküdt, a másik, Exetert és Whitbit jegyezte.

— Jorkshire-ban.

— A gróf majdnem egy óráig távol volt, visszatérve így szólt: Ah, ön még mindig a könyveket forgatja, jó! de azért nem kell mindig dolgozni. Jöjjön, jelentették, hogy a vacsora készen várja. Ezzel karon fogott és a szomszéd szobába mentünk, a hol kitünő vacsora volt az asztalra készítve. A gróf ismét kimentette magát, mondván, hogy távollétében megebédelt. Hanem azért helyet foglalt, mint az elmúlt éjjel és beszélgetett, a mig ettem.

Vacsora után én szivarra gyújtottam, a gróf pedig velem maradt, beszélgetve és kérdezgetve minden elképzelhető dologról, mig óra, óra után mulott. Én éreztem, hogy nagyon későre jár az idő, de nem szóltam semmit sem, mert nem akartam a házigazdám kedvét rontani. Nem voltam álmos, mert a hosszú alvás nappal eléggé helyreállított, de nem birtam eltitkolni a hideg borzongást, a melyet hajnal felé érezni szokott az ember. Egyszer csak rendkívül éles kakas kukorékolást hallottunk, az éles, fris levegőn keresztül. Drakula gróf talpra ugorva szólt: No lám, már ismét megvirradt s milyen gondolatlanság tölem, önt ilyen soká ébren tartani.

— Önnek nem szabad olyan érdekesen beszélgetnie drága uj hazámról, Angliáról, ne-

hogy én elfelejtkezsem az idő futásáról, — ezzel mélyen meghajolt és eltávozott. Én a hálósobámba mentem és szétvontam a függönyöket, de nem sokat láthattam, mert ablakom az udvarra nyílt, nem is láttam egyebet, csak a hajnali szürkületet az égen. Ismét összehuztam hát a függönyöket és naplómba jegyeztem a nap eseményeit.

— *Május 8.* Attól félttem, mikor ezeket a jegyzeteket kezdtem, hogy nagyon is terjengős vagyok, de most örülök, hogy a legapróbb részletekre is kezdettől fogva kiterjesztettem a figyelmemet. Mert ez a hely, mindennel benne, olyan különös, hogy már nyugtalankodni kezdek. Nem bánám, ha már ép böljével itt hagyhattam volna, vagy habár soha sem jöttek volna bele. Lehet, hogy csak ez a szokatlan éjjeli élet merit ki, de nem hinném, hogy ez minden. Ha valakivel beszélhetnék, könnyebben elviselném a dolgot, de nincsen senkim. A gróf az egyetlen, a kivel szót válthatok és ő! — attól tartok, hogy én az egyetlen élő lény vagyok ezen a helyen. De maradjunk meg az egyszerű tényeknél, nem szabad megengednem, hogy a képzeletem elragadjon. Mert ha igen, akkor el vagyok veszve. Hadd mondjam meg egyszerre, hogy miként állok, vagy gondolom, hogy állok.

Csak néhány órát aludtam lefekvés után és érezve, hogy nem tudok többé elaludni, fölkeltem. Az ablakba akasztottam a borotváló tükrömet és épp borotválkozni kezdtem. Hirtelen egy kéz érintését éreztem a vállamon és a gróf hangját hallottam „jó reggelt“ mondani. Megrettentem, mert meglepett, hogy nem láttam jönni, holott a tükör az egész szobát mutatta mögöttem. Megrettenésemben kissé megvágtam az arcomat, de észre sem vettem abban a pillanatban. A mint a gróf üdvözlésére megfeleltem, ismét a tükörhöz fordultam, hogy lássam, hogy miképpen történhetett, hogy előbb nem láttam meg őt. Ezuttal nem foroghatott fönn semmi tévedés, a gróf egészen közel állt mögöttem, a vállamon át nézve láthattam. De azért a tükörben nem volt meg a képe! Az egész mögöttem levő szobát láthattam; de magamat kivéve, élő emberi lényt nem láttam benne. Ez ijesztő volt s a sok egyéb meglepő és különös dolgot, a mi velem történt, tetézve, csak fokozta azt a kellemetlen érzést, a mely mindig elfogott, valahányszor a gróft közelenben éreztem; de ugyanabban a pillanatban a vágást is észrevettem arcomon és a vért, a mely államon végigcsurgott. Letettem a borotvát és megfordultam, hogy egy kis angol flastromot

keressek. A mint a gróf meglátta arcomat, szeme démoni dühben lángolt föl és hirtelen mozdulattal, mintha torkon akart volna ragadni. Én visszahuzódtam és kezem az olvasót érintette, a mely a keresztel a nyakamban függött. Arca erre rögtön megváltozott, még pedig oly hirtelenséggel tünt el belőle a düh, hogy alig hihettem, hogy valaha ott láttam volna.

— Vigyázzon — szolt — vigyázzon az ilyen vágásra. Ez sokkal veszedelmesebb ebben az országban, mintsem hihetné. — Aztán meglátva a tükrömet, — folytatta — és ez az a nyomorult lom, a mely a bajt okozta. Az emberi hiuság emez aljas játékszere. Félre vele! — és rettenetes kezének egy mozdulatával kitérve a nehéz nagy ablakot, kihajította rajta a tükröt, a mely ezer darabra zuzódott lent az udvar kövezetén. Aztán szó nélkül visszavonult. Ez roppant boszantó, mert most azt sem tudom, hogy hogyan borotválkozzam, ha csak az óram fedelébe vagy a borotválkozó tál fenekébe, a mely szerencsémre fémből van, nem nézem magamat.

A mikor az ebédlőbe mentem, a reggeli készen várt, de a grófot nem találtam sehol sem. Különös, hogy a grófot még eddig nem láttam sem enni, sem inni. Nagyon sajátságos egy ember lehet. Reggeli után egy kissé

körüljártam a kastélyban. Kimentem a lépcsőházba és egy délnek fekvő szobát találtam. A kilátás az ablakából nagyszerű volt. A várkastély egy rettenetes szakadéknak a legszélére van építve. Egy az ablakból kidobott kő ezer lábnyira eshetnék, a nélkül, hogy bármihez ütödnék utközben. A meddig a szem ellát, csak zöld fasударak tengerét látja, itt-ott egy mély szakadással közben. Imitt-amott szűk szalagnak látszik a rengeteg erdő sziklás szakadékaiban kanyargó folyó vagy patak.

De nem nagy kedvvel időzök a természet szépségein, mert a mikor kigyönyörködtem magamat benne, tovább indultam fölfedező utamban. Ajtók, ajtók és csak ajtók mindenütt és valamennyi elzárva és reteszelve. Sehol semmi kijárási a várkastélyból, csak az ablakokon keresztül.

A kastély egy valóságos börtön és én rabja vagyok!

III.

Mikor láttam, hogy fogva vagyok, valósággal megvadultam. Föl és le rohantam a lépcsőn, megráztam minden ajtót, és kinéztem minden ablakon, a melyet csak találtam; de egy kis idő múlva teljes tehetetlenségem érzete minden más érzést legyőzött bennem. Ha

visszatekintek arra az időre, ugy tetszik, hogy ugy viselkedtem, mint egy kelepçébe jutott patkány. De mikor meggyőződtem teljes tehetlenségemről, nyugodtan leültem, olyan nyugodtan, mint bármikor életemben — és elkezdtem gondolkozni, hogy mit volna legokosabb tennem. Még most is gondolkozom, és még mindig nem jutottam végérvényes elhatározásra. Csak egyben vagyok teljesen bizonyos; hogy nem érne semmit sem, ha a gróffal közölném fölfedezésemet. Ő jól tudja, hogy én fogva vagyok; és minthogy ő maga ejtett foglyul és valószínű, hogy valamely előtte tudott fontos oknál fogva, ~~hisz~~ csak megcsalna, ha lenne, bizakodnám. A mennyire láthatom, legokosabb lesz, ha fölfedezésemet és rettegésemet eltitkolom, a szememet pedig nyitva tartom. Mert vagy ugy van, hogy a tulajdon félelmem tesz bolonddá, mint egy gyermeket, vagy pedig rettenes helyzetben vagyok; és ha igaz ez az utóbbi, akkor jól összeszedhetem az eszemet, hogy kijussak belőle. Alig jutottam erre az elhatározásra, hallottam a bejárók nagy ajtajának csukódását és tudtam, hogy a gróf haza érkezett. Nem jött egyenesen a könyvtárszobába, hát óvatosan a hálószobámba osontam és ott találtam őt, az ágyamat vetve. Ez kü-

lönösnek tetszett, de csak megerősített abban, a mit már sejtettem, hogy nincsenek cselédek a házban. Mikor később az ajtó hasadékán keresztül meglestem, a mint az asztalt terítette, teljesen megbizonyosodtam a dolog felől; mert ha minden ilyen alantos dolgot maga végez, akkor bizonyos, hogy nincsen senkije, a kivel megtétesse. Ez megrémített, mert ha senki más nincsen a kastélyban, akkor a grófnak magának kellett a kocsisnak is lenni, a ki engem ide hozott. Ez rettenetes egy gondolat; mert ha úgy van, mit jelentsen az, hogy még a farkasokon is tudott uralkodni a kezének pusztá fölemelésével. És miért, hogy a besztercei utasok, mintha mind féltek volna tőle és mintha rettegtek volna miattam? Mert mi egyebet jelentett a kereszt, a fokhagyma, a vadrózsa, a törpe fenyőgaly ajándékozása? Az Isten áldja meg azt a jó, jó öreg asszonyt, a ki a keresztet az olvasóval a nyakamba akasztotta! Megvigasztal és erőt ad valahányszor megérintem. Különös, hogy a mit valamikor, mint bálványimádást és babonát megvettem, az most elhagyatott állapotomban milyen vigasztalásomra szolgál. De mert nem ezzel, hanem Drakula gróffal kell foglalkoznom — meg kell róla tudnom mindent, a mit csak lehet, akkor

talán jobban megérték mindent. Ma este majd úgy fordítom a beszéd tárgyát, hogy saját magáról beszélgesse. Hanem vigyáznom kell, nehogy gyanuját fölébreszsem.

Ejfel. Hosszasan beszélgettem a gróffal. Néhány kérdést intéztem hozzá Transzszilvánia történelmét illetőleg, és ő csudálatosan belemelegedett a tárgyba. A hogy ő dolgokról, népekről, de kiváltképpen a véres csatákról beszélt, az mind úgy hangzott, mintha személyesen jelen lett volna. Ennek ő később azzal adta magyarázatát, hogy egy bojárnak a háza és neve, büszkesége a saját büszkesége, az ősei dicsősége, az ő dicsősége, az ő végzetük az ő végzete. Valahányszor az őseiről beszélt, mindég azt mondta, mi, és csaknem mindég a többes számban beszélt, mint a királyok szoktak. Szeretném, ha úgy tudnék leírni mindent, s hogy ő mondta, mert szinte megbüvölt vele. Beszédközben izgatott lett és föl-alá járt a szobában, nagy fehér bajuszát sodorgatva, és mindent megmarkolva, a mire a kezét tette, mintha a puszta erejével össze akarná morzsolni. Egy dolgot, a mit mondott, lehetőleg pontosan jegyzek ide, mert ugyszólván a fájának a históriáját tartalmazza.

— Mi székelyek joggal vagyunk büszkék, mert ereinkben sok vitéz faj vére csör-

gedez, a kik ugy harcoltak a felsőbbségért, a hogy az oroszán harcol. Ide, az európai fajok e forgatagába, az Ugrier törzs behozta jeges hazájából a Thor és Vodin által beléjük oltott harci szellemet. Mikor ide jöttek, itt találták a Hunnokat, a kiknek harci furiája lobogó tüzyanánt söpörte végig a világot, mig a pusztuló népek azt nem hitték, hogy ereikben a Szkthia-ból kiüzött boszorkányok vére folyik, a kik a puszták démonaival párosodtak. Bolondok! bolondok! melyik démon, vagy melyik boszorkány volt valaha oly nagy mint Attila, a kinek vére ereimbe folyik? Karjait az ég felé nyujtotta. — Csuda-e. hogy győzedelmes faj voltunk; hogy büszkék voltunk; hogy midőn a magyar, a lombárd, az avar, a bolgár és a török ezreiket osztották a határainkra, mi vissza kergettük őket. Különös-e, hogy mikor Árpád és seregei végig söpörték a magyar hazát és itt talált bennünket, a mikor a határszélre ért, a honfoglalásnak el maradt a határa. Mi ránk bizták Törökország határainak őrzését, mi velünk szövetkeztek a vitéz magyarok, sőt rokon fajnak ismertek el bennünket. Ki volt boldogabb nálunknál, ha a véres kardokat körül hordozták az országban és ki követte készségesebben a király zászlaját.

Ki váltotta meg a nemzetem gyalázatát,

mikor az oláh és magyar zászlókat legyőzte a félhold? Ki lett volna más, mint az én fajomból való térfi, a ki mint vajda lépte át a Dunát és a saját területén győzte le a törököt. Ez volt aztán az igazi Drakula! Sajnos, hogy eleste után a tulajdon méltatlan öcsöcse adta el népét a töröknek és juttatta őket a rabság gyalázatára. Vajjon nem az a Drakula volt-e, a ki fájának azt a későbbi ivadékát inspirálta, hogy ismét és ismét a török ellen vigye hadait; a ki, ha vissza verték, újra, újra és újra támadt, még ha maga maradt is a véres mezőn, a hol seregeit lemészárolták, mert tudta, hogy neki végre is győzedelmeskedni kell. Azt mondják, hogy ő csak magára gondolt. Hát mit ér a paraszt vezető nélkül?! Mit ér a háboru ész és sziv nélkül, a mely igazítsa? És végre, a mikor a mohácsi vész után leráztuk a magyarok igáját, mi a Drakula vérbeliek voltunk a vezérek, mert a mi szellemünk nem türte, hogy szabadok ne legyünk. Ah! ifju uracskám, a székelyek és velük a Drakulák, mint a szivük vére, az agyuk veleje és harci fegyverük olyan időkkel dicsekedhetnek, a melyeket a gombamódra fölcseperedett Habsburgok és Romanovok soha sem fognak elérni. A háborus időknek vége. A vér nagyon drága dolog a

becstelen béke eme napjaiban és a nagy fajok dicsősége már csak mesébe való.

Erre jóformán megvirradt és mi lefeküdtünk. (Jegyzet. Ez a napló borzasztón kezd hasonlítani az Ezeregy éjszaka kezdetéhez, mert mindent abban kell hagyni a kakaskukorikolásra.)

Május 12. Hadd kezdjem tényekkel, pnszta rideg tényekkel, a melyeket könyvek és számok igazolnak és a melyekhez kétség nem fér. Nem szabad ezeket összetévesztenem olyan tapasztalatokkal, a melyekre nézve csak a saját megfigyelésemre és emlékemre támaszkodhatom. Mult este, mikor a gróf jött, azon kezdte, hogy jogi dolgokra és bizonyos üzletek körüli eljárásra kért tőlem fölvilágosítást. A gróf kérdéseiben bizonyos rendszer mutatkozott, azért olyan sorrendben próbálom ide iktatni, ki tudja nem-e veszem még valamikor hasznát a dolognak.

Először is azt kérdezte, hogy egy embernek Angliában lehet-e két, vagy ennél is több ügyvéde egyszerre. En azt feleltem, hogy bárkinék lehet egy tucat is, ha kívánja, de hogy nem volna okos dolog egynél több ügyvédet bizni meg egy és ugyanamaz ügynek az elintézésével, mert egyszerre csak egy foglalkozhatnék vele jogosan. Ezt tökéletesen megértette és

tovább kérdezte, hogy nehézségekbe ütköz-
 nék-e, ha egy embert a pénzügyeivel, egy
 másikat például hajóteherszállítással bizna
 meg, abban az esetben, ha például lokális tá-
 mogatásra volna szüksége, a pénzügyeivel fog-
 lalkozó ügyvéd lakóhelyétől távol. Én
 kértem, hogy magyarázza ki magát job-
 ban, nehogy valamiképpen félre értsem,
 erre így szólt: — Jó, hát megma-
 gyarázom a dolgot. Az ön principálisa is
 közös barátunk, Hawkins Péter ur, Exeterből,
 a mely távol esik Londontól, veszi meg az ön
 közbenjárásával számomra a londoni birtokot.
 Helyes! Már most engedje meg, hogy őszintén
 megvalljam, nehogy különösnek találja, hogy
 egy Londontól távol lakó ügyvéd segítségéhez
 fordultam, a helyett, hogy egy ottanit keres-
 tem volna; hogy okom erre az volt, hogy
 semmiféle helyiérdeket ne szolgáljon, csupán
 csak az én óhajomat teljesítse; s minthogy
 egy Londonban lakó ügyvéd tán inkább a saját
 érdekeit vagy egy barátját szolgálta volna, mint
 az enyimet, a távolban kerestem az ügynököt,
 a ki csupán csak az én érdekemet szolgálja:
 már most tegye föl, hogy én, a kinek sok
 mindenféle ügye van, hajóterhet óhajtanék
 küldeni Newercastle, Durham, Haruch vagy
 Dowerbe, nem volna-e alkalmasabb a megfe-

elő kikötőben valakit megbizni az átvételével? Erre én azt feleltem, hogy ez természetesen egyszerűsíteni a dolgot, de hogy mi ügyvédek olyan összeköttetésben vagyunk egymással, hogy mindenütt vannak embereink, a kikkel a lokális dolgokat elvégeztessük, úgy, hogy megbizónk, ha egy kézbe adja is ügyeit minden tekintetben és minden további gond nélkül elérheti azt, a mit óhajt.

— Hanem azért szabadságomban áll magamnak is rendelkezni. Vagy nem úgy van? kérdezte a gróf.

— De igen — feleltem — és ezt gyakran még üzletemberek is megteszik, a kik nem akarják, hogy más valaki minden ügyletükbe be legyen avatva.

— Helyes! szolt ő, aztán folytatta kérdezősködéseit, valamely portéka átküldésének, átadásának vagy letétbe helyezésének módja felől, a formalitások felől, a melyeknek eleget kell tenni és mindentéle nehézség és fönnakadás felől, a mely előfordulhatna, de előrelátás által elháritható. Mindezeket legjobb képességem szerint magyaráztam meg neki, noha azt a benyomást tette rám, hogy kitünő prókátor vált volna belőle, mert nem volt semmi, a mire nem gondolt, vagy a mit előre nem látott volna. Olyan embernek, a ki soha

sem volt Angliában és nyilván nem sokat foglalkozott üzleti dolgokkal, bámulatra méltó volt a tudása és éleslátása. Midőn már mindenre nézve fölvilágosította magát, hirtelen fölkelte és kérdezte:

— Irt-e ön az első levele óta Hawkins Péter barátunknak vagy bárki másnak? Némi keserőséggel a szivemben, feleltem neki, hogy nem irtam, mert semmi módját nem láttam eddig annak, hogy levelet küldhessek valakinek.

— Akkor hát irjon most, ifju barátom — felelte ő, sulyos kezét a vállamra téve — irjon a mi közös barátunknak és bárki másnak is és mondja meg nekik, hogy mától fogva egy hónapig marad még nálam.

— Kivánja ön, hogy oly hosszú ideig maradjak? — kérdeztem, mert a szivem elszorult a gondolatra.

— Nagyon kívánom; annyira, hogy tagadó választ nem is fogadok el. Mikor az ön gazdája vagy főnöke, vagy hogy is mondják, beleegyezett, hogy küld valakit maga helyett, úgy értettük a dolgot, hogy minden és mindenben az én óhajtásom szerint történjék. Én nem voltam szükma-ku. Nem így van-e?

Mit tehettem egyebet, minthogy bele-

egyezesem jeléül meghajoltam. Hawkins ur érdekéről volt szó, nem az enyémről, vele kellett törődnöm és nem magammal; és különben is, a mig a gróf beszélt, volt valami a szemében és modorában, a mi eszembe juttatta, hogy rab vagyok és hogy ha szeretnék, sem mehetnék el. A gróf látta győzedelmét a meghajlásomban és hatalmát arcom zavarodottságában, mert azonnal élni kezdett vele a maga sima ellenállhatatlan módjában.

— Kérem önt, kedves ifju barátom, hogy ne szóljon másról, csak üzleti dolgokról leveleiben. Barátai mindenesetre örülni fognak, ha megtudják, hogy ön jól érzi magát és hogy örömmel gondol az időre, a mikor ismét közük lehet. Nem ugy van-e?

Beszéd közben három levélpapírost és három boritékot tett elibém. Mind a három a lehető legvékonyabb külföldi papirból való volt és rájuk pillantva, aztán a grófra és látva nyugodt mosolyát és fehér hegyes fogait, a mint piros alsó ajkára nyultak, megértettem, mintha szóval mondotta volna, hogy vigyázzak arra, a mit irok, mert ő könnyen elolvashatja. Így hát elhatároztam, hogy ezuttal csak röviden, hivatalosan irok, de hogy titokban Hawkins urnak és Minnának is irok hosszú kimerítő levelet, kivált Minnának, mert

az övét gyorsírással írhatom, a mit a gróf nem képes kibetűzni. Két levelet irtam, aztán csendesen ülve olvasgattam, míg a gróf többrendbeli levelet irt, irásközben néha egyik vagy másik az asztalán levő könyvbe nézve. Aztán az én két levelemet is átvette és az övéihez tette, összeszedte az írószereit és távozott. A mint az ajtó becsukódott mögöttem én a levelek fölé hajoltam, a melyek a címzéssel lefelé fordítva voltak az asztalra téve. Nem éreztem semmiféle lelkifordulást sem eljárásomért, mert éreztem hogy a főnforgó körülményeknél fogva ez csak jogos önvédelem.

Az egyik levél *Billington* Sámuel urnak volt címezve Whithyben 7. sz. A másik *Leutner* urnak Várna; a harmadik *Coutti & Comp.* London és a negyedik *Klopstock* és *Billreuth* bankároknak Budapestre. A második és harmadik nem volt még lepecsételve. Már éppen beléjük akartam pillantani, a mikor a kilincset mozdulni láttam. Visszadültem a székembe, csak annyi időm volt, hogy e leveleket helyükre tegyem és a könyvemet fölvegyem, mire a gróf még egy levéllel a kezében bejött. Fölvette a leveleket, gondosan ellátta őket bélyeggel, aztán felém fordulva szólott:

— Remélem, megbocsát, de rendkívül sok elvégezni való dolgom van ez este. Remélem,

hogy mindent kívánsága szerint fog találni. — Az ajtóban még egyszer megfordult és némi habozás után így folytatta:

— Engedje, hogy figyelmeztessem kedves ifju barátom, — nem, engedje, hogy a legkomolyabban intsem, hogy abban az esetben, ha elhagyná ezeket a szobákat, soha semmi szín alatt le ne dőljön álmokra a kastélynak bármelyik másik részében. A ház ódon, telve emlékekkel és rossz álmok kísérik benne a gondatlanul elalvót. Vigyázzon magára! Ha akár most, akár máskor bármikor érzi, hogy álmokerülgeti, siessen vissza hálószobájába, vagy ezekbe a szobákba, mert itt békében fog pihenni. De ha ebben a tekintetben nem óvatos, akkor, — beszédét félelmes mozdulattal fejezte be, úgy tett, mintha a kezét mosná. Én tökéletesen megértettem; csak kételkedtem, hogy lehetne álmom, borzalmasabb, mint a homálynak és titokzatosságának az a természet ellenes és rémes hálója, a mely mintha fogva tartana.

Később. Megerősitem a fõnt leirtakat, de ezuttal a kétség kizárásával. Nem fogok az álomtól félni sehol sem, a hol õ nincsen jelen. A feszületet az ágyam feje fölé helyeztem — úgy érzem, hogy nyugalmam így mentebb lesz az álmoktól és ott is fogom hagyni.

A gróf távozása után a szobámba tértem.

Egy kis idő múlva, hogy semmi neszt nem hallottam, kimentem a folyósóra és föl a lépcsőn oda, a honnan kilátásom volt délnek. Az udvar szűk sötétségéhez képest, a szabadságnak bizonyos érzése kapott meg a nagy térségben, noha rám nézve elérhetetlen volt is. Az udvart nézve legjobban éreztem, hogy csakugyan börtönben vagyok és mohón vágytam a fris levegőre, noha csak az éjszakaira is. Erzem, hogy ez az éjszakai élet kimerít. Az idegemeit rontja. Megrettenek a saját árnyékomtól és telve vagyok a legörültebb képzelődésekkel. Isten a tanum, hogy félelemre van elég okom ebben az elátkozott fészekben! Kibámultam a gyönyörű, holdvilágban fűrösztött tájra, a mely csaknem nappali világosságban látszott. A lágy fényben a távoli hegyek tetői elsimultak, a völgyek és szakadékok árnyai pedig sötétek voltak, mint a fekete bársony. Az éj tiszta szépsége megnyugtató; békét és vigasztalást hozott minden lélekzetvételem. A mint kihajoltam az ablakon, szemem valami mozgó tárgyon akadt meg, úgy egy emelettel alattam, kissé balra, a hol, úgy gondoltam, a szobák fekvéséről ítélve, hogy a gróf tulajdon szobájának ablakai lehetnek. Az ablak, a melyben álltam, magas volt és öblös, kőből faragott párkánnyal és

ablakkeresztel, a mely, noha ódon, még egészen jókarban volt, de nyilván jó ideje hiányzott belőle az ablaküveg. En a köfaragás mögé huzódtam és óvatosan néztem ki.

A mit láttam, a gróf feje volt, a mint kihajolt az ablakon. Az arcát nem láttam, de fölismertem emberemet a nyakánál és válla és karjai mozdulatánál fogva. De ha ezekről nem is, a kezéről, a melyet annyi alkalmam volt szemügyre venni, okvetetlen fölismertem volna. Eleinte csak érdekelt és szórakoztatott a dolog, mert csodálatos, hogy mily csekélység érdekelheti és szórakoztathatja az embert, a mikor fogoly. De minden érzésem fölháborodott és rémületté változott, a mikor láttam, hogy az egész ember lassan kiemelkedik az ablakon és elkezd lefelé mászni a vár falán, a borzalmas mélység fölött *fejfelé lefelé*, míg a köpenye mint két hatalmas sötét szárny terjeszkedik szét körülötte. Eleinte nem hittem szememnek. Azt gondoltam, hogy csak a holdvilágnak vagy árnyéknak valamely kísérteties játéka; de csak néztem tovább és láttam, hogy nem csalódom. Láttam, a mint a kezeivel és lábujjaival a kiálló kövek rögeibe kapaszkodik, a melyekről az idők viharai lefosztották a vakolatot és így minden egyenetlenségét és repedését a falnak fölhasználva, meglehetősen sebességgel kuszott

lefelé, mint egy gyík a falon. Miféle ember lehet ez, vagy miféle kreatura élő ember képében? Érzem, hogy ennek a rettenetes helynek a borzalma erőt vesz rajtam. Félelemben vagyok — irtózatos félelemben — és nincsen menekülés a számomra; oly rémségekkel vagyok körülzárva, a melyekre gondolni sem merek.

Máj. 15. Azóta még egyszer láttam a grófot olyan gyíkmódra kimászni az ablakán. Féloldalt csuszva igyekezett lefelé ugy száz lábnyira és folyton balra tartva. Valamely lyukon vagy ablakon keresztül tűnt el. Mikor eltűnt, kihajoltam, hogy jobban lássak, de hiába — a távolság sokkal nagyobb volt, hogy sem bármit is láthattam volna. Tudtam, hogy most elhagyta a várkastélyt és azt gondoltam, hogy fölhasználok az alkalmat, hogy többet kutassak a várban, mint eddig mertem. Visszamentem a szobámba és egy lámpát fogva, megpróbáltam minden ajtót. Valamennyi zárva volt, a mit ugy is tudtam, és a zárok arányilag újaknak látszottak. Lementem a lépcsőn a csarnokba, a melyen keresztül először jöttem a várba. A reteszeket elég könnyen vissza tudtam huzni és a láncokat kiakasztani, de ez az ajtó is zárva volt és kulcs nem volt benne. Ennek a kulcsnak okvetetlen

a gróf szobájában kell lenni; figyelnem kell, hátha nyitva hagyja egyszer az ajtaját, hogy a kulcshoz jutva elmenekülhessek. Tovább folytattam fölfedező utamat, minden lépcsőn fel és minden folyosón végig és meg próbáltam minden ajtót a hányat csak találtam. A csarnokból nyiló egy-két szoba nyitva volt de nem találtam benuük egyebet por lepte, moly ette ósdi butornál. Hanem végre az egyik lépcső fölött akadtam egy ajtóra, a mely noha zártnak látszott, engedett egy kicsit a nyomásnak. Erősebben neki dülve, úgy láttam, hogy tulajdonképpen nincsen is bezárva, csak azért nem nyílik, mert a sarkai kitágultak és a nehéz ajtó egész súlyával a padlóra ereszkedett. Az alkalom olyan csábitónak látszott, hogy nem akartam elszalasztani, ki tudja, kerül-e máskor, — keményen neki dültem hát és ismételt erőfeszítéseimnek sikerült annyira kinyitni, hogy beléphettem rajta. Olyan szárnyába jutottam ezuttal a várkastélynak, a mely jobbra esett az általam eddig ismert szobáktól és egy emelettel alacsonyabb volt. Az ablakokból láthatam, hogy a szobasor a kastély déli részének hosszában van; az utolsó szoba ablakai két felé, délre és nyugatra engedtek kilátást. Mind a két oldalon irtózatos mélység tátongott. A várkastélyt egy óriás szikla csucsnál építették

és három oldalról bevehetetlennek látszott. Nagy tágas ablakokkal épült itt, a hol sem nyíl, sem parittyá, sem mozsár lövés nem érhette és ennél fogva világosság és kényelemről lehetett gondoskodni, a mi elérhetetlen lett volna olyan helyen, a melyet védeni kellett. Nyugaton tág völgy nyílt, azon túl nagy távolságban nagy óriás hegytömbök emelkedtek egymás fölé tornyosuló sziklás csúcsokkal, a melyek közül az oda kapaszkodott hegyi köris és tövis szakadozott gyökerei fonódtak a szikla szakadékok repedéseibe. A várkastélynak hajdanában ez lehetett a lakott része, mert a butor itt kényelmesebb volt, mint a minőt az eddigi pusztult szobákban láttam. Az ablakokon nem volt függöny és az üvegen beszűrődő hold sárgás fényénél még a színeket is meg lehetett látni, mert a szelid világosság még a mindent ellepő por és az idő pusztításait is megennyhitette. A lámpámnak kevés hasznát vettem a ragyogó holdfényben, hanem azért örültem, hogy velem volt, mert rémes elhagyatottság honolt a helyen, a mely megdermesztette szíveimet és megreszkettette idegeimet.

De azért mégis jobb volt itt, mint egyedül lennem azokban a szobákban, a melyeket a gróf jelenléte meggyűlöltetett velem. Kis vár-

tatva idegeim lecsillapodtak és édes nyugalom szállt rám. Itt vagyok, egy kis tölgyfa asztal előtt ülve, a melyen tán a régi időkben valamely szép mágnás asszony írta, rózsás pirral az arcán, helyesírási hibákkal telt szerelmes levelét és írom én is a naplómba gyorsírással mindazt, a mi történt velem, a mióta utoljára félretettem.

Később: Május 16-án reggel. Isten őrizze meg a józan eszemet, mert már annyira jutottam, hogy kételkedni kezdek benne. Biztosság és nyugalom a multaké. Amíg még itt élek, csak egyért könyörgök, hogy meg ne örüljek, ha ugyan nem vagyok már is örült. Ha még ép az eszem, bizonyos, hogy örültté tehet a gondolat, hogy az undok lények közül, a melyek e gyűlöletes helyen rejtőznek, a gróf maga a legkevésbé féltelmes rám nézve, hogy csak ő vele vagyok bátorságban, de vele is csak addig, a meddig valamelyes célját szolgálom. Nagy Isten, könyörületes Isten! de nyugalom, mert különben elhagy az eszem. A naplóhoz fordulok csillapító gyanánt.

Megrögzött szokásom, hogy mindent pontosan följegyezsek, tán most is megnyugtat.

A gróf titokzatos intése eléggé megijesztett, annak idején, most még jobban megijedek, ha eszembe jut, mert a jövőben az is fokozza

a hatalmát fölöttem, hogy nem merek többé kételkedni szavainak igazságában.

Midőn a mult este napló jegyzeteimet elvégeztem és a könyvet szerencsésen visszarejtettem a zsebembe, kezdtem elálmosodni. A gróf intése eszembe jutott, de szinte jól esett nem engedelmeskednem. Az enyhe holdvilág lecsillapított és a tág kilátás a szabadságnak bizonyos érzésével töltött el, a mely fölűdített. Elhatároztam, hogy nem térek vissza sötét szobáimba, de hogy itt alszom, a hol hajdanában szép asszonyok ültek, énekeltek és éltek édes életüket, míg gyöngye szívük aggodalmasan dobogott, háboruskodó hozzátartozóik miatt. Egy kényelmes diványt huztam ki a helyéből, közel az ablakhoz, hogy fekve is lássam a remek vidéket keleten és nyugaton, mitsem törődve a porral és készültem az alvásra.

Valószínű, hogy el is aludtam. Remélem, hogy igen, de félek, mert minden, a mi következett, ijesztően reális volt, úgy annyira, hogy most itt a nappal fényes világánál sem hihettem egy cseppet sem, hogy aludtam volna.

Nem voltam egyedül. A szoba ugyanaz volt, semniben sem változott, a mióta belejöttem. A padlón még a tulajdon lábam nyomát is láttam a holdvilágnál, a századok óta fölhalmozott porban. Velem szemben a

hold fényében három fiatal hölgy állott, ruhájukról és tatiásukról itélve, uri hölgyek. Eleinte, a mint megláttam őket, azt hittem, hogy csak álmodom, mert noha a hold mögöttük állt, nem vetettek árnyékot a padlóra. Közel jöttek hozzám és egy ideig néztek, azután suttogni kezdtek egymással. Kettő közülök barna volt, egyenes, vékony orral, mint a gróf és nagy fekete szemmel, a mely szinte vörösnek látszott a sápadt holdfényben. A harmadik szöke volt, szöke mint egy angyal, gazdag hullámozó aranyos haj tömeggel és szafirkék ragyogó szempárral. Ugy tetszett, mintha ismerném az arcát, még pedig mintha valamely félelmes álmomban láttam volna, de nem birt eszembe jutni, hogy hol és hogyan. Mind a háromnak ragyogó fehér foga volt, a mely fénylett, mint a gyöngy, kéjesen duzzadt piros ajkuk közül. Volt valami rajtuk, a mi nyugtalanított, bizonyos sóvárgás, de meg mintha félelemben is lettek volna. A szívemben bünös, gonosz forró vágyat éreztem, hogy bár csak megcsókolnának azokkal a duzzadó piros szájukkal. Nem jó ezt leírni, mert valamikor Minna szeme elé kerülhet és fájdalmat okozhatna neki; de ez az igazság. A három hölgy suttogott egymással, aztán mind a hárman kacagtak — olyan ezüstös csengő ka-

cajjal, de egyuttal oly keménynyel, mintha ez a hang nem is asszonyi édes ajkon jött volna keresztül. Olyan volt, mint a csengő üveg poharakban emberi kéz által kivert idegizgató melódia. A szőke lány kacéran rázta meg a fejét, a másik kettő biztatta. Az egyik így szólt:

— No rajta! Te vagy az első, mi majd követünk, tied a kezdés joga. — A másik hozzá tette:

— Ő ifju és erős: jut a csókból valamennyiünknek. — Én mozdulatlanul feküdtem, szempillám alól kémelve, a gyönyörteli várakozás kinjában. A szőke leány közeledett és fölém hajolt, annyira közel, hogy lélekzetvételet éreztem arcomon. Édes volt, bizonyos tekintetben kábitóan édes és épp úgy izgatta az idegeimet, mint az imént a kacagása, de másrészt meg volt benne valami keserűen émelyítő, mint a friss vérnek a szagában.

Nem mertem a szememet kinyitni, hanem azért jól láttam mindent félig hunyt szempillám alól. A szép lány térdre ereszkedett és fölém hajolva, szinte elnyelt a szemével. Volt benne valami eltökélt érzékiség, a mely észbontó és visszataszító volt egyszerre; a mint a nyakát meghajtotta, valósággal megnyalta a száját, mint valamely állat, annyira, hogy a hold világánál láttam a nedvességet piros ajkán és

nyelvén, a mint ragyogó éles fogait és szája szélét nyalta vele. Lejjebb, mind lejjebb hajlott a feje, míg ajka a számon és államon alul a nyakamat kereste. Ekkor várt egy kicsit és én jól hallhattam a nyelve suhogását, a mint a fogait és ajkát nyalta vele és éreztem forró lehelletét a nyakamon. Aztán a torkom bőre elkezdett remegni, mint az embernek a husa szokott, midőn a kezét a mely meg akarja csiklandozni, mind jobban-jobban közeledni látja. Éreztem az ajkak lágy, remegő érintését torkom idegesen érzékeny bőrén és két kemény, éles fog hegyes végét, a mely csak épp megérintette és ott pihent. Kéjes aléltsággal hunytam le szememet és vártam — vártam dobogó szívvel.

De ebben a pillanatban villámos ütés gyanánt futotta végig egy egészen más érzés egész valómat. A gróf jelenlétének tudatára ébredtem és arra, hogy valóságos furiájában van a dühnek. Szemem önkénytelen kinyilt és láttam, a mint erős keze megragadta és óriás erejével húzta vissza a szőke lány nyakát, a kinek kék szeme lobogott a furiájától, fehér foga csattogott és szép arca lángolt a szenvedélytől. De hát még a gróf! Soha sem álmodtam ilyen dühödt haragról még a pokol démonaiban sem. A szeme valósággal szikrázott

Vöröses lényük lángolt, mintha a gyehenna tüze égne mögöttük. Az arca halálosan sápadt volt és vonásai kemények és feszültek, mint az acéldrót, sűrű szemöldöke, a mely az orra fölött találkozott, rángatózott dühében. Karjának egy hatalmas mozdulatával ellódította a lányt magától, aztán intett a többinek, mintha elhárítaná őket magától, ugyanaz a parancsoló mozdulat volt, a melylyel az ordasokat meghátráltatta. Olyan hangon, a mely noha halk és csaknem suttogó volt, de azért mégis mintha betöltötte volna az egész levegőt és mindenünnen viszhangozna szólt:

— Hogy meritek őt megérinteni? Hogy meri őt bántani bármelyitek is? Hogy meritek a szemeteket rávetni, a mikor én magtiltottam? Vissza, ha mondom, vissza mind! Ez az ember az enyém! Vigyázzatok, mert ha bántjátok, velem gyülik meg a bajotok.

A szőke lány arcátlanul kacér nevetéssel fordult feléje, hegy megfeleljen neki:

— Te magad soha sem szerettél; soha sem is szeretsz! erre a másik két lány is kacagott, de oly rideg, lélektelen nyers kacagással, hogy szinte megdermedtem hallatára, mintha elkárhozott lelkek kacaja volna. A gróf, a ki ezalatt figyelmesen nézte az arcomat, erre feléjük fordult és halkán suttogva mondta:

— De igen, én is tudok szeretni, hisz erről magatok is tudhatnátok a multból. Nem úgy van-e? Nos, ígérem nektek, hogyha nekem már nem lesz rá szükségem, hát kedvetek szerint csókolhatjátok. Most távozzatok! Távozzatok! Föl kell öt keltenem, mert dologhoz kell együtt látnunk.

— Hát mi semmit se kapjunk ez éjjel? — Kérdezte az egyik lány halk nevetéssel egy zsákra mutatva, melyet a gróf a földre dobott és mely mozgott, mintha valami élőlény volna benne.

A gróf felelet helyett biccentett a fejével. A leányok közül az egyik oda ugrott és kibontotta a csomót. Ha fülem nem csalt, olyan forma fuldoklást és halk sirást hallottam, mintha egy félig agyonszorított gyermek hangja volna. Az asszonyok körülállták, míg engem megbéuitott az irtózat; de mire jobban oda néztem, hát eltűntek és velük együtt a rettenetes zsák is. Nem volt mellettük ajtó és nem mehettek el mellettem, hogy észre ne vettem volna őket. Mintha csak egyszerűen beleolvadtak volna a hold sugaraiba és kihuzódtak volna az ablakon, mert még kívül is láttam egy ideig homályos árnyalakjukat, mielőtt teljesen eloszlottak volna.

De már erre teljesen legyőzött az irtózat és eszmélet nélkül hanyatlottam a semmibe.

IV.

Harker Jonathán naplója — folytatás.

Az ágyamban ébredtem föl. Ha ugy lenne, hogy nem álmodtam az egészet, akkor a grófnak magának kellett ide hoznia. Szerettem volna megbizonyosodni a dolog felől, de semmiféle elvitázhatlan bizonyítékra nem akadtam. Igaz, hogy apró jelenségei voltak, például a ruhám nem úgy volt összerakva, a hogy magam szoktam, az órám nem volt fölhuzva, pedig rendszeren föl szoktam huzni mikor lefékszem és több efféle apróság. De mind ez nem bizonyíték, mindez azt is jelentheti, hogy egy, vagy más oknál fogva nem voltam, a rendes lélek állapotomban. Bizonyítékokat kell szereznem. Egy dolognak nagyon megörültem, ha úgy volna is, hogy a gróf hozott ide és vetkeztetett le, nagyon siethetett a föladataival, mert a zsebeim érintetlenek. Meg vagyok róla gyözödve, hogy ezt a naplót olyan rejtélynek találta volna, a melyet nem lett volna hajlandó eltörni. Vagy elvette, vagy megsemmisítette volna. A mint körütekintek a szobámban, a mely eddig oly gyűlöletesnek látszott, most mintha valóságos szentély volna, mert semmi sem lehet borzasztóbb, mint azok

a rémes asszonyok, a kik a véremet akarták szívni és a kik még most is arra áhítoznak.

Május 18. Lementem, hogy még egyszer megnézzem azt a szobát a nap világánál, mert tudni akarom az igazat. Mikor a lépcső aljáról nyíló ajtóhoz értem, zárva találtam. Oly erősen csapták be, hogy a szárfának egy része szilánkokba hullott. Jól láthattam, hogy a zár nyelve nem csukódott, hanem hogy az ajtót belülről erősítették a szárfához. Félek, hogy nem álmodtam és e szerint a föltevés szerint kell cselekednem.

Május 19. Már bizonyos, hogy törbe estem. Mult este a gróf a legszivesebb hangján szólított föl, hogy három levelet irjak. Egyet, a melyben mondom, hogy a rám bízott munkával már majnem készen vagyok és hogy néhány nap mulva indulok hazafelé; egy másikat, a melyben a levél keltezésére következő napra teszem az indulásomat és egy harmadikat, a melyben értésükre adom, hogy elhagytam a kastélyt és Besztercére érkeztem. Szivesen fölláztam volna, de éreztem, hogy a dolgok jelen állásában, örültség volna nyíltan pörbe szállani a gróffal, a kinek teljesen a hatalmában vagyok és ha megtagadnám a levelek irását, csak fokozom a gyanakodását és kihivom a haragját. Azt már tudja, hogy

többet tudok, mint kellene és hogy nem szabad élnem, mert veszedelmessé válhatok ö rá nézve ; egyetlen menekülésem az időnyerés. Esetleg történik valami, a mi a menekülésemet elősegíti. Láttam is a szemében keletkezését annak a dühödt haragnak, a melylyel azt a szöke szörnyeteget magától ellóditotta. Magyarázta, hogy a postajárás ritka és bizonytalan, és hogy ha most irok, az barátaim megnyugtatóására fog szolgálni ; és annyira biztosított arról, hogy intézkedni fog, hogy a két utolsó levelemet Besztercén vissza tartsák a kellő időig abban az esetben, hogy ha a véletlen úgy hozná magával, hogy tovább maradnék, hogy nem mertem vele ellenkezni, ne hogy gyanakodását fölébresszem. Ugy tettem tehát, mintha teljesen osztanám nézetét, és csak azt kérdeztem tőle, mikorról keltezsem leveleimet. Egy percig kalkulált, aztán szólt.

— Az elsőt június 12-éről, a másodikat június 19-éről, a harmadikat június 29-éről.

— Már most tudom, hogy meddig élhetek. Az Isten legyen irgalmas.

Május 28. A menekülésnek van reménye, vagy legalább annak, hogy értesítem az otthon valókat. Egy csapat cigány jött a várba, és az udvaron tanyázik. Ezek oláh cigányok, a kik a világ e részében jóformán otthon vannak,

noha azt hiszem, hogy rokonságban vannak az egész világon szétszórt cigányokkal. Ezren, és ezren tanyáznak Magyarországon és Transzszilvániában és csaknem kívül élnek a törvényen. Nem ismerik a félelmet, nincs vallásuk, a babonát kivéve, és valami sajátságos zagyvalékát beszélik a román nyelvnek.

Irok haza leveleket, és meg próbálom, hogy nem lehetne-e velük a postára tétetni. Az ablakon keresztül már beszélgettem velük, hogy ismeretséget kössek. Levették a kalapjukat, és hajlongtak és mindenféle jeleket csináltak, a melyeket épp úgy nem tudtam megérteni, mint a nyelvüket.

Megirtam a leveleket. Minnáét gyors irással és Hawkins urnak csak annyit, hogy tegye magát érintkezésbe Minnával. Menyasszonyomnak megmagyaráztam a helyzetemet; természetesen a borzalmai nélkül, a melyeket magam is csak gyanitok. Hisz halálra rémiteném, ha kitárnám előtte a szívemet. Ha a levelek nem jutnak is céljukhoz, a gróf ne tudja meg titkomat, vagy azt, hogy meddig terjed tudomásom.

Átadtam a leveleket, az ablakon keresztül dobtam ki, egy aranynyal együtt, és iparkodtam jelek által megértetni, hogy postára tegyék. Az ember, a ki elkapta őket, a szivére

szoritotta és meghajlott, aztán a sapkájába rejtette őket. Ennél többet nem tehettem. Vissza lopóztam a könyvtárba, és olvasni kezdtem. Minthogy a gróf nem jött be, itt irtam napló jegyzetemet

A gróf bejött. Leült mellém és a leg-simább hangján mondta, két levelet kibontva:

— Ezt a cigányok adták és noha nem tudom, hogy honnan kerültek, természetesen pártul fogtam őket. Nézze, ez az egyik magától való, még pedig Hawkins barátunkhoz van címezve; a másik — a boritékot fölbontva, szeme a sajtósárga jegyekre tapadt, arca elsötétült és szeme szikrázott — a másik egy alávaló dolog, a barátság és a vendégszeretet meggyalázása! De nincs aláírva. Nos hát akkor semmi közünk hozzá. — Ezzel nyugodtan tartotta a levelet boritékostól a lámpa lángjába, míg teljesen el nem hamvadtak. Aztán folytatta.

A Hawkinsnak szóló levelet, minthogy az öné, hát természetesen el fogom küldeni. Az ön levelei szentek nekem. Megbocsájtja kedves barátom, hogy tudatlanságomban föltörtem a pecsétjét. Nem tenne rá friss boritékot? — felém nyujtotta a levelet és udvarias meghajlással tiszta levélboritékot adott át. Nem volt

mit tennem egyebet, újra kellett címezni és szó nélkül visszaadni neki. A mikor elhagyta a szobát, hallottam a kulcs halk fordulását a zárban. Egy pillanattal később megpróbáltam — az ajtó be volt zárva.

Mikor egy vagy két órával ezután a gróf visszajött, a bejövetele ébresztett föl, mert elszunnyadtam a divánon. Nagyon udvarias és jókedvű volt és látva, hogy aludtam, így szólt:

— Ugy, hát maga fáradt, kedves barátom? Feküdjék ágyba. Az a legjobb pihenés. Ma este úgy sem lehetek szerencsés önnel társaloghatni, mert még igen sok a teendőm; de ön, bizton remélem, hogy aludni fog. — A hálószobámba tértem és lefeküdtem és különös, de nyugodtan és mélyen aludtam, a nélkül, hogy álmodtam volna. A kétségbeesésnek is meg van a maga nyugalma.

Május 31. Ma reggel, amint fölbredtem, eszembe jutott, hogy jó lenne néhány levélpapírt és borítékot a táskámból magamhoz venni, hogy irhassak, ha esetleg valamely jó alkalom kínálkoznék, de csak egy újabb meglepetés, egy újabb ijedelem ért.

Minden falat papirosom eltűnt, vele minden az utra vonatkozó jegyzeteim, vasuti és hajókalauzaim, bankutalványaim, szóval min-

den, a mire nagy szükségem lenne, mihelyt kiszabadulok. Egy darabig csak ültem és tünődtem, aztán hirtelen eszembe jutott valami és a málhámba is belenéztem s a szekrénybe, a melybe ruháimat aggattam.

A téli ruhám eltűnt, vele felöltöm és meleg pokrócom; sehol sem találtam azokat. Mitéle új gazságot jelentsen ez?

Jun. 17. Ma reggel, az ágyam szélén ültem, a fejemet hű tervelgetésben törve, midőn kívülről ostorpattogást, lödobogást és szekérnyikorgást hallottam az udvaron tmllevő sziklás uton. Örömmel rohantam az ablakhoz és két hosszú szekeret láttam az udvarba hajtani, mindegyik elé nyolc zömök ló volt fogva és mindegyik pár ló mellett egy-egy oláh ember volt széles karimájú kalapjával, nagy, szögekkel kivert bőr tüzőjével, ronda birkabőr-bundában és nagy csizmában. Az ajtóhoz rohantam, hogy lesiessek és a főbejáraton keresztül, a melyet bizonyosan kinyitnak előttük, valahogy tán hozzájuk juthatnék. Ujabb meglepetés: ajtóm kívülről be volt lakatolva.

Ekkor visszarohtam az ablakhoz és kiabáltam nekik. Bambán néztek és mutogattak rám, de épp akkor a cigányok főembere

jött ki eléjük és látva, hogy az ablakomra mutogatnak, mondott nekik valamit, a mire mind nevettek. Ezentul hiába kiabáltam, hiába könyörögtem kétségbeesetten, még csak felém sem néztek többet. Elszántan fordultak el tőlem. A hosszú szekereken nagy erős faládákat hoztak, mindegyikre vastag szivós kötélfogó volt erősítve; valamennyi üresnek látszott a könnyüségéről, a melylyel az oláhok elbántak velük és a hangzásról, a midőn durván a földre dobálták őket. Mikor valamennyi le volt rakva és az udvar egyik sarkában halomra hordva, a cigány pénzt adott az oláhoknak, a melyre ezek ráköptek, hogy szerencsét hozzon nekik, aztán mindegyik tohonyán a lova felé ballagott. Nemsokára ezután a távolban hallottam ostorpattogásukat elveszni.

Junius 24. Hajnal előtt. Mult éjjel a gróf korán magamra hagyott és a szobájába zárkózott, Mihelyt csak mertem, fölsiettem a kanyargó lépcsőn és kinéztem a délnek nyíló nagy ablakon. Föltettem magamban, hogy meglessem a grófot, mert van valami készülöben. A cigányok most is itt vannak valahol a kastélyban és pedig valami dologban — erről meg vagyok győződve, mert néha-néha, nagy távolságból, mintha csákány és ásó tompa zaját hallanám és bármit csinálnak is, bizo-

nyos, hogy valamely kegyetlen gazság lesz e munkájuk végcélja.

Még alig leselkedtem félóraig az ablakban, a mikor valamit mozogni láttam a gróf ablakában. Visszahuzódva, feszülten figyeltem és láttam az egész embert az ablakon kímászni. Megrázkódva láttam, hogy az a ruha van rajta, a melyet ideutaztamban viseltem és a vállára van akasztva az a rettenetes zsák vagy szatyorféle, a melyet szemem láttára ragadt el az a három asszony akkor éjjel. Immár nem lehettem kétségben a szándéka iránt és az én ruhámban indul rettenetes útjára! Ez hát legujabb gonosz terve: azt akarja, hogy mások lássanak, vagyis higyjék, hogy láttak, egyrészt hogy esetleg bizonyíthassák, hogy látták, a mint leveleimet magam tettem postára a városban vagy faluban, másrészt meg hogy bármely gazságot kövessen el, azt a környékbeliék az én rovásomra írják.

Emészt a tehetetlen düh, ha arra gondolok, hogy ez így tarthat, míg én itt ülök fogva, valósággal rabságban, csakhogy a törvény védelme nélkül, a mely pedig még a gyilkost is védi és vigasztalja.

Föltettem magamban, hogy megvárom a gróf visszatértét és makacs kitartással ültem jó ideig az ahlakban. Egyszer csak észrevettem,

hogy sajátságos kis foltok szállongnak a hold sugaraiban. Olyanok voltak, mint az apró por-szemek ét sajátságosan keringtek és tömörültek ködös foszlányokká.

Mintegy csillapulva figyeltem őket és jóleső nyugalom szállt e közben rám. Kényelmesebb helyzetbe illeszkedtem az ablak ülésén, hogy könnyebben figyelhessem a légi tünemény játékát.

Egyszer csak föriasztott valami, halk kinos vonítás, mintha valamely távoli, mély völgyben vonítanának a kutyák. Mind hangosabban szállt felém a kinos hang és a holdfényben táncoló árnyak mintha új alakot ölténének a hangra. Éreztem, hogy ösztöneim mintegy ébredésre serkentenek; a lelkem is mintha küzködött volna a zsibbadás ellen. Hipnotikus álmom vett rajtam erőt. Sebesebben, sebesebben táncoltak az atomok, a holdsugarak szinte remegve tüntek el mögöttem a homályban. Az atomok mind határozottabb árnyalakokká tömörültek. De ekkor már fölriadtam, teljesen ébren és érzékeim birtokában és sikoltozva rohantam a helyről. Az árnyalakok, a melyek a hold sugaraiban keletkeztek életre, a három kísérteties szép asszony alakjává tömörültek, a kiknek a prédájává kellett lennem. Menekültem és csak a saját szobámban kezdtem magamat

biztosságban érezni, mert ott nem volt holdvilág és derülten égett a lámpa.

Egy két óra elmúltával valamit hallottam a gróf szobájában, mintha éles fájdalmas sikoltás lett volna, a melyet gyorsan elfojtottak; aztán csönd, mélységes borzalmas csönd következett, a mely megdermesztett. Lüktető szívvvel próbáltam a kilincsemet, de ismét be voltam zárva börtönömbe és semmit sem tehettem. Le ültem és tehetetlenül sirva fakadtam.

A mint így ültem, az udvaron hallottam valamit — egy asszony kétségbeesett kiáltását. Az ablakhoz rohantam, kinyitottam és a vasrácsokat körül kinéztem. Csakugyan egy asszony volt ott szétzillált hajjal, két kezét a szívére szorítva, mintha sebes futástól ki volna merülve. A kapu bálványához támaszkodott. A mikor arcomat meglátta, előre vetette magát és fenyegető hangon kiáltotta:

— Szörnyeteg, ad vissza gyermekemet!

Térdre vetette magát és kezeit felém nyújtva szívettépő hangon ugyanazokat a szavakat ismételte kiabálva. Azután a haját tépte, a mellét verte és átengedte magát a legörültebb kétségbeesés kitöréseinek. Végre előre vetette magát és én noha nem láttam, de hallottam, a mint pusztá öklével az ajtót döngette.

Ekkor valahonnan a magasból, talán a toronyból, a gróf hivatató hangját hallottam kemény, zord suttogással. Hívására közel és távolból a farkasok üvöltése felelt. Alig néhány perc múlva egy egész falka rohant be, mint az áradat, a széles kapubejárón keresztül az udvarra.

Nem hallottam az asszonyt sikoltani, a farkasok üvöltése is csak rövid ideig tartott. Nem sok vártatva egyenkint ódalogtak el, szájukat nyalva. Nem is sajnáltam szegény asszonyt, hisz tudtam, hogy gyermeke mivé lett és jobb, hogy meghalt szegény, hogy sem azt megtudja.

De mit tegyek én? Mit tehetnék? Hogyan szabaduljak meg a sötétség, az éj és félelem rémes fogságából?

Junius 25. Nincsen ember, a ki tudná, a mig az éj meg nem kinozta, hogy mily édes és drága szemének és szívének a napkelte. Mikor a nap ma már oly magasra ért, hogy az ablakkal szemközt levő kabuboltozat magas tetejét érték sugarai, úgy tetszett nekem, mintha Noe bárkájának a galambja szállott volna oda. A félelem úgy lefoszlott rólam, mintha ködből szőtt köntös lett volna, a mely a nap sugarától elfoszlik. Tennem kell valamit,

a mig a nappal bátorsága bennem van. Nem szabad tovább töprenkednem — tenni kell.

Eddig mindig csak éjjel voltam valamely zaklatásnak, fenyegetésnek, vagy veszedelemnek kitéve. A grófit nappal még csak nem is láttam soha sem. Lehetséges-e, hogy ő alszik, a mig mások ébren vannak és viszont ébren van, a mikor mások alusznak? Csak a szobájába juthatnék! De lehetetlen oda eljutni. Az ajtaja mindig zárva és más ut nincs a számomra.

De igenis hogy van, csak merni kellene. Arra, a merre ő jár, miért ne járhatna más is? Én magam láttam őt az ablakán kimászni; miért ne utánoznám őt és miért ne másznék be az ablakán? A próba kétségbeesett, de hát nem kétségbeesettebb-e az én helyzetem? Megkísérlem. Legrosszabb esetben csak a halál vár rám. Isten vezéreljen földatomban! Isten veled Minna — ha nem sikerül; Isten veled hűséges barátom, második atyám; Isten veletek mind és végül és utoljára Isten veled Minna!

Ugyanazon a napon később:

— Megtettem a kísérletet és Isten segítségével visszajutottam ide a szobámba. Minden részletet sorrendben kell ide iktatnom. Elindultam, a mig bátorságom első föllendülése tar-

tott, a délnek nyiló ablakhoz és egyszeriben kiléptem rajta a keskeny köpárkányra, a mely ezen az oldalon végig fut az épületen. A kövek nagyok és durván faragottak, a vakolat az idők során kikopott közülök. Lehuztam a csizmamat és elindultam kétségbeesett utamon. Egyszer lenéztem, hogy meggyőződjem felőle, hogy a rettenetes mélység hirtelen föltáru- lása nem szédít e le, de azután elfordítottam róla szememet. Meglehetősen jól tudtam a gróf ablakának irányát és távolságát s lehetőleg feléje tartottam, hasznát véve minden kínálkozó támaszpontnak. Nem szédültem — lehet azért, hogy tulságos izgatott voltam — és roppant rövid idő alatt azon vettem észre magamat, hogy az ablak párkányán állok és a tolóablakot próbálom emelgetni. Hanem azért remegtem a fölindulástól, a mint lehajolva, lábbal előre, ereszkedtem le az ablakon. Aztán körültekintve, kerestem a grófot, de meglepetésemre és öröömre fedeztem föl, hogy a szoba üres! Alig volt butorozva, különös tárgyakkal, a melyeknek mintha soha sem vették volna hasznát; a butor különben formára hasonlított a déli szobakéhoz és épp ugy porral volt lepve. A kulcsot kerestem, de nem volt a zárban és sehol sem birtam megtalálni. Az egyetlen, a mit találtam, egy

nagy halom arany volt egy szögletben, mindenféle arany, római és britt, osztrák és magyar, görög és török pénzek porral és penészszel lepve, mintha sokáig a földben heverték volna. Azok közül, a melyeket megnéztem, egy sem volt háromszáz esztendősnél újabb. Volt ott még aranylánc rengeteg és kövekkel kirakott ékszer, de mind régi és piszkos.

A szoba egyik sarkában nehéz ajtót láttam. Nyitni próbáltam, mert hogy sem a szoba kulcsát, sem a kapu kulcsát, a melyet leginkább kerestem, nem találtam, hát másfelé kellett kutatnom, hogy utam hiábavaló ne legyen. Az ajtó engedett és egy kőbe vágott folyosón keresztül egy csigalépcsőhöz jutottam, a mely meredeken vezetett lefelé. Óvatosan lefelé indultam rajta, mert a lépcső igen sötét volt, csak itt-ott a vastag falba vágott lyukon keresztül nyert egy kis derengő világosságot. A garádics alján sötét, alagutszerű átjáróféle volt, a melyen halált lenellő dögleletes levegő áramlott felém, mintha rothadt földet forgattak volna föl. A mint az átjárón végigmentem, a levegő mindig tüledtebb és nehezebb lett. Végre kitártam egy nehéz ajtót, a mely kissé nyitva állott és egy ódon, romba dőlő kápolnába értem, a melyet hajdan nyilván temetkezőhelynek használtak. A tetőzet be-

szakadt és két helyen lépcső vezetett le a kriptákba, de az egész talaj föl volt forgatva és a föld nagy faládákba rakva, nyilván ugyanazokba, a melyeket az oláhok hoztak. Senki sem volt közel és én kerestem más kijárást, de nem volt több sehol sem. Aztán végigkutatattam minden talpalatnyi földet. Még a kriptákba is lementem, a hova alig szűrődött be egy kis félhomály, pedig a lelkem valósággal irtózott ettől a földadattól. A két elsőben nem találtam csak régi koporsók romjait és halomra gyűlött port, a harmadikban azonban rémes fölfedezést tettem.

Ott, az egyik faláában, a melyekből összesen ötven volt, egy halom frisen ásott földön feküdt a gróf. Vagy aludt, vagy meg volt halva, magam sem tudtam, hogy mit gondoljak — mert a szeme nyitott volt és merev, de nem üvegesedett, mint a halottaké szokott lenni — az arcán pedig sápadtsága dacára is az élet melege látszott, a szája széle pedig épp oly piros volt, mint rendesen. De semmi jele az életnek, a mozgásnak, az ütőere nem vert; lélekezete nem járt és a szive nem dobogott. Föléje hajoltam, hogy az életnek valamely jelét lássam, de hiába. Nem fekhetett itt régen, mert a frisen ásottföld szaga néhány óra alatt el szokott oszlani.

A láda mellett hevert a teteje, a melybe imitt-amott lyukak voltak furva. Azt gondoltam, hogy tán a grófnak megtalálom a kulcsait, de midőn keresni kezdtem, megláttam holt szemeket és bennük, noha halottak voltak és nem lehetett tudomásuk rólam, vagy jelenlétemről, a gyűlöletnek oly rémes kifejezését, hogy futottam a helyről és a gróf szobáját az ablakon keresztül elhagyva, újra fölmásztam a vár falán. A szobámba érve, zihálva vetettem magamat az ágyra és gondolkozni próbáltam.

Junius 29. — Ma van utolsó levelem keltezésének a napja és a grófnak gondja volt rá, hogy pontos legyen, mert ismét láttam őt az ablakán keresztül elhagyni a kastélyt és ismét az én ruhámban. A mint lefelé mászott a falon, mint egy óriás gyík, szerettem volna egy puska vagy más halálos fegyver birtokában lenni, hogy elpusztíthassam; de attól tartok, hogy pusztán emberkéz alkotta fegyver úgy sem fogna rajta. Mem mertem megvárni a visszatértét, mert féltem, hogy újra meglátnám a kísérteties nővéreket. Visszatértem a könyves szobába és olvastam, míg el nem nyomott az álmom.

A gróf keltett föl, zordon arccal nézett rám, a mint mondá:

— Holnap barátom megválnék egymástól. Ön visszatér az ön szép Angliájába, én pedig föladatombhoz, a melynek olyan vége szakadhat, hogy talán soha sem találkozunk többé. Az ön levelét elindítottuk, holnap én már nem leszek itt, de minden rendben lesz az ön elutazására. Reggel eljönnek a cigányok, a kiknek itt valami dolguk van és jönnek az oláhok is. Majd ha ők mind eltávoztak, elő fog állni a kocsim és elviszi önt a Borgosorosba, a hol a Bukovinából Besztercére siető delizsáncot találja. De remélem, hogy még látni fogom önt Drakula várában. — En gyanakodtam a grófra és elszántam magamat, hogy próbára teszem őszinteségét. Őszinteség! a szó megszenteltségtelenítésének látszik, ha az ember egy ilyen szörnyeteggel kapcsolatban írja le, azért hát hirtelen kérdeztem:

— Miért ne indulhatnék még ez éjjel?

— Azért jó uram, mert a kocsisom és lovaim másfelé vannak elfoglalva.

— De hisz én szívesen mennék gyalog is. Azonnal szeretnék indulni. — A gróf mosolygott olyan édesen, szendén és oly diabolikusan, hogy mindjárt tudtam, hogy valami rejlik a simasága mögött. Így szólt:

— És az ön málhája?

— Nem törődöm vele. Majd érte küldök máskor.

A gróf fölállt és oly szives udvariassággal szólott, hogy szinte a szememet dörzsöltem, hogy nem álmodom-e.

— Jöjjön drága ifju barátom. Egy órát se töltsön kedve ellenére házamban, bár buba ejt az ön távozása és kivált az, hogy oly hirtelenséggel elkiváncozik.

— Jöjjön! — Méltóságteljes komolyággal vitte előttem a lámpát, le a lépcsőn és végig a csarnokon. Hirtelen megállott.

— Figyeljen!

A közelből farkasok orditása hangzott. Majdnem úgy volt, mintha a hang az ő kezének a fölemelésére támadt volna, mint valami óriás zenekaré a karmester botjának intésére. Egy pillanatnyi megállapodás után komoly méltósággal folytatta utját az ajtó felé, visszahuzta az óriás reteszeket, kezdte lekapcsolni a láncokat és lassan nyitotta az ajtót.

Végtelen meglepetésemre láttam, hogy nem volt kulccsal zárva. Gyanakodva tekintettem köröskörül, de kulcsnak sehol semmi nyoma.

A mint az ajtó nyilni kezdett, a farkasok orditása hangosabb és haragosabb lett; vörös állkapcsukban csattogó agyaraik, tompa karmu

lábuk a mint odaugrottak, betolakodtak a lassan nyiló ajtón. Beláttam, hogy e pillanatban hiu volna minden küzdelem a gróffal. Ilyen szövetségeseikkel szemben, mint ezek, én teljesen tehetetlenül állok. Hanem azért az ajtó lassan nyílott tovább és csak a gróf teste védte a bejáratot. Hirtelen eszembe ötlött, hogy tán végzetem beteljesülésének ez az ideje és módja, még pedig a saját kívánságom folytán. A gondolat pokoli gonoszsága méltónak látszott a grófhoz. Irtózva kiáltottam :

— Csukja be az ajtót! inkább várok holnapig! — és kezeimbe rejtettem arcomat, hogy a csalódás keserü könyeit elrejtsem előle. Hatalmas karjának egyetlen mozdulatával csapta be a gróf az ajtót és az óriás reteszek és vasak csattogva a boltozatos csarnokon visszhangozva csapódtak helyükre vissza.

Némán tértünk vissza a könyvtárba és én néhány perc múlva a hálószobámba huzódtam. Drakula grófot úgy láttam utoljára, hogy kezével csókot intett felém; szemében a diadal lobogó lángjával és ajkán olyan mosolylyal, a melyet a kárhozatra vetett Judás is megirigyelhetett volna tőle.

Mikor már a szobámban voltam és lefekvéshez készültem, úgy tetszett, mintha sut-

togást hallanék az ajtómban. Loppal odacsusz-
tam és figyeltem. Ha fülem nem csalt, a gróf
hangját hallottam:

— Vissza! Vissza a helyetekre! Még nem
érkezett el az időtök. Várjatok. Türelem. A
holnap éjjel, holnap éjjel a tiétek! —
Halk, édes kacagás felelt erre, én dühöd-
ten tártam föl az ajtót és ott láttam a három
rettenetes asszonyt ajkukat nyalva. A mint
megjelentem, mind együtt irtóztatós kacajra
fakadtak és elfutottak.

Visszatértem a szobámba és térdre vetet-
tem magamat. Hát már oly közel a vég?
Holnap! holnap! Uram Istenem oltalmaz
engem és mindazokat, a kik ragaszkodnak
hozzám!

Junius 30. Ezek talán az utolsó sorok, a
melyeket valaha naplómba írok. Csaknem haj-
nal hasadtáig aludtam. A mint fölbredtem,
térdre estem és imádkozni kezdtem, mert el
voltam szánva a halálra és azt akartam, hogy
készen találjon.

Végre éreztem a levegőnek azt a szubti-
lis változását, a mely a hajnal hasadtát je-
lenti. Aztán az epedve várt kakas-kukoréko-
lást hallottam és éreztem, hogy immár biztos-
ságban vagyok. Örömmel telt szívvél nyitot-
tam ki az ajtómat és rohantam a lépcsőn le a

csarnokba. Láttam éjjel, hogy az ajtó nem volt zárva, tehát nyitva a menekülés útja. A sietzégtől remegő kézzel huztam vissza a nehéz reteszeket és szedtem le a súlyos láncokat.

De az ajtó csak nem akart mozdulni. Kétségbeesés fogott el. Teljes erőmmel neki dülve huztam az ajtót és ráztam mindaddig, hogy súlyos volta dacára is csak úgy recsegett a sarkaiban. Hiába, a zár rá volt fordítva. A gróf bizonyosan azután csukta be, hogy én a szobámba tértem.

Ekkor elfogott az örült vágy, hogy azt a kulcsot megkerítsem, bármibe kerüljön is és elhatároztam, hogy még egyszer megmászom a falat a gróf szobájáig. Lehet, hogy megöl, de már a halállal sem igen törődtem. Rohantam föl az ablakhoz, lemásztam a falon, be a gróf szobájába. Üres volt, de ez nem lepett meg. Kulcsot nem láttam sehol sem, de az aranyhalmaz a helyén volt. Körösztül siettem a sarkajtó küszöbén, le a csigalépcsőn, végig az átjárón az ódon kápolnába. Most már jól tudtam, hogy hol találom a szörnyeteget, a kit kerestem.

A nagy láda ugyanazon a helyen állt a falhoz közel, de ezuttal a teteje rá volt téve, nem ráerősítve, noha a szögek a helyükön voltak, csak be kellett volna őket kalapácsal

verni. Tudtam, hogy a gróf testén kell a kulcsot keresnem, hát fölemeltem a láda tetejét és a falnak támasztottam és ekkor olyasmit láttam, a mitől irtózáttal tellett el a lelkem. Ott feküdt a gróf, de olyannak látszott, mintha az ifjuságát féligmeddig visszanyerte volna, mert a fehér haja és bajusza épp hogy dere-sedőre változott; az arc teltebb volt és a fehér bőre alatt rubinpirosnak tetszett; a szája pirosabb volt, mint valaha, mert a szája szélén tris vércseppek piroslottak, a melyek a szája szögletén szivárogtak ki és az arcán és nyakán csepegtek végig. Még a tüzes, mély szeme is mintha dagadt hus közé lett volna illesztve, mert a szem héja és zacskója duzzadtak voltak. Ugy látszott, mintha az egész borzalmas kreatura vérrel volna teleivakodva; úgy feküdt ott, mint egy utálatos pióca; kimerülten és tehetetlenül a jóllakottságtól. Borzadva hajoltam föléje, hogy megmottozzam és egész valóm föl-lázadt az érintkezésre; de meg kellett keresnem a kulcsot, vagy elvesztem. Ki tudja, hogy a következő éjjelen nem rajtam fog-e így lak-mározni ez a rettenetes hiéna. Az egész testet végig tapogattam, de sehol, semmi nyoma a kulcsnak. Ekkor fölegyenesedtem és a grófra néztem. Duzzadt ábrázatán csufondáros mo-solyt láttam, a mely örületbe ejtett. Ez volt

hát az a lény, a kit én magam segitettem átszállítani Londonba, hogy tán annak nyüzsgő milliói közt elégitse ki vérszomját, az elkövetkező századokon keresztül és teremtsen maga körül a félig démonok örökké táguló körét, a kikkel együtt a tehetetleneken táplálkozzék. Ez a gondolat örültté tett. Szörnyü vágyam támadt, hogy a világot megszabadítsam egy ilyen szörnyetegtől. Nem volt semmiféle halálos fegyver kéznél, felkaptam hát az ásót, a melylyel a munkások a földet a ládába rakták és magasra emelve, az élével lefelé vágtam a gyűlöletes arcba. De a mint ezt tettem, a fej megfordult és a szeme, rettenetes baziliszkus tekintetével egyenesen rám szegődött.

Ez a látvány mintha megbénított volna, az ásó fordult a kezemben és lecsuszott az arcról, csak a halánték fölött ejtett egy mély sebet. Az ásó kiesett a kezemből, a lánán keresztül és a mint vissza akartam huzni, a láda födelébe akadt, a mely lecsapódott és elrejtette azt a rettenes látományt szemem elől. Utoljára is oly gonosz vigyorgásba merültem láttam annak a rémnek vérrel borított puffadt arcát, a mely a legmélységesebb poklokhoz méltó lett volna.

Gondolkoztam, tünődtem, hogy mihez

kezdjek most, de az agyvelőm mintha égett volna és én kétségbeesetten vártam — csak vártam. A mint így várok, egyszer csak a távolból cigány nótát hallok, mind jobban közeledő vidám hangokkal és ének közben nehéz kerécsikorgás és ostorpattogás hallatszott, jöttek a cigányok és oláhok, a kiket a gróf említett. Egy végső pillantással körül és a ládára, a mely az undok tetemet rejtette, futottam a helyről, föl a gróf szobájába, elszántan, hogy a mint nyilik az ajtó, kirohanok rajta. Feszült figyelemmel hallgatózva, hallottam a lépcső alján a kulcs csikorgását, a nehéz zárban és a sulyos ajtó hátracsapódását. Valakinek, ugy látszik, volt kulcsa a bejárathoz. Aztán sok láb lassan-lassan elhaló dobogása hallatszott valamely folyosón végig. Megfordultam, hogy még egyszer a kriptába siessek, hogy azon keresztül talán megtalálhatom a kijáratot, a melyen a ládákat elviszik. De abban a pillanatban mintha hirtelen szélroham támadt volna, a mely a csigalépcső ajtaját dörögve csapta be. Oda rohantam, hogy kitaszítsam, hiába! teljesen bezáródott! Ismét rab voltam és végzetem hálója mind szorosabbra huzódott körülöttem.

A mig itt irok, lent, valahol a folyosón ismét hallom a lábak dobogását és olyan zuho-

gást, mintha nehéz terhet raknának földre, nyilván a nagy ládákat, frissen ásott terhükkel. Kalapácsolást hallok, bizonyosan most szögezik le azt az egy, utolsó ládát. Még egyszer hallok a sulyos lábdobogást a csarnokon végig.

Az ajtó becsapódik, a lánc csörömpöl, a kulcs csikorogva fordul meg a zárban, aztán hallom, a mint a kulcsot a zárból kihúzzák. Aztán még egy ajtót hallok nyitni és csukni, hallom a zár és retesz csattanását.

Hallom az udvaron és a sziklás uton végig a nehezen gördülő kerekek csikorgását, az ostorok pattogását és a cigányoknak a távolban elhaló dalát.

Egyedül vagyok a várban azokkal a rettenetes asszonyokkal. Utálat! De hisz Minna is asszony, de semmi közös nincs közöttük. Ez a három a pokol mélyéből kikelt démon!

Nem fogok velük egyedül maradni; megpróbálok tovább mászni a falon, mint a mennyire eddig eljutottam. Viszek magammal az aranyból, hátha rá szorulok később. Hátha ki tudok valahogy menekülni ebből a borzalmas helyből.

Aztán el, el hazafelé! El a legközelebbi és leggyorsabb vonatra, el erről az átkozott helyről, ebből az átkozott országból, a hol az ördög és ivadékai földi alakban járnak!

Isten kegyelmére bizom magamat, a szakadék meredek és mély, de inkább annak fenekén aludjam örök álmomat, hogysem e szörnyetegek kényének prédája legyek. Isten veletek mind! Minna!

V.

*Murray Minna kisasszony levele Westenra
Lucy kisasszonynak.*

Május 9.

Kedves Lücy!

Bocsásd meg, hogy oly régóta nem irtam, de el voltam halmozva dologgal. Egy segéd-tanítónő élete néha nagyon nehéz. Alig várom, hogy veled lehessenek a tengerparton, a hol szabadon beszélgethetünk és együtt építhetjük légvárainkat. Az utóbbi időben nagyon sokat dolgoztam, mert lépést akarok tartani Jonathán tanulmányaival, meg a gyorsírásban is szorgalmasan gyakoroltam magamat. Ha egyszer férj és feleség leszünk, támogatni szeretném őt munkájában és ha egyszer jól tudok stenografálni, minden utasítását följegyezhetem magamnak, aztán kidolgozhatom az írógépen, a melyet szintén nagyon szorgalmasan gyakorlok. Néha gyorsírással váltunk levelet egymással és ő

minden utinaplóját így jegyzi. Ha egyszer nálad leszek, én is ilyenformán fogok mindenről naplót vezetni. Nem olyan fiatal, lányos két lapot egy hétről, a vasárnapot is beleszorítva-féle naplót, hanem egy olyan napilapfélé, a melybe írok, ahányszor csak kedvem tartja. Nem gondolnám, hogy ez másokat nagyon érdekelne; de hát nem is másoknak van szánva. Majd egyszer tán Jonathánnak megmutatom, ha valami érdemes lesz benne, de tulajdonképpen csak gyakorlófüzetem lesz az egész. Majd úgy fogok tenni, a hogy egy ujságíró hölgytől láttam: interviewolok, aztán iparkodom hiven leírni a hallottakat. Azt hallottam, hogy egy kis gyakorlattal az ember mindenre képes visszaemlékezni, a mi történt, vagy a mit napközben mondani hallott. No, majd meglássuk. Majd elmondom a legapróbb terveimet is, ha találkozunk. Mostanában kaptam egy-két sietős sort Jonathántól Transzszilvániából. Jól érzi magát és majd egy hét múlva hazafelé indul. Alig várom, hogy elbeszélhesse élményeit. Érdekes lehet idegen országokat látni. Vajjon mi — már mint Jonathán meg én — valaha fogunk-e együtt világot látni. De csöngetik a tiz órát. Isten veled.

Szerető Minnád.

Minden ujságot elmondj, ha irsz. Már régóta nem mondtál semmit sem. Hallottam ám valamit — különösebben egy szálas, szép göndörhaju ifjuról rebesgetni???

Levél. Westenra Lucy-Murray Minnának.

17. Chatam utca.

Kedden.

Drága édes Minnám.

— Mondhatom, szép töled, hogy engem vádolsz hanyag levélírással. Én már *kétszer* is irtam neked elválásunk óta és a te multkori leveled volt csak a *második*. Aztán meg nincs is semmi mondani valóm. Igazán semmit sem tudok, a mi tégedet érdekelne. A város most igen kellemes és mi igen sokat járunk képcsarnokokba, sétálni és kocsikázni a parkban. A mi a szálas, szép, göndörhaju ifjut illeti, hát bizonyosan Helmwood Artur urat értették alatta, pedig hát szó sincs róla, csak úgy beszélnek az emberek. Igaz, hogy sokat jár hozzánk, de hát a mama meg ő olyan jól értik egymást, olyan jól el tudnak egymással beszélgetni. Nem rég ismerkedtünk meg egy fiatal emberrel, az éppen neked való volna Minna, ha már Jonathánnak a mátkája nem volnái. Kitünő párti, szép ember, jó módu

és jó családból való. Orvos doktor és nagyon de nagyon okos ember. Képzeld! még csak huszonkilenc éves és már is egy óriási elme-gyógyintézetnek a főorvosa. Helmwood ur mutatta be nekünk, azóta aztán meglátogatott bennünket, és most már gyakran jár hozzánk. Azt hiszem, hogy egyike a legelszántabb embereknek, a kit valaha láttam, de azért a legnyugodtabb. Tökéletesen megingathatatlanak látszik. El tudom képzelni, hogy mily rendkívüli hatalommal bírhat betegei fölött. Különös szokása, hogy olyan egyenesen néz az ember arcába, mintha a gondolatait szeretné kitalálni. Velem is nagyon sokat próbálgatja, de hiszelgek magamnak azzal, hogy ezzel kemény diót próbálgat feltörni. Ezt a tükrömből tudom. Próbáltad-e valaha a saját arcodból kiolvasni a gondolataidat? EN próbáltam és mondhatom neked, hogy különös egy dolog és nagyobb föladat, mint hinnéd, ha soha sem próbáltad.

A doktor azt mondja, hogy neki egy érdekes lélektani tanulmány vagyok, a mit szerényen el is hiszek magamról. Mit irjak még. Tudod, hogy nem érdeklődöm annyira a ruhák iránt, hogy új divatok leírásával foglalkozzam.

A ruha kész unalom. Ez ugyancsak olyan

szójárás, de se baj ; Artur is ugyanazt mondja mindennap. No tessék, hát nem kiszalasztottam. Minna mi minden titkunkat elmondtuk egymásnak gyermekkorunk óta ; együtt hálunk és együtt ettünk és nevettünk és sirtunk is együtt ; és most, noha már eleget mondtam, szeretnék többet is mondani. Oh Minna, hát nem találod-e ki ugyis ? Szeretem őt. Pi-rulok, a mint leirom, mert noha *gondolom*, hogy ő is szeret, azért még szóval nem mondta azt nekem. De oh Minna ! én szeretem, szeretem, szeretem ! Na, ez jól esett. Szeretném, ha veled lehetnék édes, a tűz előtt, vetkezés közben, a mikor beszélgetni szoktunk ; és én megkisérleném elmondani, hogy mit érezek.

Nem is tudom, hogy merem mindezt még neked is megírni. Nem is merek megállapodni, mert szét találom szakítani a levelem, de nem is akarok megállapodni, mert oh, úgy kívánnék neked elmondani mindent. Jaj, azonnal is mondd meg, hogy mit gondolsz mind erről. Minna már mégis meg kell állapodnom. Jó éjt és imádkozzál értem és Minna imádkozzál a boldogságomért. Lucy.

P. S. Nem kell mondanom ugy-e, hogy mindez mélységes titok. Jó éjt még egyszer.

L.

Levél. Westenra Lucy Murray Minnának.

Május 24.

Legdrágább Minnám!

Köszönet és köszönet és még egyszer köszönet édes leveledért! Oly jól esett, hogy neked elmondhattam és hogy velem érzesz.

Drágám, csöstől szakad az áldás. Mily régi jó közmondás. Itt vagyok én, a ki jövő szeptemberben leszek husz esztendő és még mindez ideig kérőre nem akadtam, legalább igazira nem, hát ma egyszerre került három. Képzeld! *Három* kérő egy napra! Nem borzasztó-e ez? Sajnállok, de igazán és tiszta szivemből sajnállok a három szegény fiu közül kettőt.

Oh Minna, én oly boldog vagyok, hogy azt sem tudom, mittévő legyek magammal. És három kérő! De az ég szerelmére, meg ne mondd valahogy a lányoknak, mert mindenféle hóbotos képzelődéssel szednék tele a fejcskájukat és ha a nevelőből hazaérkezve, mindjárt első nap legalább hat kérőjük nem akadna, hát mellözve és sértve éreznék magukat. Hisz némely leány oly hiu.

Te meg én Minna, a kik már mátkásak vagyunk és már innen-onnan öreg asszonyok leszünk, mi megvethetjük a hiuságot. Nos hát

hadd mondjam el csak mind a hármát, de titokban kell tartanod édes mindenki előtt, kivéve természetesen Jonathánt. Neki meg fogod mondani, mert a te helyedben én is megmondanám Arturnak. Az asszony mindent meg kell hogy mondjon az urának — nem gondolod édes te is? — és én méltányos akarok lenni. A férfiak szeretik is, ha az asszony — legalább a tulajdon feleségük — őszinte; és én tartok tőle, hogy bizony az asszonyok nem mindig olyan őszinték, mint a milyeneknek lenniök kellene.

Nos drágám, hát az első szám épp a villásreggeli előtt jött. Már beszéltem neked róla, Seward John dr. az örültek házának orvosa, a kinek olyan határozott állása és olyan szép homloka van. Külsőleg nagyon nyugodt volt, de azért jól láttam, hogy ideges, bizonyosan jól feltette magában, hogy vigyázni fog minden aprólékos külsőségre, hogy izgatottnak ne lássék, hanem azért mégis majd rá ült a cylinderére, a mit a férfiak nem szoktak éppen megtenni, ha nyugodtak. Aztán mikor legjobban mutatni szeretete volna, hogy igen-igen nyugodt, hát úgy forgatott egy lánzetát a kezében, hogy majdnem sikoltoztam tőle. Hanem azért nagyon egyenesen és őszintén beszélt velem. Megmondta, hogy mennyire szeret, noha

csak oly rövid ideje ismer és hogy milyen lenne az élete, ha én mellette volnék, hogy támogassam és derültté tegyem. Már éppen azt kezdte mondani, hogy mily boldogtalan lenne, ha én nem törődnék vele, a mikor észre vette, hogy potyognak a könyeim. Akkor aztán elkezdte magát szidni és bocsánatot kérni és ígérte, hogy nem kinez tovább. Aztán végre elhallgatott és kis idő múlva kérdezte, hogy valamikor később nem tudnám-e őt szeretni; és mikor erre fejemet ráztam, hát remegett a keze és kissé akadozva kérdezte, hogy tán már más valakit szeretek-e? De nagyon kedvesen tette, mondván, hogy nem akarja a bizalmamat erőszakolni, csak tudni szeretné, mert ha a lánynak a szive szabad, a férfi még remélhet. És ekkor Minna, éreztem, hogy kötelességem neki megmondani, hogy már van más valaki. De csak ennyit mondtam neki és akkor ő fölállt és nagyon erősnek és nagyon komolynak látszott, a mint mind a két kezemet az övéibe fogta és azt mondta, hogy reméli, hogy boldog leszek és hogyha valaha jóbarátra szorulnék, hát reméli, hogy őt a legjobb barátaim közé sorolom. Ó, Minna édes, nem tehetek róla, hogy sirnom kell és meg kell bocsátanod, hogy ez a levél olyan pecsétes.

A megkérés és több efféle nagyon kedves dolog lehet, hanem azért nem jól esik látnod, mikor egy szegény fiu, a kiről tudod, hogy igazán szeret, olyan leverten és busan távozik, mintha a szive szakadt volna meg. És tudod, hogy bármit mondott is abban a pillanatban, azért mégis csak kiestél az életéből örökre. Drágám, be kell fejeznem a leveletem, mert nagyon nyomorultnak érzem magamat, noha nagyon boldog vagyok.

Ugyan az este. Artur épp most ment el, és én jobb kedvűnek érzem magamat, mint mikor a levelet abba hagytam, hát folytatom a nap eseményeinek leírását. Hát tudod drágám a 2-dik szám az mindjárt villás reggeli után jött. Az is egy olyan édes fiu, amerikai Texasból és oly fiatalnak és frisnek látszik, hogy szinte lehetetlen elhinni, hogy annyi helyen megfordult és oly csudálatos kalandjai voltak. Én nagyon szimpatiaólok szegény Desdemonával, a kinek a füle hallatára oly veszedelmes kalandokat regélt, habár csak egy szeccsen is. Én azt hiszem, mi asszonyok oly gyávák vagyunk, hogy csak azért megyünk férjhez, mert azt hisszük, hogy a férfi mindentől megvéd bennünket. Én most már tudom, hogy mihez kezdenék, ha férfi volnék és azt akarnám, hogy egy

leány belém szeressen. Nem a, dehogyan tudám, mert hisz itt volt Morris ur, a ki folyton a kalandjait regélte és Artur, a ki sose beszélt és mégis, — de drágám, látom, hogy összezavarodom. Morris P. Quincey ur egyedül talált idehaza. Ugy látszik, hogy a férfi mindig egyedül találja a leányt. Nem a, rosszul mondom, mert hisz Artur kétszer is nagyon igyekezett, hogy egyedül beszélhessen velem és én is nagyon rajta voltam; most már nem szégyenlem bevallani. Előre kell bocsátanom, hogy Morris ur nem használja mindig a maga sajátos szójárását, vagyis sohasem használja idegenek előtt, mert jó-nevelésű és kitűnő modora van, de rájött, hogy engem rendkívül mulattat az ő amerikai szójárása és ha egyedül voltunk és senkit más nem botránkoztatott vele, furcsább-nál-furcsább dolgokat mondott. Én azt hiszem, drágám, hogy ő minden szót maga talál ki, mert mindig tökéletesen illik arra, a mit mondani akar. Én nem tudom, hogy fogok-e valaha tudni ilyen furcsa szójárással beszélni, mert még nem tudom, hogy Arturnak tetszik-e, mert őt magát sohasem hallottam így beszélni. Nos hát Morris ur mellém ült és oly vignak és pajkosnak látszott, mint bármikor, hanem azért én jól láttam, hogy nagyon nervozus.

Kezemet az övébe fogta és a legédesebb hangon szólalt meg:

— Luca kisasszony tudom, hogy nem vagyok méltó, hogy a maga kicsi csipőcskéjének a szalagját bebógozzam, de mondok, ha addig vár, még olyan embert talál, a ki méltó, hát alighanem ama bizonyos hét szüz közé sorolják nyolcadiknak, a mikor itt hagyja ezt az árnyékvilágot, a kiknek a mécsesük nem volt rendén. Mondok, nem állna mellém rudasnak, hogy kettőshámba fogva indulnánk együtt a hosszú utnak?

Olyan jó kedvűnek és tréfásnak tetszett, hogy nem esett olyan nehezemre visszautasítani, mint azt a szegény doktort, hát azt feleltem neki, hogy nem is tudom mi az a rudas, meg hogy még egyáltalán semmi kedvem nincsen a hámbatöréshez. Ekkor ő azt mondta, hogy reméli, nem veszem rossz néven, hogy egy ilyen rá nézve komoly pillanatban is tréfásan beszélt és hogy megbocsátok neki érte. Igazán nagyon komolynak látszott, a mikor ezt mondta és én is egy kicsit elkomolyodtam, noha — pedig tudom, hogy te ezért engem egy rettenetes kacérnak fogsz tartani — noha nem tehettem róla, hogy roppant jól ne essék, hogy ez már a második kérő egy napon. Aztán drágám, még mielőtt csak egy

szót is szólhattam volna, valóságos zuhatagát a szerelmi vallomásnak, zuditotta a nyakamba, lábaim elé rakva szívét, lelkét. És olyan komolynak látszott ezalatt, hogy soha sem fogom többé azt hinni, hogy a ki rendesen pajkos és jókedvű, hát nem tud komolyan venni semmit sem. Azt hiszem, hogy végre észrevett valamit az arcomban, a mi megakasztotta beszédében, mert hirtelen elhallgattott és olyan férfias hévvel, a melyért okvetetlen megszerettem volna, ha még szabad vagyok, folytatta:

— Luca, tudom, hogy maga becsületes, nyílt szívű leány. Nem volnék itt és nem beszélnék így magával, ha nem hinném magát a lelke legmélyéig nyílt és egyenesnek. Mondja nekem őszintén, mint egyik jó pajtás a másiknak, hogy van-e más valaki, a kivel törődik? Mert ha igen, hát én a haja szálát sem görbitem többé okvetetlenkedésemmel, csak arra kérem, engedje meg, hogy igaz, hü jó barátja lehessek.

Kedves Minnám, mondd, hogy miért oly nemesek a férfiak, mikor mi nők oly kevésbé vagyunk érdemesek rájuk? Ime például én, a ki csaknem gunyt üttem ebből az igaz szívű, valódi uri emberből. Könyekre fakadtam — attól tartok, édes, hogy ezt a leveletem egynél

több oknál fogva is, igen vizenyősnek fogod találni — és igazán nagyon rossznak éreztem magamat. Miért is nem engedik meg, hogy egy lány három emberhez mehessen feleségül, vagy anyihoz, a hány éppen feleségül kívánja, akkor aztán semmi baj sem volna? De hát ez persze hogy illetlenség és ilyet mondanom sem szabadna. Hanem azért örömmel vallom be, hogy noha sirtam, képes voltam Morris urnak becsületes szemébe nézni és őszintén megmondani neki:

— Igenis van valaki, a kit szeretek, noha ő még eddig nem mondta nekem, hogy szeret. Helyesen tettem, hogy ily őszintén beszéltem vele, mert az arca szinte földerült és mind a két kezét kinyujtva, megfogta az enyémet, azt hiszem, hogy én magam tettem a kezemet az övébe és nyílt modorában mondta:

— Ez aztán a derék kis lány. Jobb elkésve érkezni a maga meghódítására, mint jókor bármely más lányéra. Ne sirjon, drágám. Ha engem sirat, kár, én mokány gyerek vagyok és állva fogadom a csapást. Ha pedig azért a másik fickóért sir, a ki még nem is tudja, hogy milyen boldogság érte, hát jó lesz, ha hamarosan utána lát, mert különben velem gyűlik meg a baja. Kis babám, a maga nyíltságával és őszinteségével jóbará-

tot nyert bennem, ez pedig nagyobb ritkaság, mint a szerető, legalább is önzetlenebb. Drágám, én nagyon magányosan fogom ám megfutni a hosszú utat, a jelenlegi meg a más világ között. Nem adna egy csókot utravalónak? Nagyon jól esnék ám bufelejtőnek. Hisz adhat, tudja, attól a másik jó fiutól — mert fölteszem róla, hogy jó fiu drágám, meg hogy derék szép gyerek, különben maga nem is szerethetné — a ki mindedig még csak nem is nyilatkozott, még megtehetné. — No ezzel aztán elhiheted Minnám, hogy teljesen levett a lábamról, a milyen kedves, édes és milyen nemesen gondolkozik a vetélytársáról — nem igaz? — és ő maga meg oly bus volt; hát feléje hajoltam és megcsókoltam. Ő fölállt, a két kezemet még folyton szorosán az övében tartva és a mint lenézett az arcomba — a mely félek, hogy nagyon pirult — így szólott:

— Kis babám, a kezét a kezemben tartom és maga megcsókolt és ha ez nem fűzné szorosra a barátságunkat, hát semmi sem a világon. Köszönöm a hozzám való édes nyíltságát és Isten áldja. — Megrázta a kezemet, aztán fölkapva a kalapját, egyenesen az ajtónak tartott, a nélkül, hogy visszanézett, a nélkül, hogy egy könnyet ejtett, vagy a hangja reme-

gett volna; és én úgy sirok, mint egy kis baba. Oh, hát miért kell egy ilyen embernek boldogtalannak lenni, a mikor van leány elég, a ki még a lába nyomát is térden állva imádná? Én tudom, hogy magam is megtenném, ha szabad volnék — csak hogy azért nem szeretném ám, ha szabad volnék. Drágám ez az egész dolog roppant kihozott a sodromból és érzem, hogy nem irhatok most mindjárt, hogy ezt elmondottam neked, a boldogságomról és addig nem is akarok a harmadikról írni, a mig megint rózsás kedvben nem lehetek. A te örökké szerető

Lucyd.

P. S. — Oh, különben is a mi a harmadikat illeti, — hisz a harmadikról fölösleges is írnom, nem igaz? Aztán meg olyan furcsa, olyan zavaros is volt az egész; attól a pillanattól kezdve, hogy a szobába lépett, addig, mig mind a két karjával átölelt és megcsókolt, nem is emlékszem, hogy mi volt. És én oly boldog, oly boldog vagyok és nem is tudom, hogy mivel érdemeltem ezt. Csak arra iparkodhatom a jövőben, hogy bebizonyítsam a jó Istennek, hogy nem vagyok hálátlan a kegyességért, a miért ilyen szeretőt, ilyen férjet és jó barátot küldött nekem. Isten áldjon.

Seward dr. naplója.

(Fonográfban tartva.)

Ápril 25.

Apály az étvágyban máma. Nem tudok enni, nem tudok pihenni, hát naplómhoz látok inkább. Tegnap kudarcot óta mintha hiányoznék belőlem valami; mintha semmi sem volna érdemes arra, hogy foglalkozzam vele . . . Minthogy tudom, hogy az effélének a legjobb orvossága a munka, hát lementem a betegeim közé. Olyat szemeltem ki közülük, a ki eddig is igen érdekes megfigyelésekre adott alkalmat. Olyan különös az ötleteiben és annyira eltérő a rendes lunatikustól, hogy elhatároztam, hogy igyekezni fogok őt lehetőleg megérteni. Ma, mintha közelebb jutottam volna, mint eddig bármikor a titka magvához.

Kimerítőbben kérdeztem ki, mint eddig bármikor, azzal a szándékkal, hogy végre is urrá legyek hallucinációinak alapja fölött. Most már látom, hogy szinte kegyetlenül viselkedtem vele szemben. Mintegy szoritottam őt örültségének a sodra felé — a mit máskor kerülni szoktam a betegemmel szemben, mint a pokol tornácát. De hadd beszéljek betegemről.

Renfield R. M. ur. 59 éves, — vérmes temperamentum; óriási testi erővel; betegesen ingerlékeny; periodikus mélabuval, a mely valamely fixa ideában végződik, de a melyet nem bírok belőle kivenni. Lehet, hogy veszedelmes ember, valószínű hogy az, ha öuzetlen. Önző emberekben az óvatosság épp oly biztos vértje ellenségeiknek, mint saját maguknak. Én erre nézve azt gondolom, hogy a mikor az *Én* a középpont, a vonzó erőt egyensúlyozza a taszító erő; de ha kötelesség, vagy egy bizonyos feladat stb. a középpont, akkor az utóbbi erő a döntő és csak a véletlen eset, vagy véletlen esetek sora ellensúlyozhatja.

Levél, Morris P. Quincey nagys. Helmwood Arturnak.

Május 25.

Kedves Art. — Meséssel tartottuk egymást a prairieken rakott tűz mellett; egymás sebeit kötöztük a Marquesas-on próbált partraszállás után; és egymás egészségére koccintottunk Titicaca partján. Van még elmondatlan mesém, vannak kötözni való sebeim és van valaki, a kinek az egészségére még nem ittunk. Nem lehetne-e ezt holnap este az én tűzhelyem-

nél megejteni? Habozás nélkül kérlek, mert jól tudom, hogy egy bizonyos ifju hölgy holnap ebédre hivatalos és hogy te szabad vagy. Csak még egyetlen más vendégem lesz, régi jó pajtásunk, Seward doktor. Ő is eljön és borba óhajtjuk fojtani könyeinket s őszinte szívvvel akarjuk éltetni a földkerekség legboldogabb fiát, a ki megnyerte magának a legjobb szívet, a melyet az Uristen teremtett és az egyetlen, a kiért érdemes volt fáradni. Igérünk neked szives látást, szeretetteljes ölelést és oly igaz őszinte baráti parolát, a milyen a magadé. Még arra is megesküszünk, hogy haza támogatunk, ha nagyon sokat találnál inni egy bizonyos szem-pár fényére, Jöszte!

A tied most és örökké

Morris P. Quincey.

*Telegram. Helmwod Artur, Morris P.
Quinceynek.*

Május 26.

Okvetetlen ott leszek. Olyan üdvözetet viszek, hogy mind a kettőtök füle megcsendül tőle.

Art.

VI.

*Murray Minna naplója.**Julius 24. Whitby.*

Lücy elejbém jött az állomásra, édesebb és bájosabb volt, mint valaha és együtt hajtattunk a ház elé a villasoron, a hol lakást fogadtak. Ez gyönyörű egy hely. A pici folyó, az Esk, mély völgyön fut keresztül, a mely csak ott szélesedik, a hol már a tengert éri. Nagy viadukt köti össze a két szélét, magas pillérekben nyugvó. A völgy gyönyörű, szép zöld és oly meredek, hogy nem látni le bele, csakha már egészen a szélén áll az ember. A régi városka házai — tőlünk a tulsó parton — mind vöröstetősek és olyanformán vannak egymás fölé halmozva, mintha egymásra akarnának csuszni. Epp a város fölött vannak a Whitby-apátság romjai, a melyet valaha a dánok fosztottak ki és pusztították el. Igen nagy-szerű romok, óriási terjedelemmel és tömördek szép és érdekes részlettel; még legendájuk is van, a mely szerint egy fehér hölgyet látni valamelyik ablakában. Az apátság romja és a város között van még egy templom, a plebánia, köröskörül nagy temetővel, a mely tömve van régi sirkövekkel. Én ezt tartom a legszebb

helynek Whitbyben, mert épp a város fölött van és remek kilátást nyújt a kikötőre és tovább a tengeröbölre egész addig, a hol a hegylánc ereszkedik le és nyulik ki messze a tengerbe. Oly meredeken emelkedik a kikötő fölött, hogy a partnak egy része leomlott és néhány sir elpusztult belé. Egy helyt a sirok falazata kiugrik a mélyen lent elfutó homokos gyalogut fölé.

A temetőn keresztül-kasul sétautak vannak padokkal; és az emberek naphosszat ott szoktak sétálni és üldögelni és gyönyörködni a remek kilátásban és élvezni a fris tengeri szellőt. Én magam is gyakran fogok idejönni a munkámmal. Különben most is itt irok, naplómát a térdemen nyugtatva és közben három öreg embernek, a kik közel hozzám ülnek, a beszélgetésére figyelve. Ugy látszik, hogy az öregeknek egyéb dolguk nincsen egész nap, mint itt ülni és beszélgetni.

A kikötő alattam terület el, a tulsó oldalán egy hosszú gránitfallal, a mely messze kinyulik a tengerbe, a végén egy kifelé kanyarodással, a melynek a közepén világítótorony épült. Sulyos kövekből hordott védgát támogatja a talat kívülről a tenger ellen. Az iunenső oldalon a védögát befelé kanyarodik és ennek a végén is világítótorony áll. A két kögát közt

keskeny nyílás vezet a kikötőbe, a mely aztán hirtelen kiszélesedik.

Dagály idejében igen szép az egész, de apály idején úgy eltűnik a kikötő vize, hogy csak a kis Esk folyó vize szalad végig a homok ágyában, itt-ott egy sziklakövet látni benne. A kikötőn kívül, az innenső oldalon egy óriás sziklagát nyulik úgy egy fél mértföldnyire a tengerbe, a melynek éles taraja épp a déli világítótorony mögül indul ki. A sziklagát legvégén egy uszó harangláb van, a mely rossz időben meginog és busan kongó hangokat küld a vizeken végig. Egy legendáról hallottam itt, a mely szerint ha bajba kerül egy hajó, a harang mindig megszólal. Majd megtudakolom az öreg embertől, hogy mi igaz e dologban: épp erre felé tart . . .

Nagyon furcsa egy öreg ez az én öregem. Rémitően öreg lehet, mert az ábrázata olyan görcsös és barázdás, mint egy vén fának a kérge. Azt mondja, hogy tán már száz esztendő is van és hogy cethalászó tengerész volt már akkor is, mikor a Waterlooi csatát vívták. Attól tartok, hogy igen-igen hitetlen egy vén ember, mert a mikor a tengeren szóló harangot és az apátságbeli fehér asszonyt emlegettem neki, hát igen nyersen felelt:

— Én bizony nem hederitenék az ilyes-

mire, ha magának vónék kisasszonykám. Az effélék már rég kikoptak az igazságból. Tudja, én nem mondom, hogy sohse vótek, csak annyit mondok, hogy az én időmben bizony már nem vótek. Az ilyesmi csak annak a sok jöttment turistának való, de nem az ilyen helyes kis fehér cselédnek, mint a kisasszonyka. Azok a gyalog utazó, örökkés heringet evő és teát ivó, meg mindenféle olcsó lim-lomot összevásárló népek, sok mindeu bolondságot elhinnének. Csudálom, hogy akad még, a ki hazugsággal nem röstelli őket traktálni — még az ujságok is, azok is tele vannak haszontalansággal. — Én azt gondoltam, hogy az öregtől sok érdekes dolgot megtudhatnék a régi jó időkből, hát kérdeztem, hogy nem mesélne-e nekem valamit, a régi cethalászatokról. Már éppen letelepedett és jól neki készült az öreg, hogy meséljen, a mikor az óra hatot ütött, erre ő megint nagynehezen föltápáskodott és így szólt.

— Most már haza felé kell hogy induljak kisasszonykám. Az unokám nem szereti, ha megvárakoztatom, mikor készen van a tea, mert időbe kerül ám míg lemászom azon a tenger sok garádicson; aztán meg jól is esik ám egy kis fűtőszer ilyenkor ennek az öreg masinának.

El totyogott és láttam őt lefelé igyekezni a lépcsőkön. Ezek a lépcsők a legkülömb része a városnak. A városból egész a templomig fölvezetnek; nem is tudom, hogy mennyi lehet, — de sok száz az bizonyos — és gyönyörű hajlásban emelkednek fölfelé. Annyira menetelek, hogy egy ló is könnyen le és föl sétálhatna rajtuk. Azt hiszem hogy eredetileg az apátságához kellett tartozniok. Én is haza fogok menni. Lucy látogatóba ment az anyjával, de minthogy egészen idegenekhez, hát én nem mentem velük. Azóta már haza is érkezhettek.

Augusztus 1. Egy órával ezelőtt jöttünk ide fel Lucyvel, és roppant érdekes beszélgetésbe eredtünk az én öreg barátommal, és a másik két öreggel, a kik mindig fölkeresik, őt hogy beszélgethessenek vele. Ugy veszem észre, hogy ő valóságos orákulum köztük és hogy a maga idejében igen hatalmaskodó egyéniség lehetett. Semmit sem akar elismerni és mindenkit letorkol. Lucy nagyon bájosan szép volt fehér nyári ruhájában; az arca is rózsásabb színű, a mióta ide jöttek. Vettem észre, hogy a három öreg alig várta, hogy helyet foglaljon és mindjárt a közelében telepedett meg. Lucy oly kedves az öregek iránt; én azt hiszem, hogy mind a hárman minden

meggondolás nélküli és azonnal balálosan beleszerelmesedtek. Még az én külön öregem is beadta a derekát és nem disputált vele — hanem annál többet én velem. Csakhamar a legendákra tereltem a beszélgetést, és ő mindjárt leckéztetni kezdett bennünket. Ha jól emlékszem ezeket mondotta:

— Bolond beszéd, a mind a hogy csak van, semmi egyéb, nekem elhihetik. Az a sok kisértet, boszorkány, garaboncás, meg tudja a micsoda csak arra való, hogy gyerekeket, meg hóbortos asszonyokat bolondítsanak vele. Szappanbuborék az egész. Azt a sok ijesztgetést meg hazugságot csak a papok meg az urak találták ki, hogy a szegény embert ijesztgessék vele, azt olyat is megtéessenek vele, a mit különben meg nem tenne. Ől a méreg, ha csak rá gondolok. Nem elég nekik, hogy újságba nyomtatják, meg szószékből prédikálják a hazugságot — még a sirkövekre is rávésetik. Nézzenek csak körül, itt ni, a meddig csak látnak, ez a tömérdek sirkő, hogy iparkodik mind a hány egyenesen állni, merő büszkeségből, de megdül mind a hány, lehuzza őket a hazugságok sulya, a miket rájuk irattak. „Itt nyugszik teste — vagy — Az Istenben boldogult emlékének szentelve“ van valamennyire írva, pedig a fele alatt nem nyugszik

egyáltalán senkinek sem a teste; az emlékükkal meg nem törődik senki sem annyit, mint egy pipa dohánnyal. Hazugság mind, semmi egyéb, csak hazugság vagy egy vagy más módon, ôe mind hazudik. A nyüstyit! az lesz ám csak a fura gyülekezet, ha majd ítélet napján mind itt nyüzsögnek egymás hátán, aztán huzigálják ki a sirkövüket, hogy bebizonyítsák velük, hogy milyen jók voltak; némelyike majd csak úgy csöpög-csuroga sós tengerlétől, a miben feküdtek, azt az iszaptól sikos kezükkel meg sem tudják jól fogni a kövüket.

— Ugyan öreg ur, csak nem beszél komolyan — vetettem közbe — ez a tömerek sirkő csak nem mind hamissággal van tele.

— Azzal a, ha mondom. Lehet közte valami kevés, a ki nem csalárd — kivéve, hogy az is tulságosan jónak mondja a gazdáját. De a javarésze hazugsággal teli. Példának okáért látja kisasszonykám, azt a templom falát — és azt hiszi, hogy a neki támasztott sirkövek alatt mindazok nyugosznak szépen, békességesen, a kikről a kövek mesélnek?

— Biccentettem, hogy igen. Nahát hogy éppen itt a hazugság. Van ott tucatszámra olyan sir, a mi épp olyan üres, mind itt az én Dani barátom tubákos pikszise péntek este. Oldalba bökte nevezett barátját, mire mind

jóizüen nevettek. De hát hogy is lehetne másképp? Nézze például azt, azt a tulsót la; olvassa csak, hogy mi van rajta! Én fölkeltem oda mentem és elolvastam.

Szpenceclagh Edward, hajókormányos, meghalt tengeri rablók kezétől, Audres partjain, 1854-ben.

— Mikor újra leültem, az öreg így folytatta:

— Nahát, szeretném tudni, hogy ki hozta volna haza olyan messziről? De még tudok eleget, a kiknek a csontjai az északi tengerekben Grönland körül pihennek — vagy a hova az áramlatok azóta sodorták — a sirköve meg itt van. Mit gondol, azoknak a szegényeknek vajjon mind ide muszáj majd rohanni Whity-be, ha majd a végítélet trombitája harsog? Bátor vagyok benne kételkedni.

— De hát miért gondolja ön, — kérdeztem, — hogy azoknak a szegény embereknek, vagy a szellemüknek magukkal kell vinni itéletnapján a sirkövüket. Azt hiszi talán, hogy ez okvetetlenül szükséges?

Hogyne, hát mire való akkor a sirkő, ha nem erre? feleljen meg erre kisasszonykám.

— Tán arra, hogy az elhunyt hozzátartozóinak jól esnek.

— Hogy a halott hozzátartozóinak jól

essék! — Ezt szörnyü megvetéssel mondta. — Hát jól eshetik a hozzátartozóinak, hogy hazugságot vésnek a sirkövére és hogy a helységben mindenki tudja, hogy hazugság? — Egy sirköre mutatott a lábainknál, a melyet fektetve helyeztek el közel a partszakadás széléhez és a melyre padunk erősítve volt. — Olvassa el példának okául, hogy mit mond az irás ezen a kövön la. — A betük lefelé voltak fordítva onnan, a hol én ültem, de Lucy jobban szembe volt velük, áthajolt tehát és olvasta:

— Canon György emlékének szentelve, a ki boldog föltámadásreményében halt meg jul. 29. 1873, a magas sziklapartról való esés következtében. Ezt a sirkövet szomorodott szivü anyja emeltette drágán szeretett fiának. „Egyetlen fia volt anyjának, a ki özvegy asszony vala.“

— No, ebben igazán nem látok semmi furcsaságot sem öreg ur, — jegyezte meg Lucy komolyan és kissé szigoruan.

— Hogy nem lát benne semmi furcsaságot! ha! ha! Hát persze hogy nem lát, mert hát nem tudhassa, hogy az a szomorodott szivü édesanya egy valóságos tigris macska volt, a ki gyilkolta a fiát, úgy, hogy ez annyira meggyülölte, hogy öngyilkosságra vetemedett csak azért, hogy az anyja elessék az összeg pénztől, a mire a fia életét biztosítottta. Ma-

gára sütötte az ócska puskájukat, a mivel a varjukat szokta ijesztgetni — azután úgy gurult le a sziklán. A mi pedig a boldog föltámadást illeti — hát a magam fülével hallottam akárhányszor, a mikor aszondta, hogy reméli, hogy a poklok mélységes fenekére jut, mivelhogy az édesanyja olyan átkozottul ájtatos, hogy bizonyosan menybe jut, ő pedig még ott sem kívánna vele egy kenyéren lenni. No hát ha ez sem világos hazugság — a botjával a sirkövet veregette — akkor nem tudom, hogy mi. Már szinte látom Gábriel arkangyalt, hogy fogja az oldalát nevéttében, a mikor György öcsém szuszogva cipeli eléje a sirkövet, hogy bizonyoságot tegyen mellette.

Én nem tudtam mit feleljek erre, de Lucy fölállt és így szólt:

— Oh, jaj minek mondta el ezt nekünk? Ez az én kedvenc ülőhelyem és nem tudok megválni tőle; aztán most kisül, hogy egy öngyilkosnak a sirján kell üldögélnem.

— Attól ugyan nem esik semmi baja kis szépem; és tán a szegény Gyurinak meg jól esik, hogy egy ilyen szép kis lány ül az ölében. Magának meg nincsen kára benne. Jó magam is, van vagy husz éve, hogy ott szoktam üldögélni és bizony nekem sem esett bajom tőle. Scha se törődjék azokkal, a kik ott

alatta vannak, meg azokkal se, a kik nincsenek! Elég ideje lesz az ijedtségnek akkor, majd ha a sirköveket mind szaladni látja, ozt üres lesz a temető, mint az ugar föld. No de üt az óra, mennem kell. Alázatos szolgálja a hölgyeknek! — És ezzel elbaktatott.

Lucy és én még ott maradtunk egy ideig. Oly szép volt körülöttünk minden, hogy önkénytelenül kezét fogtunk és ő újból elmondott nekem mindent Arturról és elkövetkező lakodalmukról. Ez egy kissé elszomorított, mert már egy hónapja, hogy semmi hirt sem hallottam Jonathánról.

Ugyanezen napon. Egyedül jöttem fel ide, mert nagyon bus vagyok. Nem volt levelem. Remélem, hogy Jonathánnak nem történt semmi baja sem. Az óra most ütötte a kilencet. A városban és sétatéren este kigyultak a lámpák. A zenekar épp egy friss keringőt játszik a kikötőben. Vajjon hol lehet most Jonathán és gondol-e rám? Bár csak már itthon volna!

Seward dr. naplója.

Junius 5.

Renfield esete mind érdekesebb lesz, minél jobban kezdem ismerni ez embert. Bizonyos tulajdonságai rendkívül ki vannak fej-

lödve: az önzés, a titkolózás és az elszántság. Szeretném, ha ki tudnám találni, hogy az utóbbinak mi a célja. Ulyan, mintha valamely eltökélt szándéka volna, de hogy mi, ezt még eddig nem tudom. Az egyetlen jó tulajdonsága, rendkívüli szeretete az állatok iránt, noha ez is néha úgy nyilatkozik, hogy azt kezdem hinni, hogy rendkívül kegyetlennek kell lennie. A kedvencei néha igazán furák. Jelenleg legyek összefogdosása képezi kedvenc szórakozását. Már annyit szedett össze, hogy kénytelen voltam megpirongatni érte. Meglepetésemre nem kezdett dühöngni a feddésért, mint a hogy el voltam rá készülve, hanem nyugodt komolysággal fogadta az intést. Egy kis ideig gondolkozott, aztán így szólt: Kaphatnék három napot? Azalatt elpusztítom őket innen. — En természetesen azt mondtam, hogy helyesen teszi. Figyelnem kell őt.

Junius 18.

Renfield ujabban pókok gyűjtésére szánta magát és már néhány jó nagy pocakos példányt fogott és skatulyába tette. A legyeivel eteti a pókjait és a legyek már jól fogytán vannak, noha minden ételmaradékát még több légy becsalogatására szánta.

Julius 1.

A pókjai immár épp úgy elszaporodtak és oly alkalmatlanok, mint a legyek voltak és én ma megmondtam neki, hogy szabadítsa meg magát valahogy tőlük. Erre ő nagyon elbusulta magát, azért hát azt mondtam, hogy legalább egy részüktől válják meg. Ebbe nagyon szívesen beleegyezett és én ugyanannyi határidőt szabtam a pókok elpusztítására, mint a legyekére. Szörnyű undort keltett bennem, hogy a mig nála voltam, egy nagy dongó légy, szinte duzzadva valami dögvészes lakomától, zümmögve röpült a szobába, betegem megfogta, egy percig gyönyörködve tartotta a mutató és hüvelyk ujjja közt, aztán a szájába tette és megette. En megszidtam érte, de ő a legnyugodtabban vitatta, hogy ez igen jóízű és igen egészséges, mert hogy élet, erős élet és életet ad neki is. Erre egy ötletem, de még csak igen homályos ötletem támadt. Meg kell figyelmem, hogy miképpen szabadítja meg magát a pókjaitól. Az bizonyos, hogy valami problémán töri a fejét, mert egy jegyzőkönyvet tart, a melynek lapjai számokkal vannak tele írva, rendszeren egymás alá, aztán összeadva és az így nyert eredmény ismét és ismét összeadva.

Julius 8.

Van valami rendszer betegem örülségében és az én ötletem mind határozottabb alakot kezd ölteni. Néhány nap távol tartottam magamat tőle, hogy jobban lássam, ha valami változása lenne. De minden meg van a régi-ben, kivéve, hogy néhány régi kedvencétől megvált és egy újat szerzett be magának. Elfogott valahogy egy verebet és részben már meg is szelidítette. A szelidítés módja igen egyszerű, úgy látom, hogy a pókjai tetemesen megfogytak. Hanem azok, a kik még megmaradtak, annál kövérebbek, mert folyton csalogatja be ételmaradékaival a legyeket a számukra.

Julius 13.

Haladunk. Beteg barátomnak már egy egész kolónia verebe van, a legyei és pókjai pedig majdnem elfogytak. Mikor ma meglátogattam, elejbém szaladt és azt mondta, hogy egy nagy kegyet, egy igen-igen nagy kegyet akar tőlem kérni, és a mig beszélt oly alázatosan hizelkedett, mint egy kutya. Kérdésemre, hogy mi lenne az a nagy kegy, az elragadtatás hangján és modorában mondta:

— Egy kis cica, egy ici-pici kicsi kis cicuska, a kívül játszhatnám, a kit taníthatnék

és etethetnék — etethetnék — etethetnék! — Kérése nem lepett meg, mert vettem észre, hogy kedvencei hogy gyarapodtak formában, nagyságban és élénkségben, de nem szerettem volna, ha szép kis verébkoloniája ugyanolyan módon fogyott volna meg, mint a legyei és pókjai; hát csak annyit mondtam neki, hogy majd rajta leszek, hogy kapjon és egyuttal kérdeztem, hogy nem jobban szeretne-e egy jó nagy macskát, mint egy kis cicát. Feleletének mohósága azonnal elárulta szándékát:

— Oh igen! sokkal jobban szeretnék egy jó, nagy, erős macskát! Csak azért kértem egy kis cicát, mert azt hittem, hogy a nagy macskát kereken megtagadná tőlem. De egy kis cicát, ugy-e ezt csak nem tagadhatja meg senki sem? — Én a fejemet ráztam és azt mondtam neki, hogy attól félek, hogy egyelőre ezt is lehetetlen lesz megadni, de hogy majd utánalátok a dolognak. Az arca elsötétült erre és én láttam benne a derengő veszedelmet, mert egy olyan hirtelen, vad, fenyegető tekintettel mért végig, a mely gyilkolást jelentett. Ez az ember egy még kifejeletlen maniákus emberölő. Mostani legujabb, teljesítetlen kívánságával próbára fogom tenni és akkor talán többet tudok meg.

Ugyanaz nap 10-kor este.

Ismét meglátogattam betegemet és egy sarokban találtam duzzogva. A mint meglátott, fölkelte és a lábaim elé vetette magát és úgy könyörgött, hogy adjak neki egy macskát, hogy az üdvössége függ attól, hogy egy macskát kapjon. De szilárd voltam és azt mondtam neki, hogy nem kaphat macskát; mire ő szó nélkül visszaült a sarokba, a hol bejövetelemkor találtam és a körmét rágta. Holnap korán reggel meg fogom látogatni.

Julius 20.

Nagyon korán meglátogattam Renfieldet, míg mielőtt a segédorvos reggeli körutját megtette volna. Már ébren találtam, dudolgatva. Az ablakban állt, megtakarított cukrát morzsolgatva szét a deszkára, úgy látszik, hogy ismét a légy fogdosásra szánta el magát, még pedig a leggondtalanabb jó kedvvel fogott hozzá. Én körülnéztem, a madarait keresve és egyet sem látva, kérdeztem, hogy hova lettek. Azt felelte, a nélkül, hogy felém fordult volna, hogy mind elrepültek. A szobában szétszórva hevert egy pár toll, a vánkosán pedig vérceppeket láttam. Nem szóltam neki, de az ápolóért mentem és meghagytam neki, hogy

szemmel tartsa és értesítsen, ha valami szokatlant tapasztalna rajta napközben.

Délelőtt 11 órakor.

Az ápoló most volt itt és jelentette, hogy Renfield igen rosszul lett, és végre egy nagy csomó tollat hányt ki. — Én azt hiszem doktor ur — mondja megbizottan — hogy az a szerencsétlen megette a madarait, még pedig azon nyersen tollastól, mindenestől!

— Éjjel 11 óra. Erős csillapító szert adtam ma Renfieldnek, eleget, hogy még őt is elaltassa — és elvettem a jegyzőkönyvét, hogy bele tekinthessek. Föltevésém igaznak bizonyult. Az én emberölő maniákusom nagyon sajátságos fajta. Kénytelen leszek új osztályzatot találni a számára és zoophagusnak (élet-evő) örülnék mondani; mániája, annyi életet fölemészteni, a mennyit csak bir és iparkodott, hogy ezt halmozott módon érje el. Sok legyet adott egy póknak és sok pókot egy madárnak, aztán macskát szeretett volna, hogy legyen, a ki a sok madarat fölfalja. Hogy mihez fogott volna az után? Igazán érdemes volna befejezésre juttatni a kísérletet. Az emberek valamikor gunyolódtak a viviszekción és ime, milyen eredményeket értünk el vele máig. Miért ne fejleszteni a tudomány legéletbevágóbb és leg-

nehezebb ágát, az agyvelő ismeretét? Ha csak egy ilyen elme titkát bírnám, — ha csak egyetlenegy elmebeteg képzelődésének a nyitját meg tudnám fejteni, hát olyan fokra fejleszthetném az elmekórtan ismeretét, amilyenről ma még nem is álmodunk. De szabad-e még ily fontos okért is föláldozni valakit? Eh, ne gondoljunk erre — még kísértetbe esném.

Milyen helyesen okoskodott az én emberem; különben az örültek egy bizonyos csapáson mindig helyesen járnak. Szeretném tudni, hogy vajjon hány életre becsül egy embert, vagy hogy csak egyre-e? A számadást a legpontosabban fejezte be és ma egy új sorozatot kezdett. Hányan közülünk nem kezdünk egy új sorozatot életünknek minden új napjával.

Nekem úgy tetszik, mintha csak tegnap történt volna, hogy egész életem megszűnt csalódott reményemmel és hogy én is új sorozatot kezdtem. Óh Lucy, Lucy, nem tudok rád haragudni és nem bírok haragudni a barátomra, sem a kinek a boldogsága egy a magáéval. De hát nekem reménytelenül kell élnem és dolgoznom. Dolgoznom! Dolgoznom!

*Murray Minna naplója.**Jul. 26-án.*

Telve vagyok aggodalommal és kissé csilapít, ha jegyzeteimen dolgozom; Olyan ez, mintha az ember saját magának mesét mondana és egyuttal hallgatna is. Egyaránt nyugtalanokodom Lucy és Jonathán miatt. Már jó ideje nem volt hírem Jonathánról, a mi természetesen nagyon busított, de tegnap a kedves jó öreg Hawkinz ur, a ki mindig oly kedves hozzám, egy levelét küldte el hozzám, azzal a megjegyzéssel, hogy abban a percben kapta ő is a postával. Az egész csak egy sor, Drakula várából keltezve és tudatja velünk, hogy épp indulóban van hazafelé. Ez egyáltalán nem hasonlít Jonathánhoz. Nem értem az egészet és nagyon nyugtalan vagyok. Aztán még Lucy, noha nagyon jól érzi magát, az utóbbi napokban visszaesett régi, rossz szokásába, az alva járásba. Az édes anyja beszélt velem róla és elhatároztuk, hogy minden éjjel be fogom zárni szobánk ajtaját. Lucy édes anyja azt képzei, hogy az alvajárók okvetetlen a háztetőkre másznak vagy a szikla szakadékok legszélén sétálnak és ha hirtelen felébrednek őket, hát kétségbeesett sikoltással zuhannak a mélységbe. Szegény asszony természetesen aggódik Lucyért és azt mondja nekem, hogy Lucy édes atyjá-

nak ugyanaz a rossz szokása volt; hogy akárhányszor fölkelte éjjel és felöltözködött és elsétált volna, ha meg nem akadályozzák. Lucy esküvője ősszel lesz és ő nagyban töri már a fejét, hogy milyenek legyenek a ruhái és hogyan rendezze be a házat. Engem nagyon érdekel minden dolga, mert hisz én is abban a sorban volnék, csak hogy persze Jonathán és én sokkal egyszerűbb életre készülünk, mert nekünk nagyon számot kell vetnünk a jövedelemmel. Helmwood urat — nagyságos Helmwood Arthur, Godalming lord egyetlen fia — nemsokára várjuk, jön mihelyt csak elhagyhatja a várost, a hol betegeskedő édes atyja miatt tartózkodik és Lucy türelmetlenül olvassa a perceket jöveteléig. Lehet, hogy ez a várakozás izgatja és hogy semmi baja sem lesz, mihelyt a völegénye megérkezik.

Julius 27.

Semmi hír Jonathánról, nagyon kezdek nyugtalankodni miatta, noha tulajdonképpen nem tudom, hogy miért. Csak írna legalább, ha mindjárt csak egy sort is, Lucy is nyugtalanabb, mint valaha és minden éjjel arra ébredek, hogy a szobában járkal. Szerencse, hogy oly meleg az idő, hogy nem hűtheti meg magát; de a nyugtalanság és a folytonos fölébredés már engem is kimerít, én is kezdek

ideges és álmatlan lenni. Szerencse, hogy Lucy jó egészsége tartós. Helmwood ur édes atyjának a betegsége komoiyabbra fordult. Lucy boszankodik, hogy völegényének a jövedele ujjabb halasztást szenvedett, de szerencsére a boszankodás nem árt az egészségnek; erősebb mint volt és az arca rózsapiros. Teljesen elvesztette vérszegény sápadtságát, a melylyel idejött, bárcsak tartós lenne a jó színe.

Augusztus 3-án.

Ismét elmúlt egy hét és semmi hír Jonathánról, remélem, hogy nem beteg, mert hisz akkor is irt volna. Nézem csak nézem a legutolsó levelét, de sehogysem elégít ki. Nem olyan, mintha ő írta volna, pedig az ő keze írása az bizonyos. Lucy nem sokat járt álmában az utolsó héten, de valami különös tartózkodást veszek észre rajta, a melyet nem bírok megérteni. Még álmában is mintha őrizkednék tőlem. Mindig megkísérli az ajtót nyitni és ha csukva találja, járkálni kezd a szobában, mintha a kulcsot keresné.

Augusztus 6.

Ismét három nap és semmi hír, ez a bizonytalanság elviselhetetlen. Csak tudnám, hogy hova irjak, vagy hova menjek, hát megvolnék nyugodva. De Jonathán utolsó levele

óta senki még csak hirt sem hallott róla. Csak Istenhez fordulhatok türelemért. Lucy izgatottabb mint valaha, de különben jól érzi magát. Az elmúlt éjszaka nagyon fülledt volt és a halászok azt mondják, hogy viharra lehetünk elkészülve. Ma szürke napunk van és a mint itt irok, vastag felhők rejtik el a napot, minden szürke, a zöld fűt kivéve, a mely smaragd színben ragyog a szürke foglалásban. Szürke a szikla, szürke a felhő és sulyosan lóg a szürke tenger fölött. A szemhatár is szürke ködbe vész, a halászbárkák hazafelé sietnek, hogy a vihar kitörése előtt kikötőbe jussanak. Itt jön az én ismerős öregem. Egyenesen felém tart és a hogy a kalapját megemeli, látom, hogy beszélgetni óhajtana.

Engem egészen megindított a szegény öreg emberen történt változás. Mikor mellém ült, szinte szeliden szólalt meg:

— Szeretnék magának valamit mondani kisasszonykám. Én láttam, hogy nehezőre esik a dolog, hát a kezembe fogtam szegény öreg ráncos kezét és biztattam, hogy csak beszéljen bátran. Kezét a kezemben hagyva, hozzá kezdett:

— Attól félek drágicám, hogy nagyon megbotránkoztattam magát a sok ostobasággal, a mit a halottakról és több efféléről a mult

hetekbe fecsegetem. De nem értettem ám komolyan, ez jusson eszébe, ha majd én már nem leszek. Mi szegény öregek, a kik már féllábbal a gödörben vagyunk, nem szeretünk ám arra gondolni, azt meg félni sem akarunk tőle. Ozt azért tréfálunk a halállal, hogy a magunk szegény öreg szívét biztatgassuk egy kicsit. Hanem azért az Isten áldja meg drágicám, ne higye ám, hogy én félek a haláltól. Nem én, egy csöppet sem, hanem csak nem akarok meghalni, a mig nem muszáj. Haj, az én időm már innen-onnan lejár. Mert már igen öreg vagyok és százesztendőnél többet senki sem igen remélhet. Én pedig már olyan közel érzem a százesztendőt, hogy szinte hallom az öreg csontost, a hogy a kaszáját köszörüli. No lássa, már megint nem tudom megállni, hogy ne tréfáljak vele, pedig már a halál angyala is keresi a trombitáját, hogy engem hívjon vele. Hanem azért ne pityeregjen drágicám! Mert látta, hogy könyezem. Nem bánom ám én, ha még az éjjel jön is értem az öreg, mer iszen hát az élet ugy sem egyébbel telik, mint a halálra való várakozással. És a halál az egyetlen, a mire biztosan számithatunk az életben. De hát én nyugodt vagyok, noha érzem, hogy jön drágicám, még pedig sietve. Tán elér

addig, a míg itt ülök és tünődök rajta. Tán azzal a viharral jön a tengeren által, a mely vesztéséget, bánatot és könyeket hoz sokaknak. Nézze! Nézze! — Kiáltotta hirtelen — van valami a szélben, a levegőben, a ködben, a minek az ize és színe, a formája halált hozó. A levegőben van, érzem a jövetelét. Uram Istenem engedd, hogy, jó kedvvel kövessem hívásodat, ha szólit! Ájtatos mozdulattal terjesztette ki a karjait és vette le a kalapját. Ajka mozgott, mintha imádkoznék. Néhány pillanatnyi csönd után fölállt, kezet adott, megáldott, bucsut mondott és elballagott.

Az egész modora roppant fölízgatott és meghatott. Szinte megőrültem, mikor a révkapitányt láttam közeledni, messzelátójával a hóna alatt. Megállt, hogy velem beszélgessen, mint rendesen, de az egész idő alatt egy idegen hajót fürkészett a messzelátójával.

— Nem tudom kitalálni, hogy miféle lehet — szólott. A formájáról itélve, orosz hajó, de megfoghatatlanul furcsa módon viselkedik. Mintha nem tudna elhatározásra jutni.

Ugy látszik, észrevette a közeledő vihart, de nem tudja magát elszánni, hogy északnak szaladjon-e a nyílt tengerre, vagy bemeneküljön ide a kikötőbe. Na nézze már megint!

Ugyancsak különösen kormányozhatják. Vagy pedig a hajó kifog a kormányoson, mert minden szélrohammal változik a futása. Alighanem többet is hallunk felöle holnap ilyenkorig.

VII.

A Dailygraph aug. 8-diki számából kivágva.

Murray Minna naplójába ragasztva.

(Tudósítónktól.)

Whitby.

Egyikét a legnagyobb és leghirtelenebb viharoknak éltük át itten, sajátságos és a maga nemében páratlan események közt. Az idő meglehetősen fülledt volt, a mi, tekintve hogy augusztus hónapját éljük, nem tűnt föl senki-nek sem. A szombat este még szebb volt, mint rendesen és a hajók alig győzték a kirándulókat Whitby környékére szállítani. A szép idő délutánig nem változott, csak akkor vették észre a magaslaton lévő temetőben ögyelgők, a kik messze elláthattak — északnak és keletnek — a felhők tornyosulását északnyugaton. A szolgálatot tévő révfölügyelő azonnal jelentést tett az idő változásáról és egy öreg halászember, a ki félszázadnál tovább figyelte az időjásást, hatá-

rozottan megjövendölte a vihar jövete-
lét. A nap nyugtát miriád felhő kíserte
minden elképzelhető színben, tüzes piros, ró-
zsaszín, zöld, lila és aranysárga változatokban
ragyogva. Imitt-amott nem nagy, de sűrű tö-
megeivel a mélységesen fekete felhőknek. A
könnyü szél estefelé teljesen elállt és éjfél felé
oly csendes, oly fülledten forró volt a levegő,
a milyen csak égi háboru előtt szokta az ér-
zékeny-idegzetü embereket bántani. A tenge-
ren nem igen láttunk világot, mert a halász-
bárkák legtöbbje korán hazasietett. Az egyet-
len hajó a szemhatáron egy idegennek tetsző
könnyü két árbocos volt, a mely összes vi-
torláit kifeszítve látszólag nyugat felé iparko-
dett. A hajó tisztjeinek vakmerősége, vagy
tudatlansága képezte a szikla magaslaton sé-
tálók beszéd tárgyát, a míg a hajót csak lát-
ták; igyekeztek is jelzésekkel megértetni vele,
hogy a fenyegető veszedelemmel szemben
siessen a vitorláit behuzni, de hiába.

Még az est leszállta előtt is látták a
hajót, laza vitorlákkal gyengén inogni a ten-
ger lassu hullámzásában.

Kevéssel tíz óra előtt a levegő oly nyo-
masztóvá és a csönd oly áthatóvá lőu, hogy
egy bárány bégetését a mezőn és egy kutya
ugatását a városban tisztán meg lehetett hal-

lani. A kikötőbeu játszó zenekar élénk melodiája sértő hangzavarnak tetszett a természet nagy csöndjének harmóniájában. Kissé éjfél után különös hang szállt felénk a tenger felől és a fejünk fölött a levegőben sajátságos elhaló lassu zugás hallatszott.

Aztán hirtelen minden előkészület nélkül kitört a vihar. Hihetetlen gyorsasággal megváltozott a természet egész látóképe. A hullámok dühödten emelkedtek magasra, egyik keresztül gázolva a másikon, míg néhány pillanat alatt az imént még ólomszerű tenger egy bömbölő mindent elnyelő szörnyeteggé vált. Fehér tarajos hullámok örült futással rohantak végig a sima homokon és verték magukat a partot védő sziklákba ; mások a gáton törtek meg, habos tarajukat a világitó tornyok lámpásáig dobva. A szél menydörgéshez hasonlóan zengett és oly erővel fujt, hogy még a férfiak is alig tudtak megállni lábukon, vagy megkapaszkodni a kikötőt védő láncokba. A veszélyt fokozta és sokszorosította a tengerről felénk szálló ködfelhők szakadozott tömege, a mely fehér nedves tömör felhőkben huzódott kísértetiesen a partnak. Oly nedves, hideg, nyirkos volt ez a felhő tömeg, hogy egy kis megerőltetéssel azt hihette volna az ember, hogy a tengerbe veszettek szellemei

érintik nyirkos halotti kezükkel élő testvéreiket és bizony sokan megborzadtak, a mint a tapadó felhők elhuzódtak mellettük. A köd néha eltisztult és ilyenkor a sűrű villámlás fényénél, a melyet nyomon követett a süketítő menydörgés, messze el lehetett látni a tengeren. A keleti szikla csucsán berendezett villámos-reflektort, a mely ezuttal először tett szolgálatot, készen tartották és a kezelő tisztek a köd oszladozása közben végig-végig söpörték vele a tengert. Hatalmasan szolgált az áldott fény, a melynek a világánál egy-egy elkésett halász bárka megtalálta az utat a kikötőbe. Valahány ilyen halász bárka szerencsésen bejutott a biztos révbe, örömrivalgással fogadták a parton állók. Nem nagy idő múlva a villámos reflektor fényénél fölfedeztek egy-két árbocost, kifeszített vitorlával, nyilván ugyanazt, a mely már a délután tolyamán föltűnt. A szél ezalatt megfordult és a sziklás parton állók borzadva látták a rettenetes veszedelmet, a melybe a hajó jutott. Közte és a kikötő közt meredezett az óriási sziklataraj, a melyen időről-időre már sok jó hajó pusztulását lelte. És a szélfordulás lehetlenné tette, hogy a két árbocos megtalálja a kikötő bejáratát. Az óra szerint a dagály ideje lett volna, de a vihar ugy fölszántotta a

vizeket, hogy mélységeikben a kikötőnek a homokos talaját láttuk. Csak a két árbocos kifeszült vitorláival oly örült sebességgel rohant, hogy egy mellettem álló öreg matróz szavai szerint „muszáj neki rögvest valahová elérni, ha mindjárt a pokolba is.“ Ekkor hirtelen ismét köd szakadt ránk a tenger felől sokkal sűrűbb, mint az eddigiek. Oly tömege a nyirkos ködnek, a mely szürke lepelként burkolt be mindent és csak a hallás érzékét hagyta meg az embereknek, mert a menydörgést a hullámok ágyudörgésszerű suhogását és a vihar bömbölését csak annál jobban hallottuk a vakító, nedves ködön keresztül. A villámos reflektor sugarait állhatosan a kikötő bejáratára szögezve tartották és mindenki lélegzetét visszafojtva leste a katasztrófát. A szél hirtelen északkeletre fordult és a tengeri köd szétfoszlott viharos lehelletétől és ekkor *csodák csodája*, a kikötő két oszlopa között hullámról-hullámra bukva, rohant be veszett futásával az idegen hajó, a vihartól duzzadó vitorlakkal és bejutott a védett kikötőbe. A villámos reflektor sugara nyomon követte és hideg borzongás futott végig mindazokon, a kik látták, mert a kormányrudhoz kötve egy halott ember volt, lecsuklott fejével és borzalmasan ingott

ide-oda a hajó minden mozgásával. Senki mást nem lehetett a fedélzeten látni. Nagy félelem szállt mindenkire annak a láttára, hogy a hajó mintegy csoda folytán, megtalálta a kikötő bejáratát, noha senki sem vezette, a halott ember kezét kivéve. Mindez gyorsabban történt, mint a mennyi idő alatt leirom az eseményeket. A két árbocos megállapodás nélkül rohant végig a kikötön és neki a századok viharai által a révpart keletnyugati szögében fölfordított kö- és kavicsdombnak, a mely a keleti magaslaton levő régi temető alatt van. Természetesen a hajó súlyos rázkódást szenvedett, a mint a homokdombba furódott. Minden bordája, kötele és árboca megfeszült, recsegett, ropogott és az egyik árboc recsegetve zuhant le. De a legkülönösebb mindennek fölött, hogy abban a pillanatban, hogy a hajó a partot érte, egy óriási kutya termett a fedélzeten, mintha a heves lökés taszította volna föl a hajó gyomrából és előre rohanva a hajó orráról a homokra ugrott. Aztán egyenesen neki vágott a meredek sziklának, a régi temető felé, az elhagyott templomnak és eltűnt a sötétségben, a mely villámosreflektor fénykörén túl még sűrűbbnek látszott.

Az örségen levő partör volt az első, a ki leszaladt a gáton és fölmászott az idegen

hajóra. A villamos-reflektor kezelői, miután látták, hogy már senki sincsen a kikötőn kívül, a gazdátlan hajóra fordították a fényét és rajta is tartották. A partör hátra sietett a hajón és mikor a kormányrudhoz ért és lehajolt, hogy megvizsgálja, hirtelen visszatántorodott, mint a kit nagy ijedtség ért. Erre természetesen tetőpontját érte az általános érdeklődés és sokan kezdtek a hajó felé szaladni, szerencse, hogy az önök tudósítója jó futó és jóval a tömeg előtt ért a hajóhoz. Különben hiába is futottak, mert a partörök, a révkapitány és rendőrség az önök tudósítóját kivéve, senkit sem engedtek a hajóra kapaszkodni és így a hivatalos egyénekén kívül én voltam az egyedüli, a ki látta a halott tengerészt, a mig még a kormánykerék egyik rudjához volt kötözve.

Nem csuda, hogy a partör megrémült, mert aligha látott még valaha ilyet életében. A halott egyszerűen a két egymásra tettkezé-
nél fogva volt a kormánykerék egyik rudjához kötve. Az alul levő keze és a kerék rudja között egy olvasóra fűzött feszület volt, az olvasó maga pedig mind a két keze s a kerék körül csavarodott, az egészet aztán a szorosra huzott és bogozott kötél tartotta együtt. A szegény ember valószínű, hogy eleinte ült,

de a hajó ingása és tán a vitorlák csapkodása kimozdította helyéből és ide-oda lóbázta, úgy, hogy a kezére kötözött kötél csontig vágta a husát. Jegyzőkönyvet vettek föl az esetről és a gyorsan hívott orvos, pontos vizsgálat után kijelentette, hogy a szerencsétlen ember legalább két napja már, hogy halott. A zsebében egy gondosan bedugaszolt üveget találtak, a melyben egy kis papirtekercset kivéve, a mely a hajó napi jelentéseinek kiegészítő részét képezte, semmisen volt. A part-őr azt állította, hogy a halott tengerésznek magának kellett a kezeit megkötni és hogy a fogával fojtotta szorosra a bogot. Fölösleges talán megjegyznem, hogy halott kormányost kellő tisztelettel mozdították el helyéről, a melyet becsülettel megőrzött halála órájáig és a halottas házban terítették ki.

A hirtelenséggel támadt vihar immár szünni kezd; a tömeg szétszóródott és hazafelé huzódnak az emberek; az égen a hajnal pirkadása látszik. A következő szám megjelenéseig remélem, hogy érdekes részleteket fogok küldhetni a gazdátlan hajónak, a ki oly csodálatos módon találta meg utját a kikötönkbe, a történetéről.

Whithy, aug. 9.

Az elmúlt éjjel a vihar szárnyán hozzánk érkezett gazdátlan hajó története még csudálatosabb és borzalmasabb, mint az érkezésmaga. Kitiűnt, hogy a két árbocos orosz hajó és Várnából indult. A neve Demeter. Terhe csaknem kizárólagosan eziüst por és csak kevés más terhet hozott, nevezetesen egy sereg nagy faládát, telve kövér termő földdel. A szállítmánynak ez a részeegy ide, Whithy-be való ügyvéd címére szólott, a ki ma reggel a hajóra ment és át is vette a neki címzett ládákat. A hajót és a rakomány többi részét egyelőre az orosz konzul vette át, míg a tulajdonosa nem jelentkezik.

Sokan nagyon érdeklődtek a kutya iránt, a ki a hajó zátonyra jutása pillanatában ugrott a partra és sokan az állatvédő egyesület tagjai közül szívesen pártul fogták volna. De legnagyobb sajnálkozásukra az állatot sehol sem találták, teljesen eltűnt a város környékéről. Lehet, hogy rémületében neki vágott a hegyeknek és most is ott rejtőzik valamely oduban. Vannak, a kik ijedten tárgyalják ennek a lehetőségét, mintegy esetleg elkövetkezhető veszedelem forrását, mert az állat igen erősnek és vadnak látszott. Ma korán reggel, egy városbeli szénkereskedő óriás ku-

tyáját, egy félvér szelindeket, közel a kikötőhöz halva találták az ut közepén, szemben a gazdája raktárával. Ugy látszik, hogy verekedett, még pedig kemény ellenfélre akadhatott, mert a torka szét volt szakítva és a bordája mintegy éles karommal fölhasítva.

Később. A révkapitány szivessége folytán betekintést nyertem a *Demeter* naplókönyvébe, a mely a katasztrófa előtti harmadnapig teljesen rendben volt vezetve, a nélkül, hogy valami különösebben érdekeset tartalmazott volna, kivéve a hajó legénységének megfogyatkozásáról szóló adatokat. Hanem aztán annál érdekesebb volt az üvegben talált papirtekercs tartalma és én annál csodálatosabb elbeszélést, mint a milyen a kettőből együtt véve kikerül, még soha életemben sem hallottam. Minthogy nem köteleztek titoktartásra, itt küldöm a hü leírását, csak épp a hajó terhére és vezetésére vonatkozó részleteket hagytam ki. Ugy látszik, mintha a kapitányt az örületnek egy neme lepte volna meg, nemsokára a hajó indulása után és hogy ez az ut folyamán csak fejlődött és fokozódott. Az összes jegyzékeket az orosz konzulátus egyik ifju tagja fordította le a számomra.

A Demeter jegyzéke.

Várnától Whitby-ig.

Julius 18.

Kezdtém az irást, oly különös események következtek, hogy pontosan fogok ezentúl mindent jegyezni egész a megérkezésünk napjáig.

Julius 6.

Elkészültünk terhünk — ezüstpor és termőföld nagy faládákban — berakásával. Délben indulás. Fris keleti széllel. Legénység öt ember, két kormányos, a szakács és magam (a kapitány).

Julius 11.

A Bosporusra értünk. Török vámvizsgálók. Baksis. Minden rendben. Délután 3-kor tovább indulás.

Julius 12.

A Dardanellákon. Ismét vámtisztek. Ismét baksis. Alaposan, de gyorsan ment minden.

Julius 13.

Elhagytuk Cap Matapant. A legénységet mintha bántaná valami. Mintha meg volnának döbbenve — de nem akarnak nyilatkozni.

Julius 14.

Nyugtalankodni kezdek a legénység miatt. Mind derék, megbízható emberek, a kik-

kel már jártam máskor is. A kormányos nem tudta belőlük kivenni, hogy hol a hiba, csak annyit mondtak neki, hogy *baj van* és keresztet vetettek magukra. A kormányost a nap folyamán az egyik annyira kihozta a sodrából, hogy megütötte. Azt hittem, hogy véres veszekedés támad erre, de minden csendes maradt.

Julius 16.

Reggel a kormányos jelentette, hogy a legénység közül egy ember, Petrovszky nevezetű hiányzik. Nem tudják, hogy hova lett. Este nyolckor vette át az őrséget; Abrámoff váltotta föl a rendes időben, de nem látták alvó helyére térni. Az emberek levertőbbek, mint valaha. Mind azt mondták, hogy nem vártak egyebet; de semmiképp sem lehetett belőlük mást kivenni, mint azt, hogy van *valami* a hajón. A kormányost ismét nagyon elhagyta a béketűrés; féltem, hogy baj lesz belőle.

Julius 17.

Tegnap az emberek egyike, Ulganoff, a kabinomba jött és aggodalmas, suttogó hangon közölte velem, hogy azt hiszi, hogy egy idegen ember van a hajón. Azt mondta, hogy éjjel, a mikor az őrségen volt, kissé meghuzta magát a földélzeten, mert hevesen esett az eső

és ekkor látott egy hosszú, vékony alakot, a ki senkihez sem hasonlított a hajó személyzete közül, a kabinok felé vezető lépcsőn feljönni, végig menni a hajó orráig és ott eltűnni. Óvatosan utána ment, de mire a hajó elejére ért, már nem látott senkit sem, pedig minden a hajóba vezető nyílás le volt zárva. A babonás félelemnek valóságos lázában volt a szegény ember és tartok tőle, hogy ez a félelem elragad a többire is. Hogy elejét vegyem, ma az egész hajót alaposan át fogom vizsgálni.

A nap folyamán összehivattam a legénységet és mondtam nekik, hogy mivel azt látszának gondolni, hogy valaki rejtőzik a hajón, hát együtt fogjuk átvizsgálni a fedélzettől a fenekéig. Az első kormányos haragos; azt mondta, hogy bolondság az egész és ha ilyen ostobaságnak engedünk, csak demoralizáljuk vele az embereinket; fogadkozott, hogy ő egy furkósbottal egymaga is észre téríti majd őket. A kormányon hagytuk és a többiekkel hozzáfogtunk a hajó alapos megvizsgálásához. Lámpákkal ellátva, minden zugot kikutattunk. Nem volt nehéz föladat, mert a nagy faládákon kívül nem volt semmiféle rakomány és ezek mellett sehol akkora zug, hogy egy férfi elrejtőzhetett volna. A legénység nagyon megkönnyebbülve, friss jókedvvel látott a kutatás

befejeztével munkához. Első kormányos mérge-
sen nézett, de nem szólt semmit sem.

Julius 22.

Három napig rossz idő, minden kéz a
vitorlakkal elfoglalva — nem értek rá a féle-
lemre. A legénység, mintha meg is feledkezett
volna ijedelméről. Kormányos jókedvű és min-
denkivel jó barátságban. Megdicsértem az embe-
reket rossz idők benvaló helytállásukért. Elhagy-
tuk Gibraltárt. Minden rendén van.

Julius 24.

A hajónk, mintha meg volna átkozva.
Már egy emberrel kevesebben, nagyon rossz
időben jutottunk a Biscay-öbölbe. És a múlt
éjjel ismét egy embert veszítettünk — eltűnt.
Mint az elsőt, ezt is, azután, hogy az örségről
fölváltották, nem látták többet. A legénység
örült félelemben; kérelmezték, hogy kettesben
állhassanak őrt, mert nem mernek egyedül
maradni. Kormányos dühöng. Tartok tőle,
hogy bajunk lesz, mert vagy ő, vagy a legé-
nyek végletekre vetemednek.

Julius 28.

Négy napig pokolban voltunk egy örült
forgatagban táncolva, viharos széllel. A szemét
nem hunyhatta le senki sem. Mindannyija ki

van merülve. Alig tudom, kit hagyjak örszemnek, hisz egyik sem képes a lábán állni. Második kormányos ajánlkozott, hogy kormányoz és örködik egyben, hogy az emberek egy pár órát alhassanak. A szél csöndesül, a tenger még viharos, de mégis könnyebben vagyunk.

Julius 29.

Ismét egy tragédia. Egy embert hagyunk az örségen ez éjjel, legénység fáradtabb volt, hogysen kettőt engedhettünk volna. Mikor a reggeli örszem fölvaltani jött az éjfélit, senkit sem talált a kormányoson kívül. Föllármázott mindenkit. Mindenütt kerestük az eltűntet, de senkit sem találtunk. Immár második kormányos nélkül vagyunk és legénységünk zsibbadt a félelemtől. Kormányos és én meg-egyeyztünk, hogy ezentul csak fegyveresen járunk és szemmel tartunk mindenkit.

Julius 30.

Utolsó éjjel. Örülök, hogy közeledünk Angliához. Az idő remek, minden vitorla fölhuzva. Kimerülten vonultam vissza; mélyen aludtam, a kormányos keltett föl azzal, hogy az éjjel mind a ketten, az örszem és a kire a kormányrudat bizta, eltűntek. Most már csak magam, a kormányos és két ember van a hajó szolgálatára.

Augusztus 1.

Két napi köd. Egyetlen vitorlát sem látunk. Reméltük, hogy az Angol kanálisban jelzéssel segítséget kérhetünk, vagy kiköthetünk valahol. Nincs erőnk a vitorlák kezelésére, futnunk kell a széllel. Nem mertük őket bevonni, mert nem bírnók újra kifeszíteni. Valamely végzet sodor bennünket az ismeretlen felé. A kormányos immár jobban megvan riadva, mint az emberek maguk. Azok már túl vannak minden félelmem és türelmesen sorsukba törődve és a legrosszabbra elkészülve, nyugodtan teszik kötelességüket. Nem csoda, ők oroszok, a kormányos román.

Augusztus 2. — Éjjél.

Alig aludtam el, egy kiáltásra ébredtem, a mely mintha az ajtómon kívül hangzott volna. Semmit sem láttam a ködtől. A fedélzetre rohantam és neki szaladtam a kormányosnak. Mondja, hogy ő is hallotta a kiáltást, azért futott, de hiába, az örszemnek hülthelyét leltük. Ismét egy emberrel kevesebb. Az Ur legyen velünk! Kormányos azt mondja, hogy elhagytuk a Doweri-szorost. Mert a mint egy pillanatra fölszállt a köd, látta az északi partot, de ugyanakkor hallotta a kiáltást is. Ha ez igaz, akkor az északi tengerbe jutottunk és

csak az Úr Isten vezérelhet bennünket a ködben, a mely mintha velünk jönne és az Úr Isten mintha ehagyott volna bennünket.

Augusztus 3.

Éjfélkor fölkeltem, hogy fölváltsam a kormányhoz állított embert, de senkit sem találtam ottan. A szél erősen fujt, nem mertem otthagyni a kormányt, hát csak kiáltoztam a kormányosért. Néhány perc múlva alsóruháiban rohant föl a fedélzetre. A szeme vad volt és kidülledt és én nagyon félek, hogy az esze megbomlott, egészen közel jött hozzám és rekedten suttozta, a száját egészen a fülemhez tartva, mintha attól félne, hogy a levegő meghallhatná: Itt van. Csakugyan itt van. Most már bizonyosan tudom, hogy itt van. Láttam a mult éjjel, mikor őrt álltam. Olyan mint egy férfi, magas és vékony és kísértetiesen sápadt. A hajófenékről jött és kinézett. Én mögéje csusztam és belédöftem a késemet; de a késem keresztülment rajta, mint a levegőn. — Ezt mondva, megragadva a kését és dühöden döfte az ürbe. Aztán folytatta: Hanem azért itt van és én meg fogom találni. Lehet, hogy fenéken van a nagy faládák egyikében, valamennyinek lesrófolom a födelét és megnézem. On csak maradjon itt a kormányon. — És

óvatosságra intő tekintettel, ujját az ajkára téve, távozott. És ment le a hajóba. A szél fokozódott és én nem hagyhattam el a kormányt. Ismét láttam a kormányost egy szerzsámládával és lámpással a födélzetre jönni és a hajó orrán levő lejárathoz felé indulni. Megörült. Határozottan megörült és hiába próbálnám visszatartani. Különben sem tehet kárt azokban a nagy ládákban, hisz csak földet tartalmaznak. Így hát itt maradok, vigyázok a kormányrudra és írom a jegyzetemet. Csak Istenben bízhatom és várnom kell, míg a köd eloszlik. Azután, ha nem tudnék a meglévő széllel valamely kikötőbe jutni, befogom vonni a vitorlákat és segítségért fogok jelezni

Immár mindennek vége, épp a mint már remélni kezdtem, hogy a kormányosom, nyugodtabban fog előkerülni, mert szorgalmasan hallottam kopácsolni a hajó testben és gondoltam, hogy a munka kissé lecsöndesíti, egyszerre csak egy rémült sikoltást hallottam, amely megfagyaltatta a vérem és láttam őt fölrohanni a lejárathoz, mintha ágyból lötének volna ki. Dühöngő örülten, vérben forgó szemmel és a rémülettől vonágló arccal. — Segítség! Segítség! Mentsetek meg! kiabálta. Aztán körültekintett a sűrű ködben. Irtózata kétségbe-

esésre változott és szilárd hangon mondta: Jobban tenné, ha velem jönne, kapitány, még mielőtt késő lenne. Ő itt van. Most már tudom a titkát. A tenger meg fog tőle védeni, ez a legbiztosabb menedék! Még mielőtt egy szót szólhattam vagy mozdulhattam volna, hogy megragadjam, a korlátra ugrott és a tengerbe vetette magát. Azt hiszem, hogy most már én is tudom a titkát. Ez a boldogtalan örült pusztította el egytől-egyig az embereket és most követte őket a sirba. Az Ur legyen velem! Miként adjam számon ezeket a borzalmakat, ha a kikötőbe jutok? Ha kikötőbe! Vajjon jutok-e valaha?

Augusztus 4.

Folyton sűrű köd, a melyen a kelő nap nem bír áthatolni. Nem mertem lemenni. Nem mertem elhagyni a kormányt. Így hát itt maradtam egész éjjel és az éj homályában én is láttam azt a valamit — valakit! Az ég irgalmazzon, de a kormányosnak igaza volt, hogy a tengerbe vetette magát. Jobb meghalni elszántan, meghalni tengerészhez méltón a kék vízbe temetkezve, mint . . . de én kapitány vagyok és nem szabad elhagynom a hajómat. De kifogok ezen az eleven ördögön vagy szörnyetegen, mert a kerékhez kötöm a kezemet, ha eröm csök-

kenni kezd és a kezemmel együtt oda kötöm azt is, a mit ő nem mer megérinteni és aztán jó vagy rossz szélben, de megmentem a lelkem üdvösségét és becsületedet, mint hajóskapitány. Gyöngülni kezdek és az éj közeledik. Ha ő még egyszer szembe néz velem, tán nem lesz időm a cselekvésre . . . ha hajótörést szenvedünk, ezt az üveget tán megtalálják és a kik megtalálják, tán megértenek. Ha nem . . . nos hát akkor is tudják az emberek, hogy eleget tettem a kötelességemnek. Az Uristen, a Szűz Mária és az ég minden szentjei segítsenek egy szegény tudatlan embernek, a ki kötelességének iparkodott eleget tenni.

Eddig volt az irás és nem tovább. Hogy ki követte el a gyilkosságokat, azt bizonyosan senki sem tudná megmondani.

A közvélemény a kapitányt valóságos hősnak tekinti és diszes temetésben akarják részesíteni. Már is elhatározták, hogy a testét, az összes csónakok kíséretében fölviszik az Eszk folyón egy darabig. Aztán visszakerülnek vele és az apátságához vezető lépcsőkön fölviszik és a régi temetőbe teszik örök nyugalomba. Már több mint 100 csónaknak a gazdája beiratkozott, a kik a kíséretben részt akarnak venni.

A megugrott nagy kutyanak nem akad-

tak nyomára, a mit nagyon sajnálnak és én meg vagyok győződve róla, hogy a közvélemény mai föllendülésében a város fogadná örökbe a dögöt. Holnap lesz a temetés és ezzel vége szakad a nagy Oceán emez újabb miszteriumának.

Murray Minna naplója.

Augusztus 8.

Lucy egész éjjel nyugtalankodott és én sem tudtam aludni. Félelmes volt a vihar és a mint végigsüvöltött a kéményeinken, borzongtam tőle. Különös, hogy Lucy nem ébredt föl. De kétszer fölkelte s felöltözködött. Szerencsére mind a kétszer idején fölébredtem és sikerült levetköztetnem a nélkül, hogy fölébredt volna és visszafektetnem az ágyba. Sajátságos tünetmeny ez az alvajárás, mert mihelyt, bármely módon gátat vetnek az akaratának, fölhagy a szándékával, ha ugyan egyáltalán van valamely szándéka és visszatér az élet rendes kerékvágásába.

Korán reggel fölkelünk mind a ketten és lementünk a kikötőbe együtt, megnézni, hogy nem történt-e valami az éjjel. Nagyon kevés emberrel találkoztunk és noha ragyogott a nap és a levegő tiszta és fris volt, a

haragos fehér tarajos hullámok még mindig zuhogtak be a kikötő keskeny nyílásán. Nagyon örültem a gondolatnak, hogy Jonathán nem volt tengeren az elmúlt éjjel, hanem szárazföldön. De hát tulajdonképpen szárazon van-e vagy vizen? Hol van? És mit csinál? Borzasztóan nyugtalankodom miatta. Csak tudnám, hogy mitévő legyek és csak tehetnék valamit!

Augusztus 10.

A szegény hajóskapitány temetése nagyon megható volt ma. Az összes csónakok kísérték és koporsóját hajóskapitányok hozták föl a lépcsőzeten a temetőbe. Lucy velem volt és korán elfoglaltuk rendes ülésünket és gyönyörűen láttuk az egész processziót. A szegény embert közel a mi rendes ülésünkhöz tették örök nyugalomra. Szegény Lucy nagyon izgatottnak látszott. Az egész idő alatt nyugtalan volt és rosszul nézett ki. És én nem gondolhatok egyebet, mint hogy az alvajárás nagyon kimeríti. Egyben nagyon különös: Nem akarja belátni, hogy okunk lenne a nyugtalankodásra. Vagy ha volna is, hát ő maga sem érti, hogy mi. Izgatottságunkat még az én öreg barátom halálának híre is fokozta, a kit ma korán reggel halva találtak a mi kedvenc ülésünkön tört

nyakcsigolyával. A doktor állítása szerint valamely ijedtség következtében hátra kellett esnie a padon, mert a félelemnek és rémületnek olyan kifejezése fagyott az arcára, a melynek láttára még a férfiak is borzadoztak. Szegény öreg ember! Talán a halált magát látta holdokló szemeivel! Lucy oly édes és érzékeny, hogy mindent jobban érez, mint más emberek. Épp most egészen kikelt magából egy csekélység miatt, a melyre én alig ügyeltem, noha én is nagyon szeretem az állatokat. A halászok egyike, a kit gyakran láttunk ide feljönni hogy a halászbárkák jöttét lesse, magával hozta a kutyáját is a temetésre. A kutya máskor is rendesen vele volt. Mind a ketten nagyon csendesen szoktak viselkedni és én soha sem láttam az embert haragudni és soha sem hallottam a kutyát ugatni. A szertartás alatt a kutya nem akart a gazdájához jönni, a ki velünk volt a padon, de néhány ölnyre maradt tőle ugatva és vonitva. A gazdája először szeliden, aztán keményebben és végre haragosan szólongatta, de a kutya sem oda nem jött, sem az üvöltést nem hagyta abba. Valóságos dühbe esett, szemét vadul forgatta és a szőre ágaskodott, mint a macskának a farka, mikor támadni készül. Végre a gazdája

is megharagudott, leugrott, fölrugta a kutyát, aztán nyakon ragadta és félig vonszolta, félig lökte a sirköre, a melyre padunk erősítve volt. Abban a percben, hogy a követ érte, a szegény pára elcsöndesedett és remegni kezdett. Nem próbált elmenni, de lelapult remegve és félve és oly szánandó állapotában a rettegésnek, hogy én noha sikertelenül, de csititgatni próbáltam. Lucy, bár szintén nagyon sajnálta, nem próbálta megérinteni a kutyát, csak az irtózatnak egy nemével nézte. Attól tartok, hogy tulságosan érzékeny lelkű, hogysen baj nélkül haladjon az élet utain. Meg vagyok róla győződve, hogy erről fog álmodni az éjjel. A dolgok csodás halmozódása — halottkéz által a kikötőbe kormányzott hajó, a kormányrudhoz feszülettel és olvasóval a kezében kötözött kapitány; a megható temetés; a kutya, a mely majd dühödött, majd pedig félelemben remegő, — mindez bő anyagot fog szolgáltatni álmainak.

Legjobb lesz, ha nem hagyom lefeküdni, míg testileg jól ki nem fárasztom. Elviszem öt egy hosszú sétára a tenger mentén, hogy ne legyen kedve még éjjel álmában is járni.

Murray Minna naplója.

Ugyanaz nap este 11 órakor. — Oh! be fáradt vagyok. Ha keményen föl nem tettem volna, hogy mindennap följegyzem élményeimmet, hát ma ugyan ki nem nyitnám a naplót. Remek sétát tettünk, Lucy nemsokára egészen fölvidult, a mit egy pár jó indulatu tehénnek köszönhetek, a kik barátságosan közeledtek felénk az egyik legelőn, de a kik elől mi eszeveszett futásnak eredtünk ijedtünkben. Azt hiszem, hogy a gyáva ijedelem minden egyebet kivert a fejünkből és friss jókedvvel teáztunk meg egy ósdi kis fogadóban, jó messze a várostól. Ozsonna után hazafelé indultunk, sokszor meg-megállva, szivünkben folytonos rettegéssel a vad bikáktól. Lucy alaposan elfáradt és siettünk nyugalomra térni. Lucy alszik és csöndesen szedi a lélekzetet. A rendesnél is rózsásabb színben van és oly csodálatosan bájos. Oly boldognak érzem magamat, mert látom, hogy mennyire gyarapodik; azt hiszem, hogy annyira megerősödött, hogy már az alvajárást is elhagyja. Tökéletesen boldog volnék, ha hirem volna Jonathán felől... Az Isten tartsa és óvja meg őt.

Augusztus 11-dikén reggel 3 órakor. — Ismét a naplómmal vagyok. Már nem bánt az

álom, hát jobb, ha irok. Sokkal izgatottabb vagyok, hogysen alhatnám. Oly borzasztó kalandunk volt, oly kétségbeejtő. Alig fejeztem be este naplójegyzeteimet, azonnal elaludtam . . . Egyszer csak hirtelen és teljesen fölbredek, felülök, nyomasztó félelemmel a szíven és az ürességnek, pusztaságnak sajátságos érzetével körülöttem. A szoba sötét volt, Lucy ágyát nem láthattam, hát keresztül lopóztam a szobán és tapogatva kerestem őt. Az ágy üres volt. Gyufát gyújtottam és láttam, hogy Lucy nincs a szobában. Az ajtó be volt téve, de nem volt bezárva, mint a hogy lefekvéskor hagytam. Az édes anyját nem mertem felkölteni, mert ugyanis nagyon beteges és az utóbbi napokban a rendesnél is rosszabbul volt, hát egy két darab ruhát kapkodtam magamra, hogy magam lássak utána. Mikor már az ajtónál voltam eszembe jutott, hogy a ruháról, a mit felöltött, tán rájöhetnék, hogy hol keressem, ha csak pongyolát vett, tán nem hagyta el a házat, ha nappali ruhát, akkor a kertben lehet. Mind a kettő, a pongyola is, a nappali ruha is helyükön lógtak. Hál' Istennek gondoltam magamban, nem lehet messze, mert csak a hálóruhája van rajta. Leszaladtam a lépcsőn és benéztem a nappaliba. Ott nem volt! Sorra benéztem minden üres

szobába, folyton növekedő, dermesztő félelemmel szivemben, sehol sem találtam. Végre az utca ajtóhoz értem és nyitva találtam. A kilincs bámulatomra nem volt becsattanva. A cselédek pedig rendesen igen gondosan beszokták az ajtót zárni, hát félni kezdtem, hogy Lucy úgy a hogy volt, elhagyta a házat. Nem volt időm a megfontolásra, egy mindent elhomályosító vad félelem kergetett. Fölkaptam egy nehéz, nagy sálkendőt és kirohantam. Az óra egyet ütött, mikor az utcára értem és egy lelket sem láttam. Végig futottam a villasoron a kikötőig, de nyoma sem volt a fehér alaknak, a kit kerestem. A kikötőgátra érve, a kikötőn keresztül, a keleti sziklamagaslat felé tekintettem, abban a reményben — vagy félelemben — magam sem tudom, hogy melyik volt erősebb, hogy Lucyt kedvenc helyünkön látnám meg. Ragyogó teli hold volt, nehéz fekete futó felhőkkel, a melyek az egész tájat folyton váltakozó fény és árnyképekkel borították.

Egy vagy két percig semmit sem láthattam, mert egy felhő árnya a templomot és egész környéket homályba borította. A mint a felhő odébb huzódott, először is az apátság romjait láttam föltünni, aztán lassan-lassan a régi templom és a temető is belekerültek a keskeny futó fénysávba, a mely élesen világított meg

mindent. Bármit vártam is, nem csalódtam, mert ott, kedvenc ülő helyünkön, a hold ezüstös fénye egy hófehér pihenő alakra esett. A gyorsan uszó felhő nem engedte, hogy sokat lássak, mert az árnyék majdnem nyomon követte a fényt; de mégis úgy tetszett, az ülés mögött, a melyen a fehér alak fénylett, valami sötét alak is föléje hajolt. Hogy mi lehetett, ember-e vagy állat, azt nem tudtam volna megmondani; nem vesztegettem egy pillanatot sem, végig szaladtam a kikötőn és keresztül a halpiacon a lépcsőzet följaratához, mert ez volt a keleti sziklapart egyetlen utja. A város mintha kihalt volna, egy lélekkel sem találkoztam, a minék nagyon megörültem, mert nem szerettem volna, ha valaki szegény Lucy-t ilyen állapotban látja. Az idő és távolság végtelennek látszott, térdem remegett és lélekzetem szakadozott, a míg az Apátsághoz vivő számtalan lépcsőn föltelé igyekeztem. Gyorsan kellett járnom, noha úgy tetszett, hogy lábaim ólomból valók és minden forgám be van rozsdásodva. Mikor már majdnem fölértem, jól láttam a padot és a fehér alakot rajta, mert már elég közel voltam ahhoz, hogy a homályban is lássak. Bizonyos, hogy álltmögötte valami, hosszú fekete, a padon félig hátra

hanyatló fehér alak fölé hajolva. En rémületesben kiabálni kezdtem: Lucy! Lucy! és az a valami fölemelte a fejét és onnan, a hol voltam, egy fehér arcot és vörös lángoló szemeket láttam. Lucy nem felelt és én a temető bejáratához szaladtam. A mint beléptem, a templom közém és a pad közé került és egy pillanatra elvesztettem Lucy-t szem elől. Mire ismét megláttam, a felhő elhúzódott és a hold fényesen világított, hogy egészen jól láthatam Lucy-t, a mint a padon hátrahanyatlott, a feje a pad támláján pihent. Egészen egyedül volt és egyetlen élő lénynek nyomát sem láttam a közelben.

Mikor föléje hajoltam, láttam, hogy még mindig alszik. Az ajka szét volt nyitva és lélekzetét nem a nála megszokott halk, csöndes módon szivta, hanem nehezen, mélyen zihálva szakadt föl kebléből, mintha minden lélegzetvétellel tele akarná szivni a tüdejét levegővel. Mikor közel értem, álmában fölemelte a kezét és hálóruhája gallérját szorosabbra huzta a nyaka körül. A mint így tett, kissé megrázkódott, mintha a hideget érezné. Én rádobtam a meleg nagykendőt és jól beleburkoltam, jó szorosra huzva a nyaka körül, nehogy meghüljön ruhátlan állapotában. Nem mertem hirtelen fölkelteni azért, hogy a kezeim szabadon

maradjanak és támogathassam öt, a kendőt egy jó hosszú kapcsos tüvel tűztem össze a nyakán; de ijedtemben, vagy siettemben aligha ügyetlenül meg nem szurtam szegényt, mert egy kis vártatva, a mint a lélegzete kissé könnyebbült, a kezét ismét a torkához emelte és nyögött. Mikor már jól bepólyáztam és a cipőmet is a lábára hoztam, lassan elkezdtem költögetni. Eleinte meg sem érezte, de lassan, fokozatosan nyugtalanabb lett az álma, nyögött és közbe-közbe sóhajtott. Végre már félni kezdtem, hát erősebben megráztam, mire fölnyitotta szemét és teljesen fölébredt. Nem lepte meg egy csöppet sem, hogy engem látott és nem is vette mindjárt észre, hogy hol vagyunk. Lucy ébredése mindig igen bájos és noha ezuttal át volt fázva és megijjedt, a mint látta, hogy ruhátlanul és a temetőben van éjnek idején, nem vesztette el szelid kedves-ségét. Kissé remegett és belém kapaszkodott; a mikor hívtam, hogy jöjjön velem haza, egy gyermek engedelmességével, szó nélkül fölkel. A mint elindultunk, a kavics sértette a lábamat és Lucy észrevette, hogy fölszisszentem. Azonnal megállt és mindenáron vissza akarta adni a cipőmet, de persze nem hagytam.

A szerencse kedvezett és haza jutottunk, a nélkül, hogy egy lélekkel találkoztunk volna.

Csak egy izben láttunk egy nem egészen józannak látszó embert előttünk az utcán keresztül menni; de mi elrejtőztünk egy kapu aljában, míg ő el nem tűnt egy mellékutcában.

A szívem olyan hangosan dobogott, hogy némelykor azt hittem, hogy el kell ájulnom. Telve voltam aggodalommal Lucy miatt, nem csak az egészségét féltettem, de a jó hírnevét is, ha kitudódnék ez a dolog. Mikor hazaértünk és megmostuk a lábunkat és buzgón hálátadtunk az égnek, lefektettem Lucyt. Mielőtt elaludt volna, kért, könyörgött, hogy ne szóljak egy szót se senkinek, még az édes anyjának se ez éjjel alvajárásáról. Eleinte haboztam ígéretet tenni, de édes anyja egészségére gondolva és hogy mennyire nyugtalanítaná ez a dolog, hát mégis csak megígértem. Remélem, hogy helyesen cselekedtem. Az ajtót bezártam és a kulcsot a kézcsuklómra kötöttem, így talán nem fognak még egyszer háborgatni. Lucy mélyen alszik, a hajnal rózsás pirja ömlik szerte a tengeren . . .

Ugyanaz nap délben. Minden jól megy. Lucy aludt, még föl nem keltettem. Az éjjeli kaland nem esett kárára, sőt úgy látszik, javára vált, mert ma jobb színben van, mint bármikor

ezelőtt. Sajnálattal vettem észre, hogy ügyetlenségemben a kapcsos tüvel megsértettem. Szerencse, hogy nagyobb bajt nem okozott, mert a torkán egészen átlyukasztotta a bőrt. Meg kellett valahogy csipnem és átszurnom vele a laza felsőbőrt, mert két pici piros folt, mint a tű szurásé van rajta, a hálóinge gallérján pedig egy csöpp vér. Mikor bocsánatot kértem tőle és aggságoskodtam miatta, Lucy kinevetett és megcirógatott és azt mondta, hogy nem is érzi. Szerencse, hogy oly parányi a szurás, hát sebhelyet nem hagyhat.

Ugyanaznap éjjelén. Nagyon jól töltöttük a napot. A levegő tiszta, a nap ragyogó, a tengeri szellő kellemesen hűvös volt. Villásreggelinkkel kirándultunk egy távoli szép erdőbe. Lucy és én gyalog, Lucy anyja pedig kocsin. Engem egy kissé busított a gondolat, hogy mily boldog lehetnék, ha Jonathán is velünk lehetne. De hisz türelmesnek kell lennem. Este kitünő zenét hallgattunk a sétaterén, aztán korán lefeküdtünk. Lucy nyugodtabbnak látszott, mint az utóbbi napokban és csaknem rögtön elaludt. Az ajtót ismét be fogom zárni és a kulcsot a csuklomra kötni, mint az elmúlt éjjel, noha azt hiszem, hogy nyugodtan fog telni az éjszakánk.

Augusztus 12.

Várákozásunkban megcsalódtam, mert két izben is arra ébredtem ez éjjel, hogy Lucy ki akart menni. Még álmában is, mintha kissé haragudott volna, hogy zárva találja az ajtót és kelletlenül ment vissza az ágyába. Hajnalban a madarak csiripelésére ébredtem. Lucy is fölébredt és én örömmel láttam, hogy még jobb színben van, mint tegnap reggel. A régi vidámsága is mintha visszatért volna. Mellém turakodott az ágyba és Arturjáról kezdett beszélgetni; én is elmondtam neki, hogy mennyire aggódom Jonathan miatt és ő vigasztalni próbált. Egy kicsit mintha sikerült volna is neki, mert noha a részvét nem változtathat az ember baján, mégis csak elviselhetőbbé teszi.

Augusztus 13.

Egy nyugodt nappal több és lefekvés ismét csuklómra erősített kulccsal. Éjjel ismét fölébredtem és Lucy-t ülve találtam az ágyában, alva, ujjával az ablakra mutatva. Én csendesen fölkeltem, félre huztam a függönyt és kitekintettem. Ragyogó holdvilág volt, csendes szép nyugodt éjszaka terült a földre és tengerre, kimondhatatlan szépségben. Köztem és a holdvilág közt egy óriás denevér röpködött, nagy köröket írva le, hol közeledve, hol

távolodva. Egyszer-kétszer egészen közel jött az ablakhoz, de valószínű, megijjedt tőlem és átrepült a kikötőn az apátság felé. Mikor visszafordultam az ablaktól, Lucy már feküdt és csendesen aludt. Egész éjjel nem mozdult többet.

Augusztus 14.

A régi temetőben rendes helyünkön töltöttük az egész napot, írva, olvasva. Lucy épp úgy megszerette ezt a helyet, mint én magam, és alig lehet hazacsalni villásreggelire és ebédre. Ma délután furcsa megjegyzést hallottam tőle. Mikor estefelé hazajöttünk, a lépcsők tetején, mint rendesen, most is megálltunk egy percre, a remek kilátásban gyönyörködni. A nyugvó nap épp a hegylánc mögé csuszott és vörös fényével elárasztotta az apátságot és a régi temetőt a padunkkal is rózsás fénybe vonta. Egy pillanatig némán bámultunk, egyszer csak Lucy suttogva, mintha csak magának beszélne, megszólalt:

— Ismét az ő vörös szemepárja! Most is épp ugyanaz. — Ez olyan furcsán hangzott, minden apropos nélkül, hogy szinte megrettentett. Kissé oldalt fordultam, hogy jól lássam Lucy-t, a nélkül, hogy észrevegye és láttam, hogy úgy áll ott, mintha félálomban volna, különös tekintettel a szemében.

a melyet nem bírtam megérteni, nem szóltam, de tekintetének irányát követtem. Mintha kedvenc helyünket nézte volna, a melyen egy sötét alak ült egyedül. Egy kissé magam is megrettentem, mert egy pillanatig úgy tetszett, mintha az idegennek nagy tüzes szeme volna, de a következő pillanatban szétfoslott az illúzió. A nyugvó nap vérvörös fénye tükröződött a kedvenc padunk mögött levő templom ablakaiba és a mint a nap letűnt, a verőfénye épp úgy változott, mintha bolgó tűz volna. Én Lucy figyelmét a sajátságos látványra irányoztam és ő megrázkódva tért magához, de levert maradt; lehet, hogy az itt fönt töltött rettegetes éjszaka jutott eszébe. Soha sem említettük még egymás közt sem; hát most sem szóltam. Hazamentünk ebédelni, Lucynek fájt a feje és korán lefeküdt. Én megvártam, míg elaludt, aztán egy kis magányos sétára indultam, Jonathánra gondolva. Mikor hazafelé jöttem, fényes holdvilág volt és noha a villasornak az a része, melyen laktunk, árnyékban volt, mindent jól lehetett látni, fölnézek az ablakunkra és Lucy fejét látom kihajolva rajta. Azt hittem, hogy engem vár, hát kivettem a zsebkendőmet és integettem neki. Nem vette észre és nem mozdult. A holdvilág épp ekkor került át a sarkon és fénye az

ablakra esett. Ekkor láttam, hogy Lucy feje az ablakpárkányán fekszik és a szeme le van hunyva. Mélyen aludt és mellette, a párkányon ült valami, a mi egy jókora madárhoz hasonlított. Megijedtem, hogy meg talál hültni, hát fölszaladtam a lépcsőn, de mire a szobába értem, már ballagott vissza az ágya felé, még mindig mélyen alva és nehezen szedve a lélegzetét; a kezét a torkán tartotta, mintha a hideg ellen akarná védeni.

Nem keltettem föl, csak jól betakartam; gondom volt rá, hogy az ajtó és ablak jól legyenek csukva.

Lucy oly édes, a mikor alszik, de sápadtabb mint rendesen és olyan mélyen gyűrűs a szeme, a milyennek még soha sem láttam. Félek, hogy gyötrődik valamin, bár ki tudnám találni, hogy min.

Augusztus 15.

Később keltünk mint rendesen. Lucy nagyon kimerült és bágyadt volt és nagyon sokáig aludt. Reggelinél kellemes meglepetés várt ránk, Artur édesatyja jobban van és siettetni óhajtja a fiatalok esküvőjét. Lucy el van telve boldogságával. Az édesanyja szomorú is vig is egyszerre. Később, napközben, megvallotta nekem az okát. Busul, hogy meg kell

válnia egyetlen leányától, de másrészt örül, hogy lesz, a ki gondját viselje. Szegény, édes öreg néni! Megvallotta nekem azt is, hogy halálra van ítélve. Lucynek nem mondta meg és velem is megigértette, hogy megőrzöm titkát; az orvos tudára adta, hogy napjai megszámlálvák; szivbajos; a legjobb esetben is már csak hónapokig élhet, de bármely hirtelen fölindulás minden pillanatban véget vethet életének. Ah, mily okosan tettük, hogy eltitkoltuk előtte Lucy borzasztó kirándulását alvajárása közben.

Augusztus 17. Két teljes napig egy sort sem irtam a naplómba. Nem volt kedvem hozzá. Mintha valamely titokzatos, kísérteties lepel borulna boldogságunkra. Semmi hír Jonathánról és Lucy mintha napról-napra gyöngülne, míg az édes anyja szemlátomást közeledik a vég felé. Nem értem Lucy csodálatos hervadását. Jól eszik, jól alszik és élvezi a friss levegőt, de azért arca rózsái haloványulnak és gyöngébb és bágyadtabb lesz napról-napra, éjjel pedig hallom, hogy csak úgy kapkod levegőért. Az ajtó kulcsát mindig a csuklómra kötve tartom éjjel, de Lucy fölkel, a szobában járkál és a nyitott ablakba ül. Mult éjjel, a mikor fölébredtem, látám, hogy kihajol az ablakon és mikor föl akartam kel-

teni, nem ébredt föl, el volt ájulva. Mire magához térítettem, oly gyöngye volt, mint a víz és csöndesen sirdogált, közbe-közbe keservesen zihálva és küzködve lélegzetért. Mikor kérdeztem, hogy mint jutott az ablakba, a fejét rázta és elfordult. Remélem, hogy nem annak a szerencsétlen kapcsos tünek a szurásától beteg. Megnéztem a torkát, a mint aludt és láttam, hogy a parányi sebek még most sincsenek begyógyulva. Még mindig nyitva vannak és mintha nagyobbak volnának, mint eleinte. a szélük körül meg sárgásfehérek. Olyanok, mint egy fehér pont, piros középponttal. Ha egy-két nap múlva be nem gyógyulnak, nem nyugszom, míg meg nem mutatjuk az orvosnak őket.

*Levél, Billington F. és fiai ügyvivők Whitby-ben
Carter, Paterson és A. uraknak Londonban.*

Aug. 17.

Tisztelt uraim!

Van szerencsénk az Északi vasut vonalán utnak indított szállitmány jegyzékét idezárva átküldenünk. A szállitmány megérkezése után azonnal Carfax-ba küldendő. A ház jelenleg üresen áll, idecsatolva küldjük a kulcsokat, a melyek mind számozva vannak.

A ládákat — szám szerint ötvenet — a melyekből a teljes szállitmány áll, a házhoz tartozó részben romba dőlt régi kápolnában kell elhelyeztetni, a mely az idecsatolt épület tervrajzán „A“-val van jelezve. A szállitmányt a ma esti 9 órai vonattal indítjuk utnak, holnap délután 4 óra 30 perckor érkezik Londonba. Minthogy megbizónk sulyt fektet a gyors szállításra, kérjük önöket, hogy a mondott időben készen várjanak a fuvarosok a Kings-Cross-i állomásnál, hogy azonnal rendeltetési helyükre szállítsák a ládákat. A kulcsokat kérjük a bejárat csarnokában hagyni, a hol is a tulajdonos, a kinek külön kulcsa van a főbejárathoz, megtalálhatja őket.

Kitünő tisztelettel

S. F. Billington & fiai.

Levél. Carter, Paterson és t. London. Billington és fiai uraknak Whitby-ben.

Augusztus 21.

Tisztelt uraim !

Szállitmányt átvettük és utasításaikhoz hiven helyeztük el, a kulcsokat meghagyásuk értelmében a főbejárat csarnokában hagytuk.

Kiváió tisztelettel

Carter, Paterson és t.

Murray Minna naplója.

Augusztus 18.

Ma boldog vagyok és itt irok a temetőben kedvenc helyünkön ülve. Lucy sokkal jobban van. Az elmúlt éjjel jól aludt és egyetlen egyszer sem zavart föl álmomból. A rozsás pir mintha vissza kezdene térni szép arcába. Jó kedvű, telve léttel és pajkossággal. Az a beteges zárkózottság mintha teljesen elhagyta volna és ő épp most emlékeztetett arra a rettenetes éjszakára, a mikor itt találtam alva. A mint beszélt, tréfásan veregette a cipője sarkát, a lapos sirkőhöz mondván:

— Szegény kis lábaim, akkor bezzeg nem csináltak ilyen zajt! Szegény jó öreg barátunk ha élne, erre bizonyosan azt mondta volna, hogy azért nem, mert féltem, hogy Gyuricát, a ki itt nyugszik, fölverem álmából. Minthogy ilyen közlékeny hangulatban volt, kérdeztem tőle, hogy álmodott-e valamit akkor éjjel. Mielőtt felelt volna, kissé tünődve huzta össze a homlokát és azután félig álmodozó hangon, mintha csak alig tudna rá emlékezni, kezdte:

— Nem is tudom, hogy álmodtam-e, az az egész oly igaznak tetszett. Azt tudom, hogy nagyon vágytam ide erre a helyre jutni, azt nem tudom, hogy miért, mert nagyon féltem

valamitől, azt nem tudom, hogy mitől. Emlékszem, noha aludnom kellett, arra, hogy az utcákon végig, a hidon keresztül jöttem. Egy halacska vetette föl magát a vízből és én lehajoltam, hogy jobban lássam és hallottam a kutyák vonítását, úgy tetszett, mintha az egész város tele volna kutyákkal, a kik mind egyszerre vonítottak, a míg én lassan fölfelé mentem a lépcsőkön. Aztán homályosan emlékszem valami hosszú sötét alakra, vörös lángoló szempárral, épp olyannal, a milyent naplementekor láttunk és valami nagyon édesre és nagyon keserűre egyben úgy körülöttem; aztán mintha mély zöld vízbe merültem volna és úgy zugott a fülem, mint a hogy mondják, a vízbefulóké szokott; aztán mintha minden elmúlt volna tőlem; a lélek mintha kiszakadt volna a testemből és a levegőben lebegett volna. Mintha arra is emlékezném, hogy egyszer épp a világító torony fölött lebegtem, aztán egyszer csak hirtelen rémület fogott el, mintha földrengésbe jutottam volna és fölébredve láttam, a mint ráztad a vállamat. Hamarább láttalak, mintsem éreztelek volna.

Erre kacagni kezdett. Én lélegzet nélkül figyeltem, oly kísértetiesnek tetszett az egész. Nem is láttam jónak fessegetni a dolgot, hát másra tereltem a beszédet, és Lucy régi jó

kedve azonnal visszatért. Mire hazaértünk, a friss szellő oly rózsásra festette arcát, hogy édes anyja nem győzött benne gyönyörködni és nagyon boldog estét töltöttünk együtt.

Aug. 13.

Öröm, öröm, öröm! Noha nem egészen tiszta öröm. Végre hirt kaptam Jonathánról. A szegény fiu nagy beteg volt; ezért nem irhatott maga. Hawkins ur küldte a levelet és oly kedvesen, jóságosan irt hozzá. Holnap indulok utnak, hogy ápolni segítsem Jonathánt, ha kell és hogy haza hozzam magammal. Hawkins ur azt írja, hogy legjobb volna, ha mindjárt odakünn megesküdnénk. A jó ápoló testvér levelét könnyeimmal öntöztem és a keblemben rejtettem. Az utam iránya meg van határozva és máhám kész. Nem irok többet — a többit Jonatánnak tartogatom — a férjemnek fogom elmondani.

Levél, Ágota testvér a budapesti szt. József kórházból Murray Minna kisasszonynak.

Augusztus 12.

Kedves kisasszony!

Harker Jonathán ur kívánságára irok — a ki maga nem elég erős arra hogy írjon, noha — hála érte patrónusunknak, szt. József-

nek — a javulás útján van. Majdnem teljes hat hete, hogy ápolás alatt van, heves agylázban szenvedett. Kért, hogy kegyedet változatlan szerelméről biztosítsam és adjam tudtára hogy a mai postával Hawkins urnak is iratott velem levelet, a melyben bocsánatot kér akaratlan késedelmeért és tudtára adja, hogy rá bizott ügyét befejezte. Még néhány heti üdülésre szorult a hegyek között levő szanatóriumunkban és csak ekkor térhet haza. Kér, hogy azt is irjam meg, hogy nincsen elegendő pénze, pedig hogy szeretné megfizetni az itt nyert ápolást, ne hogy egy nálánál szegényebbet foszszon meg az esetleges istápolástól.

Fogadja kedves kisasszony őszinte rokonzésem kifejezését és áldásomat.

Agota nővér.

U. I. Betegem álomba merült és én fölbontom a levelet, hogy még valamit megmondjak önnek. A betegről tudom, hogy önök nemsokára férj és feleség lesznek. Áldásom mindkettőjükre! A völegényét valamely rettentő rázkódás érte — ezt az orvos mondja — és deliriumában az örvongései borzalmasak voltak. Farkasokról, méregről, vérről, kísértetekről, démonokról és nem is merem mondani, hogy mi mindenről beszélt. Nagyon gondosan őrizze

öt jó ideig minden eftéle izgalomtól; az ilyen betegség nyomai nem egyhamar tűnnek el. Már rég irtunk volna, de semmit sem tudunk barátairól és semmi sem volt vele, a mi nyomra vezethetett volna bennünket. A kolozsvári vonaton érkezett és az ottani állomásfőnök azt mondta a kalauznak, hogy ott az állomásra rohanva, jegyért orditozott, a melyen haza mehessen. Annyit láttak parancsoló heves modoráról, hogy angol, hát adtak neki jegyet a legtávolabb állomásra, a meddig az a vonat ment.

Meg lehet róla győződve, hogy jól gondját viseljük. Minden szívet megnyert szelidsége és kedvessége által. Most már elég jól érzi magát és nem kétlem, hogy néhány hét múlva teljes lesz a gyógyulása. De gondosan vigyázzon rá, hogy semmi izgalom ne érje. Remélem, hogy a jó Isten és Szt. József még sok-sok boldog évvel fogja önöket megáldani.

Seward dr. naplója.

Augusztus 19.

Különösen és hirtelen változás Renfieldben az elmúlt éjjel. Nyolc óra tájban kezdett izgatott lenni és körül szaglászni mint egy vadat csapászó kopó. A segédorvost meglepte a

modora és tudva, hogy mennyire érdeklődöm iránta, beszélgetésbe akart vele eredni. Betegem rendesen nagyon tiszteletteljes, néha szinte alázatos még az ápoló iránt is; de az éjjel azt mondja emberem, hogy roppant gögösen viselkedett. Szóba sem akart vele állni. Mindössze aunyit mondott neki: — Nem akarok magával beszélni: maga most már számba sem jöhet. A mester közeledik.

Az orvos azt hiszi, hogy a vallásos rajongás egy neme lepte meg. Ha ez igaz, ekkor résen kell lennünk, mert egy izmos, erős férfiú — egyesült emberölő és vallásos mániával — nagyon veszedelmessé válhatnék. Az összetétel rettenetes. Este kilenc órakor magam is meglátogattam. Velem szemben is épp úgy viselkedett, mint az ápolóval. Fönséges nagyzásában nem birt semmi különbséget sem tenni köztünk. Csakugyan, mintha vallásos örület lepte volna meg, nemsokára azt fogja hinni, hogy ő az Atyauristen. Egy félórán keresztül, ha nem tovább, Renfield mind izgatottabb lett. En nem árultam el, hogy figyelem, de azért szorosán szemmel tartottam. Egyszer csak hirtelen azt a ravasz kifejezést láttam a szemében, a mely mindig elárulja, hogy az örültnek valamely új ötlete támadt és vele a fej- és hátnak azt az alamuszi tartását, a melyet

az örülteket ápolók oly jól ismernek. Egészen megnyugodott, ment és az ágya szélére ült, az ürbe bánulva fénytelen szemével. Én tudni szerettem volna, hogy közönye tetetett-e, vagy igazi és a kedvenceit hoztam szóba, olyan tárgy, a mely rendesen azonnal felköltötte érdeklődését. Eleinte nem is felelt, végre türelmetlenül csak annyit mondott:

— A fránya hordja el őket! Egy szikrányit sem törődöm velük!

— Micsoda? — mondtam én — csak nem akarja velem elhitetni, hogy nem törődik a pókjaival. (Mert most ismét a pókok a kedvencei.) Erre ő rejtélyesen felelt:

— A menyasszonyt várók szeme is a nyoszolyó lányokban gyönyörködik; de mihelyt megjelent a menyasszony, minden szem csak ő vele telik meg.

Nem akarta magát kimagyarázni és csökönyösen az ágya szélén maradt ülve mindaddig, a mig nála voltam.

Nagyon fáradt vagyok az éjjel és levert. Mindig csak Lucyra gondolok és arra, hogy milyen másképpen lehetett volna minden. Ha nem fogok elaludni, chloral — a modern Morpheus segítsen rajtam. De vigyáznom kell, nehogy szokássá váljék nálam. Nem, ma éjjel nem fogom használni! Lucyra gondolok és

nem akarom azzal megbecsteleníteni, hogy ezzel kapcsolatba hozzam. Ha kell, hát inkább álmatlanul fogom tölteni az éjszakát.

Örülök az elhatározásnak; még jobban örülök annak, hogy meg is maradtam mellette. Egy darabig forgolódtam az ágyban, kétszer kfallottam az órát ütni, a mikor a fölügyelő azzal küldte hozzám az éjjeli őr^t, hogy Renfield megszökött. Magamra kapkodtam a ruhámat és rohantam le — betegem sokkal veszedelmesebb egyén, hogys^em sokáig kószálni hagyjuk. Sajátságos ötletei veszedelemb^e dönthetnék azokat, a kiket sorsa utjába sodor. Az ápoló már várt. Azt mondta, hogy alig tíz perce még látszólag nyugodtan látta őt aludni az ágyában, a mikor az ajtón alkalmazott figyelőn keresztül benézett. Figyelmét az ablakráma kifesztésének zaja vonta ismét vissza. Mire az ajtóhoz ért, már csak a lábait látta az ablakon eltűnni és azonnal értem küldött.

A beteg nem mehetett messze, mert csak hálór^uha volt rajta. Az ápoló azt gondolta, jobb lesz az ablakból meglesni, merre veszi utját a szökevény, mert mire az ajtónak kerülne, eltévesztené szem elöl, annál sokkal vastagabb ember volt, hogys^em az ablakon keresztül mászhatott volna utána. En elég vé-

»Köny vagyok, hát az ápoló segítségével ki-
másztam az ablakon és lábbal lefelé ereszked-
tem le. Minthogy csak néhány lábnyira vol-
tam a talajtól, baj nélkül értem le. Az ápoló
mondotta, hogy betegünk balra fordult, aztán
egyenes irányt vett, hát oly gyorsan, a hogy
csak birtam, szaladtam arrafelé. A mint a kert
fáin kívül jutottam, egy fehér alakot láttam a
magas falat megmászni, mely kertünket a szoms-
zédos elhagyott épülettől elválasztja.

Rögtön visszafutottam megmondani a föl-
ügyelőnek, hogy három-négy jó markos legényt
indítson azonnal utánam Carfax udvarára,
arra az esetre, ha barátunk veszedelmessé vál-
nék. Magam létrát fogtam és a falra mászva
leugrottam a tulsó oldalon. Láttam Renfieldet
épp a ház tulsó szögletén eltűnni, hát utána
iramodtam. A házat megkerülve, ismét láttam
öt, az ódon kápolna vaspántos tölgyfa ajtajá-
hoz lapulva. Mintha valakinek beszélt volna,
de nem mertem olyan közel menni, hogy hall-
jam, hogy mit mond, ne hogy elriaszszam és
elillanjon.

Mert rajzó megvadult méheket könnyebb
üldözőbe venni, mint egy csupasz örületet, a
kire ráért a szökés mániája! Néhány perc
mulva azonban észrevettem, hogy ő nem vesz
tudomást semmiről sem, a mi körülötte törté-

nik, hát megpróbáltam közelebb huzódni hozzá, annál inkább, mert embereim is átjöttek már a falon és elzárták az utját. Hallottam a mint a következőket mondta:

— Itt vagyok, hogy a parancsolatod szerint cselekedjem Mester. A rabszolgád vagyok és te meg fogsz engem jutalmazni, mert hiven foglak szolgálni. Imádtalak régóta a nagy távolban. Most hogy közel vagy, várom a parancsaid és te nem fogsz engem mellőzni drága Mester, a mikor a jó dolgok fölosztásának kerited sorát — ugy-e nem?

Mégis csak önző egy vén koldus a fickó. Az osztalékra gondol akkor is, a mikor az Ur jelenlétében képzeli magát. Mikor körülfogtuk, verekedett mint egy tigris. Iszonyu ereje van és igazán sokkal jobban hasonlított vadállathoz, mint emberhez. Soha eddig nem láttam örültet a dühödtségnek ilyen fokozatában; és remélem, hogy azután sem fogok. Szerencse, hogy ilyen jókor kitapasztaltuk az erejét és veszedelmességét. Ilyen erővel és elszántsággal rettenetes dolgokat művelhetett volna, ha szerencsésen el nem fogjuk. Most már jó helyen van. Még Lucifer maga sem igen tudna kiszabadulni abból a kényszer zubbonyból, a mit ráhuztunk és a kárpitozott szoba falához is hozzá lán-

coltuk. Az üvöltése néha borzadalmas, de még szörnyüségesebb az elhallgatása, mert minden mozdulata és nézése halált jelent.

Epp most ejtette ki az első összefüggő szavakat:

— Türelmes leszek Mester. Már jön, jön, jön!

De már erre én is eljöttem. Izgatottabb voltam, hogy sem alhattam volna, de ez a napló lecsillapított és érzem, hogy most már fogok aludni.

IX.

Levél Harkerné Minna Westenra Lucy-nek.

Budapest, aug. 24.

Legédesebb Lucym. Tudom, hogy alig várod, hogy hirül adjam a velem történeteket, a mióta a Whitby vasutállomástól elváltunk egymástól. Az utamról csak annyit irhatok édes, hogy szerencsésen ideérkeztem. Nem emlékszem semmire sem, mert mindig csak Jonathánra gondoltam és arra, hogy mentül hamarabb ide érjek. Az én drágámat nagyon gyöngének, sápadtnak és megfogyottnak találtam. Szeméből kihalt a határozottság és a fény és arcából kiveszett a nyugodt méltóság, a melyet annyira szerettem benne. Csak romja

annak, a mi volt és nem emlékszik semmire sem, a mi jó ideje történt vele. Agata nővér, a ki egy áldott jó teremtés és született betegápoló, azt mondja, hogy iszonyu dolgokról beszélt, a mig magán kívül volt. Nagyon szerettem volna tudni, hogy miről, de a jó lélek csak keresztet vetett és azt mondta, hogy soha sem fogná elárulni, mert a mit a beteg félre beszél, az az Ur Isten titka és ha az ápolónő hivatásánál fogva meg is hallja, tiszteletben kell tartania a titkot. Most is a betegem ágya mellett ülök, hogy az arcát láthassam, a mig alszik. Most ébredez! Alig ébredt a kabátját kérte tőlem, hogy a zsebjéből szeretne valamit kivenni. Agata nővér kéresemre előhozta, minden holmiját. Köztük volt a jegyző könyve és én éppen el akartam kérni tőle, gondolva, hogy abban nyomára akadok betegségének okának, midőn ő nagyon komolyan így szólt hozzám.

— Minna maga tudja édes az én fölfogásomat a férj és feleség közti bizalomra vonatkozólag. Nem szabad, hogy titok legyen közöttük. En igen nagy megrázkodáson mentem keresztül és ha rá próbálék emlékezni, hogy mi is volt tulajdonképpen, érzem, hogy a fejem szédül és nem tudom, hogy igaz volt-e

mindaz, vagy csak egy örült ember álma. Maga tudja, hogy agyvelő lázam volt és ez annyit tesz, mint örülnék lenni. A titkomat ez a könyv örzi, de én nem akarok belenézni. Ujra akarom az életet kezdeni, azesküvönkkel. Itt a könyv Minna, fogja és tegye el, ha akarja, elolvashatja, de nekem soha se szóljon róla, ha csak valamikor a kötelesség nem parancsolja, hogy visszatérjünk azokhoz a keserű órákhoz, a melyeket akár örülten, akár józanon ide bejegyeztem. Ezzel kimerülten dült vissza és én a vánkosa alá dugtam a könyvet és megcsókoltam őt. Agata nővért a fejedelem asszonyhoz küldtem, azzal a kérelemmel, hogy esküvönket délután megtarthassuk, várom a feleletet.

A nővér visszajött és hirül hozta, hogy elküldtek az angol egyház papjáért. Egy óra múlva lesz az esküvő.

Lucy az idő érkezett és elmúlt. A hangulatom nagyon ünnepi, de nagyon-nagyon boldog. Jonathán felült az ágyban, vánkosokkal megtámogatva. Hanem azért az *igent* szilárdan és erősen mondta ki. Én alig birtam szólni, a szívem annyira tele volt, hogy még az az egypár szó is fojtogatta a torkomat. Az apácák oly kedvesek voltak soha, sohasem fogom elfelejteni. Midőn a pap és az apácák

egyedül hagytak a férjemmel — a Lucy először írom le ezt a szót „férjem,” — egyedül hagytak férjemmel, kivettem naplóját vánkosa alól, fehér papirosba burkoltam, egy kis kék szalaggal, a mit a nyakamon szoktam viselni, átkötöttem és a kötést a mátkagyűrűmmel pecsételtem le. Azután megcsókoltam, megmutattam a férjemnek és azt mondtam neki, hogy úgy fogom tartani, mint külső s látható jelét annak, hogy teljes életünkben megbiznuk egymásba. És hogy soha sem fogom kinyitni, ha csak ő vagy a kötelesség nem parancsolja. Ekkor ő kezébe fogta a kezemet és Lucy először fogta meg a *telesége* kezét és azt mondta, hogy én a legdrágább asszonyka vagyok a világon és hogy szívesen átelné még egyszer a multat, ha engemet kellene vele megnyerni.

Nos drágám, mit felelhettem volna minderre? Csak azt mondhattam neki, hogy én vagyok a világ legboldogabb asszonya és hogy semmit sem adhatok neki, magamon, az életemen és bizodalmamon kívül és hogy ezekkel együtt szerelmemet és hűségemet életem hátralévő napjaira. És édesem, mikor ő megcsókolt és magához vont gyöngye kezeivel, úgy éreztem, mintha igazán csak most esküdünk volna meg.

— Lucy édes, tudod-e, hogy miért mondom el mindezt neked? Nem csak azért, mert jól esik elmondanom, hanem mert téged mindig nagyon szerettelek és most is szeretlek. Nekem esett osztályrésziül, hogy a te barátod és vezetőd legyek, mikor az iskolából az életre készültél. Drágám, adja a jó Isten, hogy az életed mindig olyan legyen, a milyennek most ígérkezik, tele napfényvel, zord szelek nélkül. Remélem, hogy mindig oly boldog léssz, a milyen boldog vagyok én most. Isten veled drágám, nem irok tovább, mert Jonathán ébredés és nekem a férjemhez kell sietnem. A te szerető

Harkerné Minnád.

Levél, Westenra Lucy, Harkerné Minnának.

Whithy, aug. 30.

Szeretett Minnám!

Tenger ölelést és millió csókot és minél hamarébb siessetek vissza férjeddal az édes hazába. Szeretném, ha úgy jöhethétek meg, hogy még velünk lehetnétek itt egy ideig. Ez a jó levegő épp oly gyorsan helyreállítaná férjedet, mint a hogy engem helyreállított, Olyan étvágyam van, mint egy saskeselyűnek, tele vagyok élettél és kitünően alszom. Örülni

fogsz, ha megírom, hogy teljesen abba hagytam az alvajárást. Egy hét óta ki nem mozdultam az ágyamból reggelig, ha egyszer lefeküdtem. Artur azt állítja, hogy hizom. Igaz el is felejtettem megmondani, hogy Artur itt van. Nagyszerűeket kocsikázunk, sétálunk, lovagolunk, evezünk, teniszezünk és halászunk együtt. És én jobban szeretem őt, mint valaha. Ő is azt mondja, hogy jobban szeret, mint akkor, de ezt nem hiszem el neki, mert akkor azt mondta, hogy annyira szeret, hogy már jobban nem is szerethetne. De hát ez ostobaság. Már megint itt van és hív, hogy menjek vele. Hát nem irhat többet a te szerető

Lucyd.

P. S. A mama csókoltat, mintha egy kicsit jobban volna szegény.

P. P. S. Igaz, szeptember 28-án lesz az esküvőnk.

Seward doktor naplója.

Augusztus 20.

Renfield esete mind érdekesebb lesz. Most már annyira le csöndesedett, hogy kitörései közben pihenőket tart. A kitörését követő egész héten folyton dühöngött. Aztán egyik éj-

jelen épp hold feljöttekor elcsöndesedett és csak magában mormogta: — Most már várhatok; Most már várhatok. Az ápoló feljött jelenteni és én azonnal lesiettem hozzá. Még mindig a kényszerzubbonyban és a kipárnázott szobában volt, de elborult arca kissé megenyhült és a szemei visszanyerték régi, könyörgő, majdnem azt mondhatnám, hízelt szelidségüket. Én meg voltam elégedve az állapottal és meghagytam, hogy szabadítsák föl. Az ápolók haboztak, de végül ellenkezés nélkül engedtek az akaratomnak. Sajátságos, hogy a betegnek észre kellett venni bizalmatlanságukat, mert egészen közel lépve hozzám suttogva mondta, mialatt lopva mindig szemmel tartotta őket.

— Azok azt hiszik, hogy én bánthatnám magát! Képzeld, hogy én bánthatnám *magát*. A bolondok!

Valóban szinte jól esett, hogy még ennek a szegény embernek az elméjében is előnyben voltam a többiek fölött. De azért nem értettem meg egészen a gondolatai menetét: Vajjon úgy vegyem-e, hogy magához tart hasonlóknak és hogy így mintegy összetartozónak vél bennünket, vagy pedig valami oly nagy jót vár tőlem, hogy okvetetlen szüksége van az én jólétemre. Majd máskor kitalálom.

Ma este betegen nem akar beszélni. Még csak egy kis cica vagy egy jó nagy macskának az ajánlata sem csábitotta szóra. Csak annyit mondott, mit bánom én a macskákat. Most egészen más gondom van. Most már várhatok. Várhatok.

Egy kis idő múlva magára hagytam. Az ápoló azt mondja, hogy csöndesen viselkedett egész hajnal előttig, de ekkor nyugtalankodni kezdett, mind izgatottabb lett és végre anynyira dühöngött, hogy ennek következtében ájulásba esett.

Három éjjel egymásután ugyan így történt. Izgatott és dühöng egész nap, aztán a hold keltetől nap keltéig csöndes. Bárcsak a nyomára tudnék akadni az oknak. Majdnem úgy látszik, mintha valamely múltó befolyás alatt állna. Szerencsés gondolat. Ma éjjel a józan ész fogjon ki az örültön. Egyszer már megszökött a segítségünk nélkül. Ma éjjel hadd szökjék meg a segítségünkkel. Módot adunk neki a szükésre és készen tartjuk az embereinket, hogy szükség esetén nyomon kövessék.

Augusztus 23.

Mindig a váratlan történik. Madarun'k mihelyt nyitva látta a kalitot, nem akart röpülni, úgy, hogy minden készülődésünk kárba vezett.

De annyit legalább mégis megtudtunk, hogy a nyugodtsága egy bizonyos ideig eltart, legalább ezután néhány órára föloldozhatjuk a kötelékeit. Meghagytam az éjjeli felügyelőnek, hogy a mint elcsöndesedik, csak zárják a kipárnázott szobába, de kényszerzubbony nélkül és hagyják úgy napkelte előtt egy óráig. A szegény ördög teste élvezni fogja a megkönnyebbülést, ha az elméje nem képes is méltányolni. Hallga! Mi történt! A váratlan ismét! Hívnak; Betegem ismét megszökött.

Később. — Még egy éjjeli kaland. Renfield szépen megvárta, mikor az inspekciós orvos a szobába lépett. Ekkor mellette hirtelen kirobant és végig a folyóson, az ápolókért küldtem, hogy kövessük. Ismét az elhagyott ház udvarára ment és ugyanazon a helyen találtuk meg az ódon kápolna ajtajához lapulva. Mikor engem meglátott, dühbe esett és ha az ápolók idején meg nem ragadják, bizony Isten megölt volna. A mint megfogtuk, különös dolog történt, először kétszeres erővel küzdött, de egyszerre csak teljesen lecsillapult. Én ösztönyszerűleg körülnéztem, de semmit sem láthatam. Ekkor a beteg szemének pillantását fogtam föl és követtem, de semmit sem láttam, a mint a holdvilág sütötte levegő égbe bámult, kivéve egy óriás denevért, a mely kísérteties

csöndben lebegett nyugat felé. A denevér rendszeren körben repked és csapkodja a szárnyait, de ez az egy egyenes irányt tartott, mintha tudná, hogy hová és hogy miért igyekszik. A betegem mind nyugodtabb lett és egyszer csak azt mondta:

— Nem szükséges, hogy megkötöztessen. Megyek magamtól csöndesen. — Minden baj nélkül visszajöttünk a házba, de én érzem, mintha valami veszedelmet rejtne ez a nyugalom és nem egyhamar fogom elfelejteni ezt az éjszakát.

Westenra Lucy naplója.

Hillingham, aug. 24.

Utánozni fogom Minnát és én is naplót írok. Akkor aztán megbeszélhetünk mindent, ha ismét találkozunk. Vajjon mikor találkozunk újra. Bár csak velem lehetne most is, én olyan boldogtalannak érzem magamat. Mult éjjel, mintha ismét épp úgy álmodtam volna, mint Whitbyben szoktam. Talán a levegőváltás teszi, vagy az, hogy ismét itthon vagyunk. Mindez oly homályos és borzalmas nekem, mert semmire sem bírok emlékezni. De telve vagyok egy bizonytalan félelemmel s olyan gyöngének és kimerültnek érzem magamat. Mikor Artur ma villásreggelire jött, szinte el-

busulta magát, a mikor meglátott és én sem birtam jókedvet mutatni. Vajjon nem alhatnám anyám szobájában, ez éjjel megpróbálom, tán megengedi.

Aug. 26.

Ismét egy rossz éjszaka. A mama nem igen hajlott a kérésemre. Ő maga sem jól érzi magát és nyilván attól fél, hogy megzavarná az álmomat. Ébren próbáltam maradni és egy darabig sikerült is. De mikor az óra éjfélét ütött, fölriadtam a neszre, hát ugylátszik, mégis elszunyadtam. Valami kaparást és csapkodást hallottam az ablakomon, de nem törődtem vele és minthogy egyébre nem emlékszem, valószínű, hogy rögtön ismét elaludtam. Ismét rossz álmaim voltak. De csak emlékezni tudnék rájuk. Ma reggel szörnyű gyöngöge vagyok, az arcom kísértetiesen sápadt és a torkom fáj, valami baja lehet a tüdőmnek, mert valahogy mintha soha sem birnék elég levegőt kapni. Iparkodnom kell jó kedvűnek lennem, mire Artur jön, különben tudom, hogy kétségbe esik sápadt, rossz színem miatt.

Levél Helmwood Artur Seward drnak.

Albemarle hotel aug. 31.

Kedves Jack! Egy szívességre akarlak kérni. Lucy beteg; vagyis nincs valami külö-

nös baja, de borzasztó rossz színben van és minden nap rosszabbul lesz. Én kérdeztem öle, hogy nincs-e valami baja; nem merem az édesanyját kérdezni, mert nem akarom az öreg asszonyt, a ki szintén nagyon beteg, a leánya miatt nyugtalanítani. Westerráné megvallotta nekem, hogy napjai megszámlálvák (szívbeteg) noha szegény Lucy mit sem tud erről. Meg vagyok róla győződve, hogy valami bántja az én kedves kis menyasszonyomat. Félőrvülte tesz, ha rá gondolok; és elszorul a szívem, ha rá nézek; én megmondtam neki, hogy téged meg foglak kérni, hogy nézd meg és noha eleinte vonakodott — tudom is, hogy miért szegény pajtás — végre is beleegyezett. Tudom, hogy fájdalmas föladat lesz neked kedves jó barátom, de az ő kedvéért történik és nem szabad haboznom a kéréssel, sem neked a cselekvéssel. Holnap déli két órakor eredj villásreggelire Hillinghamba, nehogy Westerráné gyanut kapjon és villásreggeli után Lucy módját fogja ejteni, hogy egyedül lehessetek. Én benézek teára és aztán együtt távozzunk. Én roppant tele vagyok aggodalommal és tanácskozni szeretnék veled, mihelyt csak lehet azután, hogy Lucy-t láttad. Kérlek, el ne maradj!

Artur.

Távirat Helmwood Artur Seward dr-nak.

Szeptember 1.

Atyámhoz hívtak, a ki rosszabbul van. Levél megy. Irj kimerítőn ma esti postával Ringbe. Ha kell, táviratoz.

Levél Seward dr. Helmwood Arturnak

Szeptember 2.

Kedves öreg pajtás!

A mi Westenra kisasszony egészségét illeti, sietek veled azonnal tudatni, hogy véleményem szerint semmiféle általam ismert betegségben nem szenved. Hanem azért meg kell mondanom, hogy egyáltalán nem vagyok megelégedve a kinézésével: Fájdalom, de nagyon különböző attól, a mi volt, mikor utoljára láttam. Természetesen, nem szabad felejtened, hogy nem volt alkalmam olyan alapos vizsgálatra, a melyet szerettem volna. Kölcsonös barátságunk mintegy akadályja ennek, a melyet sem az orvosi tudomány, sem a szokás nem tud leküzdeni. Legjobb tán, ha elmondom neked pontosan, mi történt, rád bízva, hogy egy bizonyos mértékig levon belőle a következtetéseid. Végül majd megmondom, hogy mit tettem és hogy még mit szándékozom tenni.

Westenra kisasszonyt látszólagos jókedvben találtam. Az édesanyja jelen volt és én pár pillanat alatt rájöttem, hogy minden igyekezete oda irányul, hogy édesanyját megnyugtassa és ne engedje aggságoskodni. Valószínűleg kitalálja, ha nem tudja is bizonyosan, hogy anyja a legnagyobb kiméletre szorul. Együtt villásreggeliztünk és minthogy mind a hárman becsületesen igyekeztünk, hát sikerült is végre egy kis igazi jókedvre szert tenni. Reggeli után Westenráné lepihent és Lucy egyedül maradt velem. A míg a cselédek jöttek-mentek, Lucy jókedve nem változott, de mihelyt az ajtó becsukódott mögöttük, lehullott róla az álarc és ő mély sóhajjal egy székre dülve, szemét befogta a kezével. Mihelyt láttam, hogy elkomolyodott, azonnal megragadtam az alkalmat, hogy kikérdezzem. Nagyon szeliden mondtott ennyit:

— Nem mondhatom magának, hogy mennyire utálok magamról beszélni. Én figyelmeztettem őt, hogy az orvos titoktartásra van ugyan kötelezve, de hogy te nagyon komolyan aggódol az egészsége miatt Ő azonnal megértette szándékomat és egy szóval elintézte a dolgot.

Megmondhat Arturnak mindent, a mit akar. En nem törődöm magammal, csupán csak vele! Így hát teljesen szabad vagyok. Azt könnyen

láthattam, hogy kissé vértelen, de egyáltalán nem láttam a sápkórnak a rendes jeleit és véletlenül csakugyan módomban volt vérenek a minemiségéről meggyőződni, mert ablaknyitás közben a nehezen nyíló ablak kitért és megvágta az ujját. A sebzés csekély volt magában véve, de én fölhasználva az alkalmat, föltoztam néhány csöpp vérét és analizáltam. A vér minősége tökéletesen rendes és magában véve erős egészségre enged következtetni. Egyébként is teljesen meggyőződtem róla, hogy testileg semmi ok nincs az agodalomra. De minthogy rossz kinézése nem lehet ok nélküli, arra a következtetésre jutottam, hogy lelkében, vagyis elméjében keil az oknak rejleni. Panaszkodik, hogy néha alig tud lélegzetet venni, — hogy mélyen, kábultan alszik, — hogy rossz álmok gyötrik. de a melyeknek a lényegére neu bir visszaemlékezni. Azt mondja, hogy gyermek korában álmában gyakran járkálni szokott és hogy mig Whitbyben tartózkodtak, visszaesett ebbe a gyermekkori rossz szokásába és hogy egy izben egész a keleti sziklacsucson levő temetőig elsétált éjjel álmában és hogy Murray kisasszony találta meg ott és hozta haza, de azt állítja, hogy mostanában nem vett erőt rajta ez a szokása. En nem vagyok

tisztában az esettel és így azt tettem, a mit legjobbnak véltem; irtam öreg mesteremnek és barátomnak, Van Helsing professzornak Amsterdamba, a ki többet tud az ilyen rejtélyes betegségekhez, mint bárki más a világon. Megkértem őt, hogy jöjjön át és minthogy azt mondtad, hogy minden a te költségedre menjen, hát megírtam neki, hogy ki vagy és milyen viszonyban Westenra kisasszonynyal. Van Helsing látszólag igen önkényes ember, de ez csak onnan ered, mert tudja, hogy a miről beszél, azt jobban tudja bárki másnál. Ő nagy filozófus és metafizikus és egyik legelőrehaladottabb tudósa korának; e mellett azt hiszem, a legnyiltabb jellemű ember. Mindez kapcsolatban vas idegzetével, jéghideg nyugalommal, legyőzhetetlen akarattal, önuralommal és türelemmel — és a legjobb szívvvel, a mely valaha dobogott — teszi őt képessé arra a nemes föladatra, az emberiség szolgálatában, a melynekteóriában és praxisban egyaránt megfélel, mert nézetei épp oly tág körűek, mint mindent fölölölő szimpatiaja. Ezért mondom el mindezt neked, hogy lásd, hogy miért van benne oly nagy bizodalمام. Tudom, hogy Van Helsing valamely személyes oknál fogva bármit is megtenne a kedvemért. Kértem, hogy azonnal jöjjön. Holnap ismét látni fogom Westenra kisasszonyt.

Stoveéknál fogunk találkozni, nehogy anyját nyugtalanítsa ismételt látogatásom.

Hived és barátod

Seward John.

Levél, Van Helsing Ábrahám dr.

Seward dr.-nak.

Szept. 2.

Kedves jó barátom!

Mikor megkaptam levelét, már megyek is barátomhoz. Jó szerencsében elhagyhatok épp most, a nélkül, hogy baj lenne nekik, a kik biztak bennem. Ha jó szerencse más volna, akkor rossz volna azoknak, a kik biztak, mert én jövök barátomhoz, a mikor hiv segíteni azokat, a kiket drágára tart. Mondja barátjának, hogy mikor akkor oly gyorsan kiszopta sebemből mérget, mit üszkös kés, mit másik barátunk, nagyon nervózus, elejtett, vágott, maga többet tett neki, mikor segítségem szükséges és maga hiv segítségre, mint sok minden nagy vagyonu tehetné. De öröm több tenni érte, maga barátjáért, az maga, a kihez én megyek. Kapjon szobákat nekem nagy Hotelben, hogy közel lehessen kezéhez és tessék ugy rendezni, hogy mi láthassuk az ifju hölgyet, nem nagyon későn holnap, mert meg-

lehet, vissza kell ide fordulni még az éjjel. De ha szükség van, jövök megint három nap múlva és maradok hosszabban, ha muszáj. Addig Isten vele barátom John.

Van Helsing.

*Levél, Seward dr., nagyságos Helmwood
Artumnak.*

Szept. 3.

Kedves Art, —

Van Helsing jött és ment. Eljött velem Hillinghamba és szerencsénkre Lucy gondoskodott róla, hogy anyja másutt villásreggelizzen és mi egyedül lehattünk vele. Van Helsing nagyon gondosan megvizsgálta a pácienszt. Ő nekem fogja megmondani és én fogok neked tanácsolni, mert természetesen nem voltam végig jelen a vizsgálaton. Ő, attól tartok, hogy nagyon aggódik, de azt mondja, hogy gondolkoznia kell. Mikor barátságunkról szóltam neki és arról, hogy te teljesen megbizol a dologban, azt mondta: — Mondjon meg neki mindent, a mit maga gondol. Mondja meg neki, a mit én gondolok, ha maga ki tudja azt találni és ha akarja, nem én, nem tréfálok. Ez nem tréfa, de élet és halál, talán még több — kérdeztem, hogy mit akar ezzel, mondani, mert

igen komolynak láttam, ez akkor volt, mikor vissza jöttünk a városba és ő egy csésze teát ivott, mielőtt visszaindult volna Amsterdamba.

De nem volt hajlandó többet mondani. Azért nem kell rá haragudni Artur, mert épp a zárkózottsága mutatja, hogy elméje minden erejét Lucy érdekében szedi össze. Meg lehetsz róla győződve, hogy elég világosan fog róla szólni, ha itt lesz ideje. Azt mondtam neki, hogy egész egyszerűen le fogom a számodra írni a betegnél tett látogatásunkat. De erre már alig figyelt, csak azt az észrevételt tette, hogy a korom Londonban most nem olyan alkalmatlan, mint az ő diákkorában volt.

De hogy a látogatásunkra térjek. Lucy jobb kedvű volt, mint a mikor először láttam és mindenesetre jobb színben, mint akkor. Veszített valamit kísérteties sápadtságából, a mi téged annyira megijesztett és a lélegzetvétele is rendes volt. Nagyon kedves volt az öreg professzor iránt (kedves, mint rendesen), noha én jól láthattam, hogy a szegény gyermeknek igen nagy megerőltetésébe kerül. Azt hiszem, Van Helsing is látta, mert észre vettem, azzal a szurós, éles pillantással figyelte, a melyet oly régóta ismertem. Aztán elkezdett mindenféléről beszélgetni, ki vévén

magunkat és betegségeket és oly végtelen zsenialitással beszélt, hogy szegény Lucy tette-tett élénksége valódivá változott. Azután minden látszólagos változás nélkül a beszélgetést a látogatására terelte és barátságosan kezdte:

Kedves fiatal kisasszony! Nekem azért van szerencsém látni, mert önt nagyon szeretik. Ez sok kedvesem, még akkor is, ha az volna, a mit én látok. Ők azt mondták nekem, hogy ön lent van jó kedvben és hogy krétaszin sápadt. Nekik azt mondtam én, püff neki! — ezzel az ujját csettintette rám és folytatta. De ön és én megmutatjuk nekik, hogy mekkorát tévedtek. Hogy tudna ő — és ezzel rám mutatott csontos ujjával — valamit fiatal hölgyekről? Ő csak az ő örültjeit tudja, azokat hozza vissza boldogságra és azoknak, a kik szeretik őket. Az is nagyon sok és nagyon nagy dolog, ha ilyen boldogságot adunk valakinek. De az ifju hölgyek! Neki nincs felesége, nincs lánya és a fiatalok nem mondják meg magukat a fiatalnak, hanem csak az öregnek, mint én, a ki ismertem annyi szomorúságot és szomorúságoknak okait. Ugy drágám, el fogjuk öt küldeni szívni cigarettát a kertben, míg maga és én kicsit beszélgetünk csak magunknak. Én elér tettem az intést és kint járkáltam föl

és alá, míg nemsokára a professzor az ablakhoz jött és behívott. Nagyon komolynak látszott, de ezeket mondta: Én gondos vizsgálatot csináltam, de nem találtam betegség okát. Megegyezek magával, hogy nagyon sok vér elveszett, de ez volt, de nem most. De állapota semmit sem sápkóros. Kértem, küldje ide szobalányát, hogy egyet vagy kettőt kérdezsek, hogy véletlenül semmit se hagyjak ki. Nagyon jól tudom, mit fog mondani. És mégis van ok; mindig van oka mindennek. Muszáj haza menni és gondolkozni. Ön küld hozzám táviratot minden nap és ha van ok, ismét jövök. A betegség, mert nem egész jól lenni, betegség, engem érdekel és a kedves fiatal leány, ő is érdekel. Ő megbüvölt engem és érette, ha nem is magáért vagy betegségért, én jövök.

A mint már mondtam neked, ennél többet nem akart mondani, még akkor sem, mikor magunkra maradtunk. És így kedves Artur, te is annyit tudsz, mint én magam. Én szigorúan fogok figyelni. Remélem, hogy szegény atyád jobban van. Borzasztó lehet, szegény barátom, a helyzeted két lény között, a ki mind a kettő drága szivednek. Tudom, hogy kötelességérzeted atyád mellett tart és helyes, hogy ott maradsz. Ha szüksé-

gesnek látnám, egy üzenettel azonnal Lucyhoz hivlak: azért ne aggódjál tulságosan, a mig nem hallasz felölem.

Seward dr. naplója.

Szept. 4.

Zoophagous betegem még folyton ébren-tartja érdeklődésünket. Azóta csak egy kitörése volt és ez tegnap, még pedig igen szokatlan időben. Épp mielőtt a delet elütötte volna, nyugtalankodni kezdett. Az ápoló ismerte a szimptomákat és azonnal segítséget hívott. Szerencséjére az emberek futva jöttek és épp jókor értek, mert a mint a 12-öt elütötte, a beteg oly dühödt lett, hogy minden erejüket megfeszítve, alig bírták lefogni. De alig öt perc mulva csöndesedni kezdett és végül egészen mélabus hangulatba csapott át, a melybe mindezideig megmaradt. Az ápoló azt mondja, hogy a visitásai, mig a kitörése tartott, valósággal borzalmat keltők voltak. Én alig győztem a többi betegeket megnyugtanni, a kiket üvöltéseivel megriasztott. De nem csodálom, hogy a betegekre ilyen hatással volt, mert azok a hangok még engem is izgattak, noha jó távol voltam tőlük. Most az ebéd utáni órája van az intézetnek és az én betegem egy sarokba huzódott, levert, bánatos

arccal, tűnődve valamin, a mit nem tudtunk belőle kivenni.

Később. — Ismét változás a betegemben. Öt óraker még egyszer benéztem hozzá és látszólag oly boldognak és elégedettnek találtam, mint azelőtt szokott lenni. Legyeket fogdosott és megette őket, pontosan számon tartva fogásait, egy, a körmével az ajtószárfán a párnázott falközeiben tett jegyzéssel. Mikor meglátott, elejbém jött, bocsánatot kért rossz magaviseletéért és alázatos, hízlgő modorbau könyörgött, hogy engedjem vissza menni a szobájába és adassam neki vissza a jegyzőkönyvét. En jónak láttam a kedvében járni, most hát ismét a szobájában van, nyitott ablak mellett. A teájába való cukrot az ablakdeszkára szórta és a legyek csak ugy tódulnak be hozzá. De most nem eszi meg őket, hanem skatulyába rakja, mint azelőtt szokta és már fürkészi a szobája sarkait, hogy pókokat találjon. Én beszélteni próbáltam az elmúlt napokról, mert roppant nagy hasznát venném, ha gondolatának a fonalát valahogy megkaphatnám. De nem sikerült. Egy vagy két percig nagyon busan nézett, aztán különös hangon, mintha inkább magának, mint nekem beszélne, így szolt: — Vége mindennek! Vége mindenuek, ő

elhagyott engem. Most már semmi reményem, hacsak magam meg nem tudom tenni!

Aztán hirtelen felém fordulva, határozott hangon mondta: Doktor, nem volna szives nekem kissé több cukrot adadni? Én azt hiszem, hogy az nagyon jól esnék nekem.

Igen és a legyeknek? — kérdeztem én.

Igen! A legyek is szeretik, én pedig szeretem a legyeket; ennél fogva nekem esik jól. — És még vannak emberek, a kik azt mondják, hogy az örültek nem tudnak következtetni. Dupla porció cukrot rendeltem neki, a mi oly boldoggá tette, hogy tán senkivel sem cserélt volna a világon. Csak nyitját tudnám lelteni az elméjének.

Éjféli. — Ujabb változás a betegemben. Westenra kisasszonyt látogattam meg, a kit sokkal jobb színben találtam és onnan visszaérkezve, a kapunkban álltam meg, a napnyugtát bámulva, mikor újra hallottam a beteg üvöltését. Minthogy szobája a háznak ezen az oldalán van, sokkal jobban hallottam, mint reggel. Épp akkor értem a szobájába, mikor a nap lement és ablakából láttam, vörös korongját letünni. Minél lejjebb ért a nap, betegem izgatottsága gyöngébb lett és a mint végképp letünt, kicsuszott az ápolók kezei közül és élettelen

tömeg gyanánt terült el a földön. Igazán bámulatos, hogy mily gyorsan szedi össze magát néha az ilyen örült, mert néhány pillanat múlva egészen nyugodtan kelt föl és nézett maga körül. Én intettem az ápolóknak, hogy huzódjanak visza, mert kíváncsi voltam, mit fog tenni. Ő egyenesen az ablakhoz ment, lesöpörte a cukrot, azután fogta a legyes skatulyát, kinyitotta és kidobta az ablakon, azután gondosan bezárta az ablakát, átment az ágyához és leült.

Mindez nagyon meglepett és kérdeztemtőle: Hát már nem akar többet legyeket tartani?

— Nem, felelt ő. Meguntam ezt a sok ostobaságot!

Igazán érdekes tanulmány. Vajjon mi lehetett az oka annak, hogy kitörése ma délebben és napnyugtakor lepte meg. Vajjon lehet-e a napnak is bizonyos időszakokban káros befolyása némely természetekre, mint a milyen rendszeren a holdnak szokott lenni? Majd meglássuk.

Távirat, Seward dr. London — Van Helsing drnak Amsterdamban. *Szept. 4.* — Betegünk ma is még jobban van.

Távirat, Seward dr. London — Van Helsing drnak Amsterdamban. *Szept. 5.* — Bete-

günk sokkal jobban van. Jó étvágy. Nyugodt álom. Jó kedv. Kitünő szín.

Távirat, Seward dr. London — Van Helsing drnak Amsterdam. *Szept. 6.* — Iszonyu változás rosszabbra. Pillanatnyi késedelem nélkül, azonnal jöjjön. Helmwoodot nem értesítem, míg nem beszéltem önnel.

X.

Levél Seward dr. nagys. Helmwood Arturnak.

Szept. 6.

Kedves Artur!

Ma nem mondhatok jó ujságot. Lucy ma reggel kissé vissza esett. De ebből legalább ez az egy jó következett, hogy édes anyja nyugtalankodni kezdett miatta. Megragadtam az alkalmat arra, hogy megmondjam neki, hogy öreg tanárom Van Helsing, a nagy specialista hosszabb látogatással szándékozik engem meg-
tisztelni és hogy ha megengedi, tanácsul hívom és vele egyetértve fogok Lucy bajának kezeléséhez, így aztán most már szabadon jöhetünk-mehetünk a nélkül, hogy tulságos aggodalomba ejtsük az öreg asszonyt, a kit egy hirtelen ijedtség vagy rázkódás sirba dönthetne, a mi viszont Lucyra nézve válhatnék veszedelmessé,

jelenlegi elgyengült állapotában. Látod, kedves öreg pajtás, hogy mily nehézségekkel vagyunk körülvéve; de Isten segítségével le fogjuk valamennyit győzni. Ha kell, ismét irok, ha nem kapsz tőlem levelet, tudni fogod, hogy nincs fontosabb mondani valóm. Sietve a te hü barátod

Seward John.

Seward dr. naplója.

Szept. 7.

Az első, a mit Van Helsing tőlem kérdezett, mikor a vasuti kocsiból kiszállott, ez volt:

— Mondott maga valamit a mi fiatal barátunknak, az ő vőlegényének?

— Nem mondtam semmit sem, — feleltem én. — Vártam, míg önnel beszélhetek, a mint ezt meg is táviratoztam önnek. Csak egy levelet irtam neki, melyben tudtára adtam, hogy önt ismét hívtam, minthogy Westenra kissasszony nem érzi magát olyan jól, mint szeretném és hogy ismét írni fogok neki, ha szükségét látom.

— Helyes barátom, mondta ő, nagyon helyes! Jobb, ha meg nem tudja, talán soha sem fogja megtudni. Én kívánnám, hogy úgy legyen, de azért ha szükség lenne, akkor ő meg fog mindent tudni. És kedves, jó barátom,

tom John, engedje, hogy magát is intsem. Maga örült emberekkel bánik. Minden ember örült egy vagy más módon; és valamint óvatosan bánik a maga örült embereivel, azon módon bánják az Uristen örült embereivel, a világ többi részével. Maga nem mondja meg az örült embereinek, hogy mit csinál vagy miért csinálja; nem mondja meg nekik, hogy mit gondol. Maga meg én még most itt és itt fogjuk tartani, a mit tudunk.

— Kezével a szívem táját és a homlokomat érintette és saját magán is. Nekem meg van most a magam gondolata. Majd később kitéárom magának.

— Miért nem most mindjárt! Kérdeztem én. Jobb lenne most, hátha valamely határozatra juthatnánk. . . rám nézett és így szólt:

— Kedves barátom John, nem elég, ha szem el van vetve és ki van kelve, meg is kell annak érni. Aztán nagyon komolyan folytatta:

— Maga mindig igen gondos diák volt és a maga jegyzőkönyve mindig teljebb volt mint a többié. Akkor csak tanítvány volt — most mester, és remélem hogy az akkori jó szokását megőrizte. Ne feledje barátom, hogy a tudás erősebb az emlékezésnél és soha sem szabad e gyöngébre biznunk. De ha nem őrizte is meg jó szokását, ez az eset, a mi

kedves szép kisasszonyunk esete olyan a mely esetleg — csak azt mondom hogy *esetleg* — nekünk és másoknak is rendkívül tanulságokkal fog szolgálni. Jól jegyezzen mindent. Semmi sem csekély. Tanácslom, hogy még a kétségeit és föltevéseit is jegyezze. Későbbben érdekes lehet magának látni, hogy mily igaz volt gyanakodása. A balsiker tanít bennünket, nem a siker!

Mikor Lucy szimptomáit fejtegettem — ugyanolyanok, mint eddig, csakhogy sokkal fokozottabb mértékben — igen komolyan nézett, de nem szólt semmit. Magával hozott egy táskát, tele mindenféle szerszámmal és orvosszerekkel. Mikor megérkeztünk, Lucy anyja fogadott bennünket.

Nyugtalan volt, de nem annyira, mint féltem, hogy lesz. A természet valamely nagylelkü hangulatában gondoskodott róla, hogy még a halál borzalmainak is legyen valamely ellenszere. Itt például, Lucy anyjának esetében, a hol egy felindulás végzetessé válhatott volna, a természet úgy intézkedett, hogy egy vagy más oknál fogva semmi, a mi nem közvetlen rá magára vonatkozott, még az imádásig szeretett leányának rettenetes elváltozása sem látszott őt különösebben érinteni. Ha ez egy felsőbb rend által létrehozott önzés, akkor tartózkod-

nunk kell, mielőtt valakit az egoizmus vétkében bűnösnek ítélünk, mert mélyebben gyökerező okai lehetnek, mint a milyenről tudomásal birhatunk.

Én a lélek betegségének eme fázisáról szerzett tapasztalataimra támaszkodva, megtiltottam Lucy anyjának, hogy sokat legyen beteg lánya körül, vagy csak többet is törődjék betegségével az elkerülhetetlenül szükségesnél. Ő készséggel megnyugodott rendelkezésemben, oly készséggel, hogy én ismét világosan láttam a természet ösztönét működni az életért. Van Helsinget és engem Lucy szobájába vezettek. Én megdöbbsentem tegnap, a mikor láttam őt, de ma valósággal megirtóztam. Kisérteties, kréta fehér volt a színe; a pirosság a szája széléből és az inyéből is eltűnt, arcsontjai kiállók, lélegzetét pedig fájdalmas volt látni és hallani egyaránt. Van Helsing arca megkeményedett, mint a márvány, szemöldöke pedig úgy összehúzódott, hogy csaknem találkozott az orra fölött. Lucy mozdulatlanul fekiüdt és annyi ereje sem volt, hogy megszólaljon. így hát egy ideig szótlanul állottunk mi is. Aztán Van Helsing intett nekem és mind a ketten csöndesen kimentünk a szobából. A mint bezárult mögöttünk az ajtó, gyors

léptekkel ment a folyosón végig a következő ajtóig, a melyet nyitva találtunk. Oda gyorsan behuzott magával és betette az ajtót. Istenem! szólt — ez rettenetes! Nincs vesztegetni való időnk. Meg fog halni vér hiányában, a mely rendben tartsa a szív működését. Vérátömlést kell eszközölnünk, de azonnal. Az önét vagy az enyimet vegyük?

— Én fiatalabb és erősebb vagyok, tanár ur, engedje, hogy az enyimet.

— Jó, készüljön azonnal. Fölhozom a táskámat. El vagyok látva minden szükségessel.

Lementem vele és a mint mentünk, kopogtatást hallottunk az utcaajtón. Mikor leértünk, a szobalány épp ajtót nyitott és Artur lépett be rajta sietve. Hozzám rohant és izgagtott suttogással mondta:

— Jack én oly félelemben vagyok. Leveled sorai közt igyekeztem olvasni és halálos aggodalomba estem. Atyám egy kicsit jobban van, hát gondoltam, hogy átjövök, hogy saját szememmel szerezzek meggyőződést. Ez az ur nem Van Helsing professzor ur? Oly hálás vagyok uram, hogy ön eljött! Mikor a professzor megpillantotta Arturt, az első pillanatban haragudott a roszkor jött alkalmatlankodón, de most, hogy jobban szemügyre vette hatalmas alakját és látta ifju duzzadó

férfiás erejét, a szeme fölragyogott. Minden halogatás nélkül, komolyan így szólt hozzá a kezét kinyujtva :

— Uram ön jó időben jött. Ön a kedves kisasszonykának a vőlegénye. Ő roszul van, nagyon, igen, nagyon roszul van. Ne édes fiam, ne engedje magát így. Mert Artur hirtelen elsáppadt és csaknem ájultan dőlt egy székbe. Maga segíthet rajta. Maga többet tehet érte, mint bárki más és az ön bátorságára van legnagyobb szükségünk.

— Mit tehetek én? — kérdezte Artur rekedten. — Mondja és én megteszem. Az életem az övé és szívesen adnám utolsó csöpp véremet is érte. — A professzornak erősen kifejtett érzéke van mindennek a humoros oldala iránt és ezt én jól kiéreztem Arturnak adott feleletéből.

— Kedves fiatal uracskám, annyit nem kívánok — nem kívánom az utolsó csöppet.

— Hát mit tegyek? — Artur szeme tüzelt és orrcimpái remegtek fölindulásában. Van Helsing a vállára ütött. — Jöjjön! — szólt. — Ön férfiu — és nekünk férfiura van szükségünk. Ön többet ér, mint én vagy akár az én John barátom. — Artur zavarodottan bámult, mire a professzor szeliden magyarázni kezdte :

— Fiatal kisasszony rosszul van, nagyon rosszul van. Kell neki vér és vért kell neki kapni, vagy meghal. Barátom Jahn és én tanácskoztunk és elhatároztuk, hogy megkísértjük, a mit mi a *vér átömlésének* nevezünk — hogy áteresztünk teli erekből az üresekbe, a melyek sóvárognak érte. John akarta vérét adni, mivel hogy erősebb és fiatalabb, mint én — Artur ezt hallva, megragadta kezemet és némán szorongatta — de most, hogy ön itt van, maga még jobb, mint mi, akár a fiatal, akár az öreg, a kik sokat dolgoznak gondolatok világában. A mi idegeink nem olyan nyugodtak; a mi vérünk nem olyan friss, mint a magáé! — Artur feléje fordult és azt mondta:

— Oh, hogy ha tudná, hogy mily szívesen halnék meg érte, hát megértené, hogy...

Elakadt, mert elfuladt szegénynek a hangja.

— Jó fiu! — szólt Van Helsing. — A nem messze lévő jövőben ön boldog lesz, hogy megtett mindent azért, a kit szeret. Most jöjjön és hallgasson. Megcsókolhatja őt egyszer, mielőtt hozzá fogunk a dologhoz, de aztán el kell menni és távozni kell intésemre. Szót sem a mamának, hisz ön tudja, hogy miért! Nem szabad megijedni neki, pedig ha ezt tudná, megrettenne. Jöjjön!

Mind fölmentünk Lucy szobájába. Artur kérésünkre eleinte a folyosón maradt. Lucy megfordította a fejét és ránk nézett, de nem szólt semmit sem. Nem aludt, de nem volt annyi ereje, hogy szóljon. Csak a szeme beszélt.

Van Helsing egyet-mást kivett a táskájából és egy félreeső asztalkára rakta szem elől. Aztán valami altatót vegyített, az ágyhoz lépett és tréfásan szólt:

— No kis kisasszony, itt az orvossága. Igya ki egyszerre, mint jó leányhoz illik. Nézze, fölemelem a fejecskéjét, hogy könnyebben lenyelje. Jó lesz? — Jól van! — Lucy néni erőltetéssel szerencsésen lenyelte az orvosságot.

Elbámultam, hogy mily nagy időre kezdett hatni. Már ez magában is bizonyította a beteg rendkívüli gyöngeségét. Az idő végtelennek látszott, mire szempillája rezdülni kezdett az álmoságtól. De végre is az altató győzött és Lucy mély álomba merült. Mikor a professzor meggyőződött erről, behívta Arturt és meghagyta neki, hogy vesse le a kabátját aztán odaszólt hozzá: — Addig adhatja azt a kis pici csókot, a míg én az asztalért megyek. John barátom, jöjjön segíteni! Így hát egyikünk sem látta, a míg a beteg fölé hajolt.

Van Helsing felém fordulva jegyezte meg :
— Ő oly ifju és erős s oly tiszta véri,
hogy szükségtelen defibrinálnunk.

Aztán gyorsan, de bámulatos alapossággal hajtotta végre Van Helsing az operációt. A mint az átömlés folyt, az élet mintha visszatért volna szegény Lucy arcába és Artur arca növekedő sápadtsága dacára szinte átszellemült az öröm ragyogásától. Egy kis idő múlva aggódni kezdtem, mert a vérvesztés, akármilyen erős ember volt is Artur, nagyon megviselte. Már magában véve ez is mutatta, hogy mily iszonyu veszteség érte szegény Lucy szervezetét, hogy az, a minék a vesztesége Arturt annyira elgyöngitette, őt csak részben hozta helyre. De a professzor rideg arccal állott, órájával a kezében és tekintetét fölváltva, majd a betegre, majd meg Arturra szegezve. En hallottam a saját szívem dobogását. Egyszer csak hallom öreg tanárom halk hangját: — Ne mozduljon egy pillanatig. Elég. John, maga lássa el őt, majd én ellátom a kis beteget. — Mikor mindennek vége volt, csak akkor láttam, hogy Artur mennyire el van gyengülve. Bekötöttem a sebét és karonfogtam, hogy elvezessem; mikor Van Helsing a nélkül, hogy megfordult volna, újra megszólalt, az öregnek igazán, mintha hátul is volna szeme :

— A bátor szerető, azt hiszem, hogy megérdemel még egy éneket, a melyet mindjárt meg is kaphat. Minthogy elvégezte az operációt, megigazitotta a vánkost a feje alatt. A mint ezt tette, a keskeny fekete bársonyszalag, a melyet Lucy örökké a nyaka körül visel, egy ősi gyémánt csattal, a mit a mátkájától kapott, szorosra csatolva, kissé felcsuszott és kicsi piros sebhelyet fedezett föl a nyakán. Artur nem vette észre, de én jól hallottam, a gyorsan beszívott lélegzet sziszzenését, az egyetlen jelt, a mely el szokta árulni Van Helsing fölindulását. De nem szólt abban a pillanatban semmit sem, csak felém fordulva, ennyit mondott: No most vezesse le a mi bátor fiatal emberünket, adjon neki jó portoi bort és fektesse le egy kicsit a divánra. Aztán haza kell utaznia és pihenni és enni, inni és aludni kell neki sokat, hogy visszaszeresse, a mit szerelmesének adott. Nem szabad itt maradni neki. Megálljon! még egy szót. Ugy veszem uram, hogy ön aggodalommal van tele az eredményt illetőleg. Hát tudja meg, hogy az operáció minden tekintetben sikeres. Ön megmentette ezuttal a beteg életét és haza mehet és pihenhet abban a gondolatban, hogy minden megvan, a mi most lehet. Én mindent meg fogok mondani neki, ha job-

ban lesz; nem fogja önt kevésbbé szeretni, azért, a mit tett érte. Isten velünk.

Mikor Artur távozott, én visszamentem a szobába. Lucy csendesen aludt, de lélegzete erősebb volt, láttam a takaró emelkedését a mint lélegzete keblét dagasztotta. Az ágy mellett Van Helsing ült, átható tekintettel figyelve őt. A bársonyszalag ismét elfödte a piros foltokat. Én sugva kérdeztem a professzort:

— Mit tart ön azokról a pontokról a torkán?

— Mit tart maga róluk?

— Még nem is láttam jól — feleltem és rögtön hozzáfogtam a szalag megoldásához. Eppen a külső ütőér fölött két pont volt, nem nagy, de nem látszott frisnek. Nem voltak ugyan gyűröttek, de a széliük fehér volt és megviselt, mintha megzuzódott volna. Azonnal szembe ötlött, hogy ezen a sebzésen, vagy mi egyéb lehetett, veszthette el azt a rengeteg vért, de épp oly gyorsan, a mint jött, el is tűnt ez a gondolatom, mert a dolog lehetetlennek látszott. Hisz az egész ágynak skárlát-pirosnak kellett volna ivakodni attól a vértől, a mit szegény Lucynak veszíteni kellett, mielőtt oly sápadtra válhatott, mint a milyen az operáció előtt volt.

— Nos? kérdezte Van Helsing.

— Nos — feleltem én — be kell vallanom, hogy nem tudom, hogy mit tartsak róla. — A professzor fölkelte. — Vissza kell még az éjjel utaznom Amsterdamba — mondta. — Könyveim és egyebem van ott, a mire okvetetlen szükségem lesz. Magának itt kell virrasztani egész éjjel és nem szabad a szemét levenni a betegről.

— Ne hozassak ápolónét? — kérdeztem.

— Mi vagyunk a legjobb ápolók, maga meg én. Maga résen legyen egész éjjel; gondja legyen rá, hogy jól táplálják és hogy semmi se zavarja a nyugalmát. Magának nem szabad elaludni az éjjel. Későbben majd alhatunk, maga is, meg én is. Visszajövök, a milyen gyorsan csak lehet. Aztán majd megkezdhetjük.

— Megkezdhetjük? — kérdeztem. — Mit akar ezzel mondani?

— Majd meglássuk! — felelte ő és ki-sietett. Egy pillanat múlva visszajött, bedugta fejét az ajtón és ujját intően fölemelve, így szólott:

— Ne feledje, magára van bizva a beteg. Ha elhagyja és baj lesz, ön nem tud azután jól aludni.

*Seward dr. naplója — folytatva.**Szeptember 8.*

Egész éjjel Lucy mellett virrasztottam. Alkonyat felé az altató hatása megszűnt és ő természetesen fölébredt; de milyen különböző lény volt attól, a kit az operáció előtt láttam. Még a kedve is jó volt és telve boldog élénkséggel, hanem azért erős nyomokat hagyott rajta a teljes kimerültség, a melyben találtuk. Mikor megmondtam Westenránénak, hogy Van Helsing meghagyta, hogy leánya mellett virraszszak, csaknem kinevetett szándékomért, utalva leányának fris erejére és derült jókedvére. De én szilárdan megmaradtam szándékom mellett és készültem a virrasztásra. Mikorra szobaleánya rendbe hozta Lucyt az éjszakára, én megvacsoráltam, aztán leültem egy székre az ágya mellé. Lucy semmi ellenvetést nem tett, de valahányszor szeme találkozott az enyémmel, hálás pillantással nézett rám. Jó hosszú idő múlva, mintha végre elszunnyadt volna, de összeszedve magát mintegy erőfeszítéssel lerázta az álmat magáról és újra fölpillantott. Ez többször ismétlődött, mindig nagyobb erőfeszítéssel és rövidebb időközökben, a mint az éj előre haladt. Világosnak látszott,

hogy nem akar elaludni, hát végre nyiltan megkérdeztem tőle:

— Nem akar maga elaludni?

— Nem, mert félek.

— Fél az elalvástól! Miért fél? Miért fél? Hisz az álom a legnagyobb jótétemény a világon, a melyet kívánhatunk.

— Ah, de nem annak, a ki olyan, mint én, az álom nekem a borzalmak kezdetét jelenti!

— A borzalmak kezdetét! Mi a csodát ért ezalatt?

— Nem tudom! Óh, nem tudom. És ez a legborzasztóbb az egészben. De mindez a baj betegség és gyöngeség álmomban jö rám úgy, hogy már az elalvás pusztá gondolata isréműletbe ejt.

— De édes Lucy, ez éjjel nyugodtan alhatik. Én itt maradok az ágya mellett virrasztva és ígérem, hogy semmi baj sem fogja érni.

— Ah, magában teljesen megbízhatom!

— Én erre rá még ezt is mondtam: Megígérem, hogy mihelyt észre veszem, hogy rossz álom gyötri, azonnal fölébresztem.

— Igazán? Azonnal fölkelte? Óh, be nagyon jó is maga én hozzám. Akkor hát elalszom! És csaknem a szóval egyszerre mélyen

és megkönnyebbülten fölsóhajtott és vissza-
dőlt a párnájára, alva.

Egész éjjel virrasztottam mellette. Meg-
sem mozdult, hanem aludt, csak aludt, mély,
nyugodt, életet és erőt adó álomban. Az ajka
kissé megnyílt és keble az órainga rendessé-
gével szállt és emelkedett. Arcán állandó volt
a mosoly és nyilvánvalónak tetszett, hogy
rossz álom nem háborgatta lelke nyugalma-
t az éjjel.

Korán reggel jött a szobalánya és én
annak a gondjaira bizva, hazasiettem, mert
sok dolog várt rám itt is. Rövid táviratot
küldtem Van Helsingnek és Arturnak; az ope-
ráció pompás eredményéről értesítvén őket.
Felhalmozódott teendőim aztán annyira elfog-
lalták egész napomat, hogy csak alkonyat felé
kérdőzködhettem zoophagusz-betegem felől.
A jelentés kielégítő: nyugodtan töltötte az
egész elmúlt napot és éjszakát. Még estebéd-
nél ültem, a mikor Van Helsingtől telegramot
vettem Amsterdamból, a melyben meghagyja,
hogy térjek vissza Hillinghamba éjszakára,
mert alighanem jó lesz kéznél lenni; és értesít,
hogy az éjjeli gyorshajóval átjön és korán
reggel ott lesz ő is.

Szept. 9.

Meglehetősen fáradtan és kimerültem érkeztem Hillinghamba. Két éjjel egymásután alig hunytam szemet és agyamon érezni kezdtem azt a tompultságot, a mely a szellemi teljes kimerültséget jelzi. Lucy-t fent találtam és a legjobb kedvben. A mint kezét szoritott velem, élesen rám nézett és így szólt:

— Az éjjel ugyan nem fog virrasztani. Hisz teljesen ki van merülve. Én pedig tökéletesen jól érzem magamat; igazán teljesen jól — és ha virrasztásról egyáltalán szó lehet, hát ezuttal én fogom magát virrasztani.

— Én nem bocsájtkoztam vitatkozásba, hanem vacsorához ültem. Lucy velem jött és felüditve bájos jelenléte által jól bevacsoráltam és egy pár pohár kitünő óbort hajtottam fel. Aztán Lucy fölkiért a garádicson és egy szobát mutatott a magáé mellett, a melyben jó tüzet gyújtottak. — Itt kell maradnia — szólott — és kipihenni magát. Tárva hagyom az ajtaját és a magam szobájának az ajtaját is. A kanapéra fekkentek, mert ugyis tudom hogy doktor létére nem lehetne az ágyba disputálni, a mig betege van kéznél. Ha valamire szükségem lesz, kiáltani fogok és maga azonnal ott teremhet mellettem.

— Én belenyugodtam intézkedésébe, mert fáradt voltam, mint a kutya és igazán nem tudtam volna virrasztani, még ha akartam volna sem. Így hát megismételettem Lucyval ígérését, hogy azonnal szólit, ha baja lenne, a divánra döltem és mindenről megfelejteztem magam körül.

Westenra Lucy naplója.

Szeptember 9.

Oly boldognak érzem magamat ez éjjel. Oly nyomorultan gyöngé voltam, hogy csupán az, hogy ismét mozogni és gondolkodni tudok, olyan, mintha újra napot lát az ember és sugárnak melegét érzi, hosszas esős és szürke idő után. Valahogy Arturt oly közel érzem hozzám. Mintha a jelenléte jótekonny meleggel árasztana el. Lehet azért, mert a betegség és gyöngeség önzővé és csak saját magával bibelődő lényenyé változtatják az embert, míg az erő és egészség gyepőt ereszt a szerelemnek és ragadja a gondolatot és érzést a merre szívünknek tetszik. En tudom, hogy gondolataim merre szállnak. Bárcsak Artur is láthatná! Drágám, drágám, a fülének csendülni kell még álmában is, valamint az enyém csendül ébren. Oh áldott pihenése az elmúlt éjsza-

kának. Milyen jól aludtam, míg az a kedves jó Seward doktor virrasztott mellettem! És az éjjel sem fogok félni az elalvástól, mert ő közel van és ideszóllithatom. Hálás köszönet mindenkinek, a ki oly jó hozzám! Hálát a jó Istennek! Jó éjt Artur!

Seward dr. naplója.

Szeptember 10.

A professzor kezét éreztem a fejemen és fölriadtam, teljesen ébren. Ezt az egy dolgot bizonyos, hogy ugyan hamar megtanulja az ember az intézetben.

— Hogy van a betegünk?

— A mikor tegnap este elhagytam őt, jobban mondva ő hagyott el engem, nagyon jól érezte magát, — feleltem én.

— Jöjjön hát, nézzük meg, — mondta öreg professzorom. És együtt mentünk a szomszéd szobába.

A gördülő függöny le volt eresztve, én az ablakhoz mentem, hogy óvatosan fölhuzzam, míg Van Helsing, halk, macskaszerű lépteivel az ágyhoz közeledett.

A mint a függönyt fölhúztam és a reggeli nap fénye elárasztotta a szobát, hallottam az öreg professzor halk szisszenő lélegzetbeszívá-

sát és ismerve annak ritkaságát, halálos félelem nyilalt át szivemen. A mint odasiettem, visszalépett és megrettent „Gott im Himmel“ fölkiáltás szaladt ki ajakán, fölemelt kezével az ágyra mutatott és arca merev lett és hamuszín szürkére változott. A térdeim megcsuklottak rémületemben.

Ott az ágyon, látszólag ájultan feküdt Lucy, sápadtabb és kimerültebb dermedt tehetlenségben, mint bármikor ezelőtt. Még a szája széle is fehér volt és fogairól az elfehéredett inye visszahuzódott, mint némely, hosszú betegség után elhunyt halotté szokott. Van Helsing fölemelte a lábát, hogy dühösen topantson vele, de jobb ösztöne és hosszú évek megszokása megakadályozták kitöréseit — és szép csöndesen eresztette le a lábát. — Gyorsan a brandyt! — kiáltotta. Én repültem az ebédlőbe és vissza az üveggel. Ő megnedvesítette vele a szegény beteg ajkát és együtt a szive táját, a tenyerét és csuklóját dörzsöltük vele. Van Helsing a szivét vizsgálta és néhány pillanatnyi rémes aggodalom után megszólalt:

— Még nem késő. Még dobog, de nagyon gyöngén. Cs most nincs itt ifju Artur, most magához folyamodom barátom John. Beszéd közben a táskájába nyult a vér átömlesztéséhez szükséges műszerekért; én már ledobtam a

kabátomat és gyürtem föl az ingem ujját. Ezuttal nem volt szükségünk az altatóra, nem is lett volna időnk hozzá, haladéktalanul hozzáfogtunk az operációhoz. Bizonyos idő múlva — még pedig nem tetszett rövidnek az idő, mert az ember vérének lecsapolása, ha még oly szívesen adja is — rettenetes egy érzés — Van Helsing fölemelte intő ujját. — Ne mozduljon — szólt — mert félek, hogy a mint erősödik, föl talál ébredni; és ebből veszedelem támadna — ah, rettenetes veszedelem támadna. De óvatos leszek. Morfin-injekciót fogok neki adni. Ezzel gyorsan és avatott kézzel fogott szándéka kiviteléhez, még pedig kellemes hatással a mi Lucyt illette, mert halálos ájulása, mintha észrevétlenül ment volna át narkotikus mély álomba. A büszkeségnek sajátos érzésével láttam a gyöngye piros színt lassan-lassan visszatérni Lucy sápadt arcába és ajkába. Nincsen ember, a ki tudná, míg nem tapasztalta, hogy mi az, érezni, hogy élete mintegy a vérével átömlik annak az asszonynak az ereibe, a kit szeret.

A professzor kritikus szemmel figyelt rám. Most már elég lesz, szólt. Már? ellenvettem én. Hisz Arturéból sokkal többet vett. Mire az öreg szomorú mosolylyal felelt:

— Az a szeretője, a vőlegénye. Magának dolga van, sok dolga van ő érette meg másokért; most ez elég lesz.

Mikor abbahagytuk az operációt, ő Lucyval foglalkozott, míg én ujjaimmal szoritottam le sebzésemet. Ledültem és úgy vártam, hogy a professzor engem is ellásson, mert egy kissé ájultnak és szédültnek éreztem magamat. Nemsokára bekötözött a professzor és leküldött az ebédlőbe, hogy egy pohár bort igyam. A mint távozóban voltam, utánam jött és suttogva mondta:

— Vigyázzon, egy szót se erről senkinek sem. Ha ifju szerelmesünk váratlanul betoppanna, mint tegnapelőtt, egy szót se neki. Egyszerre megijesztené és féltékenynyé tenné őt. Pedig ennek nem szabad lenni. Hát azért!

Mikor visszajöttem, jól megnézett és aztán mondta:

— No nincs sokkal rosszabbul. Menjen a szobájába, feküdjék a divánra és pihenjen egy kicsit; aztán sokat reggelizzék és jöjjön ide hozzám.

Én követtem utasításait, mert tudtam, hogy milyen helyesek és okosak. Megtettem, ami tőlem tellett és most már azon kellett lennem, hogy erőmet lehetőleg meggyűjtsem. Nagyon gyöngének éreztem magamat és gyön-

geségemben nem is nagyon csodálkoztam a történeteken. Elalvás közben a divánon is mindig azon tünődtem azonban, hogy miképpen következhetett be Lucynál ez a visszaesés és hogyan vesztetett annyi vért, a nélkül, hogy annak nyoma lett volna. Azt hiszem, hogy tünődésem az álmamba is beleszövődött, mert alva és ébren gondolataim mindig és újra visszatértek sokszor a kicsi pontokhoz a torlán és azoknak a kicsiségük mellett is rongyos, zuzott szélüket láttam magam előtt.

Lucy jó sokáig aludt nappal és mikor végre fölébredt, elég jól és erősnek érezte magát, ha nem is olyan jól, mint az előtte való napon. Van Helsing, mikor ébren látta, elment egy sétára, engem hagyva a beteg mellett, azzal a szigcru utasítással, hogy egy pillanatig ne hagyjam magára. Hallottam még, hogy elmenet a szobalánytól kérdezte az utat a legközelebbi táviróhivatalba.

Lucy jókedvűen csevegett velem és mintha sejtelve sem lett volna arról, hogy valami történt vele. Én igyekeztem őt szórakoztatni és mulattatni. Mikor az édesanyja feljött meglátogatni, még az sem vett észre semmi változást, de hálásan mondta nekem:

— Mi oly sokkal tartozunk önnek, doktor, mindazért, a mit tett, de most már igazán

kérnem kell, hogy ne fáraszsza ki magát tulságosan. Ön ma szinte nagyon fáradt, agyon van dolgozva. Önnek is el kelne egy jó kis feleség, a ki gondját viselje — bizony mondom, hogy elkelne.

A mint beszélt, Lucy arca biborpirosra változott, de csak egy pillanatra, mert szegény kiszípolyozott erei nem sokáig nélkülözhatték a vért. A reakció kísérteties fehérre festette arcát, a mint esdeklő tekintettel nézett rám. Én mosolyogtam és biccentettem és ajkamra tettem az ujjamat; ő sóhajtva dőlt vissza párnái közé.

Van Helsing egy-két óra múlva visszatért és egyszer csak ezt mondta nekem: Most maga haza megy és eszik sokat és eszik eleget. Tegye magát erőssé. Én itt maradok az éjjel és magam fogok virrasztani a kis kisasszony nál. Maga meg én figyeljük az esetet és nem kell engedni, hogy más is tudja. Nagyon komoly okaim vannak. Nem, ne kérdezze, gondoljon, a mit akar. Ne féljen a legvalószínűtlenebb gondolattól sem. Jó éjszakát.

A csarnokban a cselédek közül két szobalány szólított meg és kérdezték, hogy ők, vagy legalább egyikük nem virraszthatna-e Lucy kisasszony mellett. Nagyon szépen kértek, hogy engedném meg nekik; és mikor

mondtam, hogy Van Helsing kívánja, hogy vagy ő maga, vagy én virraszszak a beteg mellett, szinte sirva kértek, hogy vessem magamat közbe értük az idegen doktor urnál. Engem nagyon meghatott jószívűségük. Lehet azért, hogy igen el voltam gyengülve, vagy tán mert Lucyt illetve önfeláldozó szeretetük; mert ezelőtt is már akárhányszor tapasztaltam ilyen áldozatrakész hűséget asszonyokban. Még jókor érkeztem haza a késői ebédre; körüljártam az intézetet, mindent rendben találtam; az álmat várva, jegyeztem a fentieket. Érzem, hogy kezdek álmosodni.

Szeptember 11.

Ma délután átmentem Hillinghamba. Van Helsinget kitünő jó kedvben és Lucyt sokkal frissebben találtam, Nemsokára érkezésem után egy jó nagy, külföldről jött csomagot hoztak a professzor számára. Ő nagy buzgósággal látott a fölbontáshoz — és egy nagy csomó hófekér virágot vett ki belőle.

— Ez magának való Lucy kisasszony — mondta.

— Nekem? Oh kedves doktor ur!

— Igen kedvesem, de nem arra való, hogy játszszék vele. Mert ez orvosság. — Erre Lucy elfintorította az arcocskáját. — No de

nem kell ám bevenni, rossz, émelygős, kanalas orvosságban; azért hát nem is szükséges, hogy az orrocskáját úgy fölhuzza, mert akkor kimutatom az én Artur barátomnak, hogy kár szeretni olyan leányt, szépet, a ki csunya ráncosra huzza orrát össze. Aha, szép kislány, ez hamar egyenesre huzta a csinos nózit. Ez orvosság, de maga nem tudja hogyan. Ablakába teszem; szép koszorut kötök belőle, nyakába akasztom, hogy jól aludjék tőle. Oh igen! ez olyan mint a lótusz-virág, elfelejteni bajt tőle. Olyan szaga van, mint a Lethe vizének, vagy mint az örök ifjúságot adó forrás vizének, a mit a régi bölcsek kerestek, de mindig későn találtak meg.

A mig beszélt Lucy, nézegette és végre megszagolta a virágot. De ezzel le is dobta őket, félig nevetve, félig haragosan mondva:

— Oh, professzor ur, maga csak meg akar engem tréfálni. Hisz ez a virág közönséges fokhagyma virág!

Meglepetésemre Van Helsing fölemelkedett és legridegebb hangján, merev arccal és összehuzott szemöldökkel így szólott:

— Nem türök semmi ellenszegülést! Én soha sem tréfálok! Mindennek, a mit teszek, meg van a maga kegyetlen oka és komolyan intem önt, nehogy megakadályozzon szándé-

komban. Vigyázzon, ha nem a maga, hát azok kedvéért, a kik szeretik.

Aztán látva szegény Lucy rémületét, szelidebben folytatta. — Oh, kis kisasszonyka, édes, ne féljen tőlem. Én csak a maga javát keresem; de ebben a közönséges virágban nagy haszon lakik magának. Nézze, én magam teszem a szobájába. Magam kötöm a koszorút, a mit viselni kell magának. De csitt! ne szóljon senkinek, a kik kíváncsi kérdésekkel zaklatnak. Engedelmeskedni kell és hallgatás egy része az engedelmességnek; és engedelmesség fogja magát erősen és egészségesen ölelő karokba vinni, a kik várják. No most üljön egy kicsit csöndesen. Jöjjön velem John barátom és segítse nekem a szobát diszíteni fokhagyma virággal, a mely messze Harlemból jött, a hol az én barátom Vanderpaol üvegházban neveli a virágot egész esztendőben végig. Telegrafáltam neki tegnap; különben nem lehetett volna itt ma.

Lucy szobájába mentünk, magunkkal vive a virágot. Bizonyos, hogy a professzor eljárása igen különös és olyan volt, a melyről semmiféle gyógyszertanban nem olvastam. Először is gondosan betette és bezárta az ablakokat, aztán egy marék virággal gondosan végig dörzsölte a rámáját, mintha azt akarná,

hogy minden beszűrődő levegő fölvegye a fokhagyma szagot. Aztán pedig a csutkával az ajtó szárfát dörzsölte végig, fönt, lent és mind a két oldalon, végre roppant furcsának tetszett nekem és végre megszólaltam.

— Igaz ugyan, tanár ur, hogy jól tudom, hogy mindennek, a mit tesz, meg van a maga oka; de engedje meg, hogy mostani eljárását furcsának találjam. Jó, hogy valami skeptikus nincs közel, mert még azt találná mondani, hogy maga valami babonát üz, hogy kirekeszse a gonosz szellemet.

— Meglehet, hogy azt üzők! — felelte a professzor nyugodtan, a mint elkezdte a Lucy nyakára szánt koszorút kötni.

Aztán lent megvártuk, míg Lucyt a szobalánya ágyba fektette és a professzor aztán sajátkezüleg erősítette a fokhagymavirág koszorút a nyakába. Utolsó szavai ezek voltak:

— Vigyázzon, hogy le ne tépje; és még ha a levegőt fülleltnék találná is az éjjel, ne nyisson se ajtót, se ablakot.

— Igérem, — felelte Lucy — és köszönöm mind a kettőjüknek irántam való jószágukat! Oh, mivel érdemeltem én, hogy ily jó barátokkal legyek megáldva?

Mikor kocsimon, a melyet várattam, elhagytuk a házat, Van Helsing így szólt:

— Ma éjjel alhatom nyugodtan és alvás kell is nekem — két éjszaka utazás, sok olvasás a közbeeső napon, sok aggodalom a rákövetkező napon és egy egész éjszakai virrasztás szemlehungyás nélkül. Holnap reggel korán maga jön értem és mi együtt megyünk szép kis lányt megnézni, a ki sokkal erősebb lesz a *babonától*, a mit üztem vele. Ho, ho, ho!

Oly biztosnak látszott a dolga felől, hogy nekem, eszembe jutván a magam biztossága két éjjellel ezelőtt és bizodalmanak rettenetes eredménye, szinte megremegtem félelmemben. De talán gyöngeségem megakadályozott abban, hogy félelmemet közöljem öreg barátommal, hanem azért csak annál jobban gyötört.

XI.

Westenra Lucy naplója.

Szeptember 12.

Milyen jók hozzám mindannyian! Már egészen megszerettem azt a kedves, jó Van Helsing doktort. Szeretném tudni, hogy miért fektetett oly nagy sulyt a virágjaira. Szinte megrémitett, oly nagyon haragos volt miattuk. És pedig alighanem igaza volt, mert én már is érzem, mintha némi megkönnyebbülést

okoztak volna. Valahogy nem félek annyira attól, hogy egyedül maradjak az éjjel és félelem nélkül fogok elaludni. Nem fogok törödni semmiféle szárnycsapkodással és suhogással sem az ablakomon. Oh mily borzalmas küzdelmet vívtam az utóbbi időben az elalvás ellen; mily iszonyu volt az álmatlanság és mennyivel iszonyubb az alvástól és a vele járó, ismeretlen borzalmaktól való félelem. Mily áldott az oly emberek élete, a kik nem tudják, mi a félelem, a rettegés, a kikre nézve az alvás jótétemény, a melyben minden áldott éjjel részesülnek. Nos, ez éjjel remélem, hogy nekem is édes lesz az álom, úgy fekszem itt, mint Ofélia, virágokkal fődötten. Soha sem szerettem ezelőtt a foghagymát, de ma imádom! Mintha áldás és béke volna illatában; érzem az édes álmat közeledni. Jó éjszakát mindenkinek.

Seward dr. naplója.

Szept. 13.

Van Helsinget már jókor reggel ébren és készen találtam. A megrendelt kocsit az ajtó előtt állt. A professzor fogta a táskáját, a melyet most mindig magával hord.

De hadd megyek sorban. Van Helsing és én nyolc órakor reggel érkeztünk Hillinghamba. Remek fris őszi reggelünk volt. A mint a házba léptünk, Westenráné, a ki rendesen korán kelő, fogadott bennünket, nagyon kedvesen, melegen és így szólt:

— Örömmel fogják hallani ugy-e, hogy Lucy jobban van. Az édes gyermek alszik még. Benéztem a szobájába és láttam, de nem mentem be, nehogy zavarjam álmában. A professzor mosolygott és örömeben kezeit dörzsölve, szólott:

— Aha! gondoltam mindjárt, hogy helyes volt diagnózisom. Az orvosságom hatásos — mire Westenráné így felelt:

— No csak ne foglaljon le minden érdemet magának, kedves doktor. Lucy állapotának javulását legalább is fele részben nekem köszönheti.

— Hogy érti ön azt, asszonyom? — kérdezte a professzor.

— Csak úgy, hogy az éjjel nagyon elfogott az aggodalom édes kis leányomért, hát a szobájába mentem. Nagyon jól és mélyen aludt, oly mélyen, hogy még a jövetelem sem zavarta. De a szoba iszonyuan fülledt volt. Mindenfelé tele volt rakva azzal a rettenetesen erős illatu méreggel, de sőt még a nyaka köré

is volt egy csomó kötve. Én féltem, hogy a nehéz szag megárt a szegény gyermeknek, mostani elgyöngült állapotában, hát leoldtam a virágot a nyakáról és egy picit kinyitottam az ablakot, hogy fris levegőt kapjon. Meglátja, hogy meg lesz elégedve a kinézésével doktor.

Beszédje végén visszament a kis nappalijába, a hol rendszeren korán és egyedül szokott reggelizni. A míg beszélt, a professzor arcát figyeltem és láttam, hogy hamuszinre változik. Addig, a míg a szegény asszony jelen volt, megőrizte ez önuralmát, még mosolygott is rá, a mint ajtót nyitott neki, hogy a szomszéd szobába menjen. De alig tűnt el, hirtelen és nagy erőszakkal az ebédlőbe hurcolt magával és betette mögöttünk az ajtót.

És ekkor láttam életemben először Van Helsing professzort megtörni. A néma kétségbeesés egy nemével emelte karjait a feje fölé és tehetetlenül ütögette össze a tenyereit; végre egy székre vetve magát, arcát tenyerébe rejtette és elkezdett zokogni, hangos keserves zokogással, a mely szive fájdalmas mélységéből fakadt. Aztán ismét égnek emelte a karjait, mintha az egész mindenséget hívná segítségül. Isten! Isten! Isten! jajgatott. Mit vétettünk mi, mit vétett ez a szegény terem-

tés, hogy ily borzasztóan büntetsz bennünket; Vagy közöttünk jár-e a sors ma is, mint a régi pogány világban, hogy ilyen dolgok és ilyen kegyetlen módon történhetnek? Ez a szegény szerencsétlen anya, nem tudva és a legjobbat akarva, olyat cselekszik, a mi veszendővé teszi leánya testét, lelkét; és mi nem szólhatunk neki, még alig is inthetjük, vagy meghal és akkor midakettő meghal. Oh! milyen átok alatt vagyunk! Az ördögnek minden hatalma ellenünk szegül!

Hirtelen fölugorva folytatta. — De jöjjön — látnunk és cselekednünk kell. Ördög vagy nem ördög, vagy minden ördöge a pokolnak egyszerre — mindegy; azért nekünk küzdeni kell. — A táskáját fölkapta és együtt mentünk föl Lucy szobájába.

Ismét fölhuztam a rolettát, míg Van Helsing az ágyhoz lépett. Ezuttal nem rettent vissza, a mint a szegény erest, ugyanazzal a rémes már fehér sáppadtsággal rajta meglátta. Arca kemény bánatot és egyuttal végtelen könnyörületet fejezett ki.

— Ugy van, a mint vártam, mormogta. Szó nélkül ment és bezárta az ajtót, aztán elkezdte a vérátömlesztéshez szükséges műszereit a kis asztalra kirakni. En az operáció elkerülhetetlenségét belátva, huztam le a kabátomat, de ő intő kezével megállított: Nem! szólt. Ma

ön fog operációt csinálni, én adok hozzávalót. Maga már ugyis gyöngé. Beszéd közben ledobta a kabátját és gyürte föl az ingujját.

Az operáció ismétlődött, Lucy fakó arcába ismét visszatért a szín, a mint rendes lélegzetvétellel egészséges álomba merült. Ezuttal én vigyáztam, míg Van Helsing összeszedte magát és pihent.

Később megmondta Westenránénak, hogy semmit sem szabad elmozdítania a leánya szobájából az ő megkérdezése nélkül. Hogy a virágokat orvosság gyanánt alkalmazta és hogy erős illatuk belégzése Lucy gyógyulását segíti elő. Azután magára vállalta a beteg gondját, kijelentve, hogy a két következő éjszakán maga fog virrasztani mellette és hogy nekem izenni fog, ha szüksége lesz rám.

Egy órával ezután Lucy fölébredt álmából frisen és jókedvűen és alig látszott meg rajta rettenetes vérvesztése.

Mit jelentsen mindez? Már-már azon kezdek tünődni, hogy nem-e az örültekkel való foglalkozásom bontja-e meg a tulajdon agyvelőmet.

Westerra Lucy naplója.

Szeptember 17.

A nyugalom négy napját és négy éjjelét kiélveztem. Már ismét annyira megerősödtem, hogy alig ismerem magamra. Ugy látszik, mintha valami rettenetes végtelen álmom lett volna és csak most ébrednék a napfényre és friss levegőre körülöttem. Csak homályosan emlékszem a várakozás és félelem gyötrelmes időire. A sötétségre, a feledésre és aztán új életre kelésre, mint a mikor a buvár emelkedik föl lassan a mély vizekből. A mióta azonban Van Helsing doktor velem van, mind ez a rossz álom mintha elmúlt volna rólam. A titokzatos sajtó, a mely csaknem eszemet vette a félelemtől — az ablakomat verdeső szárnycsattogás — a távoli hangok, a melyek mégis oly közelnek tetszettek, a kemény rideg parancsszó, a mely, nem tudom, honnan jött és rendelte, hogy tegyek, nem tudom, hogy mit — mindez elmúlt. Most félelem nélkül fekszem le és alszom el. Meg sem próbálok ébren maradni. Már egészen megszerettem a foghagyma virágot és mindennap kapok egy friss ládával Harrleiből. Ma éjjel Van Helsing dr. elutazik, mert egy napot Amsterdamba kell töltenie. De most már nem kell, hogy

virraszszanak. Elég jól vagyok arra, hogy egyedül hagyjanak. Hála érte a jó Istennek, a ki anyám, az én kedves Arturom és mind azok kedvéért, a kik oly jók hozzám, megtartott. Nem is fogom érezni, hogy nem virrasztanak, mert hisz az utolsó éjjel Van Helsing dr. is jó részt alva töltötte az időt a székében. Kétszer is alva találtam szegényt, mikor fölébredtem, de azért nem féltem újra elaludni, noha a galyak, vagy denevérek, vagy tudj' Isten mi is, csaknem haragosan csapkodták az ablakomat.

A Pall Mall Gazette.

Szeptember 18.

A kiszabadult farkas. Tudósítónk veszedelmes kalandja: Beszélgetés tudósítónk és az állatkert felügyelője közt. Tenger kérdezősködés, majdnem ugyanannyi goromba elutasítás és újra kérdezősködés után, végre is sikerült megtalálnom az állatkert ama részének felügyelőjét, a melybe a farkasok osztálya is tartozik. Bildet Tamás az elefántok háza mögötti kis tanyák egyikében lakik és éppen a teájához készült ülni, mikor megtaláltam. Tamás és a felesége, szíves vendégszerető, öreges gyermektelen emberek és ha mindig olyan jóízűen élnek, mint a milyen jóízű falatozással kínál-

tak meg engem, akkor igen kellemesen telhetik az életük. A felügyelő nem akart dolgozra térni, míg a vacsorán tul nem estünk és mindnyájan jól nem laktunk. Mikor aztán az asztalt fölszedték és ő pipára gyujtott, így szólt:

— Már most uram neki dülhet és kérdezhet tölem, a mit akar. Megbocsátott, hogy vacsora előtt nem állottam szóba az urral, de én még a farkasoknak, sakáloknak és hiénáknak is beadom a vacsorájukat, mielőtt kérdéseket intéznék hozzájuk.

— Hogy érti azt, kérdést intézni hozzájuk? — tudakoltam én, hogy bele biztassam egy kicsit az öreget a beszélgetésbe.

— Hát a feje bubjára ütök a póznával, ez az egyik módja, aztán meg megvakarom a fülük tövit mikor egy-egy bőkezű legény szeretné, ha mutogatnák magukat egy kicsit a szive választottja előtt, a kit a kimenőn kísér. Az elsövel, már mint a póznával való fejbe kolintással, mielőtt beadnám nekik az ebédet, csak megvagyok valahogy, de már a másodikkal, a fültövön vakarással ugyan csak megvakarom, míg ugyszólván a fekete kávé és szivar-nál vannak a dögök. Már pedig higgye el uram, hogy magunk is olyanok vagyunk, mint ezek a vadállatok itten, például mikor megszólított — ugy-e? Hogy beszéljek arról

a farkashistóriáról valamit, hát én is olyan morgósan feleltem, mint akár melyik medvém és mikor még az igazgatóságnál való szives följelentéssel fenyegetett, hát akkor is csak azt mondtam, hogy menjen a pokolba az ur, sértésül ne vegye, de mondtam-e vagy nem mondtam.

Mondta bizony.

— Nohát. A mikor az ur a följelentéssel fenyegetett a gorombaságomért, hát az annyi volt, mintha fejbe kólintott volna a póznával. De a sajtást megenyhítette a fél arany. Nem volt kedvem a veszekedéshez, hát megvártam az etetést, csak úgy, mint a farkasaim, tigriseim és oroszlánaim szokták. Most már aztán, hogy az öregem kibélelt egy jó nagy darab kugloffel, kiöblögetett a jó erős teájával és rágyujtottam, hát vakargathatja a fülem tövét, a meennyit csak tetszik, már csak nem is morgok többet. Rajta hát nó, kérdezzen, úgy is tudom, hogy a miatt a bolond farkas miatt gyütt csak ide.

— Ugy van! Azt akarom, hogy mondjon el mindent, először is azt, hogy hogyan történt, azután pedig azt, hogy mit gondol, mi az oka és végül azt, hogy mit gondol, hogy fog az egész végződni.

— Meglesz, uram! Ennyi körülbelül az

egész história. Ez a farkas, a melyet Berzibernek hivtunk, a három szürke farkas közül volt, a melyet Norvégiából hozattunk ezelőtt négy évvel. Nagyon kedves, szelid, jó farkas volt és soha sem adott szóra gondot. Jobban elcsodálkoztam azon, hogy elkiváncozott innen, mint bármely más idevaló állaton csudálkoztam volna. De hát ime a farkasokba csak úgy nem lehet megbizni, mint az asszonyokba.

— Sose hallgasson rá uram! — vetette közbe a felesége kacagva. Az öreg olyan régen barátkozik az állatokkal, hogy már maga is csak olyan, mint egy vén farkas. Hanem azért nem mérges ám a harapása.

— Hát uram, úgy volt, hogy tegnap vagy két órával az etetés után hallottam az első lármát, éppen a majomházban ágyaztam egy beteg kis pumának, de a mint a csaholást és ordítást meghallottam, azonnal oda siettem. Hát ott látom Berzibert, a mint örült erővel rázza és tépi a vasrácsot, mintha ki akarna jönni. Nem sok ember volt aznap a kertben és közel oda csak egy ember állt, egy magas, vékony fickó, hajlott orral, hegyes bajuszszal, a melybe néhány ősz szál vegyült. Kemény, hideg tekintete volt és vörös szeme, és nekem mindjárt sehogy sem tetszett, mert úgy láttam, mintha ő haragitotta volna meg az állataimat.

Fehér szarvasbőrkeztüi volt a kezén, a mint mutatja nekem az állatokat és azt mondja:

— Fölvigyázó, ezek a farkasok, mintha akarnának valamit.

— Talán éppen kendet, mondok én, mert sehogy sem tetszett a módja. Ő nem haragudott meg, mint a hogy gondoltam, hogy fog, hanem csufondárosan mosolygott, valamennyi hegyes fogát kimutatva és aszongya:

— Ó, dehogy, engem aligha szeretnének!

— Oh, de bizony szeretnék — mondok én szint olyan csufondárosan. Ők nem vetnének meg, egy-két csontot fogpiszkálónak a vacsorájuk után, kend pedig azzal böven szolgálhatna nekik.

— De a legfurcsább az egészben az volt, hogy a mikor az állatok beszélgetni láttak bennünket egymással, hát szép csöndesen lefeküdtek és a mikor oda mentem hozzájuk, hát Berziber épp úgy meghagyta a fülét vakarni, mint máskor. Erre aztán az az ember is oda jött és sülyedjek el, ha ő is be nem dugta a kezét és megsimogatta a vén farkasnak a fülét.

— Vigyázzon, mondok én, a Berziber nagyon harapós.

— Sohse féltem — mondja ő — hozzá vagyok én ehhez szokva.

— Tán állatszelistítő? — kérdem én — kalapot emelve.

— Nem én — mondja ő — nem éppen, de azért van egynéhány ilyen kedvencem.

Es ezzel kalapot emel, olyan udvariasan, mint egy lord és ezzel elsétál. Az én öreg farkasom utána nézett, a mig csak látta, aztán egy sarokba huzódott, a honnan egész este nem lehetett többet kicsalni. Hát aztán a mult éjjel alig hogy a hold fölkel, valahány farkasunk csak van, az mind elkezdett ordítani. Pedig semmit sem láttam, a miért ordithattak volna. Senkise járt a közelben, kivéve valakit, a ki a kerten tul, valahol az utcán, nyilván a kutyájának füttyengetett. Egyszer-kétszer még kinéztem, hogy minden rendén van-e és volt és végre aztán az orditást is abbahagyták. Valamivel éjfél előtt lehettem kint utcljára körül nézni és a mint az öreg farkas ketrece elé érek, hát látom, hogy a vasrács ki van feszítve és a ketrec üres. Ennyi minden, a mit az egészből tudok.

— Hát más valaki nem látott semmit sem?

Az egyik kertészünk, a ki akkor tájt jött haza valami mulatságból, aszongya, hogy látott egy nagy szürke kutyát keresztül jönni a kert kerítésén.

— Már most hát azt mondja meg Bilder ur, ha tudja, hogy mit gondol, hogy miért szökött meg a farkasuk?

— Hát tudja uram, én azt gondolom, hogy tudom, — kezdte a fölvigyázó gyanus szerénységgel, — csak azt nem tudom, hogy aztán el is hiszi-e az ur, ha megmondom.

— Már hogyne hinném. Ha valaki mint Bilder ur, a ki oly jól ismeri az állatokat, ne tudná a szándékukat, hát ki tudná akkor?

— Hát tudja jó uram, én azt gondolom, de úgy is van, hogy az a bestia azért szökött meg, mert — mert kedve szottyant a szökésre.

A jóizü kacagás, a melylyel Tamás ur és a felesége a tréfát kísérték, bizonyította, hogy már nem új és hogy az egész magyarázat szende fölültetés számba megy. Én nem akartam visszatréfálni az öreget, mert gondoltam, hogy biztosabb nyitját is tudom a szivének, hát csak ennyit mondtam:

— Hát tegyük föl Bilder ur, hogy az első fél arany busásan le van szolgálva és hogy a pajtása alig várja, hogy szintén utána menjen, ha még megtudtam, hogy mit gondol, hogy mi fog ez után történni.

— Ezt már szeretem uram, felelte az öreg sebtiben, tudom, hogy nem veszi rossz

néven, hogy egy kicsit megréfáltam, nem is mertem vóna tenni, de az öregem itt biztatott a fél szemével, hát csak megpróbáltam.

— No de ilyet, sápitozott az öreg néni.

— Hát én csak azt gondolom uram, hogy az a vén bestia elbujt valahova, a kertész, a ki állítólag látta, azt mondja, hogy éjszакnak futott sebesebben, mint a legjobb paripa. De én azt nem hiszem. mert hát tudja uram, hogy se kutya, se farkas nem tud vágtatni, nem arra valók. A farkasok igen nagyszerűek a mesés könyvekben és én el is hiszem róluk, hogy ha csapatosan esnek valakinek, a ki gyávább és jobban fél még náluknál is, hát félelmetesen tudnak ordítani és föl is falatozzák, a mi ilyenkor utjokba akad. Hanem hát igazánda igazában a farkas egy nyomorult bestia, a kinek fele annyi esze és bátorsága sincs, mint egy jóra való kutyának és kerüli a veszedelmet, mint a tüzet. Aztán ez a miénk, ez meg soha se is próbált verekedni, vagy magának szerezni valamit, és sokkal inkább hiszem, hogy valahol a kert körül ólálkodik, és ha egyáltalán van egy kis esze, hát azon tündök, hogy ugyan ki adna neki egy kis reggelit. Ha nem kap, hát akkor igaz, hogy jaj annak a dajkának, a ki ma a katonájával odébb sétál, ozt a kocsiba felejtí a gyereket,

mert akkor aligha egygyel kevesebb nem lesz ma a szopós babák száma.

Már épp a második aranyat nyomtam a markába, mikor valami az ablaknak esett és Bilder uram arca rőfnyire nyult, a nagy meglepetésben.

— Akármilyen legyek — kiáltotta — ha nem az én vén ordasom jött vissza magától.

Az ajtóhoz ment és rémületemre fölnyitotta. De az öreg Bilder és a felesége kutyába sem vették az ordast. A bestia maga is olyan békés és jóindulatúnak mutatkozott, mint akár csak a képeskönyvbeli hires öse.

Az egész jelenés kimondhatatlan keveréke volt a nevetségesnek és meghatónak. A gonosz farkas, a félelmes fenevad, a mely remegésben tartotta egy napig egész Londont és megvacogtatta a gyermekek szivét, itt állt bűnbánóan és úgy fogadták és cirógatták, mint akár csak a megtért tékozló fiút. Az öreg Bilder a leggondosabb gyöngédséggel végig tapogatta a bűnöst és így szólt:

— No ugye mondtam, hogy bajba keveredik az öreg. Itt van la! véres a feje és tele van apró üvegcséréppel, bizonyosan valami falon ugrott keresztül, igazán szégyen gyalázat, hogy megengedik a falak tetejét üvegcsere-

pekkal malterozni. Itt van szegény öreg hogy járt. Gyere Berziber.

Fogta a farkast, bezárta a kalitjába, el látta hussal és ment a följobbvalójának jelentést tenni. Én is eljöttem, hogy megirjam lapunk számára az állatkerti kaland hiteles históriáját.

Seward dr. naplója.

Szept. 17.

Ebéd után dolgozószobámban könyveim és jegyzeteim rendezésével voltam elfoglalva — mert sok egyéb sürgösebb teendő és Lucynál tett látogatásaim miatt nagyon elmaradtam tőlük, — midőn az ajtó hirtelen föl pattant és berohant rajta betegem a szenvedélytől eltorzult ábrázattal. Én meglepetten bámultam rá, mert a hallatlan esetek közé tartozott, hogy a beteg rohanja meg az orvost tulajdon szobájában. Megállás nélkül rontott nekem, egy asztali késsel a kezében és látva veszedelmes szándékát, igyekeztem az asztalt kettőnk közt tartani. De ő gyorsabb és erősebb volt nálamnál; és mielőtt meglepetésemből egészen helyreálltam volna, felém sujtott és bal csuklómon erősen megsebesített. De mielőtt még egyszer vághatott volna, én

sem voltam rest és jobb kezemet használva, hanyatt löktem őt a padlón. A kezem erősen vérzett és csakhamar egész kis tócsa támadt a szőnyegen. Láttam, hogy barátom nem egyhamar fog onnan fölkelni, a hova löktem, hát gyorsan sebem bekötéséhez fogtam, e mellett élesen szemmel tartva a földön fekvő alakot. Mikor az ápolók berohantak és figyelmünket teljesen ráirányoztuk, majd elájultam annak láttára, a mit tett. A hasán feküdt a padlón elterülve és nyalta fel a vért, a mely sebesült csuklóból folyt ki.

Könnyü volt őt lefülelni és meglepetésemre egészen békésen távozott az ápolókkal, egyre csak azt ismételve: A vér az az élet! A vér az az élet!

Pedig én már nem sok vért veszithetek: Többet veszitettem már is, mint a mennyi jó lenne és Lucy betegségének tartós makacssága is nagyon kimerít. Izgatott vagyok és ideges, nyugalomra van szükségem, nyugalomra, nyugalomra. Szerencsére Van Helsing nem hívott el, hát nem kell lemondanom az alvásról; ma igen nehezen volnék el alvás nélkül.

*Távirat, Van Helsing, Antwerpenből,
Sewardnak Carfex.*

(Carfexba küldetett Sunex megyében elő-
ször, mert nem volt pontosan megjelölve, hogy
Carfex — London mellett ennél fogva 24 órai
késedelemmel kézbesítettett.)

Szeptember 17.

Okvetetlen Hillinghamban legyen ez éjjel.
Ha nem virraszt is — gyakran nézzen be és
gondja legyen, hogy virágok ott legyenek:
nagyon fontos, okvetetlen ott legyen. A mily
gyorsan csak lehet, ott leszek magam is.

Seward doktor naplója.

Szeptember 18.

Azonnal indulok vonattal. Van Helsing
telegrammja örült aggodalomba ejtett. Egy
egész éjszakát vesztettünk, pedig keserü ta-
pasztalásból tudom, hogy mi történhetik egy
éjszaka is. Lehet ugyan, hogy mindent rendben
találok, de ki tudja, hogy mi nem történ-
hetett? Bizonyos, hogy valamely szörnyü vég-
zet lebeg fölöttünk, a mely kijátsza minden
igyekezetünket.

Memorandum. Westenra Lucy hagyatéka.

Szeptember 17.

Éjjel. Én írom ezt és úgy hagyom, hogy megtalálják, nehogy valamely véletlennél fogva valaki bajba kerüljön miattam. Ez pontos leírása annak, a mi az éjjel történt. Érzem, hogy meghalok a gyöngeségtől és alig van annyi erőm, hogy írjak, de meg kell tennem, ha belehalok is a megerőltetésbe.

Lefeküdtem, mint rendesen, gondom volt rá, hogy a virágokat Van Helsing doktor utatásai szerint helyezzük el és csakhamar elaludtam.

Az ablaktáblákon való csapkodás ébresztett föl, az a sajátságos csapkodás, a mely ezután kezdődött, hogy Minna a temetőben talált alva és a melyet azóta oly jól ismerek. Nem féltem, de szerettem volna, ha Seward doktor a szomszédszobában lett volna — a hogy Van Helsing mondta, hogy lesz — és én bekiálthattam volna. Iparkodtam ismét elaludni, de nem bírtam. Ekkor egyszerre csak meglepett a régi félelem az elalvástól és elhatároztam, hogy ébren maradok. De csodálatos módon most, hogy nem akartam elaludni, majd elnyomott az álom. Félttem egyedül lenni, hát fölkeltem, kinyitottam az ajtót és kiáltottam,

hogy „nincs itt senki sem“? Nem kaptam feleletet. Féltem, hogy anyám fel talál ébredni, hát ismét betettem az ajtómat. Ekkor a kertben a bokrok közül vonítást hallottam, mint valami kutyaét, csakhogy sokkal mélyebbet és dühösebbet. Az ablakhoz mentem és kinéztem, de nem láttam semmit sem, egy óriás denevért kivéve, a mely az ablakot verdeste szárnyaival. Visszamentem hát az ágyamba, de föltettem magamba, hogy nem fogok elaludni. Egyszer csak kinyilik az ajtó és benéz rajta édes anyám; látta, hogy nem alszom hát bejött és mellém ült. Még a szokottnál is édeesebb és szeretetteljesebb hangon mondta:

— Nagyon nyugtalankodtam miattad drágám, hát bejöttem megnézni, hogy nincsen-e a valami bajod.

Féltem, hogy megtalál hülni ott ülve, hát kértem, hogy feküdjék mellém az ágyba és háljon itt. Meg is tette, hogy mellém bujt az ágyba, de nem vetette le a pongyoláját, mert azt mondta, hogy nem marad soká, hanem ismét vissza megy a maga ágyába. A mintigy egymást átölelve feküdtünk, a csapkodás és puffogás ismét elkezdődött az ablakomon. Anyám megriadt és remegve kiáltotta: — Mi az? En iparkodtam megnyugtadni, a mi végre sikerült is és ő csöndesen feküdt, de hallottam, hogy sze-

gény szive iszonyuan dobog még mindig. Egy kis vártatva újból kezdődött az a halk, mély vonítás a bokrok között és mindjárt utána nagyot reccsent az ablak és az üvegcserepek csak úgy röpültek a padlóra. A rolettát a betóduló szél a szobába fujta és a bezuzott ablakban egy óriás, lompos, szürke farkasnak a feje látszott.

Anyám sikoltott rémültében és föl próbált emelkedni és kapkodott valami után, a mibe kapaszkodjék. Többek közt a virágfüzérbe is belekapaszkodott, a mit Van Helsing parancsára a nyakamon viseltem és letépte rólam. Egy vagy két pillanatig kiegyenesedve ült, a farkasra mutatva, melléből rettenetes hörgéssel szakadt föl a lélekzete; azután mint a kit a villám sújtott, bukott le és estében fejével a halántékomon ütött annyira, hogy egy-két pillanatra elkábultam. Az egész szoba mintha forgott volna velem. Szememet az ablakra szögezve tartottam, de a farkas visszahuzta a fejét és a bezuzott ablakon mintha miriád pontocska tódult volna be a levegővel, keringve és szállva, mint az utasok által leirt homokoszlop, vihar alkalmával a sivatagban. Mozdulni próbáltam, de valamely bűvös hatalom lenyűgözve tartott és szegény anyám holtteste is — mert áldott jó

szive megszűnt dobogni — ólomsulylyal nehezedett rám; aztán egy ideig semmire sem emlékeztem.

De az idő nem tetszett nagyon hosszúnak, de igen igen borzalmasnak, míg ismét magamhoz tértem. Valahol a közelben mintha halottra kongatták volna a harangot; az egész környék kutyái mind fájdalmasan vonítottak és kertünkben épp az ablakom alatt egy csalógány énekelt. El voltam kábulva és butulva a fájdalom, a rémület és gyöngeségtől, de a csalógány éneke olyannak tetszett, mintha meghalt édesanyám hangja volna, a ki vigasztalni és megnyugtatóni jött engemet. A zaj mintha a cselédek is fölverte volna álmukból, mert mezitlábuk topogását hallottam az ajtó előtt a folyosón. Én kiáltottam nekik, ők bejöttek és a mikor meglátták, hogy mi történt s hogy mi az, a mi rajtam keresztül az ágyon fekszik, sikoltozni kezdtek rémületükben. A szél bezudult a töröttablakon keresztül s bevágta az ajtót. A cselédek leemelték szegény anyám holttestét s egy lepedővel letakarva az ágyamra fektették, mihelyt én kiszálltam belőle. Annyira meg voltak mind rémülve és úgy remegtek, hogy leküldtem őket az ebédlőbe azzal a meghagyással, hogy mindegyikök igyék egy pohár bort. Az ajtó erre hirtelen kitért és rögtön

ismét becsapódott. A leányok sikoltottak, aztán mind összefogozkodva együtt mentek le az ebédlőbe, én pedig minden virágomat édes anyám keblére raktam. Mikor már mind ott volt, eszembe jutott ugyan Van Helsing parancsa, de nem szívesen vettem volna vissza, de meg különben is gondoltam, hogy a cselédek közül egy kettőt megkérek, hogy maradjanak velem reggelig. Csodálkoztam, hogy oly sokáig nem jöttek vissza. Kiáltottam nekik, de nem kaptam feleletet, hát le mentem az ebédlőbe, hogy utánuk nézzek.

A szívem elszorult, mikor láttam, hogy mi történt. Mind a négy cselédünk tehetetlenül elterülve feküdt a földön és horkolva szedte a lélegzetét. A cherry-t tartalmazó palack félig kiürítve állt az asztalon, de a szobában sajátságos fanyar illat terjengett. Én gyanút kapva, megvizsgáltam a palackot. Laudanum illata volt; és a szekrénybe nézve, láttam, hogy az üveg, a mit édes anyám orvosa rendelt a számára, üres. Mittévő legyek? Istenem, mittévő legyek? Visszajöttem a szobába édes anyámhoz. Nem hagyhatom el őt — és egyedül vagyok a házban az alvó cselédekkel, a kiket valaki megégetett. Egyedül a halottal! Nem merek a házból kimenni sem, mert folyton hallom a farkasüvöltését a törött ablakon keresztül.

A levegő tele van fénylő porszemekkel, a melyek folyton szállnak és keringnek a légvonalban és a gyertyák kékesen, homályosan égnek. Mittévő legyek? Az Ur őrizzen meg minden bajtól ez éjszaka! Ezt az irást a keblembe rejtem, a hol meg fogják lelni azok, a kik kiteríteni jönnek majd. Drága anyám elment! ideje, hogy én is menjek. Isten veled Artur — ha nem élném tul ezt az éjszakát! Isten áldjon drágám és Isten óvjon engem!

XII.

Seward doktor naplója.

Szeptember 18.

Azonnal Hillinghamba hajtattam és korán értem oda. A kocsimat a kapuban hagytam, egyedül mentem végig a fason. Halkan kopogtam és lehetőleg óvatosan csöngettem, mert nem akartam Lucy-t vagy az anyját zavarni és reméltem, hogy a cselédek azért meghallják. Egy kis vártatva, hogy nem jött senki, ismét kopogtam és csöngettem, de minden eredmény nélkül. A cselédek lustaságát szidva és hogy még ilyenkor is alusznak, mert ez alatt már tizre járt az idő, újra csöngettem és kopogtam, de ezuttal még türelmetle-

nül, de ismét minden eredmény nélkül. Eddig csak szidtam a cselédeket, de most már a félelem kezdett gyötörni. Vajjon ez az elhagyottság, csak egyszem volt a végzet láncában, a mely mind szorosabbra húzódott körülöttünk. Vajjon nem-e halottas ház-e, a melyhez elkésve érkeztem, de későn. Tudtam, hogy a késedelem percei, de sőt másodpercei mily veszedelmet rejthetnek Lucyra nézve, ha ismét rettenetes roszulléteinek egyike vett erőt rajta. Megkerültem hát a házat, hogy nem találhatnék-e valahol más bejáratot.

Nem találtam semmit. Minden ajtó és ablak zárva volt és én ijedten tértem vissza a kapuhoz. Alig értem oda, egy gyorsan hajtott lónak a dobogását hallottam. A kapuban megállt és néhány pillanattal később Van Helzingot láttam a fason felém sietni. Mikor meglátott, rám kiáltott:

— Hát ön az! Csak most érkezett? Hogy van ö? Elkéstünk? Nem kapta meg a telegramot?

Oly gyorsan és összefüggően, a hogy csak birtam, mondtam el neki, hogy a táviratját csak ma reggel kaptam meg és hogy egy pillanatnyi időveszttegelés nélkül siettem ide, de úgy látszik, senki a házban nem hallja a csöngetésemet. Ekkor megállt, levette a kalapját és így szólt szomoruan:

— Akkor félek, hogy elkéstünk. Legyen meg az Isten akarata! — De újra visszatérő energiával folytatta:

— Jöjjön, ha nincs ut nyitva, hogy bemehessünk, hát csináljunk egyet. Az idő most minden.

Megkerültük a házat, a konyhaablakig. A professzor egy kis csont fűrészelt vett ki a tokjából és átadva, az ablakot védő vasrácsra mutatott. Én gyorsan hozzáfogtam és csakhamar hármát keresztül fűrészelttem közülök. Aztán egy hosszú, vékony késsel fölfeszítettük az ablakzárt és kinyitottuk az ablakot. Én besegitettem a professzort, aztán magam is bemásztam. Senki sem volt a konyhán, sem a mellette lévő cselédszobában. Tovább haladva, minden szobába benéztünk és az ebédlőbe, a melyet homályosan világított a leeresztett rolettákon behuzodó napfény, négy cselédleányt találtunk a földönfekve. Nem gondolhattuk őket halottnak, mert horkoló lélekzetük és a laudanum maró illata nem engedett az állapotukat illető kétséget. Van Helsing és én egymásra néztünk és tovább menve, ő csak annyit mondott, hogy ezekkel később is rá érünk foglalkozni. Aztán fölsiettünk Lucy szobájába, egy pillanatra megálltunk az ajtó előtt hallgatózni, de

semmi nesz nem jutott a fülünkhöz. Elféhéredett arccal és reszkető kézzel nyitottunk csöndesen ajtót és beléptünk a szobába.

Hogy irjam le, a mit láttam? Az ágyon két alak feküdt, Lucy és az anyja, az utóbbi feküdt beljebb és le volt takarva egy fehér lepedővel, a melynek szélét a törött ablakon betóduló légvonat fölemelte, mutatva a merev fehér arcot, rémületnek ráfagyott kifejezésével rajta. Mellette feküdt Lucy még fehérebb és merevebb arccal. A virágok, a melyeket a nyakán kellett volna viselnie, az édesanyja keblén heverték. Lucy nyaka puszta volt és messziről látszott rajta a két parányi seb, a melyet már ezelőtt is észrevettünk, de ezuttal a széle fehér dagadt és zuzódottnak látszott. A professzor szó nélkül hajolt az ágyra, fejével csaknem szegény Lucy keblét érintve, aztán hirtelen elfordította a fejét, mint valaki, a ki hallgatózik és kiegyenesedve így kiáltott felém:

— Még most sem késő! Gyorsan! Gyorsan! Hozzon brändyt.

Én lerohantam a lépcsőn, az üveggel a kezemben tértem vissza, gondosan megszagolva és megköstolva a brändyt, hogy nincs-e az is, mint az asztalon talált palack cherry megvegyítve. A cselédek még folyton aludtak, de mintha már nyugtalanabbak lettek volna. Az

ital nyilván veszíteni kezdett hatásából. De nem vesztegethettem az időt azzal, hogy erről megbizonyosodjam. Mert siettem visszatérni Van Helsinghez. Ő fogta a brändyt és mint más alkalommal Lucy ajkát, nyelvét, csuklóját és tenyerét dörzsölte vele. Nekem csak ennyit mondott :

— Ezt én is megtehetem, ez minden, a mit egyelőre tehet. Maga megy és fölkelte azokat a lányokat. Csapkodja az arcukat vizes törülközővel, de csapkodja jó erősen. Csináltasson velük tüzet, hogy meleget és forró fürdőt kapjunk. Ez a szegény lélek majdnem olyan hideg, mint az a másik itt mellette. Muszáj megmelegíteni, mielőtt más egyebet tehetnének vele.

Én lesiettem és hármat a cselédek közül csakhamar sikerült fölébreszteni, a negyedik nagyon fiatal leány volt, a kire az ital erősebben hatott, azt a kanapéra emeltem szegényt és hagytam aludni. A többiek is eleinte kábultak voltak, de a mint az emlékezetük tisztult, kegyetlenül sirni és jajgatni kezdtek. De én keményen bántam velük és nem engedtem, hogy beszéljenek, azt mondtam nekik, hogy elég szerencsétlenség egy életet elvesztetni és ha nem látnak azonnal a dologhoz, hát Lucy életét is kockáztatják.

Szegények hát sirva és zokogva siettek, csak úgy, a hogy félig öltözötten voltak, tüzet rakni és vizet melegíteni. Nemsokára készen volt a forró fürdő és mi Lucy-t úgy, a hogy volt, kivittük és beletettük. Mig mi szorgalmasan dörzsölgettük a tagjait, kopogás hallatszott az utcaajtón. Az egyik szobaleány szaladt, hogy ruhát kapkodjon magára, és ajtót nyisson. Csakhamar visszajött és suttogva jelentette, hogy egy ur van odalent, a ki üzenetet hozott Helmwood urtól. Én azt mondtam neki, hogy mondja meg annak az urnak, hogy várjon, mert most senkit sem fogadhatunk. A szobaleány elment az üzenettel és föladatunkba merülve, én teljesen megfeledkeztem az idegenről.

Én soha sem láttam a professzort ily halásos energiával dolgozni. Én tudtam, a mint hogy ő is tudta, hogy a halállal magával küzködünk a prédájáért. És egy pillanatnyi pihenés alkalmával mondtam is ezt neki. Ő a legridegebb arccal, olyan feleletet adott erre, a melynek értelmét nem bírtam fölfogni:

— Ha csak az volna, akkor megállnék itt, a hol vagyunk és hagynám őt békében kimulni, mert nem látok világosságot az élete határán. És ezzel megujult és mondhatnám, neki dü-

hödt erővel látott újra dologhoz. Egyszer csak mind a ketten észrevettük, hogy a hőség kezd egy kissé hatni, Lucy szívének a dobogását valamivel jobban hallottuk a stethosconon és a tüdeje észrevehetőleg megmozdult. Van Helsing arca majdnem sugárzott, a mint kiemeltük őt a fürdőből és forró lepedőbe burkoltuk megszáritani. Így kiáltott:

— Az első pártit mi nyertük! Sakk a királynak.

— Lucyt az ez alatt elkészített szobába vittük, ágyba fektettük és néhány csöpp brändyt öntöttünk a torkába. En észre vettem, hogy Van Helsing egy puha selyem zsebkendőt kötött a torkára. Még mindig eszméletlenül feküdt és épp oly rosszul volt, ha nem rosszabbul, mint bármikor, a milyenek eddig láttuk.

Van Helsing behívta az egyik cselédet és meghagyta neki, hogy Lucy mellett maradjon és le ne vegye a szemét róla, míg mi vissza nem jövünk. Ezzel intett nekem, hogy menjünk.

Tanácskoznunk kell, hogy mit tegyünk most, szolt, a mint a lépcsőn lementünk. A csarnokból az ebédlőbe nyitottunk és ő gondosan betette az ajtót mögöttünk. A zsaluk ki voltak már ugyan tárva, de a rolettákat leeresztették és a szobában meglehetősen homály

uralkodott. De nekünk elég világos volt. Van Helsing arcán az aggodalmas tünődés jeleit vettem észre, így hát vártam egy kicsit, míg végre ő megszólalt:

— Hát most mihez fogjunk? Kihez forduljunk segítségért? Egy újabb vérátömlesztéshez kell folyamodnunk, még pedig hamar, vagy annak a szegény leánynak az élete nem ér egy vak garast sem. Maga már kimerült, én is ki vagyok merülve. A cselédleányokban nem merek bizni, még ha valamelyiknek volna is bátorsága az operációhoz. Már most honnan vegyünk valakit, a ki az ereit meghagyja nyitni számára?

— Hát én velem már mi lesz?

A hang a szoba tulsó oldalán álló diván felől jött és hallatára szívem dobogott az örömtől, mert Morris Quincey, az amerikai hangjára ismertem benne. Van Helsing haragosan fordult meg a hang hallatára, de arca ellágyult és szeme ragyogott, a mint én kitárt karokkal rohantam barátom felé.

— Mi hozott téged ilyen jókor ide? — kérdeztem tőle, a mint kezünk találkozott.

Artur barátunknak ez a felhívása:

Ezzel a következő táviratot nyújtotta át: Három napja nem kaptam hirt Sewardtól és iszonyuan aggódom. Magam nem mehetek,

atyám folyton nagyon rosszul van. Nézd meg és izenjd Lucy hogy van? Ne késlekedj. Helmwood.

— Ugy veszem észre, mintha éppen ókor érkeztem volna. Hát csak meg kell mondani, hogy mit csináljak és meglesz.

Van Helsing előre lépett, megfogta a kezét, egyenesen a szemébe nézett, a mint mondta:

— Egy bátor ember vére a legjobb orvosság ezen a világon, ha egy asszony bajban van. Ön ember a talpán, ezt látom. No hát ellenünk lehet az ördög és minden gonosz, a mig Isten ilyen embereket küld nekünk, ha szükségben vagyunk.

Ismét keresztülmentünk azon a kísérteties operáción. Nincs erőm a részletekkel foglalkozni. Lucy borzasztó rázkódtatáson mehetett keresztül, a mely jobban megviselte, mint eddig bármikor, mert noha bőven ömlött a vér az ereibe, teste nem éledt tőle oly könnyen, mint az előbbi alkalmakkor. Küzködését, mig újra életre tért, rémes volt látni és hallani. De végre is a szív és tüdő működése megerősödött és Van Helsing sikerült morfium injekciójára mély ájulásából ugyanolyan mély álomba merült. A professzor őrizte álmát, mig én lementem Morriszszal, hogy bort adjak neki

és lefektessem a diványra. Aztán ott hagyva öt, elküldtem az egyik szobaleányt, hogy a várakozó kocsikat fizesse ki és jó reggelit rendeltem a szakácsnénál. Azután egy ötlettem támadt és visszasiettem a szobába, a hova Lucy-t fektettük. Mikor csendesesen benyitottam, Van Helsinget egy-két teleirt levélpapírral a kezében találtam. Már nyilván elolvasta és tartalmán tűnődve hajtotta fejét a kezére. Arcán a zord elégültség kifejezése látszott, mint az olyan emberén, a kinek valamely kétsége megoldást nyert. A papírt átadva csak annyit mondott:

— Ez Lucy kebléből hullott ki, mikor a fürdőbe vittük.

Mikor én is végigolvastam, a professzorra nézve álltam és végre kérdeztem: — Az ég szerelmére, mit jelentsen mindez? Örült-e, vagy mitéle rettenetes veszedelem fenyegeti? — Annyira el voltam ámulva, hogy ennél többet nem birtam mondani, Van Helsing ki-nyujtotta a kezét, visszavette az iratot, mondván:

— Most ne törje ezen az eszét. Egyelőre felejtse el. Majd egyszer ugyanis megtudja, megérti, de csak a maga idején; ez pedig később lesz. De mit akart nekem mondani, hogy feljött?

— A halotti bizonyítvány miatt jöttem. Én tudom, ön is tudja, meg a kezelő orvosa is, hogy Westenránénak szivbaja volt és bizonyíthatjuk, hogy abban halt meg. Azonnal el kell a dolgot intéznünk, nehogy a hatóság a dologba avatkozzék, mert ha semmi egyéb, ez maga is megölné Lucyt. Azonnal megyek a bejelentő hivatalba, onnan pedig a vállalkozókhöz a temetés miatt.

— Menjen csak John barátom! Jó, hogy eszébe jutott. Igaz, hogy szegény kis Lucynak kérlelhetlen ellenségei, de legalább jó barátai is vannak, a kik szeretik. Egy, kettő, három, mind vérüket adják érte, nem számítva az egy öreg embert. Igen igen barátom John; — nem vagyok vak — én látok mindent! de csak annál jobban szeretem magát érte! Most mehet.

A csarnokban Morris Quinceyvel találkoztam egy telegrammal Artur számára a kezében, a melyben tudatta vele, hogy Westenráné meghalt és hogy Lucy is nagyon rosszul volt, de már jobban van, s hogy Van Helsing és én mellette vagyunk. Mondtam neki, hogy hova indulok és ő sietetett, mondván:

— Ha visszajössz Jack, egy-két szót szeretnék neked négyszemközt mondani. Minden dolgomat szerencsésen elvégezve vissza-

siettem és Morríst már várakozva találtam. A mikor egyedül voltunk a kis nappaliban így szólt:

— Seward, én nem akarok oda betolakodni, a hol semmi jussom nincsen, de ez nem mindennapi esemény. Te is tudod, hogy én szerettem ezt a leányt és feleségül akartam venni, de noha az elmúlt, azért mégis csak aggódom érte. Mi baja lehet? Az öreg hollandi morda az imént, a mikor lejöttetek, hogy ismét vérátömlesztéshez kell folyamodnotok és hogy ti mind a ketten ki vagytok már merülve. Így volt-e?

— Így volt.

— Ebből azt értem, hogy már te és Van Helsing is megtettétek érte ugyanazt, a mit ma én tettem meg. Így van-e?

— Így van.

— És kitalálom, hogy Artur is benne volt már a dologban. Mert a mikor ezelőtt négy nappal lent voltam nála, igen különösnek láttam. Soha senkit sem láttam így elgyöngülni azóta, hogy a Pampaszokon jártam és egy kedvenc paripám éjjel kiszökött a legelőre. Egy olyan óriás denevér lepte meg éjszaka, a milyeket Vampyrnak hívnak ottan és a nyakán fölhasítva az eret, úgy kiszipolyozta a vérét, hogy lábra sem tudott állni a szegény

pára; agyon kellett lőnöm ott a fekvő helyében. Jack, ha megmondhatod a nélkül, hogy eláruld a beléd helyezett bizalmat, ugy-e hogy Artur volt az első?

— Igen ő volt.

— És mióta tart ez a dolog?

— Vagy tiz nap óta.

— Tiz nap óta! Hisz akkor annak a szegény bájos teremtésnek, a kit valamennyien imádunk, az ereiben négy erős férfinak a vére foly! Az Istenért, ember! hisz az egész testébe sem férne annyi! Aztán közel hajolva hozzám, élesen suttogó hangon kérdezte:

— Mi fosztotta meg a vérétől?

Én a fejemet ráztam. — Hisz épp az a szörnyűség, hogy ezt nem tudjuk, Van Helsing majd beleőrül már, én meg teljesen a végére értem a tudományomnak. Még csak találgatni sem merem az okát.

Egy sereg közbejött körülmény meghiusította eddig a Lucy gondos őrzésére tett minden intézkedésünket. De ez immár meg nem történhetik. Itt fogunk maradni mindaketten, míg meg nem gyógyul — vagy — Morris kezet nyujtva — így szólt — én is itt leszek. Te meg a hollandus csak mondjátok, hogy mit kell tennem és megteszem.

Mikor Lucy délután fölébredt első mozdulatával a keblére rejtett papirost kereste és meglepetésemre meg is találta. A gondos professzor úgy látszik visszatette oda, a honnan kiesett, nehogy a beteget ébredésekor izgassa. Lucy szeme ezután a professzorra és rám fordult és tekintete megenyhült. De aztán körültekintve megborzadt és vékony lesóványodott kezével arcát eltakarva fájdalmasan sikoltott. Mi megértettük, hogy ez mit jelent — hogy szegénykének eszébe jutott édesanyja halála — és tőlünk telhetőleg igyekeztünk őt vigasztalni. Megigértük, hogy mellette maradunk és ez egy kissé megnyugtatta, noha még sokáig csöndesen sirdogált. Alkonyat felé elszunnyadt. És akkor egy sajátságos dolog történt. Álmában kivette kebléből az imént oda rejtett papirost és ketté hasította, Van Helsing oda lépett és kivette kezéből a két részre szakított iratot. De azért Lucy folytatta a szétszaggatás műveletét, mintha a levél még mindig a kezei közt volna és végre fölemelte a két kezét és kinyitotta, mintha szétszórná az apróra tépett papirost. Van Helsing meglepettnék látszott és összehuzta szemöldökét, de nem szólt semmit sem.

Szeptember 19.

Lucy egész éjjel nyugtalanul aludt, föl-föl ébredt, félt az elalvástól és mindig gyöngébben ébredt föl. A professzor és én föl-váltva virrasztottunk és soha egy pillanatra sem hagytuk el. Morriss nem szólt semmit sem szándékáról, de én azért tudtam, hogy egész éjjel a ház körül járkált örködve.

A kelő napfénye elárulta szegény Lucy erőinek pusztulását. Alig volt képes a fejét mozdítani és a kevés táplálék, a mit magához vett, nem igen vált hasznára. Néha el-elszunnyadt és mind a ketten, Van Helsing és én, észrevettük a különbséget az alvó és az ébren levő Lucy között.

Ha aludt, erősebbnek látszott, noha sokkal sápadtabb és soványabbnak és a lélekzete csöndes volt; nyitott ajka kimutatta vértelen, sápadt a fogairól fölhuzódó inyét, a mely a fogait sokkal hosszabbaknak és élesebbeknek tüntette föl a rendesnél.

Ha fölébredt, szemeinek a szelidsége természetesen megváltoztatta az egész arc kifejezését és a régi édes, szép teremtség volt, noha haldoklott. Délután Arturt kívánta látni és mi táviratoztunk neki. Morris Quincey ment eléje a vasutra.

Mikor Artur megérkezett, hat óra lehetett és a lenyugvó napnak az ablakon beözönlő fénye rózsás pírrel borította Lucy arcát. Hanem azért szegény Artur elfuladt a fölindulástól, a mint megpillantotta és szólni sem tudott. De az ő jelenléte üditően hatott Lucyra, a ki egy kissé összeszedte magát és derültebben szólott hozzá, mint eddig bármikor, a mióta megérkeztünk. Artur is erőt vett fölindulásán és oly vidáman felelgetett neki, a hogy csak tudott szegény.

Most éjfél után egy óra. Artur és Van Helsing vannak a beteggel. Negyedóra múlva föl kell őket váltanom. Félek, hogy a holnapi nap végét szabhatja virrasztásainknak, a rázkódás tulságosan erős volt, a szegény gyermek nem bírja legyőzni. Isten legyen vele és mindnyájunkkal.

Harkerné Minna levele Westenra Lucynak.

(Felbontatlan maradt általa.)

Szept. 17.

Drága Lucym!

Egy örökkévalóságnak tetszik, a mióta hallottam felőled, vagy magam is irtam volna. De bizonyos, hogy megbocsájtasz, ha elolvastad újságokkal teli leveletem. A férjemet sze-

rencsésen hazahoztam; mikor Exeter-be érkezünk, kocsi várt ránk az állomáson, benne, noha erősen bántotta a köszvény, a jó öreg Hawkins urral. A saját házába vitt bennünket, a hol egész lakosztály várt bennünket készen, kényelmesen és szépen berendezve és együtt ebédeltünk. Ebéd után Hawkins ur így szólt;

— Édes fiaim, az egészségetekre és boldog jávótokra akarom poharamat üríteni; az Isten áldása legyen mindkettőtökön. Mind a kettőtöket kis gyerek korotok óta ismerlek és szeretlek és szeretettel és büszkeséggel láttalak benneteket felnőni.

Már most azt akarom, hogy oszszátok meg velem az otthonomat. Nekem sem gyermekem, sem rokonom, mind elhaltak és végrendeletben mindenemet ti rátok hagytam. Lucy édes, én erre sirva fakadtam, a két férfi pedig kezét szorított egymással. Nagyon, nagyon boldog estét töltöttünk azután együtt.

Igy hát itt vagyunk ebben az ódon szép nagy házban. Mondanom sem kell ugy-e, hogy mennyire el vagyok foglalva a rendezgetéssel és háztartással. Jonathan és Hawkins ur szintén egész nap dologban vannak, mert most Hawkins ur mindent át akar adni és megismertetni Jonathánt az ügyekkel és ügyfelekkel.

Hogy van kedves jó édes anyád? Bár

csak fölmehetnék hozzátok egy-két napra édes, de nem lehet a sok dologtól, meg Jonathán is még mindig gondozásra szorul. Már most hogy én elmondtam a magam ujságait, a tiedet kérdem. Mikor lesz az esküvőd és hol és ki fog esketni és mit veszsz föl az esküvőre és nagy, vagy csak csöndes esküvőtök lesz-e? felelj mindenre, mert minden érdekel, a mi téged illet.

Isten áldjon édes Lucym és örködjék felletted. Örökké a te

Minnád.

*Hennesrey Patrik dr. jelentése Seward
John dr.-nak.*

Szept. 20.

Tisztelt Uram!

Kivánságának eleget téve, ide zárva küldöm jelentésemet, mindeneknek a miket rám bízott jelen állapotáról . . . A mi pedig Renfieldet illeti, arról több mondani valóm van, egy újabb kitörése volt, a mely végzetes eredménnyel járhatott volna, de szerencsénkre nem végződött nagyobb szerencsétlenséggel. Ma délután egy fuvaros szekere, két ember kíséretében igyekezett az üres, elhagyott ház felé, a melynek telke a kertünkkel szomszédos —

ahhoz a házhoz, a hova, ha emlékszik, betegünk már két ízben szökött. A fuvarosok, nem ösmerve a tájat, megálltak a kapunk előtt, hogy a portásnál kérdezősködjenek. Én magam is az ablakban álltam ebéd utáni cigaret-tánnal és láttam az egyiket a házunk felé, közeledni. A mint Renfield ablaka alatt elhaladt, a beteg szidni kezdte az ablakból és elnevezte mindennek, a mi eszébe jutott, csak jónak nem. A fuvaros, a ki igen tisztességes embernek látszott, csak annyit felelt neki, hogy fogja be azt a lucskos száját, mire betegünk azzal vádolta, hogy meg akarja őt rabolni és gyilkolni és azt mondta, hogy meg fogja őt ebben akadályozni, ha mindjárt felakasztják is érte. Erre én kinyitottam az ablakomat és intettem az idegennek, hogy ne is figyeljen oda, mire ő végig nézett a házon és tisztába látszott jönni azzal, hogy miféle helyen jár, mert csak ennyit mondott. — „Az Isten is megáldja uram, csak nem gondolja, hogy törődöm azzal, a mit a bolondok házában vágnak a fejemhez. De sajnálom az urat, meg mindazokat, a kiknek egy ilyen vadállattal, mint az la, kell egy fődél alatt lakniok“. — Aztán elég tisztesség tudással tudakolta az utját és én megmagyaráztam neki, hogy hol találja meg az elhagyott ház kapuját; tá-

vozott, útjában kísérve betegünk átkozó-
 dása, fenyegetése és szidalmazásaitól. Én
 lementem megnézni, hogy mi okozhatta nagy
 izgatottságát. Meglepetésemre teljesen nyugodt-
 nak és szinte jókedvűnek találtam. Az esetet
 kezdtem szóba hozni előtte, de ő elég nyája-
 san kérdezte, hogy miről is beszélek, hogy
 szinte elhittem neki, hogy teljesen kiment az
 egész dolog a fejéből. De sajnálattal kell be-
 vallanom, hogy mindez csak furfangját bizo-
 nyítja, mert alig egy félóra múlva újra hallot-
 tam róla. Ezuttal is az ablakot kifeszítve, ugrott
 meg és szaladt végig a fasoron. Én kiáltottam
 az ápolóknak, hogy kövessenek és utána futot-
 tam, mert féltem, hogy rosszban töri a fejét.
 Félelmem fokozódott, mikor láttam ugyanazt
 a szekeret, a melyet az elébb elhaladni láttunk,
 visszafelé jönni az uton, rajta néhány nagy fa-
 ládával. A két ember a homlokáról törölte az
 izzadságot és ki volt pirulva arcbán, mintha
 nagyon megerőltetie volna magát. Mielőtt
 még utólérhettem volna, betegünk nekikrontott,
 az egyiket lerántotta a szekérről, földhöz vágta
 és a fejét kezdte a kocsiutba verni. Ha épp
 abban a pillanatban meg nem ragadom, azt
 hiszem, hogy agyonütötte volna azt az embert.
 A másik leugrott a szekérről és jól fejbevágta
 Renfieldet az ostora vastag nyelének ólmos

végével. Rettenetes volt az ütés, de betegünk föl sem vette, hanem azt is megragadta és hármunkkal viaskodott és úgy ide-oda ráncigált bennünket, mintha macskakölykök lettünk volna. Magam sem vagyok könnyü legény, a két fuvaros pedig jó két markos fickó volt.

Eleinte némán küzködött velünk; de mi-
kor erőt kezdtünk rajta venni és az odaérke-
zett ápolók ráhuzták a kényszerzubbonyt, ak-
kor ordítani kezdett: Én kifogok rajtuk! Nem
engedem, hogy megraboljanak! Nem engedem,
hogy apránkint meggyilkoljanak! Küzdeni fo-
gok az én uram és mesteremért! — és több
efféle összefüggés nélküli örültségeket. Nehéz
föladat volt őt visszavinni a házba és a párná-
zott szobába zárni. Az egyik ápolónak az ujját
törte el — én persze azonnal beigazitottam és
ő elég jól érzi magát.

A két fuvaros eleinte hangosan fenyege-
tözött, hogy így meg úgy — nyakunkra hozzák
a törvényt és megbüntetésünket kérik stb., de
egy pár pohár jó bor és egy-egy arany láttára
alaposan megváltoztatták szándékukat és béké-
ben távoztak. Én följegyeztem a nevüket és
lakásuk címét, ha esetleg rájuk szorulnánk.
Mind a ketten Harrir és fiai teherszállító cég
szolgálatában állanak Saho külvárosban.

Ezentul is a legpontosabb értesítést

fogom küldeni mindenről, a mi történik és sürgönyözni fogok, ha elkerülhetetlenül szükségünk lenne jelenlétére.

Kiváló tisztelettel

Hennesery Patrik.

Harkerné, Minna levele Westenra Lucynak.

(Fülbontatlanul maradt Lucy után.)

Szeptember 18.

Drága Lucym!

Oly súlyos csapás ért bennünket. Hawkins ur hirtelen meghalt. Vannak ugyan a kik ezt ránk nézve nem tartják csapásnak, de mi úgy szerettük őt, mintha édes atyánk lett volna. Én soha sem ismertem sem atyámat sem anyámat, és így aunal keservesebben érzem a kedves öreg ur elvesztésének súlyát. Jonathan pedig még nálamnál is keservesebben. A rá nehezdő felelősség sulya is izgatja. Szinte kételkedni kezd saját erejében. Én minden erőmmel vigasztalni és támogatni iparkodom őt. Bocsáss meg édes, hogy szomorúsággal terhellek, de könnyit szívemen az irás. Szinte félek az uttól, de holnapután Londonban kell mennünk, mert Hawkins urat végrendelete értelmében oda az édes atyja mellé kell temetnünk. Minthogy rokonai nincsenek, férjem

kiséri öt sirjához. Én ha csak néhány percre is át fogok hozzátok menni édes, hogy lássalak. Ne haragudjál, hogy levelemmel zavarlak.

A téged nagyon szerető

H. Minnád.

Seward doktor naplója.

Szept. 20.

Csak elszántság és megrögzött szokás tesznek képessé arra, hogy naplót jegyezzenek. Sokkal nyomorultabb, sokkal levertebb vagyok és sokkal jobban utálok az életet és mindent, a mi vele jár, hogysem nagyon törödném vele, ha mindjárt ebben a pillanatban hallanám is a halál angyala szárnyainak suhogását felettem. Hisz ugyanis megszoktam már, annyiszor hallottam utóbban sötét szárnyainak suhogását, előbb Lucy édes anyja, aztán Artur atyja és végre — de hadd látok föladatomhoz.

Pontosan fölváltottam Van Helsinget a Lucy virrasztásában. Arturt is aludni akartuk küldeni, de ő eleinte makacskodott. Csak a mikor azt mondtam neki, hogy szükségünk lesz rá a következő napon és hogy nem szabad valamennyiünknek kimerülni a nyugalom hijján, mert ennek Lucy vallaná kárát, csak akkor engedelmeskedett. Van Helsing igen

jóságos volt hozzá. „Jöjjön gyermekem — mondta — jöjjön velem. Maga beteg és gyöngé és sok szomorúságon és aggodalmon ment körösztül, a vérvesztést nem is említve, a mely erejét aláásta. Magának nem szabad egyedül maradni. Jöjjön velem a nappaliba, ott van jó nagy tűz és két jó diván. Maga fekszik az egyikre, én a másikra és rokon-érzésünk kölcsönös vigasztalásunkra fog szolgálni, még ha nem beszélünk is, de még ha alszunk is. Artur vele ment egy hosszú, vágyteljes pillantással Lucy arcára. a mely fehérebb volt a patyolatnál, a melyen pihent. Lucy csendesen mozdulatlanul feküdt és én körülnéztem, hogy minden rendben van-e. Láttam, hogy a professzor ebben a szobában is épp oly gondosan alkalmazta a fókagymavirágot, mint a másokban, az ablak tele volt vele és Lucy nyaka körül, a selyem zseb- kendő fölött, a mely még mindig rajta volt is egy vastag koszoru huzódott. Lucy hörögve szedte lélegzetét és arca legrosszabb kifejezését öltötte föl, mert nyitott szája látni engedte vértelen inyét. A bizonytalan gyöngé világi- tásban a fogai is sokkal hosszabbaknak és hegyesebbeknek látszottak, mint reggel vol- tak. Kivált a két szemfoga mintha jó- val hosszabb és hegyesebb lett volna,

mint a többi. En melléje ültem és ő nemsokára nyugtalanul kezdett mozgolódni. Ugyanabban a pillanatban valami sajátságosan tompa csapkodást vagy püfögés-formát hallottam az ablakon. Csöndesen oda osontam és kinéztem a függöny csücskét megemelve. A teljes hold világánál láttam, hogy valami óriás denevérféle okozta a zajt, a mely körülröpködve az ablaküveget érintgette szárnycsapkodásával, nyilván a világosság vonzotta újra és ismét az ablakhoz vissza. Mikor az ágyhoz visszatértem, láttam, hogy Lucy megmozdult s letépte a fokhagymavirág koszorút a nyakáról, én visszaigazitottam, a milyen jól csak tudtam és ismét leültem melléje tovább virrasztani.

Nemsokára ezután fölébredt és én a Van Helsing által rendelt táplálékot nyújtottam neki. Csak nagyon keveset fagadott el és azt sem szivesen. Most már nem volt meg benne az az ösztönszerű küzdelem az életért és erőért, a mely betegségének eddigi letolyását jellemezte. Meglepetten tapasztaltam, hogy valahányszor magához tért, vagyis öntudatra ébredt, magához szoritotta a fokhagyma virágot. Igazán sajátságos látvány volt, hogy mihelyt visszaesett letargikus mély álmába a hörgő lélegzettel, a virágot lerázta és tépte magáról: és abban a pillanatban, hogy ébredezett, szedte

össze és szorosán magához ölelte. Erről minden tévedést kizáróan meggyőződhettem, mert virasztásom hosszú óráin keresztül több ízben aludt el és ébredt föl újra és mindenkor ismétlődött ez a sajátságos játék.

Hatkor reggel Van Helsing jött föl-váltani. Artur elszunnyadt és ő könyörületesen hagyta őt aludni. Mikor meglátta Lucy arcát, fölszisszent és átható suttogással mondta:

— Huzza föl a rolettát, világosságra van szükségem!

Aztán lehajolt és arcával majdnem érintve Lucyét, gondosan vizsgálni kezdte. Levette nyakáról a virágot és leoldotta a selyemkendőt. A mint ezt tette, megrettent és hallottam, a mint egy félig elfojtott „Mein Gott“ rebhent el ajkán. Én is lehajoltam, hogy jobban lássak és a mit láttam, az sajátságosan dermesztő hatással volt rám.

Lucy nyakáról a két gyuladt pont tökéletesen eltűnt.

Van Helsing vagy teljes öt percig mozdulatlanul állt és nézte, arcán a legszigorubb kifejezéssel. Aztán felém fordulva, nyugodtan mondta:

— Haldoklik. Most már nem tart soká. De jegyezze meg, hogy nagy különbséget fog tenni, hogy ébren hal-e meg, vagy pedig álmá-

ban. Keltse föl ezt a szegény fiut, hadd jöjjön és lássa őt utoljára; ő bizik bennünk és mi megigértük neki.

Az ebédlőbe mentem és fölkeltettem Arturt. Egy pillanatig kábultan nézett, de mikor a beömlő napfényt látta, megijjedt, hogy tán későn is ébredt. Én megnyugtattam, mondván, hogy Lucy még mindig alszik és a lehető kimélettel adtam tudtára, hogy Van Helsing és én is azt hiszszük, hogy közeledik a végső órája. Szegény Artur, arcát kezébe temetve térdre siklott a kanapé mellett, a hol néhány pillanatig maradt, a fejét a párnába ásva, míg válla remegett a zokogástól. Én tölemltem. — Gyere kedves jó öreg pajtás — biztattam őt, szedd össze minden bátorságodat, hogy neki könyebítsd a nehéz sorsát.

Midőn Lucy szobájába léptünk, azonnal észrevettem, hogy Van Helsing szokott előrelátásával mindent rendbe hozott, hogy a lehető legkellemesebb benyomást tegye. Még Lucy haját is megkefélté, úgy, hogy annak aranyos hullámai lepték el a vánkost. Mikor beléptünk, Lucy fölnyitotta szemét és Arturt meglátva, halkan susogta:

— Artur! Oh, édes szerelmem, oly boldog vagyok, hogy eljöttél!

Artur lehajolt, hogy megcsókolja, de Van Helsing visszaintette.

— Nem, susogta, ne még! A kezét fogja, az jobban fog neki esni.

Artur tehát kezébe fogta az övét és melléje térdelt, Lucy boldog mosolylyal nézte, arcának lágy vonalai tökéletesen illettek sugárzó szemének angyali szépségéhez. Aztán a pillái lassan lecsukódtak és ő álomba merült. Egy kis ideig keble lassan pihegett és lélekzete csendesen jött és ment, mint egy fáradt gyermeké.

És ekkor alig észrevehetően jött az a különös változás, a melyet már az éjjel is észleltem. A lélegzete hörgő lett, a szája kinyílt és fölhozott sápadt inye hosszabbnak és élesebbnek mutatta fogait, mint bármikor ezelőtt. Aztán mintegy ébren alva, különös, öntudatlan módon kinyitotta a szemét, a mely ezuttal fátyolozott és kemény tekintetű volt egyszerre és halk kéjteljes hangon, a melyet még soha sem hallottam tőle, mondta:

— Artur! óh édes szerelmem, oly boldog vagyok, hogy eljöttél! Csókolj meg!

Artur mohón hajolt föléje, hogy megcsókolja, de abban a pillanatban Van Helsing, a kit csak úgy, mint engem megdermesztett a szokatlan hang, lecsapott rája, megragadta mind a két kezével a nyakánál fogva és oly

dühödt erőfeszítéssel, a melyre soha sem hittem volna képesnek, rántotta vissza és csaknem keresztül lóditotta az egész szobán.

— Nem, ha élete függne tőle sem! — kiáltotta. — Nem, a lelke üdvösségére és az övére nem! — És úgy állt kettejük között, mint egy haragos oroszán.

Artur annyira meg volt lepetve, hogy egy pillanatig nem tudta, mit mondjon vagy tegyen; de mielőtt fölháborodása kitört volna, eszébe jutott a hely és a körülmények és némán várakozva állott.

Én és Van Helsing Lucyra szögezett tekintettel figyeltünk és láttuk a böszült harag kifejezését mint egy sötét árnyékot átsuhanni vonásain, míg éles fogait csattogtatva szorította egymásra. Aztán lehunyta szemét és zihálva szedte lélegzetét.

Csakhamar ezután szemei régi szépségükben és szelid fényükben ragyogva nyíltak föl és gyöngé, átlátszó, sápadt, pici két kezét ki nyujtva, megfogta velük Van Helsing nagy, barna kezét és magához vonva, megcsókolta. — Az én egyetlen, igaz barátom — mondta, halk, de leirhatatlanul megható hangon. — Az én igaz barátom és az övé! Oh, ótalmazza meg őt és adjon nekem nyugalmat!

— Erre esküszöm! felelte Van Helsing

ünnepiesen, az ágy mellett térdelve és kezét esküre emelve. Aztán Arturhoz fordulva, mondta :

— Jöjjön, édes fiam, fogja meg a kezét és csókolja homlokon, de csak egyetlen egyszer.

— A szerelmesek szeme találkozott az ajkuk helyett ; és így váltak meg egymástól.

Lucy szeme lecsukódott ; Van Helsing, a ki élesen figyelt, megfogta Artur karját és elvonta őt.

Lucy lélegzete ekkor ismét hörögve szakadt föl, aztán hirtelen elállt.

— Mindennek vége — szólalt meg Van Helsing. Ő immár halott !

Én karon fogtam Arturt és elvezettem. A nappaliba érve, egy székre vetette magát, arcát a kezébe temette és úgy zokogott, hogy majd a szívem szakadt meg hallatára.

Visszamentem a halottas szobába és Van Helsinget ott találtam, zordonabb arccal, mint valaha, szegény Lucy-t nézve. A halott sajátságos változáson ment keresztül. A halál visszaadta neki szépsége egy részét, mert homloka és orcái visszanyerték vonalaik szépségét ; még az ajka is mintha veszített volna halálos sápadtságából.

Én Van Helsing mellé állva mondtam:
— Ah, szegény gyermek, valahára békében pihen. Ez mindennek a vége!

Van Helsing felém fordulva, ünnepies komolysággal szólott.

— Nem úgy; sajnos! de nem úgy van. Ez csak a kezdete!

Kérdésemre, hogy mit akar ezzel mondani, csak a fejét rázta és azt felelte:

— Még most semmit sem tehetünk. Várjon, majd meglátja.

XIII.

Seward doktor naplója.

(Folytatás.)

A temetést a következő napra rendelték, hogy Lucyt és az anyját együtt temessék. Én észre vettem, hogy Van Helsing soha sincs távol a halottas szobától. Rokonok nem voltak közel és minthogy Arturnak vissza kellett sietni az atyja temetésére, mi nem tudtuk, hogy kiket illenénk meghivnunk vagy értesítenünk Lucy és édesanyja haláláról. A fentforgó körülmények közt Van Helsing és én kénytelenek voltunk az elhunytak irományait átnézni. Van Helsing azon volt, hogy Lucy papírjait ő maga nézhesse át. Kérdésemre,

hogy miért, azt felelte, hogy tudni akarom, nincs-e a papirjai közt több ehhez hasonló is.

Ezt mondva jegyző könyvéből kivette a levelet, a melyet Lucy a keblén rejtegetett és álmában el akart tépni.

Ha ön nyomára akad a boldogult Westenráné ügyvivőjének, akkor csak pecsételje le az iromáuyait és irjon annak az urnak még ez éjjel.

A mi engem illet, én ebben a szobában és Lucy kisasszony régi szobájában fogok egész éjjel virrasztani és keresni azt, a mi lehetne. Nem akarom, hogy akár csak a gondolatait is idegenek tudják meg.

En a rám bizott föladathoz láttam és alig egy félóra mulva megtaláltam Westenráné ügyvédjének nevét és címét és azonnal irtam is neki. Az öreg asszony minden irománya a legnagyobb rendben volt és mindenre, még a saját temetésére is pontos utasításokat és meghatározásokat találtam. Alig fejeztem be az ügyvédnek írott leveletemet, midőn meglepetésemre Van Helsing sétált a szobába, mondván:

— Segithetek magának valamit John barátom? Szabad vagyok és ha lehet, szolgálatom az öné.

— Megtalálta, a mit keresett? Kérdeztem én, a mire azt felelte.

— Én nem kerestem semmi különös dolgot. Én csak reméltem, hogy találok és találtam is mindent, a mi volt — csak néhány levelet, néhány jegyzetet és egy frisen kezdett naplót. Ezek itt vannak nálam, de most nem erről fogunk beszélni. Majd holnap este, ha azt a szegény Artur gyereket újra látom, megkérem és az ő beleegyezésével hasznát fogom egynémelynek venni.

Midőn elvégeztük a megkezdett dolgot, így szólt hozzám:

— És most, barátom John, azt gondolom, hogy mehetünk ágyba. Szükségünk van álomra magának és nekem is és pihenésre, hogy újra összeszedjük magunkat. Holnap nagyon sok dolgunk lesz, de az éjjel nincs ránk semmi szükség. Sajnos!

Mielőtt lefeküdtünk volna, még egyszer bementünk szegény Lucyt megnézni. A vállalkozó megtette a kötelességet és a szobát egy gyönyörű virágos kertté változtatta. Telve volt minden nyiló, hófehér virágokkal és a halál borzalma lehetőleg meg volt enyhítve. A szemfedő vége eltakarta a halott arcát, mikor a professzor följe hajolt és szeliden fölhajtotta, mind a ketten megrettentünk, a magas viaszgyertyák által megvilágított csodás szépség láttára. Lucy halálában visszanyerte minden

szépségének báját és az elmúlt órák, a helyett, hogy a halál kegyetlen nyomait vésték volna arcára, inkább visszahozták neki az élet szépségét és báját annyira, hogy én végre kételkedni kezdtem benne, hogy halottat látnék.

A tanár rideg komolysággal nézte a halottat. Nem szerette őt úgy, mint én, hát nem is borította el a könny a szemét. Csak ennyit mondott nekem: Várjon, mig visszatérek — és ezzel elhagyta a szobát.

Azonnal visszajött, egy csomó vad foghagyma virággal a kezében, a melyet egy aznap érkezett, de ki sem bontott ládából vett ki és elhelyezte a virágokat a többiek között és a halott körül. Azután a nyakáról a gallérján belül viselt kis arany keresztet vett le és a halott szájára tette. Ezzel ismét letakarta az arcát és eljöttünk.

Már éppen vetkezni kezdtem a szobámban, midőn figyelmeztető kopogtatás után, bejött hozzám a professzor és azonnal beszélni kezdett:

— Holnap el ne felejtсен a számomra egy csomó boncoló kést hozni.

— Miért, boncolni fogunk? kérdeztem.

— Igenis és nem is. Operációt szándékozom végrehajtani, de nem amolyat, a melyet magá gondol. Hadd mondjam meg most, de szót se

szóljon róla másnak. Le akarom vágni Lucy fejét és ki akarom venni a szívét. Ah! Önsebéssz létére is így megbotránkozik! Ön, a kit láttam, remegő kéz és remegő szív nélkül, élet és halálra menő operációkat végezni, a melyektől a többiek megreszkedtek. Oh, de nem szabad elfelejtenem, kedves barátom John, hogy maga szerette őt. És én nem is felejtethetem el, mert én fogok operálni és maga csak segíteni fog. Szerettem volna még ez éjjel megtenni, de Artur miatt nem teszem. O holnap atyja temetése után szabad lesz és bizonyosan látni akarja őt. És majd csak azután, ha már a koporsóját lezárták, maga meg én visszamegyünk hozzá, ha már mindenki alszik. Leveszszük a koporsó fedelét, végrehajtjuk az operációt és utána mindent rendbe hozunk, hogy senki sem fogja tudni, csak mi magunk.

De miért tegyük egyáltalán? A leány meghalt. Miért csonkítsuk meg szegény testét szükség nélkül? És ha semmit sem nyerhetünk a boncolás által, ha sem neki, sem nekünk, sem a tudománynak, hasznot nem tehetünk véle, miért tennők? Enélkül monstrozus valami a boncolás.

Felelet helyett a professzor vállamra tette a kezét és végtelen gyöngédséggel szólott:

— Barátom John, én sajnálom a maga vérző szívét és csak annál jobban szeretem magát, hogy így vérzik. Ha tehetném, magamra venném a terhet, a melyet maga hordoz. De vannak dolgok, a melyekről maga nem tud, de a melyeket, meg fog tudni és áldani engem a tudásukért, noha azok nem kellemes dolgok. John, gyermekem, maga most már sok év óta barátom és látott-e valaha valamit nagy ok nélkül tenni? Én is tévedhetek — csak ember vagyok én is. De mindent, a mit teszek, meggyőződésből teszek. Hát nem-e ezért hívott maga is, mikor ez a nagy baj rászakadt. Ugye? Nem bámult ön! Jobban mondva, nem botránkozott-e meg, mikor nem engedtem meg, hogy Artur megcsokolja a szerelmesét, noha az haldoklott és erőszakkal ragadtam el őt tőle. Ugye! És mégis látta ugye, hogy milyen hálásan köszönte meg az ő szép haldokló szemével, az ő gyöngye hangjával és a csókkal, a mit öreg ráncos kezemre nyomott. Ugye! És nem hallotta, a mint én esküvel tettem neki fogadást, hogy milyen megnyugodva és hálásan hunyta le szemét. Ugye-e? Nos, hát nekem jó okom van mindeuren, a mit tenni akarok. Maga sok évig bizott bennem. Maga hitt bennem az elmúlt hetekben, a mikor olyan különös dolgok történtek,

hogy bizvást kételkedhetett volna bennem. Hát higgyen nekem még egy kicsit, barátom John. Ha maga nem bizik bennem, akkor mondanom kell, hogy mit gondolok és ez talán nem jó. És ha én működöm — és működni fogok, akár bizik vagy nem bizik — a nélkül, hogy barátom bizodalját bírnám, hát nehéz szívvel teszem és oh, oly elhagyottnak fogom magam érezni, a mikor pedig szükségem lesz minden bátorságomra. Egy pillanatig hallgatott, aztán meghatottan folytatta: Barátom John, különös és borzalmas napok vannak előttünk. Ne engedje, hogy ketten legyünk, de egy, hogy jó vége legyen a munkáknak. Hát nem akar bennem hiinni?

Én megfogtam a kezét és megígértem neki. Aztán nyitva tartottam az ajtómat, míg ő távozott és utána néztem, a míg a szobájába ért és az ajtaját betette maga mögött. A mint mozdulatlanul állottam, a szobaleányok egyikét láttam végighaladni csöndesen a folyosón — háttal felém fordulva, úgy, hogy nem láthatott — és a szobába lépni, a hol Lucy volt kiterítve. Ennek a látványa meghatott. A ragaszkodás oly ritka és mi oly hálásak vagyunk azok iránt, a kik ragaszkodnak azokhoz, a kiket szeretünk. Ime ez a szegény cselédleány legyőzve az irtózatot, a mit a halál látása

önkéntelen okoz, rászánta magát, hogy egyedül virraszon szeretett urnője koporsója mellett, hogy a szegény porhüvely ne legyen elhagyatott, míg örök nyugalomra nem teszik.

Sokáig és mélyen kellett aludnom, mert fényes nappal volt, midőn Helsing a szobámba jöve fölébresztett. Az ágyam mellé lépve mondta :

— Fölösleges, hogy késeket elhozza ; nem fogjuk megtenni.

— Miért nem ? — kérdeztem.

— Azért, felelte ridegen, mert már vagy késő, vagy még korán van. Nézze ! — Föltartotta előttem a kis arany keresztet. — Ezt ellopták az éjjel.

— Hogyan lophatták volna el, mondtam csodálkozva, hiszen a kezében van.

Mert én visszavettem a nyomorult lélektől, a ki ellopta. Attól a silány asszonytól, a ki megrabolta a halottat és az élőt. A büntetés bizonyos, hogy elérte, de nem általam. Ő tulajdonképpen nem tudta, hogy mit cselekszik és így tudatlanságában csupán csak lopott. Most már várunk kell.

Erre a szóra ott hagyott, hogy tetszés szerint törjem a fejemet az érthetetlen titkozatosságon.

A délelőtt nehezen tellett el. Délben végre megérkezett az ügyvéd, a ki nagyon meg volt elégedve mindazzal, a mit eddig tettünk és a részleteket illető minden gondtól azonnal megszabadított bennünket. A villás reggeli alatt tudunkra adta, hogy Vestenrané jó ideje el volt készülve hirtelen halálára és minden dolgát a legnagyobb rendben hagyta. És arról is értesített bennünket, hogy Lucy atyjának vagyonát kivéve, a mely ennek rokonaira szállott vissza, minden személyes vagyonát, ingót és ingatlant, leánya leendő férjére, Helmwood Arturra hagyta.

Reggeli után az ügyvéd nem maradt sokáig, de megígérte, hogy később visszajön, hogy Arturral, most már Lord Godalminggal találkozzék. Arturt délutáni 5 órára vártuk és ezelőtt egy kevéssel meglátogattuk a halottas szobát. Most már igazán az volt, mert anya és leánya együtt voltak benne. Van Helsingnek ez a rendezés nem volt inyére. Kérte a vállalkozót, hogy távolítsa el az egyik halottat, megmagyarázván neki, hogy Arturt, Lord Godalmingot várjuk és hogy ő jobbnak látja, hogy ez egyedül csak a menyasszonya tetemét lássa egy szobában, nehogy még keserűbb legyen a bucsuzása. A vállalkozó maga is belátta, hogy ügyetlenséget követett el és azonnal intézke-

dett, hogy Lucy szobáját ugyanugy rendezzük, a hogy az előtte való éjjelen hagytuk. Hogy Arturt lehetőleg megkiméeljük a kegyetlen látvány fokozásától.

Szegény fiu kétségbe esetten szomorúnak és megtörtnek látszott. Tudtam, hogy nagyon őszintén és mélyen ragaszkodott az édesatyjához. És hogy elvesztése éppen most kegyetlen csapással sújtotta. Engem oly melegen üdvözölt, mint rendesen és a professzor iránt ritka udvariassággal viselkedett. De azért jól láttam, hogy valamiképpen feszélyezve van vele szemben. A professzor is észre vette és intett nekem, hogy én kísérem föl a lépcsőn. Megtettem, csak a szoba ajtajában akartam megválni tőle, mert éreztem, hogy szivebben lesz egészen egyedül a halottal. De ő megfogta a karomat és bevitt magával, rekedten sugva.

— Te is szereted őt öreg pajtás, ő mindent megvallott nekem és én tudom, hogy senki sem volt közelebb a szívéhez a barátai között, mint te voltál. Nem is tudom, hogy köszönjek meg neked mindent, a mit érette tettél. Én gondolkozni sem . . .

Elfuladt, karjait a nyakamba fonta, a fejét a vállamra hajtotta és sirva jajgatott.

Óh Jack! Jack! Mit tévő legyek. Az

egész életem mintha egyszerre lefoszlott volna rólam és semmim, semmim sincs az egész világon, a miért élnem érdemes volna.

Én vigasztaltam, a hogy tudtam. Ilyen esetekben a férfiaknak nincs szóra szükségük. Egy kézzsoritás, egy szoros ölelés, egy megszott zokogás egyetlen jelei az igaz részvétnak. Én csöndesen álltam és némán, míg a zokogása nem enyhült, aztán halkán mondtam neki:

— Jer és nézd meg őt.

Együtt mentünk a halotthoz és én föl-emeltem arcáról a patyolatot. Istenem! Mily csuda szép volt. Minden óra mintha fokozta volna szépségét, én őszintén elámultam és megriadtam a láttára, a mi pedig Arturt illeti, az remegni kezdett és remeget végre mintha a hideg rázná. Hosszu szünet után, halk susogással kérdezte tőlem.

Jack mondd, hát igazán meghalt?

Én szomorúan erősítettem, hogy bizony meg és hozzátettem, hogy minden kétséget kiöljek belőle, hogy gyakran előforduló eset, hogy halálában az arc visszanyeri ifjúkori báját és szépségét. O hitt nekem és egyideig a halott mellett térdelve, szeretetteljesen hosszasan nézte őt, aztán elfordult tőle. Én kértem őt, hogy mondjon neki végbucsut, mert le

fogják zárni a koporsót. Erre visszament, megfogta a halott kezét és megcsókolta, aztán ráhajolva, homlokon csókolta. Azután eljött velem, szeretetteljesen vissza-vissza nézve.

Én a nappaliban hagytam őt és értesítettem Van Helsinget, hogy elbucszott a halottól, mire ez utóbbi rendeletet adott a vállalkozó embereinek, hogy zárják le a koporsót és készüljenek a temetésre. Midőn ismét kijött a halottas szobából én elmondottam neki Artur kérdését, mire ő így felelt:

Nem csodálkozom egy csöppet sem. Épp most még magam is kételkedtem egy pillanatra a halálában.

Mind együtt ebédeltünk és láttam, hogy szegény Artur mennyire igyekszik magát összehozni. Van Helsing egész ebéd alatt hallgatott, de mikor szivarra gyujtott, így szólt:

— Lord —; De Artur félbeszakította:

— Ne, ne. Az Istenért, csak ezt a címet ne! Legalább még most ne. Bocsásson meg uram, nem akartam önt sérteni, de veszteségem oly friss —

A professzor szeliden szakította félbe:

— Csak azért használtam a címet, mert nem tudtam hogy szólítsam. Nem akarom uramnak szólítani és megszoktam és szerettem önt, igen, kedves fiam, megszerettem önt, mint Arturt.

Artur kinyújtotta a kezét és melegen ragadta meg az öreg urét.

Szólítson, a hogy akar, remélem, hogy mindég jó barátjának fog tartani és engedje megmondanom, hogy nem tudom szavakkal megköszönni az én drágám iránt tanusított jóságát. — Egy pillanati szünet után folytatta. — Én tudom, hogy ő még jobban föl fogta az ön jóságát, mint én magam. És ha én tán nyersen, vagy tiszteletlenül viselkedtem, akkor, a mikor ön — hisz emlékszik — a professzor bicentet — Hát kérem bocsásson meg.

A professzor jóságos komolysággal felelt:

— Én tudom, hogy kemény volt önnek bennem bizni, mert bizni az ilyen erőszakban, azt teszi, hogy megérteni. És én tudom, hogy ön még nem bizhatik bennem, mert ön még nem érti, a mi történt. És még jöhet több idő, a mikor én kívánni fogom, hogy bizzék, a mikor még nem tud és nem bir még megérteni, de eljön az idő, mikor az ön bizodalma teljes és tökéletes lesz bennem és mikor mindent meg fog érteni, mintha a nap sütötte volna meg. És akkor ön áldani fog engem eleitől végig, a maga kedvéért és a mások kedvéért és ennek a drágának a kedvéért, a kinek megesküdtem, hogy védeni fogom.

— Ah uram igazán, igazán és mindig és

mindenben fogok önben bizni. En tudom és hiszem, hogy önnek nagyon nemes szive van és ön Jack barátja és Lucyé is volt. Ön azt teheti, a mi önnek tetszik.

A professzor néhányszor a torkát köszö-
rülte, mint a ki mondani szeretne valamit és
végre megszólalt:

— Szabad öntől most valamit kérdezniem ?

— Minden bizonnyal.

— Ön tudja, hogy Vesztenráné minden
birtokát önre hagyta ?

— Nem tudtam, szegény jó asszony; erre
nem is gondoltam.

— És most, hogy minden az öné, ön te-
het mindennel tetszése szerint. Azt akarom,
hogy engedje meg nekem, hogy Lucy kisasz-
szony összes leveleit és papírjait elolvassam.
Higyje el, hogy ez nem hiu kíváncsiság. Okom
van rá, a melyet ő maga bizonnyal helyeselt
volna. Valamennyi itt van nálam. Magamhoz
vettem, még mielőtt tudtam volna, hogy min-
den az öné, hogy idegen kéz ne érintse őket,
hogy idegen szem a szók által lelkébe ne te-
kintsen. En meg fogom őket őrizni, ha szabad:
lehet, hogy még önnek sem szabad látni — de
én megőrizem őket. Egy szó sem vesz el be-
lőlük és jó időben ismét vissza adom önnek.

Kemény dolog, a mit kérek, de ön meg fogja tenni, ugy-e hogy meg — Lucy kedvéért?

Artur nyiltan az ő kedves régi modorában felelte:

— Van Helsing, doktor, ön tehet mindent, a mi önnek tetszik. Érzem, hogy ezt mondva, azt teszem, a mit az én drágám jónak látott volna. Nem fogom önt időnek előtte kérdésekkel ostromolni.

Az öreg professzor fölállt és ünnepiesen felelte:

— És önnek igaza van, fájdalom lesz mindnyájunknak, de nem lesz csupán csak fájdalom és nem is lesz ez a fájdalom az utolsó. Nekünk és önnek is — sőt önnek leginkább kedves fiam — keserü vizeken kell keresztül jutnunk az édes vizekhez. De bátraknak kell lenni és önzetlennek és megtenni a kötelességünket és minden jóra fordul.

Én egy divánon aludtam az éjjel Artur szobájában. Van Helsing pedig egyáltalán nem feküdt le. Jött-ment egész éjjel, mintha a házat őrizné és soha sem távozott messzire a szobától, a melyben Lucynak fokhagyma virággal tele szórt koporsója állott, átható illatával elnyomva a tömérdek lilium és nyiló rózsa kábitó illatát.

Harkerné Minna naplója.

(A vonaton Exeter felé. Mig Jonathán alszik.)

Szept. 22.

Mintha csak tegnap irtam volna utolsó jegyzetemet, pedig mennyi minden nem történt azóta. Akkor Whithyben voltam, az egész jövőmmel előttem, Jonathán távol és hirt nem adott magáról — és most — most Jonathán felesége vagyok, Jonathán ügyvéd, ura egy nagy vagyonnak, egy virágzó ügyvédi irodának, Hawkins ur halva és eltemetve és Jonathán egy újabb rohamnak a betege, a mely, még nem tudom, hogy mennyire tett benne kárt. Hátha valamikor kérdezni fog róla? Ide jegyzek hát mindent.

A temetés egyszerü volt és megható. Csak magunk voltunk a cselédséggel és Hawkins ur néhány jóbarátja Exeterből. Jonathán és én kezét kézben fogva állottunk és éreztük, hogy legjobb és legkedvesebb barátunkat veszítettük el.

Magunk tértünk vissza a városba. Jonathán azt hitte, hogy szórakoztatni fog, ha egy kicsit megsétáltat és gyalog mentünk végig Piccadilly-n. Jonathán a karomat fogta, mint régenté szokta, még mielőtt tanitoné lettem volna. Én ezt nagyon illetlennek találtam,

mert az ember nem taníthat néhány éven keresztül illemtant és helyes magaviseletet lányoknak a nélkül, hogy maga is egy kissé feszes, pedáns ne legyen. De hát végre is Jonathán a férjem volt és mi nem ismertünk senkit sem, a ki minket látott és minket sem ismert senki sem, így hát nem sokat törödtünk vele és tovább sétáltunk. Én egy gyönyörű leányt nézegettem, a ki nagy Rembrand kálappal a fején, nyitott hintóban ült, egy előkelő üzlet előtt, midőn éreztem, hogy Jonathán annyira megszorítja a karomat, hogy szinte fölsikoltottam és hallottam, a miut akadozó lélegzettel mondta „Jóságos ég!” Mint-hogy én mindig féltettem Jonathánt valamely ideges fölindulástól, a mely megárthatna neki, hirtelen feléje fordultam és kérdeztem, hogy mi bántja.

Nagyon sápadt volt és a szeme szinte kidülledt, a mint rémülettel teljes ámulattal meresztette egy magas, vékony emberre, a kinek sasorra, fekete bajusza és hegyes szakállá volt és a ki, mint én, a kocsi-ban ülő szép leányt bámulta. Annyira el volt merülve nézésébe, hogy egyikünket sem vette észre, úgy, hogy én jól szemügyre vehettem őt. Az arca nem látszott jó arcnak; kemény, kegyetlen és érzéki volt és erős fehér foga, a

melyet föltünővé tett rendkívül piros szája széle, hegyes volt, mint valami ragadozó állaté. Jonathán még folyton rá meredt, hogy én már félni kezdtem, hogy észre találja venni, pedig ebből baj keletkezhetett volna, egy ilyen vad és kegyetlen idegennel. Kérdeztem Jonathánt, hogy mi baja és ő, nyilván azt gondolva, hogy én is annyit tudok a dologról, mint ő, azt felelte:

— Nem látja, hogy ki ez?

— Nem édes, feleltem én — én nem ismerem; ki az az ur? A felelete megriasztott, mert úgy beszélt, mintha nem tudná, hogy én vagyok, Minna, a kihez szólott.

— Ő az! csakugyan ő az!

Szegény roppant föl volt indulva és anynyira rémültnek látszott, hogy azt hiszem, összerogyott volna, ha nem támaszkodhatik rám. Folyton a föltünő alakra meredt, míg egy ember ki nem jött a boltból, egy kis csomaggal, a mit az ifju hölgynek adott, a ki erre elhajtattott. A sötét arcu idegen folyton rajta tartotta a szemét és mikor a kocsi elindult egy üres kocsinak kiáltva, utána eredt. Jonathán utána nézett és magában motyogta:

— Azt hiszem, hogy ez maga a grót, de mennyire megfiatalodott. Istenem ha ez így volna! Ah én jó Istenem, Istenem légy ve-

lünk! Csak tudnám, csak tudnám bizonyosan!
— annyira zavarodottnak látszott, hogy én nem mertem kérdésekkel zaklatni, csak lassan elindultam és ő, még mindég a karomat fogva, velem jött. Egy kissé tovább parkra akadtunk és bementünk egy kissé megpihenni. Egy kellemes, árnyékos padon helyet foglaltunk és Jonathán, tekintetével egy ideig a levegőbe bámulva egyszerre csak a vállamra hajtotta a fejét és elaludt. Én nem mertem fölébreszteni, de alig husz perc múlva magától ébredt és rendes jó kedvvel jegyezte meg.

— No nézd Minna, csak nem aludtam? kérlek, bocsásd meg ezt a neveletlenséget. Gyere menjünk valahova egy kis jó teára. Ugy látszik, teljesen megfeledkezett a sötét arcu idegenről, valamint a betegségében megfeledkezett mindenről, a mire ennek a megjelenése emlékeztette. Nem merem kérdésekkel faggatni, mert félek, hogy többet ártok mint használok vele; de meg kell tudnom külföldi utazásának részleteit. Félek, hogy érkezett annak az ideje, hogy fölbontsam azt a bizonyos csomagot és elolvasom a naplóját. Oh Jonathán, remélem meg fogsz bocsájtani, ha helytelenül cselekedszem, mert hisz éretted teszem, a mit teszek.

Később. Hazatérésünk minden tekintet-

ben a legszomorubb; a ház üres és puszta, nem lakja az a kedves, jó öreg ember, az, ki oly jóságos volt hozzánk, Jonathán még folyton sápadt és levert, és épp most egy telegram érkezik Van Helsingtől, a kiről azt sem tudom, hogy ki lehet, a mely így szól:

— Kegyed sajnálattal fogja hallani, hogy Westenráné ez előtt öt nappal, Lucy pedig tegnapelőtt való napon halt meg. Mind a kettőjüket ma temették.

— Oh, mennyi szomoruság van ebben a néhány szóban! Szegény Westenráné! Szegény Lucy! Elhagytak, hogy soha többé vissza ne térjenek hozzánk! És szegény, szegény Artur, a kit annyi kedvességtől, annyi bájtól fosztott meg a halál! A jó Isten segítsen elviselni bánatunkat!

Seward doktor naplója.

Szept. 22.

Vége mindennek. Artur haza ment Ring-be és magával vitte Morris Quinceyt. Milyen derék fiú ez a Morris! Én meg vagyok róla győződve, hogy Lucy halála épp oly fájdalmasan sujtotta, mint bármelyikünket és mégis mily férfiasan viselte a csapást. Van Helsing lefeküdt, hogy elutazása előtt egy kissé pihenjen.

Még ez éjjel újra elmegy Amsterdamba, de holnap éjjelre, azt mondja, már ismét itt lesz; csak néhány olyan dolga van, a mit személyesen kell elintézni. Azután egy ideig velem marad, ha lehet; azt mondja, hogy dolga van Londonban, a mi némi idejébe fog kerülni. Szegény öreg tanárom! Attól félek, hogy az utolsó hét fáradalmai még az ő vaserejét is megtörték. Az egész temetés alatt láttam, hogy alig bírja leküzdeni borzasztó fölindulását. Midőn mindennek vége volt, Arturt fogtuk körül, a ki, szegény fiu, az operációról beszélt, a melylyel vérét Lucy ereibe hajtottuk. Én jól láttam, hogy van Helsing arca fölvaltva sápad és pirul. Artur azt mondta, hogy azóta úgy érzi, mintha ők ketten férj és feleség lettek volna és ő csakugyan Isten előtt való feleségének tekinti Lucy-t. Egyikünk sem szólt egy szót sem a további operációról és ezután már nem is fogunk soha sem. Artur és Morris azonnal a vasutra mentek, van Helsing pedig és én hazajöttünk ide. Alig voltunk egyedül a kocsiban, az öreg professzort valóságos hiszterikus rohamok gyötörték. Ő azóta ugyan letagadta, hogy rohamai lettek volna és csak azt állította, hogy a humor iránti érzéke mutatkozott meg ilyen kegyetlen módon. Addig kacagott, míg sirva nem fakadt

és addig sirt, míg újra el nem fogta a kacagás és végre sirt és kacagott egyszerre éppen mint az asszonyok szoktak. Kénytelen voltam a kocsi függőnyeit lehuzni, nehogy valaki meglássa és félremagyarázza az állapotát. Próbáltam rideg szigorúságot velem szemben, mint ilyen esetekben az asszonyoknál szoktuk, de minden eredmény nélkül. Hiába, nagyon különbözően nyilatkozik az ideges erő és gyöngeség a férfi és az asszonyban. Végre mikor elkomolyodott és teljesen magához tért, kérdeztem, hogy mi okozta ilyen szomorú körülmények között a jó kedvét? A felelete tökéletesen jellemző volt, mert logikus, egyenes és titokzatos volt egyszerre. Így felelt:

— Ah ön nem ért engem, barátom John. Ne gondolja, hogy nem vagyok szomorú, mert nevetek. Lássa, sirtam akkor is, mikor a nevetés majd megfojtott, de azt se gondolja, hogy szomoruságomban sirtam, mert hisz akkor meg nevettem is. Tudja meg, hogy a nevetés, ha kopogtat az ajtaján és kérdezi, hogy szabad-e, az nem az igazi nevetés. Nem! az igazi, a király, az jön és megy tetszés szerint. Az nem kérdez senkit. Nem válogatja az alkalmas és illő időt. Csak azt mondja, itt vagyok. Például lássa, én kibusulom a szívemet, azért az annyira édes leányért, én véremet

adom érte, noha öreg vagyok és gyöngye, én adom időmet, tudományomat, álmomat, én elhagyom a többi betegemet, hogy mindent neki adjak. És mégis kacagok a sirja fölött, kacagok, a mikor a hant dübörgése, a melyet a sirásó a koporsójára dob, fájdalommal tölti szívemet, hogy arcom is elfehéredik bele. A szívem vérzik azért a szegény fiúért, azért a kedves fiúért, a ki az én tulajdon fiammal egy korban volna ha az ur akarta volna, hogy megéljen. Na most már tudja, hogy miért szeretem annyira. És mégis, mikor hiányos dolgokat mondott, kacagás ő felsége meglepett és azt kiabálta, itt vagyok! itt vagyok! míg a vér vissza nem tért arcomba nevettemben. Oh barátom John, ez különös egy világ, egy bus világ, egy világ tele nyomorúsággal és fájdalommal és buval, bajjal. És mégis kacagás ő felsége mindenkit megtáncoltat benne. Vérző szivek, zörgő csontok, omló könyvek, mind táncolnak az ő nótájára. Es higgye el barátom John, hogy jól teszi, hogy jön.

Mindebből még mindig nem értettem meg, hogy tulajdonképpen mi ingerelte kacagásra, hát megkérdeztem. Ő elkomolyodott arccal felelte:

— Oh, mindennek körülöttünk a zord iróniája — az a bűbájos, virággal koronázott

hölgy, a ki olyan volt, mintha élne, annyira, hogy mi egytől-egyig kételkedni kezdtünk halálában; a kit oda fektettek abba a szép márványházikóba, abban az elhagyott temetőben, a hol annyian pihennek a családjából, most ő is az anyjával együtt, a ki ugy szerette őt; és az a bus harang, a mely kongott oly busan és szomoruan, azok a szent férfiak, a kik az imádságot olvasták és mi mind, szomoruan lehajtott fejjel. És mindez miért? U meghalt, ugy-e? Vagy tán nem ugy?

— Igazán mondom, professzor ur, hogy mindebben nem látok semmi kacagni valót — feleltem. — A magyarázatával csak még értetlenebbé teszi a talányt. De még ha a temetést furcsának találta is, hát szegény Artur és az ő bánata? Hisz majd megszakadt a szegénynek a szive.

— Az igaz. Hát nem azt mondta-e, hogy érzi, hogy vérének az átömlesztése az ő ereibe, igazán a nejevét avatta őt?

— Igen és ez az édes eszme szinte megvigasztalta őt.

— No ugy-e. Csakhogy egy kis bökkenő van a dologban, barátom John. Ha ez így van, hát akkor a többivel hogy vagyunk? Ha! ha! ha! Akkor ez az annyira édes leányka polyandrista és jómagam, az én szegény élőhalott

feleségemmel, a ki az enyém, noha meghalt
rám nézve, mert elhagyta az esze, meg én is,
a ki pedig hü férje vagyok az én volt-nincs
feleségemnek — én is bigamista vagyok.

— Nem látom az egészben a tréfát! —
feleltem én, mert rosszul esett, hogy ilyeneket
mondott. Ő karomra tette a kezét és folytatta:

— Barátom John, bocsásson meg, ha
fájdalmat okoztam. Én nem mutattam, hogy
mit érzek azoknak, a kiknek fájt volna, csak
magának, a kiből bizom. Ha maga a szívembe
láthatott volna, mikor legjobban kellett ne-
vetni — ha a szívembe láthatna most, a mikor
a kacagás elhagyott, elment messzire, messzire
tőlem nagy időre — akkor maga sajnálna
engem legjobban.

Meghatott hangjának gyöngédsége és
kérdésem, hogy miért?

— Azért, mert tudom, a mit tudok!

És most szét vagyunk szóródva mind és
hosszu napokig a magány terjeszti fölénk bus
szárnyait. Lucy öseinek sírhelyét osztja; a
diszes kriptát a magányos temetőben, távol
füstös Londontól, a hol a levegő friss és a
nap a Hampstead-i dombok fölött kel és a
hol bőven terem a mezei virág.

Igy hát befejezhetem naplómát és Isten
tudja, hogy kezdek-e valaha másikat. Ezzel

bucsut mondok életem regényének, visszatérek napi munkámhoz és reménytelenül és busan mondom, hogy *vége*.

A Westminsteri Ujság. Szept. 25.

A hampstead-i rejtély.

Hampstead környékét sajátságos esetek sorozata tartja izgalomban. Az elmúlt három-négy nap folyamán több izben előfordult, hogy apróbb gyermekek, a kik fölügyelet nélkül kószáltak el hazulról játszani, nem tértek meg estére a hajlékukba a pusztáról. Minden egyes előforduló esetnél a gyermek sokkal kisebb volt, hogy sem keliő fölvilágosítást tudott volna adni elmaradásáról, de valamennyi mentiségének az alapja egybehangzóan az volt, hogy a „fehér asszonytól” voltak. Mindenkor este-felé tűntek el a gyermekek és két izben nem találták meg a hiányzókat, csak másnapreggel korán. A környékbbeliek azt hiszik, hogy miután az első gyerek, a ki elveszett, mesélte, hogy őt a fehér asszony hívta magával sétálni, a többieknek megtetszett ez a mese és alkalomadtán ők is előveszik. Már annyira belejöttek a dologba, hogy rendes játékaik közé tartozik a fehér asszony, a ki a kicsinyeket sétálni csálja.

De a különös dolognak alighanem komolyabb oldala is van, mert a gyermekek némelyikének sőt tán valamennyijének, a ki eltűnt éjszakára, a torka kissé meg volt sebezve vagy tépve. A seb olyanforma volt, a milyet egy patkány vagy pici kutya ejtene és noha magában véve nem súlyos, mégis azt látszik bizonyítani, hogy bármely állattól ered is, az egy bizonyos rendszert követ az eljárásában. A rendőrséget megbízták, hogy szemmel tartsa a kószáló gyermekeket, kivált ha kicsinyek, mindenütt a hampsteadi puszták körül és elfogjon minden csavargó kutyát.

A Westminsteri Ujság. Szept. 25.

(Külön kiadás.)

Hampstead borzalma.

Ismét egy sebzett gyermek vagy

A fehér asszony.

Épp most vettük hírét, hogy ismét egy gyermeket, a ki az elmúlt éjjelen eltűnt, csak ma reggel találták meg egy bokor alatt a hampsteadi dombok alján, a mely meglehetősen elhagyatott hely. Ugyanolyan sebhely

van a torkán, mint a többi eddig eltévedt gyermekekén. Roppant el volt gyengülve, szinte átlátszónak tetszett. Ez is, a mikor magához tért, a rendes mesével állt elő, hogy a „fehér asszony“ csalta magával.

XIV.

Harkerné Minna naplója.

Szept. 23.

Jonathán ma, egy rosszul töltött éjszaka után jobban van. Oly boldog vagyok, hogy annyi dolga van, hogy nem gondolhat semmi másra sem. Ma is távol lesz egész nap, még villásreggelire sem jöhet haza. A házi teendőkkel mára készen vagyok, előveszem tehát az ő külföldi naplóját, bezárkózom a szobámba és elolvasom.

Szept. 24.

Nem volt kedvem tegnap este a jegyzeteléshez. Az a rettenetes, Jonathán által írott napló igazán kivett a sodromból. Szegény drágám! Mennyit szenvedhetett, akár igaz, akár csak képzelődés volt az egész, a mit írt. Azon tűnődöm, hogy lehet-e valami igazság a dologban. Lázbeteg volt-e már, mikor ezeket a borzalmas dolgokat írta, vagy van-e valami

alapja a dolognak? Lehet, hogy soha sem fogom megtudni, mert nem merem előtte szóvá tenni az dolgot . . . És mégis, ez az ember, a kit tegnap láttunk! Jonathán, mintha egész bizonyos lett volna felöle . . . Szegény fiu! Lehet, hogy csak a temetés izgatta föl és juttatott eszébe mindenfélét . . . Bizonyos, hogy ő hisz a dologban. Nagyon jól emlékszem, a mint esküvőnk napján mondta: Hacsak valamely komoly kötelesség nem kényszerít visszatérni azokhoz a keserü órákhoz, a melyeket ébren vagy alva, örülten vagy józanon éltem át. És van valamely borzalmas összefüggés az egészben . . . Az a rettenetes gróf is Londonba készült . . . Ha csakugyan úgy volna és Londonba jött volna a nyüzsgő milliók közé . . . Lehet, hogy komoly föladat vár ránk, a melytől nem szabad visszarettenünk! . . . Én kész vagyok. Még ma hozzá fogok látni, hogy ezeket a gyorsírási jegyzeteket gépemmél tisztába irjam, hogy mások szeme is elolvashassa, ha kell. És ha csakugyan úgy fordulna és én készen leszek, nem kell szegény Jonathánomat izgatni vele, mert én beszélhetek helyette.

Van Helsing levele Harkerné Minnához.

Szeptember 24.

(Bizalmas.)

Drága asszonyom!

Én kérem, hogy bocsássa meg irásomat, a mennyiben annyiban jó barát vagyok, hogy én értesítettem önt Westenra Lucy haláláról. Lord Godalming engedelmével hatalmamban volt elolvasni leveleit és irományait, mert mélyen érdeklődöm bizonyos nagyfontosságú, életbevágó dolgok iránt. Ezek között találtam néhány levelet kegyedtől, a mely megmutatja, hogy mily jó barátok voltak és hogy mennyire szerette őt. Óh, Madame Minna, erre a szeretetre kérem, segítsen nekem. A mások jóvoltáért kérem, hogy helyrehozzak nagy bajokat, elhárítsak veszedelmeket, a melyek nagyobbak, mint ön tudhatná. Lehetne-e, hogy kegyedet lássam? Kegyed bizhatik bennem. Én barátja vagyok doktor Seward Johnnak és lord Godalmingnak (a ki Lucy Arturja volt). De egyelőre mindenki előtt titkolnom kell. Szívesen megyek Exeterbe, ha ön tudatná velem, hogy szabad és mikor ér reá. Könyörgöm bocsánatáért asszonyom. Én olvastam leveleit Lucyhoz és tudom, hogy mily jó és hogy férje mennyit

szenvedett — hát kérem, neki ne szóljon, nehogy izgassa. Ismét bocsánatát kérve maradtam

Van Helsing.

Harkerné Minna telegramja Van Helsingnek.

Szept. 25.

Jöjjön ma a tíz órai vonattal, ha még megkapja. Én egész nap várni fogom.

Harker Minna.

Harkerné Minna naplója.

Szeptember 25.

Nem tehetek róla, de borzasztóan izgat Van Helsing doktor látogatásának a közeledése, mert valahogy úgy tetszik, mintha világot vethetne Jonathan szomorú élményére; és minthogy szegény Lucyt is ő kezelte utolsó betegségében, hát róla is elmondhat mindent. Bizonyos, hogy jövetelének ulajdonképpeni oka ez; Lucy és az ő alvajárása és nem Jonathán. De, hát soha sem fogom megtudni az igazat? Milyen ostoba vagyok. Az az örült napló megigézett és most mindent vele hozok kapcsolatba. Persze, hogy csak Lucy miatt jön. Bizonyosan akkor betegedett meg, a mi-

kor álmában elment éjjel a temetőbe. A magam sok baja miatt el is felejtettem, hogy milyen rosszul érezte magát azután. Bizonyosan említette a doktornak az esetet és azt, hogy én is tudok róla és most azért jön, hogy elmondjam neki az egészet, hogy jobban megértse. Remélem, hogy helyesen tettem, hogy eltitkoltam Westenráné előtt a dolgot. Soha sem bocsájtanám meg magamnak, ha én volnék valamely bajnak, a mi őt érte, az oka vagy okozója. Remélem, hogy Van Helsing nem fog vádolni. Annyi bajom és aggodalmam volt az utóbbi időben, hogy egyelőre nem bírnék többet elviselni. Két óra. A doktor mindjárt itt lesz. Nem fogom neki föleraliteri Jonathán naplóját, ha csak külön föl nem említi. Örülök, hogy a magam naplóját lemásoltam az írógéppemmel, legalább ha Lucy felől kérdezősködik, csak át kell neki adnom, az megkimél minden fölösleges kérdezősködéstől.

Később. Ő jött és ment. Oh milyen különös egy találkozás és hogy szédül bele a fejem! Ugy tetszik, mintha álmodnám. Lehetőséges-e, hogy mindez, vagy csak egy része is igaz legyen? Ha nem olvastam volna előbb Jonathán naplóját, nem bírnám még csak a lehetőségét is elhinni. Szegény édes jó férjem! Mennyit kellett szenvednie. A jó Isten adja,

hogy mindez ismét beteggé ne tegye. Van Helsing doktor jó és bölcs ember lehet, hogy Seward doktor oly messziről hozatta el, hogy Lucyn segítsen. Hogy jó és nemes és kegyes, azt éreztem, a mint megpillantottam. Ha holnap ismét eljön, beszélni fogok vele Jonathánról és ekkor talán Isten segítségével vége lesz minden gondom és szomorúságomnak. De hadd térek vissza a doktor látogatására.

Fél háromra járt az idő, a mikor kopogtatott. Én két kézre fogtam bátorságomat és vártam. Néhány pillanat múlva Mary nyitott ajtót és bejelentette Van Helsing doktort.

ÉN fölkeltem és meghajtottam magamat, a mint felém tartott. Így szólított meg:

— Harkerné ön, igen? — Én ismét meghajtottam magyamat.

— Ugyanaz, a ki Murray Minna kisaszszony volt? ÉN igenlőleg bólintottam.

— ÉN Murray Minnához jöttem, ahhoz, a ki barátnéja volt az édes gyermeknek, szegény kis Westenra Lucynak. Minna asszonyág, én a halott miatt jövök.

— Uram, feleltem én, ön nem fordulhatna különb jogcimmal hozzám annál, hogy Westenra Lucy barátja és gyámola volt. Ezzel kezet nyujtottam és ő megfogta és szeliden mondta:

— Oh, madame Minna, én tudtam, hogy annak a szegény kis liliomszálnak a barátnéja csak jó asszony lehet és megbizonyosodtam.

Udvarias meghajlással fejezte be mondókáját. Én kérdeztem tőle, hogy mit kíván tőlem megtudni és ő azonnal hozzáfogott:

— Én elolvastam leveleit Lucyhoz. Bocsássa meg, de tudnom kellett valamit és senkitől sem kérdezhettem. Tudtam, hogy kegyed vele volt Whitby-ben. Ő naplójegyzeteket is irt — ez ne lepje meg kegyedet, madame Minna; azután kezdte, hogy kegyed eltávozott és csak kegyedet utánozta vele — és ezekben a jegyzetekben célzásokat találtam bizonyos alvajárásközben történt dolgokra és arra, hogy, szerinte, kegyed mentette meg őt. Már most én nagy zavarodottságomban kegyedhez fordulok, hogy mondjon el nekem mindent, a mire erre vonatkozólag még emlékezik.

Azt hiszem, hogy pontosan el tudom mondani az egész esetet doktor ur.

— Ah, akkor nagyon jó emlékező tehetségének kell lennie a tényekre és részletekre vonatkozólag. Ez ritka adomány ifju hölgyeknél.

— Nem doktor ur, de lejegyeztem akkorában mindent. Megmutathatom önnek a jegyzeteimet, ha kívánja.

— Oh madame Minna, hálás leszek; ön igen nagy kegyet tesz velem. — Én nem állhattam ellent a kísértésnek, hogy egy kissé meg ne tréfáljam a doktort, hát átnyújtottam neki gyorsírással készült jegyzeteimet. Az öreg ur hálás meghajlással vette át a füzetet, mondván:

— Elolvashatom?

— Ha kívánja, igen, feleltem én a legnagyobb szendeséggel. Ő fölnyitotta és arca rögtön megnyult egy kissé. Aztán fölállt és meghajtotta magát.

— Oh, maga olyan okos asszony! — mondta. — De hát nem lenne oly kegyes és segíteni elolvasni? Sajnos! de én bizony nem ismerem a gyorsírást. — Ezalatt én már szinte restelkedni kezdettem éretlen tréfám miatt, hát gyorsan kivettem a géppel írott másolatot munkakosarából és átnyújtottam neki.

— Bocsásson meg — mondtam — de nem tudtam ellentálni; gondoltam előre is, hogy Lucy felől fog kérdezősködni, hát hogy ne kelljen várnia, legalább miattam ne, mert tudom, hogy drága az ideje, az egészet lemásoltam írógépemen az ön számára.

— Ő átvette és szeme megenyhült. — Kegyed nagyon jó — mondta. És el szabadna

most mindjárt olvasnom? Lehet, hogy kérdéseket fogok intézni kegyedhez olvasás után.

— Kérem, csak olvassa — feleltem — a míg én a villásreggeli után látok és evés közben aztán kérdezhet tőlem, a mit akar. — meghajtottam magát és azonnal helyet foglalt egy karosszékből, háttal a világosság felé, én pedig távoztam, leginkább azért, hogy ne zavarjam. Mire visszatértem, izgatottan föl s alá járkálva találtam őt a szobában, lángoló tekintettel. Nekem rohanva, mind a két kezemet megragadta.

— Oh madame Minna, — kiáltotta — nem is mondhatom, hogy mennyivel tartozom önnek! ez a papiros olyan, mint a napvilág. Egész kaput nyit nekem. Meg vagyok szédülve, elvakítva ennyi világosságtól; és mégis sötét felhők gomolyognak a világosság mögött. De ezt kegyed nem értheti. Én hálás vagyok magának, maga oly okos asszony. És ha Van Helsing Ábrahám valaha teket valamit magáért vagy a hozzátartozóiért, hát remélem, hogy hozzám fordul. Vannak sötétségek az életben, de vannak világosságok is — és kegyed is ilyen világosság.

— De doktor ur, maga tulságosan dicsér engemet — holott nem is ismer.

— Én ne ismerném — én, a ki öreg

vagyok és egész életemben férfiakat és asszonyokat tanulmányoztam; én, a kinek speciálitása az agyvelő és minden, a mi vele össze függ! Én ne ismerném magát madame Minna. A jó asszonynak nyitott könyv az élete, a melyet el tud olvasni az, a ki ért hozzá. Az ön férje nemeslelkü és ön is az, mert ön megbizik benne, a bizodalom pedig nem talál helyet az alacsony természetü ember lelkében. De a férje — beszéljen a férjéről. Egészen és teljesen meggyógyult? Elhagyta az a csodálatos lázbetegség és ép és erős ember ismét? — Ezt én jó alkalomnak vettem, hogy Jonathan fölül beszéljek vele, hát ezt mondtam:

— Már majdnem teljesen helyreállt, de Hawkins ur halála ismét nagyon fölizgatta. — Ő félbeszakított:

— Oh igen, ezt tudom. Olvastam a kegyed két utolsó levelében, a melyeket Lucynak irt. — Én folytattam:

— Én legalább azt hiszem, hogy ennek kellett fölizgatni, mert a mikor utoljára a városban voltunk, sajátságos rohama volt.

— Rohama, ily gyorsan az agyláz után! Ez nem volt jó. Miféle rohama volt?

— Azt hitte, hogy lát valakit, a kinek a jelenléte valami borzalmasra emlékeztette,

valamire, a mi az ő hagymázos lázát okozta. És ezzel egyszerre erőt vett rajtam mindeneknek az emléke — az aggodalom Jonathánért, naplójának félelmes titokszerűsége — és azt hiszem, hogy magam is megbomlottam, mert térdre vettem magamat az orvos előtt és fölemelt, összekulcsolt kézzel könyörögtem neki, hogy gyógyítsa meg az uramat. Ő megfogta mind a két kezemet, maga mellé ültetett a divánra és végtelen gyöngédséggel nyugtatott meg. Végre így szólott:

— Örülök, hogy valamiben hasznára lehetek magának, mert ha a férje szenved, az én tudásom és tapasztalásom rendelkezésére állanak. Igérem, hogy mindent megteszek érte, a mit tudok, hogy életét és a magáét boldoggá tegyem. Már most egyék valamit. Tulságosan fölizgult és tán tulságosan aggódik is. A férje bizonyosan nem szívesen látná ilyen sápadtnak és az megint neki is ártana. Azért hát az ő kedvéért egyék és mosolyogjon. Most már Lucyról mindent tudok, erről ne beszéljünk többet. Ez éjjel Exeterben fogok maradni, mert gondolkoznom kell azon, a mit megtudtam és ha majd gondolkoztam, kérdéseket fogok tenni, ha megengedi. Majd aztán, ha evett valamit, a férje bajait is elmondhatja, de addig nem — csak villásreggeli után.

Mikor a reggeli után visszatértünk a szalomba, így szólt:

— És most mondjon el róla mindent, a mit tud. — Mikor arra került a sor, hogy ennek a tudós, nagy embernek beszéljek, attól kezdtem félni, hogy egy gyöngve velejü bolondnak, Jonathánt pedig valóságos örültnek fogja tartani, — hisz az a napló oly különös — és habozni kezdtem, hogy csakugyan szóljak-e. De ő oly szelid és jónak látszott és megígérte, hogy segíteni fog, hát biztam benne és hozzá kezdtem:

Van Helsing doktor, a mit én mondani fogok önnek, az oly furcsa, hogy félek, kinevet engem is meg a férjemet is érte. Tegnap óta lázas kétségek közt hánykódom, legyen elnézéssel irántam és ne gondoljon féleszünek, a miért csak némi hitelt is adtam ezeknek a különös dolgoknak.

Van Helsing megnyugtató szavaival és modorával egyaránt a midőn így szólott:

— Oh édes szívem, ha maga tudná, hogy milyen különös az a dolog, a miben én itt járok, hát maga nevetne ki engemet. Én megtanultam, hogy ne vegyem csekélynek senkinek a hitét se, ha még oly különös lenne is.

— Köszönöm, ezerszer köszönöm! Ön egy nagy tehertől szabadított meg. Ha meg-

engedi, átadom önnek Jonathán naplóját — illetőleg az eredetinek általam géppel írott másolatát. Hosszu, mert külföldi utazásának minden részletét tartalmazza. Nem mondok róla semmit sem, olvassa el és ítéljen maga. És aztán, ha ismét látjuk egymást, lesz kegyes a véleményét megmondani róla.

— Igérem — mondta, és én átadtam neki a papirokat — holnap reggel, a milyen korán csak lehet, eljövök, hogy lássam kegyedet a férjével együtt.

— Jonathán itthon lesz féltizenkettőre, jöjjön velünk villásreggelizni és ekkor láthatná. Azért még elindulhat a délután 3 és 32 p.-kor induló vonattal, a mely nyolc előtt ér a városba.

Van Helsing átvette az iratokat és távozott, én meg itt ülök gondolkozva — gondolkozva, magam sem tudom, hogy min.

Van Helsing levele Harkerné asszonynak.

Szept. 25. Este 6 óra.

Kedves Madame Minna!

Elolvastam férje ura csodálatos naplóját. Aludjék kétségek nélkül. A mily csodás és borzalmas az egész, épp oly igaz! Az életembe

mernék fogadni, hogy igaz. Ez nagy baj lehet másoknak, de neki és kegyednek nem kell félni. O nemes ember és megnyugtatósára mondhatom, hogy a ki mint ő, lement a falon, abba a szobába — és lement másodszor is, az nem olyan ember, hogy ki ne heverjen egy kis rázkódást. Az esze és szive helyén van, erre esküszöm, a nélkül, hogy láttam volna; hát legyen nyugodt. Nekem sokat kell majd kérdezni tőle. Szerencsém, hogy ma kegyedhez jöttem, mert itt egyszerre annyit tudtam meg, hogy káprázik, jobban káprázik a szemem mint valaha és gondolkoznom kell.

A kegyed alázatos hive:

Van Helsing Ábrahám.

Harkerné levele Van Helsingnek.

Szept. 25, 6 óra 30 perckor.

Kedves Van Helsing doktor!

Ezer köszönet kedves leveleért, a mely nagy sulytól szabadította meg lelkemet. És mégis, ha igaz az, mily borzalmas dolgok vannak ezen a világon és mily rémes, ha ez az ember, ez a szörnyeteg csakugyan Londonban van! Félek erre még gondolni is. Ebben

a pillanatban kaptam telegramot a férjemtől, hogy 10 órakor este megérkezik, így hát nem fogok az éjjel félni. Nem jönne-e villásreggeli helyett reggel nyolckor reggelire hozzánk, ha nem alkalmatlan a korai fölkelés. Akkor, ha siet, még a 10 óra 30 p. vonattal indulhat vissza délelőtt és már déli 2 óra 35 perckor otthon lehet. Ne feleljen erre, ha nem felel, úgy veszem, hogy reggelire jön.

Az ön hálás és hűséges

Harkerné Minnája.

Harker Jonathán naplója.

Szeptember 26.

Azt hittem, hogy soha többet nem írok ebbe a naplóba, de elérkezett ennek is az ideje. Mikor tegnap este hazaérkeztem, Minna vacsorával várt és vacsora után előhozakodott Van Helsing látogatásával és hogy átadta neki a két naplót és hogy mily aggodalmat állott ki miattam. Végül ide adta a doktor levelét, a melyben azt írja, hogy minden, a mit irtam, igaz. Erre mintha új emberré váltam volna. Az egész dologban való folytonos kételkedés tett tönkre és vette el erőmet. Ugy éreztem, hogy sötétben, bizonytalanságban tapogatóztam

és ez bizalmatlanná tett. De most, hogy tudom, hát nem félek többé még a gróftól sem. Hát csakugyan sikerült neki Londonba jutni és ő volt, a kit a minap láttam. Megfiatalodott azóta — de miként. Van Helsing az az ember, a ki leálcázhatná és kinyomozhatná, ha csakugyan olyan ember, a milyennek Minna mondja. Késő éjjelig beszélgettünk róla. Minna most öltözködik, én pedig indulok a hotelbe, hogy ide hozzam a doktort . . .

— Azt hiszem, hogy látásom egy kissé meglepte. Mikor a szobájába léptem és bemutatkoztam neki, vállon fogott és arcomat a világoosság felé fordítva figyelmesen megnézett és így szólt:

— De hisz Madame Minna azt mondta nekem, hogy ön beteg — hogy rohama volt.

— Igaz, hogy beteg voltam, — feleltem én mosolyogva; — de ön immár meggyógyított.

— És mivel ugyan?

— Minnához irt levelével tegnap. Doktor ön nem tudja mi az, a mikor az ember mindenben, még saját magában is kételkedik. Nem, ön azt nem tudhatja; ilyen homlokkal, mint az öné ez ki van zárva. — A doktor nevetve felelte erre:

— Ugy! Ön fiziognomista. Én itt minden órán tanulok valamit. Nagyon szívesen megyek önökkel reggelizni; és ah uram, engedje meg egy öreg embernek, hogy a feleségét dicsérje. Nagy Isten áldása az ilyen asszony. Oly igaz, őszinte, szerény, jó szivü és oly kevésbé önző — és ez, higgye el, nagyon sok a mai skeptikus és önző világban. És ön uram — én önt is ismerem feleségének szegény Lucyhoz irt leveleiből — de a maga teljes valójában csak tegnap este óta. Nyujtsa nekem a kezét és engedje, hogy barátságot kössünk erre az életre.

Kezet fogtunk és ő oly komoly és jószágos volt, hogy egészen meghatott.

— És most — folytatta — engedje, hogy továbbra is kérjem segítségét. Nekem nagy föladatam van és először tudnom kellene valamit. Ön segíthet nekem. Megmondhatná nekem, mi előzte meg az ön utazását Transzilvániába? Később majd más dologban is kikérem segítségét, de először ezt kell kérnem.

— Mondja uram, — hogy az, a mit tenni kell, a grófra vonatkozik-e? — Kérdeztem én.

— Igen, — felelte ő komolyan.

— Akkor az öné vagyok testestül lelkes-tül. Minthogy a 10 óra 30 p. vonattal utazik,

nem fog rá érní átnézni az iratokat, de majd vele adom és a vonaton elolvashatja.

Reggeli után az állomásra kísértem őt. Bucsuzáskor így szólott:

— Talán följönne a városba, ha izenek és elhozza magával feleségét is.

Mind a ketten jövünk, a mikor kívánja, — feleltem én.

Megvettem a számára a reggeli helyi és a tegnap esti londoni lapokat és a mig a vonat indulását várva, beszélgettünk a kocsi ablakában, forgatni kezdte őket. A szeme mintha hirtelen megakadt volna valamin, az egyiken — a *Westminsteri Lapok*-on — ismerem a színe és formájánál fogva, arca elsápadt. Elmerülten olvasott valamit, közben mormogva magában: „Mein Gott! Mein Gott! Máris! Ilyen hamar!“ Azt hiszem, hogy még rólam is teljesen megfeledkezett ebben a pillanatban. De a gép füttyentett és a vonat elindult. Ez magához térítette és kihajolva az ablakon, integetett, kiabálva: „Hódolatomat Madame Minnának; irni fogok, a mily gyorsan csak lehet!“

*Seward doktor naplója.**Szept. 26.*

Még alig egy hete, hogy azt irtam a naplómba, hogy „Vége“ és ime ismét újra kezdem, vagyis a régit folytatom. Egészen ma délutánig nem volt okom arra gondolni, a mi elmult. Renfield oly csöndesen viselkedett, mint bármikor ezelőtt. Épp tul volt a legyekkel való gazdálkodáson és kezdte a pókokkal való bibelődést; hát vele sem sok okom volt törödni. Arturtól vasárnap kaptam levelet, a mely arról tanuskodik, hogy elég jól türi sorsát. Morris Quincey most is vele van, a mi nagyon helyes, mert az rendesen csak úgy bugyog a jókedvtől. Quincey is irt néhány sort, abból is kitetszik, hogy Artur kezdi visszanyerni régi jó kedvét, így hát rájuk nézve nyugodt vagyok. A mi pedig magamat illeti, én is a régi lelkesedéssel kezdtem munkámhoz látni, úgy, hogy bátran merem állítani, hogy a seb, a melyet Lucy ejtett rajtam, jóformán hegedni kezdett. De most föl van újra tépve és hogy mi lesz mindennek a vége, azt csak a jó Isten tudja! Ugyan úgy sejtem, hogy van Helzing azt hiszi, hogy ő is tudja, de csak annyit árul el belőle, hogy az ember kíváncsiságát ébren tartsa. Tegnap Exeterbe utazott és

ott is hált. Ma visszajött és csak úgy esett be a szobámba vagy öt óra tájt és a tegnapi „Westminsteri Lapokat“ nyomta a markomba.

— Mit gondol erről? — kérdezte keresztbe font karokkal állva meg előttem.

Én végignéztem a lapon, mert nem tudtam, hogy miről van szó; de ő kivette a kezemből és egy cikke mutatott a mely Hampstead körül elkészülő gyermekekről szólott. Eleinte nem tudtam, hogy mire véljem, míg odáig nem jutottam, a hol a torkukon levő parányi sebhelyekről volt szó. Ekkor hirtelen a professzorra néztem.

— Nos? — kérdezte ő.

— Ez épp olyan lehet, mint a szegény Lucyé volt.

— És mit következtet ebből?

Egész egyszerűen csak azt, hogy közös az eredetük. Bár mi volt, a mi Lucy-t sebezte, annak kellett ezeket is sebezni. — A professzor feleletét, a melyet erre adott, nem értettem. „Ez igaz közvetve, de nem közvetlenül,“ szólott.

— Hogy érti ezt tanár ur? Mondja meg kérem, mert én nem merek véleményt mondani, annyira nem tudom, mit gondol.

Azt akarja-e velem elhíttetni barátom John, hogy egyáltalán nem gyanítja, hogy Lucy mitől halt meg?

Ideges kimerültségtől, a nagy vérvesztés következtében.

És hogyan, vagy mitől vesztette el a vérét? — En a fejemet ráztam. Az öreg doktor mellém ült és folytatta.

Maga eszes ember, barátom John, helyesen okoskodik és következtetései merészek, de ön nagyon el van fogulva. Nem engedi a szemének, hogy lásson, a fülének, hogy halljon és a mi kívül van a mindennapi életén, azt nem veszi komolyan számba. Nem gondolja-e, hogy vannak dolgok, a melyeket ön nem bír megérteni, de azért mégis vannak és hogy némely ember lát olyan dolgokat, a melyek másokra nézve nem léteznek. Tudományunknak legnagyobb hibája, hogy mindent meg akar magyarázni és a mit nem tud, arra azt mondja, hogy nincs mit megmagyarázni. Mondja csak például, hisz ön a lélek vándorlásban? Nem ugy-e? Hát a szellemek megtestesülésében? Nem? Hát a gondolatolvasásban? Nem? Hát a hipnotizmusban? Abban sem?

— De igen, feleltem én, ezt Charcot elég világosan bizonyította. Ureg tanárom mosolyogva folytatta: Hát akkor meg van róla győződve? Igen. És természetesen meg is érti és követni bírja a nagy Charcot — sajnos, hogy nincs többé! — elméjét, egész a páciens

lelkéig, a melyet befolyásol. Nem? No hát akkor mondja meg nekem, hogy hogyan fogadja el a hipnotizmust és veti el a gondolatolvasás tanát. Higyje el nekem, barátom, hogy manapság olyan dolgokat művelnek az elektromossággal, a melyet még azok, a kik az elektromosságot föl találtak is, boszorkányságnak hittek volna, míg nem sokkal azelőtt még őket magukat is máglyára ítelték volna. Az életben mindig vannak titokszerűségek. Miért élt Matuzálem kilencszáz esztendeig? Miért az öreg Parr százhatvankilenc esztendeig és miért nem élhetett az a szegény kis Lucy négy ember vérével az ereiben, csak egy nappal sem tovább? Ismeri ön az élet és halálnak minden misztériumát? Ismeri az összehasonlító anatómia összeségét és meg tudja fejteni, hogy állati tulajdonságok miért vannak az egyik emberben és miért nincsenek a másikban? Meg tudja nekem mondani, hogy miért hal el sok pók pici korában és az az egy híres pók az ódon spanyol templomban miért élt száz és száz évekig, míg annyira meg nem nem nőtt, hogy leereszkedve, kitudta inni az összes lámpákból az olajat. Meg tudja nekem mondani, hogy miért vannak a Pampasokon és másutt is olyan denevérek, a melyek éjjel az ökrök és lovak ereit fölhasítva, kiszipolyoz-

zák a vérüket; hogy miért vannak a nyugati tengerek szigetein denevérek, a melyek egész nap fákon lógnak, hogy azok, a kik látták, óriás dióhoz hasonlítják őket és hogy a mikor a tengerészek a hőség miatt a hajó födélzetén alusznak, éjjel leszállnak rájuk és akkor — akkor reggel halott embereket találnak, a melyek fehérek, mint akárcsak Lucy volt.

— Jóságos Isten! professzor! kiáltottam fölugorva. — Azt akarja-e mondani, hogy Lucyt is egy ilyen denevér támadta meg és hogy ilyen izé léteznék itt Londonban a tizenkilencedik században? — A professzor csöndre intett kezével és folytatta:

— Meg tudja nekem mondani, hogy a teknősbéka miért él tovább, mint emberi generációk sora? Az elefánt miért él túl egész dinasztiákat és hogy a papagáj miért nem hal meg soha, ha csak kutya, vagy macska meg nem harapja? Meg tudja nekem mondani, hogy miért hitték az emberek minden időben és különböző helyeken, hogy vannak, a kik mindig élnek, hogy vannak férfiak és asszonyok, a kik nem tudnak meghalni. Meg tudja nekem mondani, hogy az indiai fakir hogyan tud meghalni és magát eltemettetni és a sirját lepecsételik, elföldelik, a földbe gabonát vetnek és kikél, megérik, learatják és

ekkor kiássák a sirt, leveszik róla a sértetlen pecsétet s az indián fakir fölkel és tovább járkel az élők között, mint azelőtt? — De már erre félbeszakítottam. Kezdtém megzavarodni. Annyira megterhelte elmémet a természet excentricitásainak s lehető és lehetetienségeinek felsorolásával, hogy képzeletem feltüzelődött. Sejtteni kezdtem, hogy valamely leckére oktat, mint régente ezelőtt Amsterdamban szokta; csak hogy akkor megmondta, hogy miről van szó, hogy fejtegetéseit könnyebben követhessem. De most segítség nélkül hagyott, pedig szerettem volna követni, hát így szoltam hozzá:

— Tanár ur, engedje, hogy ismét tanítványa lehessenek. Mondja meg a tételt, hogy nyomon követhessem fejtegetéseit. Most úgy érzem magamat, mint a ki a ködben mocsárba téved, egyik zombékról a másikra ugrom, a nélkül, hogy tudnám, hogy hova jutok.

— Ez jó hasonlat, felelte ő. Nos hát, megmondom. A tétel ez: Azt akarom, hogy higgyen.

— Higgyjek, mit?

— Higgyjen olyan dolgokban, a miket nem tud. Hadd világítsam meg a dolgot. Halottam egyszer, hogy egy amerikai igy magyarázta a hitet: Olyas valami, a mi elhitesi ve-

lünk azt, a miről tudjuk, hogy nem igaz. Csak most értem azt az embert. Azt akarta mondani, hogy nyílt elménk legyen és ne engedjük, hogy egy kicsi igazság utját állja egy nagyobbak, mint egy kis sziklatöredék a vasuti vonatnak. Előbb megértjük a kis igazságot. Jól van! Megtartjuk és megbecsüljük, hanem azért nem szabad megengednünk, hogy az a kis igazság a világ összes igazságának képzelje magát.

— Ön tehát azt kívánja, hogy ne engedjem, hogy az előbbeni meggyőződés elzárja elmém fogékonyságát egy eddig ismeretlen dolog iránt. Megértettem a leckét?

— Ah, maga még most is legjobb tanítványom. Magát érdemes tanítani. Már most, hogy hajlandó megérteni, megtette az első lépést arra, hogy értsen is. Maga tehát azt hiszi, hogy azokat a pici lyukas sebeket a gyermekek torkán ugyanez a valami ejtette, a ki a Lucy torkát sebezte meg?

— Igen, azt hiszem. — A professzor fölállt és komolyan mondta:

— Akkor maga téved. Oh, bár úgy volna! de sajnos, nincs úgy! Sokkal rosszabb, sokkal, sokkal rosszabb még annál is!

— Az Isten szerelmére van Helsing professzor, mit akar ön mondani? — kiáltottam.

Ő kétségbeesett mozdulattal vetette magát egy székre, az asztalon könyökölt és kezével elfödve arcát, szólott:

— Azokat a sebeket maga Lucy ejtette a gyermekeken!

XV.

Sevard doktor naplója — folytatás.

Egy ideig a pusztá harag teljesen elnémított; úgy éreztem, mintha Lucy életében arcul ütötte volna. Fölugorva az asztalba vágtam az öklömmel és így kiáltottam:

— Van Helsing doktor, megörült ön? — Ő fölemelte a fejét és rám nézett. Szeretetteljes kifejezése azonnal lecsillapított. — Bár ugy volna! — szólt. — Még az örülést is könnyebben ellehetne viselni ez ilyen igazságnál. Oh kedves barátom, mit gondol, miért kerültem olyan messzire, hogy megmondjam magának az igazságot? Azért talán, hogy gyűlölöm magát és gyűlöltem egész életemben? Azért, mert fájdalmat akartam okozni? Azért, hogy ezzel háláljam meg azt, hogy egyszer megmentette életemet a borzalmas haláltól? Oh nem!

— Bocsásson meg — szóltam. Ő folytatta.

— Barátom, azért tettem, hogy lassan és szeliden adjam tudtára, mert tudom, hogy szeretted ezt az édes szép leánykát. De még most sem kívánom, hogy higgyen nekem. Nehéz az ilyen kegyetlen igazságot elhinni olyan valakiről, mint Lucy kisasszony. Ma éjjel be fogom bizonyítani. Mer-e velem jönni?

Ez megrendített. Az ember nem szeret az ilyen igazságról meggyőződni. A professzor látva habozásomat, ismét szólt.

— A logika ezuttal egyszerű, nem olyan, mintha ködös mocsárban szöknék zombékról zombéokra. Ha nem igaz, akkor a bizonyosság megkönnyebbülést jelent, legrosszabb esetben sem árt senkinek. Ha pedig igaz! Ah, ez a rettenetes ugy-e; pedig épp a rettetette is mellettem bizonyít, mert ez már némi hitet jelent. Jöjjön, majd én megmondom, hogy mit fogunk csinálni; először is elmegyünk és megnézzük ezt a gyermeket a kórházban. Vincent doktor, annak a kórháznak, a hol az ujság szerint a gyermek fekszik, nekem jó barátom és magának is, hisz együtt járták az egyetemet Amsterdamban. Ő meg fogja két érdeklődőnek mutatni a paciensét. Mi nem mondunk neki semmit sem, csak azt, hogy tapasztalni akarunk. És aztán —

— És aztán? — Van Helsing egy kul-

csot vett ki a zsebjéből és fölmutatta. — És aztán mi, maga meg én az éjszakát a temetőben fogjuk tölteni, a hol Lucy fekszik. Ez a sirboltjának a kulcsa. A koporsós ember adta nekem Artur számára.

— A szívem elszorult, éreztem, hogy valamely rettenetes megpróbáltatás vár rám. De nem tehettem semmit sem, hát két kézre fogva bátorságomat, csak annyit mondtam, hogy jobb lesz sietnünk, mert mulik a délután.

A gyermeket ébren találtuk. Vincent doktor leoldotta nyakáról a köteléket és megmutatta a sebzett pontokat. Tökéletesen azonosak voltak a Lucy nyakán látottakkal. Csak kisebbek és valamivel frisebbek voltak, ennyi volt a különbség. Kérdésünkre, hogy minek tulajdonítja őket, Vincent doktor azt felelte, hogy valamely állat, talán patkány ejtette, noha ő inkább azt hiszi, hogy London északnak fekvő magaslatain tanyázó rengeteg denevér közül bántotta valamelyik a gyermeket. A sok ártalmatlan között akadhat esetleg egy-egy ártalmasabb, mérgeesebb, a délvidékről idevetődött fajta is. Tán valamely matróz hozta magával, vagy az állatkertben tenyésztettek közül szabadult ki egy. Hisz alig tíz napja, hogy farkas is szabadult ki onnan. Akkoriban a gyerekek egy hétig

mindig a farkas és a piros bóbitás kis lány történetét játszották ama környéken mindaddig, a míg a fehér asszony meséjére nem kaptak. Még ez a szegény kis poronty is, a mint föl-ébredt ma, azt kérdezte az ápolónőtől, hogy nem mehetne-e haza. A mikor kérdezték, hogy miért akar elmenni, azt felelte, hogy a fehér asszonnyal szeretne játszani.

— Remélem — jegyezte meg Van Helsing — hogy a mikor hazaküldi a gyermekeket, szigoruan meg fogja inteni a szüleit, hogy ne hagyják fölügyelet nélkül csavarogni. Az ilyen igen veszedelmessé válhatik; ez a gyerek is alig állana ki még egy ilyen éjszakát. De gondolom, hogy nem is fogja néhány napig még hazaereszteni.

— Nem bizony, legalább is egy hétig itt fogom; még tovább is, ha a seb nem gyógyul be addig:

Látogatásunk a kórházban több időbe került, mint gondoltuk, a nap már letűnt, mire kijöttünk. Van Helsing, mikor látta, hogy milyen sötét van, így szólt:

— Azért még nem kell sietnünk. De később van, mint gondoltam. Jöjjön, együnk valahol valamit, aztán mehetünk utunkra.

Megebédeltünk egy utszéli korcsmában, a mely tömve volt jó kedvű kirándulókkal. Tíz

órákor indultunk a korcsmából. Már nagyon sötét volt, de a professzor, úgy láttam, nagyon jól tudta az utat. Végre elérkeztünk a temető falához, a melyen kereszrül mászva — némi keresés után, megtaláltuk a Vestenra sírhelyét. A professzor elővette a kulcsát és kinyitotta a csikorgó ajtót. Gyorsan beléptünk és társam betette maga mögött az ajtót. Aztán a táskájában keresgélt és gyufát és egy darab gyertyát véve elő, világot gyújtott. A gyertyáját úgy tartva, hogy a koporsók föliratát olvashassa, meg kereste Lucy koporsóját. Ismét a táskájában babrálva, kivett belőle egy srófhuzót.

— Mit akar csinálni?

— Fel akarom nyitni a koporsót, hogy magát meggyőzzem. — Ezzel azonnal hozzálátott és kiszedte a srófokat, leemelte a koporsó fedelét, a mely alatt az ólom koporsó látszott. Én nem bírtam tovább. Majdnem olyan sérelemnek tetszett a halott iránt, mintha az élőről álmában lehúztuk volna ruházatát; megragadtam van Helsing kezét, hogy megakadályozzam. Ő csak ennyit mondott: — „Majd meglátja“ és ismét táskájába nyulva egy parányi fűrészvett elő. A srófhuzót gyors mozdulattal, a melyre szinte megrázódtam, beleütötte a koporsó oldalába, kicsi

lyukat ejtve vele, a melybe a fűrészelt bele illeszthette. En el voltam készülve az egy hetes hullából kitóduló gázömlésére és az ajtó felé huzódtam. De a professzor egy pillanatig sem habozott; egy két lábnyira fűrészelte a koporsót hosszában, aztán fejnél keresztben és a tulsó oldalon ismét le hosszában. A fölvágott ólomlap szélét megfogva visszahajtotta a koporsó lába felé és a gyertyát a nyílás fölé tartva, intett nekem, hogy nézzek oda,

Közelebb léptem és néztem. A koporsó üres volt.

Nem tagadhatom, hogy megdöbbsentem. Van Helsing mozdulatlanul állott. Most már bizonyosabb volt a dolga felől, mint eddig és ez erőt adott neki föladata folytatására. — Nos, most már meg van ön győzve, barátom John? — kérdé.

— Meg vagyok győzve arról, hogy Lucy teteme nincsen a koporsóban; de ez csak egyet bizonyít.

— És mi az az egy, barátom John?

— Az, hogy nincs itt.

— Ez jó logika, felelte ő, ezt elfogadom. De mivel magyarázza meg azt, hogy nincs itt?

— Talán hullarablók — talán a temető-kező vállalat valamelyik embere lopta el. —

A professzor sóhajtott. — Ah igen! hát még több bizonyítékot akar? Jöjjön hát velem.

Helyére tette a koporsó fedelét, összeszedte a szerszámaikat, táskájába tette, elfujta gyertyáját és azt is eltette. Kinyitottuk az ajtót és kiléptünk rajta. A professzor betette és bezárta az ajtót. Nekem nyujtotta a kulcsot, mordván: Nem akarja eltenni? Hogy bizonyosabb legyen. Én visszautasítottam. A kulcs semmit sem bizonyít — feleltem — hisz két kulcsa is lehetett, meg egy ilyen zárt feltörni sem nehéz. A professzor szó nélkül zsebre tette a kulcsot. Aztán meghagyta, hogy a temető egyik oldalán álljak őrt, míg ő a másikon fog örködni. Én egy tiszafa mögé álltam és láttam a professzor mozgó alakját, míg a közbe eső sírkövek között el nem tűnt.

Alig foglaltam el a helyemet, éjfél halottam ütni egy távolyi toronyórán, aztán nagy soká egyet és végre két órát. Fáztam és zsibbadt voltam és haragudtam a professzorra, hogy ilyen helyre hozott és magamra, a miért eljöttem. Sokkal álmosabb voltam, hogysem jól tudtam volna vigyázni és nem elég álmos arra, hogy elhagyjam hűtlenül a helyemet. De nagyon kegyetlenül éreztem magamat.

Egyszer csak, a mint megfordulok, úgy tetszett, mintha látnék valamit, mint egy fe-

hér árnyat, két sötét fa és a temetőnek a sírbolt tulsó oldalán fekvő része közt mozogni; ugyanabban a pillanatban a professzor helye felől egy sötét alak közeledett gyorsan a fehér felé. Erre én is elindultam; de sírköveket és bekerített sírokat kellett kerülgetnem és sírokon buktam keresztül. Az ég felhős volt és valahol a messze távolban kakaskukorikolta a hajnalt. Nem nagy távolságra tőlem, a farsorban, a mely a templomba vezetett, egy ködös fehér alak lebegett a sírbolt felé. A sírboltot magát nem láttam a fáktól és így nem láttam azt sem, hogy merre tűnt el a fehér alak. De hallottam valamit mozogni arra felé, a hol először pillantottam meg a fehér alakot és odasietve a professzort találtam, karjaiban egy kis babát tartva. Mikor meglátott, felém nyujtotta mondván:

— Hát most meg van már győzve?

— Nem! — feleltem sértő konoksággal.

— Nem látja a gyermeket?

— Igenis látom a gyermeket, de ki hozta ide? És meg van-e sebezve? — kérdeztem vissza.

— Majd meglássuk, — felelte a professzor és kifelé indultunk a temetőből, magunkkal vive az alvó gyermeket.

Nem nagy távolságra, egy facsoport mögé húzódtunk, gyufát gyújtottunk és megnéztük

a gyermek nyakát. A legcsekélyebb kis karcó-
lást sem találtuk rajta.

— Hát nem volt igazam? — kérdeztem
diadalmasan.

— Éppen jókor érkeztünk, — felelte a
professzor megkönnyebbülten.

Hamarosan nem tudtuk, hogy mit csinál-
junk a gyermekkel. Ha bevizszük a rendőrségre,
meg kell mondanunk, hogy hol jártunk az
éjjel és hogyan jutottunk hozzá. Némi meg-
fontolás után elhatároztuk, hogy az utszélien
hagyjuk és ha halljuk, hogy jön az ört járó
rendőr a kinek okvetetlen bele kell botlani,
akkor szépen eltávozunk és sietünk haza felé.
Igy is lett. Nem sokára hallottuk a rendőr
súlyos lépteit, letettük a gyermeket és meg-
lestük, míg lámpáját ide-oda villogtatva meg-
találta. Hallottuk meglepett fölkiáltását és
erre elosontunk. Nem messze onnan kocsira
akadtunk és haza hajtattunk.

Nem tudok elaludni, azért írom e napló-
mat. Pedig okvetetlen kellene egy pár órát
aludnom, mert holnap délben Van Helsing
ismét értem jön. Azt akarja, hogy még egy
expedícióra menjek vele.

Szept. 27.

Majdnem két óra volt délután, a mikor alkalmunk került az újabb kísérletre. A délben tartott temetés gyászkiéréte csak lassan vonult ki a temetőből, de végre láttuk, a mint a sekrestyés az utolsó ögyelgő után is bezárta a kaput. Tudtuk, hogy most akár másnap reggelig zavartalanul maradhatunk, ha kell, de a professzor azt mondta, hogy egy óránál több időre nincsen szükségünk. Fogta a kulcsot, kinyitotta a mauzoleum ajtaját és beléptünk. Van Helsing Lucy koporsójához lépett és én követtem. Ő megfogta és újra fölhajította az átfűrészelt ólomlapot és én megdöbbenve és megdermedve álltam ottan.

Mert ott feküdt előttem Lucy, látszólag épp olyan volt, a milyennek a temetése előtt való éjjelen láttuk. Ha lehet, hát még sokkal szebb volt, mint akkor és én ismét kételkedni kezdtem halálában. A szája széle is üde volt és piros, még az arcát is halovány pir borította.

— Micsoda szemfényvesztés ez? — kérdeztem Van Helsingtől.

— Hát most már meg van győződve? kérdezte a professzor felelet helyett, és beszéd közben kinyújtotta a kezét és olyan módon, hogy szinte megborzadtam tőle, huzta szét a halott ajkát és mutatta a fehér fogát.

— Nézze, — folytatta beszédét — nézze, mennyivel hegyesebbek, mint voltak. Ezzel és ezzel — megérintette a felső és alsó szemfogát — a kicsi gyermekeket meg lehet harapni. Hisz most már nekem barátom John?

— Hátha csak vissza hozta valaki tegnap éjjel óta.

— Ugyan ki?

— Nem tudom. De valakinek csak meg kellett tenni.

— Pedig már egy hete halott. A legtöbben nem így néznének ki ennyi idő óta. — Erre már nem tudtam felelni, hát hallgattam. Van Helsing alig látszott észre venni hallgatásomat. Legalább sem haragot, sem diadalt nem árult el. Merően nézte a halott leány arcát, fölemelte a szempilláit, megnézte a szemét, még egyszer kinyitotta a száját és megvizsgálta a fogát. Aztán felém fordult s így szólt:

— Itt kell valaminek lenni, a mely különböző az eddig ismert esetektől. Itt valami ketős élet van, a mely rendkívüli. A vampir akkor támadta meg őt, midőn önkivületi állapotban alva járt. — Ah, ön megdöbbsent, ön ezt nem tudja barátom John, majd később elmondom. És önkivületi állapotában foszthatta meg őt máskor is legkönnyebben a vérétől. Önkivületi állapotban halt is meg és önkivületi állapot-

ban bolyong halottlanul is. Ezért különbözik a többiektől. Rendesen, ha a halottlanok otthon alusznak, ezt mondva, karjának egy mozdulatával jelezte, hogy mit ért a vampir otthona alatt, az arcuk elárulja, hogy mi csodák. De ez az édes halott, a mikor nem halottlan, visszanyeri a régi szép arcát. Nincsen rajta semmi gonoszság. Nézze, mily szelid és ezért nehezemre fog esni, hogy öt álmában megöljem. — A vérem fagyni kezdett erre a kijelentésre és lassan-lassan kezdtem észre venni, hogy immár elfogadom Van Helsing teóriáit. De ha Lucy csakugyan és igazán meghalt, akkor miért borzadok attól a gondolattól, hogy megöljük öt. Van Helsing rám nézett és nyilván látta arcom változását, mert szinte, örvendezve mondta:

— Oh most már hisz ugy-e?

— Kérem ne követeljen egyszerre sokat tőlem. Hajlandó vagyok elfogadni az állítását. Hogyan fogja végrehajtani azt a véres munkát?

— Le fogom vágni a fejét, megtöltöm a száját foghagymával és hegyes karót verek a testén keresztül.

Megborzadtam a gondolatra, hogy így megcsonkítsuk annak a leánynak a testét, a

kit szerettem. De irtózatom nem volt oly erős, mint hittem volna. Tényleg borzadózni kezdtem, ennek a lénynek, ennek a halottlannak, a hogy Van Helsing hívta őt, a jelenlététől és szinte undorral töltött el látása. Vártam jó sokáig, hogy Van Helsing dologhoz lásson, de ő gondolatokba merülve állott. Egyszer csak be csapta a táskája csukóját és megszólalt.

— Gondolkoztam és elhatároztam, hogy mit lesz legjobb tenni. Ha kedvem szerint tennénk, akkor most éppen a pillanatban tenném meg, a mit kell, de másokra is kell gondolnunk. Ott van Artur, hogyan adjuk ezt tudtára. Ha maga, a ki látta a sebeket Lucy torkán és látta az egészen hasonló sebeket a gyermek torkán a kórházban. Ha maga, a ki a koporsót üresen látta múlt éjjel és tele ma egy asszonylyal, a ki nem változott, csak szebbre s rózsásabbra egy hét óta, a mióta meghalt, ha maga tudta ezt és látta a fehér alakot tegnap éjjel, a ki a gyermeket a temetőbe hozta és még sem hitt a tulajdon szemének, akkor hogyan várjam Arturtól, a ki mind ezekről semmit sem tud, hogy higgyen. Ő kételkedett bennem akkor, mikor nem engedtem, hogy megcsókolja őt a haldokló. Tudom, hogy megbocsátott, de nem tudom, hogy nem hiszi-e azt, hogy

tévedésből élve temettük el, vagy nem hiszi-e azt, hogy mi voltunk okai kora halálának. Boldogtalanságában folyton ezen fog tünődni és soha sem tudhat bizonyosat, mindennek közt ez a legrosszabb. Nehéz azt hinni hogy azt, a kit szerettünk, elevenen temették el és rémes elképzelni a szenvedéseit. És ismét ha hiszi, hogy igazunk van és az, a kit szeretett, csakugyan halottlan, mert én egyszer sejtetni engedtem azt, ez is kegyetlen. Most hogy tudom, hogy minden igaz, erős meggyőződésem, hogy ő keserű vizeken keresztül gázolva, érheti el csak az édes vizeket. El vagyok határozva. Menjünk. Maga térjen haza betegeihez és lássa, hogy minden rendben van-e. A mi engem illet, én itt fogom tölteni az éjjelt a temetőben a magam módja szerint. Holnap éjjel tíz órakor jöjjön értem a hotelba. Arturnak is fogok izenni, hogy jöjjön és annak a derék fiatal amerikaiinak, a ki a vérért adta. Későbbben ugyis együtt lesz dolgunk. Most elkisérem magát Pikadilliig, ott megebédelünk, mert nekem napnyugta előtt vissza kell ide érnem.

Bezártuk újra a sirböltöt, megmásztuk a temető falát, a mi nem volt nagy föladat és együtt hajtottunk vissza Pikadilliig.

Levél, melyet Van Helsing hagyott a táskájában Seward doktor számára.

(Nem kézbesített.)

Szeptember 27.

Barátom John !

Ezt arra az esetre írom, ha valami történék. Egyedül megyek örködni a temetőbe. Azt akarom, hogy a halottlan Lucy ne hagyhasssa el ma a sirját, hogy holnap annál mohóbb legyen. Azért némely dolgot fogok oda tenni, a mit nem szeret — foghagymát és feszületet — ezzel pecsételem meg a kriptá ajtaját. Ő még ifju halottlan és nem fog dacolni. Én ott fogok örködni napnyugtától hajnalig és ha van ott megtudni való, hát meg fogom tudni. Lucy kisasszonytól nem félek, de attól a másiktól, a ki miatt ő halottlan lett, mert annak hatalmában van az ő sirját fölkeresni és meghuzódni benne. Az ravasz, a mint azt Jonathán ur naplójából és a módból tudom, a melylyel kifogott rajtunk, a mikor Lucy életéért küzködtünk vele és vesztettünk; aztán meg erősek is a halottlanok. Husz férfi eraje is van a karjában, hisz a mi négyünk erejét is kiszipolyozta Lucyból. Aztán meg a farkasát is segítségül hívhatná, mit

tudom én. Ha ugy történnék, hogy ide jönne az éjjel, engem fog itt találni. De lehet, hogy nem jön. Nincs ok, hogy miért jönne, vadászó területe gazdagabb vadban, mint a temető, a hol, az egy halottlan asszony alszik és egy öreg ember öröködik.

Ezt csak arra az esetre írom, ha mégis... Akkor fogja a papirokat, a miket ehhez csatolok, Harker naplóját és a többit, olvassa el, aztán keresse föl azt a nagy halottlant és vágja le a fejét és égesse ki a szivét, vagy pedig hegyes karót verjen rajta keresztül, hogy a világ megpihenjen tőle.

Ha így lesz, Isten veled

Van Helsing.

Seward doktor naplója.

Szeptember 28.

Bámulatos, hogy egy éjszakai tökéletes nyugalom hogy helyre hozza az embert. Tegnap már-már azon voltam, hogy elfogadjam Van Helsing monstruozus ideáit; de most világosan állanak előttem, mint a józan ész kinövései. Nem kétlem, hogy ő maga hisz bennük. Azon kezdek gondolkozni, hogy nem hibbant-e meg az elméje valahogy. Bizonyos, hogy mindeme titokzatos dolgoknak van valamely

okszerű magyarázata. Vajjon nem lehetséges-e, hogy a professzor maga követte el őket? Ő oly szerfölött eszes, hogy abban az esetben is, ha meghibbanna az elméje képes volna valamely fixa ideáját a legcsodálatosabb tökéletességgel kivinni. Irtózok csak rá gondolni is és igazán nem volna kisebb csuda a másiknál, ha Van Helsinget örültnek találnám; hanem azért gondosan fogom figyelni.

Szeptember 29. . . . Mult éjjel, kissé tíz óra előtt Artur és Morris Quincey Van Helsing szobájába léptek; ő előadta, hogy mit akar tenni, leginkább Artur felé fordulva, mintha mindönk akarata az övében összpontosulna. Azzal kezdte, hogy reméli, hogy mindnyájan vele megyünk, mert komoly kötelesség teljesítéséről van szó. Az engedélyét akarom kikérni, folytatta Arturhoz fordulva, arra, hogy ismét megtehessem ez éjjel azt, a mit jónak látok. Tudom, hogy sok az, a mit kérek, ezt ön majd csak akkor tudja meg, ha már megigérte. Azért akarom, hogy előbb igérje meg, hogyha aztán megharagszik is rám, mert meglehet, hogy erősen meg fog haragudni, hát az ígérete kösse.

— Ez legalább őszinte beszéd, vágott közbe Quincei, én felelek a professzorért. Nem tudom ugyan, hogy mi a szándéka, de esküszöm, hogy becsületes, ennyi nekem elég.

— Köszönöm uram, szólt Van Helsing büszkén és kezet nyújtott az amerikainak. Erre Artur is megszólalt.

— Van Helsing dr., én nem szeretek zsákban macskát venni, mint a példaszó mondja. És ha az, a mit ön tőlem kíván, férfiúi becsületembe, vagy keresztény hitembe ütköző volna, akkor nem ígérhetek önnek semmit. De ha ön biztosít arról, hogy az, a mit ön tenni akar, a kettő közül egyikbe sem ütközik, akkor beleegyezem mindenbe, noha fogalmam sincs róla, hogy mi a szándéka.

— Elfogadom a kikötését — szólt Van Helsing — és csak azt kérem öntől, ha elítélen-dőnek véli is cselekedetemet, hát előbb jól meggondolja, hogy meggyőződjék róla, hogy nem ütközik a kikötésébe.

— Megegyeztünk! mondta Artur és most szabad-e kérdezniem, hogy mit fogunk tenni.

— Azt akarom, hogy velem jöjjenek, még pedig titokban, a knigsteadi temetőbe.

Artur arca megnyult, a mint megdöbbenve kérdezte:

— Oda, a hol szegény Lucy van eltemetve? A professzor meghajtotta magát, Artur folytatta: És ha egyszer ott vagyunk.

— Bemegyünk a kriptába! Artur fölállt.

— Professzor komolyan beszél ön, vagy ez csak kegyetlen tréfa akar lenni? Bocsásson meg, látom, hogy komolyan beszél. — Erre ismét leült, jól láttam, hogy mereven és büszkén ül, mint a ki sértve érzi magát. Csend volt, míg ő újra meg nem szólalt:

— És ha a kriptában leszünk?

— Kinyitjuk a koporsót.

— Ez mégis sok! — kiáltotta Artur, haragosan fölállva. Én türelmes vagyok minden dologban, a mi észszerű, de ebben — annak a sirjának, a kit szerettem, a megszezteltetésében . . . szinte elfuladt fölháborodásában. A professzor szájalommal nézte.

— Szegény barátom, ha megkimélhetném magát a fájdalomnak egy nyilalásától, hát Isten látja lelkemet, megtenném. De ezen az éjjelen a lábunknak tüskés ösvényt kell járni vagy pedig annak a lába, a kit ön szeretett, örökre a gyehena tüzét járja!

Artur merev, sápadt arccal nézett a professzorra, mondván:

— Vigyázzon!

— Nem volna jobb, ha meghallgatná, a mit mondani akarok? — szólt Van Helsing. Akkor legalább világosan fogja tudni, hogy mit akarok. Folytassam?

Némi szünet után Van Helsing némi megerőltetéssel mondta tovább:

— Lucy kisasszony halott. Nem úgy van? Igen! Nos akkor nem ártunk neki. De hogyan nem volna halott . . .

Artur talpra ugrott.

— Jóságos Isten! kiáltotta. — Mit akar ezzel mondani? Valami tévedés volt a dologban? Elevenen temették el?

— Én nem mondtam, hogy eleven volt gyermekem; én nem is gondoltam azt. Én nem mondok többet annál, hogy ő esetleg halottlan.

— Halottlan! Nem élő! Mit akar ezzel mondani. Mi ez minden, egy rossz álom, vagy mi.

— Vannak rejtélyek, a melyeket emberek csak találgathatnak, a melyeket csak nagy idők mulva fognak megoldani. Higyjen nekem, hogy mi is egy ilyennek a szélére jutottunk. De még nem fejeztem be, a mit kérni akarok. Szabad levágnom a halott Lucy kisasszony fejét.

— Az égre és földre mondom hogy nem! Kiáltotta Artur szenvedélyes haraggal. Az egész világért sem egyezném bele a halott testének a megcsonkításába. Van Helsing doktor ön nagyon messzire ment. Mit tettem önnek, hogy így gyötörjön. Mit vétett az a szegény leány, hogy ön így megbecsteleníti a sirját. Meg-

örült ön, hogy ilyeneket beszél vagy én boldultam meg, a ki hallgatom magát. Ne merészeljen többé gondolni sem erre. Én nem fogom a beleegygyezésem semmiféle cselekedetéhez sem megadni. Kötelességem az ő sirját megvédeni ön ellen és Istenemre meg is fogom tenni.

Van Helsing méltósággal emelkedett föl és komolyan és szigoruan mondta: Mylord Godalmíng, nekem is meg van a magam kötelessége, először kötelességem mások irányában, kötelességem a halottal szemben. És Istenemre teljesíteni is fogom! Minden, a mit most kérek öntől, csak az, hogy jöjjön velem és nézzen és figyeljen. És ha később megújítom a kérésemet és ön akkor nem nálammal is jobban kívánja teljesítését, akkor — akkor is teljesíteni fogom a kötelességemet, bár mibe kerüljön is. Aztán pedig rendelkezésére állok, hogy számon adjam cselekedetemet ott és akkor, a mikor ön akarja. — Hangja megcsuklott egy kissé és aztán szánalommal tele hangon folytatta:

— De könyörgöm önnek, ne váljék meg tőlem haraggal. Hosszu életemben sokszor kellett olyat tennem, a mit nem volt kellemes tenni és a mi néha a szívemet facsarta, de soha olyan nehéz föladatom nem volt, mint a mostani. Higyje el, hogy én megtennék min-

dent, mit ember tehet, hogy önt megkíméljem a szomoruságtól. Gondolja meg, mert miért okoznék én magamnak ennyi fáradságot és ennyi szomoruságot. Én eljöttem ide a magam országából, hogy tegyem a jót, a mit tehetek. Először John barátom kedvéért, azután pedig azért a kedves fiatal lányért, a kit én is megszerettem. Neki adtam — nem szívesen mondom meg, de jó szándékkal mondom most — a mit ön adott, ereimnek a vérét. Adtam én, a ki nem voltam, mint ön, a szerelmese, csak pusztán az orvosa és barátja. Neki adtam az éjjeleimet és nappalaimat, halála előtt és halála után és most is, ha az én halálom az ő javára válnék, a mikor ő halott halottlan, szívesen adnám érte. — Ezt mind nagyon komolyan nyugodt büszkeséggel mondta, a mely Arturt nagyon meghatotta. Megfogta az öreg ur kezét és megtört hangerővel szólt:

— Óh, de mikor olyan nehezemre esik erre gondolni és nem bírom megérteni. De legalább önnel megyek és várni fogok.

XVI.

Seward doktor naplója. Folytatás.

Éppen háromnegyed volt éjfél előtt tizenkettőre, a mikor átmásztunk a temető alacsony falán. Sötét éjszaka volt, a holdas égbolton keresztül nyargaló nehéz felhőkkel. Mi mind szorosán egymás mellett maradtunk, csak Van Helsing volt egy kissé előbbre, az utat mutatva. Mikor már közel voltunk a kriptához, Arturra vigyáztam, mert attól tartottam, hogy a szomorú emlékekkel tele hely közelségén föl fog indulni, de ő erősen tartotta magát. A professzor fölnyitotta a kriptá ajtaját és elsőnek lépett be, mi mind sorban utána, mire ő bezárta mögöttünk az ajtót. A lámpáját meggyújtva a koporsóra mutatott. Artur habozva lépett közelebb; Van Helsing felém fordulva szólt:

— Ön itt volt velem tegnap. Benne volt-e akkor Lucy kisasszony teste ebben a koporsóban?

— Benne. — A tanár erre a többiekhez fordult.

— Önök hallották, pedig ő olyan, a ki maga sem hisz nekem. Erre fogta a sróf huzóját és ismét levette a koporsó födelét. Artur borzaszróan sápadt volt, de hallgatott; mikor

a koporsó födelét leemelték, egészen közel ment. Nyilván nem tudta, hogy belül még egy ólomkoporsó is van, vagy nem gondolt rá. Mikor meglátta a fölhasított ólomlapot, a vér az arcába szökött egy pillanatra, de épp olyan gyorsan el is hagyta, úgy, hogy szegény fehér lett, mint a fal; de még folyton hallgatott. Van Helsing fölhajtotta az ólomfödelet és mi mind odanéztünk, aztán visszatántorodtunk.

A koporsó üres volt!

Néhány percig senki sem szólott. Végre Morris Quincey törte meg a csöndet.

— Tanár ur, én megbiztam önben. Megelégszem, ha szavát adja. Más körülmények közt még ezt sem kérdezném — nem sérteném meg önt azzal, mintha kételkedném; de ez oly titokzatos, érthetetlen dolog, hogy itt szó sem lehet becsületről vagy becstelenségről. Feleljen kérem. Ön cselekedte ezt?

— Esküszöm itt mindnyájuk előtt mindenre, a mi szent nekem, hogy sem el nem vittem, sem meg nem érintettem azóta Lucy kisaszszony holttestét. Így történt: Két éjjel ezelőtt, barátom Seward és én idejöttünk, alapos okunk volt rá, higyjék el, hogy azért. Én fölnyitottam akkor a koporsót, a mely ólommal volt zárva és üresen találtam, épp úgy, mint most. Aztán vártunk és láttunk valami fehérét köze-

ledni a fák között. Másnap eljöttünk ide nappal és akkor Lucy itt feküdt. Igaz-e, barátom John?

— Igaz.

— Akkor éjjel éppen jókor jöttünk. Ismét egy olyan pici gyermek vészett el és mi, hál' Istennek, váratlanul találtuk meg a sirok közt. Tegnap este naplemente előtt jöttem ide, mert napnyugtakor mozdulhatnak a halottlanok. Én itt vártam mindaddig, míg a nap újra föl nem kelt, de nem láttam semmit sem. Lehet, hogy azért nem, mert az ajtó nyílásait elláttam azzal a foghagymával, a mit a halottlan nem törhet és más valamivel is, a mitől irtózik. A mult éjjel tehát nem volt künn, azért ma, naplemente előtt, elvettem a foghagymát és mindent. Azért találtuk a koporsót most üresen. De legyenek türelemmel. Jöjjenek velem ki és várjuk láttatlanul és némán és csodálatos dolgokat fognak tapasztalni. Így — ezzel lezárta lámpája sugarát — most gyerünk. — Kinyitotta az ajtót és mi kimentünk rajta. Van Helsing zárta be újra maga mögött az ajtót.

Oh! mily édes és frissnek éreztük az éjjeli levegőt, a sirbolt szörnyüségai után. Mily jól esett a rohanó felhőket látni és a távoli nagy város tompa robaját hallani. Valameny-

nyien meg voltunk indulva. Artur némán és a rejtélyesen tűnődve állott. Én magam elég türelmesen viseltem magamat, kétségeim ismét tünedezni kezdtek és nagyon hajoltam Van Helsing hite felé. Morris Quincey nyugodt volt, mint az olyan ember szokott lenni, a ki minden dolgot úgy fogad, a hogy jön és kész vele szembeszállni. A mi Van Helsinget illeti, ő volt az egyetlen, a ki el volt valamivel foglalkozva. Először is egy vékony ostyaforma fehér lapot vett ki a táskájából, a mely gondosan volt egy fehér ruhába takargatva; aztán egy marék fehér tészta- vagy kovászfélét vett elő és az ostyát összemorzsolva belegyurta. Aztán vékonyra sodorta a keze közt és az ajtó nyílásait kezdte vele betapasztani. Én, a ki legközelebb voltam hozzá, nem állhattam meg, hogy ne kérdezzem, hogy mit csinál. Erre Artur és Morris is közelebb huzódtak, mert ők is kíváncsiak voltak a feleletre.

— Elzárom a sirt, hogy a halottan vissza ne térhessen bele.

— És ezt azzal a kis péppel vagy mivel, akarja megakadályozni? kérdezte Morris.

— Azzal.

— Mi volt az, a mit bele tett? Ezuttal

Artur volt a kérdező. Van Helsing ájtatosan emelte meg a kalapját, a mint felelt:

— Szentelt ostya. Amsterdamból hoztam magammal. Külön engedelemmel.

Ez a felelet a lepszkeptikusabbat közülünk is elhallgattatta, éreztük valamennyien, hogy az ilyen komoly elszántsággal szemben, mint a milyen a professzoré, a mely a neki legszen-
tebb dolog fölhasználásától sem retten vissza, meg kell szünni minden kételkedésnek. Tiszteletteljes csöndben foglaltuk el kijelölt helyünket a kripta körül, olyanformán, hogy ne láthasson bennünket, a ki közelednék. En sajnáltam a többieket, kiváltképpen Arturt, mert én már egyizben kipróbáltam az őrtállás borzalmait. Soha eddig a sirkövek nem látszottak olyan kísértetiesen fehéreknek; soha a ciprusok és tiszafák olyan gyászosoknak; soha a haraszt nem zördült oly vérfagyasztón; soha galy nem roppant oly titokzatosan; és soha a kutyák távoli vonítása nem hangzott oly fájdalmasan az éjben.

Hosszas csend és néma várakozás után egyszer csak a professzor ajkáról éles pst! pst! hallatszott. Kezével mutatott és mi a hosszú fasor vége felől egy fehér alakot látunk közeledni, egy homályos fehér alakot, a mely valami sötétet szorított a kebléhez. Az

alak megállapodott és a felhők körül kibukkanó hold ráeső sugaránál világosan láttunk egy hosszuhaju hölgyet fehér ruhába burkoltan. Az arcát nem láthattuk, mert a keblén tartott pici szőke haju gyermekre volt hajtva. Egy kis szünet után éles rövid kiáltást hallottunk, olyat, a melyet kis gyermek vagy kis kutya szokott álmában hallatni. Mi előre akartunk rohanni, de a professzor intőkeze visszatartott bennünket és aztán mikor odanéztünk, a fehér alak ismét felénk indult. Most már elég közel jutott, hogy a holdvilágnál egészen jól láthassuk. Az én szívem hideg lett, mint a jég és Artur hörgését is hallottam, a mint megismertük Vestenra Lucy vonásait. Igen, Vestenra Lucy volt, de mennyire megváltozva. Szendesége, rideg szívtelen kegyetlenségre és szüziesége sivár ledérségre változott. Van Helsing előre lépett és intésének engedelmességgel, mi is közeledtünk, mind a négyen egy sorba állva a kriptá ajtaja elé. Van Helsing föl emelte a lámpáját és Lucyra irányozta sugarát. A lámpa koncentrált fényénél láttuk, hogy ajka biboros a friss vértől, a mely az állán végig csurogva beszenyezte halotti köntösének fehérségét. Megrázkódtunk az irtózattól. A lámpa reszkető fénye bizonyította, hogy még Van Helsinget is cserben hagyta vas idegzete.

Artur állt legközelebb hozzám és ha meg nem kapom a karját, hát elesett volna.

A mikor Lucy (Lucynak nevezem azt a rémet, a mely előttünk állt, mert az ő alakját öltötte) meglátott bennünket, haragosan fujva, mint a macska, a kit hirtelen megtámadnak, huzódott vissza és végig jártatta rajtunk szemeit. Lucy szeme volt formában és színben, de Lucy szeme telve tisztátlan pokoli tüzzel, a tiszta, szelid szem helyett, a melyet ismertünk. Ebben a pillanatban szerelmem maradványa gyűlöletté és utálattá változott. És ha ekkor azt mondták volna, hogy öljem meg, hát vad gyönyörrel meg tudtam volna tenni. A mint ránk nézett, szeme tisztátlan tűzben lángolt és arca csak úgy ragyogott a kéjes mosolytól. Óh Isterem, mily irtózatos volt azt látni! Gondtalan mozdulattal ellökte magától a gyermeket, melyet eddig a keblére szoritva tartott, föléje hajolva és morogva mint éhes kutya a csont fölé szokott, messze ellökte magától a földre. A gyermek élesen sikoltott, aztán nyögve maradt ott, a hová dobta. Oly rideg szivtelenség nyilatkozott a mozdulában, hogy Artur fölajdult belé. És a mint Lucy kitárt karokkal és buja mosolylyal közeledett feléje, hátrált és kezével elfödte arcát.

Lucy azért folyton közeledett hozzá és vágyteljes, kéjes gráciával mondta :

— Jöjj ide Artur. Hagyd el ezeket és jöjj ide hozzám. A karjaim reszketnek érted, jer és együtt pihenhetünk. Jer, férjem, jer!

Oly valami pokolian édes volt a hangjában, a mely még minket is megszelidített, a kik pedig máshoz intézett szavait hallottuk. A mi Arturt illeti, mintha megbüvölték volna, kezeit levéve arcáról, kitárta a karját. Lucy belevetette volna magát, ha Van Helsing előre nem ugrik és közéjük nem tartja a kis arany feszületét. Lucy visszarettent tőle és hirtelen eltorzult arccal és dühös mozdulattal került meg, mintha a sirboltba akarna menni.

Mikor egy-két lábnyira volt az ajtótól, megállt, mintha valamely láthatatlan erő visszatartaná. Aztán megfordult és világosan láttuk arcát, a hold és a lámpa sugaránál, a mely immár nem reszketett Van Helsing kezében. Soha sem láttam és remélem, hogy halandó szememmel nem is látok soha, ilyen gonosz kifejezésű arcot. Gyönyörű színe halottas sápadtságra változott, a szemében szikrázott a pokol tüze, homlokát ezer ráncra huzta és gyönyörű, vérrel itatott száját széthuzta, mint a régi görögök és japánok haragos istenei. Ha tekintete gyilkolhatott volna, mi mind a négyen halva maradtunk volna a helyünkön. Ez így tartott teljes egy percig;

a mely egy egész örökkévalóságnak látszik. A kisértet a fölemelt feszület és a szentelt ostyával lezárt ajtó között állott. Van Helsing törte meg a csendet Arturtól kérdezve:

— Feleljen nekem oh barátom! Folytas-sam-e megkezdett munkámat?

Artur térdre vetette magát és arcát kezeivel elfödve felelt:

— Tegye, a mit akar barátom, tegye, a mit akar. Soha ehez fogható borzalmat nem értem! Morris és én egyszerre termettünk mellette és karon fogtuk, hogy el ne essék. Hallottuk a lámpa lecsukásának csattanását. Van Helsing a kriptához lépett és kiszabadi-totta az ajtó nyílásának egy részét a szentelt ostyából készült tapaszból. Valamennyien ámulatteljes irtózáttal láttuk, hogy a mint ő visszahúzódott, az az asszony, oly igaz földi testével, mint akár a miénk, eltűnt azon a pa-rányi nyiláson keresztül, a melybe egy kés pengéjét alig lehetett volna döfni. Mindnyájan megkönnyebbülten sóhajtottunk föl, látva, hogy a professzor nyugodtan beragasztja ismét az ajtó nyílását.

Mikor ezt elvégezte, fölvette a gyermeket a földről mondván:

— Jöjjetek barátaim, többet nem tehe-tünk holnapig. Holnap délbe temetés lesz.

Nemsokára azután kell idejönnünk. 2 órakor, ha a temető ör lezárja a kaput, mi ott maradjunk. Akkor aztán többet tehetünk. A mi ezt a kicsikét illeti, nem esett nagy baja és holnapra összeszedi magát. Majd ott hagyjuk, a hol a másikat, hogy a rendőr megtalálja és aztán megyünk. — Aztán szorosán Artur mellé lépve mondta:

— Barátom Artur maga fájdalmas megpróbáltatáson ment keresztül. De később, ha visszatekint, meg fogja látni, mennyire szükséges volt. Most a keserű vizeket gázolja gyermekem. Holnap ilyenkorra, ha Isten is úgy akarja, keresztül jut rajtuk és eléri az édes vizeket. Addig hát ne gyászoljunk tulságosan. Addig nem is kérem bocsánatát.

Artur és Morris velem jöttek haza és iparkodtunk egymást utközben földeríteni. A gyermeket biztosságban hagytuk és fáradtan értünk haza, hát valahogy csak sikerül elaludnunk.

Szeptember 29. éjjel.

Kissé 12 óra előtt mi hárman Artur, Morris és én a professzorért mentünk. Sajátosságos, hogy mind a hárman mintha összebeszéltünk volna, fekete ruhát öltöttünk. Igaz, hogy Artur gyászolt, hát rendesen feketében járt, de mi ketten ösztönszerűleg öltöttük fel.

Fél egykor értünk a temetőbe. És lassan sétálgatva jó messzire kerültünk a hivatalos felügyelettől, úgy, hogy mire a sirások fölhantolták a sirt, a felügyelő nyugodtan zárta ránk a kaput, azt hitte, hogy mindenki eltávozott. Van Helsing rendes fekete kis táskája helyett ezuttal egy jó hosszú bőrzacskót cipelt, amely elég nehéznek látszott.

Midőn magunkra maradtunk, némán követtük a professzort a kriptához. Ő maga nyitotta ki és belépésünk után maga zárta be az ajtót mögöttünk. Aztán kivette a zacskójából a lámpát, a melyet meggyújtott, ugyszinte két szál viaszgyertyát, melyeket szintén meggyújtott, megolvasztott végükkel két másik koporsóra ragasztott, hogy elég világosságot nyerjen munkájához. Midőn ismét levette Lucy koporsójának födelét, mind oda néztünk — Artur reszketve, mint a nyárfalevél és láttuk, hogy a halott szépségének teljes pompájában ott fekszik. De az én szívemben nem volt már szerelem, nem volt benne egyéb utálatnál az undok lény iránt, a mely Lucy alakját öltötte magára Lucy lelke nélkül. Jól láttam, hogy még Artur arca is megkeményedett, a mint nézte. Egyszerre csak azt kérdezte Van Helsingtől:

— Valósággal Lucy teste-e ez, vagy csak egy démon az ő alakjában?

— Az ő teste és mégsem az övé. De várjon egy kicsit és mindjárt meglátja olyan-nak, a milyen volt és a milyen.

Olyan volt Lncy, a mint ott feküdt, mint egy gonosz álomlátás; hegyes fogai, duzzadt kéjes piros ajka, vérfoltos álla, a melynek láttára megborzadtunk — valóságos torzalakja az egykori szelid, szép, tiszta lánykának. Van Helsing ezalatt lassan szedett elő egyet-mást a zacskójából. Először egy forrasztóvasat vett elő és forrasztáshoz való ólmot, aztán egy kis lámpát, a mely, midőn a sarokba állítva meggyújtotta, kékes lobogó gázlánggal égett; aztán boncolókéseket készített kézhez és végre egy-, két- háromhüvelyes átmérőjű, vagy három láb hosszú karót. Ennek az egyik vége tűzben volt keményre edzve és hegyesre faragva. A karóval együtt egy nehéz kalapácsot vett elő, a milyennel a háztartásban a szenet szokták a pincében széttördelni. Mikor mindennel készen volt, Van Helsing így szólott:

— Mielőtt bármit is tennénk, engedjék, hogy egyet-mást elmondjak a régiék tudománya és tapasztalatai nyomán, a kik sokat foglalkoztak a halottlanok tanulmányozásával. Mikor halottlanokká lesznek, a változással egyben a halottlanság átka sujtja őket. Nem tudnak meghalni, de tovább kell élniök, idők-

ről időkre, mindig több áldozattal szaporitva soraikat, mert mindazoknak, a kik a halottlanok hatalmába kerülnek és ennek következtében pusztulnak el, szintén halottlanokká kell válniok és ismét áldozatot szednek. Így tágul a körük örökké, mint a vízbe dobott könek a köre. Barátom Artur, ha Lucy önt akkor, mikor haldoklott, megcsókolta volna, vagy ha tegnap éjjel karjaiba fogadta volna, idővel halála után ön szintén halottlanná vált volna. Ennek a boldogtalan ifju hölgynek a pályafutása csak most kezdődött. Azok a kis gyermekek, a kiknek vérét vette, még nincsenek nagyon rosszul, de ha őt így hagyjuk halottlanul, akkor mind több vérüket veszi, mert a rajtuk nyert hatalomnál fogva magához vonzza őket. De ha valósággal meghal, akkor mindez megszűnik. A legfontosabb pedig az, hogyha ezt a halottlant valóságos halottá tesszük, akkor a szegény leányka lelke ismét föl szabadul. A helyett, hogy gonoszságot követne el éjjel, az angyalok közt fogja elfoglalni helyét. Azért, barátom, áldott lesz a kéz, a mely a fölszabadító csapást méri rá. Én kész vagyok erre. De vajjon nincs köztünk valaki, a kinek több joga van ehhez. Nem fog-e valamikor örömeire szolgálni, ha álmatlan éjjeleinek csöndjében azt gondolhatja: Az én kezem volt

az, a mely őt a csillagokhoz küldte; annak a keze, a ki legjobban szerette őt. Annak a keze, a kiét maga is választotta volna, ha választásról szó lehetett volna. Szóljanak, nincs-e köztünk egy ilyen?

Mi valamennyien Arturra néztünk, ő is észrevette, a mit mi, a végtelen jóságot, a mely azt akarta, hogy az ő keze legyen az, a mely visszaadja nekünk Lucyt, mint egy szent és többé nem megszeztelenített emléket; ő előre lépett és bátran mondta, noha a keze reszketett és az arcafehér volt, mint a hó:

— Igaz jó barátom, megtört szívem mélyéből mondok önnek köszönetet. Mondja meg, hogy mit tegyek és én nem fogok ingadozni. Van Helsing a vállára tette a kezét és így szólt:

— Derék gyerek! Csak egy pillanatnyi bátorság és meglesz. Ezt a karót keresztül kelt rajta verni. A föladat rettenetes, erre figyelmeztetem, de csak rövid ideig fog tartani és ön azután annál jobban fog örvendezni, minél nagyobb volt a fájdalma. Ebből a kegyetlen sirból úgy fog kijutni, mintha a levegőben járna. De nem szabad haboznia, ha egyszer belefogott. Csak arra gondoljon, hogy mi az ön igaz barátjai körülötte vagyunk és hogy az egész idő alatt önért fogunk imádkozni.

— Lássunk hozzá, szolt Artur rekedten. Mondja meg, hogy mit kell tennem.

— Vegye ezt a karót a bal kezébe, hegyét a halottlan szive fölé illesztve és a kalapácsot a jobb kezébe. Aztán ha én elkezdem a halotti imádságokat olvasni — a könyv itt van nálam és a többiek utánam mondhatják az imát — akkor üssön, Isten nevében hogy minden jóra forduljon a halottal, a kit szerezünk és hogy elpusztuljon a halottlan.

Artur fogta a karót és a kalapácsot és most már, hogy el volt szánva nem reszketett a keze. Van Helsing felnyitotta a könyvét és olvasni kezdett. Morris és én lehetőleg követük őt. Artur a halott szive fölé illesztve a karót aztán teljes erejével ütötte a kalapácsal.

A koporsóban fekvő lény görnyedezett és egy rémes, vérfogylaló sikoltás fakadt nyitott piros ajkáról. A test rázkódott, remegett és görcsös vad rángatózásban huzódott össze. Éles, fehér foga összeverődött, hogy az ajkát is rölhasította és piros hab ömlött a száján. De Artur meg nem indult rajta. Ugy nézett ki, mint egy boszuálló Isten, a mint szilárd kézzel emelte magasra a kalapácsot és verte mélyebbre és mélyebbre a könyörületes szabadító karót, míg a keresztül vert szív vére magasra

fröccsenve bugyogott körülötte. Arca elszánt volt és mintegy a kötelességérzet gloriája világlott róla. Látása bátorságot öntött belénk és hangunk csak úgy zengett a kis sirboltozaton végig.

A test görcsös vonaglása lassankint megszűnt, a fogait nem csattogtatta többé, az arc nem torzult el. Végre teljesen elcsöndesült. A rémes föladat teljesítve volt.

A kalapács kihullott Artur kezéből. Megtántorodott és elesett volna, ha föl nem fogjuk. Homlokáról nagy cseppekben hullott a verejték és melle zihált. Néhány percig anynyira el voltunk vele foglalva, hogy nem is néztünk a koporsó felé. Mikor végre arra felé fordultunk, meglepetten kiáltottunk föl. Anynyira bámulva néztük, hogy Artur is fölkel a földről, a hová ültettük és odajött a koporsóhoz; és ekkor derült, boldog fény sugárzott arcáról és elüzte róla örökre az irtózatnak megkövesült kifejezését.

Mert ott előttünk a koporsóban immár nem az az undok lény feküdt, a kitől úgy irtóztunk és a kit úgy meggyűlöltünk, hogy elpusztításának föladatát mintegy kedvezményképpen engedték át annak, a kinek legtöbb joga volt hozzá, hanem Lucy úgy, a hogy életében ismertük őt, hasonlíthatatlanul édes

szép tiszta arcával. Igaz, hogy a szenvedés és gond nyomai is épp úgy meglátszottak rajta, mint életében ; de ezt mi nem bántuk, mert csak annak az igazságát bizonyították, a mit hittünk. Mindnyájan éreztük, hogy a szent nyugalom kifejezése arcán csak földi jele és bizonyítéka volt az örökké való béke és nyugalomnak.

Van Helsing Artur vállára tette a kezét és kérdezte tőle :

— És most, Artur, barátom, kedves fiam, megbocsájt-e nekem ?

Artur megfogta az öreg ember kezét, megcsókolta, megszorította és aztán felelte :

— Hogy megbocsájtok-e ? Az Isten áldja meg, a miért vissza adta az én drágámnak a lelkét és nekem a nyugalمامat. Két kezét a professzor vállára tette, fejét a keblére hajtotta és egy darabig csöndesen sirt, míg mi mozdulatlanul állottunk. Mikor ismét fölemelte a fejét, Van Helsing így szólott hozzá :

— És most gyermekem megcsókolhatja öt. Csókolja meg halott ajakát, mint a hogy ő kívánná, ha kívánnia lehetne. Most már nem a pokol halottlanja. Most már az Uristen igazi halottja, a kinek a lelke vele van az égben.

Artur lehajolt és megcsókolta és azután őt és Morríst kiküldtük a sirboltból. A professzor és én lefűrészeltük a karó kiálló végét, a hegyét benne hagyva a testben. Aztán levágtuk a halott fejét és megtöltöttük száját foghagymával. Összeforrasztottuk újra az ólomkoporsót és rá tettük és srófoztuk a fedelét, aztán összeszedve holminkat, eljöttünk. A professzor az ajtót becsukva, Arturnak nyujtotta a kulcsot. Künn édes volt a levegő, a nap süttött, a madarak énekeltek és úgy tetszett, mintha az egész természet megváltozott volna. Jó kedv, boldogság és béke uralkodott mindenfelé, még a mi szivünkben is, noha csak igen mérsékelten. Mielőtt elindultunk volna, Van Helsing így szólott :

— Most barátaim föladatunknak az első részét elvégeztük, még pedig a ránk nézve legkinosabb részét. De ennél nagyobb föladat vár még ránk ; megtalálni minden szomorúságunknak az okozóját és kiirtani őt. Én nyomra akadtam, a melyet követhetünk ; de a föladat hosszas és terhes és veszedelemmel és fájdalommal teljes. Segíteni fognak-e mind? Mi mind megtanultunk hinni — ugy-e? És ennél fogva látjuk kötelességünket. Ugy-e? Hát igérjük meg, hogy a keserű végére járunk a dolognak.

Mindegyikünk kezét adott neki, a mint elindultunk még így szólt:

— Két éjjel ezután találkozni fognak velem este hétkor és együtt ebédelünk John barátommal. Még másik kettőt is fogok hívni, a kit maguk nem ismernek. Akkor készen leszek és elő fogom terjeszteni terveimet. Barátom John, maga velem jön haza, mert még tanácskoznom kell magával. Ma éjjel visszautazom Amsterdamba, de holnap éjjel visszajövök. Aztán közeledik nagy munkánk. De előbb sokat kell még mondanom, hogy tudják, mit kell tenni és mitől kell félni.

XVII.

Seward doktor naplója — folytatás.

Mikor a hotelba értünk, Van Helsing egy rá váró telegramot talált.

— Jövök a vonattal. Jonathán Whitby-n van. Fontos ujság. *Harkerné Minna.*

A professzor nagyon megörült. — Ah, az a csodálatos Madame Minna — kiáltotta. — Gyöngye az asszonyoknak! Ő jön, de én nem maradhatok. A maga házában kell elszállásolni barátom John. Magának elejbe kell

menni a vasutra. Táviratozzon neki utközben elejbe, hogy tudja.

A távirat elküldése után megteázott, közben elmondva nekem egyet-mást Harker Jonathánról és naplójáról, a mikor külföldön járt, átadva egyuttal a naplónak egy géppel írott másolatát, ugyszintén Harkernének Whitbyben írott naplójáét.

— Fogja ezeket — mondta — és tanulmányozza át alaposan. Mire visszatérek, tudni fog mindent és jobban indulhatunk dolgunkra. A mit ezek a naplók elmondanak — ezzel komolyan és súlyosan tette a kezét a papirosra — az lehet a kezdete az ön és az én és a többiek pusztulásának; vagy pedig halálharangja leszen a nagy halottlannak, a ki a földet járja. Mindent alaposan elolvasson, csak arra kérem és ha valamiben kiegészítheti az itt elmondottakat, hát tegye meg. Hisz ön is jegyezte ezeket a különös eseményeket, nemde? Igen! Akkor aztán ha megjövök, az egészet átvészszük együtt. Ezután utra készült és nemsokára elhajtattott a vasutra. En magam is siettem a paddingtoni pályaházba, a hova még jóval a vonat beérkezése előtt értem.

Az érkezettek tömege már oszladozott és én már nyugtalankodni kezdtem, hogy talán elszalasztottam vendégemet, midőn egy szelid

arcu, elegáns fiatal hölgy felém tartva, egy pillantást vetett rám, aztán megszólalt:

— Seward doktor, nemde?

— És kegyed Harkerné asszony! — feleltem én rögtön, mire ő kezét nyujtotta.

— Megismertem önt az én kedves kis Lucym leírásából, de hirtelen elhallgatott és heves pir borította el arcát.

Az én arcomat is elfutó pir felelt az övére és valahogy mindjárt közelebb segített egymáshoz. Én összeszedtem a málháját, a mely egy írógépet is foglalt magában és haza felé indultunk. Harkerné, noha tudta, hogy az én otthonom egy elmegyógyintézet, nem volt képes a borzongását teljesen elpalástolni, a mint a házam küszöbét átlépte.

Azt mondta, hogy ha megengedem, hát mindjárt föl fog keresni a dolgozó szobámban, mert nagyon sok a mondani valója. Addig is, a míg várom, a fonografba mondom naplójegyzeteimet. Még eddig nem nézhettem át a Van Helsing által rám bízott papirokat, noha itt vannak mellettem nyitva. El kell valamivel foglalnom Harkernét, hogy elolvasásukhoz jussak. Ő nem tudja, hogy az időnk mily drága és hogy milyen föladatra készülünk. Gondom lesz rá, hogy meg ne ijeszszem. Itt jön.

Harkerné Minna naplója.

Szept. 29.

Mihelyt egy kissé rendbe szedtem magamat, lementem Seward doktor dolgozó szobájába. Az ajtóban megálltam egy pillanatig, mert úgy tetszett, hogy hallom őt valakivel beszélni. De mivel meghagyta volt, hogy siessek, hát kopogtam és „tessék“ kiáltására beléptem.

Meglepetésemre, senki sem volt vele a szobában. Egészen egyedül volt és szemben vele az asztalon volt valami, a miről leírás után azonnal tudtam, hogy fonográf. Még soha sem láttam egyet sem, hát roppant érdekelt.

— Remélem, hogy nem váraoztattam meg — kezdtem a szót — már jó ideje az ajtó előtt álltam, de beszélni hallottam önt, hát azt hittem, hogy van itt valaki.

— Oh — felelte ő mosolyogva — csak a napló jegyzeteimmel voltam elfoglalva.

— Napló jegyzeteivel? — kérdeztem meglepetve.

— Igen, — felelte ő. — Ebben tartom őket. — Beszéd közben a fonográfra tette a kezét. Én egészen izgatottan jegyeztem meg:

— Hisz ez még a gyorsírásnál is külömb! Nem hallhatnám valamit mondani?

— Hogyne, — felelte ő, készséggel felállva, hogy beszédre igazítsa a gépet. Egyszerre csak zavarodottan állt meg.

— Csakhogy én nem tartok benne egyebet a naplómnál, — kezdte mentegetőzve — és ez többnyire betegeimről szól, a mi pedig tán egy kissé furcsa lenne, azt akarom mondani, hogy — elakadt és én megpróbáltam ki-segíteni zavarából:

— Ön Lucy-t is ápolta utolsó betegségében. Engedje meghallanom, hogyan halt meg, nagyon hálás leszek mindenért, a mit megtudok róla, mert nagyon szerettem őt.

Meglepetésemre riadt tekintettel arcában, felelte:

— Az ő haláláról szóljak önnek? A világ minden kincséért sem!

— És miért nem? kérdeztem én elkomo-lyodva. Az orvos hallgatott és láttam, hogy mentségen törí a fejét. Végre dadogva mondta:

— Tudja kérem, én nem is tudnám tulajdonképpen, hogy hogyan találjak meg egy bizonyos részt az egészben. Mert noha hónapok óta ebben tartom a jegyzeteimet, soha sem jutott eszembe, hogy hogyan találjam meg egyik vagy másik részét, ha szükségem volna rá. A míg ő beszélt, eszembe jutott, hogy a Lucy-t ápoló orvos naplója aligha ki nem

egészíthetné ama bizonyos borzalmas lényt illető tudásunkat és merészen jegyeztem meg:

— Ez esetben doktor ur legjobb volna, ha megengedné, hogy az egésznek a tartalmát lemásoljam az ön számára az írógépemen. Az orvos erre halálosan elsápadva felelte.

— Nem, nem, nem, az egész világért sem engedném meg, hogy megtudja ezt a borzasztó történetet. Én egy pillanatig gondolkoztam, hogy mivel bírhatnám rá az engedelem megadására. Szememet önkéntelenül a szobán végig jártatva, megláttam az asztalán géppel írott napló jegyzeteinket.

— Ön nem ismer engem doktor. Szóltam én, ha majd elolvasta azokat a jegyzeteket — az én naplómát és a férjemét, a melyet ugyancsak én másoltam le, akkor jobban fog ismerni. Szivem minden gondolatát meg fogja abban a naplóban találni. Addig, a míg jobban meg nem ismer, természetesen nem várhatom, hogy jobban meg ne bizzék bennem.

Az orvos erre fölállt, kihuzott egy nagy fiókot, a melyben egymás mellé rakva álltak a sötét viaszszal borított fonograf cilinderek, és így szólt:

— Önnek teljesen igaza van. Nem biztam önben, mert nem ismertem önt. De most már ismerem. És bevallom, hogy már előbb is job-

ban kellett volna önt ismerni. Tudom, hogy Lucy beszélt önnek rólam, mert nekem is beszélt önről. Engedje, hogy helyrehozzam hibámat. Itt vannak a hengerek, fogja és hallgassa meg őket. Az első féltucat rám vonatkozik, ez nem fogja önt tulságosan izgatni, de legalább jobban megismer. A míg ön ezeket meghallgatja, én el fogom olvasni a naplójegyzeteket, hogy jobban megértsek bizonyos dolgokat. Ezalatt legalább az ebéd is elkészül. A doktor maga hozta föl a fonográfot nappali szobámba és beigazította. Alig várom, hogy hallgathassam, bizonyosan meg fogom belőle tudni, annak a kedves kis szerelmi történetnek a másik felét, a melynek az egyikét már ismerem.

Seward doktor naplója.

Szept. 29.

Annyira el voltam merülve Harker Jonathan és a felesége csodálatos naplójába, hogy észre sem vettem az idő mulását. Épp Harkerné naplóját fejeztem be, midőn ő maga lejött ebédelni. Nagyon bájos volt, de igen szomorú és szeme gyuladt volt a sirástól. Ez nagyon a szívemre hatott. Halkan mondtam neki:

— Attól félek, hogy nagyon megkeserítettem kegyedet.

— Oh nem, nem keserített meg, felelte ő, de bánata sokkal jobban meghatott, mintsem mondhatnám. A fonográf egy csodálatos gép, de kegyetlenül igazmondó. Elárulta nekem még a hangjában is az ön szívének mélységes fájdalmát. Olyan volt ez, mint egy kétségbeesett lélek kiáltása a mindenható Istenhez. Soha senkinek sem szabad ezt többé hallani. Nézze, én hasznossá iparkodtam magamat tenni. Lemásoltam a szavakat gépemmel és most már soha senki sem fogja többé meghallani a szíve lüktetését, mint én hallottam.

— Soha senkinek nem kell, nem szabad ezt megtudni, feleltem halk hangon. De ő karomra tette kezét és nagyon komolyan mondta:

— Ah, pedig muszáj megtudniok!

— Muszáj! De miért? kérdeztem.

— Mert az is egy része annak a borzalmas történetnek, egy része Lucy halálának és annak, a mi azt megelőzte; mert a küzdelemben, a melyre készülünk, hogy a töldet megszabadítsuk ettől a rémes szörnyetegtől, minden tudásunkra szükségünk van, a minék hasznát vehetjük. Jonathán és én egész nap és éjjel ebben fáradoztunk, a mióta Van Helsing professzor nálunk járt. Jonathán most

Whitbyben van, hogy több információt szerezzen és holnap itt lesz, hogy segítsen nekünk. Nem szabad egymás előtt semmit sem titkolnunk; együtt működve, teljes bizalommal egymás iránt, bizonyos, hogy erősebbek leszünk, mintha valamelyikünk sötétben tapogatózik. — Oly könyörgő tekintettel nézett rám és annyi bátorságot és elszántságot tanusított, hogy azonnal engedtem kívánságának. — Ön azt teheti, — feleltem neki — a mi önnek tetszik ebben a dologban. Az Uristen bocsássa meg nekem, ha nem helyesen cselekszem. Borzalmas dolgokat fog megtdni szegény Lucy haláláról — de tán a vége, a legvége meg fogja önt is vigasztalni. Most jöjjön ebédelni. Az erőnket gyarapítani kell, mert kegyetlen föladat vár ránk. Ha evett, meg fogja tudni a többit és én itt leszek, hogy megfelelek minden kérdésére, ha valamit nem értene meg a csudás történetből.

Harkerné naplója.

Szeptember 29.

Ebéd után visszatértünk Seward doktor dolgozószobájába. Lehozta a fencgráfot a szobámból, én pedig az írógépet hoztam. Egy kényelmes székbe ültetett s úgy helyezte

el a fonográfot, hogy megérinthessem a nélkül, hogy föl kelljen kelnem és megmutatta, hogyan állítsam meg, ha pihenni akarnék közben. Azután fogta a székét és háttal felém ülve, hogy teljesen szabadon hagyjon, olvasni kezdett. Én a fülemhez illesztettem a villaalaku szerkezetet és hallgatni kezdtem.

Mikor Lucy halála történetének és mindennek, a mi követte, vége volt, én tehetetlenül hátrahanyatlottam a székemben. Szerencsém, hogy nem vagyok ájulós természetű. Seward doktor, a mint meglátott, ijedten ugrott föl és a szekrényből egy kis brandyt vett elő és adott innom, a mitől aztán néhány pillanat múlva újra egy kis erőt kaptam. A fejem szédült, nem tudtam, hogy mit higgyek az egész csodás rémes és titokzatos történetből. Hogy gondolataimtól meneküljek, legjobbnak láttam dologhoz látni. Az írógépemhez nyulva, ezt mondtam Seward doktornak:

— Engedje meg, hogy mindezt leírjam most. Készen kell lennünk mindennel, mire Van Helsing visszajő. Telegrafáltam Jonathánnak, hogy Whitbyből egyenesen ide jöjjön. Ön azt mondja, hogy Lord Godalming Artur és Morris ur is jönnek. Hozzunk rendbe mindent, mire ők megérkeznek, hogy eléjük terjeszthessük. — A doktor erre lassu tempóra

igazította a fonográfot és én hozzáfogtam a leíráshoz a hetedik hengertől kezdve. Egyszerre három példányban irtam ezt is, mint a többit. Jó későre végeztem el. Seward doktor közben elment a betegeit végig járni; mikor visszatért, leült nem messzire tőlem és olvasott, hogy ne érezzem magamat elhagyatottnak. Milyen jó és gondos — a világ mintha tele volna jó emberekkel — noha szörnyetegek is vannak benne. Mielőtt megváltam volna tőle, eszembe jutott, a mit Jonathán naplójában olvastam a professzor fölindulásáról, a mikor valamely esti lapot olvasott Exeterből való elindulása alkalmával; látva, hogy a doktornál meg vannak a lapok, elkértem tőle a Westminsteri Lapokat és a Pall Mall Gazette-et és a szobámba vittem. Nagyon jól emlékszem, hogy a Dailygraph és a Witby-i lapokból kivágott tudósítások mennyire segítségünkre voltak a Drakula gróf partra szállását követő borzalmas események megértésében, azóta mindig figyelemmel kísérem az esti lapokat. Ma sem vagyok álmos, hát olvasni fogok.

*Seward doktor naplója.**Szept. 30.*

Harker ur kilenc órakor érkezett. Épp indulása előtt kapta meg felesége táviratát. Nagyon okos embernek kell lennie, az arca után ítélve és igen erélyesnek. Villásreggeli után feleségével együtt a szobájukba mentek vissza és a mint az imént az ajtajuk előtt elhaladtam, hallottam az írógép kopogását. Szorgalmasan dolgoznak. Harkerné azt mondja, hogy időszerinti sorrendbe szedik az eseményeket, hogy világosabban lássunk a dologban. Harker megszerezte a Whitby-i ügynök és a londoni fuvarszállító cég közt a Drakula ládái ügyében váltott leveleket. Most az én naplómát olvassa, a melyet a felesége már lemásolt. Kíváncsi vagyok, hogy mire mennek vele. De épp itt jön . . .

Csodálatos hogy soha sem ötlött eszembe, hogy éppen a velem szomszédos ház lehetne a gróf rejtőző helye! Pedig Renfieldnek a csodálatos viselkedése könnyen nyomra vezethetett volna bennünket!

A ház megvételeit illető iratok Harkernél voltak. Oh ha ezt előbb tudhattuk volna, tán megmenthettük volna szegény Lucy-t! De csitt, erre nem szabad gondolni, mert ez az örületre

vezet! Harker visszament a feleségéhez, azt mondja, hogy ebéd idejére elvégezik a bizonyítékok összeállítását. Azt ajánlotta, hogy azonközben tán jó volna, ha Renfield után néznék, minthogy eddig a gróf jövés menésének mintegy a mutatója volt. En azt alig hiszem, de ő azt állítja, hogy ha majd az összegyűjtött iratok dátumait látom, meg fogok róla győződni. Milyen jó, hogy Harkerné lemásolta a hengereket, a nélkül soha sem igazodtunk volna el a napokra és időpontokra nézve.

Renfieldet csöndesen a szobájában ülve találtam, ölébe tett kézzel szeliden mosolyogva. Ebben a pillanatban tökéletesen ép elméjünek látszott. Leültem melléje és mindenféléről beszélgettem vele és ő mindenről a legértelmesebben beszélt. Aztán egyszer csak a saját ötletéből a hazameneteléről kezdett beszélni, a melyet eddig tudtommal soha sem említett, a mióta csak ide hozták. Szinte egészen bizonyosra vette, hogy azonnal el fogják őt bocsátani. Meglehet, hogy meg is adtam volna rövid megfigyelés után a fölmentését, ha nem beszélgettem volna Harkerrel és nem olvastam volna kitöréseinek szavait és keltezését. De így gyanakodni kezdtem. Minden kitörése mintha összefüggésben lett volna a gróf

közellétével. Mit jelenthet ez a mostani teljes nyugalma? Vajjon ösztönszerűen érzi-e a vampir végleges győzedelmét és ez teszi elégedetté? Megálljunk csak, hisz ő maga is zoophagusz és vad örvjögésében a kápolna ajtaja előtt folyton „mester“-nek emlegette annak lakóját. Ez mintha megerősítené gyanakodásunkat. Hanem azért egy kis idő múlva ott hagytam őt, nagyon is józan ebben a pillanatban, hogysesem ki lehetne belőle valamit venni. Még gondolkozóba esnék és aztán! — Ott hagytam hát. Nem bizom a nyugalmaiban, eunnélfogva meghagytam az ápolónak, hogy szemmel tartsa és kéznél a kényszerzubbonyt, ha esetleg szüksége lenne rá.

Harker Jonathán naplója.

Szept. 23.

A vonaton London felé. Mikor Billington urék udvarias levelét megkaptam, hogy szivesen szolgálnak minden lehető fölvilágosítással, azt gondoltam, hogy legjobb lesz Whitby-be mennem és a helyszínén kezdeni meg kutatásaimat. Föladatom volt a gróf rettenetes szállitmányának nyomára jutni és a nyomot követni, mig föl nem fedezem buvó helyét Londonban. Billington ur fia fogadott a vasuton és egyene-

sen az atyja házába vitt, a hol a legszivesebben szállásoltak el éjszakára. Tudták, hogy sietős a dolgom és nem maradhatok soká, hát Billington ur minden irományt, a mire szükségem volt, készen tartott az irodájában. Majdnem rosszul lettem, a mint megpillantottam a gróf leveleit, a melyeket az íróasztalán láttam Drakula várában, még mielőtt csak sejtettem volna is pokoli szándékát. Mindent a legnagyobb gonddal eszelt ki és pontosan hajtott végre. Mintha minden akadályra el lett volna készülve és semmit sem bízott a véletlenre. Láttam a szállítólevelet és lemásoltam. Ötven láda közönséges termőföld.

A Carter és Paterson céghez intézett levelet és feleletüket is lemásoltam. Ez volt az összes információ, a mit Bilington ur adhatott, hát fölkerestem a kikötőben a partöröket, a vámhivatalnokokat és a révkapitányt. Mindenki tudott valamit mesélni a hajó csodálatos érkezéséről, de senki sem tudott egyebet a hajó teherről, minthogy ötven láda közönséges termőföld volt. Onnan elmentem a vasuti pályaház főnökéhez, a ki ahhoz utasított, a ki a szállitmányt tényleg átvette. De az sem mondott egyebet, minthogy pontosan átvette mind az ötvenet és hogy „veszekedettten súlyosak voltak az ördögadták.“

A főnök elég szives volt egy ajánló levelet adni régi kollegájához a Kings-Crosz-i pályaudvar főnökéhez, úgy, hogy a mikor másnap megérkeztem, tudakozódhattam nála a ládák megérkezése iránt. Ő is egyenesen az illető hivatalnokhoz utasított és meggyőződhettem róla, hogy az ötven láda pontosan megérkezett.

Tőlük azonnal a Carter és Paterson teherszállító cég központi hivatalába siettem, a hol a legnagyobb előzékenységgel fogadtak. Azonnal utána néztek könyveikben a dolognak és Kings-Crosz-i fióküzletükbe telefonáltak részletesebb tudósításért. Szerencsémre a fuvarosok, a kik a ládákat szállították, épp ott vártak munkára, hát azonnal átküldték őket és velük a ládáknak Carfaxba szállítására vonatkozó iratokat. Még itt is pontosan meg volt az ötven darab; a fuvarosok vallomása megerősítette a dolgot. Különben ők alig beszéltek egyébről, mint a rájuk bizott földadat kellemetlen poros voltáról. A egyikük így beszélt:

— Soha én uram olyan fura házat nem láttam. Akármilyen legyek, ha abba száz esztendő óta betette valaki a lábát. Olyan vastagon van ott a por, hogy akár elhálhatna rajt az ember, nem nyomná meg tőle a csontját a

palló; a szaga meg olyan volt, mint akár a régi Jeruzsálemé lehetett. De a kápolna volt még a legfurább — a pajtásom meg én, alig vártuk, hogy kiszabaduljunk belőle. Nem tudom, hogy mit ígérhetnének, a miért esteledés után betenném oda a lábamat.

Hátha még tudta volna a szegény, a mit én tudok, aligha lett volna az a kincs, a miért megtegye.

Egyre nézve bizonytságot szereztem; arra, hogy minden ládát, a mely Várnából Whitbybe érkezett a Demeteren, a carfaxi ódon ház kápolnájába szállítottak. Ötvennek kell ott lenni, hacsak azóta el nem szállítottak belőlük, a mitől Seward doktor naplója nyomán tartok.

Meg kell keresnem a fuvarost, a ki elszállította a ládákat Carfaxból, a mikor Renfield megtámadta őt. Tőle megtudhatjuk, hogy hova lettek esetleg az elhurcolt ládák.

Később. Minna és én egész nap dolgoztunk és minden irományt rendbe szedtünk.

Harkerné Minna naplója.

Szept. 30.

Olyan boldog vagyok, hogy alig tudom, mit csináljak. Azt hiszem, hogy ez csak a reakció, a sok aggodalom után, a mely

Jonathán miatt gyötört, hogy ennek a borzalmas dolognak a felujtása káros hatással lenne rája. Bátor arccal bucsuztam tőle, mikor Witbybe utazott, noha csaknem belebetegedtem az aggodalomba. De a dolog hasznára válik, sohasem volt ilyen elszánt, ilyen erős és telve tüzes energiával, mint most, étellel és reménnyel telve jött vissza és mindent rendbe hoztunk ma éjjelre. Izgatottságomban alig tudok helyben maradni. Pedig tán sajnálnom kellene egy olyan üldözött lényt, mint a gróf. De Seward doktor naplójának olvasása, a részletek Lucy haláláról és az utána következetekről, elég hogy kiszáritsa az irgalom forrását az ember szivéből.

Később. Lord Godalming és Morris ur korábban érkeztek mint vártuk. Seward doktor nem volt idehaza és Jonathánt is magával vitte; hát nekem kellett őket fogadni. Rám nézve nagyon fájdalmas volt a találkozás, mert eszembe jutottak szegény Lucy boldog reményei. Szegény fiuk, ők nem tudják, hogy én tudom, hogy ők valamennyien Lucy kérői voltak. Ők nem igen tudták, hogy mit tegyenek vagy mondjanak, mert nem tudták, hogy mennyit tudok az egész dologból.

Azért hát legjobbnak láttam velök tudatni az igazat. Seward doktor naplójából tudtam,

hogy ők jelen voltak Lucy halálán — igazi halálán — és hogy nem kell attól tartanom, hogy idő előtt árulnék el valamit. Azért hát tudattam velök, hogy elolvastam az összes papirokat és naplókat és hogy férjem és én keltezés szerinti sorrendben állítottuk őket össze. Aztán mindegyiknek egy géppel írott példányt nyújtottam át, hogy olvassák el a könyvtárban. Midőn Lord Godalming átvette az övét, lapozgatni kezdte a jó nagy csomó írományt és kérdezte:

— És mindezt ön írta asszonyom.

— Én bicentettem és ő folytatta:

— Én ugyan nem látom az egésznek a célját, de önök mind olyan jók és szivesek hozzám és oly komolyan és elszántan dolgoztak, hogy nem tehetek egyebet, minthogy elfogadom az önök föltevéseit és igyekszem önöknek segíteni. Tudom, hogy kegyed szerette az én szegény Lucymat. — Ezzel elfordult és kezével elfedte arcát. Morris ur ösztönszerű részvétellel egy pillanatig a vállára tette a kezét, aztán csöndesen kiment a szobából. Lord Godalming, mikor látta, hogy egyedül vagyunk, a divánra ült és nyíltan és teljesen átengedte magát bánatának. Én melléje ültem és a kezét a kezembe fogva vigasztalni próbáltam, mert láttam, hogy majd megszakad a szive. Így szóltam hozzá:

— Én szerettem szegény Lucyt és tudom, hogy mi volt ő önnek és viszont ön neki. Ő és én olyanok voltunk, mint az édes testvérek és most, hogy ő nincs többé, engedje meg, hogy testvériesen osztozzam bánatában. Ha a részvét enyhitheti egy kicsit fájdalmát, engedje meg Lucy kedvéért, hogy az enyém enyhítesse egy kicsit az önét.

A szegény fiut egy pillanat alatt elárasztotta a bánat. Ugy tetszett, hogy mindaz, a mit az utóbbi időben némán szenvedett, most egyszerre tört ki rajta. Hangosan zokogott és nyitott kezeit fölemelve kétségbe eseten csapdosta össze tenyereit. Fölugrott, ismét leült és a köny záporként hullott az arcán végig. Én végtelen szánalmamban, minden meggondolás nélkül kitártam a karjaimat, ő zokogva borult a vállamra és sirt, mint egy fáradt gyermek, míg egész testében remegett a fájdalomtól.

Nemsokára a zokogása megszűnt és ő bocsánatot kérve tőlem, egyenesedett föl, noha nem titkolta bánatát. Elmondta, hogy napokon és álmatlan éjszakákon keresztül szenvedett, a nélkül, hogy közölhette volna valakivel bánatát. Nem volt a közelében asszony, a kinek a részvéte megenyhítette volna, vagy a kivel beszélhetett volna. Csak most tudom, mondta a sze-

meit szárítva, hogy mennyit szenvedtem. És alig tudom megmondani, hogy jóságos részvéte mily jól esett és mennyire megvigasztalt ma. Engedje meg, hogy csakugyan az édes testvére lehessen, a mig élünk, engedje meg az én édes Lucym kedvéért.

— Lucy kedvéért, feleltem én kezet szorítva. És az ön kedvéért is — tette hozzá ő, mert ha egyáltalán érdemes egy férfi háláját és tiszteletét megnyerni, ön megnyerte az enyémet ma. Ha valaha jönne olyan idő, hogy ön egy férfi segítségére szorulna, hát csak szólnia kell és higgye el, hogy nem fog hiába szólni. Isten adja, hogy ilyen idő ne következék el, hogy az ön életének napsugaras derűjét elhomályosítsa. De ha valaha mégis elkövetkeznék, ígérje meg, hogy tudatni fogja velem.

— Igérem.

A mint végig jöttem a folyosón, Morris urat láttam az ablakon kinézni. Lépteimet hallva megfordult: Hogy van Artur, kérdezte. Aztán kisírt szemeimet látva folytatta: Oh, látom, hogy ön vigasztalta őt. Szegény fiu bizony rászorult. Senki, csak egy asszony tud segíteni a férfin, ha annak a szive fáj és szegény Arturnak senkije sem volt, a ki vigasztalja.

Szegény Morris a saját bánatát oly fér-

fiasan viselte, hogy a szívem vérzett érte. Én láttam, hogy a kéziratot a kezében tartja és tudtam, hogy ha elolvassa, hát megtudja, hogy én mennyit tudok; azért így szóltam hozzá:

— Szeretném, ha mindenkit megtudnék vigasztalni, a kinek a szive fáj. Megengedi-e, hogy a barátja legyek és hozzám jön-e, ha vigasztalásra van szüksége? Később majd megtudja, hogy miért beszélek így. Ő látta, hogy komolyan értem, a mit mondok és le-hajolva, megfogta a kezemet, ajkához emelte és megcsókoita. Ez nagyon sovány vigasztalásnak látszott egy ilyen derék és önzetlen lélekkel szemben és én önkéntelenül rá hajoltam és megcsókoltam őt. A szeme erre megtellett könnyel és toroka egy pillanatra összeszorult, de aztán egészen nyugodtan mondta:

— Kis leány, maga soha sem fogja megbánni, a míg él, ezt az igaz szívü részvételét! Aztán barátjához ment a könyvtárba.

— Kis leány! Ugyanazok a szavak, a melyeket Lucyval szemben használt. És óh be igaz jó barátnak bizonyult későbbben!

XVIII.

Seward doktor naplója.

Szept. 30.

Öt órakor értem haza és úgy találtam, hogy Godalming és Morris nemcsak, hogy megérkeztek, de már át is tanulmányozták a különböző jegyzeteket és naplót, a melyeket Harker és az ő csodálatra méltó felesége rendbe szedtek a számukra. Harker még nem tért vissza a fuvarosoknál tett látogatásából, a kik annak idején a faladákat szállították el innen a szomszédból. Harkerné látott el bennünket teával és én őszintén mondhatom, hogy a mióta csak benne élek, ez a régi ház először tette rám az otthon benyomását. Mikor megteáztunk, Harkerné így szólott:

— Seward doktor szabad-e egy szives-ségre kérnem? Nagyon szeretném a betegét Renfild urat látni. Engedje meg, hogy láthassam. Rendkívül érdekelt, a mit ön a naplójában elbeszél róla. Oly kedvesen kért, hogy nem birtam visszautasítani, de meg nem is volt komoly okom a visszautasításra, hát magammal vittem. A beteg szobájába lépve, megmouadtam neki, hogy egy hölgy kívánja meglátogatni, mire ő egyszerüen azt kérdezte: Miért?

— Az intézetet járja végig és mindenkit látni óhajt benne, — feleltem én. — Oh hát csak jöjjön, — mondta ő, nem bánom, ha jön is, csak egy kicsit várjon, még rendbe szedem a szobát. — A rendbeszedés műveletét különös módon kezdte. Egyszerűen bekapta és lenyelte az összes legyeket és pókokat a skatulyáiból, mielőtt megakadályozhattam volna. Mikor elvégezte utálatos műveletét, egész jókedvűen mondta: No hát hadd jöjjön be az a hölgy — és ágya szélére ült, lehajtott fejjel, de a szempilláját úgy huzta össze, hogy jól láthassa, a mint bejön. Egy pillanatig azt hittem, hogy rosszban töri a fejét; nagyon jól emlékeztem, hogy mily csöndesen viselkedett közvetlen az előtt, hogy engem a tulajdon szobámban megtámadott és úgy álltam, hogy azonnal torkon ragadhassam, ha Harkernéra akarná magát vetni. Ő könnyed gráciával lépett a szobába, mosolyogva ment a beteghez és kezet nyújtott neki.

— Jó estét Renfield ur, — szólott hozzá. — Látja, hogy ismerem, mert Seward doktor beszélt nekem önről. — A beteg nem felelt neki rögtön, de összeráncolt homlokkal mustálta egy ideig. Ridegsége lassan-lassan ámulattá, aztán tünődésre változott, míg egyszer csak legnagyobb meglepetésemre így szólott:

— Kegyed nem az a lány, a kit a doktor feleségül szeretett volna venni, ugye nem? De hisz ön nem is lehetne, mert hisz tudja, hogy az meghalt. — Harkerné szeliden mosolygott, a mint felelt:

— Oh nem! Nekem már van férjem, a kihez már hozzámentem, mielőtt Seward doktort még ismertem volna, vagy ő engem. Én Harkerné vagyok.

— Hát akkor mit keres itt?

— A férjem és én látogatóban vagyunk Seward doktornál.

— Bizony pedig jobb volna, ha nem maradna itten.

— Miért ne maradnék? — En azt gondoltam, hogy Harkernének éppoly kevésbé tetszik az ilyen diskurzus, mint nekem, közbe szóltam:

— Honnan tudta ön, hogy egyáltalán el szerettem volna venni valakit? — A felelete alaposan megvető volt, szemét beszéd közben egy pillanatra rám fordította, de azonnal ismét vissza Harkernéra.

— Milyen számár egy kérdés!

— Nem látom be, hogy miért volna Renfield ur! vetette ellen Harkerné, azonnal pártomra állva. Renfield épp oly udvariasan és

tiszteletteljesen felelt neki, mint a mily tiszteletlenül nekem felelt volt:

— Kegyed természetesen meg fogja érteni Harkerné asszonyom, hogy a mikor egy embert annyira szeretnek és tisztelnek, mint a mi házi gazdánkat, akkor minden, a mi őt illeti, rendkívül érdekel bennünket. Seward doktort nemcsak a barátai és háza népe, de még a betegei is szeretik.

Egy ideig mindenféléről beszélgettünk, Renfield a legnagyobb meglepetésemre úgy viselkedett és beszélt, mint egy tökéletes gentleman. Vajjon Harkerné jelenléte volt-e rá ily csodálatos hatással? Vendégem látva, hogy betegem egészen józanul beszél és viselkedik, megkísérelte, kedvenc témájára, az elmebajokra terelni a beszélgetést. Ujabb meglepetésemre Renfield a tökéletes józanság részrehajlatlanságával szólt a tárgyhoz, sőt bizonyos dolgok fölemlítésénél, saját magát hozta föl példaképpen, mondván:

— Lásza például, én magam is azok közül való vagyok, a kiknek különös rögeszméjük van. Igazán nem is csodálom, hogy barátaim megdöbbenek és mindenáron azon voltak, hogy orvosi felügyelet alá helyezzenek. Én azt képzeltem, hogy az élet egy határozott és örökké tartó valóság s hogy élő lények

főlemészttésével, akármilyen silányak legyenek is azok a természet rendjében, az ember a végtelenségig megnyujthatná az életét. Egy időben olyan erős volt bennem a hit, hogy még emberi élet ellen is törtem. Az itt jelenlevő orvos is bizonyíthatja kegyednek, hogy a magam életerejét följútsam, az ő életének a magam testével való egyesítése által, a mit a vére fölszivása által véltem elérhetni, természetesen a szentírás ama szavaira támaszkodva, hogy *A vér, az élet.*

Szinte lehetetlen volt elképzelni, hogy ugyanezt az embert láttam ezelőtt alig öt perccel a legyeit és pókjait fölfalni. Az órára nézve láttam, hogy itt az ideje, hogy a vas-
 utra menjek Van Helsing elé, hát figyelmeztettem Harkernét, hogy menjünk. Ő azonnal fölkelt, az ő kedves modorában mondva Renfieldnek: — Isten önnel és remélem, hogy még sokszor fogom önt, de önre nézve kelleme-
 sebb körülmények közt látni; a mire bámulatomra Renfield így felelt:

— Isten áldja drágám! Kérni fogom Istent, hogy soha se lássam többé a maga édes arcát. Áldja és tartsa meg az Ur!

A mikor Van Helsing elé mentem, a fiukat otthon hagytam. Szegény Artur nyugodtabbnak látszott, mint Lucy megbetegedése

óta bármikor, és Morris is jobban hasonlít a régi csapongó, jókedvű fiúhoz, a ki volt, mint eddigelé.

Van Helsing fiatalos friseséggel ugrott le a kocsiról. A mint meglátott, felém rohant kérdezve:

— Ah! barátom John! és hogy vannak mind? Jól? Ugy! Sok dolgom volt, mert most itt akarok maradni, ha kell. Minden dolgomat elintéztem és sok mondani valóm van. Madame Minna magánál van? Igen? És az ő derék ura? És Artur és barátom Morris Quincey? mind magánál vannak? Jól van!

A mig hazahajtottunk, elmondtam neki a történeteket és hogy még az én naplónak is hasznát vettük Harkerné ötlete folytán; mire a professzor félbeszakított, mondván:

— Ah, az a csodálatos Madame Minna! Egy okos férfi veleje és egy jó asszony szive vannak meg benne. Barátom John, eddig a szerencse segítségünkre küldte ezt az asszonyt; de ezentul nem szabad neki ebbe a borzalmas dologba elegyedni. Nem szabad öt ilyen nagy veszedelemnek kitenni. Mi férfiak el vagyunk szánva — sőt esküvel fogadtuk, hogy elpusztítjuk ezt a szörnyeteget; de ebben asszonynak nem lehet része. Még ha el nem pusztulna is, a sok mindenféle előre nem látható

borzalom olyan hatással lenne ra, hogy jövőben sinylené meg; — nappal idegeivel, éjjel pedig álmaiban gyötrődnek.

Aztán meg fiatal asszony is, nem régen van férjnél; lehetnek más okok is a kiméletre — ha nem is most, de a jövőben. Ön azt mondja, hogy ő mindent lemásolt, akkor tanácskozhatik velünk, de holnap bucsut kell mondania ennek a dolognak és mi magunk indulunk. — Én teljesen osztottam öreg tanárom nézetét és aztán elmondtam neki, hogy távollétében fölfedeztük, hogy a Drakula gróf által megvett ház az enyémmek a tözsomszédságában van. Ő is elámult. Oh, ha ezt hamarabb tudhattuk volna! — kiáltotta, akkor talán idején elpusztíthattuk volna, hogy Lucy megmentsük. De hát erre most már nem jó gondolni, hanem folytatni kell megkezdett feladatunkat. — Ezzel elhallgatott és nem is szólt többet, mig haza nem értünk. Mielőtt az ebédhez készültünk volna, így szólt Harker néhez:

— Azt hallom Madame Minne John barátomtól, hogy kegyed és kedves férje mindent rendbe szedtek, a mi a jelen pillanatig történt.

— Nem a jelen pillanatig professzor ur, csak a ma reggelig történteket, — felelte Harker né rögtön.

— És miért nem a jelen pillanatig? Látuk, hogy eddig is milyen jó hasznát vettük pontos jegyzeteinknek. Miért ne folytatnók a dolgot?

Harkerné erre pirulva vett ki zsebéből egy papirlapot mondván:

— Van Helsing doktor, nem olvasná el ön azt és mondaná meg nekem, hogy ezt is a többihez irjam-e? Nekem is úgy tetszett, hogy mostanában jó lesz mindent följegyezni. ha még oly jelentéktelennek látszik is; de ebben igen kevés foglaltatik és ez is inkább csak személyes ügy. Hozzá irjam-e mégis?

— A professzor komolyan végig olvasta, aztán visszaadta mondván:

— Nem föltétlenül szükséges, hogy leírja; de azért kérem, hogy tegye meg. Ettől a férje csak annál jobban fogja szeretni és mi a barátai annál jobban tisztelni — és szeretni is. — Harkerné ismét pirulva vette vissza a lapot.

És így, egészen a jelen óráig minden följegyzésünk tökéletes sorrendben van összeállítva. A professzor a másolatok egyik példányát magával vitte ebéd után, hogy áttanulmányozza, mielőtt tanácsra gyülnének össze kilenc órakor. Mi többiek már mind elolvastunk mindent, úgy, hogy pontos tudomással

birunk a történekekről és megállapíthatjuk csata tervünket azzal a rémes és titokzatos ellenséggel szemben.

Harkerné Minna naplója.

Szeptember 30.

Midőn két órával az ebéd után, a melyet hat órakor táltak, Seward doktor dolgozó szobájában találkoztunk, Van Helsing professzor Seward doktor intésére elfoglalta az asztalfőt. Engem maga mellé ültetett jobbra és fölszólitott, hogy titkárja gyanánt vezessem a tanácskozás jegyzőkönyvét. Jonathán mellettem foglalt helyet. Szemközt velünk ültek lord Godalming, Seward doktor és Morrisz ur. Van Helsing így szólott:

— Fölteszem, hogy valamennyien ismerjük a tényeket, a melyek ez iratokban föl vannak sorolva. Mi mind igenlően bólintottunk, mire ő folytatta:

— Akkor hát helyén valónak látom, hogy egyetmást mondjak önöknek annak az ellenségnek minémüségéről, a ki ellen indulni akarunk. Azután jobban meg tudjuk hányni-vetni, hogy minő rendszabályokhoz folyamodjunk a megejtésére.

— Vannak olyan lények, a melyeket „Vampir“ elnevezés alatt ismerünk, néhányan közülünk bizonyíthatják, hogy vannak. De ha még a magunk szerencsétlen tapasztalása nem bizonyítaná is, a mult idők tanításai elég világosan bizonyítják azoknak, a kik józan elmével gondolkoznak. Megvallom, hogy eleinte magam is skeptikus voltam. Nem akartam hinni mindaddig, a míg a tények így nem dörögtek füleembe: „Nézd! Nézd! Bizonyítom! Bizonyítom! Fájdalom! ha mindjárt tudtam volna, a mit most tudok -- ha csak rögtön kitaláltam volna — egy drága életet sikerült volna megtartanunk azoknak, a kik annyira szerették. De ennek vége már, most dolgoznunk kell, hogy mások ne pusztuljanak el, a kiket még megmenthetünk. A vampir nem hal meg, mint a méh, ha kiadta fulánkját. Ő csak annál erősebb lesz és ennél fogva még több hatalmat nyer a rosszra. Ez a vampir, a mely köztünk jár, egymaga oly erős, mint husz férfi együttvéve, ravaszabb a halandóknál, mert ravaszsága századokon keresztül gyarapodott, a bűbájosság mesterségével bir a halottak által, a kiket megközelíthet és a kikkel rendelkezik, ő valószínűs démon, szivtelen és brutálisan erőszakos. Bizonyos korlátokon belül tetszése szerint jelen-

hetik meg, a hol és a mikor akar, de csak bizonyos formákban a miket fölölthet; bizonyos körülmények között még az elemeknek is parancsolhat; a vihar, a köd és a dörgés rendelkezésére állnak. Parancsának engedelmeskedik még az alsóbb rendű állatok serege: a patkány, a bagoly és a denevér, a moly, a róka és a farkas; tetszése szerint növekedhetik és válik ismét parányivá és néha teljesen el tud tűnni szem elől. Hogyan fogjunk tehát az elpusztításához? Barátaim, ez nagy, ez rettenetes földadat, a melyre vállalkoztunk és lehetnek olyan következményei, a melyektől a legbátrabb is megborzad. Mert, ha mi veszítünk ebben a küzdelemben, akkor ő természetesen nyer s akkor mi lesz velünk? Az élet az semmi, azzal én nem törődöm. De vesztesnek lenni ebben nemcsak élet-halál kérdése, ez annyit tesz, hogy olyanokká leszünk, mint ő; hogy ezentúl mi is a sötétség rémei közé tartozunk, mint ő, undok lényekké leszünk szív és lelkiismeret nélkül, azoknak a testén és lelkén élösködve, a kiket legjobban szerettünk. De kötelességünk a harc és szabad-e megtántorodnunk? Magamra azt mondom, hogy nem; de én öreg vagyok és az élet napsugarával, szépségével; madárdallal, virággal és szerelemmel tele élet mögöttem van. Ti többiek fiatalok vagytok. A ki

közületek ért is szomorú napokat, még előtte annak is az élet minden szépségével. Mit szólnak ti?

Midőn Van Helsing elhallgatott, férjem szemembe nézett és én az övébe; köztünk nem volt szükség a szóra.

— Én felelek Minnáért és magamról — mondta.

— Számítson rám professzor — szólt Morris röviden, mint rendesen.

— Én is önnel tartok — mondta lord Godalming — ha másért nem, hát Lucy emlékezteért.

Seward dr. csak bólintott. A professzor erre fölállott és az asztalra térve a kis aranyfeszületet, kinyújtotta mind a két kezét. Én megfogtam a jobb, lord Godalming a bal kezét; Jonathán fogta az én jobb kezemet, bal kezével és a másikkal átnyult Morris urhoz. Így kört képezve tettünk fogadást. Az én szívem remegett, de azért eszembe sem jutott visszalépni. Ismét helyet foglaltunk és Van Helsing folytatta a szót:

— Most már tudják, hogy mi ellen kell küzdenünk; de tudják meg azt is, hogy mi sem vagyunk erő és hatalom nélkül. Nekünk vannak tudományos eszközeink; megvan a gondolat és cselekvés szabadsága és a nap és

éj órái fölött egyaránt rendelkezhetünk. A mi hatalmunkat, a mennyire terjed, semmi sem korlátozza és mi szabadon használhatjuk.

Még csak azt engedjék fölsorolnom a mit a vampirról általánosságban és erről a mi ellenségünkről különösen megtudni sikerült. Az egészben alig támaszkodhatunk egyébre a hagyományoknál és babonás hiedelemnél. És mégis be kell érünk ennyivel. Hisz mindenki csak ezeknek a nyomán tud valamit a vampirokról — sajnos hogy nekünk bizonyítékaink is vannak! Csak egy évvel is ezelőtt, melyikünk hitt volna ennek a lehetőségében a mi skeptikus, tudományos, kézzelfogható tényekre támaszkodó tizenkilencedik századunkban? Hisz még ekkor is kételkedtünk létszésében a mikor bizonyítékaink voltak róla. Pedig a vampir létezését hitték mindenütt a hol emberek laktak. A régi görögöknél, a régi rómaiknál, Germániában mindenütt ugy Frankhon, India és Kinában. A vampir ezek szerint tovább él és nem pusztul el az idők mulásától; él tovább, de csak úgy, hogy élők vérével táplálkozhatik. Sőt mi magunk tapasztaltuk, hogy még meg is fiatalodik. De nem élhet meg, ha az ő rendes táplálékához nem jut, mert nem ehetik, mint más élő lény. Hisz még Jonathán barátunk, a ki hetekig élt vele, sem

látta őt soha sem enni, soha! Nem vet árnyékot; a tükörben nincsen képmása, mint azt ismét Jonathán barátunk észlelte. Sok ember erejét egyesíti magában, azt is tapasztalta John barátunk. Aztán át tud változni Farkasnak, a mint az a hajónak Whitby-be érkezése alkalmával kitűnt, a mikor széttépett egy kutyát; lehet denevér, a milyennek madame Minna látta Whitbyben Lucy ablakának párkányán és John barátunk látta elröplni a szomszédos elhagyott házból és Morris barátunk ismét Lucy ablakán. Ködbe burkolózhatik, a melyet maga támaszt — ezt a hajó derék kapitánya nyomán tudjuk. A hold sugárain szállhat tovább parányi porszemekben, mint a Jonathán által látott nővérek Drakula várában. Oly légiessé válhatik, hogy, a mint a saját szemünkkel láttuk, Lucy kisasszonyt a sirboltnál, az ajtónak egy hajszálnyi nyílásán keresztül el tud tűnni. Ha egyszer megtalálta az utját, ki tud jönni mindenünner és be tud jutni mindenüvé, még az ólommal forrasztott koporsóba is. Lát a sötétben is, a mi nem csekély hatalom a földön, a melynek egyik fele mindig sötétben van. Ah, de figyeljenek tovább. Noha mindezekre képes, ezért még sem szabad. Nem, ő jobban le van kötve, mint a gályarab vagy a cellába zárt örült

ember. Nem mehet, a hova kedve tartja, ő, a ki a természetén kívül áll, mégis kénytelen a természet némely törvényének engedelmeskedni, — hogy miért, azt nem tudni. Nem juthat be sehova sem előszörre, ha csak a házbeliek közül valaki be nem hívja, noha azután szabadon jöhet-mehet. Hatalma, mint minden gonoszé, a nap keltével megszűnik. Csak bizonyos időben élvez, de csak korlátolt szabadságot. Ha nincsen azon a helyen, a melyhez kötve van, csak délben, vagy pontosan napkeltekor és napszálltával tud elváltozni. Ezeket tartja róla a hagyomány és naplójegyzeteink is e mellett bizonyítanak. Azért, ha bizonyos korlátok közt tetszése szerint tehet is, a mikor megvan neki a maga pihenő földje, a maga koporsója, a maga pokoli otthona és a saját külön szentetlen területe, a melyen támadhat, mint például az öngyilkos sirja Whitbyben, máskor meg csak a maga idejében tud elváltozni. Aztán vannak dolgok, a melyek annyira bántják, hogy minden hatalmát veszti, mint például a foghagyma; a mi pedig a szentelt dolgokat illeti, mint például az ilyen szimbolumot, mint a feszület, ezek előtt megsemmisül. Van még valami, a mit föl kell említenem, ha esetleg rászorulnánk. A koporsójára tett vadrózsaág megakadályozza kijöve-

telét; a koporsójába lőtt megszentelt golyó megöli és igazán halottá teszi; a mi a szívéen keresztül vert karót illeti, annak a hasznáról magunk is meggyőződünk, valamint a fenséges nyugalomról, a mely a fej elválasztását a törzstől követi.

Ez k szerint ha megtaláljuk annak a szörnyetegnek a buvó helyét, a koporsójába szoríthatjuk és megsemmisíthetjük őt, ha élünk azzal, a mit tudunk. De ő nagyon ravasz. Megkértem egy tudós barátomat, a budapesti egyetem tanárát, hogy tudassa velem Drakula gróf történetét. Azokból, a miket törtörténeti források után közölt velem, csak ez lehetett a híres Drakula vajda, a ki a törökök ellen vívott harcaival szerezte dicsőséges nevét. Ha ez ugy van, akker ő nem közönséges ember; mert akkor is és még századokkal azután, mint a legeszesebb és legravaszabb, valamint a legvitézebb fiát emlegették hazájának. Az a hatalmas elme és vasakarát a sirjába szállt vele és azzal küzd most mi ellenünk. Ugyan ettől a nagy Drakulától származott egy sereg nagy ember és jó asszony és az ő sirjuk szentelt földje nyujt ennek az undok rémnek pihenő helyet. Mert a legkülönösebb az egész dologban, hogy ez a gonosz rém csak szentelt földben bir megpihenni.

Mig Van Helsing beszélt, Morris ur tekintete merően az ablakra szegződött és most fölkel és csöndesen elhagyta a szobát. Egy kis szünettel a professzor folytatta beszédét:

— És most el kell határoznunk, hogy mit tegyünk. Jonathán utánajárásából megtudtuk, hogy Whitbyből mind az ötven láda földet ideszállították Carfaxba; azt is tudjuk, hogy néhányat a ládákból elszállítottak azóta innen. Azt hiszem, hogy első dolgunknak kell lenni meggyőződni róla, hogy a többi, a mit akkor el nem vittek, itt van-e még a szomszéd házban, vagy azóta elszállították-e azokat is. Ha igen, utána kell járnunk, hogy hova.

Itt ijesztő módon szakítottak bennünket félbe. A ház előtt pisztoly lövés durrant; az ablaküveget szétszórta a golyó, a mely a szemközt levő fal felső párkányába furódott. Én elég gyáván fölsikoltottam. Az urak mind fölugrottak; lord Godalming az ablakhoz rohant és fölrántotta a függönyt. Ekkor Morris ur hangját hallottuk.

— Sajnálom! Félek, hogy megijesztettek benneteket. Jövök és megmondom az okát. Egy pillanattal későbbben a szobába lépett, mondván:

— Bocsánatot kérek számárságomért Harkerén asszonyom. Attól tartok, hogy borzasz-

tóan megijesztettem kegyedet. A dolog úgy esett, hogy a mig a professzor beszélt, egy óriási denevér telepedett az ablak párkányára. Én úgy meggyülöltem az utóbbi események óta ezeket az undok állatokat, hogy kimentem lelőni ezt is, mint a hogy már számtalant lelőttem azóta esténkint, a miért Artur nem egyszer ki is nevetett.

— Eltalálta? — kérdezte Van Helsing.

— Nem tudom; aligha, mert mintha az erdő felé láttam volna repülni. Ezzel ismét elfoglalta helyét és a professzor folytatta beszédét.

— Föl kell kutatnunk az összes ládákat; és ha készen vagyunk, vagy el kell fognunk, vagy megölnünk azt a szörnyeteget a buvóhelyén, vagy pedig, hogy úgy mondjam, sterilizálni kell a földet, hogy ne nyujtson neki többé menedéket. Így aztán talán végre rá akadunk valahol emberi formájában a déli óra és napszállta közt és megtámadhatjuk olyankor, a mikor leggyöngébb.

— És most Madame Minna ez éjszaka az utolsó, a mit velünk tart. Kegyed sokkal drágább nekünk, hogysem így kockáztassuk. Ha ma éjjel megváltunk, kegyednek többé nem szabad kérdezősködni. Majd meg mondunk mindent a maga idején. Mi férfiak va-

gyunk és edzettek; hegyed pedig a mi csillagunk és reményünk és mi sokkal szabadabban fogunk mozogni, ha kegyed is nem forog veszedelemben.

A férfiak erre mind, még Jonathán is, mintha megkönnyebbültek volna. Nekem ugyan keserűen esett, de mit tehettem volna, láttam hogy el vannak szánva, hát hallgattam és ezzel elfogadtam lovagias gondoskodásukat rólam.

Morris ur vette át a szót.

— Minthogy nincsen vesztegetni való időnk, azt tartom, hogy legjobb lesz, ha most mindjárt átlátogatunk a szomszéd házba. Az idő neki nagyon becses és gyors közbelépésünk esetleg egy újabb áldozatot ment meg.

Megvallom, hogy a szívem elalélt, mikor a cselekvés idejét ily közelnek láttam, de nem mertem szólni, mert nem akartam őket föladatukban megakadályozni. Most átmentek Carfaxba, hogy először ezt az elhagyott régi házat vizsgálják át.

Mint afféle férfiak, persze azzal hagytak itt, hogy feküdjem le és aludjam; mintha aszszony alhatna, a mikor azok, a kiket szeret, veszedelemben vannak! Le fogok feküdni és úgy fogok tenni, mintha aludnám, nehogy Jonathán visszatérve még miattam is aggódjék.

Seward doktor naplója.

Október 1. hajnali 4 óra. — Épp a mikor el akartuk hagyni a házat, sürgős izenetet hoztak Renfieldtől, hogy nem mennék-e le azonnal hozzá, mert igen fontos mondani valója lenne. Én azt mondtam az izenethozónak, hogy korán reggel meg fogom hallgatni Renfield ur kívánságát; de ebben a pillanatban mással vagyok elfoglalva. Az ápoló erre még hozzátette:

— Ő nagyon sürgősnek találja a magadolgát-uram. Még soha sem láttam őt ilyen erőszakosnak. Attól tartok, ha nem jön le hozzá hamarosan, hát ismét kitör rajta a dühöngés. — Tudtam, hogy emberem ilyet nem mondana komoly ok nélkül, hát azt feleltem neki: — Jól van, hát megyek azonnal; és kértem a többieket, hogy várjanak egy kissé, mert meg kell előbb nézнем a betegemet.

— Vigyen engem is magával, barátom John — szolt a professzor. A beteg naplójában nagyon érdekelt és mintha itt-ott a mi dolgunkkal is összefüggésben állana. Nagyon szeretném őt látni, kivált kissé izgatott állapotában.

— Nem mehetnék-e én is velök? — kérdezte lord Godalming.

— Meg én is? mondta Morrisz. Én bicentetem, és mind együtt mentünk le a lépcsőn.

Meglehetősen izgatott állapotban találtuk a beteget, de sokkal józanabbnak beszédében és modorában egyaránt, mint ezelőtt bármikor.

Mi mind a négyen egyszerre léptünk a szobájába, de a többiek eleinte nem szóltak. A beteg kívánsága ez volt, hogy rögtönösen bocsássam őt el az intézetből és küldjem haza. Kérése támogatására fölhozta, hogy ő teljesen meg van gyógyulva és tökéletesen józan eszü. — A barátaihoz folyamodom — mondta többek közt — talán ők nem vetnék meg, hogy ítéljenek fölöttem. Különben kérem még be sem mutatott nekik. En annyira el voltam ámulva, hogy annak a furcsasága, hogy egy örültet forma szerint bemutassak, nem is ötlött az eszembe. Különben is betegem modora oly uri és méltóságteljes volt, hogy egy percig sem haboztam a bemutatással. Lord Godalming; Van Helsing profeszor; Morrisz ur Texasból — Renfield ur. Ő mindenkivel sorban kezét szorított, mondván:

— Lord Godalming volt szerencsém az édesatyját ismerhetni; sajnálattal látom abból, hogy ön a címét viseli, hogy ő már nincs többé. Morrisz ur, ön büszke lehet nagy és szabad hazájára. Mivel fejezhetné ki az ember

méltón az örömét, mikor Van Helsinggel foghat kezét? Uram, még bocsánatot sem kérek öntől, hogy neve elől minden cimezést elhagyok. A ki egész forradalmat csinál fölfedezéseivel a tudomány terén, az nem szorult konvencionális cimezgetésre. Önöket uraim, a kik nemzetiségük, születésük vagy természeti adományaik által arra hivatottak, hogy tért foglaljanak a haladó világban, önöket hívom föl bizonyság tételre, hogy vagyok oly józan eszű, mint az embereknek, a kik teljes szabadságukat élvezik, a legnagyobb része. És én meg vagyok róla győződve, hogy ön Seward doktor morális kötelességének fogja tartani, hogy úgy bánjék velem, mint ezt kivételes körülményeim megkövetelik.

— Azt hiszem, hogy valamennyien meg voltunk hökkenve. A mi engem illet, én meg voltam róla győződve — noha alaposan ismerem betegem jellemét és történetét — hogy helyrejött az esze. Alig állhattam meg, hogy azt ne mondjam neki, hogy teljesen meg vagyok elégedve elmebeli állapotával és hogy reggel hozzá fogok látni az elbocsátásához szükséges formalitásokhoz. De mégis jobbnak gondoltam várni, mielőtt ilyen fontos kijelentést tennék, mert régtől fogva tudom, hogy mily hirtelen elváltozásoknak van alávetve épp

ez a betegem. Így hát csak általánosságban jegyeztem meg, hogy nagyon meg vagyok a javulásával elégedve, hogy majd reggel alapsabban megbeszéljük a dolgot és hogy akkor majd meglátom, mit tehetnék kívánsága teljesítésére. De ezzel ő egyáltalán nem látszott megelégedni, mert gyorsan mondta:

— Attól félek Seward doktor, hogy ön nem jól értette meg kívánságomat. Én azonnal el szeretnék menni — most — ebben az órában — ebben a pillanatban, ha lehet. Meg vagyok róla győződve, hogy egy ilyen kitünő és tapasztalt gyakorló orvos elé, mint a milyen Seward doktor, csak elő kell terjeszteni egy ilyen egyszerű, de mégis nagy horderejű kérést, hogy az biztosan teljesítsék. — Élesen nézett a szemem közé és tagadást olvasva ki arcomból, a többiekhez fordult és azokat vette szemügyre. Nem találkozva a kellő méltánnyal, folytatta:

— Lehetséges-e, hogy tévedtem volna föltevésemben:

— Ugy van, tévedt, — feleltem neki nyiltan, de egyuttal éreztem, hogy kegyetlenül. Erre jókora szünet következett, aztán busan kezdte ismét:

— Akkor hát más alapokra kell a kérelmemet fektetnem. Engedje, hogy ezt az en-

gedményt jó tetemény vagy kegy gyanánt kérjem, a hogy ön akarja. Én hajlandó vagyok a legalázatosabb könyörgésre, nem személyes okoknál fogva, de a mások jóvoltáért. Nem áll szabadságomban önnel okaimat megismertetni; de higgye el, biztosítom róla, hogy jó okaim vannak, alaposak és önzetienek és a legnemesebb kötelességérzésből fakadók. Uram, ha a szivembe láthatna, hát tudom, hogy teljesen méltányolná ez érzést, a mely lelkesít. Sőt többet mondok, akkor ön tudná, hogy legjobb és legigazabb barátai közé számíthatna. — Ismét merően nézett ránk. Van Helsing élesen figyelte őt, bozontos szemöldeit erősen összehuzva szurós szemei fölött. Renfieldhez olyan hangon szólt, a mely akkor nem lepett meg, csak később, mikor rá gondoltam, olyan hangon, mintha magával teljesen egyenrangú épp elméjü emberrel beszélne:

— Nem mondhatná meg nyíltan az igazi okát annak, hogy miért kíván még ez éjjel szabadulni! Én magamra vállalom, ha okai engem, a ki teljesen idegen és elfogulatlan vagyok, meggyőznek, rá veszem doktor Sewardot, hogy a saját felelősségére teljesítse az ön kérelmét. Renfield szomoruan és nagyon leverten rázta a fejét. A professzor folytatta:

— Gondolja meg uram jól, ön olyan jo-

gokat követel, a melyeket csak a teljesen józan elméjük élvezhetnek. Ön, kinek a meggyógyulásában kételkednünk kell, mert hisz orvosi fölügyelet alatt áll még. Ha ön nem támogat bennünket abban, hogy önnel szemben a leghelyesebb eljárást kövessük, hogyan kívánhatja tőlünk, hogy eleget tehessünk a ránk rótt kötelességnek? Legyen bölcs és segítsen nekünk. És ha lehet, mi rajta leszünk, hogy teljesithessük a kívánságát. A beteg még folyton a fejét rázva mondotta:

— Van Helsing doktor, én nem mondhatok semmit sem. Önnek igaza van és ha nekem szabad volna szólnom, hát egy percig sem haboznék. De ebben az egy dologban nem vagyok a magam gazdája. Én csak arra kérhetem önöket, hogy bizzanak bennem. Ha elutasítanak, a felelősség nem engem terhel. Én azt gondoltam, hogy ideje lesz véget vetni a jelenetnek, a mely már komikusan komoly kezdett lenni. Az ajtó felé indulva szóltam:

— Jöjjetek barátaim, lássunk a dolgunkhoz. Jó éjt!

A mint azonban az ajtóhoz értem, a betegem újabb változáson ment keresztül. Oly gyorsan rohant felém, hogy egy pillanatig azt hittem, ismét meg akar támadni. Félelmem azonban alaptalannak bizonyult, mert a kezét

csak azért emelte föl, hogy összekulcsoltan, meghatóan ismételje kérelmét. A mikor látta, hogy tulságos fölindulása maga is ellene bizonyít, még izgatottabb lett. Én már máskor is tapasztaltam rajta ezt a folyton fokozódó izgatottságot, mikor valamit kért és nagyon szeretne volna megkapni, pl. egy izben a macskát és intettem neki, hogy hasztalanul fárads. El voltam rá készülve, hogy kérése megtagadásába ugyanazzal a mogorva megnyugvással fog beletörödni, mint rendszeren szokott. De föltevéssem nem bizonyult igaznak. Mert mikor látta, hogy egyáltalán nem vagyok hajlandó a kérését teljesíteni, egészen magánkívül volt kétségbeesésében. Térdre vetette magát, kezeit tördelve nyujtotta felém, a köny patakszott végig az arcán, a mint a legmélyebb fölindulástól remegő hangon rimázkodott.

— Seward drtor mindenre, a mi szent, kérem, könyörgök, ereszsen ki engem azonnal ebből a házból. Küldjön el engemet innen, a hogyan és a hova akar. Küldjön velem ápolókat korbácscsal és láncokkal. Huzzanak rám kényszerzubbonyt; veressen láncra, küldjön börtönbe, csak ereszsen ki innen, ebből a házból. Ön nem tudja, hogy mit tesz azzal, hogy engem itt tart. A szívem legmélyéből, egész lelkemből könyörgöm önnek. Ön nem tudja,

hogy kinek árt ezzel és miként, és énnekem, nem szabad szólanom. Oh jaj nekem! Hogy én nem szólhatok.

De mindenre, a mi önnek szent, a mi önnek kedves, az elveszett szerelmére, az élő reménységére, a mindenható Istenre kérem, hogy ereszszen engem ki innen és mentse meg lelkemet a büntől! Hát nem hall-e engem, ember! Hát nem ért-e engem? Hát soha sem fog már tanulni! Hát nem tudja, hogy én józan és komoly vagyok most? Nem egy elmebeteg, a kit az örület rohama gyötör, hanem egy józan ember, a ki a lelke üdveért küzködik. Oh, hallgasson meg, hallgasson meg! Ereszszen el! Ereszszen el! Ereszszeu el!

Attól tartottam, hogy mentül tovább engedem beszélni, annál izgatottabb lesz és végre is dühöngővé válik. Megfogtam hát a két kezét és fölemeltem.

— Jöjjön, mondtam neki szigoruan. Keljen föl és csillapuljon, elég volt ebből ennyi. Feküdjék le és viselje magát csöndesebben.

Ő hirtelen elhallgatott és merőn nézett rám néhány pillanatig. Aztán szó nélkül fölállt és keresztül menve a szobán leült az ágya szélére. Épp ugy elcsöndesedett, mint rendszeren szokott, ha valamely kérését megtagadtuk.

Midőn utolsónak hagytam el a szobát, betegem nyugodt hangon szólott utánam:

— Remélem, Seward doktor, hogy annak idején eszébe fog jutni, hogy én mindent megtettem az éjjel arra nézve, hogy önt elbocsátásom szükségességéről meggyőzzem.

XIX.

Harker Jonathán naplója.

Okt. 5. reggel.

Én nyugodtan indultam a többiekkel a szomszéd ház átkutatására, mert Minnát is tökéletesen nyugodtnak és erősnek láttam. Ugy örülök, hogy beleegyezett abba, hogy visszamarad és ránk, férfiakra bizza a föladat véghez vitelét. Nekem úgy sem tetszett, hogy ő egyáltalán belekeveredett ebbe a rettenetes dologba. Minket férfiakat is, azt hiszem, hogy kissé megindított a Renfield urral való jelenet. Mikor kijöttünk a szobájából, hallgattunk, míg a könyvtárba nem értünk. Ott is Morris ur mondta Seward doktornak:

— Hallod-e Jack, ha ez az ember nem komédiázott, hát a legjózanabb lunátikus, a kit valaha láttam. Nem merem bizonyosnak állítani, de én hiszem, hogy valamelyes komoly

szándéka volt és ha igeu, hát keservesen eshetett neki, hogy megtagadták a kérését. — Godalming lord és én hallgattunk, de Van Helsing hozzátette:

— John barátom, maga többet tud lunátikusokról, mint én tudok és ennek örülök, mert tartok tőle, hogy ha rajtam állott volna az elhatározás, én az előtt a végső kitörése előtt szabadon eresztettem volna őt. De hát azért élünk, hogy tanuljunk és jelen földadunkban óvatosaknak kell lennünk. Minden úgy van jól, a hogy van.

— Seward doktor sajátságosan tünődő modorban felelt nekik:

-- Magam is majdnem úgy vagyok vele, mint önök. Nem tudom, hogy nem vállaltam volna-e el a szabadon bocsájtásának a felelősségét, ha az az ember közönséges örült volna. De valahogy olyan csudálatos összefüggésben van a gróffal, hogy félek a kívánságait teljesíteni. Nem tudom elfelejteni, hogy majdnem éppen ilyen kétségbeesetten könyörgött valamikor egy macskáért és a következő pillanatban a torkomat akarta szétmarcangolni a fogával. Azonkívül a grófot „uram és mesterem“nek szólitgatta. Hátha csak azért akar kiszabadulni, hogy valami pokoli módon a segítségére legyen. Az a rettenetes lény, a ki farkasokat,

denevéreket és hozzá hasonló lényeket kényszeríthet a szolgálatára, ki tudja, hogy egy boldogtalan örültet is nem kényszeríthet e? Igaz, hogy nagyon komolynak látszott. Most már mindegy; remélem, hogy helyesen cselekedtem. Ezek a különös dolgok, kapcsolatban azzal az örült földadattal, a melyre indulunk, képesek megzavarni az embert. — A professzor Seward doktorhoz lépett, kezét a vállára tette és komoly, jóságos hangon mondotta neki:

— Barátom John, ne aggodalmaskodjék. Mi mind a kötelességünket próbáljuk tenni egy igen szomorú és rettenetes földadatban, csak azt tehetjük, a mit jónak látunk. A többi a jó Istenre kell biznunk. Lord Godalming egy pár percre távozott és visszatérve egy kis ezüst füttyülöt mutatott föl:

— Lehet, hogy az az elhagyott, ódon épület tele van patkányokkal, ha igen, hát gondoskodtam segítségről. A falat megmászva, a ház felé igyekeztünk, óvatosan a fák árnyékát keresve a holdfényben. A mikor a kapu bejárat alá értünk, a professzor kinyitotta a táskáját és egy csomó holmit vett ki belőle, a mit négy csoportba osztva, rakott a lépcsőre, nyilván egyet szánva mindegyikünknek. Aztán így szólt:

— Barátaim, mi borzasztó veszedelemben

indulunk és mindenféle fegyverre lesz szükségünk. Ellenségünk nem pusztán szellem. Jasson eszünkbe, hogy husz ember erejével bir és hogy noha, a mi nyakunk és hátgerincünk a közönséges fajtából való és ennél fogva kitekerhető és törékeny, az övé nem az. Ne kiünk tehát őrizkednünk kell az ő keze érintésétől. Ezt tegyék a szívükhöz közel — ezt mondva egy kis ezüst feszületet adott mind-egyikünknek — „ezt a virágot akaszszák a nyakukba“ — ezzel egy hervadt foghagymavirákoszorut adott — „földi ellenségek ellen pedig vegyék ezt a revolvert és ezt a kést, segítségül, ugy az egyik, mint a másik esetben ezeket a kicsi elektromos lámpákat, a melyeket a mellükre tűzhetnek; és mindenek ellen és mindenek fölött pedig vegyék ezt, a mit szükség nélkül nem szabad megszenteltelenitenünk.“ — A legutóbbi adomány fehér papirba burkolt szentelt ostya volt. — Most barátom John ide a tolvajkulcsokkal. Ha ki tudjuk nyitni az ajtót, nem kell az ablakon keresztül behatolni, mint egykor Lucy kiaszonynál.

— Seward doktor egy-két kulcsot próbált megforgatni a zárban és csakhamar akadt egyre, a melylyel sikerült kinyitnia a rozsdás zárt. Az ajtónak dültünk mindnyájan, a mely

egyesült erőfeszítésünknek engedne, lassan csikorogva fordult meg berozsdásodott sarkain.

A professzor elsőnek lépett be a nyitott ajtón.

— *A te kezében vagyunk Uram!* mondotta, a mint keresztet vetve magára átlépte a küszöböt. Az ajtót betettük magunk mögött, nehogy a lámpáinkat meggyújtva, magunkra vonjuk az utca figyelmét. A professzor gongosan próbálgatta a zárt, hogy könnyon nyitható-e belülről is, ha esetleg sebtében kellene visszavonulnunk. Aztán mind meggyújtottuk a lámpáinkat és megkezdtük a kutatást.

A kicsi lámpák világa csodálatos formában vetette az árnyékunkat a falra, a mint a sugaraik egymáson kereszteződtek. A mi engem illet, én sehogy sem tudtam megszabadulni attól a különös érzéstől, hogy láttatlanul is van még valaki közöttünk. Azt hiszem, hogy ezt az érzést a hely okozta, a mely vissza varázsolta Transzszilvániai emlékeimet. Különbösen ez az érzés nemcsak engemet bántott, mert vettem észre, hogy a többiek is minden neszre vagy újabb árnyékre hátrafelé néztek, csak úgy mint jó magam is.

Az egész ház vastagon be volt lepve a portól. A falakon és szögletekben rongyokban csüngött a poros pókháló. Az előcsarnokban

az asztalon egy nagy csomó kulcs hevert, minden kulcson egy elsárgult jelző kártyával. A kulcsokat többször használhatták, mert a porlepte asztalon többszörös nyoma látszott a fölvevésük és ismét letevésüknek. A professzor a kulcsokat fölvéve felém fordult mondván:

— Ön ismeri ezt a helyet Jonathán, mert lemásolta a térképet, mondja, melyik a kápolna utja. Én előre indultam és némi keresés után szemben találtuk magunkat egy alacsony, ivezett tölgyfaajtóval, a mely erősen meg volt pántolva. — Ennek kell a kápolna ajtajának lenni — mondta a professzor a lámpáját a háznak egy kicsi térképére irányozva, a melyet az irataim közül vett ki. A csomon megtaláltuk a kulcsot és kinyitottuk az ajtót. El voltunk készülve némi kellemetlenségre, mert a mint az ajtót nyitogattuk, hasadékain keresztül állott, rossz szagu levegő tódult felénk, de egyikünk sem volt elkészülve arra a büzre, a mi az ajtó kitárolásával arádt felénk. Közülünk rajtam kívül senki sem jutott még közel a grófhoz és akkor is, a mikor én láttam, vagy koplaló állapotában volt a szobában, vagy pedig friss vérrel telesziva, egy szellőjárta rombadült sirboltban.

De itt szük, fojtott, zárt helyen a levegő teljesen meg volt romolva. A romlott, büzös

levegőn keresztül sajátos erjedt földszag terjengett. Leírni ezt a szagot szinte lehetetlen, olyan volt, mintha a halandó világ minden büzébe, még a vérnek émelyítő, maró szaga is vegyült volna. Olyan volt, mintha a rothadás rothadt volna meg. Roszszul leszek még most is, ha rá gondolok. Mintha annak a szörnyetegnek minden lehellete itt rekedt volna, hogy fokozza a hely undorító voltát.

Közönséges körülmények között ez a büz egyszeriben végét vetette volna vállalkozó kedvünknek, de a jelen körülmények közt kötelességérzetünk erőt adott a testi irtózat legyőzésére. Az első önkéntelen visszarettenés után valamennyien úgy fogtunk a dologhoz, mintha ez az undok kápolna a világ legszebb helye volna.

Az egész helyet gondosan átkutattuk, a professzor szólalt meg elsőnek, a mint hozzáfogtunk:

— Először is meg kell néznünk, hogy hány ládát hagytak itten. Aztán megvizsgálunk mindent, hogy nem akadunk-e nyomára, hogy hová lettek a hiányzók.

Az ötven ládából csak huszonkilencet olvastunk meg a kápolnában. Egyizben megrettentem, látva, hogy Lord Godalming hirtelen megfordul és a tárva hagyott boltives

ajtón keresztül merően kinéz a sötét folyosóba. En is odanéztem és egy pillanatra elállt a szívem verése. Valahonnan a homályból, mintha a gróf gonosz arca meredt volna rám. Láttam a hajlott éles orrát, vörös szemét, vérpiros ajkát és kísértetiesen sápadt arcát. De csak egy pillanatra, mert a mint Lord Godalming azt mondta: Azt hittem, hogy egy arcot látok, pedig csak árnyék volt — én arra fordítottam a lámpámat és kimentem a folyosóra. De nem volt ott senki és minthogy semmiféle kiszögelés, vagy ajtónyílás, sem búvóhely nem volt, csupán csak a folyosó sima fala, hát még ő sem rejtőzhetett volna el. Meg voltam győződve róla, hogy csak fölizgatótt képzelődésem játéka volt az egész és nem szóltam.

Néhány pillanattal később Morris urat láttam hirtelen visszaugrani egy szögletből, a melyben kutatózott. Valamennyien odanéztünk, a honnan ő elugrott és egész tömegét láttuk a foszforfényü apró csillagoknak. Erre valamennyien ösztönszerűleg visszahúzódtunk, mert az egész hely mintegy megelevenedett a patkányoktól. Egy pillanatig megrettenve állottunk mind, lord Godalmingot kivéve, a ki nyilván el volt készülve erre az eshetőségre. A nagy, vaspántokkal ellátott külső bejárathoz rohanva,

a melyet Seward doktor említett Renfilddel kapcsolatban, megfordította kulcsát a zárban, visszahuzta az óriás reteszeket és kilökte az ajtót. Aztán ezüst sipját elővéve, halkán, de élesen sipolt rajta. A sipszóra kutyaugatás felelt doktor Seward háza felől és alig egy pillanat múlva három patkányirtó kis kutya rohant az ház sarka körül. Mi mind az ajtó felé huzódunk és e közben észrevettem, hogy a vastag porréteg ugyancsak föl van taposva: a hiányzó ládákat erre felé kellett kihurcolniok. De még ez elmúlt egy perc alatt is a patkányok száma mintha megsokszorosodott volna. Minden tele lett velük. A kutyák rohanva közeledtek, de a küszöbön hirtelen megálltak, morogtak, aztán mind a hárman egyszerre emelve orrukat a levegőbe, kegyetlenül el kezdtek vonítani. A patkányok ezalatt ezerekre fölszaporodtak és mi kifelé menekültünk előlük.

Godalming egyszer csak fölkapta az egyik kutyát, bevitte és letette a padlóra. Abban a pillanatban, hogy földet ért a lába, a kis dög mintha visszanyerte volna bátorságát, neki rohant természetadta ellenségeinek. Ezek oly eszeveszetten menekültek előle, hogy mire vagy egy tucatból kirázta a páráját, alig maradt a másik kettőnek, a kiket hasonló módon tettek be, mit ü!dözzenek.

A patkányok eltüntével, mintha valamely gonosz lélek szállt volna el, a kutyák vidáman csaholva szaladgáltak és lökdösték fölfordult ellenségeik holttestét ide-oda. Mi is visszanyertük a kedvünket. Lehet, hogy a friss levegőtől, a mely a szabadból betódult. Az ajtót újra bezártuk és reteszeltük és a kutyákat magunkkal vive hozzáláttunk a ház kutatásához. Nem találtunk sehol semmit, csak rengeteg port. A kutyák sem adták ezentúl a nyugtalanságnak semmi jelét sem.

A hajnal kezdett derengeni, midőn kijöttünk a főbejárón, Van Helsing levette az ajtó kulcsát a csomóról és rendesen bezárva az ajtót, zsebre tette a kulcsot.

— Eddig, — mondotta — elég sikeresen jártunk. Nem ért bennünket semmi baj sem és mégis megtudtuk, hogy hány láda hiányzik. De mindeneknél jobban örülök annak, hogy azt, a mi első — és talán legnehezebb és legveszedelmesebb lépésünket megtehettük a nélkül, hogy azt a mi édes Madame Minnánkat belekevertük volna és álmait és ébren gondolatait megterheltük volna olyan látományokkal, hangokkal és undok büzőkkel, a melyeket soha sem tudott volna elfelejteni. És most gyerünk haza. Hajnalodik. Meglehet, hogy még sok éjjelt és nappalt kell veszedelmekkel küzdve eltölte-

nünk; de nem hátrálunk meg semmi veszedelem elől sem.

A ház egészen csöndes volt, a midőn hazaértünk, csak egy távoli teremből hallatszott valamely szegény boldogtalan sikoltása; s halk jajgatás és nyögés a Renfield szobájából. A szegény bolond nyilván képzelt bajokkal gyötörte magát a hozzá hasonlóak szokása szerint.

En lábujhegyen léptem szobánkba és Minnát alva találtam. Oly halkán lélegzett, hogy föléje kellett hajolnom, hogy halljam. Sápadtabbnak látszik, mint rendesen. Remélem, hogy nem izgatta föl tulságosan a mai tanácskozás. Igazán hálás vagyok, a miért kihagytuk őt, nem csak e dologból, de még a tanácskozásokból is, a mik ezután következnek. Ezen-tul minden dolgunk hétpecsétes titok lesz előtte, mindaddig, míg azt nem mondhatjuk neki, hogy vége mindennek és a föld megszabadult a szörnyetegtől, a mely a pokol szülötte. Bizonyos, hogy nehéz lesz előtte, a kivel minden gondolatomat közöltem eddig, titkolózni, de elszántnak kell lennem és holnap mindjárt elhallgatom mindazt, a mi ez éjjel történt. A divánra fekszem, nehogy szegénykének az álmát megzavarjam.

Október 1. Később. Természetesnek talá-lom, hogy mind elaludtuk az időt, mert nehéz

napra nyugtalan éjszakát töltöttünk. Még Minna is megérezte a fáradságot, mert noha magasan járt már a nap, mikor fölédtem, mégis hamarabb ébredtem nála és háromszor is kellett szólitanom, mielőtt fölédted volna. Sőt oly mély volt az álma, hogy ébredése után néhány pillanatig meg sem ismert és olyan rémült kifejezéssel nézett rám, mint azok szoktak, a kiket rossz álomból költenek föl. Panaszkodott, hogy egy kissé fáradt és én nem is hagytam mindjárt fölkelni. Most már tudjuk, hogy huszonegy láda hiányzik és reméljük, hogy nyomára akadunk az elhurcoltaknak. Még ma föl fogom keresni a fuvarosokat.

Seward doktor naplója.

Október 1.

Dél felé ébredtem arra, hogy a professzor a szobámba sétált. Jobb kedvű és derültebb volt, mint rendesen, úgy látszik, hogy az elmúlt éjjeli dolgunk sikere kissé könnyített aggodalmain. Alig hogy megbeszéltük egy kissé éjjeli kalandunk részleteit, hirtelen így szólott:

— A maga betege roppant érdekel engem. Szabadna ma reggel magával meglátogatnom? Vagy ha maga nagyon el van foglalva, egyedül is mehetnék hozzá, ha szabadna.

Nagyon különös egy lunatikus az, a ki ilyen okosan tud beszélni.

— Nekem sürgős dolgom volt, hát azt mondtam a professzornak, hogy szívesen venném, ha maga menne, mert akkor nem kell megvárakoztatnom és hívtam egy ápolót, hogy kísérje le. Magam megkezdett dolgomat folytattam és nem sokára el is végeztem. Az idő igen rövidnek tetszett, mire Van Helsing már ismét a szobámban volt.

— Zavarom? kérdezte udvariasan, a mint a küszöböt átlépte.

— Dehogy zavar, feleltem én. Jöjjön csak. Elvégeztem, a mit kellett és szabad vagyok. Most együtt mehetünk, ha tetszik, Renfieldhez.

— Szükségtelen; már voltam nála.

— Nos, és?

— Attól tartok, hogy kiestem a kegyeiből. Az interview igen rövid volt. Mikor a szobájába léptem, egy zsámolyon ült a szoba közepén, könyökével a térdére támaszkodva, arcán a legmogorvább elégedetlenség kifejezésével. Én a lehető legnagyobb nyájassággal szólítottam meg. Rám sem hederített. — Nem ismer? kérdeztem tőle. A felelete nem volt valami nagyon kedvező. — Nagyon is jól

ismerem, mondja. Maga az a vén bolond, Van Helsing. Jobban szeretném, ha elkotródnék innen, minden bolond tudományával egyetemben. Az ördög vigyen el minden nagyfejű hollandust a pokolba. — Ennél többet aztán nem is mondott és úgy ült ott megingatlan közömbösségében, mintha nem is lettem volna a szobában. Így hát elestem az alkalomtól, hogy ezt az okos bolondot tanulmányozhassam; hát most megyek és megvigasztalódom azzal, hogy néhány kellemes szót váltsak a mi aranyos madame Minnánkkal. Igazán kimondhatatlanul örvendek, barátom John, hogy nem terheljük és kinozzuk őt többé a mi borzalmas dolgunkkal. Hiányozni fog nekünk a segítsége, de azért jobb így.

— Teljesen egyetérték ebben önnel, — feleltem én. — Harkernének jobb, hogy kimarad a dologból. Hisz még nekünk, tapasztalt és edzett férfiaknak is elég keserves — hát még egy gyöngé asszonynak.

Van Helsing tehát Harkerékhoz ment beszélgetni. Morris és Artur elmentek a hiányzó ládák nyomát keresni. Én a napi kötelességem után látok és estére találkozunk ismét.

*Harkerné Minna naplója.**Október 1.*

Különösen esik, hogy így titkolóznak előttem; előttem, a ki mindez ideig férjemnek minden gondolatát ismertem; alig bírom elviselni, a mint látom, hogy bizonyos dolgoknak, még pedig a legéletbevágóbbaknak még az említését is kerüli. Ma reggel sokáig aludtam a tegnapi nap fáradalmai után és noha Jonathán is nagyon későn ébredt, mégis korábban ébredt nálamnál. Még tán soha sem beszélt velem oly gyöngéden és szeretetteljesen, mint ma, mielőtt távozott volna hazuról, de azért egy szót sem szólt arról, hogy mi történt tegnap a gróf házában tett látogatásuk alatt. Pedig tudhatta, hogy mennyire gyötör az aggodalom. Szegény jó uram! Pedig tudom, hogy ez neki tán még rosszabbul esett, mint nekem. Mind megegyeztek abban, hogy jobb lesz engem ezentúl kizárni ebből a borzalmas dologból — és én belenyugodtam. És tessék! Most mégis sirok, mint afféle gyöngé bolond, mikor pedig tudhatnám, hogy csakis férjemnek nagy szeretetét és azoknak a jóságos embereknek a gondoskodását bizonyítja a titkolózásuk.

A sirás jól esett. Egyszer majd csak eljön az ideje annak is, hogy Jonathán mindent

elmondhat nekem és nehogy ő azt higgye egy percig is, hogy én is titkolni akarok tőle valamit, hát szokás szerint jegyzem naplóm, a mely szívemnek minden gondolatát megőrzi az ő számára, ha majd egykoron olvasni kívánná. Sajátságosan busznak és levertnek érzem magamat ma. Lehet, hogy ez csak az eddigi izgalmak visszahatása.

Tegnap éjjel, mikor az urak elmentek, leteküdtem, mivel meghagyták, hogy megtegyem. Egy cseppet sem voltam álmos, ellenben emésztő aggodalommal voltam telve. Minden eszembe jutott, a mi az utóbbi időkben történt és minden együtt egy rémes tragédiának látszott, a melyet a végzet sodor a meghatározott cél felé. Akármit tegyen is az ember, ha a legjobb szándékkal is, mindig épp arra vezet, a mit legjobban akar kerülni. Ha én nem mentem volna Witby-be, szegény édes Lucym talán még most is velünk volna. Ő nem sétálgatott a temetőben míg én ott nem voltam és ha nem járt volna ott nappal, hát éjjel sem ment volna oda álmában; és ha nem ment volna oda, mint alvajáró, az a szörnyeteg nem támadhatta volna meg. Oh! Hát miért is kellett nekem Wytby-be mennem? No, már megint sirok! Ugyan mi lelt engem ma. El kell titkolnom a férjemtől, mert ha megtudná,

hogy egy reggel kétszer is sirtam — én, a ki soha sem szoktam — hát a szegénynek a szívét agyongyötörné a nyugtalanság.

Arra már nem emlékszem jól, hogy mikor aludtam el tegnap este. Emlékszem arra, hogy egy izben hirtelen kutyaugatást és egy sereg különös hangot hallottam, — mintha buzgó és hangos imádság lett volna, — Renfield ur szobájából, a mely valahol az enyém alatt lehet. Aztán egyszerre mély csönd következett, olyan mélységes csönd, hogy szinte megijesztett, fölkeltem tehát és kinéztem az ablakon. Minden sötét volt és csöndes, a holdvilágban nyuló fekete árnyak félelmesen titkozatosaknak látszottak. Semmi sem mozdult, de minden rideg és merevnek látszott, mint a halál vagy a végzet, annyira, hogy az a vékony sáv sűrű fehéres köd, a mely alig észrevehető lassusággal huzódott a gyepes téren keresztül a ház felé, szinte élő és öntudatos valaminek látszott. Azt hiszem, hogy gyötrő gondolataimnak a megszakítása jól esett, mert a mint visszafeküdtem az ágyba, jól eső zsibbadtság vett erőt rajtam. Egy darabig csak feküdtem, de még sem tudtam elaludni, hát ismét fölkeltem, az ablakhoz mentem és kinéztem rajta. A köd ezalatt terjedt, már egészen közel volt a házhoz, ugy,

hogy láttam, a mint szinte a falhoz tapadt és mintha loppal huzódnék föl az ablakok felé. Szegény Renfield ismét hangosabb volt, mint valaha és noha egy szót sem birtam megérteni lármájából, a hanghordozásából tisztán ki lehetett venni, hogy esdekelve könyörög valamiért. Aztán küzdelem zaját hallottam és tudtam, hogy az ápolók bánnak el szegénnyel. Annyira megrémültem, hogy visszabujtam az ágyba, fejemre huztam a paplant és fületem bedugtam az ujjammal. Nem voltam már egy csöppet sem álmos, vagy legalább is azt gondoltam, hogy nem vagyok; de mégis el kellett aludnom, mert ezután, rossz álmokat kivéve, nem emlékszem semmire sem egészen reggelig, a mikor Jonathán fölébresztett. Még fölébredve is alig tudtam megérteni, hogy hol vagyok és hogy Jonathán az, a ki fölöttem hajol. Az álmom nagyon sajátságos volt, azt gondoltam, hogy alszom és várom Jonathán visszajövetelét. Nagyon aggódtam a férjem miatt, de képtelen voltam megmozdulni. A lábam, kezem és fejem oly nehéz volt, hogy nem birtam emelni, hát aludtam tovább nyugtalanul és gondolkoztam. Egyszer csak azt vettem észre, hogy a levegő nehéz, nyirkos és hideg. Letoltam a paplant az arcomról és meglepetve láttam, hogy minden homályos kö-

rülöttem. A gázláng, a melyet lecsavarva égve hagytam Jonathán számára, csak egy parányi vörös szikrának látszott a ködön keresztül, a mely mind sürűbben ömlött a szobába. Ekkor eszembe jutott, hogy tán nyitva hagytam az ablakot, mikor lefeküdtem. Szerettem volna fölkelni, hogy megnézzem, de tagjaim sulyosak voltak, mint az ólom és az akaratom is tehetlenül zsibadt volt. Hát csak feküdtem és türtem tovább. Behunytam a szememet, de a szemhéjamon keresztül is láttam. Csodálatos, hogy az ember álmában, mire nem képes és mily nagyszerűen képzelődik. A köd mind sürűbb és sürűbb lett és most már azt is tudtam, hogy hogyan jött be. Mert jól láttam, mintha füst vagy forró viznek a párája volna, nem az ablakon, de a csukott ajtó eresztékein keresztül a szobába tódulni. Folyton sürűsödött, míg végre mintegy álló felhő oszlopba verődött össze, a melynek a tetején keresztül a gázlámpát mintegy vörös szemet láttam pislogni.

Minden forogni látszott velem, a felhőoszloppal együtt, a mely a szoba közepén forgott, míg a tetején pislogó gáz ketté nem oszlott és két vörös szem képében rám nem szegződött a ködön keresztül, épp mint a Lucy által egy pillanatnyi önkivületében említett két vörös szem, midőn egy izben a lemenő nap

fénye a temető templomának ablakaiból verődött vissza. Ekkor rémülettel eszméltem arra, hogy épp így látta Jonathán is azokat a rettenetes asszonyokat, a holdfényben gomolygó, ködből élő testté válni. És azt hiszem, hogy álmomban el kellett ájulnom az irtózáttól, mert ezentul minden sötétségbe merült körülöttem. Képzeletem végső öntudatos erőlködése elájulásom pillanatában, még egy kísértetiesen fehér arcot mutatott, mely a ködből kiválva, felém hajolt. Urizkednem kell az ilyen borzalmas álmoktól, mert az embernek az esze is megbomolhat tőlük. Megkérném Van Helsinget vagy Seward doktort, hogy adjanak valami altatót, de félek, hogy nyugtalankodni találnának miattam. Az éjjel iparkodni fogok jól aludni, ha nem sikerül, holnap egy adag chlorált kérek tőlük, hisz egyszer csak nem árt és legalább jól elalszom tőle. Az elmúlt éjszaka jobban kifárasztott, mint ha egyáltalán nem aludtam volna.

Okt. 2.

10 óra este. A múlt éjjel aludtam, de nem álmodtam, jól kellett aludnom, mert Jonathán lefekvése sem ébresztett föl, de az álmom egy csöppet sem üditett, mert ma rettenetesen gyöngének és kedvetlennek éreztem magamat. Az egész napot olvasva vagy szunnyadozva töl-

töttem, délután Renfield ur kéretett, hogy nem látogatnám-e meg. Szegény ember nagyon gyöngéd volt és a mikor eljöttem tőle, megcsókolta a kezemet és azt mondta, hogy Isten áldjon meg. Modora valahogy nagyon megindított és folyton sirnom kell, ha rágondolok. Ez egy újabb gyöngeség, a melyet igyekezni kell leküzdeni. Jonathán kétségbeesnék, ha tudná, hogy annyit sirdogálok. Ő és a többiek csak ebédre jöttek haza, mind kifáradtan. Én megtettem, a mit csak tehettem a fölvidításukra és ez magamnak is jól esett, mert egészen elfelejtettem, hogy milyen gyöngé vagyok. Ebéd után engem aludni küldtek, ők pedig a füstölőbe mentek szivarozás ürügye alatt, de én jól tudom, hogy a nap eseményeit akarták megbeszélni. Jonathán modorából láttam, hogy fontos közleni valója van. Én nem voltam olyan álmos, mint a milyen szerettem volna lenni, hát mégis megkértem Seward drtort, hogy adjon valami kis altatót, mert nem tudok jól aludni. Ő nagyon szívesen készített valami kis orvosságot, mit megittatott velem, mondván, hogy nem fog megártani, mert igen gyöngére készítettem. Én megittam és most várom az álmat, mely lassan közeledik. Reméllem, hogy nem tettem rosszul, mert most, hogy az álmoság kezd

meglepni, egy újabb félelmem támad. Hátha nem helyesen tettem, hogy megfosztottam magamat a fölébredés lehetőségétől, hátha majd szeretnék fölébredni és nem tudok, de itt az álom. Jó éjt!

XIX.

Harker Jonathán naplója.

Október 1. este. Elhajtattam Walworthba és megtaláltam a keresett fuvarosok egyikét Smollet Józsefet, ingujjban a teáját egy bögréből iszogatva. Tisztességes jóra való embernek, megbízható derék munkásnak látszott. Mindenre vissza tudott emlékezni, a faládákat illetőleg, és egy csudálatos számárfülekkel tele zsebkönyvből, a melyet valahonnan előkaparázott, pontosan le tudta diktálni a rendeltetésük helyét. Azt mondta, hogy hatot szállított el egyszerre egy fuvarral Carfaxból és Chicksandutca 197 szám alá vitte; a másik hatot pedig Jamaica fasorba vitte Bermondsey külvárosba. Ha a grófnak az volt a szándéka, hogy egész London területén szórja szét kísérteties pihenőit, ekkor ez a két hely nyilván csak az első stáció volt, a honnan ismét másokkal odébb szállíttatja őket. Azt kérdeztem még a fuvaros-

tól, hogy meg tudná-e mondani, hogy több ládát nem-e szállítottak el azóta Carfaxból. Azt felelte, hogy: „de biz ezelőtt négy nappal a korcsmában hallottam, a mint egy Bloxam nevű ember beszélt, hogy ritka ronda munkával volt megbizva egy düledező régi kastélyban, Purfbetben. Már pedig nem sok olyan ház van azon a tájon, hát lehet, hogy Bloxam Samu is tudna valamit mondani az urnak.“ — Kérdeztem, hogy meg tudná-e mondani, hogy hol találnám azt az embert és hogy szivesen adnám párját annak az aranynak, a mivel he-szelgetésünket kezdtük, ha annak az embernek pontos címét meg tudná nekem szerezni. Emberem egy kortyintással nyelte le teáját és fölkelve, azt mondta, hogy „rögvest elindulok a keresésére.“ Az ajtóban azonban megállt és így szólt:

— De minek tartóztatnám a nagyságos urat olyan sokáig itten. Ki tudja, mikor találom meg emberünket. De ha egy levélboritékot hagyna itt az adreszával meg egy levélbélyeggel rajta, ha megtudom, hogy hol találhatja meg Bloxam Samu pajtást, ozt még ma este postára teszem a levelet.

Ez okosan volt kifundálva, hát elküldtük az egyik gyereket egy hatossal, hogy vegyen rajta levélpapírost és boritékot, az aprópénzen

pedig cukrot magának. A mikor visszajött, ráirtam cimemet a boritékra, bélyeget tettem rá még egyszer megigértettem magamnak Smollet barátommal, hogy okvetetlen elküldi, ha megtalálja Bloxam Samu címét és hazateleé indultam. Most már nyomon vagyunk. Nagyon fáradt vagyok ma este és nagyon álmos. Minna mélyen alszik, de nagyon sápadt és a szeme olyan, mintha sirt volna. Szegény drágám, bizonyosan izgatja, hogy semmit sem tud és kétszeresen aggódik értem és a többiekért is. De azért nem szabad el-lágyulnom és még csak céloznom sem szabad a dologra. Különben ez nem is olyan nehéz, mint gondoltam, mert Minna is nagyon zárkózott lett erre a dologra, nézve és nem beszélt a grófról és cselekedeteiről csak egyetlen egyszer sem, a mióta tudattuk vele határozatunkat.

Október 2. este.

Egy hosszú, fárasztó és izgató napom volt. Az első póstával reggel megkaptam a levelem, benne ceruzával, jó nagy öreg betűkkel volt írva :

— Bloxam Samu, Bartel-utca 4. Welworth.

Még ágyban kaptam a levelet és fölkeltem, a nélkül, hogy Minnát fölköltöttem volna. Nagyon kimerültnék, sápadtnak és álmosnak

látszott, szinte betegnek. Föltettem magamban, hogy nem hagyom fölkelni és ha hazajöttem, intézkedni fogok, hogy visszatérhessen Exeterbe. Jobb lesz neki otthon rendes napi foglalkozásával szórakozni, mint itt köztünk lenni, de semmit meg nem tudni. Seward doktorral egy percre találkoztam és megmondtam neki, hogy hova megyek és hogy azonnal sietek vissza, mihelyt megtudtam valamit. Welworthba hajtottam és némi kereséssel ráakadtam a jelzett házra. Ott azt mondták, hogy Bloxem Samu egy épülőfélben levő gyárnak fuvarcsa. Oda is elmentem utána és sok utánjárásal és még több borraivalóval végre sikerült őt kihalászni a munkások tömegéből. Mikor megmagyaráztam neki, hogy szívesen fizetek a kért fölvilágosításért és mindjárt foglalót is adtam neki, nem kérte magát, de elmondta, hogy kétszer fordult szerkerrel Carfax és egy ház közt Piccadilly-ben és kilenc nagy ládát fuvarozott az egyik helyről a másikra — „még pedig fene nehezek voltak.“ Kérdeztem tőle, hogy meg tudná-e mondani a házsámot Piccadillyben, a mire így felelt:

— Már én biz a számot elfeledtem uram, de nem messze volt egy nagy fehér templomtól. A ház maga egy ócska poros fészek,

ámbátor nem olyan rémletes poros, mint az, a honnan azokat a fene nehéz ládákat elhoztam.

— Hogyan jutott be a házakba, ha mind a kettő lakatlan?

— Ott várt rám Carfaxban az az öreg ur, a ki megfogadott a munkára. Ő maga segítette a ládákat is fölrakni a szekérre. Akármi legyenek, ha nem a legerősebb ember volt, a ki valaha élém került, pedig öreg legény ám már, fehér bajuszszal, ozt oly vékony dongáju, hogy még tán árnyékot sem vet az istenadta.

— Hogy megremegett bennem a lélek erre a szóra!

— Hát a Piccadillyi házba hogy jutott be? — kérdeztem tovább.

— Hát oda is ő eresztett be. Előbb kellett neki oda érni, mert a mikor becsengettem, ő nyitott ajtót és megint maga segített leszedni és becipelni a ládákat a csarnokba.

— Mind a kilencet?

— Mind; ötöt hoztam az első, négyet a második fuvarral.

— És a ládákat a csarnokban hagyták?

— Ott a; tágas, nagy csarnok volt és egyéb sem volt benne.

— És kulcsot egyáltalán nem is kapott kézhez?

— Még csak nem is láttam. Az öreg ur nyitotta és csukta az ajtót, a mikor jöttem-mentem.

— És nem bir a ház számára emlékezni?

— Nem én uram. Hanem azért könnyen megtalálhatja. Nagyon magas, széles köpárkánynyal és erkélylyel, rajta meg keskeny magas lépcsővel az ajtaja előtt. Magam is azt gondoltam, hogy ilyen magyarázat után csak ráakadok a házra, hát megfizettem barátomnak az értesítéseit és elindultam Piccadilly felé. Egy újabb kinos fölredezés volt, hogy a gróf maga is képes a ládái elszállításával foglalkozni. A Piccadilly cirkusznál elküldtem a kocsimat és gyalog mentem tovább, csakhamar megtalálva a leirt házat, a gróf legujabb buvó helyét. A ház régóta lakatlannak látszott, az ablakok szinte meg voltak vakulva a portól, az ablak rámak és ajtók elfeketedve az időtől, a vasrészekről lekopott a festék. A ház nemrég még eladó vagy kiadó lehetett, mert az erkélyen látható a kitépelt hirdető cédulának rozoga rámája. Sokért nem adtam volna, ha a cédulát jó állapotban találom, mert erről esetleg ráakadtam volna a ház tulajdonosára. Minthogy a ház elején nem tudtam meg semmit sem, megkerültem, hogy talán ott találok valakit, a ki

fölvilágosítással szolgálhatna. A piccadilli házak mögötti térségen élénk volt az élet. Az ott dolgozó és ögyelgő lovászok közül egy-kettőtől tudakoltam, hogy nem tudnak-e valamit az üres házról. Az egyik azt mondta, hogy halotta, hogy nem rég vették meg, de azt nem tudta megmondani, hogy kicsoda. De arra még emlékezett, hogy a mikor a hirdető cédula még ép volt, arra menet akárhányszor, elolvasta rajta, hogy Mitchell és fiai közvetítő cég kínálja a házat. Hát talán azoknál megtudhatnám, a mire kíváncsi vagyok. Megköszöntem a szives fölvilágosítást és odébb álltam. Már sötétedni kezdett, hát nem volt vesztegetni való időm. Egy utba eső klubban megkerestem a Mitchell és fiai cég címét a cimmaptárban és csakhamar Sackville utcai irodájukban kopogtattam.

Az uri ember, a ki fogadott, föltünően szives modoru, de a milyen szives, épp oly zárkózott volt. Mihelyt megmondta, hogy a piccadilli ház már el van adva, azt gondolta, hogy a dolog ezzel el is van intézve. Midőn azt kérdeztem tőle, hogy ki vette meg, nagyra nyitott szemmel csak annyit felelt.

— A ház el van adva, uram!

— Bocsásson meg uram — mondtam én az övéhez hasonló udvariassággal, de nekem

különös okom van megtudni, hogy ki vette meg a házat.

— Én pedig nem mondhatom meg. A Mitchell és fiai cég nem szokta elárulni a klienseinek az ügyeit.

— Az önök kliensei, uram, boldogok, hogy ilyen biztos kézben vannak érdekeik. Különben én magam is céhbeli vagyok. Ezzel átadtam neki a névjegyemet. — Ebben az esetben sem pusztán kíváncsiságból tudakozodom, de lord Godalming megbizásából, a ki tudni szeretne egyet-mást a házról, a mely nemrégiben az ő tudomása szerint még eladó volt. — Eme szavakra kissé megenyhült a kollega s így szólt:

— Igen szívesen kötelezném le önt és kiváltképpen lord Godalmingot, Harker ur. Ha lesz szíves itt hagyni ő lordsága címét, konzultálni fogom társamat és ha csak lehet, még az esti postával megadom a kívánt felvilágosítást.

Ezzel be kellett érnem, átadtam tehát dr. Seward lakcímét és ott hagytam zárkózott kollegámat és siettem haza.

A többieket már mind otthon találtam. Minna bágyadt volt és sápadtnak látszott, de minden erejével azon iparkodott, hogy frisnek és jókedvűnek lássék. A szívem vérzik, hogy

titkolóznom kell előtte és ennélfogva nyugtalanitanom őt. Hála Istennek, hogy ez az utolsó éjszaka, holnap rajta leszek, hogy hazakiüljtem.

A többieknek sem szólhattam aznapi fölfedezéseimről, a mig magunkra nem maradtunk. Minnát a szobájába kísértem és meghagytam, hogy feküdjék le. Szegényke sokkal gyöngédebb volt hozzám, mint bármikor és ugy csüngött rajtam, mintha vissza szeretne tartani; de nagyon sok volt a megbeszélni valóm, hát el kellett jönnöm.

A többieket a könyvtár szobában találtam a kandalló tüze körül. Mikor elvégeztem közléseimet, Van Helsing így szólt:

— Ez nagy munka volt Jonathán barátom. Kétségtelen, hogy nyomán vagyunk a hiányzó ládáknak, ha abban a házban találjuk őket, akkor föladatunk közeledik a végéhez. De, ha még hiányoznak onnan is, tovább kell keresnünk, mig valamennyit megtaláljuk. Akkor aztán az igazi halálába kergetjük a nyomorultat. Egy darabig mind némán ültünk, egyszerre csak Morris szólalt meg:

— Mondjátok csak! Hogy fogunk bejutni abba a házba?

— Ahogy a másikba jutottunk, felelte Godalming lord gyorsan.

— Csakhogy ez egészen más Artur. Mi betörtünk Karfaxba, de éjnek idején egy fallal körített park védelmében. De egészen más dolog ám, egy piccadilli házba betörni, akár éjjel, akár nappal. Én megvallom, hogy fogalmam sincs róla, hogy hogyan jussunk oda be, hacsak az ágenstől nem kapunk valami féle kulcsot. Különben ezt majd meg tudjuk a leveléből, a melyet neked fog irni reggel.

— Godalming lord felállott és össze ráncolt homlokkal kezdett a szobában föl és alá járni. Egyszerre csak hirtelen megállva szólt:

— Quinceinek igaza van, ez a betöréses mesterség komoly kezd lenni. Egyszer csak sikerült, de ezuttal nem tudom, mi lesz, ha csak a gróf kulcsos kosarát meg nem szerezzük valahogy.

Minthogy semmit sem csinálhattunk reggel előtt és várnunk is kellett, míg Godalming hirt kap Mitchel és társától, elhatároztuk, hogy reggeli előtt nem kezdünk semmibe sem. Egy darabig még együtt voltunk és füstöltünk a dolgot minden oldalról megvitatva. Én a napló jegyzeteimet fejeztem be. Nagyon álmos vagyok és megyek aludni . . .

Még egy sort. Minna mélyen alszik és a lélegzete rendes. A homloka össze van ránc-

colva, mintha még álmában is gondolkoznék. Még mindig nagyon sápadt, de nem látszik olyan nagyon kimerültnek, mint reggel. No de holnap mindez jóra fordul és ő jól fogja érezni magát otthon Exeterben Óh, de milyen álmos vagyok!

Seward doktor naplója.

Október 1.

Már ismét nem tudok eligazodni Reufilden. A hangulata oly gyorsan változik, hogy alig bírom a változatait követni. Ma reggel, midőn azután, hogy Van Helsinggel oly kurtán bánt el, nála jártam, a modora olyan volt, mintha a végzetnek parancsolna. Nem törődött semmivel sem, a mik körülötte történnek a földön. A felhőkben járt és onnan nézte le apró gyöngeségeinket és szükségégeinket. Én azt gondoltam, hogy fölhasznalom az alkalmat tán megtudhatók tőle valamit, hát kérdeztem:

— Hát mi van mostanában a legyekkel?

— Ő fölényesen mosolygott, a mint felelt:

— A légy, jó uram, csapongásában meglepő hasonlatosságot árul el a lepkével. A lepkét pedig már a régiek a lélek jelképe gyanánt tisztelték.

— Oh, hát most már talán lelkekre is vadászik, mi?

— Oh nem! Oh nem! Nekem nem kellek lelkek. Élet kell nekem csupán. De hát ezzel is rendben vagyok most már. Megvan minden, a mit kívántam.

— Ugy hát rendben van az étellel és nem kíván lelkeket? És miért nem? Ezt a kérdést hirtelen és egy kissé nyersen intéztem hozzá, hogy zavarba hozzam, a mi sikerült is. Rögtön visszaesett régi alázatos modorába, mélyen meghajolt előttem és hizelkedve mondta:

— Nem kell nekem semmiféle lélek sem, igazán, igazán, hogy nem kell. Nem tudnám hasznát venni, ha megkapnám is; igazán semmi hasznom sem lenne belőle. Nem tudnám sem megenni, sem meg . . .“ Hirtelen elhallgatott és a régi ravasz kifejezés suhant végig az arcán, mint a szellő a tó tükre fölött. — És tudja doktor, a mi az életet illeti, hát mi is az végre? Ha megvan mindene, a mit kíván és tudja, hogy soha többé szükséget nem fog szenvedni — ennyi az egész. Nekem vannak barátaim — nagyon jó barátaim — mint például ön is Seward doktor; — ezt kimondhatatlanul kaján mosolygással mondta — és tudom, hogy soha sem fogok az élet nélkülözhetetlen föltételeiben szükölködni.

Ez után konok hallgatásba merült és nem

lehetett többé egy szót sem kivenni belőle. Egy sereg hiába való kísérlet után, látva rossz kedvét, otthagytam őt.

Később a nap folyamán értem küldött. Rendes körülmények között nem mentem volna különös ok nélkül, de mostanában annyira érdekel, hogy szívesen lefáradtam hozzá. A szobája közepén egy zsámolyon ülve találtam. Mikor beléptem, azonnal megszólalt, mintha készen várta volna jöttömet:

— Nekem nem kell semmiféle lélek sem!
— mondta halk, gyenge hangon, mintha ez a dolog azóta is mindig gyötörte volna. Én föl akarván használni hangulatát, így szóltam hozzá:

— Maga persze csak az életet szereti, magának csak élet kell?

— Oh igen! De ezzel rendben volnék; nem szükséges, hogy ezen aggódjak!

— De — kérdeztem tőle, — hogyan akarja megkapni az életet a nélkül, hogy a lelket is meg ne kapná. — Ez mintha egy kissé gondolkozóba ejtette volna, hát folytattam:

— No ugyan jó dolga lesz valamikor, mondhatom, ha már majd ott kint röpköd az ürben, ha annak a sok ezer légynek, póknak, madárnak és macskának a lelke mind körülötte fog zümmögni, csicseregni és nyávogni. Hisz tudja, hogy az

életüket vette, hát most a lelküket is el kell türnie! — Ez annyira megragadta képzeletét, hogy bedugta fülét az ujjával és behunyta a szemét, szorosán összehuzva, mint a kis gyermekek szokták, mikor szappannal mosdatják őket. Volt valami szomoruan megható az arcában, a mely egyben leckével is szolgált nekem, mert mutatta, hogy az, a ki előttem van gyermek — gyermek csupán, noha vonásai hervadtak és borotvátlan állán fehér a sörte. Meg akartam nyugtatni, hát jó hangosan kérdeztem, hogy bedugott fülével is meghallja:

— Nem szeretne egy kis cukrot, hogy megint becsalja a legyeket vele?

— Ő egyszeriben, mintha fölébredt volna, a fejét rázta. Nevetve felelte:

— Nem kell! A legyek egyáltalán nem sokat érnek! — Egy kis szünet után hozzátette. — Hanem azért még sem szeretném, ha a lelkük körülöttem dongana.

— Vagy pókot — kérdeztem tovább.

— Fütyülök a pókjaira! Mi hasznát venném a pókoknak? Nincs azokon a mit az ember megegyék vagy meg . . . ismét hirtelen elhallgatott, mintha tilos tárgyra tért volna.

— Lám, lám! gondoltam magamban, most már másodizben akad meg az „igyük“ szó előtt; mit jelentsen ez? Renfield mintha maga is

észrevette volna, hogy ügyetlenséget követett el, sietve beszélt tovább, mintha a figyelmemet el akarná terelni róla.

— Most már egyáltalán nem törődöm az effélékkel. Tul vagyok az ilyen ostobaságokon. Ennél sokkal nagyobb dologra várok.

— Ne mondja, feleltem nekl. Tán csak nem kívánna egy elefántot reggelire?

— Oh, milyen nevetséges ostobaságokat beszél ön össze-vissza! — Én föl sem véve gorombaságait, tovább beszéltem.

— Szeretném tudni, — mondtam tünődve — hogy milyen lehet egy elefántnak a lelke!

— Nekem nem kell az elefánt lelke, nekem egyáltalán semmiféle lélek sem kell!

— mondta Renfield. Egy darabig leverten üldögélt. Egyszer csak hirtelen, lángoló tekintettel ugrott talpra. — A pokolba veled és a lelkeiddel! — kiáltotta. Mit kínzol a lelkekkel.

Nincs nekem elég gondom és bajom már is, a nélkül, hogy még lelkekkel is bajlódjam!

— Oly ellenséges indulattal nézett rám, hogy én azt hittem, hogy ismét támadni készül és megfujtam a sipomat. A mint ezt meghallotta, rögtön lecsöndesült és mentegetőzve mondta:

— Bocsáson meg doktor; megfelejtkeztem magamról. Önnek nincsen szüksége segít-

sége. Én annyit gyötrődöm magamban, azért vagyok ilyen izgatott. Ha ön tudná, hogy mily föladat előtt állok, hogy mire kell magamat elszánnom, hát sajnálna engem, türne velem és megbocsájtana nekem. Kérem ne huzasson rám kényszerzubbonyt. Gondolkoznom kell és nem gondolkozhatom szabadon, a mikor a testem fogoly. Remélem, hogy megért engem. — Önuralma megnyugtató, azért a mikor az ápolók jöttek, mondtam nekik, hogy nincsen baj és elmehetnek. Renfield megvárta, míg elmentek és az ajtó becsukódott és ekkor meglepő méltósággal és szelidséggel mondotta:

— Seward doktor ön igen szives volt én hozzám. Higyje el, hogy nagyon hálás vagyok önnek! — Én jónak láttam őt ebben a jó hangulatban hagyni és eljöttem tőle. Van valami ennek az embernek az állapotában, a mi gondolkozóba ejt.

Először is két izben elakadt és nem akarta a szót „inni“ kiejteni.

Aztán retteg a gondolattól, hogy valaminek a lelkével terheltessék.

Végre nem fél attól, hogy jövőben megszorulna „élet“ dolgában.

Megveti az alacsonyabb rendű életet, noha ezeknek a lelkeitől is retteg.

Logikusan mindeme dolgok egyet bizonyitanak! Valamely módon bizonyosra veszi, hogy valamely magasabb rendü életet nyer el. De retteg a következményétől — a lélek terhétől, Tehát emberi életre vágyik!

És honnan a bizonyossága?

— Könyörületes Isten! a gróf jelent meg neki és valamely újabb borzalomra lehetünk elkészülve!

Később. Mikor már a betegeket végig jártam, fölkerestem Van Helsinget és közöltem vele gyanumat. Ő nagyon elkomolyodott és egy ideig gondolkozott, aztán kért, hogy vinném Renfieldhez. Megtettem. Mikor az ajtaja elé értünk, hallottuk, hogy betegünk vigan dalolász, mint régente ezelőtt szokott. Mikor beléptünk, ámulva láttuk, hogy cukrot szórt az ablakába, a melyen csak úgy tódultak be az ösztől elgyöngült legyek. Megpróbáltuk vele előbbeni beszélgetésünkre terelni a szót, de ránk sem figyelt. Folytatta a dalolást, mintha ott sem lettünk volna. Olyan tudatlanul jöttünk el tőle, a hogy oda indultunk.

Nagyon különös a viselkedése; szemmel kell tartatnom az éjjel.

Mitchell és társa levele Lord Godalmingnek.

Okt. 1.

Milord

Mindig szerencséseknek fogjuk magunkat tartani, ha valamely kívánságának eleget tehetünk. Van szerencsénk Lordságodnak Harker Jonathán ur által tolmácsolt kérdésére a következő fölvilágosítást adni, a piccadilly-i 347. sz. ház adás-vevését illetőleg. Eladók a boldogult Winter Arkibald végrehajtói. Vevője egy külföldi mágnás De Ville gróf, a ki készpénzzel fizette ki a vételárt. Ezen kívül semmit sem tudunk róla.

Ezzel maradtunk Lordságodnak alázatos szolgálói

Mitchell és tá.

Seward doktor naplója.

Okt. 2.

Egy embert állítottam a mult éjjel a folyosóra és meghagytam neki, hogy figyeljen minden neszre, a melyet Renfield szobájából hallana és hogy azonnal hívjon engem, ha valami szokatlanságot tapasztalna. Estebéd után, mikor mind együtt voltunk a könyvtárszoba kandallója körül — Harkernét kivéve, a kit aludni küldtünk — a napi eseményeket

és fölfedezéseket vitattuk meg. Harker volt az egyetlen, a ki valamely eredményt tudott fölmutatni és mi telve vagyunk reménnyel, hogy a nyom, a melyre akadtunk, célhoz visz bennünket.

Mielőtt lefeküdtem volna, még egyszer lementem Renfield szobájához és benéztem hozzá a megfigyelésre szánt nyíláson keresztül.

Mélyen aludt és a melle rendesen emelkedett és esett a lélegzetével.

Ma reggel kirendelt emberem hírül hozta, hogy éjjél után a beteg nyugtalankodni kezdett és folyton hangosan imádkozott. Én kérdeztem tőle, hogy ez vol-e minden és ő azt felelte, hogy ez volt minden, a mit hallott. A modorában annyira gyanusnak tetszett valami, hogy egyenesen megkérdeztem tőle, hogy nem aludt-e el. Ő tagadta, hogy aludt volna, de annyit bevallott, hogy szunyókált. Igazán rettenetes, hogy még a férfiak is ilyen megbizhatatlanok.

Ma Harker ismét a fölfedezett nyomot követi. Artur és Morris pedig lovak után járnak. Artur gondolata volt, hogy jó lesz lovakat készen tartani, mert ha megkapjuk a keresett információt, nem lesz vesztegetni való időnk. Sterilizálnunk kell a nap nyugta és kelte közt a gróf által inportált földet mind,

hogy ne maradjon neki buvó és pihenő helye. Van Helsing a Britisch muzeumba ment, a régi doktorok könyveit kutatni. A régiek, azt mondja, számon tartottak olyan dolgokat, a melyeket követők nem fogadtak el és a professzor demonok és boszorkányok ellen való szerek után kutat náluk, a melyeknek, talán később, magunk is hasznát vehetjük.

Néha bizony azt gondolom, hogy valamennyien meg vagyunk bolondulva és hogy egyszer csak kényszer zubbonyban fogunk az esziinkre térni.

Később. — Ismét találkoztunk. Végre mintha csakugyan a helyes nyomon volnánk és holnapi munkánk, talán már a végnek a kezdete leszen. Szeretném tudni, hogy Renfieldnek a nyugalma összefügg-e valamiféleképpen ezzel. Hangulatai oly pontosan követték a gróf cselekedeteit, hogy tán valamely szubtilis módon megérzi a szörnyeteg bekövetkező pusztulását. Most legalább látszólag tökéletesen nyugodtnak mutatkozik . . . Vajjon csakugyan az-e? — Ez a vad sikoltás mintha az ő szobájából jött volna . . .

Az ápoló rohanva tört a szobámba és azt mondta, hogy Renfieldet valamely baleset érte. Sikoltani hallotta és mikor bement hozzá, a

földön fekve találta, arcával a padlónak fordulva nagy vértócsában. Megyek le . . .

XXI.

Seward doktor naplója.

Október 3.

Hadd jegyzek pontosan mindent, a mi történt a legutóbbi jegyzetem óta. A legkisebb részletet sem szabad elfelejtenem, a mire csak emlékezni bírok.

Midőn Renfield szobájába értem, csakugyan a padlón egy vértócsában fekve találtam őt, a mint meg akartam mozdítani, azonnal kitünt, hogy borzasztó sérüléseket kellett szenvednie. Az arcát megfordítva, láttam, hogy iszonyuan össze van törve, mintha a padlóhoz verték volna. Az arcán ejtett sebekből eredt a vértócsa. Az ápoló, a ki mellette térdelt, azt mondotta, a mikor a testét megfordítottuk:

— En azt hiszem uram, hogy a gerince van eltörve. Nézze csak a jobb karja és a lába és az arcának a jobb oldala is, mintha teljesen szélütött volna. En azt mondtam neki, siessen Van Helsing drhoz és kérje meg, hogy azonnal jöjjön ide. Szükségem van rá, de pillanatnyi késedelem nélkül, emberem elszaladt és néhány perc múlva ott termett a professzor

hálókabátban, papucsos a lábán. Mikor meglátta Renfildet a padlón, egy pillanatig élesen rá nézett, aztán felém fordult. Azt hiszem, a szememből olvasta ki a gondolatomat, mert egész nyugodtan, az ápoló füleinek szánva mondta ; —

— Ah miy sajnós baleset! Nagyon gondos ápolás és nagy figyelemre lesz szüksége. Én magam fogok önnel maradni, de előbb felöltözöm. Ha ön addig itt marad, néhány pillanat mulva visszatérek.

A beteg hörögve lélegzett és könnyü volt látni, hogy valamely borzasztó belső sérülést szenvedett. Van Helsing bámulatos gyorsasággal tért vissza orvosi műszereket hozva egy tokban. Már nyilván gondolkozott és el volt határozva, mert alighogy a betegre nézett a fülembé sugta :

— Küldje el az ápolót. Egyedül kell a beteggel lennünk, ha az operáció után magához tér! Én hát így szóltam az ápolónak :

— Azt hiszem, hogy most már mehet Simmons, egyelőre megtettünk mindent, a mit tehattünk. Jobb lesz, ha körüljárja egy kicsit az intézetet, a mig Van Helsing doktor az operációt végzi. Azonnal tudassa velem, ha valahol valami szokatlant tapasztalna.

Az ápoló távozott és mi ketten alaposan megvizsgáltuk a beteget. Az arcon ejtett sebzés felületesnek látszott, a legsúlyosabb volt egy horpadás a koponyán. A professzor egy pillanatig gondolkozott, aztán így szólt:

— Meg kell szabadítanunk az agyát a nyomástól, a vérzés sebessége bizonyítja sérülése súlyosságát. Az egész agyát elfutja nem-sokára a vér, gyorsan kell a lékeléshez látunk, nehogy késő legyen. — A míg beszélt, halk kopogást hallottunk az ajtón. Oda mentem és kinyitottam. Artur és Morris álltak a folyosón papucsban és hálóköntösben. Artur szólalt meg:

— Hallottam, a mint az embere Van Helsinget felköltötte és valami balesetről beszélt. Hát hamar felköltöttem Morrisset, hogy lejöjünk. Bejöhetünk? Biccantettem és nyitva tartottam az ajtót, míg bejöttek, aztán bezártam újra.

Morris, a mint meglátta a beteget a padlón és a rengeteg vért, halkán kérdezte:

— Istenem, mi történt vele? Én gyorsan megmondtam, a mit tudtam és magyaráztam neki, hogy az agylékelés után, azt hisszük legalább, hogy rövid időre vissza fogja nyerni öntudatát. Morris, Arturral együtt az ágy szélére ült, mindannyian türelemmel figyeltünk.

— Csak addig várunk, míg meg tudjuk a legjobb pontot a lékelésre határozni, hogy gyorsan eltávolíthassuk az aludt vért, mert nyilvánvaló, hogy a belső vérzés fokozódik.

A várakozás percei irtóztató hosszúsággal multak. A szívem elszorult és Van Helsing arcán láttam, hogy ő is aggodalommal néz a történendők elé. Remegtem a szavaktól, a mi-
ket Renfield mondani fogna. Féltem még gondolkozni is. A szívem dobogását hallottam és a vérem csak úgy kalapált a halántékom-
ban. A szegény ember lélegzete csak úgy szakadozott. Minden percben úgy látszott, hogy no most fölnyitja a szemét és szól, de egy-egy hörgő lélekzetvétellel ismét visszaesett érzéketlenségébe. A csend végre türehetlenné vált. Társaimra néztem. Tüzes arcuk és izzadó homlokuk bizonyította, hogy az enyémhez hasonló kinban vannak ők is.

Végre nyilvánvalónak látszott, hogy betegünk gyorsan hanyatlik és minden pillanatban meghalhat. Én a professzora néztem és láttam, hogy ő meg az én tekintetemet keresi. Az arca ridegen merev volt, a mig szólott:

— Nem várhatunk tovább. Szavai sok életet érhetnek. Lehet, hogy még lélek is forog kockán! A füle fölött fogjuk operálni.

Szó nélkül megejtette az operációt. Né-

hány pillanatig a beteg még körögve lélezett. Végre egy olyan mély és hosszú lélegzetet vett, hogy azt hittük, a melle szakad ki tőle. A szeme hirtelen felnyílt és rémülten, tehetetlenül meredt a semmibe. Ez néhány pillanatig tartott; aztán tekintete ellágyult és ajkáról megkönnyebbült sóhaj fakadt. Csztönszerűleg megmozdult, e közben mondva:

— Csendes leszek doktor. Mondja nekik, hogy huzzák le rólam a kényszerzubbonyt. Borzadalmas álmom volt és oly gyengének hagyt, hogy mozdulni sem bírok. Mi lelte az arcomat? Olyannak érzem, mintha dagadt volna és rettenesen fáj.

— A fejét próbálta mozditani, de a szeme mintha megüvegesedett volna az erőltetésben. Van Helsing nyugodt, komoly hangon mondta neki:

— Mondja el nekünk az álmát Renfield ur. A hangját hallva a beteg, zuzott arca szinte kiderült, a mint megszólalt:

— Ah ez Van Helsing doktor. Mily jó ön, hogy itt van mellettem. Adjon egy kis vizet, az ajkam száraz; és én megpróbálom elmondani. Azt álmodtam — — elhallgatott és mintha elájult volna. Gyorsan brändit — kiáltottam Morrisznak — a dolgozó szobámban van, gyorsan; Morrisz repült és csakhamar

visszatért a pálinkával egy pohárral és egy palack vízzel a kezében. Megnedvesítettük a beteg száraz ajkát, mire ő gyorsan magához tért. Szegény beteg elméje azonban mintha még öntudatlan állapotában is működött volna, mert magához térve élesen nézett rám, kétségbeesett zavarodással arcában, a melyet soha sem fogok elfelejteni és így szólt:

— Nem szabad magamat megcsálnom; Nem voltálom, de rideg valóság az egész. Szemét körüljártatta a szobán; a mint meglátta a két alakot türelmesen ülni az ágy szélén, folytatta a szót:

— Ha még nem tudtam volna bizonyosan, hát róluk tudnám. — Egy pillanatra lehunyta szemét, mintha össze akarná szedni gondolatait; midőn ismét fölnyitotta gyorsan és több erővel kezdett beszélni, mint eddig.

— Gyorsan, doktor, gyorsan. Meghalok! Érzem, hogy csak néhány percem van még; aztán vissza kell térnem a halálba — vagy még rosszabba! Adjon még egy kis brändit. Valamit meg kell mondanom, mielőtt meghalnék; vagy mielőtt szegény zuzott agyvelőm meghalna. Köszönöm! Akkor éjjel volt, a mikor itt hagyott, a mikor pedig úgy könyörögtem, hogy ereszsen el. Akkor nem mondhattam meg, mert éreztem, hogy kötve a nyelvem; de oly józan és ép eszű voltam akkor

is, mint most — ezt az egy dolgot kivéve. A mikor elhagyott sokáig, kétségbeesetten busultam, talán órák hosszat. Aztán egyszerre csak béke szállt rám. Az agyvelőm mintha lehült volna és én tudtam, hogy hol vagyok. A kutyákat hallottam ugatni a házunk mögött, de nem ott, a hol Ő volt! — A mint beszélt, Van Helsing szeme meg sem rezdült, de kinyújtott keze az enyémmel találkozott és erősen megszorította. De egyébként nem árulta el magát, csak biccentett és halk hangon mondta — folytassa — Renfield tovább beszélt.

Ő az ablakhoz jött a ködben, mint már azelőtt is sokszor. De ezuttal szolid anyag volt, nem kisértet és szeme vadul tüzelt, mint a haragos férfiaké szokott. Piros szája nevetett, éles fehér foga fénylett a holdvilágban, mikor visszanezett a fákön keresztül arra felé, a hola kutyák ugattak. Eleinte nem akartam behívni, noha tudtam, hogy szeretne bejutni, mert már régen szeretett volna. Hanem aztán elkezdett mindenfélét ígérni, nem szóval, de cselekedettel.

— Hogyan? kérdezte Van Helsing.

Épp úgy, mint a hogy régente beküldte hozzám a legyeket, ha süttött a nap. Nagy, kövér legyeket, acélos, gyémántos szárnyakkal és kövér lepkéket éjjel, halálfejjel és szárcsontokkal a hátukon. Azután susogni kezdett:

— Patkányt, patkányt, patkányt, százat, ezret és milliót adok és mindegyikkel egy életet. És kutyát ennivalót és macskát is. Mind élet! Mind piros vérű! Az élet hosszú éveivel bennük és nemcsak dongó nyomorult legyeket. Én kinevettem őt, mert látni szerettem volna, hogy mire képes. A kutyák üvöltöttek, messze a sötét fák között az Ő házában. Ő az ablakhoz intett engem, én oda mentem és kinéztem és Ő fölemelte a kezét, mintha kiáltana, a nélkül, hogy szólt volna. Erre sötét tömeg lepte el a fűvet, közeledve, mint a futó tűz lángja. És ekkor Ő széthárította a ködöt jobbra és balra és én láttam, hogy patkányok ezrei lepik el a kertet, szikrázó, vörös fényű szemmel, mint az övé, csakhogy kisebbek. Ő fölemelte a kezét, a patkánysereg megállott és nekem úgy tetszett, mintha ő azt mondaná:

— Mind ezt az életet neked adom és még ennél sokkal többet és nagyobbat is, megszámlálhatatlan időkön keresztül is, ha leborulsz és imádni fogsz engem! És ekkor mintha egy piros felhő borította volna el a szememet és alig tudva, hogy mit csinálok, kinyitottam az ablakot és ezt mondtam neki: Jöjj be uram és mesterem! A patkányok eltűntek, de ő becsuszott az ablak nyíláson keresztül noha alig egy hüvelyknyire nyitottam

ki, épp úgy mint a hogy a hold maga is bejött már hozzám számtalanszor a legparányibb nyiláson keresztül és egész nagyságában és pompájában állott meg az ágyam lábánál.

A hangja gyengült és én ismét megnevésitettem az ajkát egy kis brändivel és ő folytatta; de mintha az emlékező tehetsége ezalatt tovább vitte volna, mert a történetet messzebb folytatta. Én vissza akartam őt téríteni oda, a hol ő abba hagyta, de Van Helsing sugta: — Hadd folytassa. Ne szakítsa félbe. Ő nem bír vissza menni és lehet, hogy nem is bírná folytatni, ha gondolatainak a fonátát megszakítanók. A beteg folytatta:

— Egész nap vártam, hogy halljak fölöle, de nem küldött semmit sem, még csak egy dongó legyet sem és mire a hold fölkel, már erősen haragudtam rá. Mikor besiklott az ablakon keresztül, noha be volt csukva és még csak nem is kopogott, teljesen fölháborodtam. Ő kigunyolt és fehér arca égő vörös szemével kajánul meredt rám a ködön keresztül és úgy tett, mintha az egész hely az övé volna és én senki sem volnék benne. Még csak a szaga sem volt olyan, mint máskor, a mikor elhaladt mellettem. Nem birtam visszatartani. Úgy rémlett, mintha Harkerné jött volna a szobámba.

Az ágyon ülő két férfi fölkelte és közelebb jött, hogy jobban halljon, de úgy, hogy a beteg ne láthassa őket. Némán maradtak mind a ketten. A professzor megriadt, az arca még zordabb és ridegebb lett. Renfield semmire sem ügyelve, tovább beszélt.

Mikor Harkerné asszony ma délután meglátogatott, már nem volt többé a régi, erre mi valamennyien megmozdultunk, de egyikünk sem szólott. A beteg folytatta :

— Én nem tudtam, hogy itt van nálam, a mig meg nem szólalt, de már nem volt olyan, mint azelőtt. Én nem törődöm a sápadt asszonyokkal, én csak akkor szeretem, ha sok a piros vérük és az övé mintha mind elfolyt volna. De akkor nem jutott mindjárt eszembe. Csak mikor már elment, elkezdtem gondolkozni és dühössé tett a tudat, hogy ő szipolyozta ki az életet belőle. — Én éreztem, hogy mindenki megremeg, csak úgy, mint én, de egyébként csöndesen maradtunk — Azért, a mikor ma este eljött, már készen vártam őt. Láttam, a mikor a köd besiklott és szorosán megmarkoltam. Sokszor hallottam, hogy az örültek szertelenül erősek és minthogy tudtam, hogy én is örült vagyok — néha legalább az vagyok — elhatároztam, hogy hasznát veszem az erőmnek. Mondhatom, hogy

ő is megérezte, mert ki kellett jönnie a ködből, hogy birokra keljen velem. Én szorosan fogtam és azt gondoltam, hogy le kell győzőm, mert nem akartam, hogy még többet szivjon el, annak az édes asszonynak az életéből — mindaddig, a míg a szemét nem láttam. De a szeme az keresztülfurt és gyöngögettem tőle, mint a viz. Kisiklott a kezeim közül és a mikor belé kapaszkodtam, felkapott és a földhöz vágott. Piros felhő volt előttem és dörgéshez hasonló zajt hallottam és a köd mintha az ajtó alatt huzódott volna el. — Renfield hangja elhalt, lélegzete hörgésre vált. Van Helsing fölállott.

— Most már tudjuk a legrosszabbat, — szólt. — Ő itt van és tudjuk a szándékát. Talán még nem késő. Fegyverkezzünk föl, mint az elmúlt éjjelen, de ne veszítsünk időt; egy percünk sincs veszteni való. Mind elsiettünk és szobánkban magunkhoz vettük a gróf házában használt dolgokat. A professzorral minden vele volt és ő, mikor a folyosón találkoztunk, így szólt:

— Vigyázzatok barátaim, nem közönséges ellenséggel van dolgunk. Oh, hogy annak az édes asszonynak kellett szenvedni!

Elhallgatott, a hangja megcsuklott. Nem tudom, hogy a saját szivemben a harag, vagy a rémület volt nagyobb.

Harkerék ajtaja előtt megálltunk. Artur és Morris visszahúzódtak és az utóbbi mondta:

— Megzavarjuk öt?

— Meg kell — felelte Van Helsing zordan. Ha az ajtó be lenne zárva, hát be kell törnünk.

— Hátha nagyon meg talál ijedni? Szokatlan dolog egy hölgy szobájába törni.

— Önnek mindig igaza van, de itt élet és halálról van szó. Minden szoba egyforma az orvos előtt, de még ha nem volna is, ez éjjel úgy kell lenni. Barátom John, ha megfogom és fordítom a kilincset és az ajtó nemnyilik, vesse neki a vállát és feszítse és önök is barátaim. No most!

A mint ezt mondta, megnyomta a kilincset, de az ajtó nem nyilott. Mi neki dültünk, egy roppanással kitérült és mi csak nem úgy estünk be a szobába. A professzor tényleg el is esett és én rajta keresztül láttam a szobába, a mig ő föltápáskodott. A mit láttam, megdermesztett. Éreztem, hogy a hajam, mint a söрте ágaskodik föl és a szívem verése elállt.

A holdfény oly erős volt, hogy a sárga függönyön keresztül is látni lehetett világánál a szobában. Az ágyon az ablak mellett Harker Jonathán feküdt, az arca ki volt gyulva és zihálva lélegzett, mint a ki súlyos álomba van merülve. Az ágy innenső szélén, kifelé fordulva, a felesége fehér hálóruhás alakja térdelt.

Mellette állott egy magas vékony termetű férfi feketébe öltözve. Az arca el volt fordítva tőlünk, de azért, a mint megláttuk, megismertük benne a grófot — még a homlokán levő sebhely sem hiányzott róla. Bal kezével szorosán fogta Harkerné mind a két kezét, karhosszára feszesen kinyujtva őket, jobb kezével pedig nyakszirten fogta a fejét, lenyomva vele a saját keblére. Az aszszony fehér hálóköntöse be volt piszkolva vérrel és egy vékony véres sugár csöpögött le végig a férfi pusztá mellén, a mely föltépett ruháján keresztül látszott. Mikor a szobába értünk, a gróf felénk fordította az arcát és pokoli tekintetét ránk szögezte. Szeme vörösen lángolt a démoni szenvedélytől, egyenes fehér orrának tágra nyílt cimpái remegtek és fehér éles foga, duzzadt vértől csepegő piros ajka mögött, csattogott mint valami vadállaté. Egyszerlen mozdulattal visszalökte áldozatát az ágyra, megfordult és nekünk ugrott. De a professzor azalatt lábra állt és feléje tartotta a papirba burkolt szentelt ostyát. A gróf hirtelen megállt, mint szegény Lucy a sirbolt előtt és visszahúzódott. Mind hátrább és hátrább húzódott, a mint mi, fölemelt feszülettel, közeledtünk feléje. A holdvilág hirtelen elsötétült, nagy fekete felhő húzódott rajta keresztül és

mire Morris a gázlángot meggyújtotta, nem láttunk egyebet egy kevés ködnél. Ez is, a mint néztük, a becsapódott ajtó alatt huzódott kifelé. Van Helsing, Artur és én Harkerné felé indultunk, a ki ezalatt magához tért és oly vadul, fülszaggatón, kétségbeesetten sikoltott, hogy halálom napjáig nem fogom elfelejteni ezt a hangot. Néhány percig úgy maradt, a hogyan a gróf odadobta, tehetetlenül. Az arca kísértetiesen sápadt volt és sápadtságát még föltünővé tette az ajkát és állát beszennyező vér; a torkából is vékony sugárban folyt a vér. A szeme zavaros volt az irtózáttól. Végre arcát szegény, megzuzott kezébe rejtette, a melyen most is látszott a gróf erőszakos szoritásának a piros nyoma és halkán, keservesen jajgatni kezdett. Van Helsing odament és szépen letakarta a paplanával, míg Artur, egy percig kétségbeesetten kémlelve az arcát, elfordult és kiszaladt a szobából. Van Helsing sugta nekem:

— Jonathán bódult állapotban van, a melybe a vampir juttatta. Semmit sem tehetünk szegény Madam Minnáért, míg egy kissé magához nem tér. Előbb a férjét ébreztem föl. A törülköző kendő végét hideg vizbemártotta és elkezdte vele Jonathán arcát csapkodni, míg felesége arcát kezébe temetve, szí-

vettépően sirt és zokogott. Én fölhumtam a függönyt és kinéztem az ablakon. A hold világánál Morrist láttam keresztül szaladni a gyepen és egy tiszafa sötét árnyékába rejtözni. Meg nem foghattam, hogy miért teszi, de ebben a pillanatban Harker fölkiáltását hallottam és az ágyhoz siettem. Harker még csak alig magához térve, ámulattal nézett körül. Néhány percig kábultan maradt, aztán mintha egyszerre megérténé a helyzetet, gyorsan fölemelkedett. A felesége hirtelen mozdulatára fölérzett, feléje fordult, karjait kinyújtotta, mintha meg akarná ölelni, de ismét gyorsan visszahuzta és arcát újra kezeibe temetve, annyira elkezdett reszketni, hogy még az ágy is ingott alatta.

— Az ég szerelmére, mit jelentsen mindez? — Kiáltotta Harker. — Seward doktor, Van Helsing dr.-tor mi ez? Mi történt? Mi van velünk? Minna drágám mi bajod? Mit jelentsen ez a vér? Istenem! Istenem! Hát erre jutottunk. — És föltérdelve ágyában vadul csapkodta össze kezeit. — Jóságos Isten segits rajtunk! Segits rajta! Könyörülj rajta. — Ezzel leugrott az ágyról és hirtelen magára kezdte kapkodni a ruháját, teljesen ébren és teljesen tette készen. Ezalatt szünet nélkül kérdezve — .mi történt? Mondjanak el mindent. Van Helsing doktor maga szereti

Minnát, tudom, az Istenért tegyen valamit, hogy megmentse őt. Hisz még nem lehet olyan nagyon rosszul. Vigyázzon rá, míg én fölkeresem azt a szörnyetegeret! A felesége rémületén, irtózatán és kétségbeesésén keresztül is észre vette, hogy férje veszedelembé rohan. Rögtön megfélekedve saját bánatáról, megragadta őt és sikoltozva kiabálta:

— Nem! Nem! Jonathán neked nem szabad engem itt hagynod. Isten tudja, hogy eleget szenvedtem ez éjjel annélkül a félelem nélkül is, hogy neked ártson. Neked velem kell maradnod! Neked a jó barátokkal kell maradnod, a kik örködni fognak fölötted! — Szinte örvöngve kiabált, a férjét maga mellé huzta az ágy szélére és vadul bele kapaszkodott.

Van Helsing és én csendesíteni próbáltuk őket. A professzor magasra emelte kis arany feszületét és csodás nyugalommal mondta:

— Ne féljen drágám, mi itt vagyunk és míg ez közel van önhöz, az undok lény meg nem közelítheti. On bátorságban van ez éjjelre és nekünk nyugodtan kell együtt tanácskoznunk. — Az asszony megrázkodott és hallgatott, fejét a férje keblére rejtve. Mikor ismét fölemelte, az ura fehér hálóinge vérfoltos lett ott, a hol az ajka érintette és a hova nyitott nyaksebéből csepegett a vér. A mint a szegény

asszony ezt meglátta, halk jajszóval huzódott hátra és fuldokló zokogás közben suttopta:

— Tisztátlan! Tisztátlan! Nem szabad, öt többé megérintenem vagy megcsókolnom. Óh, hogy ennek így kellett lenni, hogy én legyek az ő legnagyobb ellensége. Hogy én legyek az, a kitől legjobban kell félnie. — Erre a férje határozottan szólott:

— Ostobaság Minna. Szégyenlem magamat, hogy ilyet kell tőled hallanom. Nem akarom és nem is fogom ezt többé hallani. Az Isten ítéljen fölöttem, érdemem szerint és büntessen meg még a mainál is keserőbb szenvedéssel, ha valaha megengedem, hogy minket valami egymástól elválasszon! — Karjaiba zárta és keblére ölelte az asszonyt, a ki egy ideig zokogva maradt rá borulva. A férj az asszony feje fölött nézett ránk égő tekintettel és acél keménységű szája fölött remegő arcizmaival.

Az asszony csendesülni kezdett és ekkor a férj erőltetett nyugalommal fordult felém:

— És most Seward doktor mondjon el nekem mindent. A tényt már tudom, de mondja el, hogy hogyan történt. Én elmondtam neki mindent, úgy, a hogy történt és ő látszólagos egykedvűséggel, de szikrázó szemmel hallgatta, a mint elmondtam, hogy a gróf kegyetlen keze hogyan szoritotta a feleségét abba a rette-

netes és undok helyzetbe, száját a mellén nyitott sebre tartva. Még ebben a pillanatban is érdekelt látnom, hogy míg a férj arca görcsösen vonaglott a szenvedélyes haragtól, feleségének keblére hajtott feje fölött, keze gyöngéden és szeretettel simogatta ennek kuszált haját. A mint én befejeztem elbeszélésemet Artur és Morris kopogtak az ajtón. Beszölitöttük öket és Van Helsing megkérdezte tőle, hogy mit láttak, vagy tettek. Mire Artur felelt elsőnek.

— Nem láttam öt sehol a folyosókon, sem a szobáinkban, a könyvtárszobába is benéztem és noha ott megfordult, már akkorra eltávozott. Hogy ott volt, azt arról tudom, hogy bárha csak pár percig tartózkodhatott ottan, mindent elpusztított. Minden kéziratot, naplójegyzetet elégetett és még a fonográf hengereit is a kandalló tüzebe dobta. Róluk leolvadt viasztól csak jobban lobogott a láng. — Itt én közbe szöltam. — Há! Istennek, van még egy példány a vasszekrényben! — Artur folytatta — aztán leszaladtam a lépcsőn, de semmit sem láttam. Benéztem Renfield szobájába, de ott sem láttam egyebet, mint hogy szegény Renfield meghalt. — Harkerné erre fölemelte a fejét, egyikünköröl a másikra nézett és ünnepiesen mondta:

— Legyen meg az Isten akarata. — Nekem úgy tetszett, mintha Artur valamit vissza tartana, de minthogy gondoltam, hogy szántszándékkal teszi, hát nem szóltam semmit sem. Van Helsing Morrishoz fordult és kérdezte:

— És maga barátom Quincey, magának nincs mondanivalója?

— Egy kevés, felelte ez. Lehet, hogy később több is lesz belőle, de most még ezt nem tudhatom. Azt gondoltam, hogy jó lesz megtudni, ha lehetséges, hogy a gróf merre veszi útját, ha innen távozik. Én nem láttam őt magát, de láttam egy nagy denevért a Renfield ablakából fölszállni és nyugatra repülni. Én azt hittem, hogy valamely formában Carfaxba fog visszatérni, de nyilván más nyugvót keresett. Ma éjjel már nem tér vissza, mert keleten pirul az ég és közeledik a hajnalyasadása. Holnap dologhoz kell látunk!

Ez utóbbi szókat összeszorított fogán keresztül mondta. Néhány percig mély csönd volt és én szinte hallottam mindnyájunk szívének dobogását. Azután Van Helsing szólt, kezét gyöngéden Harkerné fejére téve:

— És most Madam Minna, szegény, édes, drága Madam Minna, mondja el nekünk pontosan, hogy mi történt. Isten látja lelkemet, nem akarok önnek fájdalmat okozni, de szükséges.

hogy mindent tudjunk. Mert most jobban, mint valaha, kell komolyan és gyorsan a halálos munkához látnunk. Közel a nap, a mely végét kell, hogy vesse mindennek.

A szegény asszony borzongott, szorosabban ölelte magához férjét és még lejjebb hajtotta fejét a keblén. Aztán büszkén fölemelkedett, egyik kezét Van Helsingnek nyújtotta, a ki megfogta, lehajolt és tiszteletteljesen megcsókolta, aztán szorosan fogva tartotta. A másik keze a férje kezében pihent, a ki a másik karjával szorosan átölelve tartotta. Egy kis szünet után, a mely alatt nyilván gondolatait szedte rendbe, hozzá kezdett:

— Megittam az altatót, a melyet ön szives volt adni, de jó ideig semmi hatással sem volt rám. Ellenkezőleg, mind éberebb lettem és millió képzelődés gyötört, a mely mind összefüggésben volt a halállal, vampirokkal, vérrel, fájdalommal és bánattal. De végre is el kellett aludnom, mert többre nem emlékszem. Jonathán bejövetele és lefekvésére nem ébredtem föl, mikor újra föléreztem, már mellettem volt. A szoba megtellett ugyan olyan fehér köddel, mint már egy izben ezelőtt. De hiszen önök ezt nem is tudják, majd megtalálják a naplómban, a melyet később meg fogok mutatni. Ugyanazt a rettenetes félelmet éreztem, mint akkor

és valami iszonyatnak a jelenlétét. Megfordultam, hogy fölkeltsem Jonathánt, de oly mélyen aludt, mintha helyettem ő vette volna be az altatót. Próbáltam, de nem birtam fölkeltetni, ekkor még jobban kezdtem félni és rémülten tekintettem körül. És ekkor a szívem alélt. Mert az ágyam mellett, mintha a ködből lépett volna ki, egy magas vékony alak állott, talpig feketében. Azonnal megismertem a leírásból, a sápadt arc, a nyerges, erős orr, a nyitott piros száj, az éles, fehér fog és a lángoló vörös szempár. Fölismertem a sebhelyet homlokán, a melyet Jonathán ejtett. Szívem verése elállt, sikoltani szerettem volna, de meg voltam dermedve. Ő Jonathánra mutatva, élesen, metszően sutogva mondta:

— Csitt, hallgass! Ha mozdulsz, vagy szólsz, fölfogom őt és a szemed láttára locsantom szét az agyvelejét. — Én sokkal jobban meg voltam rémülve, hogy sem szóltam, vagy mozdulhattam volna. A rém kaján mosolylyal tette egyik kezét a vállamra és szorosán tartva, letépte nyakamról másik kezével a ruhámat, ezalatt mondván, először is egy kis frissítőt fáradságom jutalmául. Nyugodt lehet, nem először, nem is másodszor esik meg, hogy piros vére enyhítette a szomjamat. En remegtem félelmemben, de különös, mintha nem is

kivántam volna őt megakadályozni. És óh Isten, legyen irgalmas, kegyelmes nekem. Undok száját a nyakamra tapasztotta! — A férje ezt hallva, fölajdult. Az asszony szorosabbra fogta a kezét és szájalomteljesen nézett rá, mintha az volna a szenvedő és folytatta:

— Éreztem, hogy erőm hanyatlík és félig-meddig ájulásba estem. Hogy meddig tartott ez a rettenetes állapot, nem tudom. De ugy tetszett, hogy örök időkig tartott, mielőtt undok száját elvette volna a nyakamról. Láttam a fris vért csöpögni róla. Aztán gunyosan szólt hozzám:

— Ugy hát te is, mint a többiek, ellenem fordultál, te is segíteni akartál a férfiaknak, hogy üldözzenek és meghiusítsák szándékaimat? Most már tudod és részben már ők is tudják és még jobban meg fogják tudni a jövőben, hogy mit tesz az én utamban állni. Jobban kellett volna az otthonukra vigyázniok. Mig ők rajtam akartak kifogni — rajtam, a ki nemzeteknek parancsoltam, értük harcoltam, őket vezettem századokkal azelőtt, hogy ők, születtek volna — én kifogtam rajtuk. És te, az ő szeretett kedvencük, immár hus vagy az én husomból, vér az én véreből. Ezideig szomju-

ságom kegyes enyhítője és későbben társam és segítőm. Később te is boszút vehetsz rajtuk, mindegyiket támadhatod kedved szerint, de most még meg kell, hogy büntesselek, azért, a mit tettél. Te részt vettél az üldözésemben és most követned kell hívásomat. Ha én azt mondom, hogy — Jöjj — akkor jönnöd kell, országokon és tengereken keresztül a szavamra és hogy ez úgy legyen, ime! — ezzel föl tépte keblén az inget és hosszú éles körmével fölhasította mellének lüktető erét. Mikor a vér kifreccsent, két kezemet szorosán, az egyik kezébe fogta, a másikkal nyakszirten ragadott és számat a sebre tapasztotta, úgy, hogy vagy meg kellett fulnom, vagy lenyelnem a kiömlő vért. Oh, Istenem, Istenem mit tettem, mivel érdemeltem ilyen sorsot én, a ki teljes életemben alázatos szívvél igyekeztem az igaz uton járni. Istenem, könyörülj rajtam! Tekintsd szegény bűnös lelkemet, a kit a halálos veszedelemnél is nagyobb vész fenyeget és könyörületedben szánj meg azok kedvéért, a kik szeretnek! — Azután dörzsölni kezdte a szája szélét, mintha szennyből akarná megszabadítani.

A mig Harkerné rettenetes történetét beszélte, keleten virradni kezdett és lassan-lassan minden világosabb lett körülöttünk. Harker

némán és mozdulatlanul hallgatta, de arca mind jobban elváltozott a rémes történet alatt, míg a nap első belövelő sugarával teljesen sötétnek nem látszott, megfehéredett hajkoronája alatt.

Elhatároztuk, hogy egyikünk a boldogtalan házaspár közelében marad, hogy szükség esetén kéznél legyen, mindaddig, a míg el nem határoztuk, hogy mitévők legyünk.

Egyben bizonyos vagyok, abban, hogy a mai nap keltében az enyimnél boldogtalanabb házra nem sütött.

XXII.

Harker Jonathán naplója.

Október 3.

Minthogy tennem kell valamit, hogy meg ne bolonduljak, hát írom a naplómát. Most 6 óra, egy félóra múlva találkozunk, hogy együnk valamit, mert Van Helsing és Seward drtor szerint semmire sem vagyunk képesek, míg nem ettünk. Pedig Isten tudja, hogy ma rászorulunk minden erőnkre. Irnom kell, megállapodás nélkül, hogy ne gondolkozhassam. Bejegyzek mindent, kicsit és nagyot, végül is tán a kicsiből tudjuk meg a legtöbbet, különben mi hasz-

nunk minden tudásunkban, semmivel sem juthatunk volna kegyetlenebb helyzetbe, mint amelybe Minnával együtt jutottunk. De különben biznunk és remélnünk kell. Szegény Minna, épp most mondta patakozó könyvekkel, hogy a balsors teszi próbára hitünket, hogy biznunk kell és hogy velünk lesz végig az Isten. Végig! Óh én Istenem, micsoda végig? . . . Dologra! Dologra!

Mikor Van Helsing és Seward doktor visszajöttek Renfieldtől, komolyan kezdtünk a teendők felől tanácskozni. Először is elhatároztuk, hogy Minnával ismét megosztjuk bizalmunkat, hogy semmit, bármilyen fájdalmas, rossz, vagy izgató legyen, nem titkoljuk előtte. Ezt Minna maga is helyeselte, mondván:

— Nincs immár helye a titkolózásnak, hisz semmi a világon nem okozhat nagyobb fájdalmat, mint a mennyit eddig már eltűrtem és most is tűrök. Van Helsing merőn nézett rá, a míg beszélt és aztán hirtelen, de nyugodtan mondta:

— De édes Madam Minna nem fél ön? Nem magáért, de másokért azok után, a mik történtek, nem félti-e őket saját magától — Minna arca megmerevedett, de szeme a martirok elszántságával ragyogott, a mint felelt:

— Óh nem, mert el vagyok szánva.

— Mire? — Kérdezte Van Helsing szeliden, míg mi mind hallgattunk, mert sejtettük, hogy miről van szó.

— Arra, hogy a mint észreveszem, pedig elhiheti, hogy erősen fogom figyelni magamat, hogy ártani tudnék valakinek, a kit szeretek, hát meg fogok halni!

— Csak nem ölné meg magát? kérdezte öreg professzorom rekedten.

— De igen, ha nem akadna barátom, a ki szeretne annyira, hogy megkíméljen ettől a fájdalamtól, ettől a kegyetlen elszántságtól!

Beszéd közben jelentősen nézett az öreg orvosra. Van-Helsing fölállt, oda ment hozzá és kezét a fejére téve, meghatottan mondta:

— Gyerme kem van valakije, a ki megtenné, ha magának a javára válnék. A mi engem illet, én meg mernék felelni érte Isten előtt, még ebben a percben is, ha jónak lát-nám. De gyerme kem — — — egy pillanatra elfuladt az öreg, zokogás fojtogatta a torkát, de legyőzte, aztán folytatta:

— Magának nem szabad meghalni. Nem szabad meghalni senkinek a kezétől sem, de legkevésbé a saját kezétől. Mindaddig, a míg a másik, a ki megrontotta életét, nem igazán halott, addig magának sem szabad meghalni, mert a míg ő halottlan, maga is azzá lesz.

Nem! magának élni kell. Magának küzdeni kell a halál ellen, még ha kimondhatatlan jótéteménynek vélné is. Az élő lelkére kérem, hogy ne haljon meg, még csak ne is gondoljon a halálra, még ez a nagy baj el nem múlt nálunk. — A szegény asszony remegett, mint a nyárfalevél. Mi hallgattunk — hisz semmit sem tehettünk. Végre nyugodtabb lett és Van Helsing felé fordulva és kezét nyujtva neki, szeliden, de végtelen szomorúsággal mondta:

— Igérem önnek kedves barátom, hogy ha Isteu megengedi, hát igyekezni fogok, hogy élve maradjak. Szegény asszonyka oly kedves s bátor volt, hogy a mi szívünket is megerősítette.

Mint rendesen, van Helsing gondolt most is mindenre és kész munkatervvel állt elő.

— Talán jobb is, — kezdte — hogy Carfaxba tett látogatásunk alkalmával úgy határoztuk, hogy egyelőre nem bántjuk az ott levő iádák tartalmát. Ha már akkor tettük volna, a gróf esetleg kitalálhatta volna szándékunkat és kétségtelen, hogy mindent elkövetett noha megghiusítására, a még hátra levőket illetőleg. De most nem tudja szándékunkat, sőt valószínű, hogy azt sem tudja, hogy hatalmunkban van sterilizálni pihenőjét, hogy többé hasznát ne vehesse. Mi most már

tudunk annyit a többinek az elhelyezéséről, hogy azután, hogy a piccadilly-i házat kikutattuk, a többinek is nyomára akadunk. A kérdés most már csak az, hogy hogyan jussunk be a piccadilly-i házba?

— Akárhogyan is! — Ha másképp nem lehet, hát betörünk.

— Azt bajosan fogja megengedni az önök rendőrsége. De én gondoltam valamit, föltéve, hogy az a ház a mienk volna, de elvesztettük volna a kulcsát, hát mittévők lennénk?

— Lakatost hozatnánk és kinyitattuk vele az ajtót annak rendje és módja szerint.

— No lássa, azt így is megtehetjük. Annak rendje és módja szerint lakatossal nyitattuk ki a zárt ajtót.

A mi az erők felosztását illette, a professzor azt javasolta, hogy előbb Carfaxba látogassunk el, hogy a gróf legközelebb eső pihenőjét pusztítsuk el; azután mind együtt menjünk Piccadillybe, hogy a két doktor és én maradjunk ott, míg Artur és Morris a gróf Walworth és Mile-Endben lévő házait kutatják át és pusztítják el. Ha nem valószínű is, de megeshetik — állította a professzor — hogy a gróf napközben benéz piccadilly-i házába és akkor ott mindjárt szembe száll-

hatunk vele. A mi engem illet, én jobban szerettem volna Minna mellett maradni és azt ki is jelentettem, de Minna halani sem akart erről. Azt állította, hogy ő nem fél és hogy a többiek esetleg nagyon jó hasznát veszik a házak átkutatásánál úgy törvény tudásomnak, mint Transzszilvániában tett tapasztalataimnak. — Eredj nyugodtan — így biztatott. — Az Ur Isten meg tud engem óvni, ha meg akar, akkor is ha senki sincsen mellettem. — Erre én fölugrottam fölkiáltva: — Akkor hát Isten nevében induljunk ezennel és ne vesztegezzük az időt!

De Minna nem eresztett el bennünket reggeli nélkül, ne hogy elerőtlenedjünk. Nehezen esett valamit ennünk, de ő addig biztatott bennünket míg szót nem fogadtunk. Reggeli után fölállt Van Helsing és így szólt:

— Barátaim, kedves barátaim, elindulunk borzalmas föladatunkra, föl vagytok e mind fegyverkezve, mint akkor éjjel, a mikor először kerestük föl ellenségünk tanyáját: föl vagytok-e úgy a szellemi, mint testi támadás ellen fegyverkezve? — Mi igennel feleltünk.

— Akkor jól van. Most Madame Minna ön minden esetben teljes bátorságban van a nap nyugtáig és arra mi visszatérünk — ha — ha egyáltalán visszatérünk! De mégis, mielőtt

elindulnánk, engedje, hogy minden személyes támadás ellen fölfegyverezzem. A szobáját már mióta lejött én magam láttam el mindazokkal, a mikről tudom, hogy ő nem léphet be tőlük. Most engedje, hogy a személyét is megközelíthetetlené tegyem. Engedje, hogy homlokát ezzel a szentelt ostyával megérintsem az atya fiu és . . .

Rémes sikoltás hasította a levegőt, a szivünket dermesztve meg. A mint Van Helsing Minna homlokát érintette az ostyával ez megégette, bele égett a bőrébe, mintha tüzes vas lett volna. Szegény angyalom a tüzes seb fájdalmát érezvén, felfogta a dolog jelentőségét és kettős fájdalma, a testi és lelki rémes metsző sikoltásában jutott kifejezésre. Térdre esett rettenetes megaláztatásának fájdalmában. Gyönyörű haját az arcára huzta és sirva jajgatta:

— Tisztátalan! Tisztátalan! Még a mindenható is utálja megrontott testemet! A végítélet napjáig fogom a gyalázatnak ezt a bélyegét a homlokomon hordani! Mindenki hallgatott. Én tehetetlen bánatomban melléje dobtam magamat a földre és átölelve őt, szorosán tartottam. Néhány percig megkeseredett szivünk egymáson dobogott, míg barátaink szeméből folyt a könny. Aztán Van Helsing szólt,

olyan komolyan és erős meggyőződéssel, mintha valamely kijelentést tenne:

— Bizonyos, hogy viselnie kell azt a bélyeget, míg Isten jónak nem látja megszabadítani tőle. De bizonyos az is, oly bizonyos, mint hogy élek, hogy az a jel el fog tűnni, a mikor Isten megszabadít bennünket a tehertől, a mely ránk sulyosodik. De addig viselnünk kell a keresztünket, mint a hogy Fia viselte az Atya iránti engedelmisségben.

Szavaiból reményt, vigasztalást merítettünk és megnyugvást. Minna és én egyszerre nyultunk az öreg ur keze után és megcsókoltuk. Aztán szó nélkül letérdeltünk mind és hűséget fogadtunk egymásnak.

Elérkezett az indulás ideje. Istenhozzádot mondtam Minnának. Soha halálunk órájáig sem fogjuk elfelejteni ezt a bucsuzást és elindultunk.

Carfaxba minden baj nélkül jutottunk be és mindent úgy találtunk, mint első látogatásunk alkalmával. Nem találtunk semmiféle írást sem. A faládák épp úgy álltak az ódon kápolnában, mint a hogy otthagytuk őket. Van Helsing komolyan mondta, a mint előttük állottunk:

— Most barátaim lássunk kötelességünk-höz. Sterilizálni kell ezt a földet, a melyet

messze földről hozott magának ellenségünk, hogy benne megpihenve új erőt gyűjtsön. Azért választotta ezt a földet, mert meg van szentelve. Megszenteltetett az emberek számára, mi pedig megszenteljük Isten számára és ezzel hozzáférhetetlenné teszszük neki. Beszédje végeztével srófhuzót vett elő táskájából és fölnyitotta vele az egyik láda födelét. A földnek nyirkos, dohos szaga volt, de már ezzel nem törődtünk, mert minden figyelmünk a professzorra szegült. Ajtatosan vett ki egy lap szentelt ostyát egy kis dobozból és a földre helyezte, aztán ismét visszaerősítette a láda tetejét.

A többi ládával is mind ugyanazt az eljárást követtük, látszólag úgy hagyva őket, a hogy találtuk, de mindegyikben egy szentelt ostya volt.

Mikor bezártuk magunk mögött az ajtót, a professzor így szólott:

— Ezt szerencsésen elvégeztük. Ha a többit is így sikerül ellátnunk, akkor lehet, hogy a leszálló nap fénye olyan fehérnek mutatja madame Minna homlokát, mint a hó és nem lesz rajta folt!

Piccadilly 12 óra 30 perc. Mielőtt a Fenchurch-utcát elértük volna, lord Godalming így szólt hozzám:

Morrisz meg én megyünk lakatosért. Önnek jobb volna elmaradni tőlünk, mert baj esetén mi valahogy csak kivágjuk magunkat, de már egy hites ügyvédnek nehéz lenne magát egy házbetörés vádja alól fölmentetni. Aztán meg nem is vonjuk annyira magunkra a figyelmet, ha kevesebben leszünk. Az én rangom és cimem imponálni fog ugy a lakatosnak, mint az esetleg beavatkozó rendőrnek. Legjobb lesz, ha ön Jackkal és a professzorral a házhoz közel eső sétaterre megyen és onnan ha látják, hogy a ház nyitva van és a lakatos már elment, hát könnyen átjöhetnek. Mi majd várjuk és gyorsan beeresztjük önöket.

— A tanács kitünő: — mondta Van Helsing, hát mi is belenyugodtunk. Artur és Morrisz elsiettek egy bérkocsin, mi követtük őket egy másikon. A sétatér sarkán kiszálltunk és leültünk a téren egy padra, a honnan jól a gróf házára láthattunk. A percek ólemlassusággal multak, a mig ott várakoztunk.

Végre kocsit láttunk a ház előtt megállni. Szép kényelmesen szálltak ki belőle Artur és Morrisz; a bakról pedig egy tagbaszakadt széles vállu lakatos legény ugrott le, kezében a szerszámos gyékénykosárral. Morrisz kifizette a kocsist, a ki kalapot emelt és elhajtott. Együtt mentek föl

hárman a lépcsőn és Artur magyarázta a lakatosnak, hogy mit kíván tőle. A munkásember kényelmesen levetette a kabátját, a rácskerítésre akasztotta, közbe mondva valamit az épp arra sétáló rendőrnek. A rendőr biccentett és odébb haladt s a munkás letérdelve maga mellé rakta a szerszámait és válogatni kezdett bennük. Egy, két, három kulcsot is oldott le egy nagy csomóról és próbálgatta velük a zárt, a mely végre is egy kis erőltetéssel kinyílott. Mind a hárman beléptek a házba. Mi csöndesen vártunk tovább, míg a lakatos vissza nem jött. Az ajtóban megállt és a kulcsot próbálta, pászitotta, reszelte az ajtóba, míg végre jó lett. Ekkor átadta Arturuak, a ki a tárcájából pénzt adott neki. A lakatos megbillentette a sapkáját, fölhozta a kabátját, fölvette szerszámos kosarát és távozott; senki, egy lélek sem vetett ügyet az egész dologra.

Mikor a lakatos már jó messze járt, mi hárman is átmentünk az utcán és kopogtunk az ajtón. Rögtön kinyitotta Morris, a ki mellett Artur szivarra gyujtva állt.

— Cudar szaga van ennek a háznak, jegyezte meg az utóbbi és igazán épp oly gyalázatos rossz szaga volt, mint a kápolnának Carfaxban, a miből azt következtettük, hogy a gróf gyakran szokott itt tanyázni. Mind

együtt indultunk a ház átkutatására, hogy támadás esetén támogathassuk egymást, mert nem tudhattuk, hogy a gróf nincs-e valahol a házban. A csarnokból nyíló ebédlőben nyolc ládát találtunk a kilencből, a mit ide szállítottak! Már pedig addig meg nem szabad pihennünk, míg az utolsót is meg nem találtuk! Először is az ablaktáblát nyitottuk ki. Az ablak egy kövel kirakott hátsó udvarra nyílt, a melyen tul istállót láttunk. De ennek nem volt ablaka az udvarra, hát nem kellett félnünk, hogy onnan meglátnak bennünket. A ládákat azonnal fölnyitottuk és úgy tettünk velük, mint a többiekkel Carfaxban. Nyilvánvalónak látszott, hogy a gróf nincs itthon és hogy kikutathatjuk az egész házat.

Az ebédlőt kivéve, sehol sem találtunk semmit sem. Az ebédlő asztalán heverték a gróf adás-vevés szerződésai a többi házról és arról is, a melyben voltunk; ezenkívül papír toll és tinta. Minden finom papírba volt burkolva, hogy por ne érje. Volt ott még egy ruhakefe, hajkefe és fésű, aztán egy kancsó és mosdó tál, ez utóbbi teli piszkos vízzel, a mely piroslott a vértől. Végre egy csomó kulcsra is akadtunk, tán épp a másik két ház kulcsai lehettek. Mikor mindent átvizsgáltunk, Artur és Morris gondosan

felírták a kelet és délnek fekvő házak számát és címét, magukkal vitték a kulcsokat és elindultak, hogy ott is kutassanak a hiányzó ládák után. Mi többiek tőlünk telhető türelemmel várjuk visszatértüket — vagy a gróf jöttét.

XXIII.

Seward doktor naplója.

Október 3.

Az idő iszonyu hosszúnak tetszett, a míg Godalming és Morrisz visszatértét vártuk. Kivált szegény Harker borzasztó állapotban volt, az embernek fáj a szive, ha ránézett. Tegnap éjjel nyílt arcu, boldog ember, telve életerő és erélylyel, dus barna hajjal a fején. Ma egy megtört, öreg ember, a kinek fehér haja teljesen hozzá illik beesett, égő szeméhez és bánatteli arcához. A professzor is megsajnálta és igyekezett őt elfoglalni. A lehető legérdekesebben beszélt nekünk a grófról.

— A mióta csak a kezembe jutottak, folyton tanulmányoztam a szörnyetegre vonatkozó papirokat és minél jobban tanulmányoztam, annál jobban meggyőződtem annak a szükségességéről, hogy kipusztítsuk őt a világ színéről. A mint Arminiusz barátom Budapest-

ről írja, Drakula gróf a maga idejében, csodálatraméltó férfi volt. Katona, államférfiu és alkimista, a mi akkori időben a tudomány legmagasabb fokát jelentette. Rendkívül észtehetsége, nagy tudománya és félelmet nem ismerő szive által tünt ki kortársai közül.

Mig ő beszélt, hirtelen kopogás az utca ajtó felől döböntett meg bennünket. Mind a hárman a csarnokba siettünk és Van Helsing csendet intve lépett az ajtóhoz és kinyitotta. A sürgönykihordó kopogott. Sürgönyt adott át a profeszszornak, a ki először betette az ajtót, azután megnézte a sürgöny címét, föltépte és fölolvasta:

Örizkedjenek D-től. Épp most, 12 óra 45 perckor hagyta el Carfax-ot és sietve indult délnek; nehogy meglepje önöket. Minna.

Egy kis szünet után Harker Jonathán szólalt meg:

— Hál' Istennek, tehát nemsokára találkozunk vele! Van Helsing hirtelen feléje fordulva mondta:

— Ha Isten is úgy akarja, igen. Ne féljen, de ne is örüljön még, mert lehet, hogy az, a mire e percben legjobban vágyunk, pusztulásunkat fogja földidézni.

— Én már semmivel sem törődöm, csak azzal, hogy azt a rémet kiirtsam a föld színé-

röl; a lelkeket eladnám azért, hogy megtehessem.

— Csitt, csitt, gyermekem — szólt Van Helsing — az Isten nem vesz lelkeket ilyen áron, az ördög meg, ha vesz is, rossz fizető. Gondoljon a feleségére, mit szólna, ha önt így hallaná beszélni. De közeledik a tett ideje. Reméljük, hogy Artur és Morris hamarabb ide érkeznek, mint a gróf.

Vagy egy félórával Harkerné telegramja után ismét halk, de határozott kopogás hallatszott a csarnok ajtaján. Mi mind egymásra néztünk és együtt mentünk a csarnokba, készen tartva különböző fegyvereinket. Van Helsing nyitotta ki félig az ajtót és nagy volt örömünk, mikor közel hozzá Morrisset és Arturt láttuk meg. Gyorsan jöttek be, az ajtót becsukva maguk mögött és Artur azonnal számot adott küldetésükről.

— Rendben vagyunk. Mind a két házat megtaláltuk, mindegyikben hat láda földet és valamennyit elpusztítottuk.

— Most már csak a grófot kell megvárunk, mondta Morris, de ha ötig nem jön, hazafelé kell indulnunk, mert Harkernét napnyugta után nem hagyhatjuk magára.

— Most már nem késhetek sokáig — jegyezte meg Van Helsing. ∪ nagysága te-

leggramja szerint délnek indult. Hogy még nem érkezett ide, ez azt jelenti, hogy a másik két házában fordult meg előbb. Higyjétek el barátaim, hogy már nem sokáig fog bennünket várakoztatni. Valami tervben kellene meggyeznünk a támadást illetőleg. De csitt, elkéstünk. Kéznel a fegyverek? Készen vannak? — A kezét hallgatásra intve emelte föl és mind hallottuk, a mint egy kulcsot halkán fordítanak a csarnok ajtajában.

Még ebben a pillanatban is kénytelen voltam megbámulni Morris gyors elszántságát. Igaz, hogy a világ különböző részében ejtett vadászataink alkalmával mindig ő volt a vezér és rendező, Artur és én megszoktuk, hogy föltétlenül engedelmeskedjünk neki. Most ezt a régi szokását ösztönszerűleg fölelevenítette. Egy gyors tekintettel a szoba körül, készen volt a csata tervével, és szó nélküli kezének egy intésével helyezett el bennünket. Van Helsing, Harker, és én az ajtó mögé jutottunk, Artur és Morris pedig úgy álltak félre, hogy egy pillanat alatt az ablak elé juthattak. Némán vártunk örök időnek tetsző pár pillanattig. A gróf lassu, óvatos léptekkel közeledett, mintha el volna készülve valamely meglepetésre.

Hirtelen egy ugrással a szoba közepén

termett, még mielőtt bármelyikünk kezét emelhetett volna rá. Mozdulata olyan volt, mint egy párducé. Harker mozdult meg elsőnek, az ajtó elé vetve magát, hogy a gróf ki ne menekülhessen. A mint a gróf meglátott minket, rettenetes vigyorgás torzította el az arcát, kimutatva hosszú, hegyes fogait, de gonosz vigyorgása csakhamar fagyos, megvető tekintetre változott. Mi ösztönszerűen egyszerre indultunk neki. Kár, hogy nem volt meghatározott tervünk a támadásra, mert én még ebben a percben is azon tűnődtem, hogy mit is fogunk tenni, hisz még azt sem tudtam, hogy vajjon halálos fegyvereink fognak-e rajta vagy nem? Harker nyilván elvult szánva, hogy megkísérli, mert magasra emelt késsel vetette rá magát. A csapás hatalmas volt, és a grófot csak pokoli gyorsasága, a melylyel hátra ugrott, mentette meg. Egy pillanattal később és a hegyes kés szívért verte volna át. Így is, a hegye fölhasította a kabátját, a széles hasitékon hullott ki a bankjegy és tömérdek arany. A gróf arckifejezése oly démoni volt, hogy remegtem Harkerért, noha láttam, hogy újabb dőfésre emeli rettenetes kését. Én ösztönszerűleg védeni akarván őt, előre siettem magasra emelve balkezemben a feszületet és szent ostyát. Hatalmas erőt érez-

tem karomon végig futni; és meglepetés nélkül láttam, hogy a szörnyeteg mily megrettenve huzódik vissza, a mint valamennyien ezzel a mozdulattal közeledtünk feléje. Lehetetlen volna leírni a gyűlölet és gonoszság, a harag és pokoli kajánság kifejezését, a mely a gróf arcát eltorzította. Viasz fehér arca, sárgás zöldre változott, szeme lángolt és a sebhely a homlokán szinte kidagadva lüktetett. A következő pillanatban egy ruganyos mozdulattal siklott el Harker karja alatt, mielőtt az lecsaphatott volna rá és hajoltában fölmarkolva egy csomó aranyat, az ablaknak ugrott. A zuzott üveg csörömpölésével egyszerre hallottuk, a mint az udvar kövezetére ugrott, estében néhány csengő aranyat is ejtve a földre.

Mi az ablakhoz rohantunk és láttuk őt sértetlenül talpra ugrani. Az udvaron keresztül rohanva, belökte az istálló ajtaját. Ott megfordulva visszaszólt nekünk:

— Azt hittétek, hogy kifogtok rajtam — ti bambák ott egy sorban, sápadt pofátokkal. Majd megbánjátok ti ezt még valamennyien! Azt hiszitek, hogy pihenőhely nélkül hagyatok, de van nekem még az is. A boszum még alig vette kezdetét! Századokra ki fogom terjeszteni, az idő pedig nekem szolgál. A

leányok, a kiket szerettek, az enyém már mind és általuk ti is és mások is az enyéim lesznek, az én kreaturáim, hogy parancsaimat teljesítsék és sakálaim legyenek, ha lakmározni óhajtok. Gunyos kacajjal tünt el az ajtón keresztül és hallottuk, a mint a rozsdás reteszt rátolta belülről. Az istálló tulsó oldalán egy ajtó nyilott és csapódott be. Elsőnek a professzor szólalt meg közülünk, a mint látva, hogy az istállón nem juthatunk keresztül, a csarnokcn indultunk kifelé.

— Valamit mégis csak megtudtunk, sőt sokat! Hiába fenyegetőzik, ő fél tőlünk; fél az időtől, fél a nélkülözéstől! Mert ha nem félne, miért sietne annyira? Miért kapta volna föl a pénzt? Maguk gyorsan kövessék. Maguk hires vadászok és értenek a csapázáshoz. Nekem gondom lesz rá, hogy itt ne találjon semmit se, a minek hasznát vehetné, ha vissza jönne. Beszéd közben zsebébe gyűjtötte az aranyat, a papirokat és papírpénzt a kandallóba dobta és meggyújtotta.

Artur és Morrisz az udvarra rohantak, Harker az ablakon ereszkedett le, hogy a grófot elérje, de ez bereteszelt jó! az istállóajtót és mire betörték, semmi nyoma sem volt a szökevénynek.

Késő délutánra járt már az idő és nem volt messze a napszállta. Be kellett látnunk, hogy elvesztettük a játékot és nehéz szívvvel egyeztünk a professzorral, a mikor azt mondta:

— Vissza kell sietnünk madame Minnához — szegény, szegény édes madame Minnához. A mit itt tehettünk, elvégeztük most, vissza kell sietnünk az ő védelmére. De nem szabad kétségbe esnünk. Már csak egy láda hiányzik az ötvenből és azt még meg kell találnunk — ha az meglesz, még minden jóra fordul, — Én azonban jól láttam, hogy csak Harker biztatására beszél ilyen bátran. Nehéz szívvvel siettünk haza, a hol Harkerné már várt bennünket. Mikor arcunkat meglátta, az övé is elsápadt és a szemét lehunyta, mint a ki buzgón imádkozik; aztán becsületére való öngyőzéssel, szinte derülten mondta:

— Hogyan köszönjem meg önöknek, a mit érettem tesznek. Szegény édes jó uram, ne busulj, még minden jóra fog fordulni. Tedd ide szegény fejedet a vállamra és pihenj meg — férje ősz fejét ezzel a két keze közé fogta és megcsókolta. A szegény fiu csak nyögött, kétségbeesése nem talált szavakat.

Megvacsoráltunk együtt és azt hiszem, hogy ez valamennyiünknek igen jól esett, reggel óta egy falatot sem ettünk — mert

vacsora után mindjárt nem láttuk olyan reménytelennek a holnapot. Igéretünkhöz képest elmondtunk Harkernénak mindent, a mi történt és noha fehér lett az arca, mint a hó, a mikor a férjét fenyegető veszedelemről beszéltünk, bátran és nyugodtan hallgatott bennünket végig. Egy szót sem szólt, a míg be nem fejeztük az elbeszélést, csak fogta szorosán a férje karját, mintha ezzel meg tudná ótalmazni a veszedelemtől. Mikor végre elhallgattunk, fölállt a nélkül, hogy a férje karját eleresztette volna és beszélni kezdett. Oh bár csak fogalmát tudnám adni a jelenésnek, a hogy ez a szelid, jó kedves asszony ott állt köztünk, ifjusága és fölhevülése ragyogó szépségében, a piros bélyeggel fehér homlokán, a melynek tudatában volt és a melyet mi fogcsikorogatva láttunk.

— Jonathán — szólott és szava édesebb volt a legédesebb muzsikánál, annyira áthattotta a szerelem és gyöngédség — Jonathán édes és ti mind kedves barátaim hallgassátok meg, a mit mondanom kell nektek és ne felejtsetek. Tudom, hogy harcolnotok kell, hogy el kell pusztitanotok azt a szörnyet, valamint elpusztítottátok az ál Lucyt, hogy az igazi Lucy örök életét és üdvösségét megmentsétek, de ne feledjétek, hogy ez nem a gyűlölet

munkája, Az a nyomorult, szegény lélek, a ki minket ebbe a nyomoruságba juttatott, maga a legnyomorultabb. Jusson eszetekbe, hogy mily boldog leszen, ha gonoszabb része megsemmisül, hogy a jobbik örök életre keljen. Legyetek könyörületesek iránta — de a könyörület azért meg ne akaszsa kezeteiket a pusztítás munkájában.

Mig az asszony beszélt, a férje arca mind jobban elsötétült és huzódott össze, mintha a benne duló szenvedelem tüze perzselné. Mikor felesége megszűnt beszélni, föluggrott, kezét kirántva az asszonyéból és rikácsolva kiáltotta:

— Az Uristen csak addig adja a kezembe, mig a földi életét kitaposom belőle. Ha azonnal a halhatatlan lelkét a pokol tüzére juttathatnám, hogy örök időig kinlódva égjen, hát ezt is örömmel megtenném!

— Oh csitt! csitt! A jó Isten nevében hallgass és ne mondj ilyeneket édes jó uram, mert megöl az irtózat és félelem. Jusson eszedbe drágám — én ezen az egész hosszú napon gondolkoztam rajta — hogy valamikor én is szorulhatok ilyen könyörületre és hogy azt épp úgy, mint te most, valaki tőlem is megtagadhatná. Oh édes uram! meg szerettem volna kimélni ettől a gondolattól, de nem

lehetett. Kérem Istent, hogy ne vegye számon keserü kifakadásodat — hisz Ő tudja, hogy az csak szerető, meggyötört szived fölajdulása.

Mi férfiak valamennyien sirtunk. Harker térdre vetette magát a felesége mellett, átka-rolta és ruhája ráncába temette arcát. Van Helsing intésére kiosontunk a szobából és magukra hagytuk szegényeket Istenükkel.

Mielőtt szobájukba tértek volna, a professzor minden kelléssel felszerelte azt a vampir jövedele ellen és biztosította Harkennét, hogy nyugodtan alhatik. Egy éles hangu csengetyüt is tett a kezük ügyébe, hogy baj esetén bármelyikük megrázhassa. Morris, Artur és én elhatároztuk, hogy fölváltva fogunk a szegény asszony ajtaja előtt virrasztani. Elsőnek Morris örökös, mi ketten addig alszunk, ha lehet. Artur már le is feküdt, mert ő másodiknak soros. Most, hogy elvégeztem a dolgomat, én is megpróbálok lefeküdni és elaludni.

Harker Jonathán naplója.

Okt. 3—4. Közel az éjszeli órához. Azt hittem, hogy a tegnapi napnak soha nem lesz vége. Úgy vágytam az álomra, mintha azt reméltem volna, hogy másnap fölbredve, jobb körülményekre ébrednék. Mielőtt nyugalomra

tértünk volna, a másnapi teendőkön tanácskoztunk, de nem tudtunk határozatra jutni. Minden, a mit tudtunk, csak az volt, hogy még egy láda föld maradt, de hogy ez hol van, azt csak a gróf maga tudta. Ha szándéka elrejtözve maradni évekig, kifoghat rajtunk; és ez alatt! nem, nem, ezt a rettenetes gondolatot nem szabad forgatnom, mert megőrülök. Hála Istennek, Minna alszik, még pedig nyugodtan, álomlátások nélkül. Én magam nem vagyok álmos, de fáradt, halálosan fáradt vagyok. Lefekszem, ne hogy holnap ne tudjak mozogni, mert nem nyugszom addig, a mig

Később. — El kellett aludnom, mert Minna keltett föl. Minna, a ki riadt tekintettel ült föl az ágyban. Jól láthattam, mert égve hagytuk a világot. Egyik kezét a számra tapasztotta, ne hogy fölébredve, szóljak és a fülembé susogta:

— Csitt! a folyosón van valaki!

Én fölkeltem és keresztülmelve a szobán, óvatosan kinyitottam az ajtót.

Az ajtó előtt, egy matrácra végig nyujtózva, de teljesen ébren, hevert Morris Quincey. A kezét intően fölemelve, suttozta:

— Csitt! Feküdjék vissza az ágyba; semmi baj. Egyikünk mindig itt lesz az éjjel. Nem bizunk semmit sem a véletlenre!

Tekintete és gesztusa lehetetlenné tette az ellentmondást, visszamentem tehát és megmondtam Minnának. Ő sóhajtott és a mosolyának mintha az árnyéka suhant volna át szegény, sápadt arcán, a mint karjait a nyakamba füzte és halkán mondta:

— Hála neked Istenem, hogy ily jó és bátor férfiakat rendeltél mellém! — Megkönnyebbült sóhajjal hanyatlott vissza és ismét elaludt. En is lefekszem és alszom, ha lehet, mihelyt jegyzeteimet befejeztem.

Okt. 4.

Minna az éj folytán még egyszer fölébresztett. Ekkorra már jól kialudtuk magunkat mind a ketten, mert már szürkülni kezdett a hajnal. Minna sebtiben mondta:

— Gyorsan hívd ide a professzort. Azonnal látni akarom.

Miért?

Egy ötletem támadt, azt akarom, hogy hipnotizáljon hajnal hasadta előtt, talán meg tudok neki valamit mondani. Siess édes, mulik az idő.

— En az ajtóhoz mentem, akkor már Seward doktor hevert a matracon és engem látva gyorsan fölugrott.

— Valami baj van? — kérdezte ijedten.

— Nem, — feleltem én — de Minna azonnal látni akarja Helsing doktort.

— Megyek és hívom — és ezzel elsietett a professzor szobája felé.

Két, három perccel később Van Helsing a szobánkban volt, Morris és Artur pedig Seward doktorral az ajtó előtt maradtak. Mikor a professzor meglátta Minnát, mosoly váltotta föl arcán az aggodalmat és kezét dörzsölve szólította meg.

— Kedves jó madame Minna, örömmel látom, hogy milyen jóra változott és mit tehetek? miben lehetek szolgálatára? mert hogy nem hiába hivatott ilyen szokatlan órában, az bizonyos.

— Azt akarom, hogy hipnotizáljon. Még pedig most, hajnal előtt, mert érzem, hogy csak most beszélhetek őszintén. Siessen, mert rövid az idő! A professzor szó nélkül intett neki, hogy üljön föl az ágyban. Aztán merőn rá nézve jeleket kezdett csinálni felülről lefelé az arca előtt a levegőben. Minnanéhány pillanatig merően nézett a szemébe. Az én szívem úgy vert, mint egy gözkalapács, mert éreztem, hogy krízis előtt állunk.

Minna szeme lassan lecsukodott, mozdulatlanul ült, csak keblének gyöngye hullámozásáról lehetett látni, hogy él. A professzor még

néhány mozdulatot tett, aztán mereven megállt és én láttam, hogy homlokán nagy csöppekben gyöngyözik a verejték. Minna fölnyitotta a szemét, de mintha nem is az az aszszony lett volna, a ki az előtt. A szeme az ürbe bámult és hangja szokatlanul bus és álmódózónak tetszett. A professzor a kezét föl emelve intett, hogy hívjam be a többieket. Lábujjhegyen jöttek be és az ágy lábánál álltak meg. Minna mintha nem látta volna őket. A csöndet Van Helsing halk hangja szakította meg:

-- Hol vagy?

— Nem tudom.

Néhány pillanatnyi csönd következett. Minna mereven ült, a professzor merőn rásegezte tekintetét, mi többiek pedig alig mértünk lélegzeni. A szoba világosodni kezdett. Van Helsing a nélkül, hogy szemét elfordította volna Minnáról, intett nekem, hogy huzzam föl a függönyt. Megtettem. A hasadó hajnal rózsaszín világa árasztotta el a szobát. Ebben a pillanatban ismét megszólalt a professzor.

— Hol vagy most?

— Nem tudom. Nagyon szokatlan helyen.

— Mit láatsz?

— Nem látok semmit, sötétség van körülöttem.

— Mit hallasz?

— Viz locsogását. Hallom, a mint elsurran mellettem és futtában locsog.

— Akkor hajón vagy.

A felelet gyorsan következett.

— Igen ott vagyok.

— Mit hallasz még egyebet?

— Emberi lábak dobogását, a mint fölöttem szaladgálnak és a horgorylánc csikorgását.

— Mit csinálsz?

— Csendesen fekszem, mintha meghaltam volna! — A hang elhalt, Minna mély lélegzetet vett és szeme lecsukódott.

Ez alatt fölkelte a nap és mi teljes világításban álltunk. Van Helsing Minna vállára tette a kezét és lassan visszanyomta őt a párnái közé. Néhány pillanatig olyan csendesen feküdt mint egy gyermek, aztán egy mély sóhajjal fölébredt és bámulva nézett rajtunk végig. De csakhamar magához tért, megértette a helyzetet, és mohón kérdezte, hogy mit beszélt álmában. A professzor ismételte beszélgetésüket, mire Minna így szólt.

— Akkor egy pillanatnyi vesztegetni való időnk sincs. Morris és Artur az ajtónak indultak, de a professzor nyugodt hangja visszahívta őket.

— Megálljatok barátaim. Az a hajó bárhol van is, horgonyt vetett, a mig madame Minna beszélt. Ebben a pillanatban nagyon sok hajó horgonyoz London városának kikötőjében. Melyiket ezek közül keresik önök? Adjunk hálát Istennek, hogy ismét nyomra akadtunk, noha nem tudhatjuk, hogy hová vezet. Most már tudjuk, hogy miért kapkodta föl a gróf, még Jonathán fenyegető kése alatt is az aranyait. Menekülni akart. Hallják? *Menekülni!* Belátta, hogy már csak egy láda földdel pihenőnek és egy csomó emberrel, a kik mint kopófalka a rókát üldözik, London már nem neki való hely. Fogta az utolsó láda földjét, hajóra vitte és elhagyja az országot. De mi követjük őt. Nézzék, a nap most kél és az egész nap a miénk egészen napszálltaig. Gyerünk fürödni, öltözködni és reggelizni — ez mindnyájunknak jól fog esni és nyugodtan tehetjük, mert már nincsen velünk egy földön a rém. — Minna esdve nézett a professzorra, a mint kérdezte

— De hát miért üldözzük tovább is, ha ugyis eltávozott tőlünk? A professzor kezét a kezébe fogva felelte:

— Most ne kérdezzen tőlem semmit se, majd reggeli után megfelelek mindenre.

Reggeli után Minna ismételte kérdését;

a professzor komolyan nézett rá, aztán szomoruan mondta:

— Most kedves madame Minna, jobban mint valaha követnünk kell őt, ha mindjárt a pokol tornácára kellene is utána mennünk. Minna elsápadva kérdezte:

— De hát miért?

— Azért, mert ő századokig élhet, kegyed pedig csak halandó asszony. Félnünk kell az időt — a mióta torkán viseli a sebet.

Epp csak annyi időm volt, hogy fölfoghattam elájult feleségemet.

XXIV.

Seward doktor fonograf naplója Van Helsing üzenetével.

Harker Jonathánnak. Magának itthon kell maradni a maga kedves jó felesége mellett. Mi többiek elindulunk a hajó keresésére. A mi ellenségünk eltűnt. Visszaindult az ő transzszilvániai várába. Ezt cly bizonyosan tudom, mintha egy tüzes kéz irta volna a falra. Erre már valahogy készülnie kellett és a ládáját közel tartotta, hogy alkalmasan hajóra szállit-hassa. Ezért vitte el a pénzét, ezért sietett annyira, nehogy elfogjuk valahogy a nap-

nyugta előtt. Okos eszével belátta, hogy itt vége a játéknak, azért határozta el, hogy visszatér hazájába. Hajót talált, a mely arra megy, a honnan ő jött és ő erre szállott. Mi most elindulunk megkeresni azt a hajót, és ha megtaláltuk, visszajövünk és elmondunk önöknek mindent. Bátorság barátom, a harc csak most kezdődött és végül nyerni fogunk, oly bizonyosan, minthogy egy Isten van az égben, a ki nem hagyja el az ő gyermekeit.

Van Helsing.

Harker Jonathán naplója.

Október. 4.

Mikor elolvastam Van Helsing üzenetét Minnának a fonografból, szegény asszonyka egészen földerült. Már a bizonyosság, hogy a gróf elhagyta az országot, megnyugtatta őt, és a nyugalommal visszatért az ereje is. A mi engem illet, most, hogy ez a rettenetes veszedelem nincs többé szemtől-szembe velünk, már szinte képtelen vagyok benne hinni. Még a magam borzalmas tapasztalata Drakula várában is csak rég elfelejtett álomnak látszik.

De sajnos, nem kételkedhetem, tünődésem közepett szemem a piros sebhelyre téved

feleségem hófehér homlokán. A mig ez tart, nincs helye a kételkedésnek, Minna és én nem is merünk tétlenül maradni, hát ismét a naplók rendezéséhez fogtunk. A nap munkáközben gyorsabban mulik, mint remélni mer-tem volna; már három óra van délután.

Harkerné naplója.

Október 5. délután 5 órakor. Jelentés tanácskozásunkról. Jelen vannak: Van Helsing, Lord Godalming, Seward doktor, Morris ur, Harker Jonathán, Harkerné.

Van Helsing ur előadta, hogy minő lépéseket tettek a nap folyamán, hogy fölfedezzék, hogy melyik hajón és milyen utirányban menekült Drakula gróf? Minthogy tudtam, hogy Transzszilvániába akar visszatérni, meg voltam róla győződve, hogy a Duna torkolatának tart a Fekete-tengeren keresztül, mert ugyanazon az uton jött is, hát elindultunk megkeresni, hogy milyen hajók indultak múlt éjjel a Fekete-tenger felé. Rájöttünk, hogy csak egyetlen-egy indult ennek az utnak, *Katalin cárné*, a mely innen Várnába és Várnától föl-felé a Dunán halad tovább. Kérdezősködtünk a hajó tulajdonosánál a Katalin cárné iránya és utasai felől, a tulajdonos egy vörös

képü, rekedt hangú, böven káromkodó, de különben egész jó fickónak látszott, a kit Morris néhány ropogós százassal rávett, hogy nekünk felvilágosításokat adjon. Elbeszélte, hogy tegnap délután, úgy öt óra körül sietve közelített a kikötőhöz egy ember; egy hosszú, vékony, sápadt ember, tetőtől talpig feketében és szinte vérben forgó vörös szemmel. Siettében csak úgy szórta a pénzt, hogy gyorsan megtudja, hogy melyik hajó indul a Fekete-tengerre és onnan hova. Néhányan aztán elvezették ő hozzá, a parton álló irodájába, onnan pedig a hajóhoz, a melyre nem akart felszállni, hanem megállott a feljáró deszka végén és kiabált, hogy a kapitány jöjjön ki hozzá. A kapitány, mikor megtudta, hogy jó fizető pasasérral van dolga, hát kijött, de erősen káromkodva és jól megfizettette magának a fáradságát. Ekkor a vékony ember azt kérdezte, hogy hol lehetne szekeret bérelni. Megmondták neki ezt is, ő elindult és nemsokára visszatért, maga hajtott és egy nagy faládát hozott a szekéren. A ládát maga vette le, pedig négyen is alig tudták a hajóra vinni. Sokáig beszélt a kapitánynyal, hogy hova és hogyan helyezték el a ládáját. A kapitány meg is haragudott és hatféle nyelven is káromkodva mondta neki,

hogy legjobb lesz, ha maga bejön és helyre teszi. De ő azt mondta, hogy nem mehet, mert még sok a dolga. A kapitány meghagyta neki, hogy siessen, mert az apály idején indul a hajó. A fekete ember mosolygott és azt mondta, hogy a hajó indulása természetesen a kapitány tetszésétől függ, de ő mégis attól tart, hogy aligha fognak olyan korán indulhatni. A kapitány erre még cifrábban káromkodott, mire a fekete ember meghajtotta magát, köszönt és azt mondta, hogy mindenesetre ott lesz a hajó indulása előtt. Ezzel eltávozott, hogy egyet-mást az utra bevásároljon.

Senki sem ügyelt arra, hogy hova, merre ment, mert egyéb gondjuk akadt — mert csakhamar kitünt, hogy a Katalin Cárné aligha indulhat a kitüzött időben. Vékony pára kezdett emelkedni a folyóról, a mely mindjobban szűrösödött, míg végre áthatlan köd nyelte el a hajót és mindent körülötte. A kapitány hiába káromkodott a legcifrábban; tehetetlenül állott. A víz mindjobban emelkedett és ő már-már azt hitte, hogy elszalasztja az indulásra alkalmas időt. Nem a legbarátságosabb hangulatban volt, a mikor egyszer csak a fekete ember szólal meg a háta mögött és kérdé tőle, hogy hová tétette a ládáját. A kapitány jól körül teremtettéve, azt mondta neki, hogy

menjen a pokolba a ládájával együtt. De a vékony feketeség nem sértődött meg, lement a kormányossal a hajófenékbe és megnézte a ládáját, aztán visszajött a födélzetre és egy darabig álldogált a ködben. Onnan aztán eltűnt, senki sem tudta, hogy hova, igaz, hogy nem is gondoltak vele, mert a köd oszladozni kezdett és csakhamar teljesen kiderült az idő. A hajó elindult és most már jó messze lehet a sik tengeren.

És így kedves madam Minna történik, hogy mi pihenhetünk egy darabig, mert ellenségünk a tengeren van utjában a Duna torkolata felé. A legjobb hajónak is két hétre van szüksége ahhoz, hogy odaérjen. Mi napokig törhetjük a fejünket uti tervünkön. A ládát a hajótulajdonos kijelentése szerint Várnában kell partra tenni és egy Risztics nevű ágensnek, a ki jelentkezni fog érte, által adni. Mi ráérünk az indulással, mert sokkal rövidebb idő alatt teszszük meg az utat szárazföldön vasuttal, mint ő a hajón.

Midőn Van Helsing elhallgatott, én kérdeztem tőle, hogy meg van-e róla győződve, hogy a gróf a hajón maradt? Ő azt felelte, hogy igen a legjobban bizonyítja ezt az én hipnotikus álmomban tett kijelentésem ma reggel. Ujból kérdeztem tőle, hogy igazán

szükségesnek tartja-e, hogy üldözőbe vegyük a grófot, mert én annyira félek attól, hogy Jonathán itt hagy engem, pedig bizonyos, hogy ő is velük megy, ha a többiek elmennek. A professzor határozottan felelte — hogy igenis szükségesnek tartom — nagyon szükségesnek először kegyed miatt, aztán pedig az emberiség érdekében. Ez a szörnyeteg máris kiszámíthatatlan károkat okozott nekünk is, másoknak is. A kegyed életét megrontotta. Bocsásson meg drágám, hogy ezt mondom, de csak azért mondom, hogy meggyőzzem önt. U olyan módon támadta meg kegyedet, hogy még akkor is, ha többé meg nem közelítheti önt, ha életét bármilyen kegyesen és Istennek tetszően éli is végig, halála után olyanná kell válni, a milyen ő. Ennek nem szabad megtörténni és mi meg is esküdtünk arra, hogy mi nem engedjük megtörténni. Elindulunk napkeletnek, mint a hajdani keresztetes vitézek és ha elesünk, hát úgy, mint ők, a jó ügy szolgálatában estünk el, az emberiség javára és Istennek nagyobb dicsőségére.

Ezután általánossá lett a vita, a melyben végre is csak annyit határoztak, hogy legjobb lesz egyelőre egy jót aludni, a sok fáradságra és nyugtalanságra. Holnap reggeli után újra találkozunk és akkor fogunk végleg határozni.

Ma éjjel csodálatosan nyugodtnak érzem magamat, mintha valamely nagy tehertől vagy félelemtől szabadultam volna meg. Talán már gondolatomat nem fejezhettem be, mert a tükörbe pillantva, megláttam a bélyeget homlokomon és tudtam, hogy még mindig tisztátalan vagyok.

Seward dr. naplója.

Okt. 5.

Mindannyian korán keltünk és én azt hiszem, hogy az álm valamennyiünknek nagyon jól esett. Mikor reggelire találkoztunk, sokkal jobb kedvünk volt, mint a milyenről hittük volna, hogy valaha lehessen. A mint az asztal körül ültünk, szinte azon kezdtem tünődni, hogy az elmúlt borzalmas napokat nem álmodtuk-e csupán. Csak a mikor a piros foltra tévedt a szemem Harkerné homlokán, csak akkor hittem el, hogy tényleg megtörtént minden. Egy óra múlva találkozunk itt a dolgozószobámban, hogy utirányunkra nézve határozzunk. És csak egy közvetlen nehézségtől félek és ettől is inkább csak ösztönyszerűen, mint valamely oknál fogva. Nyilván kellene egymással beszélünk és nekem úgy tetszik, mintha szegény Harkerné nyelve

valamely titokzatos módon kötve volna. En tudom, látom, hogy ő neki megvannak a maga eszméi, de vagy nem akarja, vagy nem bírja azokat velünk közölni. Én említettem ezt a gyanumat Van Helsinggel és ő hamarabb ide fog jönni, mint a többiek, hogy beszéljünk a dologról, a mig egyedül vagyunk. Bizonyos, hogyha Harkernét illető ösztönszerű gyanum igaz lenne, akkor óriási nehézséggel, egy ismeretlen veszedelemmel állunk szemtől szemben. Ugyanaz a hatalom, a mely hallgatásra kényszeríti őt, szólásra is kényszeritheti. Nem is merek tovább gondolkozni, nehogy gondolatomban megbecstelenitsem ezt a nemes lelkü asszonyt.

— Később. — Midőn a professzor a többieket megelőzve jött a szobámba, meghánytuk, vetettük a dolgot. A professzor némi habozás után egyenesen a dologra tért.

— Barátom John van valami, a mit először nekünk kettőnknek kell egymással megbeszelnünk. Lehet, hogy később a többieknek is meg kell mondanunk. Madam Minna, a mi kedves jó madam Minnánk változni kezd, hideg borzongás futotta végig tagjaimat, látva, hogy más is osztja szörnyű félelmemet, Van Heisig folytatta :

— Lucy kisasszony körül szerzett szomorú tapasztalataink óvatosságra intenek ben-

nünket. Én jól látom a vampirt jellemző változást madam Minna arcában, most még ugyan nagyon-nagyon csekély, de azért jól látja, a ki figyel. A foga hegyesebb és a szeme gyakran rideg, kemény. De még ez nem minden, figyelje, hogy milyen hallgatag mostanában. Így volt Lucy kisasszony is. Nem beszélt még akkor sem, a mikor leírta, a mit közleni szeretett volna. Már most én attól félek, hogy ha ő nekünk, hipnotikus álmában meg tudja mondani, hogy a gróf mit lát és hall, nem lehetséges-e, hogy a gróf, a ki elsőnek hipnotizálta őt, a ki ivott a véréből és kényszerítette őt, hogy az övét igya, arra is kényszerítheti őt, hogy elárulja neki is, a mit rólunk tud? — Én helybenhagyólag intettem, a professzor folytatta:

— Akkor hát nekünk minden erőnkől meg kell ezt akadályozni, hogy ezt tehessük, tudatlanságban kell őt szándékunk felől tartani, mert a mit nem tud, azt nem árulhatja el. Ez nagyon fájdalmas föladat, nekem legalább nagyon nehezemre esik, de meg kell tenni. Ma, a mint találkozunk, meg fogom neki mondani, hogy be nem vallható okoknál fogva kénytelen leszek őt a tanácskozásainkból kizárni.

Közeledik a tanácskozás ideje, Van Hel-

sing távozott, hogy elkészüljön az össze-
vetelre.

Később. — Mindjárt a gyűlés kezdetén nagy megkönnyebbülést éreztünk, Van Helsing és én. Harkerné az urával izente, hogy nem jön el a gyűlésünkre, jobbnak látja, ha az ő jelenléte nélkül vitatjuk meg a dolgainkat. A professzor meg én összenéztünk, de nem szóltunk semmit sem a többieknek, hanem hozzáláttunk haditervünknek megvitatásához. Van Helsing doktor kezdte a szót.

— A Katalin Cárné tegnap reggel hagyta el a kikötőt. Körülbelül három hét múlva ér Várnára, mi pedig szárazföldön három nap alatt tehetjük meg ezt az utat. E szerint elég, ha 17-én indulunk innen. Még akkor is egy nappal a hajó érkezése előtt helyen lehetünk. Természetesen jól föl kell fegyvereznünk úgy szentelt mint profán fegyverekkel. — Itt Morris szólt közbe.

— Ha jól értettem, a gróf olyan vidékről való, a hol bővében van farkas és megeshetik, hogy előttünk ér oda. Ajánlom, hogy Winchesterseket adjunk fegyvertárunkhoz. Én a Winchesterben bizom legjobban az affajta el-lenséggel szemben. Emlékszel-e Artur, mikor egy csapat utánunk vetette magát Tobolszk

mögött? Mit nem adtunk volna egy-egy ilyen kitünő ismétlő puskáért!

— Jól van, — mondta Van Helsing, legyen Winchester, ha kell. És minthogy úgy tudom, itt már semmi dolgunk sincsen, Várnát pedig egyikünk sem ismeri, hát miért nem indulnánk hamarább. A várakozás itt is, ott is egyformán nehezünkre fog esni. Ma és holnap elkészülhetünk és ha mindennel készen vagyunk, mi négyen utnak indulhatunk.

— Mi négyen? kérdezte Harker egyikünkről a másikra nézve.

— Természetesen, hogy mi négyen! felelte a professzor gyorsan, magának itt kell maradni, hogy gondját viselje a maga kedves kis feleségének. Harker egy ideig hallgatott s aztán sötét hangon szólalt meg.

— A dolognak erről a részéről engedjék, hogy majd reggel beszéljünk. Tanácskozni akarok Minnával. Én azt gondoltam, hogy most volna az ideje, hogy Van Helsing figyelmeztesse őt, hogy ne beszéljen feleségével terveinkről. Jelentősen néztem a professzorra és köhintettem. Ő felelet gyanánt ujját az ajkára tette és elfordult.

Harker Jonathán naplója.

Október 5-dike. Délután. A ma reggeli gyűlés után nem bírtam gondolkozni, Minna elhatározása, hogy nem vesz semmi részt sem dolgaink megvitatásába, gondolkozóba ejtett. És minthogy nem vitathattam meg a dolgot, csak találgathatom az okait. A mód, a hogy a többiek fogadták elhatározásának a hírét, szinte igen különös. Hisz utóljára, mikor a dolog szóba került, úgy egyeztünk, hogy semmit sem titkolunk egymástól. Hiába töröm a fejemet, nem bírom megfejtani a rejtélyt. Minna most alszik, nyugodtan és édesen, mint egy gyermek. Hála Istennek, hogy ilyen édesen tud aludni.

Később. Milyen különös minden, Minna boldog álmát figyelve, magam is szinte megfeledkeztem nyomoruságomról. Esteledett, egyszer csak Minna kinyitotta a szemét és gyöngéden rám nézve szólott:

— Jonathán, szeretném, ha nekem becsületszavadra ígérnél valamit. Olyan ígéretet kérek tőled, a melyet meg nem szeghatsz, még akkor sem, ha én magam térden állva és keserű könyeket sirva könyörögnék érte. Gyorsan ígérd meg, még ebben a pillanatban.

— De Minna, ilyen ígéretet nem tehetek hirtelenében. Ki tudja, jogomban áll-e?

— De drágám, én kívánom és pedig nem magamért kívánom. Megkérdezheted Van Helsing drtort, hogy nincs-e igazam. És ha ő nem helyesli, akkor tégy kedved szerint. Sőt többet mondok, ha később jónak látjátok, hát föloldalak ígéreted alól.

— Igérem! — Mondtam és Minna arca földerült. Így szólt:

— Igérd meg nekem, hogy nem mondasz el semmit sem a gróf ellen szőtt tervetekből előttem, sem szóval, sem célzással, mind addig, míg ez itt van. És ezzel komolyan mutatott a homlokán pirosuló sebhelyre.

— Igérem! — Mondtam én, és úgy éreztem, mintha ettől a pillanattól kezdve válaszfal emelkedett volna köztünk.

Később. Éjfélkor. Minna egész este derült és jókedvű volt, annyira, hogy valamennyien bátorságot vettünk és mintha jó kedve ránk is elragadt volna. Mind korán tértünk nyugvásra. Minna ismét oly édesesen alszik, mint délután. Hál' Istennek, hogy álmában legalább elfelejtheti buját-baját. Bárcsak a példája most is olyan ragadós volna, mint este a jó kedve. Meg fogom kísérteni. Oh be édes volna egy álmoktól ment alvás.

Október 6., reggel. Még egy meglepetés! Minna korán keltett, épp olyankor, mint tegnap, és kért, hogy ismét szólítsam be Van Helsing doktort. Én azt hittem, ismét hipnoztíratni akarja magát, és szó nélkül mentem a doktorért a ki mintha el lett volna készülve a hívásra, mert teljesen felöltözve találtam a szobájában. Azonnal velem jött és a szobába lépve kérdezte, hogy a többiek is jöjjenek-e?

— Nem — mondta Minna nyugodtan — nem szükséges, hogy bejőjjenek. Ön is tudathatja velük, a mit mondani akarok. Nekem önökkel kell utaznom.

Van Helsing épp úgy meg volt lepve, mint én. Egy pillanatnyi szünet után kérdezte:

— De miért?

— Magukkal kell engem vinniük. Nagyobb bátorságban leszek önökkel és önök is velem.

— De miért, kedves madame Minna? Mi olyan veszedelembé indulunk, a mely önre nézve, azoknál fogva, a mik történtek, még sokkal fenyegetőbb.

— Tudom, éppen azért akarok menni; most, a míg a nap kelőben van, megmondhatom önnek, a mire tán később képtelen leszek. Én tudom, hogy a mikor a gróf akarja, nekem mennem kell; én tudom, hogy ha ő azt mondja,

hogy menjek titokba, mennem kell, ha másképp nem lehet, hát alattomban, Jonathán tudta nélkül is. Önök férfiak bátrak és erősek, önök együtt megvédhetnek engem az ellen, a ki talán egyesnek az erejét megtörné. Ezenkívül talán segítségükre is lehetek, mint-hogy ön hipnotizálhat és megtudhat tőlem olyan dolgokat, a miket én magam sem tudok. Van Helsing erre komolyan felelte:

— Madam Minna, kegyed most is, mint rendesen, a legokosabb; ön velünk jön és együtt fogjuk véghez vinni azt, a minek a végbevételére elindulunk.

— Minna nem felelt és midőn hallgatása okát keresve, ránéztünk, vettük észre, hogy ismét elaludt. Még akkor sem ébredt fel, midőn a függőnyt felrántottam és a napfény elözönlötte a szobát. Van Helsing intett, hogy csendesen menjek vele. Az ő szobájába mentünk és néhány perc múlva Artur Seward doktor és Morris ur is odajöttek. Van Helsing elmondta nekik, a mit Minna mondott, aztán folytatta:

— Reggel indulunk Várnába. Immár egy új tényezővel is kell számolnunk és ez madam Minna. Jó, hogy a lelke igaz. Kín volt neki annyit is mondaui, a mennyit mondott, de jó, hogy megtette, mert legalább idején figyelmeztetve vagyunk. Nem szabad időt veszte-

getnünk és Várnában tettekreészen kell lennünk, a mint a hajó megérkezik.

— Tényleg, mit fogunk csinálni, — kérdezte Morris ur lakonikusan. A professzor ur gondolkozott, mielőtt felelt volna.

— Először is a hajóra megyünk és ha meggyőződünk a láda ugyanazonosságáról, egy vadrózsaágot szögezünk a tetejére, mert akkor a vampir el nem hagyhatja, legalább így tartja ezt a babona. És mi kénytelenek vagyunk a babonában bizni. Hajdan ez volt az emberiség hite és ma is a hitben gyökeresik. És azután, ha megleljük az alkalmat, a melyet keresünk, a mikor senki sem lesz közel, hogy lássa, akkor kinyitjuk a ládát és — és akkor minden jóra fordul.

— Én bizony nem várok az alkalomra, — jelentette ki Morris, — hanem ha egyszer szemem elé kerül az a láda, hát kinyitom és elpusztítom azt a szörnyeteget, ha mindjárt ezer ember látja is és ha mindjárt fölakasztanak is érte!

— Én megszorítottam ösztönszerűen a kezét és oly keménynek találtam, mint az acél, azt hiszem, hogy megértette a tekintetemet; remélem, hogy megértette.

— Jó gyerek! — mondta Van Helsing — bátor gyerek. Higyje el édes fiam, hogy

egyikünk sem gyávaságból fog késlekedni. Én csak arról beszélek, a mit tennünk kell. Hanem igazában egyikünk sem tudhatja, hogy mit fog tenni. Hisz közben még ahenyi mindenféle történhetik. Egyelőre legjobb, ha mind-egyikünk rendbe hozza a dolgait, mert egyikünk sem tudhatja, hogy hol és mikor éri élete végét. A mi engem illet, az én dolgaim rendben vannak és minthogy egyéb dolgom nincsen, megyek és beszerezem a jegyeket és egyebeket az utra.

Minthogy nem volt egyéb mondani valónk, elszéledtünk. Én is megyek és rendbe hozom földi dolgaimat, hogy készen legyek minden eshetőségre.

Később. Minden rendben van. Minna lesz, ha túl él, egyetlen örökösöm, ha pedig nem, akkor azok, a kik oly jók voltak hozzánk, osztoznak mindenünkön.

Esteledik, alkonyodik. Minna nyugtalan-sága szembeszökő. Meg vagyok róla győződve, hogy nyugtalanítja valami, a mit napszálltakor föl fog fedezni. A nap kelte és szállta mindennap nagyobb izgalommal jár ráuk nézve, mert mindegyiken valamely fenyegető veszedelemről vagy újabb fájdalomról értesülünk. Mind-ezeket a dolgokat naplómbe jegyzem, minthogy az én drágámnak nem szabad róluk mostaná-

ban tudomást venni: de valamikor hadd olvassa majd ő is.

De csitt! Ő szólított.

XXV.

Seward doktor naplója.

Október 11. este.

Harker Jonathán kért meg, hogy a következőket jegyezzem, mert ő maga nem képes rá, pedig szeretné, ha pontosan és megszakítás nélküli jegyzetei lennének.

Azt hiszem, hogy egyikünk sem volt nagyon meglepetve, mikor fölszólítottunk, hogy valamivel napnyugta előtt Harkernét látogassuk meg. Már valamennyien tudtuk, hogy napkelte és napnyugta rá nézve a szabadság ideje, a mikor idegen befolyás nélkül nyilatkozik meg az akarata. Ez az állapot vagy hargulata vagy egy félórával kezdődik a napkelte vagy nyugta előtt és addig tart, míg a nap vagy teljesen ki nem bukkant vagy le nem tűnt a szemhatár szélén.

Ma este, mikor találkoztunk, kissé zavartnak látszott és mindenféle jelét mutatta a belső küzdelemnek. Nehány perc alatt azonban visszanyerte teljes nyugalma és akkor intett

férjének, hogy üljön mellé a divánra, a melyen hátra dülve pihent és minket is kért, hogy a székünket közelebb huzzuk hozzá. A férje kezét a kezébe fogva kezdte:

— Ma talán utóljára vagyunk itt együtt teljes szabadságban. Azt tudom édes, hogy te mindig velem lész, a legvégsőig. — Ezt a férjének mondta, a kinek a keze szorosabbra fogta az övét. — Holnap reggel indulunk a föladatunkra és Isten tudja mi vár ránk. Önök oly jók, hogy engem is magukkal visznek. Én tudom, hogy mind azt, a mit bátor és komoly férfiak tehetnek egy szegény gyöngé asszonyért, a kinek tán a lelki üdve forog kockán, önök meg fogják tenni. De jusszon eszükbe, hogy én már nem vagyok olyan, mint önök. Méreg van a véremben, a lelkemben, a mely pusztit, a melytől el kell pusztulni, ha valamiképpen meg nem szabadulok. Én jól tudom és önök is tudják, hogy ha meghalnék, hát önök megszabadithatnák halhatatlan lelkemet, valamint megszabadították a szegény Lncyét. Megmondom hát önöknek nyiltan, most, a mig még beszélhetek, hogy mit kívánok önöktől, mert ebben a dologban nem szabad a köztünk legcsekélyebb kétségnek vagy félreértésnek támadni. Meg kell, hogy ígérjék nekem együtt és egyenként, még

te is szeretett férjem, hogy ha elérkezik az ideje, hát megölnek engemet.

— És mikor lesz annak az ideje? — a kérdő hang Morrisé volt, de halk és vontatott volt a szava.

— Akkor, a mikor meglesznek győződve arról, hogy annyira megváltoztam, hogy jobb meghalnom, mint élve maradnom. Ha aztán testem halott, akkor pillanatnyi haladék nélkül keresztülverik rajtam a szabadító karót és levágják a fejemet, egy szóval, megtesznek mindent, a mit szabadításomra szükségesnek látnak.

Morris volt az első, a ki fölállt, az asszony elé lépett, letérdelt, megfogta a kezét és ünnepiesen mondta:

— Én csak egy fáragatlan fickó vagyok, de esküszöm önnek mindenre, a mi szent és nekem drága, hogy nem fogok vonakodni a ránk szabott kötelesség teljesítésétől, ha valaha elérkeznék az ideje.

— Én igaz, jó barátom! — volt minden, a mit az asszony sebesen hulló könnyei közt mondani tudott, míg lehajolva, megcsókolta a fiatalember kezét.

— Én is esküszöm ugyanazt, drága jó madam Minna — mondta Van Helsing.

— És én is — szolt Artur és mindegyik térdelve mondta el esküjét. Én magam is követtem őket. Végre a férje fordult feléje sápadt arccal és merev szemmel s kérdezte: És nekem is meg kell ezt a rettenetes fogadást tennem, feleségem?

— Neked is drágám, neked sem szabad vonakodni. Te állsz hozzám legközelebb, te vagy a legdrágább, te vagy az én egész világom. És most még egy intő szót, egy intő szót, a mit soha sem szabad elfelejtened: ez az idő, ha valaha elérkezik, hirtelen és váratlanul érkezhetik és ebben az esetben nem szabad időt veszteni, nem szabad az alkalmat halogatni. Lehet, hogy akkor, a mikor az az idő elérkezik, én már, de sőt bizonyos, ha az idő elérkezik, hogy én már szövetségben leszek ádáz ellenségtekkel ellenetek.

Harker Jonathán naplója.

Október 15. Várna. Londont 12-én reggel bagytuk el, ugyan az éjjel Párisba értünk és elfoglaltuk megrendelt helyünket, a keleti expresz vonaton. Ejjel-nappal utaztunk és ma öt óra tájt értünk ide. Artur azonnal s konzulátusra ment, megnézni, kogy nem kapott-e táviratot, mig mi, többiek ide jöttünk a ho-

telbe. Hála Istennek Minna jól érezte magát, erősödik és a színe is kezd visszatérni. Nagyon sokat alszik, az uton csaknem folyton aludt; de napkelte és nyugta előtt nagyon éber és élénk és Van Helsing ilyenkor rendszeren hipnotizálni szokta. Mindig azt kérdi tőle, hogy mit lát és hall. Az elsöre azt feleli:

— Semmit, minden sötét körülöttem, — a másodikra pedig ezt:

— Hallom a hullám törését a hajó oldalán és a víz rohanását. Hallom a szél süvöltését. — Nyilvánvaló, hogy a *Katalin* cárné még mindig a tengeren van, Várna felé sietve utjában. Artur lord éppen most tért vissza, négy telegramot kapott, egyet minden napról mióta elutaztunk és mindegyikben ugyanazzal a hírrel, hogy a hajóról még sehonnan semmi tudósítás nem érkezett a tulajdonosához. Artur tudniillik úgy intézkedett, mielőtt elhagyta volna Londont, hogy ügynöke mindennap küldjön neki táviratot arról, hogy érkezett-e tudósítás a hajóról vagy nem.

Megebédeltünk és korán lefeküdtünk. Holnap a vicekonzulhoz megyünk engedelmet kérni, ha lehet, hogy a hajó érkezése után azonnal a földézetére mehessünk. Van Helsing azt mondja, hogy nagy szerencse volna ránk nézve, ha napkelte és nyugta közt mehetnénk

a hajóra. A gróf, még ha denevér alakját ölténé, sem repülhetne keresztül a maga akaratóból a folyó vizén. És minthogy emberi alakot nem mer öltetni, nehogy gyanut keltsen, hát kénytelen lesz a ládában maradni. Tehát ha napkelte után mehetünk a hajóra, akkor kezünkben van, fölnyithatjuk a ládát és elbánnhatunk vele, mint szegény Lucyval, mielőtt fölédredhetne. A hajósokkal és tisztviselőkkel nem hinném, hogy sok bajunk lenne. Hál' Istennek! ez olyan ország, a hol vesztegetéssel mindent el lehet érni és mi böven el vagyunk látva pénzzel.

Október 16.

Minna jelentése mindig ugyanaz, locsogó hullámok, suhogva rohanó víz, vaksötétség és kedvező szelek. Nyilván jókor érkeztünk és készen várjuk a *Katalin cárnét*. A Dardanellákon nem jöhet át, hogy hirt ne kapjunk róla.

Október 17.

Minden rendben van a gróf fogadására, a mint megérkezik utjáról. Artur jelentést tett a hatóságnál, hogy *Katalin cárnén* egy láda érkezik, a mely alighanem lopott jószágot tartalmaz, annak a kipuhatólására jöttünk; és engedelmet csikart ki tőlük, hogy a saját felelősségére fölnyittathassa. A hajó kapitányának

szóló rendeletet kaptunk és egy másikat a beérkező hajók terhét átvevő ügynökséghez, a melyben meg volt hagyva, hogy mindenben kezünkre járjanak. Már meg is határoztuk, hogy miképpen járunk el, ha a ládát kinyitattjuk. Ha a gróf benne lesz, Van Helsing és Seward doktor bánnak el vele. Morris, Artur lord és én pedig örökösünk, hogy meg ne zavarják őket. Van Helsing azt állítja, hogy a gróf teste, ha sikerül vele elbánni, csakhamar porrá omlik össze. Ebben az esetben semmi nyoma sem marad tettünknek, ha esetleg gyilkosság gyanújába keverednénk. De még ha nem így volna is, nem tágitanánk eltökélt szándékunktól és talán valamikor ezeknek a jegyzeteknek a tanúságament meg bennünket az akasztófától. Kötőkön nem hagyunk, csak hogy végrehajthassuk szándékunkat. Megegyeztünk a tisztviselőkkel, hogy külön hirmondóval értesítenek bennünket abban a pillanatban, a mint a *Katalin cárné* érkezését jelzik.

Október 24.

Egy egész hete a várakozásnak. Minden nap érkezett távirat, mindig ugyanazzal a tartalommal: Semmi hír a hajóról. Minna reggeli és esteli hipnotikus felelete mindig az: Locsogó habok, rohanó víz, csikorgó árboc.

Távirat — okt. 24.

*Smith Londonból lord Godalming Arturnak
Várnában.*

Katalin cárnét jelentik a Dardanellák-ról.

Seward doktor naplója.

Október 25.

Mennyire hiányzik a fonográfom! Roppant szokatlan nekem tollal írni; de Van Helsing azt mondja, hogy muszáj. Tegnap egész neki vadultunk az izgalomtól, a mikor Artur telegramja érkezett Londonból. Közülünk csak Harkernén nem látszott az izgalomnak legcsekélyebb jele sem. De ezt nem is csodálom, mert előtte lehetőleg titkoltunk mindent és még izgalmunkat is igyekeztünk palástolni. Régebben azért bizonyosan észrevett volna valamit, ha még úgy titkolóztunk volna is előtte; de ebben az irányban ugyan megváltozott az utolsó három hét óta. Álomkór-sága fokozódott és noha erős és egészségesnek látszik és a színét is meglehetősen visszanyerte, Van Helsing és én nem vagyunk vele megelégedve. Gyakran beszélünk róla egymással, de a többieknek nem szoltunk egy szót sem. Hisz szegény Harkernek megszakadna

a szive, vagy legalább is teljesen megtörne férfias erélye, ha csak sejtené is aggodalmunkat. Van Helsing azt mondja nekem, hogy hipnotikus álma alatt folyton vizsgálja a fogát, mert a mig ez élesedni nem kezd, addig nem veszedelmes a változása. Ha majd elváltozásának ezt a jelét tapasztaljuk, akkor érkezett a cselekvés ideje — mi tudjuk mind a ketten, hogy mit értünk ez alatt, de még egymásnak sem merjük nyíltan megmondani.

A Dardanelláktól vagy huszonnégy óra alatt érhet ide a *Katalin cárné*, tehát holnap reggelre várjuk. Korán fekszünk, mert éjfél után egy órakor talpon akarunk lenni, nehogy elszalaszszuk.

Október 25. délben. Semmi újabb hír a hajóról. Harkerné hipnotikus kijelentése ma is a rendes. Lehet tehát, hogy minden pillanatban kaphatunk hirt. Mi férfiak mind lázban vagyunk az izgatottságtól, Harkert kivéve, a ki nyugodt; a keze hideg mint a jég és egy órával ezelőtt azon kaptam, hogy egy hosszú, hegyes tört, a melyet mindig magán hord, fent élesre.

Van Helsing és én, ma nyugtalankodtunk Harkerné miatt. Dél felé mély letargikus álomba merült, a mely sehogy sem tetszett egyikünknek sem. Egész délelőtt oly nyug-

talanul izgatott volt, hogy eleinte örültünk az álmának. De mikor a férje fölemlítette, hogy oly mélyen elaludt, hogy nem bírja öt fölkelteni, hát fölmentünk a szobájába, hogy megnézzük. Oly nyugodtan lélegzett és oly rózsás volt a színe, hogy megegyeztünk abban, hogy nem költögetjük, hadd aludjék, az álom úgy látszik, a legjobb orvossága.

Később. Jól tettük, hogy nem zaklattuk. Nehány órai mély álom után teljesen felüdvülve friss jó kedvvel ébredt föl. Napnyugtakor megtette rendes hipnotikus jelentését. Akárhol járjon is a fekete tengeren a gróf, a végzetébe rohan. Remélem, hogy végpusztulásába!

Október 26.

Ismét elmúlt egy nap és semmi hír a *Katalin cárnéről*. Pedig már itt kellene lenni. Hogy még mindig uton van *valamerre*, az nyilvánvalónak látszik, mert Harkerné jelentése, napkelte és szálltakor még mindig ugyanaz. Lehetséges talán, hogy ködök akasztják meg futásában a hajót, nem szabad az örszemről tágitanunk, mert minden pillanatban jelezhetik az érkezését.

Október 27. délben. Nagyon különös, még mindig semmi hír a hajóról, a melyet várunk. Harkerné jelentése tegnap este és ma reggel

a régi: — locsogó hullám és rohanó viz, — noha ezuttal hozzá tette, hogy „a hullámozás igen gyöngye.“ A londoni telegramok változatlanul azt jelentik, hogy „semmi újabb hír a hajóról“. Van Helsing roppant aggodalmas és épp az imént mondta nekem, hogy attól fél, hogy a gróf elmenekült.

Jelentősen tette hozzá: — Nem tetszett nekem sehogy sem madama Minna letargikus álma. A lélek és elme csodálatos dolgokra képes ez ilyen önkivületi állapotban.

— Én éppen tovább akartam őt kérdezni, de bejött Harker; és a professzor intően emelte föl kezét. Ma este megkísértjük, hogy nem kényszeríthetjük-e világosabb beszédre hipnotikus álmában.

Távirat. — Október 28.

*Smith — London. Lord Godalming Arturnak —
Varna.*

Katalin cárné érkezését jelentik ma déli egy órakor Galatzból.

Seward doktor naplója.

Október 28.

Mikor a távirat a hajónak Galac-ba érkezését jelentette, azt hiszem, hogy egyikünk sem volt annyira megrendülve, mint várni lehetett volna. Igaz, hogy nem tudtuk, hogy honnan jö a csapás, de azt hiszem, hogy valamennyien el voltunk készülve arra, hogy valami különösnek kell történni. Van Helsing égnek emelte a két kezét, mintha a mindenhatóval akarna pörölni, de szót sem szólt, csak állt kemény zord arccal. Godalming Artur elsápadt és zihálva szedte lélegzetét. Én magam olyan voltam, mint a kit jól fejbe ütöttek; és egyikről a másikra bámultam szó nélkül. Morris rántott egyet az övén, azzal a gyors mozdulattal, a melyet régenről oly jól ismertem és a mely veszedelmet jelentett az ellenfélre. Harkerné halásápadtra vált, homloksebe csak úgy tüzelt, de csak néma imára kulcsolta kezét és szemét az égre emelte. Harker mosolygott — tényleg mosolygott — sötétén és keserűen, mint a reményt vesztettek szoktak; de ugyanakkor mozdulata meghazudtolta mosolyát, mert keze önkénytelen és övébe rejtett tör markolatát kereste. — Mikor

indul a legközelebbi vonat Galac-ban — kérdezte Van Helsing.

— 6 óra 30 perckor holnap reggel! — Mind meglepetten bámultunk, mert a feleletet Harkerné adta.

— Honnan tudja kegyed? — kérdezte Artur.

— Tudtam, hogy abban az esetben, ha Drakula várába kellene mennünk, Galacnak visz az utunk, vagy legalább is Bukaresten keresztül, hát előre tanulmányoztam a kalauzt. Sajnos, hogy csak ez az egy vonat indul arra felé, a melyet említettem.

— Csodálatos asszony! — mormogta a professzor.

— Nem rendelhetnénk külön vonatot? — kérdezte Artur. Van Helsing fejtét rázta: — Félek, hogy nem. Ez nem olyan ország, mint az ön hazája, vagy az enyém. Még ha esetleg kapnánk is különvonatot, aligha érkeznek az is a rendes vonat előtt oda. Különben készülnünk is kell. Maga Artur barátom menjen a vasutra és váltsa meg jegyeinket holnapra. Maga Jonathán barátom menjen a hajóügynökséghez és szerezzen engedelmet, hogy a hajót Galacban épp úgy megnézhessük, mint itt megnéztük volna. Maga Morris a konzulhoz megy és ajánlólevelet kér tőle kollegájához

Galacban, hogy semmi akadály ne gördüljön az utunkba. John itt marad madame Minnával és velem és tanácskozni fogunk. Legalább, ha kosáig elmaradnak, nem baj, mert itt vagyok én, hogy naplementekor kikérdezzem madame Minnát.

— Es én pedig, — mondta Harkerné vidámabban, mint eddig bár mikor — iparkodni fogok minden tölem telhető módon, hogy hasznossá tegyem magamat, gondolkozni és irni fogok önök helyett, mint ezelőtt. Különös, mintha valamely suly emelkednék rólam és én sokkal könnyebbnek és szabadabbnak érzem magamat, mint eddig. A három fiatal ember boldogan vette tudomásul a fiatal asszony jelentőségteljes szavait, de Van Helsing és én, egymásra nézve aggodalmas pillantást váltottunk. Hanem azért egyelőre nem szóltunk.

Mikor a három férfi elindult dolgára, Van Helsing kérte Harkernét, hogy hozza le a naplójegyzeteket és keresse ki belőlük férjének Drakula várára vonatkozó részletét. Az asszony távozott, hogy elhozza; alig záródott be mögötte az ajtó, a professzor így szólt hozzám:

— Egy és ugyanazt gondoljuk! szóljon nyiltan!

— Van valami változás Harkernében. De alig merem magamat a reménynyel kecsegtetni, annyira félek, hogy csalódnám.

— Ugy van. Tudja-e miért küldtem el őt a kéziratokért?

— Nem tudom! — ha csak nem azért, hogy egyedül maradhasson velem.

— Csak részben van igaza barátom John, csak egy kis részben. Mondani akarok magának valamit. És oh barátom John, én rettenetes sokat kockáztatok, de azt hiszem, hogy így helyes. Mikor madam Minna az imént olyan csodálatosan nyilatkozott az utirányáról, egyszerre világosság támadt bennem. Ez előtt három nappal, mikor olyan feltűnő álmokórság vett rajta erőt, a gróf elküldte hozzá a szellemét, vagy pedig oda rendelte magához az övét és így tudta meg, hogy mi történik, és hogy mi itt vagyunk. Azért menekült el előlünk. Most már nincs szüksége az asszonyra, legalább azt hiszi, hogy nincs. Azért kiejtette őt a hatalmából, hogy ne jöhessen többé hozzá; de csitt, itt jön madam Minna, egy szót se előtte az ő multkori mély álmáról. Ő maga nem tud róla és kétségbe ejtené, ha megtudná, hogy ő árult el bennünket. John barátom, mi borzasztó bajban vagyunk, én fé-

lek, a hogy eddig még nem féltem. De csitt, itt van az asszonyka.

Öreg pfesszorom annyira izgatott volt, hogy csak nagynehezen szedte össze önuralmát, mire Harkerné derülten mosolyogva jött a szobába. A mint bejött, átadott egy csomó irást Van Helsingnek, az öreg ur komolyan lapozgatott benne és arca olvasás közben földerült. Végre a kezében tartva a papirokat, így szólt:

— Barátom John, a ki már olyan sokat tapasztalt és magának kedves madam Minna, a ki még olyan fiatal, fölolvassam most, a mit Jonathán valamikor ide irt. Gondolkozzanak rajta és lássuk, hogy hárman minő eredményre jutunk: „Nem ez a Drakula volt-e, a ki inspirálta fajának azt a másik sarját, a ki egy későbbi korban ismét és ismét a törökre vitte hadait a Dunán keresztül. A kit ha levertek, visszatért újra és újra, még ha csak egymaga menekült is haza a vészes csatából, mert tudta, hogy végre mégis csak az övé a győzelem!”

— Mit mond ez nekünk? nem sokat? Nem! A gróf legalább azt hitte, hogy nem és azért beszélt olyan szabadon. Nekem sem tűnt föl mindjárt. Önöknek sem. Nekem is csak most ötlött föl, hogy ez mit jelenthet.

Nem értik. Nos, majd én megmagyarázom. Először is tanulmányozták-e valaha a bűn filozofiáját? *Igen és nem.* Ön John, igen, mert ez hozzá tartozik az elme kórtanhoz; kegyed madame Minna nem, mert önnek soha semmi köze nem volt hozzá. Minden gonosztevőnek meg van egy bizonyos sajátsága és az oly egyforma minden országban és minden időben, hogy még a rendőrség is, a mely nem sokat tud a filozófiához, tapasztalatból tudja, hogy ez úgy van. A gonosztévő, a ki mintegy végzetszerűen vétkezik, mindig egy és ugyanazt a gonosztettet fogja elkövetni és soha sem esik más bűnbe. Az ilyen gonosztevőnek az elméje nincs tökéletesen kifejlődve. Okos, fűrfangos és ravasz, de az esze azért csak gyerekész. Már most ez a mi gonosztévőnk is végzetszerűen az, de ő is csak gyerekésszel dolgozik. Ah! a szeméből látom kedvesem, hogy maga már megértett. Mert Harkerné szeme szikrázott és örömebe tapsolt a kezével. A^r professor folytatta :

— Na most hát beszéljen, mondja meg nekünk száraz tudományon rágódó férfiaknak, hogy maga mit lát azzal a ragyogó két szemével — ezzel megfogta Harkerné kezét és tartotta, a mig beszélt. Az ujjai önkéntelenül az ütőért keresték és tartották az egész idő alatt.

— A gróf, fejtegette Harkerné, gonosztevő a gonosztevők sajátságával, tehát tökéletlenül kifejlődött agyvelővel. Így, ha bajba kerül, csak egyféle, régtől fogva megszokott módon segít magán. A multjáról nyomra akadhattunk, mert az egy lap, a mit a saját elbeszélése nyomán ismerünk belőle, tudatja velünk, hogyha ezelőtt bajba jutott, visszatért a saját szülőföldjére, abból az országból, a mely ellen hadakozott és otthon ugyszólván pihenés nélkül készült el újra egy újabb erőfeszítésre. Ujra és újra visszatért az ellenséges földre, jobban elkészülve a föladatára és végre nyert. Így jött Londonba is, hogy egy új országot foglaljon, de leveretett és midőn a siker minden reménysége oda volt, sőt az életét is veszedelem fenyegette, visszamenekült tengereken keresztül régi hazájába, épp úgy, mint hajdanában Törökországból menekült a Dunán keresztül.

— Helyes, nagyon helyes, maga kis okos asszony, mondta Van Helsing elragadtatva, a mint lehajolt, hogy megcsókolja Harkerné kezét. Aztán felém fordulva oly nyugodtan, mint ha betegszobában konzultáltunk volna, jegyezte meg.

— Csak hetvenkettőt ver, a sok izgatottság dacára újra remélni kezdek.

Ezzel ismét Harkernéhez fordulva, biztatta.

— De folytassa kérem, látom, hogy még több mondani valója is van. Ne féljen semmit sem, John és én tudjuk. Beszéljen nyíltan és tételelem nélkül.

— Meg fogom kísérleni, de megbocsátának, ha tán kissé önzőnek látszom.

— Nem baj, csak legyen önző, mi is csak mind magára gondolunk.

— Jó, hát folytatom; tehát a grót, mint hogy gonosztévő, hát önző is, minden cselekedetének a rugója merő önzés. Csak egy cél felé igyekszik, de ennek az elérésében könyörtelen. Most is, mint hajdanában, csak a biztosságára gondol és semmi egyébbel nem törődik. Önzésében lazította meg borzasztó hatalmának, a melyet akkor éjjel nyert rajtam, a kapcsait. Én érzem, éreztem mindjárt, hála érte a jó Istennek, a ki megkönyörült rajtam. A lelkem szabadabb, mint bármikor, azóta a borzalmas eset óta. És csak az az egy félelem üldöz, hogy vajjon álmomban nem használta-e föl fölöttem való hatalmát, a saját önző céljaira. A professzor fölállt.

— Igenis, hogy fölhasználta önt és azért hagyott itt bennünket Várnán, míg a hajót, a mely vitte őt, ködben és szélben kergette

Galacig, a hol nyilván azt hitte, hogy elmene-
külhet előlünk. Azt gondolja nyilván, hogy
mivel megszabadította magát kegyedtől, hogy
mi nem tudhatjuk meg kegyed által, hogy ő
hol jár és mit csinál. Pedig ebben téved. Az
a borzasztó vérkeresztség, a melyben kegyedet
részesítette, képessé teszi önt arra, hogy gon-
dolatban kövesse őt, valamint eddig napkelte
és napnyugtakor követte, mert akkor az én
akaratomnak engedelmeskedék és nem az övé-
nek. Eanélfogva nekünk módunkban lesz őt
föltalálni és haladéktalanul indulunk is utána.
Barátom John, ez az óra fontos volt ránk
nézve, mert megvilágosította utunkat. Irja le
mindezt, hogy a mikor a többiek visszatérnek,
velük is közölhesse.

A professzor parancsának engedelmes-
kedve, leírtam mindent, a míg a többiek vissza-
tértek.

XXVI.

Seward doktor naplója.

Október 29.

A következőket a vonaton írom Várná-
tól Galacig. Tegnap este napnyugta előtt
mind együtt voltunk. Valamennyien tēhetsé-
günk szerint eleget tettünk a ránk bizottak-

nak és mindent elkészítettünk az utra. A rendes időben Harkerné elkészült a hipnotikas álomra, de ez uttal Van Helsingnek nagyobb megerőltetésébe került a rendesnél, hogy őt elaltassa. A professzornak máskor első kérdésére meg szokott felelni, de ez utból a professzornak ismételten és kemény hangon kellett kérdezni, míg végre felelt.

— Nem látok semmit, csöndesen vagyunk, nincsen hullámverés, csak sebes víz gyors futását hallom. Hallom az emberek hangját közel és távol a mint egymásra kiáltanak. Hallom az evező csikorgását, puska lövést is hallok, többszörösen ismétlődő vizshanggal. Lábdobogást hallok a fejem fölött. Kötelek és láncok hurcolását. Mi ez? Mintha világosodnék. Érzem a szellő suhanását az arcomon.

Ezzel elhallgatott ; gyorsan, ösztönszerűleg fölemelkedett a diványról, a melyen feküdt és fölemelte mind a két kezét, a tenyerét fölfelé fordítva, mintha valamely súlyos tárgyat emelne. Van Helsing és én jelentősen néztünk egymásra. Morris is fölhuzta szemöldeit és élesen nézett az asszonyra, míg Harker keze önkéntelenül a töre markolata után nyult. Hosszu szünet következett. Egyszer csak Harkerné fölnyitotta a szemét, fölült és a legszivesebb hangján mondta :

— Senki sem akar egy csésze teát, hisz mind olyan fáradtak és szomjasok lehetnek. Ezzel feleletet sem várva, elsietett. Alig tette be maga után az ajtót, Helsing szólt :

— Látjátok barátaim. U közel van a földhöz, kiszállt a ládájából, hanem azért még nem ment partra. Éjjelre csak elrejtőzhetik valamerre, de ha nem viszik a partra, vagy a hajó nem érinti a partot, akkor nem léphet szárazföldre. Ha a hajó éjjel érne partot, akkor ő alakot változtatva, a partra ugorhatna vagy repülhetne, mint Witby-ben tette. De ha fölkel a nap, mielőtt ő partra juthatna, akkor már csak úgy szabadulhat, ha kiviszik ; hát ha ez éjjel nem sikerül neki hajnal előtt menekülni, akkor a holnapi nap elveszet rá nézve és mi az esetben még jókor érkezünk.

Többet nem beszélhattünk a dologról, hát nyugodtan vártunk hajnalig, hogy Harker-nétől tán megtudunk még valamit.

Mikor elérkezett az ideje, aggodalmasan lestük Harkerné minden szavát. Nagyon nehezen merült hipnotikus álmába és mire végre elaludt, oly rövid volt az idő a nap teljes fölkeltségig, hogy van Helsingnek alig sikerült egy pár szót kicsikarni belőle.

— Minden sötét, a víz locsogását egy szinben hallok magammal, ezen kívül csikor-

gást, mintha fa, fához vágódnék, Ezzel elhallgatott, mert a fölkelő nap piros fénye lövelt be az ablakon. Most már várunk kell estig.

És így siettünk, telve nyugtalansággal Galac felé. Hajnali két és három óra közt kellene oda érnünk, de már Bukarestig három órát késtünk, hát csak jóval napkelte után érhetünk oda. E szerint még két hipnotikus hirt kapunk Harkerné utján.

Később. A nap nyugta jött és ment. Harkerné még nehezebben engedett a hipnotikus befolyásnak, mint reggel. Attól tartok, hogy gondolat olvasó hatalmát a gróffal szemben éppen akkor veszíti el, mikor legnagyobb szükség van rá. Mikor végre meg is szólalt szavai talányszerűek voltak.

— Valami kimegy innen, mint hideg szelet érzem magam mellett elsuhanni. Hallok nagy távolból zavaros hangokat, mintha emberek beszélnének idegen nyelven. Vizesés dörögését, farkasok üvöltését hallom.

Elhallgatott, és megrázkódott. Nem szólt többet, a professzor hiába kérdezte a legparancsolóbb hangon. Mikor fölébredt, dideregve fázott, és ki volt merülve. Nem emlékezett semmire sem, de kérdezte, hogy mit mondott és a mikor megmondták neki, sokáig hallgatógton tünődött rajta.

Október 30. 7 óra reggel. Közeledünk Galachoz. A napkeltét aggodalmasan vártuk. Van Helsingnek, noha jókor hozzá fogott, csak egy pillanattal napkelte előtt Harkernét elaltatni. Azonnal hozzá fogott a kérdéshez és a felelet is rögtön következett:

— Minden sötét. A vizet hallom velem egy szinben suhogni és fát a fához dörzsölődve csikorogni. Marhák bögését hallom a távolból. Még valami különös hangot is hallok, mintha . . . elhallgatott és arca elfehéredett.

— Tovább! tovább! Beszéljen, parancsolom! — kiáltotta a professzor kétségbeesett hangon. De a kelő nap piros fénye árasztotta el Harkerné arcát és ő felnyitotta szemét, a legszendébb hangon és látszólag a legnagyobb egykedvűséggel mondva valamennyiünk meglepetésére.

— Oh professzor, mit kíván olyat, a miről ugy is tudja, hogy nem tehetem meg? Én semmire sem emlékszem. — Aztán elámult arcunkat látva, kérdezte:

— Mit mondtam? Mit csináltam? Én semmire sem emlékszem, csak arra, hogy itt fekve, félálamban hallottam, a mint a professzor mondta „tovább! tovább! beszéljen parancsolom!” — Olyan különösnek tetszett,

hogy olyan hangon beszél velem, mintha rossz gyerekek volnék.

Futyül a vonat, Galacban vagyunk.

Harkerné naplója.

Október 30.

Morris ur hozott a hotelbe, a hol szobáink meg voltak rendelve, mert őt nélkülözhettték legjobban, tekintve, hogy ő az egyetlen köztünk, a ki semmiféle idegen nyelven nem beszél. Lord Godalming a konzulátusra, Jonathán és a két doktor pedig a hajó agenturára mentek a *Katalin cárnéről* tudakozódni.

Később. Godalming elsőnek tért vissza. A konzul beteg, egy hivatalnoka fogadta és a legnagyobb előzékenységgel ajánlotta, hogy megtesz minden tőle telhetőt a kedvünkért.

Harker Jonathán naplója.

Okt. 30.

Kilenc órakor reggel Van Helsing, Seward dr. és én, elmentünk a kikötőbe, a hol az agenturán igen szívesen fogadtak és azonnal a Dunán horgonyzó *Katalin cárné* fedélzetére kísérték bennünket. Fölkerestük a kapitányt,

valami Danelson nevű ur, a ki az utjáról beszélve, azt mondta, hogy életében sem volt még ilyen kedvező szele.

— Mondhatom — beszélte, hogy már szinte félni kezdtünk, hogy valahogy megke-serülteti velünk a sors a szerencsénket, nehogy elbizzuk magunkat. Mert nem tiszta dolog, olyan széllal futni Londontól a Feketetengerig, mintha az ördög a maga hasznáért fujna a vitorlába. Az egész idő alatt nem tudtunk semmit sem látni. A mint közel értünk hajóhoz, kikötőhöz vagy parthoz, hát olyan köd szállt körülöttünk és jött velünk, mindaddig, még el nem hagytunk mindent, mintha csak meg lettünk volna babonázva. Mindaddig, míg a Dardanellákhoz nem értünk, a hol várjunk kellett, a hajózó engedélyre, nem láttunk sem hajót, sem embert, sem semmit. A mikor elhagytuk a Boszporuszt, az embereim már morogni kezdtek. Volt közöttük néhány román, azok hozzám jöttek és kértek, hogy engedjem meg, hogy a tengerbe dobjanak egy nagy ládát, a melyet egy furá öreg ember bizott ránk, mikor már épp indulni akartunk Londonból. Láttam már akkor is, hogy gyanus szemmel nézik az idegent és valahányszor meglátták, két ujjal mutattak feléje, hogy az ígézet ellen biztosítsák magukat. Mondhatom, hogy nevetségesen babo-

násak ezek az idegen matrózok. Persze, hogy én a dolgukra küldtem őket. Igaz, hogy a mikor mindjárt azután megint olyan sűrű köd fogott bennünket körül, hát magam is egy kicsit gyanakodni kezdtem, csakhogy nem éppen a ládára. Mentünk, uram, mentünk mint a szél öt napig, de semmit sem láttunk a ködben. Mondok, már nyilván oda jutunk, a hova az ördög visz bennünket. Azért nem mondom, hogy nem vigyáztunk volna, de bizonyos, hogy kitünő szelünk, mély vizünk, szerencsés utunk volt az egész idő alatt és mikor két nappal ezelőtt a kelő nap eloszlatta a ködöt, éppen szemközt találtuk magunkat a Dunán Galaccal. A románok egészen neki vadultak és követelték tőlem, hogy azt a ládát hozsam föl és dobassam a folyóba. Furkos botta! kellett őket észretéritenem és mire az utolsó is a fejét fogva elkotródott a fedélzetről, hát meggyőztem őket arról, hogy akár meg van babonázva, akár nem, a megbizóim által átadott jószág jobb helyen van az én kezemben, mint a Dunafenekén. Ők a ládát már fel is hurcolták a fődélzetre, hogy engedelmemmel azonnal a vízbe dobják és minthogy rajta állt: Galac via Várna, hát ott is hagytam, hogy kéznél legyen, ha érte jönnek. Aznap nem sokra men-

tünk a kirakodással és ott kellett horgonyoznunk éjszakára, de másnap korán reggel vagy egy órával napkelte előtt egy ember jött a hajóra, irott megbizással Angliából, hogy átvegyen tőlem egy bizonyos Drakula gróf számára föladott ládát. Ez volt az a bizonyos láda és én örültem, hogy megszabadultam az átkozott jószágtól, mert már csakugyan magam is nyugtalankodni kezdtem miatta.

— Hogy hívták azt az embert, a ki a ládát elvitte, kérdezte Van Helsing leküzdött izgalommal.

— Azonnal megmondom, felelte a kapitány és a kabinjába ment egy, a láda átadását igazoló elismervényért, a mely alá Hildesheim Imanuel volt írva. Cime: Burgen-utca 16. Ennél többet a kapitány sem tudott, köszönetet mondva neki, elhagytuk a hajóját.

Hildesheimot az irodájában találtuk, zsidó ember volt, birka fején vörös fezzel. Rövid alkudozás után elmondta, a mit tudott, nem sok volt, de fontos. Ő levelet kapott egy bizonyos de Ville urtól Londonból, a melyben meghagyták neki, hogy lehetőleg napkelte előtt, hogy a vámhivatalnokokat kikerülje, egy ládát vegyen át a mely nemsokára a Katalin cárnén érkezik Galacba. Ezt a ládát adja át

egy bizonyos Skinnsky Petrovnak, a ki oiáh fuvarosokkal szokott a folyam mentén kereskedni. A levélben egy angol bankjegy volt, a fáradságáért. Skinnskyvel egyenesen a hajóra ment és ott adta át neki a ládát, hogy a fuvar megkímélje. Ez volt minden, a mit tudott.

Aztán Skinszkyt kerestük fel, de nem birtuk megtalálni. Az egyik szomszédja azt mondta, hogy két nappal ezelőtt elutazott, senki sem tudja hova. Ez tiz és tizenegy óra közt történt tegnap este.

A mig tanakodtunk, hogy most mittévők legyünk, futva jött valaki és lélegzetvesztve ujságolta, hogy Skinszkynek a holttestét a temető falain belül találták és hogy a toroka fel van hasítva, mintha valami vadállat tépte volna meg. A szomszéd, a kivel beszéltünk elszaladt a hirhozóval, hogy ő is lássa a rémesetet, az asszonyok meg sopánkodva mondogatták — Ezt csak oláh tehette! — mi elsiettünk, nehogy valami módon belekeveredjünk a dologba és nehéz szivvel siettünk vissza a hotelünkbe Minnához.

Harkerné naplója.

Október 30, este. Oly fáradtan és kedvetlenül érkeztek haza tegnap este a férfiak, hogy semmihez sem birtak fogni, míg egy kissé ki nem pihenték magukat. Én biztattam őket, hogy düljenek le egy fél órára, míg én mindent bejegyzek, a mi ez ideig történt. Van Helsingtől kértem el a följegyzéshez szükséges adatot, a mit eddig nem láttam; míg a férfiak pihennek, gondosan átnézek mindent, hogy világosan lássak a dologban. Ha nem csalódom, hát nyomra jutottam. Mindjárt előveszem a térképet és megnézem, igazam van-e?

Most még jobban meg vagyok róla győződve, hogy nem tévedtem. Fölfedezésemet közölni fogom az urakkal, mihelyt felébrednek. Majd ők megmondják, hogy föltevésem helyes-e.

Harker Minna memoranduma.

A fölvetett kérdés megfejtése ez: Hogy Drakula gróf föladata, hogy vissza jusson a tulajdon várába.

Hogy ezt megtehesse, vissza kell magát valakivel vitetni. Ez nyilvánvaló, mert ha hatalmában volna, hogy tetszése szerint mozog-

hasson, akkor mehetne akár ember, akár farkas, akár denevér képében.

De hogyan vitesse magát vissza? Uton, vasuton vagy vizen.

Uton nagyon sok nehézségbe ütközik. Az emberek kíváncsiak; aztán ott vannak a vámhivatalok, meg az üldözői is utól érhetnék. Ez utóbbtól fél legjobban és hogy ennek elejét vegye még, a mennyire lehet, tölem, az ő tulajdon áldozatától is megszabadította magát, hogy el ne árulhassam.

Vasuton, senki sem kíséri a ládát, esetleges késedelemnek lenne kitéve, a késedelem pedig végzetessé válhatnék, ellenségeivel a nyomában.

Vizen, ez volra egy részt a legbiztosabb, de más részt a legveszedelmesebb ut. A vizen, az éjjelt kivéve, tehetetlen. Hajótörés esetén pedig, ha a víz elnyelné, teljesen tehetetlen és el kell pusztulnia.

Azt tudjuk bizonyosan, hogy vizen van, most már csak azt kell bizonyosan megtudnunk, hogy milyen vizen van.

En átnéztem a térképet és úgy láttam, hogy a legalkalmasabb vízi ut a Sarét. A jegyzetekben olvastam, hogy hipnotikus álmomban barmok bögését és a velem egy színben lévő víz csobogását és az evezők csikorgását hal-

lottam. A grófnak ennél fogva nyitott bárkában kell valamely folyón fölfelé haladni, a melyet vagy evezőkkel vagy csáklyákkal hajtanak, mert közel van a part és a csónak viz ellen halad, mert ha a vízzel menne, nem hallottam volna a víz surranását a bárka oldalán. Hogy miért gondolom, hogy a gróf a Sareten utazik, mert Fundunál ebbe ömlik a Beszterce, a mely a Borgó szorost kerüli meg. Ezen a vizen lehet legjobban megközelíteni Drakula várát.

Harkerné naplója. Folytatás.

Mikor fölolvásásomat elvégeztem, férjem megölelt és megcsókolt. A többiek pedig mind a két kezemet rázogatták. Van Helsing doktor pedig így szólt:

— A mi kedves madám Minna világosan látott ott, a hol a mi szemünk vak volt. Most ismét nyomon vagyunk. Rajta urak, tartsanak hadi tanácsot, mert itt és most kell elhatározunk, hogy mindegyikünk mit tegyen.

— En gőz-bárkát rendelek és a vizen követem öt, — mondta Godalming lord.

— Én lovak után látok és a partmenti uton haladok, arra az esetre, ha kikötött volna valahol, — mondta Morris.

— Helyes, mondta a professzor, helyes mind a két terv, de egyiküknek sem szabad magának menni. Seward doktor erre azt mondta: Azt hiszem, legjobb lesz, ha én megyek Morriszsal. Mi sokat vadásztunk együtt és ketten jól fölfegyverkezve legyőzhetünk mindenféle akadályt. De Arturnak sem szabad magában menni. Lehet, hogy harcba keveredel a grótot szállító oláhokkal és jobb ha ketten vagytok. Ezzel Jonathánra nézett, Jonathán pedig én rám, láttam, hogy erősen küzködik magában. Szeretett volna velem maradni, de nagyon csábította a gözbárka, mert legvalószínűbbnek látszott, hogy az abban menők érik el a bárkát és pusztítják el a — a — a vampirt. (Miért haboztam e szó leírásával?)

Egy darabig hallgatott és ez alatt Van Helsing beszélt:

— Barátom Jonathán, magának két oknál fogva is a gözbárkán kell mennie. Először azért, mert fiatal, bátor és erős, erre pedig mind nagy szükség lehet a harcban. Másodszor pedig magának van a legtöbb jussa elpusztítani azt, a ki annyi bajt és bánatot okozott magának és szeretett nejének. Ne féltsse madame Minnát, ő az én gondom leszen, ha megengedi. Én öreg vagyok. Az én lábam már nem olyan gyors a futásban, mint volt és már

nem vagyok elég erős a fegyverforgatásra a harcban. De azért én is tehetek szolgálatot, én is harcolhatok, ha nem is földi fegyverekkel s én is meg tudok halni, ha kell, csak úgy, mint a nálamnál fiatalabbak. Az én tervem ez. A mig Godmlning lord és Jonathán barátom a gyorsan járó gözbárkán haladnak fölfelé a folyón, a mig Morris és Seward John a partmenti uton haladnak figyelve, én madame Minnát magammal viszem az ellenséges terület kellő közepébe. A mig azt a vén rókát a folyó vizen fölviszik a ládájában, a melyben fogva van — mert nem meri a tetejét még csak meg sem emelni, nehogy babonás oláhjai bele dobják a vízbe, a hol elpusztulna — addig mi azon az uton, a melyen Jonathán ment Besztercétől a Borgo-szoroson keresztül, elmegyünk és megkeressük Drakula várát. Ott madama Minna hipnotikus álmának hatalmánál fogva meg fogjuk találni az utunkat, hogy elpusztítsuk azt a vipera fészket. — Jonathán hevesen félbeszakította az öreget:

— Azt akarja-e mondani Van Helsing doktor, hogy oda akarja vinni Minnát az ő beteges állapotában, mérgezett vérével, annak a démonnak a pokoli csapdájába? Nem, ezért az egész világért sem! Nem engedem! Tudja ön, hogy milyen egy hely az? Láta-e ön

valaha azt a borzalmas tanyáját a pokoli rémeknek? Érezte-e valaha a vampirok ajkát a torkán? — Ezzel felém fordult és a mint meglátott pirosra bélyegzett homlokommal, az ég felé emelte két karját, kiáltva: — Oh, Istenem! Istenem, mit vétettünk, hogy így büntettél bennünket! — ezzel kétségbeesetten borult a divánra. A professzor nyugodt, tiszta hangja térített bennünket magunkhoz izgatottságunkból.

— Oh, barátom, épp azért akarok menni, hogy madame Minnát megmentsem attól a borzalmas helytől. Isten mentsen, hogy őt is magammal bevigyem oda. Olyan dolgot kell ott végbevinnem, a mi nem az ő tekintetének való. Mi férfiak, a kik itt vagyunk, őt kivéve, mind tudjuk, mert a saját szemünkkel láttuk, hogy milyen föladat ez, egy ilyen helyet megtisztítani. De jusson eszébe, hogy mily borzasztó bajban vagyunk. Ha a gróf ezuttal is elmenekül előlünk — pedig sikerülhet neki — hát akkor ha kedve tartja, alhatik egy századig; és ezalatt az idő alatt a mi drágánk — ezzel megfogta a kezemet — kénytelen volna ide jönni, hogy neki társa legyen és olyanná lenne, mint azok a többiek, a kiket ön Jonathán a saját szemével látott. Ön maga beszélt nekünk mohó piros szájukról és ön maga hallotta ka-

jáu kacagásukat, a mikor a zsákat fölkapták, a mit a gróf dobott nekik. Ön borzadozik; és én nem csodálom. Bocsásson meg, hogy fájdalmat okoztam, de kénytelen voltam vele. Higyje el, hogy komoly ok és szükség nélkül én sem mennék oda, a hol az életemet, sőt annál többet is kockáztatok.

— Tegyen akarata szerint — mondta Jonathán fölajdulva. Mindnyájan Isten kezében vagyunk.

Később. Oh, milyen jól esett látnom, hogy ezek a bátor férfiak miképpen láttak dologhoz. Hogy ne szeretnék az asszonyok a férfiakat, a mikor azok oly komolyak, oly igazak és oly bátrak! És ah, milyen nagy hatalma van a pénznek! Mit nem lehet vele elérni, ha jól használják. Olyan hálás voltam, hogy Godalming lord és Morris ur oly gazdagok és hogy oly bőven bánhatnak a pénzzel.

Mert ha ez nem úgy lett volna, aligha indulhattunk volna alig egy óra múlva teljesen felszerelten utnak. Jonathán és Godalming lord gőzbárkája készen várja őket. Seward doktor és Morris egyfél tucat gyönyörű és jól felszerelt háttas ló fölött rendelkeznek, Van Helsing és én pedig a 11 óra 40 p. vonattal indulunk ma este Verestibe, a hol kocsit, lovat veszünk, hogy a

Borgó szorosba menjünk. Magunk fogunk hajtani, mert senkit sem merünk magunkkal vinni. A professzor sok mindenféle nyelven tud, hát majd csak eligazodunk valahogy. Az idő óráról-órára hidegebbre válik és hópelyhek szállingóznak a levegőben.

Később. Minden bátorságomat össze kellett szednem, hogy bucsuzni tudjak férjemtől, az én egyetlen drága szerelmemtől. Talán soha sem látjuk egymást többé ebben az életben!

Harker Jonathán naplója.

Október 30.

Éjjel. — Ezt a bárkánk gőzkazánjának tüzénél írom. Godalming lord a fűtő. Jól érti a mesterségét, mert már máskor is volt ilyen kis vizen járó gőzmasina tulajdonosa. Nekem meghagyta, hogy aludjam, mert egyszerre elég, ha egyikünk virraszt. De nem bírok aludni; hogy alhatnám, a mikor az én drágám oly borzasztó veszedelembé indult. Csak az az egy vigasztal, hogy mindnyájan Isten kezében vagyunk. Ha ez nem volna, hát jobb volna meghalni és elfelejteni minden bajunkat. Morrisz és Seward még előttünk indultak hosszú

utjukra. A jobb parton indultak, elég távol a folyótól arra, hogy kanyarodásait elkerüljék és mégis elég közel, hogy jó nagy távolságban szemmel tarthassák mind a két partot. Hat lóval indultak, hogy esetleg egyesíthessük erőinket. A fölösleg négy lovat maguk gondolozzák. Az egyiknek a nyerge olyan, hogy Minna is könnyen megülheti, ha rá kerül a sor.

Október 31.

Folyton haladunk fölfelé. Megvirradt és most Godalming alszik, én vagyok az őrszem. Kegyetlenül hideg a reggeli levegő és jól esik a gőzkazán melege, noha bundában vagyunk. Még eddig csak néhány nyitott bárkával találkoztunk, de egyikben sem volt láda vagy más efféle teher. Szegény, együgyű hajósok rettenetesen megijedtek, valahányszor rájuk fordítottuk éjjel a villámos sugárlámpánk fényét, térdre estek és imádkoztak.

November 1. este. Egész nap semmi ujság; semmi ahhoz hasonlót nem találtunk, a mit keresünk. Most már a Besztercében vagyunk. Minden utunkba akadt bárkát és csónakot, kicsit és nagyot megvizsgáltunk. Az egyik bárka oláh hajóslegényei beszéltek, hogy találkoztak egy jó nagy bárkával, a mely a rendesnél gyorsabban haladt a vizen fölfelé, mert

duplán meg volt rakva evezősökkel. De ez még Fundu előtt történt, hát nem tudták megmondani, hogy a bárka a Besztercébe kanyarodott-e, vagy folytatta útját a Sereten. Funduban nem hallottunk semmit sem a bárkáról, lehet, hogy éjjel haladt el mellette. Nagyon elálmosít ez a hideg idő. Godalming azt mondja, hogy az éj első felében ő fog örködni. Az Isten áldja meg őt minden jóságáért, a melylyel Miuna iránt és irántam viseltetik!

November 2.

Fényes nappal van. Az a jó fiu nem keltett föl egész éjjel. Azt mondja, hogy vétek lett volna, olyat jól aludtam. Igaz is, hogy az üdítő mély álm után egészen új embernek érzem magamat, ma reggel, a mint itt ülök és virasztom az ő álmát. Vajjon hol járhatnak most Minna és Van Helsing? Ha minden rendén ment utjukban, akkor most körülbelül a Borgó szorosban lehetnek. Isten vezérelje őket utjukban! Nem is igen merek arra gondolni, a mi történhetnék! Csak gyorsabban tudnánk haladni, de lehetetlen, a gép már teljes erejével működik. Vajjon Seward doktor és Morrisz hogy vannak. Remélem, hogy mielőtt Straszhát érjük, találkozunk velük; mert ha addig nem értük utól a grófot, esetleg meg kell egymással beszélnünk, hogy mihez kezdjünk legközelebb.

Seward doktor naplója.

November 2.

Három napja uton. Semmi ujság és semmi idő bejegyezni, ha lett volna is, mert minden perc drága. Csak a lovak kedvéért pihenünk néha. De nagyon jól bírjuk a strapát. Előre; nem vagyunk nyugodtak míg a gőzbárkával újra nem találkozunk.

November 3.

Funduban hallottuk, hogy a gőzbárka a Besztercén fölfelé folytatta utját. Csak ilyen átkozott hideg ne volna. Aligha hó nem lesz, pedig akkor nehéz lesz előre haladnunk, ha csak oroszosan szánkán nem folytatjuk az utunkat.

November 4.

Ma reggel azt hallottuk, hogy a gőzbárkát valami baj érte, a mint forcirozeiakarta az utját a viznek egy sebes esésén fölfelé. De tudtam, hogy Godalming maga valóságos amatörgépész és bizonyosan ő maga hozta rendbe a hibát és némi késedelemmel és a helybeliek segítségét is igénybe véve, mégis csak átjutottak az akadályon. Az oláhok az ilyen nehéz helyeken kötelekkel szokták föl-vontatni bárkáikat. Tartok tőle, hogy a bárkát

a baleset megviselte, mert a parasztok beszél-
lik, hogy mikor már rendes vízbe ért is, még
gyakran meg-megállt, a mig láthatták. Siet-
nünk kell, mert lehet, hogy segítségünkre szo-
rulnak.

Harkerné naplója.

Október 31.

Délben érkezünk Verestibe. A professzor
azt mondja, hogy ma reggel alig birt hipno-
tizálni és hogy mindössze csak annyit mon-
tam, hogy — „minden sötét és csendes“.
Most oda van kocsit, lovat venni. A vidék
gyönyörű. Mily élvezet volna Jonathánnal
együtt utazgatni erre! De sajnós!

Később. Van Helsing megjött. Megvette
a kocsit, lovakat, most csak megebédelünk és
egy óra múlva indulunk. A vendéglősné egy
olyan kosár elemózsiát pakolt be, hogy elég
lenne egy század katonának. A professzormeg
még biztatja és azt sugja nekem, hogy egy
hét is eltelhetik, mielőtt ismét valami jó enni-
valót kapnánk. A hideg ellen is vásárolt egy
egy egész sereg helyes kis bundát és pokróc-
féléket, aligha fogunk megfázni.

Nemsokára indulunk. Nem merek arra
gondolni, hogy mi lesz velünk. Igazán Isten
kezében vagyunk. Csak ő tudhatja, hogy mi

vár ránk és én szomorú és alázatos szívem teljes erejéből könyörgök hozzá, hogy védelmezze meg szegény férjemet és hogy bármi történjék is, Jonathán tudja meg, hogy szerettem és tiszteltem őt jobban, hogy sem ki tudnám mondani és hogy az utolsó gondolatom is az övé volt.

XXVII.

Harkerné naplója.

November 1.

Egész nap utaztunk, még pedig sietve. Van Helsing nem sokat beszél, csak annyit mond a parasztnak, hogy Besztercére sietünk és jól megfizeti őket, hogy gyorsan váltsák a lovakat. Egy kis forró levest iszunk, aztán gyorsan hajtunk tova. A vidék remek, a népe egyszerű, bátor, erős és kedves, de nagyon babonás. Az első házban, a hol megpihentünk, az asszony, a ki a levest hozta, meglátva a jegyet homlokomon, keresztet vetett magára és két ujját telém nyujtva tartotta, hogy az igézet ellen védje magát. Napnyugtakor a professzor ismét hipnotizált és azt mondja, hogy mint rendesen, csak ezt feleltem, hogy locsogó víz és csikorgó evezők — ellenségünk tehát még

mindig a folyón van. Nem is merek Jonathánra gondolni, ámbár nem féltem sem őt, sem magamat. Ezt egy utszéi tanyán írom, a mig lovakat váltanak, Van Helsing alszik. Szegény jó öreg ur, olyan fáradtnak és törődöttnek látszik. Majd ha elindulunk, én hajtom helyette a lovakat, hogy ő pihenhessen. Készen vannak a lovakkal — indulhatunk.

November 2 reggel. Csakugyan sikerült a tervem; föl váltva hajtottunk egész éjjel. Hajnalban Van Helsing ismét hipnotizált és azt mondja, hogy azt feleltem: „sötétség, csikorgó fagy és zuhogó vizesés“, ugy látszik, hogy föl felé változik a folyó futása.

November 2 este. Egész nap hajtottunk. A tájék mind vadabb lesz. Van Helsing azt mondja, hogy reggelre elérjük a Borgó-szorost. Nem nagyon sietünk, mert napvilággal akarunk oda érni. Vajjon mit hoz a holnap? Arra a helyre megyünk, a hol az én drágám annyit szenvedett. Isten őrizzen bennünket és azokat, a kik halálos veszedelemben vannak miattunk.

Van Helsing memoranduma.

November 4.

Ezt az én igaz és régi jó barátomnak, Seward John drnak írom abban az esetben, ha

nem látnám többé. Meg fogja neki magyarázni a történeteket. Reggel van és én a tűzvilágánál irok, a melyet madame Minna segítségével egész éjjel égve tartottunk. Hideg van, nagyon hideg, olyan hideg, hogy a hó, a mely fölöttünk a levegőben van, nem is tud leesni. Ugy látszik, madame Minnára hat a kemény idő, mert egész nap kábult volt a feje és aludt, aludt, folyton csak aludt és nem csinált semmit sem egész nap, még csak nem is evett. Napnyugtakor megpróbáltam hipnotizálni, de sajnos! hiába; fölötte való hatalmam napról-napra gyöngült, míg végre ma este teljesen cserben nem hagyott. Jó, hát legyen meg az Ur akarata, akármilyen legyen is és akárhová juttasson bennünket!

Tegnap reggel épp napkelte után értünk a Borgo-szorosba. Még hajnal előtt hozzá készültem a hipnotizáláshoz.

Megállítottuk a kocsit és leszálltunk, hogy semmi se zavarjon bennünket. Én ágyat vettem a hundikból és madame Minna leheveredve, lassan lassan engedett a hipnotikus álomnak. Mint már azelőtt, most is csak azt felelte: sötétség és csobogó víz. Aztán fölébredt, jó színben és jó kedvben és tovább indultunk utunkon és nemsokára láttuk a Borgo-szorost. Minna asszony, a ki figyelme-

sen nézett körül, egyszer csak egy mellékutra mutat és azt mondja:

— Erre visz az utunk.

— Honnan tudja, hogy erre? — kérdeztem én.

— Csak tudom, felelte ő és egy kis szünet mulva tette hozzá: — Hát nem ezen járt e Jonathán és nem írta-e meg naplójegyzeteiben?

Igy hát arra az utra kanyarodtunk. Az eddig csak ritkásan szállingozó hó sürübben kezdett esni. Lassan-lassan a szemünkben ötlük mindenféle, a miről Jonathán írt a naplójában. Aztán hosszú órákig és órákig megyünk, megyünk. Eleinte biztattam madame Minnát, hogy aludjék, ő próbálgatta és egyszer csak elaludt. Aztán meg aludt folyton, míg végre én félni kezdtem és költögetni próbáltam. De ő csak alszik, alszik, hiába költögetem. Végre azt hiszem, hogy jó magam is elaludtam, mert egyszerre csak olyan bünösnek éreztem magamat, mintha vétettem volna valamit, pedig úgy ültem, mint a cövek és fogtam erősen a gyep-lőt, a lovak meg csak mentek tripp trapp, tripp trapp, mint rendesen. Lenéztem és láttam, hogy madame Minna még mindig alszik. Most már nem messze lehet a nap nyugta és a havon végig sárgás fényt vet a nap, úgy,

hogy a hegyek árnyéka hosszúra nyulik rajta. Mindig fölfelé-fölfelé kapaszkodunk és minden ah, olyan vad körülöttünk és olyan zord és sziklás, mintha itt volna a világ vége.

Ekkor fölkeltem madame Minnát. Ezzel fölébredt sok költögetés nélkül és megpróbáltam hipnotizálni. De nem engedett, nem aludt el, mintha csak nem is lettem volna. Azért én csak próbáltam és próbáltam tovább, míg egyszer csak sötétben találtam magamat; hát körülnézek és látom, hogy lement a nap. Madame Minna kacagott és én visszafordulok és ránézek. Teljesen ébren volt s oly kitünőszinben, a milyenben nem láttam amaz éjszaka óta, a mikor először kerestük föl a gróf házát Carfaxot. Én el voltam ámulva és nagyon nyugtalan lettem, de ő oly kedves és gyöngéd s gondos volt velem szemben, hogy minden aggodalmamat elfelejtettem. Én tüzet raktam, mert fát is hoztunk magunkkal és ő elkészítette a vacsorát, míg én a lovakat kifogtam és megettettem. A mikor visszatértem a tüzhöz, készen volt mindennel a vacsorára. Én először neki akartam adni, de ő csak mosolygott s azt mondta, hogy ő már evett, hogy oly éhes volt, hogy nem birt megvárni. Nekem ez nem tetszik s komoly aggodalmaim vannak, de nem akarom őt megijeszteni, hát nem szólok neki. Ő

tálalt nekem és én magam ettem, aztán a bundákba burkolóztunk és a tűz mellé hevedtünk és én meghagytam neki, hogy aludjék, a míg én örködöm. De én egyszer csak teljesen megfelejtkezem az örködésről és a mikor hirtelen eszembe jut, hogy örködöm, hát látom, hogy ő nyugodtan fekszik, de ébren van és folyton rám néz fényes szemével. Ez még egyszer-kétszer megtörtént és én bizony jó sokat aludtam reggelig. A mikor föl-ébredtem reggel, hipnotizálni próbáltam őt; de sajnos! noha engedelmesen lehunyta szemét, sehogy sem aludt el. A nap fölkelte és mind jobban-jobban följött és ekkor, a mikor már későn volt, egyszer csak elaludt, de olya mélyen, hogy nem is birtam föl-ébreszteni, föl kellett őt emelnem és alva a kocsiba viennem, a mikor a lovakat befogtam és mindent elkészítettem az utra. Madame Minna még mindig alszik és alszik és álmában sokkal egészségesebbnek és sokkal piro-sabbnak látszik, mint azelőtt. És én ezt nem szeretem. És én félek, félek, félek! — én félek mindentől — még gondolkozni is félek; de azért folytatnom kell utamat. Élet és halál, vagy még ennél is több forog kockán és nekünk nem szabad ingadoznunk.

November 5. reggel Hadd legyenek pontos

mindenben, mert noha ön Seward John és én sok különös dolgot láttunk már együtt, ön hamarosan még is azt hihetné, hogy én, Van Helsing megörültem, hogy a sok borzalom és idegeim végleges kimerülésétől megbicsaklott az eszem.

Tegnap egész nap utaztunk, mind magasabbra érve a hegyek közt és folyton a legvadabb és legelhagyatottabb vidéket járva. Madame Minna folyton aludt és csak aludt; és még akkor sem bírtam fölkelteni hogy egyék, a mikor én már olyan éhes voltam, hogy meg kellett állani és valamit enni. Attól kezdtem félni, hogy talán ennek a vidéknek a végzetes igézete van rajta, minthogy vérében van a vampirok mérge. No jól van hát — gondoltam magamban — ha ő így alszik egész nap, én meg fogadom, hogy nem alszom egész éjjel. A mint baktattunk a régi rossz elhagyatott uton, lesütöttem a fejemet és aludtam én is. Egyszer csak a mint ijedtem és úgy tetszett nagy sokára fölbredtem, madame Minnát még mindig alva találtam, a napot még közel a nyugtához. De körülöttem minden megváltozott; a rideg hegyóriások távolabbaknak látszottak és mi közel jártunk egy meredek hegy tetejéhez, a melynek a koronáját egy olyanforma várkastély képezte,

a milyenrői Jonathán emlékezett meg a naplójában. Én egyszeriben örültem és féltem; mert most már akár jóra, akár rosszra, de közel a vég. Fölkeltettem madame Minnát és ismét próbáltam hipnotizálni, de sajnos! nem sikerült sehogy sem. Aztán mielőtt az éj sötétsége ránk borult volna — mert még napnyugta után is, a nyugtától aranyos felhők sárgás vízfénye maradt a havon és egy ideig kellemes félhomályban volt minden — én kifogtam a lovakat és a lehető legvédelettebb helyen megettettem őket. Aztán tüzet raktam és közel a tűzhöz kényelmes ülőhelyet készítettem madame Minnának, a ki az este bájosabb volt mint valaha, a bundák és meleg pokrócokból. Aztán ennivaló után láttam; de ő nem akart enni, csak azt mondta, hogy nem éhes. Én nem erőltettem, mert ugyis tudtam, hogy hiába lenne. De én magam jól hozzáláttam az evéshez, mert tudtam, hogy kettőnk helyett kell erősnek lennem. Aztán attól való félelmemben, a mi lehetne, egy tágas kört húztam madame Minna pihenő helye körül; a kör szélét pedig tele raktam apróra tördelt ostya-szeletekkel. Olyan finomra tördeltem az ostyát, hogy mindenüvé jusson és egy pont se maradjon üresen. Madame Minna csöndesen ült az egész idő alatt, oly csöndesen, mint a ki

meghalt — és arca mind fehérebb és fehérebb lett, mig nem fehérebb volt már a körülötte levő hónál is, de nem szólt egy szót sem. De mikor melléje mentem, a szegény gyermek belém kapaszkodott és akkor éreztem, hogy egész testében reszket, mint a kit a hideg ráz. Mikor egy kissé megnyugodott, azt mondtam neki:

— Nem akar egy kicsit a tüzhöz jönni? — mert meg akartam tudni, hogy mire képes. Ő engedelmesen fölállt, egy két lépést tett, aztán megállt, mint a kit a villám sújtott.

— Miért nem jön idebb? — Kérdeztem tőle. Ő a fejét rázta, megfordult, visszament a helyére és leült. Aztán tágra nyílt szemmel rám nézve, mint a ki most ébredt álmából, egyszerüen ezt mondta:

— Nem tudok! — és ezzel elhallgatott. Én örvendeztem, mert tudtam, hogy a mit ő nem tud, azt ezek közül, a kiktől félek, sem tudja egyik sem megtenni. Ha tehát a testét veszedelem fenyegetné is, a lelke mentve van.

Egyszerre csak a lovaink elkezdtek riadtan horkolni és kötőfékeiket tépni, mig én oda nem mentem és le nem csöndesítettem őket. Mikor a kezemet nyakukon érezték,

halkan nyeritettek, mintha örülnének és nyalták a kezemet és egy ideig csöndesen maradtak. Az éj folyamán még gyakran kellett hozzájuk sietnem, míg csak el nem érkezett az éj leghidegebb szaka. a mikor az egész természet mintegy dermedten hallgat és jövetelem mindenkor megnyugtatta őket. A dermesztő hidegben a tüzem lankadni kezdett és én indultam, hogy jobban megrakjam, mert a hó néha zivatarosan söpört végig rajtunk és vele egyszerre hideg, fagyos köd szállingózott. Még a sötétben is volt egy kis világosság, a milyen a hó fölött mindig szokott lenni és ugy tetszett, mintha a hófürgeteg és a ködfoszlányok asszonyi alakot öltöttek volna, hosszú uszályos köntöseken.

Minden néma és csöndes volt, csak a lovak nyöszörögtek és bujtak össze, mintha a legrosszabbtól rettegnének. Én is félni kezdtem, rettenetes félelem szállt meg; de ekkor eszembe jutott a bűvös kör, a melyen belül nem bánthat semmi. Azt is kezdtem hiinni, hogy képzelődéseimet az éj, a sötétség és a sok izgalom okozta, a melyen keresztülmentem, meg a tenger aggodalom. Ugy tetszett, mintha Jonathán borzalmas tapasztalatainak az emléke járna velem boszorkánytáncot, mert a hó-pelyhek és ködfoszlányok lebegni és forogni

kezdték, mig nem úgy tetszett, hogy azoknak a rettenetes asszonyoknak, a kik az ő torkát véresre szerették volna csókolni, az árnyalakjai váltak volna belőlük. Ekkor a lovak is mind szorosabban bujtak össze és nyöszörögtek és nyögtek félelmükben, mint az emberek fájdalomukban szoktak. Én rettegni kezdtem az én drága madame Minnamért, a mint azok a kísérteties lebegő alakok közelebb húzódtak és körül-körül forogtak. Rá néztem, de ő nyugodtan ült és rám mosolygott. Mikor a tüzhöz akartam menni, hogy megrakjam, megkapott és visszatartott és suttogva, oly halk hangon, a milyet csak álmában szokott az ember hallani, mondta :

— Ne! ne! Ne menjen a körön kívül. Itt belül biztosságban van! — Én feléje fordulva szemébe néztem és mondtam :

— Hát kegyed? Én csak kegyed miatt félek! — erre ő elnevette magát, halkán, elhalón és így felelt :

— *Miattam fél? És miért félne miattam?* Senki sincsen tőlük nagyobb biztosságban a világon, mint éppen én! — és a míg én szavainak az értelmén tünődtem, egy szélroham meglobogtatta a tüzet és a fölcsapó láng fénye megvilágította a vörös bélyeget homlokán. És ekkor fájdalom! megértettem. Ha még n

értettem volna, csakhamar rájöttem volna, mert a lebegő, keringő, ködös alakok mind közelebb, közelebb huzódtak, de mindig kívül tartották magukat a bűvös, szentelt körön. És végre tömörülni kezdtek, míg egyszer csak — ha ugyan Isten el nem vette a józan eszemet, mert tulajdon szememmel láttam őket — előttem állt megtestesülve ugyanaz a három asszony, a kiket Jonathán látott a szobában, a hol egymást biztatták a véres csókra. Megismertem az ingó telt alakokat, a ragyogó szemeket, a fehér fogakat, a hamvas orcákat és kéjtől duzzadó piros ajkakat. Mindig csak a szegény édes madame Minnára mosolyogtak; és a mint halk nevetésük hallatszott az éj csendjében, összefogózkodtak és rá mutogattak és édes, idegcsiklandó hangon suttoztak:

— Jer testvér. Jer velünk. Jer! Jer! —
 Én félelemmel telve fordultam szegény madame Minna felé és a szívem nagyot ugrott örömben; mert oh! édes szép szemének a rémülete, az irtózat, az undorodása, megérettették velem, hogy még remélhetünk. Még ő, nem volt közülök való. Hál Istennek érte! Én föl-kaptam a mellettem levő tüzelő fából egy hasábot és másik kezemben az ostyából egy csi-petnyit tartva közeledtem feléjük és a tűz felé. Ők vissza huzódtak tőlem és halk szemér-

metlen kacajra fakadtak. Én megraktam a tüzet és nem féltem tőlük, mert már láttam, hogy biztos védelmünk van ellenük. Nem közelíthettek meg, a mig ilyen fegyverrel birtam, sem madame Minnához nem juthattak, a mig a bűvös körön belül maradt, a melyet ő csak úgy nem birt elhagyni, mint amazok nem birtak átlépni. A lovak is elcsendesedtek és összebujva feküdtek a földön; a hó csöndesen hullott rájuk és egészen fehérek lettek tőle. Ekkor már tudtam hogy szegény párakra nézve megszűnt minden félelem.

— És így maradtunk, mig a hasadó hajnal pircs fénye nem derengett a havazás fátyolán keresztül. A félelem a hideg és elhagyatottság megdörmesztettek, de a mint az isteni nap fölfele szállt az égen, új életre keltem. A hajnal első piros sugarára a hó és köd forgatagába olvadtak a borzalmas alakok és a viharral együtt, mintha Drakula vára felé húzódtak és tűntek volna el.

Én a hajnal hasadásával önkénytelen fordultam madame Minna felé, hogy hipnotizáljam, de őt hirtelen mély álomba merülten találtam, a melyből lehetetlen volt felköltennem. Ekkor álmában próbáltam hipnotizálni, de ő nem engedelmeskedett sehogy sem és ez alatt ránk virradt a nap. Még

nem merek mozogni. Megraktam a tüzet és megnéztem a lovakat, mind megvannak halva. Ma sok dolgom lesz még itten, várok hát, míg a nap magasán jár; mert azokon a helyeken, a melyeket föl kell keresnem, a nap világa az egyetlen védelmem, még ha csak homályosan világít is a havon és ködön keresztül.

Megerősitem magamat a reggelivel, aztán hozzálatok rettenetes föladatomhoz. Madame Minna még mindig alszik; és Istennek legyen hála, egészen nyugodt az álma.

Harker Jonathán naplója.

November 4. este. A gözbarkát ért baleset rettenetes volt ránk nézve. E nélkül már rég utól értük volna a csónakot és most már szegény Minnám szabad volna. Félek rá gondolni, ott azon a zord vidéken, azon a borzalmas helyen. Lovakat vettünk és nyomon követjük a ládát vivő oláh cigányokat. Ezt addig írom, míg Godalming mindert elkészít az utra. Oh csak Morris és Artur is velünk volnának. De reméljük a legjobbat. Isten vedd Minna, ha nem irhatnék többet. Isten áldjon és óvjon meg.

Seward doktor naplója.

November 5.

Hajnalban láttuk az oláh cigányok csapatját hosszú szekerekkel vágatva, a folyótól elindulni. Szorosan fogták körül a szekeret és úgy rohantak, mint ha a roszak lennének velük. A hó folyton esik és még a levegő is izgalommal van tele. Távolról a farkasok ordítása hallatszik, a hó lekergeti őket a hegyekről és veszedelem fenyeget bennünket minden oldalról. A lovak készen állnak az elindulásra. Valakinek a halálára indulunk. De csak az Isten tudja, hogy hol, mikor és miképpen éri utól sorsa az embert . . .

Van Helsing doktor memoranduma.

November 5 délután. Az eszem hál'Istennek még megvan; ámbar nagy csuda. Mikor madame Minnát alvahagytam a bűvös körben, a várkastélynak vettem utamat. A sulyos kalapácsnak, a melyet Verestiből hoztam magammal, jó hasznát vettem; noha az ajtókat mind nyitva találtam, levertem rozsdás záraikat, nehogy valamely gonosz szándék, vagy gonosz véletlen bezárja őket utánam és én ne tudjak

kijönni. Jonathán keserves tapasztalásain okul-
tam ebben. Az ő naplójának a nyomán talál-
tam meg a düledezett kápolna utját is, mert
tudtam, hogy ott leszen dolgom. Tudtam, hogy
legalább három sirt fogok találni — a mely-
nek lakója van; hát kerestem, kerestem és
végre megtaláltam az egyiket. Ott feküdt a
vampir álmában, úgy tele étellel és igéző in-
gerlő bájjal, hogy szinte megborzadtam,
mint a ki élőt jött gyilkolni. Igen, én
Van Helsing borzadoztam és egyben meg
is voltam hatva, én, a kinek oly erős
volt a szándéka és a kinek annyi oka
volt a gyűlöletre, én annyira meg voltam
batva, hogy szinte zsibbadás fogta el testem-
lelkem és csak halogattam a dolgom, a mikor
a hóterhes, csöndes levegőn keresztül egy halk,
hosszu, vontatott jajszó szállt felém, annyira
telve panaszszal és fájdalommal, hogy úgy
fölébresztett, mint a trombitaharsogás. Mert a
hang, a melyet hallottam, az én drága madame
Minnám hangja volt.

Ekkor ismét erőre kaptam borzalmas föl-
adatomra és sorra vizsgálva a koporsókat,
megtaláltam a másik testvért, a másik sötét-
hajut is. Nem mertem sokáig nézni, mint az
elsőt, nehogy ismét igézet fogjon el; de tovább
kerestem, míg végre egy diszes, magas szárko-

fágban megtaláltam a harmadik testvért, a szökét, a kit, mint Jonathán, én is a ködből láttam életre kelni. Oly gyönyörű volt nézni; oly ragyogón szép, oly csodásan ingerlő, hogy a fejem csak úgy szédült a fölindulástól, a mint bámultam. De hál Istennek a kedves, drága madame Minna jajszava még nem halt ki fülemből és mielőtt a csodás szépség teljesen megigézett volna, elszántam magamat vad munkámra. Ezalatt már az összes sirokat végigvizsgáltam a kápolnában; és minthogy az éjjel is csak ezt a három halottan kísértetet láttuk, hát bizonyosra vettem, hogy nincsenek is többen. Egy nagy koporsóra akadtam diszes, külön rekeszben. Csak ez az egy szó volt rajta:

Drakula.

Ez volt tehát a vampir király otthona, azé, a kitől a többi is eredt. Mielőtt borzalmas föladatomhoz láttam volna, egy szentelt ostyát tettem Drakula koporsójába, hogy örökre elzárjam tőle halottan otthonát.

Aztán hozzá láttam rettenetes munkámhoz. Pedig irtóztam tőle. Ha csak egy lett volna. De három! Még kétszer belekezdeni, azután, hogy egyszer már befejeztem ezt a borzalmas dolgot; mert ha már rettenetes volt a szegény szelid Lucy kisasszonynyal, milyen

lesz még ezekkel az idegenekkel, a kik századokig éltek, a kiket csak megerősített a muló idő és a kik, ha hatalmukban lett volna, küzködtek volna undok életükért.

Óh barátom John, rut mézáros munka volt; és ha nem erősített volna meg az élőkre való gondolat, nem lettem volna képes folytatni és hefejezni. Reszkettem és reszketek még most is, noha hál Istennek erőm nem hagyott cserben, még mindennek vége nem volt. Ha nem láttam volna a nyugalmat az első arcbán, a menyei megnyugvást kifejezésében a végső rögtönös föloszlás előtt, mintegy megerősítéssel a lélek fölszabadulásának, tán nem birtam volna folytatni a mézárást. Nem birtam volna elviselni a rémes sikoltást, a mint a karó befuródott; a test rángatózását és a vértől habzó ajkat. Megfutottam volna irtózatomban, teljesítetlenül hagyva föladatomat. De vége, elmúlt!

Mielőtt elhagytam volna a várkastélyt, ugy elláttam a bejáratát, hogy soha többé a gróf halottlanul oda be nem juthat.

Mikor a körbe léptem, a melyben madame Minna aludt, fölébredt álmából és meglátva engem, fájdalmasan fölkiáltott, hogy mennyit kellett nekem szenvednem.

— Jöjjön! — kiáltotta — gyerünk erről

az irtózatos helyről! Siessünk a férjem elé, a ki, tudom, hogy felénk jön.

És így bizalommal és reménynyel s mégis félelemmel tele indulunk keletnek, hogy barátainkkal találkozzunk — és *vele* — a kiről madame Minna azt mondja, hogy *tudja*, hogy szembe jő velünk.

Harkerné naplója.

November 6.

Késő délután volt, mikor a professzor és én keletnek indultunk, a honnan tudtam, hogy Jonathán közeledik felénk. Nem mentünk gyorsan, noha meredeken lefelé vitt az utunk, mert meleg pokrócokat kellett magunkkal cipelni, nem mertük kockáztatni, hogy meleg ruha nélkül maradjunk esetleg a hidegben és hóban. Még egy kevés elemózsiát is vittünk magunkkal, mert sehol a közelben emberi tanyát nem láttunk. Alig mentünk egy mért-földnyire, én elfáradtam a nehéz járásban és le kellett ülnöm. A távolból farkasok ordítását hallottuk. Van Helsing körülnézett, hogy nem találna-e valahol jó helyet, a hol támadás esetén egy kicsit védve volnánk. Az ut még mindig lefelé haladt. Egyszerre csak intett a professzor, hát fölkeltem és oda men-

tem. Nagyon jó helyre akadt, egy üreg formára a hegyoldalban, olyan bejárat-tal, mintha két ajtószártája volna sziklából. Kézen fogva vezetett be. Lássá, mondta, itt jó helyen lesz; és ha jönnének a farkasok, innen egyenkint lepuskázom őket. Behozta a pokrócainkat és jó helyet készített belőlük a számomra, aztán elővette az ennivalót és kínált vele. De én nem birtam enni; még csak megpróbálni is undorodtam; és bármennyire szerettem volna is a kedvében járni, nem birtam magamat rávenni. A professzor nagyon szomoruan nézett rám, de nem tett szemrehányást. A messzelátóját kivéve a tokjából, a szikla tetejére állt és vizsgálni kezdte a látóhatárt. Egyszer csak elkiáltotta magát:

— Nézze! madame Minna, nézze! nézze!
— Én fölugrottam és melléje álltam a sziklára, ő kezembe adta a messzelátót és mutatott. A hó még sűrűbben esett, mint eddig és csak úgy kavargott, mert viharos szél kezdett fujni. De néha egy-egy pillanatra megszűnt a hóesés, vagy a szél másfelé terelte és ekkor messze el lehetett látni az uton, onnan a magasból, a hol álltunk. Egyenesen előttünk és nem nagy távolságban, sőt oly közel, hogy csodálkoztam, hogy hamarabb észre nem vettük őket — jött nagysietve egy csoport ember lóháton.

Egy hosszú szekeret fogtak körül, a mely futtában ide-oda lóbálódzott a göröngyös uton. Az emberek ruhájukról itélve parasztok vagy oláh cigányok lehettek.

A szekéren egy nagy láda volt. A szivem nagyot dobbant a láttára, mert érzem, hogy közel a vég. Esteledett és én jól tudtam, hogy a nap nyugtával az, a ki addig abban a ládában van fogva, fölszabadul és sokféle formában menekülhet üldözésünk elől. Félelmemben a professzor felé fordultam; és ijjedtemre láttam, hogy nincsen ott. De egy pillanattal később megláttam lejjebb. Egy kört vont a szikla körül, olyat, a mely az elmúlt éjjel is ótalmat adott nekünk. Mikor befejezte, mellém jött, újra mondván:

— Igy legalább biztosságban leszen *tőle!*

Elvette tőlem az üveget és a fürgeteg legközelebbi szünete alatt végig nézte vele a tájt.

— Nézze, mily gyorsan közelednek; verik a lovaikat; és vágatnak, a hogy csak birnak. — Elhallgatott és egyszer csak halk, szomorú hangon folytatta:

— A nap nyugtára számítva sietnek ily örült gyorsasággal. Lehet, hogy elkésünk. Legyen meg Isten akarata! Vakító hófürgeteg takarta el pár pillanatra a tájat, de gyorsan

elmult és a professzor ismét az utat kémlelte messzelátójával. Egyszer csak elkiáltotta magát:

— Nézze! nézze! nézze! Két lovas ember közeledik gyorsan délről, fogja gyorsan az üveget. Nézze hamar, a mig a hőfürgeteg el nem takarja őket újra. Én fogtam az üveget és néztem. A két férfi Morrisz és Seward doktor lehetett. Azt tudtam, hogy egyik sem Jonathán. De egyuttal tudtam azt is, hogy Jonathán sincs messze. Körül nézve, a szekeres csoporttói északra másik két embert láttam lóhalálában vágatva közeledni. Az egyikről tudtam, hogy Jonathán, a másik tehát csak Godalming lord lehetett. Ők is a szekereket üldözték. Mikor mondtam ezt a professzornak, örömeben kiabált, mint egy iskolás fiú és pus-káját kézhez készítette rejtekünk nyílása mellé. Valamennyien itt előttünk fognak találkozni, mondta. Ha itt lesz az ideje, a cigányok minden oldalról be lesznek kerítve. Én is kézhez vettem revolveremet, mert a mig beszéltünk, a farkasok ordítása hangosabb lett és mintha közeledett volna.

A várakozás minden perce egy örökkévalóságnak tetszett. Az óránkat nézve, nehéz volt elhinni, hogy egy órába sem tellett, a mig a különböző csoportok közel értek hozzánk. Már jól meg tudtuk egymástól különböztetni

az egyéneket, úgy az üldözők, mint az üldözöttek csoportjában. Közelebb, mind közelebb értek. A professzor meg én leguggoltunk a sziklánk mögött és készen tartottuk fegyverünket; láttam hogy el van szánva arra, hogy nem ereszti el őket az uton. Jelenlétünkéről senkinek sejtelmére sem volt.

Egyszerre csak két hang kiáltotta egyszerre hogy *megálj!* — Az egyik Jonathánnak a szenvedélytől kiélesedett hangja volt; a másik Morris ur erős elszánt és mégis nyugodt parancsszava. A cigányok ha nem értették is a nyelvet, a hangot félre nem érthették. Ösztönyszerűen meglassították futásukat és abban a pillanatban mellettük termettek egyik oldalon Godalming lord és Jonathán, a másikon Seward doktor és Morris ur. A cigányok vezére, egy pompás fickó, a ki úgy ülte meg a lovát, akár egy centaur, visszaintette őket és dühödt hangon kiáltott az embereire, valamely parancsszót. Ezek a lovak közé vágtek és előre ugrattak. de a mi négy emberünk rájuk fogta puskáját és félreérthetetlenül megállást parancsolt nekik. Ebben a pillanatban Van Helsing és én is fölálltunk a szikla mögött és rájuk fogtuk fegyverünket. A cigányok látva, hogy minden oldalról körül vannak véve, szorosra fogták a gyeplőt és megálltak. A veze-

tőjüknek egy szavára, a csapat minden tagja fegyvert ragadott, ki kést, ki meg pisztolyt, a mi épp volt nála és készen tartotta magát a támadásra.

A vezérük egy gyors mozdulattal kiugratta a lovát a csapatból és először a napra mutatva, a mely már nyugovóra hajlott a hegyek fölött, aztán a nem nagy távolságban fölöttünk emelkedő Drakula várára mondott valamit, a mit én nem értettem, felelet gyanánt mind a négy emberük levetette magát a lóról és a szekérnek rohant. Gyors, elszánt mozdulatukat látva a cigányok vezére, kiáltott egyet; mire emberei rögtön körülfogták a szekeret, egymást taszigálva a nagy igyekezetben, hogy gyorsan engedelmeskedjenek a kapott parancsnak. Közöttük az egyik oldalon Jonathánt, a másikon Morris urat láttam, a mint utat akarnak maguknak nyitni a szekérig; nyilvánvalónak látszott, hogy földadatukat napnyugta előtt akarják befejezni.

Semmi sem tarthatta őket vissza. Sem a cigányoknak előttük villanó kései, sem a mögöttük ordító farkas csorda, a melyre nem is ügyeltek. Jonathán féktelen elszántsága mintha megdöbbsentette volna azokat, a kik utját állták; ösztönszerűen visszahúzódtak előle és áteresztették. Egy szempillantás alatt

a szekéren termett és hihetetlennek látszó, emberfölötti erővel fölemelte a nehéz, nagy ládát és a keréken körösztil az utra lökte. Ez alatt Morris ur is körösztil vágta magát a tulsó oldalon a cigányokon. Az egész idő alatt, noha lélekzetvesztetten figyeltem Jonathánt, Morris urat sem tévesztettem szem elől, láttam kétségbeesett küzködését és láttam a cigányok kését, a mint feléje dőftek, mig ő körösztil vágta magát rajtuk. Ő elhárította nagy bowie késével a dőféseket és eleinte azt hittem, hogy sértetlen maradt, de a mikor Jonathán mellette termett, a ki már leugrott a szekérről, jól láttam, hogy bal kezét az oldalára szoritja és hogy ujjai közul bugyog ki a vére. De még ez sem tartotta őt vissza, mert a mig Jonathán kétségbeesett elszántsággal fessegette a láda tetejének egyik végét nagy késével, ő dühösen esett a másik végének erős bowie késével. A két férfi erőfeszítésének rögtön engedett a láda teteje, a szögek csikorogva huzódtak ki és a láda födele a földre hullott.

A cigányok ezalatt látták, hogy Godalming lord és Seward doktor gyorstüzelő fegyverének a hatalmában vannak és nem ellenkeztek tovább. A nap már majdnem lecsuszott a hegycsucsok mögé és az egész csoport hosszú árnyékot vetett a hóra. Láttam a

grófot a ládában levő földön fekve, a melynek egy része az esés következtében ellepte őt. Halálosan sápadt volt, mint egy viaszkép és vörös szemei rettenetes bosszuálló tekintettel meredtek az ürbe.

A mig néztem, nyitott szeme a nyugovó napot látta és gyűlölködő tekintete diadalmasra változott.

De ebben a pillanatban suhant és villant meg Jonathán élesre fent kése a levegőben. Én sikoltottam, látva, hogy mint szeli át egy csapással a gróf nyakát, mig ugyanebben a pillanatban Morris ur hosszú, hegyes kését a gróf szívébe mártotta.

Valóságos csodának tetszett; de ott a szemünk láttára, és csaknem egy lélegzet vértelre, az egész test porrá vált és eltűnt szemünk előtt.

Mig élek, örülni fogok annak, hogy a végső föloszlás e pillanatában, a béke és nyugalomnak oly édes kifejezését láttam az arcán, a milyenre soha sem hittem volna képesnek.

A cigányok nyilván nekünk tulajdonítva a halott ember csudálatos eltűnését, ióra vetették magukat és kantárt eresztve vágattak el. A kiknek lovuk nem volt, a szekérre ugráltak és ordítózva kiabáltak a lovasok után,

hogy ne hagyják őket cserben. A farkasok pedig megfordulva a lovasok irányában vágattak el.

Morris ur a földre hanyatlott, fél kezét az oldalán tartva, a másikra könyökölt. A vér csak úgy ömlött az ujjai közül. Én oda rohantam hozzá, a bűvös kör immár nem tartott vissza; a két doktor is velem. Jonathán melléje térdelt és a sebesült a vállára hajtotta a fejét. Egy mély sóhajjal fogta kezemet az övébe, a melyik nem volt véres. Szivem kétségbeesését a szememből láthatta, mert rám mosolygott és így szólt:

— Nagyon is boldog vagyok, hogy szolgálhattam önnek! Óh Istenem! kiáltotta el magát hirtelen és ülő helyzetbe erőltetve magát, rám mutatott: Ezért érdemes volt meghalni! Nézzétek! Nézzétek!

A lenyugvó nap aranyos fénye világította meg arcomat. A férfiak mind egyszerre hullottak térdre, a mint szemük a haldokló ember mutató ujjának irányát követte. Végső megerőltetéssel még azt mondta:

— Hála legyen Istennek, hogy nem volt minden hiába. Nézzétek! a frissen esett hó nem tisztább az ő homlokánál! Elmúlt róla az átok!

És keserves bánatunkra mosolyogva és csöndesen halt meg bátor, nemes emberhez illően.

Megjegyzés.

Hét esztendeje annak, hogy mindnyájan keresztül mentünk a lángokon és némelyikünk boldogsága azóta, azt hiszszük, hogy megérte az eltört szenvedéseket. Minna és én boldogok vagyunk, hogy kis fiunk születése napja ugyanaz, a melyiken Morris Quincey meghalt. Az anyja tudom, hogy titokban meg van arról győződve, hogy vitéz barátunk bátor szellemének egy része belé költözött. Keresztségben valamennyi barátunk nevét rá ruháztuk, de rendesen csak Quinceynek hívjuk őt.

Most már, ha a régi időket szóba hozzuk, valamennyien szomorúság nélküli tekintünk vissza rá, mert Godalming lord és Seward doktor is boldog házas emberek. Van Helsing professzor pedig, kis fiunkat a térdén himbálva, ezt szokta mondani:

— Mindenki azt mondaná, hogy bolondok voltunk, ha elmondanók neki azt a történetet. De mi nem is kívánjuk, hogy elhiggyék. Mi tudjuk, hogy igaz és valamikor ez a kis fiu is megtudja, hogy milyen bátor és elszánt asszony volt az anyja és meg fogja érteni, hogy voltak olyanok, a kik annyira szerették, hogy mindent kockára tettek érte.

Harker Jonathán.

Rákosi Jenő
Budapesti Hírlap Ujságvállalata

kiadásában megjelent
ugyanilly kiállításban, színes címképpel :



Asszongyok a kaszárnyában
és egyéb elbeszélések.

Irta: BEŐTHY LÁSZLÓ.

Ára 1 frt 50 kr.



GERARD BRIGADÉROS.

Regény.

Irta: DOYLE A. CONAN.

Ára 1 frt 50 kr.



VERŐFÉNY.

Irta: RÁKOSI VIKTOR.

Ára 1 frt 50 kr.



Kapható minden hazai könyvkereskedés-
ben, valamint közvetlen a kiadóhivatalban

BUDAPEST.

VIII., Rökk Szilárd-utca 4. sz.



DIVAT UJSÁG

LEGGELŐKELOBB,
LEGDUSABB TARTALMU,
LEGOLCSÓBB

MAGYAR DIVATLAP.

Előfizetési ára
negyedévre postai
szétküldéssel

1 frt 10 kr.

*

Előfizetéseket elfogad minden hazai
könyvkereskedés és a

DIVAT UJSÁG kiadóhivatala

BUDAPEST,

VIII., Rökk Szilárd-utca 4. sz.

↳ MUTATVÁNYSZÁM INGYEN. ↳



MEGJELENIK 1894 ÓTA.

Egyetlen magyar fehérnemű ujság.

Patyolat

Megjelenik

1894 óta.

Előfizetési ára :

↔ negyedévre 55 krajcár ↔

postai szétküldéssel.

Előfizetéseket
elfogad
minden hazai
könyvkereskedés
és a
Patyol
kiadóhivatala.

Budapest,
VIII.,
Rökk Szilárd-
4. szám.

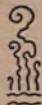
Mutatvány-
szám ingyen.

GYERMEK.



DIVAT

*képes folyóirat
a gyermekruha otthon
való elkészítéséhez.*



*Előfizetési ára 55 kr. postai
szétküldéssel.*



**Megjelenik
1894 óta.**



*Előfizetéseket elfogad
minden hazai könyv-
kereskedés és a*

GYERMEK-DIVAT

kiadóhivatala,

*Budapest, VIII.,
Rökk Szilárd-
utca 4. sz.*

*

• Mutatványszám ingyen. •



SIPULUSZ LAPJA

Kakas Márton

Minden vasárnap megjelenő élelapp.

*

Előfizetési ára negyedévre 1 frt.

Egyes szám 10 kr.

*

Előfizetéseket elfogad

a **KAKAS MÁRTON** kiadóhivatala,

Budapest, VIII., Rökk Szilárd-u. 4.

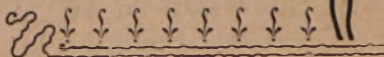


Kakas Márton Albuma

A Kakas Márton képes vicceinek és
vicces képeinek gyűjteménye.

Megjelent 1897-ben és 1898-ban.

Ára egy-egy kötetnek 50 krajcár.



OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

RÁKOSI JENŐ
Budapesti Hirlap Ujságvállalata

kiadásában megjelenient

Asszonyok a kaszárnyában

és egyéb elbeszélések

írta BEÓTHY LÁSZLÓ

*Ára fűzve 1 frt 50 kr. Francia egész
szattyánbőrkötésben 3 frt 50 kr.*

GERARD BRIGADÉROS

Regény.

írta DOYLE A. CONAN.

*Ára fűzve 1 frt 50 kr. Francia egész
bőrkötésben 2 frt 40 kr.*

YERŐFÉNY

írta RÁKOSI VIKTOR.

*Ára fűzve 1 frt 50 kr. Francia egész
szattyánbőrkötésben 3 frt 50 kr.*

